

N. IORGA

Profesor la Universitatea din București

HÎRTII

DIN

ARHIVA MĂNĂSTIRII HUREZULUI

PRECUM ȘI DIN A

PROTOPOIEI ARGEȘULUI, DIN A BOIERILOR BRÎNCOVENI
ȘI ALTOR NEAMURI

GĂSITE ÎN CASELE PROPRIETĂȚII DIN BRÎNCOVENI

ȘI PUBLICATE

CU O INTRODUCERE, NOTE ȘI INDICE

BUCUREȘTI

Atelierele grafice SOCEC & Comp., Societate anonimă

1907.

N. IORGA
Profesor la Universitatea din București

HÎRTII

DIN

ARHIVA MĂNĂSTIRII HUREZULUI

PRECUM ȘI DIN A
PROTOPOPIEI ARGEȘULUI, DIN A BOIERILOR BRÎNCOVENI
ȘI ALTOR NEAMURI

GĂSITE ÎN CASELE PROPRIETĂȚII DIN BRÎNCOVENI

ȘI PUBLICATE

CU O INTRODUCERE, NOTE ȘI INDICE

BUCUREȘTI
Atelierele grafice SOCEU & Comp., Societate anonimă
1907.

FORMEAZĂ VOLUMUL XIV DIN „STUDIÎ ŞI DOCUMENTE CU PRIVIRE LA ISTORIA ROMÂNILOR”

STUDII ȘI DOCUMENTE
CU PRIVIRE LA ISTORIA ROMÎNILOR
XIV.

Mănăstirea Hurezului: dezvoltarea și viața ei.

I.

Întemeierea mănăstirii.

În marginea codrilor Vilcei, într'o minunată vale, împodobită cu toate podoabele firii, se întemeiasă încă din vechi timpuri un sat care purta, ca și riul ce curge prin el, numele paserii al cărei bocet se aude noaptea din adîncul acelor păduri străvechi: Huhurezii, prin prescurtare, Hurezii sau Urezii¹. Din sus de sat, într'o poiană dintre copacii bătrîni, era și un schit, al cărui ctitor a rămas necunoscut, pe cînd meșteri plătiți de un Domn aș durat în vecinătatea lui o ctitorie nouă, cu care nici într'un chip nu s'ar putea asămăna cea d'întăi.

Acel Domn ziditor de biserici — nimenia altul n'a purtat așa de mult grija lăcașurilor de închinare creștinească — era, încă de pe vremea cînd se afla numai în rîndurile boierilor, și stăpînul satului și moșiei Hurezului. Constantin Brîncoveanu, cel mai mare domn de pămînt din toată țara, cumpărase Hurezii de la Stana, văduva lui Dima, căpetenia breslei blănarilor sau Chiurcibașa, și de la fiul lor Matei, care stătea în satul oltenesc Drăgoiești; familia avea stăpînire aici încă de pe la 1660-70, de supt Vodă

¹ „Huhurezii“ se zice într'un act domnesc de la 1486; Arch. Stat., *Hurezi*, I, 1. — Traducere.

² Acest volum, p. 328. Actul de vînzare (29 Decembre 1713 = 1684) în Arch. Stat., *Hurezi*, I, 13.

Radu Leon. Ajungînd urmaș al unchiului său Șerban Cantacuzino în Scaunul Domniei muntene, Brîncoveanu nu uită, în milele pe care le împărția, și acest schit al Sfîntului Ioan Botezătorul, unde se afla ca egumen un om evlavios, cinstit și de ispravă, urmaș al vechilor ctitori, Ioan : printr'o carte domnească din 10 Mart 1689 el ierta de dijmărit acest „sfânt și dumniziescū schitū ce să chiiamă Hurezīl, otū sudū Vâlcea . . . , fiindu . . . sāracū și la multă lipsă, fără nici-o hrană, de nici-o parte”¹, iar, peste cîteva luni, la 23 Iunie, el îi dădea un privilegiu de sare din Ocnele *gospod*².

Dar Brîncoveanu hrănia un gînd mare cu privire la această strălucită singurătate de munte a Hurezului: aici voia să-și facă mănăstirea lui de om bogat, priceput în frumuseța clădirilor, de mîndru și pompos Domn de țară, care avea dorința de a întemeia o dinastie, cu cei patru voinici feciori cari-i crescuseră. Deci, îndată ce trecură cele d'întăiū grijī cu Turcii cari trebuiau cîștigați pentru a-l întări, pe dînsul, Domnul ales de boierime, cu Nemții, cari voiau să-și așeze cvartirul fără cheltuială în bielșugul șesului dunărean, cu boieri ca Bălăceanu, ginerele lui Șerban-Vodă, cari căutaū să-i iea locul, în numele intereselor creștinești, Constantin-Vodă cel nou trimese peste Olt pe vărul său primar Pîrvu, fiul lui Drăghici Cantacuzino, pentru ca, alătura și în înțelegere cu Ioan egumenul, care, vre-un școlar al vestitului Mitropolit Antim, — e altul de cît bătrînul de la schit —, să se apuce de lucrul mănăstirii ce trebuia să se iea la întrecere cu vechea zidire argeșeană a bătrînului Voevod Neagoe. Încă de la 1690, ei începuseră lucrul, care merse fără întrerupere, dar fără grabă, întrebuițînd meșteri buni, ale căror nume ni s'au păstrat — Istratie lemnarul, Vucașin Caragea pietrarul, Manea vataful de zidari — și materiale alese, de o trăinicie deosebită. Se ridică astfel din temelie, pe un loc din jos de schitul altor vremuri, o mare zidire în chip de cruce, cu două rînduri de fride, cu

¹ Arch. Stat., *Hurezī*, VI, 1. ² P. 3, n° 1.

fereștile încadrate în sculpturi, cu discuri săpate asemenea cu cele de la Argeș, cu ușa înflorită și două frumoase turnuri sprintene; de jur împrejurul ei, se întrupaă ziduri de locuință, bogate în stilpi măiestru lucrați, în pridvoare de priveală și odihnă, în scări meșteșugit desfășurate¹. Pentru fiecare din fiii domnești în sfârșit, erau să se ridice schituri pe numele lor.

Moartea, întâmplată la 1691, vara, a lui Pirvu nu opri în loc clădirea. Îndată se numi ca ispravnic al lucrărilor de la Hurez alt boier tinăr, Armașul Cernica Știrbei, căruia i se zicea, după o moșie moștenită de la mamă-sa, și Izvoranul. Acesta avu însă și alte sarcini, cu trecerea Turcilor și urmărirea hoților. Dar în 1693, vara, biserica mănăstirii de la Hurez era dusă acum așa de departe, după trei ani de lucru, încît Domnul, care veni peste Olt anume pentru aceasta, putu să facă serbătoarea sfințirii, pentru care veni însuși Mitropolitul țerii, Teodosie²,

Piatra de de-asupra ușii cu privazurile înflorite poartă întâi, în limbă veche, rînduri din Psalmi care vorbesc de neodihna celui ce vrea să facă lăcaș lui Dumnezeu pînă în clipa cînd își vede cucernica dorință îndeplinită. Așa s'a muncit cu gîndul, „încă din tinerețele sale“, Constantin-Vodă, ctitorul, care a aflat în sfârșit la Hurez loc potrivit pentru o clădire ca aceia, pe care de mult încă o avea în minte. Data încheierii păreților și bolților e însemnată: Iunie 1692, și se dă un singur nume de ispravnic, al lui Pirvu Cantacuzino³.

Îndată se începu zugrăveala acestei biserici a Sfinților Împărați Constantin și Elena, zugrăveală care, din fericire, s'a păstrat neatinsă pînă astăzi, și e una din comorile de artă ale țerii. Meșterii greci Constantin și Ioan, meșterii romîni Andrei, Stan, Neagoe, Ioachim făcură în

¹ Iorga, *Sate și mănăstiri*, p. 310 și urm.

² Cronica lui Radu Greceanu, ed. Ștefan Grecianu, București, 1906, pp. 27, 56-7.

³ *Inscripții din bisericile României*, I, București, 1905, pp. 185-6.

curs de vre-o doi ani de zile, nu numai sutele de sfinți ce acopăr pereții, ci și, într'un strălucit rind de portrete asemănătoare, în scumpele veșminte de brocard de aur cu flori, „toată dunga bătrână și blagorodnă“ a neamului brîncovenesc, începînd cu Datco din Brîncoveni, de la începutul veacului al XVI-lea, precum și a neamului băsărabesc și cantacuzinesc, de la vechiul „Laiot Basarab“ și de la Postelnicul Constantin Cantacuzino, sfetnicul lui Matei-Vodă: Brîncoveanu și Doamna Marica stăteau în fruntea unui frumos alaiu de patru fii domnești și șapte Domnițe. În această tovărășie de cinste, se făcu loc, în sfîrșit, și părintelui arhimandrit Ioan egumenul, pentru rîvna și ostenelele lui¹. Pisania zugrăvită în dosul celei săpate spune că la 30 Septembrie 1694 pictura toată era mîntuită².

Tot odată, alți doi zugravi, amîndoi Rîmini, Preda și Marin, luau asupra-și paraclisul din mijlocul chiliilor, închinat Nașterii Maicii Domnului, și la 1697 și aici pereții erau acoperiți cu chipurile sfinte pe care le cere datoria³. Brîncoveanu, care dăduse pe la Hurez și în 1694, dar nu mai venise de atunci, putu să se bucure de isprava deplină cînd se abătu din nou pe la ctitoria lui la 18 Septembrie din anul acesta, 1697⁴.

Din partea ei, Doamna Marica înălță bolnița, biserica în care trebuia să se facă slujba de îngropare a călugărilor. Aceasta fu mîntuită din cărămidă la 20 Septembrie 1696, iar Preda, zugravul pe care-l cunoaștem acuma, și Nicola, tovarășul său de neam și de meșteșug, zugrăviră aici până la sfîrșitul lunii lui Maiu 1699, fără altă supravegheare acum decît a egumenului Ioan⁵.

Și astăzi dăinuiește, din schiturile ce erau să fie făcute de fiii domnești, de și în ruină, acela „de peste rîu“ al Sf. Ștefan, zidit de învățatul și blindul beizadea Ștefan; lucrul s'a mîntuit la ele numai ceva mai târziu, în 1703⁶. În sfîrșit Ioan însuși, cu cheltuiala lui, nu cu a mănăstirii,

¹ *Ibid.*, pp. 186-9. ² *Ibid.*, pp. 185-6. ³ *Ibid.*, pp. 183-4. ⁴ Greceanu, pp. 60, 65, 83. ⁵ *Inscripții*, pp. 192-3. ⁶ Inscripția la Ghe-

se apucă să adauge la ctitoria domnească, înălțînd un al treilea schit, pe lîngă cel vechiu al Botezătorului și cel nou al Sf. Ștefan, — schitul Sfinților Apostoli, care trebuia să înlocuiască prinoasele osebite ale lui Constantin, Matei și Radu, celelalte beizadele, dintre care unul purta un nume de evanghelist, iar cellalt nu-și avea patronul în calendar; „cu ajutorul“ Domniei el mintui și acest lăcaș în 1698, iar zugrăveala fu săvîrșită la 6 Iulie 1700¹.

În 1702, Ioan închină această ctitorie a lui către marea mănăstire domnească prin actul ce urmează:

Sfîntei și dumnezeiești mănăstiri ce să chiiamă Hurezii, unde să prăznuesc sfinții și întocma cu Apostoli marii Împărați Sfeatăi

nadie al Rimnicului, *Visite canonice*, București, 1892, p. 40: „Acest sfînt și dumnezeiesc schit făcutu-s'au întru pomenirea vîrhovnicului den mucenici Sfântul Ștefan, cu cheltuiala prea-luminatului Ștefan Brăncoveanu, fiul prea-blîndului Domn și oblăduitorii a toată țara Ungrovlahia Io Constantin Băsărab Voevod, întru a lui Dumnezeu cînte, mucenicului slavă, părinților liniște, ertare păcatelor, cerescului lăcaș câștigare. Anul 7211 [1703], și ispravnic fiind Ioan arhimandrit.“

¹ Inscripția la Ghenadie, *l. c.*, pp. 39-40: 1. „Precum cerbul setos de izvor dorește și, aflînd apă rece, bînd se veselește, — într' acest chip dorînd și sufletul meu ca să zidesc acest mic lăcaș marelui Dumnezeu, întru cîntea și slava acestor prea-vestiți și marilor apostoli Petru și Pavel numiți, voie și ajutor avînd de la cel prea-înnălțat Ioan Constantin B[răncoveanu] Voevod, carele au rădicat cea mare sfîntă mănăstire Sfîntului Constantin întru proslăvire, — primește acum dar, cerescule Împărat, și acest dumnezeesc lăcaș, ce e rădicat cu toată nevoînța de mine, smeritul egumen și arhimandrit al acei mănăstiri; carea e înnălțată de cel ce mai sus în versuri luminat se arată. Luna Avgust 1 zi, anul 7206 [1698].“ 2. „Valuri multe rădică furtuna pre Marea; mai vîrtos gîndul omului întru lucru ce are; nu atîta grijă și frică începutului, cit mai multă grijă și primejdie sfîrșitului, — într'acest chip fiind într' acă grijă și eu smeritul Ioan, mult m'am nevoit până această sfîntă biserică o am isprăvit, și pre urmă cu înfrumusețare o am zûgrăvit, întru slava lui Dumnezeu și întru pohvala Sfinților Apostoli, și s'a săvîrșit la Iulie 6, leat 7208 [1700].“ — Pentru schitul Sf. Ștefan, acest volum, p. 30; Arch. Stat., *Hurezi*, I, 17 (Chiril ispravnic; 1706); 58 (Ilarion; 1745).

Costantin și maică-sa Elena, și la cinstită mână Mării Sale Domnului nostru Io Costandinu Basarabă Voevodă, marele ctitor al acestor sfinte lavre Hurezii, și tuturor iubiților coconilor Mării Sale și a totu blagocestivu neamul ce să va trage alu Mării Sale și tuturoru prea-cuvioșiloru întru Hristos frați egumeni, cari milostivulu Dumnezeu și sfântulu marele Împăratu Costandinu în urmă noastră îi va aleage, de pe orânduială, unul depre altulu a fi stăpănit[or]i aceștii sfinte case și tuturoru fraților căți să voru afla lăcuiitori într'această sfântă mănăstire, ca să fie schitul Sfinților Apostoli sfintei mănăstiri de ajutor și Mării Sale Domnului nostru și a totu cinstitu neam alu Mării Sale veačnică pomenire, — care iaste ziditu și făcutu den temelie cu toată nevoița și cu oserdie dintru totu sufletulu de mine, smeritul Ioan arhiemendritulu, carele amă fostu de Domnulu mieu orânduitu năstavnicu la facerea acestor sfinte case. Și, văzându eu că acestea ale lumii toate ca o umbră să mută, și neavându în urmă pe nimeni, dreptu aceaia m'amă îndemnatu, ca să nu fimu de totu în urmă uitați și ca să nu rămănem ca pomulu celu fără de roadă, însă, luându și voe și ajutoru dela Domnulu mieu și ctitorulu nostru ce mai sus să numeaște, de l-amă făcutu cu mare bucurie pân[ă] l-amă isprăvit. Dreptu aceaia l-amă și închinatu sfintei mănăstiri și Mării Sale și a totu blagocestivu neam, cine să va trage de Măriia Sa să aibă a stăpăni și a chivernisi sfânta mănăstire, precumt s'au zisu. Iară cinstiților ctitori le făgăduesc dela Dumnezău pomenire nesăvârșită, iară altă supărare mă rog să nu aibă, pentru că puțința acestu schitu iaste mică. Ce încă mă rog cu numele Domnului, blagocestivi și de Hristos iubitori ctitori, și Presfinților Vostre întru Duhulu Sfântu iubiți năstavnici, care de pre noi veți veni, cându ați vedea că rămăne acestu schitișoru la vre o lipsă de cevașu, au a să strica ceva, au denu zidu au denu acoperișu, au denu ce s'ar strica și i-ară lipsi, cu milă vă rog ca să fiți cu doință (*sic*) a ajuta să să direagă. — că oricine va direage și va milui, cu mine întru pomenire va fi, și vă veți chiema noi ctitori; ori cu vre o lipsă de călugărași, ori cu alegerea frățască, să rănduiți frați ca să fie de slujba sfintei beseareci: una ca să nu fie pomenirea ctitorilor neuitată, alta: să nu stea acel locșoru, fiindu aproape de sfânta casă, la singurătate, — că de multu folosu sufleteșu amă socotitu că va fi fraților și sfintei case cu cinste. Iară cine să va brodi într'altu feal a lăsa sau ceva a strica, denu cătu de pe puțința lui amă rănduitu noi a face rugă și pomenire ctitorilor și fraților într'acea sfântă biserică... ce cine va păzi și va întări și va milui și va ajuta și cu dragoste voru căuta milă și ajutoru, — atunce voru lua dela Sfinții Apostoli. Și la această danie a noastră fost-au arhierii și părinți egumeni și mari boiari, cari țif

voru iscăli numele mai josu. Și noi, pentru mai multa încredințare, mi am pusă peceatiia și iscălitura mai josu, ca să să crează.

Oct[omvrie] 4 dni, leat 7210 [17C2].

*Ioană arhimandrită
ală sfintii mănăstirii Hur[e]zul[ă]*¹.

Încă de la 20 Mart 1695, Ioan cel de la schitul vechi lăsa pe acesta în seama beizadelei Constantin, care rămânea să ieie în privința lui orice hotărîre va crede de cuviință: mai tîrziu i se îngădui să-l și închine către mănăstirea părintelui său. Aceasta se făcea în chip definitiv de Ioan însuși, în aceeași zi de lună chiar, din anul următor. Ioan avea, însă voie să păstreze locul de egumen, după moartea sa, pentru nepoții ce avea, Iosif ieromonahul și călugărul Daniil, urmași și ei ai necunoscutului și neînsemnatului întemeietor².

Astfel, din schitul lui Ioan Botezătorul, din mănăstirea cu biserica ei și bolnița, din schitul Sf. Ștefan și din al Sf. Apostoli se alcătuiă complexul de sfinte lăcașuri al Horezului³.

Trebuie să se adauge că încă de la început Hurezul și-a avut mănăstirile sau bisericile filiale, metoașele. Cel mai însemnat e Polovraciul, clădit în veacul al XVII-lea de boieri din neamul Pirtienilor, cari aveau și în veacul al XVIII-lea pămînturi pe acolo, precum la Berbești. La 21 Decembrie 1703, rudele răposatului Mitropolit Ștefan, ocroti-

¹ Arch. Stat., *Hurezi*, I, 14.

² „Eu Ioană monahă de la schitulă mieu care iaste pe răulă Ureziloră, unde iaste hramulă marelui și cinstitului prorocă Ioană Predetičă, și acestă schită fost-aă făcută de moșii mei, și, rămăindă în urmă pre sama mia, l-amă căutată și l-amă adaosă din stradanii mia, iară acumă, ajungîndu-ne vreme de slăbiciune, amă socotită dintră totă gîndulă mieu de l-amă închinată sfintei și dumnezești mănăstiri de la Ureză... și părintelui Ioană arhimandritului.” Arch. Stat., *Hurezi*, IX, 1, 3. — Și la 1717 și la 18 Februar 7232 (1724) era la schit un ispravnic Ioan (*ibid.*, n° 1; XXXV, 16). I se dau 100 de vedre de vin din vinăriciul domnesc la 9 Iulie 1714 (*ibid.*, LV, 5).

³ Închinarea acestor lăcașuri, în acest volum, p. 7; pp. 33-4, n° 29.

torul lucrului literar și tipografiei pentru cărțile bisericești în limba noastră, supunea celei mai nouă și mai frumoase din mănăstirile domnești ¹ biserica din satul lor, Rămeștii, de unde se ridicase, ca fecior de „moștean“, din rindurile moșnenești sărăcite, și Ștefan ².

Ca să asigure buna gospodărie a mănăstirii, împiedecînd certele pentru alegerea egumenului, amestecul prea puternic al boierilor din neamul ctitorilor, tirania vre unui Domn din alte neamuri, irosirea averilor din partea cîrmuitorilor de pe vremuri ai mănăstirii, Constantin-Vodă întrebuițea mijlocul cel mare de asigurare a unei fundații bisericești. Dar el nu închină Hurezul la Patriarchia din Constantinopol, al cărei păstor, acum mazil, Iacov dăruise noului lăcaș moaștele mucenicului Procopie ³, ci dădu egumenului mijloacele trebuitoare pentru a face din mănăstire o stavropighie patriarhală, cum mai erau cîteva pe aiurea, dar nu se afla încă nici-una în cuprinsul amînduror Țelilor românești. Prin *gramata* patriarhală din Februar 1702, Hurezul era declarat „slobod“ de orice amestec bisericesc ierarhic și de orice înrîurire din partea mirenească. Mitropolitul Țerîi-Românești, care, înțelegîndu-se cu ctitorii, numia și schimba pe egumeni, în orice Ținut, și chiar în Oltenia, după judecata, placul său interesul lui, n'avea ce să caute aici; episcopul de Rîmnic era un oaspete, primit cu cinste, ce e dreptul, ca un arhiereu, poftit totdeauna la hram, bine hrănit și dăruit, dar nu un supraveghetor cu

¹ Și Nemții, în vremea ocupației, laudă foarte mult frumuseța clădirii, de și ea nu corespundea obișnuinței și gustului lor, V. Dobrescu, *Istoria Bisericii din Oltenia*, București, 1906, pp. 169 și urm., 207.

² „Ștefanu monahă, fecorulă lui Chirică dinu Rămești, împreună cu vāru-meu Ionu Logofātu, nepoții răposatului părintelui Ștefanu, carele au fostu Mitropolitu a toată Ugrovlahiia . . . Fiindu Sfinția Sa părintele Ștefanu Mitropolitu moșteanu din satul Rămești.“ Arch., Stat., *Hurezi*, I, 15. O scutire domnească pentru Rămești (*ibid.*, XLI, 1). Egumenul capătă și oieritul și dijmăritul în sat (*ibid.*, LV, 4).

³ *Inscripții*, I, p. 191, n° 21.

dreptul de a cerceta și porunci; la hirotonii poate fi pof-tit orice arhieru. Boierii n'au de lucru aice, și același lucru se înțelege, firește, și despre Domn, cînd el n'ar fi din singe brîncovenesc. Călugării își aleg egumenul ce vrea, „cu știrea și au socoteala“ aceluî său acelor cari înfăți-șează atunci neamul întemeietorului. Patriarchia însăși n'are să trimeată nici căpetenie, nici încasatori, nici soco-titori ai veniturilor; ca să se vădească legătura dintre dînsa și noua stavropighie munteană, aceasta va trimete numai un dar anual, care nu stă măcar în bani, ci în ceară, 30 de ocă, „întu semn de supunere, după obiceiul stavropighiilor ¹“.

II.

Brîncoveanu înzestră cu dărnicia și gustul său cunos-cut frumoasa-i fundație. Clopotele le aduse de pe la alte mănăstiri, sau le turnă în țară, prin meșterii călugări ce se pricepeau la aceasta, ori, în sfîrșit, le comandă la Viena, ca acela pe care i-l lucră Mihaî Zehender de acolo. Sfeș-nicele, discurile, ripidele, chivotele, potirele, lingurițele fură făcute la Brașov, unde Domnul muntean își avea argin-tarii și lucrătorii de metal pe cari-i cunoștem bine. Până și unul din prapure, purtînd o inscripție latină, arată că a fost zugrăvit, în ulei, peste graniță. Numai perdelele, dyerele fură lucrate de femeile din cămările Doamnei ². Mai multe rînduri de cărți bisericești și altele — căci se vorbește mai tîrziu de biblioteca de la Hurez, — toate pece-tluite cu pecetea domnească, fură date 'n seama lui Ioan ³.

El dădu Hurezului mijloace de întreținere foarte însem-

¹ Acest volum, p. 5 și urm.; altă copie, în Arch. Stat., *Hurezi*, XLI, 3.

² *Inscripții*, I, p. 183 și urm.

³ La 27 April 7255 (1747), Climent, episcopul de Rîmnic, judecă un proces al egumenului Dionisie împotriva lui popa Ion de la Hurezi din sat, care luase pentru sine cărțile date de ctitor, „din care au fostu ruptu și peceatea ctitorului, Măriei Sale Costandinu-Vodă Brîncoveanulu“; Arch. Stat., *Hurezi*, I, 64.

nate, căci nu voiă ca mănăstirea lui să fie mai pre jos ca îngrijire și fel de viață al călugărilor adăpostiți în ea decît alte ctitorii domnești mai vechi, cărora atîtea generații de Voevozi, boieri și negustori, de monahi trăiți și strinși în ele, li făcuseră dani, ce se păstrasera măcar în parte. La 11 Maiu 1691, cînd clădirea era abia începută el îi dăruia satul Hurezii chiar, cu Ruminii, cari se lup-tară îndărătnic pînă dovediră că sînt răscumpărați ¹.

La 16 Decembre 1691 apoi, Brincoveanu dăruiește mănăstirii sale marele sat Baia-de-fier, — „de hier“, zice docu-mentul —, pe care, iarăși, îl avea prin cumpărătură, de la „Chiurciubășoaie“ ²; egumenul Ioan făcu aici și o biserică de piatră ³. În aceeași lună, la 22, se adaugă dania moșiei Puțurii ⁴. O moară la Gioroc, foasta moșie a Buiceștilor, e întărită de Domnul ctitor la 20 Maiu 1693 ⁵, și, peste cîteva zile, la 11 Iunie, mănăstirea capătă și 300 de stinjenii în moșia în-tinsă a Șirinesei ⁶. Tot la 1693 se dăruiește moșia Belciu-gatul, cu Cojești-de-sus și cei de jos, și la 1695 se scrie și hrisovul de danie ⁷. La 8 Septembrie, locuitorii din Runcu, în Vilcea, primesc porunca de a se supune oamenilor egu-menului, căruia i se dă unul din frumoasele hrisoave, pe pergament supțire, cu care Brincoveanu obișnuia a face

¹ „Sfânta și dumnezeiasca mănăstire ce să chiamă Sfeti Constantin, unde iaste hramul iară alu Sfinților slăviților tocmai cu Apostolii și de Dumnezeu cununați mariloru Împărați Constandin și Elena, care acumu dentru mică osteneală a noastră întru slava Domnului nostru Isus Hristos den temelii ei să înalță... Iară, după ce ne-au miluitu Dumnezeu cu Domniia și stăpănire țărâi aceștia, și den-ttru dumnezeesculu năstavu cugetat-amu întru inima noastră a zidi și a înalța sfântă mănăstire pre locul satulu Hurezî, găsindu-se locu ca acela bun și Scaun de mănăstire, și, cu ajutoriulu lui Dum-nezeu începându temeiu de zidirea mănăstirii, ș. a.“. Arch. Stat., *Hu-rezî*, I, 12.

² Arch. Stat., *Hurezî*, XIX, 32.

³ Acest volum, p. 30.

⁴ Arch. Stat., *Hurezî*, III și III bis, 69.

⁵ *Ibid.*, no. 74.

⁶ *Ibid.*, XXIII, 9; acest volum, p. 3, no. 2. Cf. pp. 54-5 (49).

⁷ Arch. Stat., *Hurezî*, pp. 9-10 (6); Radu Greceanu, pp. 326-7.

daniile sale către ctitoria-i iubită ¹. Privilegiul pentru Folești, Fometești, Vinjoiu, Negrești e tot din 1696². Jdegla, Rotunda, Ciuperceni, Cimbroya, Popești sînt date încă din 1694-5. La 1-iulie 1696, Hurezul dobîndește „satul Aninișul, undesănt ocnele de la Ghilioară (Jitioara), și cu zečuiala sării de la ocnele de acolă“; cînd, în 1705, se hotărește închiderea ocnelor de la Sărariul și Ghilioara, de unde scotea 6-700 bolovanî de sare pe an, mănăstirea fu despăgubită prin asigurarea unui număr de bolovanî, doi la sută, din ocnele Slănicului și Telegei ³. La 1707, Ioan izbutește a căpăta ca Domnul să-i dea pentru Belciugatul și Cojești, unde erau turme, cirezi, stupi, lanuri, Craiovița ⁴, chiar în marginea Craiovei, așa încît era la îndămină egumenului cînd venia pentru afaceri la Scaunul Băniei, și adaugă și Bratovoiești. Mănăstirea avînd pămînturi la Rămești, Domnul hotărăște în privința lor la 20 Septembrie 1713 ⁵. La 1715, un hrisov întărește ogoare la Ulmet ⁶. În Măldărești, moșie căpătată de la Mihalcea, fiul lui Socol iuzbașa, dă întărirea urmașul Brincoveanului, Ștefan-Vodă Cantacuzino ⁷. Prin schimb, pentru Sălcuța, vîndută lui Gheorghiță Pitarul Socoteanu, se căpăta o parte din satul Recea.

Polovraciul, de și închinat Hurezului, avea însă moșiile sale deosebite ⁸.

De la Constantin Buzescu, „Cepturoianul“, se luaseră,

¹ Arch. Stat., *Hurezi*, XIV, no. 5.

² Dobrescu, *o. c.*, pp. 247-8.

³ Arch. Stat., *Hurezi*, XXV, 7, 9; acest volum, pp. 9-10, no. VI; după Hurmuzaki, VI, p. 269, no. 182, Dobrescu, pp. 247-8.

⁴ Acest volum, pp. 11-2, no. 7; originalul în Arch. Stat., *Hurezi*, XV, 22; cf. no. 21.

⁵ *Ibid.*, I, 20.

⁶ *Ibid.*, I, 23.

⁷ *Ibid.*, II, 3; acest volum, p. 14, no. 9.

⁸ La 1786: Berbești. Jiga, Budoiu, parte din Tereujan, parte din Obislav, din Vălsănești și Șasa, Cărpene. Polovraci, Corșori, Șipote, Purceleni, Pojogeni, Cîrligeni, vinăriciul la Negoiești, Mogoșani; acest volum, p. 204 și urm., no. 7; p. 131, no. 133. V. și Hurmuzaki, VI, p. 274 și urm., an. 1719; Dobrescu, pp. 247-8.

încă din 1695, 100 de stînjeni în hotarul Cernăteștilor și Străjeștilor¹. Mai tîrziu se făcură o sumă de cumpărături: astfel, în 1698-9 Dumitrana Buicescu dăruiește jumătate din Birzotenii²; în 1754, Șchiaiul din Argeș, foastă a vestitului ambițios și candidat de Domnie Diicul Buicescul, e luată de la Constantin Fălcoianu³. La 1760 ale Hurezului mai erau Birzotenii, Fometeștii, Racovița, Bratovoeștii, dealul Marmurei, Pătrojani, Căzăneștii, Pădurenii, Ușureii, Sirbi, Genunenii și Stoiceni, tot moșii mai mici⁴.

Afară de aceste moșii, păduri și vii, Hurezul s'a bucurat de la început de o sumă de privilegii aducătoare de venituri însemnate. Orășenii din Rîmnic, cari dădea 200 de vedre de vin ca vinărici din viile lor la schitul de maice al Ostrovului din Olt, lîngă Țălimănești, răspundeau altă sută către mănăstirea brîncovenească⁵.

Încă de la 1697, Hurezul avea de la ctitorul său vii la Pitești, în „gura Izvoranilor“ și la „Râmnicul-de-sus“, în dealul Troianului⁶. Ea ridica vinăriciul de la o sumă de dealuri vîlcene: Sutești⁷, Nemoi⁸, Troian, Gârdești, Crețeni, Zlătărei, Căcaleți, întărite de Domnie la 1691⁹, pe lîngă drepturile de vinărici pe însăși moșia mănăstirească, la Puțuri și la Gîjoroc¹⁰. Către sfîrșitul veacului, Hurezul avea și doi munți: Bălescul și Bărbeciu¹¹.

¹ Arch. Stat., *Hurezi*, XIV, 6. V. și XXXI, 50 (pentru loc la Stoienestî).

² Dobrescu, pp. 247-8.

³ Arch. Stat., *Hurezi*, XVII, 12. Cf. Dobrescu, o. c., p. 147.

⁴ Acest volum, pp. 87-8, no. 92; pp. 133-4, 142-3, no. 147; pp. 155-6, n. 159. Danie de la Maria Otetelișanu, pp. 124-5, no. 125. Cf. și p. 97. Pentru Rămești și Romani, pp. 74-5; Dobrescu, p. 147.

⁵ Acest volum, pp. 4-5, n° 4.

⁶ Acest volum, p. 4, n. 3; Arch. Stat., *Hurezi*, XXXV, 1.

⁷ V. și *ibid.*, XXXVI, 10.

⁸ *Ibid.*, XXXV; VIII, 50.

⁹ *Ibid.*, LV, 1.

¹⁰ Hurmuzaki, VI, p. 275; acest volum, *passim*; mai ales, p. 109, no. 111; pp. 130-1, no. 132; cf. Dobrescu, pp. 247-8.

¹¹ Acest volum, pp. 166-7, no. 176; pp. 169-70, no. 181.

Călugării stăpîniau treizeci de sălașuri de Țigani¹. În Craiova ei ridicaseră un han, care li aducea mult². Țineau scutelnici cu pecetluituri domnești: un meșter, un croitor, un circiumar, trei pescari și alți șapte³. Chiar la Țirgovîștea ei căpătaseră, din 1712, ocrotind o biserică, pivnița, case și cinci prăjinii de loc de lingă dînsa⁴: biserica era înălțată de vechii ctitori, dar dresă de un Pascali Vornicul și închinată de fiul acestuia, plecat la studii în Veneția ca Andronachi și ajuns călugărul Atanasie de la Atos. Abagiul Cărstea vindea, la 1728, „pivnița sa de aicea din Craiova, și cu loculă cătū ține curtea înprejurū, și să facă și o casă cu prăvălie la ulița cea mare, iar cu cheltuiala sa⁵”. La Ocnele-Mari, Hurezul căpătase de la Constantin-Vodă, în 1698, „o casă cu pimnița de piatră de suptū casă” și alte locuri ale nearhului Sudureștilor⁶.

La 6 Februar 1709, Brincoveanu însuși îi dăduse dreptul de a culege o parte din vămile cele mari oltene: cea de la Bistreț, cea de la Cerneți și cea de la Diu⁷, îi erau asigurate. Tot așa anume venituri din târgurile Craiovei:

„A luoa de la bălcul ce să face la Craiova de la Sântă Măria Mare până la Sântă Măria Mică, de la toți neguțătorii căți vorū tinde prăvălii, orî cu ce felū de negoate: însă de la cei denū hanū să iă

¹ Dobrescu, pp. 247-8.

² Acest volum, pp. 196-7, no. 103; p. 133, no. 135.

³ *Ibid.*, pp. 13, 34, 127.

⁴ Arch. Stat., *Hurezi*, XXVII, Biserica e a Sf. Nicolae, „foarte veachie, de demultū, de mai nu să știia de cine era făcută. Decî răposatulū Pascali Vorneculū, fiindū Vornecū-Mare alū Țirgovîștei, și văzândū acea biserică învechită și stricată”, etc. *Ibid.*, XXVIII, 18; cf. no. 19; XXIX, 21. V. și Dobrescu, *l. c.*

⁵ Arch. Stat., *Hurezi*, LVI, 1, 2; v. și no. 3.

⁶ *Ibid.*, IV, 29. La 12 Ianuar 7250 (1742), Mihaî Racoviță dă un privilegiu pentru „hanul dinū Craiova, cu hodăile ceale boltite și cu bisearica, hramulū Adormirea Prea-sfintei Născătoarei de Dumnezeu, și cu casele, cu pivnița, cu grajdulū și cu prăvăliile bălcului. [Supt Germani], ei aū fostū luatū acestū hanū alū mănăstirii, în chipū de cetate, de aū lăcuitū într'ănsulū”, sechestrînd și venitul prăvăliilor (Arch. Stat., *Hurezi*, IV, 20).

⁷ *Ibid.*, LV, 3 (15 Decembre 1692).

de prăvălie po ughî 1, și de la cei de-afară denŭ hanŭ să iă po talerŭ 1; așijderea să aibă a mai lua sfânta mănăstire de la toate buțile cu vinŭ câte să vorŭ vinde în vremea acestui bălçu, vama, de bute câte tl. 1, și cămănărit, banŭ vad. 1, și să iă și de la carăle de peaște vaamă: de carŭ câte tl. 1 și peaște ocă 6; iar ce arŭ avea de vânzare sfânta mănăstire în vremea aceia a bulcului, orŭ dobitoace, orŭ alte bucate, să aibă a le vinde fără de nici-o vamă, și să n'aibă nici-o supărare de spre părcălabii Craiovei, și vinurile mănăstirii, ce va avea de vânzare, să fie neoprite a să vinde acolo în pimnița hanului peste totŭ hanulŭ, și să aibă bună pace de cămănăritŭ de spre cămănarii Craiovei. Pentru că, acelu hanŭ de la Craiova făcându-să cu multă cheltuială a mănăstirii..., pentru folosul neguțătorilorŭ și alŭ săracilorŭ. ., amŭ socotitŭ. ., ca să aibă și sfânta mănăstire acestŭ ajutoriŭ¹."

Mihai-Vodă Racovița adăugia și venitul „scaunelorŭ de carne ce vorŭ fi acolo..., vamă de scaunŭ câte t' 1^{2a}". Hurezul mai avea drept și la o parte din suma ce ridica Domnia asupra tirgului de săptămînă ce se ținea la Craiova în fiecare Vinere³, și anume în trei zile de Vineri între 15 August și 8 Septembre, cu îndatorirea de a da pe an 200 de lei la Mănăstirea dintr'un lemn. Și o treime din pescuitul de trei zile, „ce se da numai vameșilor“, fu cedată mănăstirii.

Venitul întreg era, la 1723-4, pe un an și trei luni de 671 de lei și jumătate, din cari 78, și, mai târziu ceva, 102, erau prinși de lefile părinților⁴, iar 30 de plata egumenului⁵.

III.

Egumenul cel d'întăiŭ al Hurezului domnesc, Ioan, a fost un om cu însușiri deosebite. Avea bună cunoștință de carte și-i plăcea să alcătuiască pisanii în care amesteca și

¹ *Ibid.*, IV, 1. Ordin Banului, pîrcălabilor. Confirmare la 20 Octombrie 7223-1714 (n° 2). A lui Nicolae-Vodă, la 7 Mart 7224 = 1716 (n° 3).

² *Ibid.*, IV, 6.

³ Hurmuzaki, VI, pp. 271-3, 281.

⁴ Acest volum, pp. 29-30, no. 26; pp. 30, 39.

⁵ *Ibid.*, p. 30.

cadență de versuri; și epitaful rimat ce se cetește pe mormântul lui i se datorește lui de sigur:

Valuri multe rădică furtuna pe Mare,
Mai virtos gândul omului întru lucrul ce are¹...

Se bucura, pentru vrednicia și evlavia lui, pentru viața lui sfântă, de o deosebită iubire din partea lui Vodă Brincoveanu, care nu se mulțămia a trimete la Hurezi cărți de danie sau porunci, ca oriunde aiurea, ci-și făcea o plăcere să îndrepte către egumenul său, pe colți mari de hirtie, pecetluite cu pecetea octogonală, întrebuințată numai pentru legăturile lui personale, lungi răvașe prietenești.

Iată unul dintre dinsele², care n'a fost dat la lumină până acuma, și a cărui însemnătate nu vine numai din faptul că a fost dictat de un Domn, ci și din acela că în străvezia lui formă frumoasă ne lasă a înțelege ce era cu adevărat acest Domn în gândul și inima lui.

„Io Costandinu Voevod bojiiu milostiiu gospodaru zemle vlahiscoe.

„Sfinții Tale părinte Ioane, egumene de la Hurezi, sănătate. Carte ce ai trimis, au venit la Domnia Mea, și, ce scrii, am înțeles, pentru moșia Belciugat[ul], cum că, fiindu-vă peste mână, n'aveți nici-un folos, ci te rog ca să facem schimb cu moșia Craiovița, să o dăm acaia mănăstirii, și noi să ținem Belciugatul. De acașta, câtă vă iaste peste mână, adevăratu așa iastc, iar, numai atăta, că Craiovița nu să potrivește cu Belciugatul, căci Belciugatul iaste o moșie stearpă, iar Craiovița iaste moșie cu rumăni, cu vișoară, cu mori în Jiiu, — numai morile câtă venită aduc! Înșă, pentru multă rugăciune a Sfinții Tale, și pentru căci iaste Craiovița și aproape de hanul ce ai făcut, iată că-ți facem în voe și priimim să fie Craiovița a mănăstirii și Belciugata a noastră. Numai la Belciugata am dat și noi moșie, și au dat și Vornicul Apostol: nu știm, din Belciugata au dintr'altu hotar, — ca să fie 2 ho-

¹ *Inscripții*, I, pp. 189-90.

² Arch. Stat., *Hurezi*, XV, 20.

tar[ă], Belciugata i Cojăști. Ci Sfinția Ta caută toate scrisorile ce voru fi, și a moșii Belcugata, și Cojăștilor, și să ni le trimiți, și atunci vom căuta și noi scrisorile Craioviții, de ți le voi trimite; și-ți voru face și carte pe Craiovița cumu că s'aũ schimbatu cu Belciugata. Căci că în hrisovul celu mare alu mănăstirii iaste scrisă și Belciugata. Ci atunci trebuiaște și din hrisovu ocolită Belciugata, și să s'arate că s'aũ făcutu schimbu, și atunci vomu porunci și pârūcalabului de la Craiovița ca să știe că sântu dați pe seama mănăstirii. Pentru unu Meculu de la Ocne, ce l-aĩ pusu Sfinția Ta ispravnicu la vie la Troianu, cumu că nu s' poate odihni de Ocna, iata că de iznoavă le-amu poruncitu s'a-i dea pace, că voru păi nevoe. Păstravulu ce ne-aĩ trimisu Sfinția Ta de totu fealulu, m'aũ adusu, și-ți mulțumim. De ne-aĩ fi trimisu lit. 2, 3 de casu de bivolița proasupete, și Sfinția Ta și Bistriceanu, aru fi făcutu bine. Ci iaste rău că le măncați totu voi cu țiganii. Însă, de n'ați știutu estimpu, ne veți trimite, de va fi sănătate, la anul. De venirea Sfinții Tale de Paști, ca să te ertăm, de ačasta, pentru că (nu) aĩ venit la Crăciunu [de ačasta; șters], să fii ertatu de Paști, și-ți veți căuta de lucrulu ce veți avea, Pentru Caragea, ca să ți-lu dăm și estimpu, îi vom porunci de va veni, că și aicea n'are nici-un lucru. Ačasta, și fii sănătosu.

Fevruarie 20 dni, l^e 7215 [1717].

Sfinții Tale părintelui Ioanu egumenulu de la Hurezi, cu sănătate să s' dea ¹.

După căderea și peirea Brincoveanului, și alți stăpînitori ai Țerii-Românești au avut pentru el o deosebită considerație, și iata cum scria bătrînului arhimandrit și egumen mai tînărul frate al lui Nicolae Mavrocordat, Ioan-Vodă, care cîrmuia țara după prinderea de Nemți a celui d'întăiu Domn „fanariot” al Principatului:

¹ Pecete octogonală, roșie. Notă: „Cartea dela Vodă pentru schimbarea Belciugatului cu Craiovița”.

„Io Ioan Voivodă, bojiu milostiu gospodaru zemle vlahiscoe“.

† Sfinții Tale, părinte Ioane, arhimandritul și egumenul de la mănăstirea Urezii, sănătate și spăsenie de la Dumnezeu îți poftim. Cartea Sfinții Tale ce ne-ai trimis, ne-ai venit, și, ce ne scrii, am înțeles. Pentru moșiile și viile ce are mănăstirea dencoaș[e] de Oltu, care s-au luat pe seaama domnească, de care te rog Sfinția Ta ca să facem milă să le dăm iar pe seaama mănăstirii, ca să vă puteți chivernisi, ajungându mănăstirea la multă slăbăcune, — de aceasta, părinte, iată că, și după rugăcunea Sfinții Tale, iar, mai mult, pentru voia Mării Sale Doamnei, le-am lăsat să fie iar pe seaama mănăstirii, și moșiile și viile ce aveți dencoace de Oltu, și să le luați de acum înainte totu venitul, pecum le-ați luat și mai înainte. Numai vei ști Sfinția Ta că așa s-au așezat ca să dați pe an la Domnie, pentru acelea pentru toate, taleri 300, însă la Sfetii Dimitrie t' 150 și la Sfetii Gheorghe iar t' 150, care aceștea de acum, de Sfetii Dimitrie, să-i trimiți Sfinția Ta acum, să-i aducă aici la Domnie. Și, trimițându Sfinția Ta banii, să ne trimiți și zapisul Sfinții Tale, cu alaaltu sobor al mănăstirii, de această așazare și legătură ce s-au făcut, să dați pe an, și noi încă vom trimite Sfinții Tale cartea noastră de stăpânirea acestor moșii și vii ce aveți dencoace de Oltu, ca să le stăpăniți, și să le luați totu venitul de acum înainte cu pace și fără de nici-o opreală. Iar, pentru alte bucate ce s-au mai luat, afară den moșii și den vii, de acelea ne veți erta Sfinția Ta, că nu să pot, dacă au apucat de s-au dat și s-au cheltuit. Au tribuit să te fii deșteptatu Sfinția Ta mai înainte, să ne fii făcutu știre, iar nu tocma acum, după ce s-au cheltuit. Iar de acum, cumă zicem, vă veți lua venitul moșiilor ce veți avea. Aceasta acum, și fii Sfinția Ta sănătos. Noemvrie 7 dni. — Cătu pentru aceasta, să nu bănuști Sfinția Ta, că pentru multe păsuri și nevoi ale țării s-au făcut. L' 7227 [1718—8].

† Sfinții Sale părintelui Ioan, arhimandritul și egu-

men de la sfânta mănăstire Hurezii, cu sănătate să să dea¹.”

Brincoveanu avuse grija să arăte și printr-o carte domnească deosebită, asemenea cu care nu mai cunosc altele, cât a fost de mulțămît de Ioan ca egumen al ctitoriei la care ținea atita. La 15 Ianuar 1705, el vorbea astfel despre alesul călugăr:

„Lucrându până la unu locu ceale ce trebuiescu sfintei mănăstiri, amu socotitū de amu alesu pe Sfinția Sa și l-amu pusū egumenū și năstanicū la această sfântă mănăstire încă la anulū de la [Hristos] 7200 [1691-2], și de atunci, de cându s'aū așăzatū egumenū și purtătorī de grijă, nimicū lucrulū în slabū n'aū lăsatū, ce cu toată nevoința s'aū aflatū de aū isprăvitū și lucrurile toate câte aū fostū pre lângă mănăstire neisprăvite, și aū făcutū împrejurulū sfintei mănăstiri schiturī, precumū să și vādū de față, și alte metoașă penū câteva locuri, și, nu numai atăta, ce și multe moșī aū cumpăratū sfintei mănăstiri denū venitulū mănăstiriī, precumū arată totū anume înū hrisovulū Domnii Meale, aceastea toate; de la văleatū 7290, de cândū amu pusū pe Sfinția Sa egumenū, până acumū, la văleatū 7213 [1704-5], aū ostenitū și cătū aū pututū, aū muncitū cu nevoința de le-aū făcutū și, le-aū adaosū sfintei mănăstiri... Îlū mărturisimū cu această carte a noastră de vreadnicū și dreptū sfintei mănăstiri, și de toate câte aū fostū venituri și cheltueli și bucate ale sfintei mănăstiri, aū adus la Domnia M[ea] ca-tastifū, ce ș'aū datū seama pân[ă] în zioa de astăzi².”

Ioan a fost și el printre aceia cari așteptaū de la stăpînirea „creștină” a Nemților din Ardeal o mai bună cîrmuire, pe lingă respectarea tuturor datinelor țerii și privilegiilor, de clasă, de corporație sau personale. Ca Oltean, ca om luminat, ca prieten al celui mai mare dintre ultimii Domni de țară, el trebuia să aibă astfel de sentimente și

¹ Pecete octogonală de ceară roșie, cu *ИВНН КИЕВОДА И ГСАРА ЗЕМАН ВЛАХНСКОИ*. Arch. Stat., *Hurezi*, XXVII, 25. ² *Ibid.*, I, 16.

să fie, deci, împotriva stăpînitorului grec pe care-l trimisese Împăratul păgîn. La 19 Iulie 1718, cînd se cere Guvernului austriac anexarea celor cinci județe de peste Olt, între iscălituri găsim și pe a egumenului de la Hurez¹.

În cursul acestei nouă stăpîniri, care nu se dovedi însă de loc mulțămitoare, se ținu în frumoasele încăperi ale mănăstirii, la 29 Novembre 1719, un mic sobor pentru îndreptarea împrejurărilor în care trăia Biserica olteană. Se adunară, pentru a dezbate punctele ce trebuiau presintate „cinstitei Administrații“, episcopul Damaschin, egumenii de Bistrița, Arnota și Govora, cari obișnuiau și cu alte prilejuri să vie la fratele lor în ierarhie, egumenul Ioan. Se ceru ca episcopul de Rîmnic să nu fie supus Mitropolitului sîrbesc din Belgrad, între altele și pentru aceia că, purtînd marele titlu răsăritean de Mitropolit al Amasiei, Rîmniceanul nu e mai pe jos de Belgrădean, care a fost pe timpuri ascultător de Ohrida, unde-î stătea Patriarhul. Episcopul să fie adevăratul stăpin al mănăstirilor sale: el să dea catastișele de averea egumenilor, el să li iea socoteala la Crăciun, el, cu soborul lui, să-î judece; el să hotărească dacă se va clădi o biserică sau mănăstire, el să aibă dreptul de a numi pe egumeni; boierii să nu se amestece nici ei la ctitoriile lor; dacă e bine a face la Craiova o școală de latinește pentru mirenî, Vlădica să-și aibă la Rîmnic seminariul său românesc. Egumenii își făceau, de alminterea, și ei partea: străinii să nu se pună în fruntea mănăstirilor; singuri ieromonahii să poată fi ridicați la această treaptă; episcopul să se mulțamească, dacă vine la hram, cu ce-î dă egumenul; un clisiarh să poarte grija bănească a mănăstirii; călugării să nu aibă voie a ieși din cuprinsul ei². O rară manifestare de solidaritate și conștiință, care rămîne legată de numele Hurezului.

În curînd însă mănăstirea începu să dea îndărăt. Ca măsură de stingherire și răzbunare, „Domnul turcesc“ de

¹ Hurmuzaki, VI, p. 237. ² *Ibid.*, p. 339-41.

peste Olt opri toate veniturile mănăstirilor oltene și abia, după stăruințele călduroase ale Doamnei Marica Brîncoveanu, îngăduită în sfârșit a se întoarce în țară, unele din moșii, care nu fuseseră încă vindute pentru nevoile țerii, fură date înapoi lui Ioan arhimandritul¹. Dacă noul Guvern scuti și această mănăstire de olac și de podvoadă², el făcu din hanul de la Craiova o cetățuie și așază căsărmi pe cîteva din cele mai bune moșii oltene ale Hurezului: Fometeștii, Giorocul, Craiovița³. Ca să ție lăcașul în bună stare, ca să poată plăti lefii călugărilor, Ioan trebui să vîndă, să zălogească, să împrumute.

Se crezu atunci, și de ctitori și de administrație, că egumenul e prea bătrîn și nu poate purta grija averii mănăstirești. Prin mandatiul ei obținut, Gheorghe din Trapezunt, Doamna Marica se plinse mai tîrziu că zestre Hurezului, care vine aproape numai de la răposatul ei soț, se părăduiește. Ioan, ținut în loc de podagră, — „nu pociu să calcu pe pămînt cu picioarele“, scrie el, „nici pociu să mîncu, ci alții mă poartă și-mi dau de mîncare“⁴, împiedecat de a merge la Sibiu, locul de unde porniau hotărîrile și unde el trimetea numai, *curtenindu-se*, obișnuitele „butisoare“ de vin de Sutești, nu putu să lupte cu aceia cari voiau să-l dea în lături pentru a jăfui acolo unde el pierduse numai, de nevoie și din neputința de a face altfel. Un călugăr sîrb, Ilarion, care-șă avea rostul de bogăție la Vidin, făgăduia în dreapta și în stînga pentru a se face proigumen, locțiitor al egumenului bătrîn, bolnav și ajuns decî nedestoinic. Pentru fiecare din fruntașii călugărilor, el avea cîte o făgăduială prin care-l putea momi. Lui Climent îi făgăduise isprăvnicia, administrația moșiilor și zeciuiala veniturilor lor pentru dînsul, ca plată; celuilalt Climent, de la schitul Sf. Ștefan, șindilirea pe socoteala sa a lăcașului; lui Daniil de la vechiul schit al lui Ioan Botezătorul a-î clădi

¹ Mai sus, pp. xvii-viii. ² Acest volum, p. 17, n° 13. ³ Hurmuzaki, VI, l. c. ⁴ Acest volum, p. 20, n° 16.

două chilio de piatră; mai mult i se făgăduise învățatului popă Lavrintie clisiarhul, care a fost mult timp îndreptător de stil, „diortositor“, și corector al cărților ce ieșiră de supt teascurile rimnicene: acesta, care avea grija bisericii de la bolniță, era să aibă o bolniță nouă și o „cetate“ de piatră, pe lângă un cal și un „săracliu“ de postav ardelenesc *șai*; Misail află că poate să capete un cal și o păreche de nădragi de postav; Ștefan cel bătrîn era ispitit cu un zăbun; până și pîrcălabului de sat din Hurezi, Sima, i se punea în vedere un frumos conteș de postav ¹.

Daruri de altă natură, cu mult mai însemnate, fură făcute de el Nemților celor mari. Aceștia se făcură a vedea într-o recomandăție a lui Ioan pentru Ilarion (Novembre) demisia celui d'întăi în folosul cestui de-al doilea. Astfel, în Decembrie 1724, Ilarion era cerut ca proigumen de contele Königsegg ². Încă de la 12 ale acestei luni, el intra în socotirea veniturilor mănăstirești ³. În Ianuar 1725 era vorba chiar să se înlăture cu totul moșneagul Ioan și să se numească Ilarion ca singur și desăvîrșit egumen ⁴. Îl vedem stăruind pentru ca viile mănăstirii să nu fie supuse la vinăriciți pentru Stat și ca privilegiile trecute ale Domnilor să fie întărite de stăpîniți cei noi ai țerii ⁵. La un capăt se ajunsese totuși: în această lună Ianuar 1735, Șirineasa fu căpătată din nou ⁶.

¹ Acest volum, pp. 33-4, n° 29.

La 1708 erau călugări Ștefan, Nicodim, Silivestru, Savatie, Dosofteiu, Mardarie, Ioan, Spiridon, Dionisie ierodiaconul, Ilarion, Mercurie (Arch. Stat., *Hurezi*, I, 19). La 1717, Ștefan, Mitrofan cliseriul, Pahomie, Misail ierodiaconul, Chiril, Mihail, Nicodim, Rafail.

În Iunie 1735 mai era în mănăstire ieromonahul Nicodim (aici, p. 24; p. 39, n° 21). Mai aflăm în acest an pe ierodiaconul Iosif; la Polovraci administra arhimandritul Isaia (p. 22, n° 18). Mai era și un schimnic, în 1726 măcar (p. 39). Atunci la schit era Daniil, și mai găsim pe un „popă“ Filip (*ibid.*).

² Dobrescu, pp. 31, 32-4, 62, 78. ³ Acest volum, p. 30. ⁴ Dobrescu, p. 160, n° 34. Lui Ioan i se dă cîte ceva pentru nevoile casei.

⁵ Dobrescu, pp. 39-40. ⁶ *Ibid.*, p. 108.

În același timp însă, Ilarion urmă cu împrumuturile, mergînd chiar așa de departe, încît zălogia lui Ioța negustorul din Rimnic, pentru una și alta, lucrurile din casă ale mănăstirii, și chiar candelile de argint, frumoasele candelile de argint cu flori lucrate din ciocan pe care le făcuseră în Ardeal meșterii plătiți de Brîncoveanu. Ilarion dădea și din turmele mănăstirii pentru a lua de la jupînul Chiriac din Craiova *bitloage* de *horilcă*, de rachiu, care se vede că era trebuitor pentru ținerea sănătății și mulțămirii sale¹. Un ceasornic, linguri de argint, șervete de Veneția, covoare avură aceeași soartă². O călătorie la Viena îi dădu dreptul să mai încarce cheltuielile³. Până și egumenul de la Bistrița fu adus să dea bani pe datorie vecinului său⁴. Tot pentru mulțămirea interesului său, Ilarion înlocuise pe vechii scutelnici buni de lucru ai mănăstirii prin oameni cu cari el avea legături și cărora li dădea îmbrăcăminte, și chiar lea⁵. Pe slugile mănăstirii cele vechi le bătea, le „fărîma pe uliță”⁶. Decî se auziră în Novembre 1725 și mai puternic plîngerile lui Trapezuntios în numele văduvei cititorului⁷. Ilarion trebui să fie izgonit, dar, de oare ce omul era isteț și bogat, se ceru multă luptă pentru a se ajunge la o învoială cu dînsul, care recunoștea toate datoriile și zălogirile, dar afirma că și mănăstirea e împovărată față de dînsul. La 10 Februar 1726, Nicolae de Porta, Levantinul care e așa de amestecat în afacerile oltenesti pe aceste timpuri austriace⁸, era la Hurez, unde lua socoteala lui Ioan pentru cheltuielile făcute de el și veniturile ce strinsese de la Iunie 1723 până la 28 Septembrie al anului următor⁹. În Februar lucra la descurcarea situației și arhimandritul Mi-

¹ Acest volum, p. 39. ² *Ibid.*, p. 42. ³ *Ibid.*, p. 38, n° 32.

⁴ *Ibid.*, p. 42-3, 44-5. ⁵ „*Ibid.*”, pp. 42-3.

⁶ *Ibid.*, p. 39.

⁷ Dobrescu, p. 167; acest volum, *passim*.

⁸ Vezi Iorga, *Documente geografice*, extras din „Buletinul Societății Geografice” pe 1900. Mănăstirea se judecase cu el pentru satul Podbanița în 1724 (acest volum, pp. 18-9, n° 14).

⁹ *Ibid.*, pp. 29-30, n° 29.

haiu Cirtița¹. Încă de la 17 Februar Administrația hotăria împotriva lui Ilarion și pentru venerabilul arhimandrit, căruia i se recunoștea dreptatea².

Iată chiar actul ce porni de la dînsa în această zi:

Dat-amu cartea noastră Sfinții Sale părintelui Ioan arhiman-dritul și egumenul sfinței mănăstiri Hurezii, unde să cinsteaște și să prăznuiască hramul Sfinților Împărați și întocma cu Apostoli Costandin și Elena, pentru că, ajungându la la slăbiciunea bătră-neșelor și la neputință, pentru boala ce are, au fostu făcutu o scrisoare la Măria Sa ghenăralul comandant și mai marele nostru derector grafu de Chneseg, trimițându pă Sfinția Sa părintele Ilarion arh[imandritul] ca să fie cunoscutu Mării Sale, cându l-aru trimite cu nescăi trebă ale mănăstirii, și acea carte poate că den greșală a tălcuit-o răposatul părintele episcopul Damaschin într'altu chipu, și Măria Sa mai susu numitul ghenăralu, după tălcuirea acei mai susu zise cărți, au fostu datu cartea părintelui Ioan, ca să fie părintelui Ioan unu ajutoriu la mănăstire până la vremea morții lui, și atuncea, de să va cunoaște de om blăndu, stă-tătoriu, bisericescu, feritoriu, dreptu și bunu chivernisitoriu, atuncea i să va aduce decretu de la înălțata Curte, și va rămănea în locul părintelui Ioan egumen desăvârșitu. Și, viind cu acea carte Sfinția Sa întru Hristos răposatul părintele chiru Damaschin, episcopul Râmnicului, i-au fostu datu cartea Sfinții Sale și l-au așăzatu să fie egumen desăvârșitu, iar nu ajutoriu, după cumu scrie în cartea Mării Sale derectorului, și așa cu acel gându au rămasu elu egumen la mănăstirea Hurezii. Și, înțelegându părintele Ioan arh[imandritul] și egumenul de la mănăstirea Hurezii cumu că nu iaste scosū denū egumenie, ce numai pentru slăbiciunea Sfinții Sale i s'au fostu datu pe părintele Ilarionu ajutoriu, și văzându că părintele Ilarionu au făcutu și face multă cheltuială, pe multe lucruri fără socoteală, și au și îndatoratū sfânta mănăstire, nu s'au suferitu, ci au datu jalbă, fiindu încă părintele mai susu zisu episcopu viu, pen-tru acestu lucru, la derectoratū, și au datu jalbă și aicea, la Chesa-ricasca Administrație, totu pentru acestu lucru, și acumū înu urmă au venitū aicea la Craiova, împreună și cu părintele Ilarionu, de au stătutu de față înaintea noastră. Și, luindu-se seama de venitulu mănăstirii de anulū celū denainte până nu venise părintele Ilarionu la mănăstire, care au luatū și au cheltuitū părintele Ioan arh[imandritul] și egumenul, s'au găsitū venitulu mănăstirii lei 1359 p¹, și cheltuiala care au cheltuitū la bisearica de piatră, și pă casele de la Bae, și pă cărciuma de la Fometești, și pe alte chel-

¹ *Ibid.*, pp. 31-2, n° 27. ² Dobrescu, p. 43.

tueli la praznici, și pă slomnulă dela Troianu, și pe alte cheltueli ale mănăstirii, care sântă stătătoare de să vādă, și cu simbriia părinților călugări, și cu simbriia Sfinții Sale părintelui Ioană arhimandritulă și egumenulă, de 7 ani care nu ș'au fostă luat-o, și încă aū mai rămasă necheltuiți, ca să mai dea părintele Ioană mai susă numitulă mănăstirii lei 11 p', după cumă arată foaia totă anume, și de venitū și de cheltuială, care s'au iscălită de noi, și amă dat-o la părintele Ioană. Și, luăndă seaama și părintelui Ilarionă arhimandritulă, s'au găsită venitulă mănăstirii, în noao luni cătă aū fostă într'acea ispravnicie, de lei 653 p', 18, și, socotindu și cheltuala cătă aū cheltuită, s'au găsită că aū cheltuită lei 1061 p', și nici-ună felă de lucru la mănăstire nu s'au făcută, ci aū rămasă mănăstirea datoare ca să mai dea părintelui Ilarionă cu pricinile după vinuri și după alte venituri, după cumă arată foaia totă anume, lei 407 p', 49. Care, strângându-se acei bani cu pricină, și împlinind și ceialalți, să să facă acea sumă, să nu-i dea în mână părintelui Ilarionă, ci, împreună, părintele Ilarionă și cu omulă părintelui Ioană arhimandritulă, să meargă să scoată întâi 8 candelă de argintă de unde sântă puse zălogă. Dupe aceaia, pă unde să voră fi mai făcută alte datorii, să să dea tutuloră să să plătească, și, de voră mai rămănea nescai bani dentr'aceaia, să-i iă părintele Ilarionă arh[imandritulă], ca să-i fie ai lui. Iar, de nu să voră ajunge acei bani, să să plinească suma datorii, la cine va mai rămănea datorie, să aibă a răspunde și a plăti tutuloră datorniciloră părintele Ilarionă, iară la mănăstirea Hureziă să nu caute datorniciă nimică, măcar să fie și iscălitura obștiă mănăstirii de la Hurezi în nescai zapise, la nescai datornici, cu nici-un zapisă să nu poată acei datornici a căuta ca să iă de la sfânta mănăstire Hureziă, fără de cătă toți datorniciă să oăute la părintele Ilarionă, că pentru aceaia i s'au ținută în seaamă cheltuala ce aū cheltuită, aū cu cale, aū fără cale, cheltuindă și venitulă mănăstirii, și, mai trecândă și această sumă care iaste să i să mai dea ca să dea, pe la datornici, fiinducă, ca ună ispravneacă ce aū fostă, negăsindă mănăstirea datoare nimică, iar așa să o lase fără de datorie. Și, fiinducă, în cartea Mării Sale mai marelui derectoră mai susă numită, scrie ca să fie totă cumă aū fostă orânduită ajutoriă părintelui Ioană arh[imandritulă], noi dentr'acea ispravnicie nu l-amă lepădat, fără de cătă amă zisă să fie totă cumă aū fostă orânduită, ajutoriă părintelui Ioană, și, Sfinția Sa părintele Ilarionă nepoftindă, aū dată o scrisoare la noi, întră care arată cumă că, de ară fi știută dentăiașă dată că n'au fostă aşăzată egumenă desăvârșită, n'ară fi priimită ca să fie ca ună ajutoriă, nici acumă nu priimească ca să fie ca ună ajutoră părintelui Ioană arh[imandritulă], egumenulă, duple cumă scrisoarea părintelui Ilarionă arată. Pentru aceaia, dupe dreapte

lucruri ce s'au aflat, și după luatul semii, cunoscându-se că părintele Ioan arhimandritul denegumenie n'au fost scos, ci cu greșală s'au fost așezat părintele Ilarion, de Sfinția Sa mai sus numitul răposatul episcopul, fără de știrea nimănui, egumen desăvârșit, noi încă dăm această carte a noastră părintelui Ioan arh[imandritul] și egumenul sfinței mănăstiri Hurezi ca să fie cum a fost și iaste de atâtea ani, să chivernisească sfânta mănăstire de toate lucrurile, pecum a chivernisit și până acum, dupe cum cartea mai marelui director hotărăște și poruncește, și mai multă pricină la mijloc între părintele Ioan arh[imandritul] și între părintele Ilarion și între alai călugări dela mănăstirea Hurezi să nu mai fie. Iar pentru alte pricini ce a mai arătat părintele Ioan arhimandritul și cu ceialai călugări de la Hurezi, și pentru cărțile ce a arătat părintele Ilarion că iaste făcut arhimandrit, și pentru alte împotriviri ce a mai fost între dânsii, fiind și unii și alii parte bisericească, am lăsat până va veni Sfinția Sa părintele Vlădica Beligrădeanul și cu episcopul ce să va face aicea arhieru, de vor căuta acelea toate, de le vor îndrepta. Așjderea și pentru mitele, ce va fi dat părintele Ilarion, măcaru orice, la unii la alii, denă bucatele mănăstirii Hurezi, să aibă a le întoarce aceia care le-au luat, toate, iar la mănăstire la Hurezi; iar, ce va fi dat dentr'alău său, acelea să le ia părintele Ilarion. Iar pentru mitra și alte haine ale părintelui Ilarion, ce va fi avut când va fi venit la mănăstire, și nu vor fi făcute cu banii mănăstirii, să i dea toate la dânsul, iar manta și altele care s'au făcut cu bani mănăstirii, să rămăe iar la mănăstire. Datu-s'au în Craiova, Fevruarie 17 zile, l' 7234 [1726]. Gheorghe Cantacuzin, Gligorie Băleanul, Radul Gulescul, Ilie Știrbea, Staico Bengescul. — Denă porunca Chesari-ceștii Administrației: N. de Porta¹.

Ilie Știrbea, care, și în calitate de ctitor, avea grija deosebită a acestor, gilcevuri, mîntuind lămurirea socotelilor, hotăria ca Ilarion „să nu mai aibă nici-un felu deamestec cu mănăstirea Hurezi, nici să nu să mai apropie de mănăstire, până cînd va fi viu”²; pentru osteneala sa așa de puțin folositoare Hurezul, el era dăruit însă cu un cal³, primind, în același timp, încă în cursul anului, tot ceia ce i se mai putea cuveni⁴.

¹ *Ibid.*, XLI, 4.

² Acest volum, p. 40, n° 33; cf. p. 34 și urm., n° 30; p. 27 și urm.

³ *Ibid.*, p. 29, n° 25; p. 27, n° 24. ⁴ *Ibid.*, p. 32, n° 28.

Ioan nu rămase mult timp singurul socotitor al mănăstirii pe care el o înălțase și al cărei cel d'întăi gospodar fusese. Anii îl împovărau foarte greu. „Se mută către Dumnezeu“ la 15 Iunie 1726, și rămășițele lui fură astrucate în biserica cea mare, la dreapta, unde se așează, sus de la pământ, o piatră cu pomenirea lui în stihuri neîmbrumate¹:

Și fu și trecu,
Ca cînd și nu fu².

Cel mai vrednic urmaș al său ar fi fost, de sigur, clisiarul Lavrentie, care fusese crescut de Ioan, se învățase la carte și la slujbă în chilia răposatului egumen, îi fusese adecă, precum se spunea atunci, chiliaș. Era și el ieromonah, „popă“, se pricepea la tot felul de lucrări literare, și era și unul dintre călugări mai cu stare, căci îl vedem cumpărînd la 1732 moșie pentru frații săi³. Dar el fu lăsat la o parte, și în curînd își află rostul aiurea, la Episcopie, unde ajunse „dascăl“, învățătorul copiilor ce veniau la școala Vlădicăi, precum și al viitorilor preoți: în același timp, i se dădea acolo și sarcina tipăriturilor rimnicene⁴.

După chiar sfatul lui Ioan, Dionisie, egumenul de la Polovraci, luă *isprăvnicia*, regența la Hurez, lăsînd în locul său, la mănăstioara de unde venia, pe Climent. Era Român, de și își zicea, pentru a se dovedi și el cărturar, „Iliev“, căci era fiul lui Ilie. Încă de la 11 Iulie 1726 i se dădea întărirea din partea Administrației împărătești⁵: el mersese s'o iea la Sibiu chiar⁶.

¹ *Inscripții*, I, pp. 189-90.

² Cf. Dobrescu, pp. 182-3, n° 65.

³ Arch. Stat., *Hurezi*, I, 44. Marturi sint călugări Misail, Iosif și Visarion,

⁴ Acest volum, pp. 59-60, n° 54. Cf. p. 60, nota 1. La 1736 el era încă la Hurez, cu Misail și Isidor; acest volum, p. 56, n° 50. Cam pe atunci, eclesiarch era Iosif; *ibid.*, pp. 56-8, n° 51.

⁵ Acest volum, p. 49 (3).

La 6 Iulie 1734 (1726), „Dionisie, egumen al sfintei mănăstiri Hurezi“, dă zapis Căpitanului Orosu Gabrulu, pentru o vie.

Dionisie I-iu găsi mănăstirea, după plata despăgubirilor către Ilarion și după ce încurcături vor mai fi fost în ultimele luni din viața lui Ioan, în starea cea mai rea ce se poate închipui. Pîrînd pe acela care ticăloșise gospodăria Hurezului, el spunea cu durere, chiar de la început, că aproape nu vede nici-un mijloc de îndreptare: „Să mai îndatorăm mănăstirea, nu avem cum o mai îndatora, că iaste vindută și petrecută; că dobitoace puține au rămas din toate fealiurile“¹. În Iunie 1731, Dionisie își puna iscălitura supt un memoriu către Guvernul austriac².

În vara anului 1734, acest egumen, bătrîn și el, nu mai era în viață.

Urmașul său, al treilea ocirmuitor al Hurezului — înaintea lui oblăduiește un an și jumătate proigumenul Iosif³, purta același nume. Era fiul lui Fota Bălăcescu Căpitanul, care fusese omul de casă al unuia dintre boierii cu trecere supt Austriaci, Ilie Otetelișanul⁴, și iscălise cererea de anexare a Olteniei către Austriaci⁵. Călugăr dintre Hurezenii el însuși, al doilea Dionisie fusese numit la 15 Iunie 1734 egumen al Strehaii, mănăstire veche, foarte veche, dar de mai puțină însemnătate, cu toată că, numai cu cîteva zeci de ani în urmă, fusese și Scaun al unei episcopii trecătoare. La 25 Mart 1735, Dionisie era strămutat la mănăstirea de unde pornise⁶. Peste cîteva săptămîni, el se încumeta chiar a se face Vlădică la Rimnic, și avu nu mai puțin decît treizeci și șapte de voturi la această alegere din 1735⁷, ca și egumenul de Cozia, Ghenadie, poetul.

„Deci, cu voia lui Dumnezeu și cu porunca stăpînitorilor, rînduindu-mă pe mine a fi nastavnic în locul părintelui Ioan la aceasta sfîntă mănăstire“ (Arch. Stat., *Hurezi*).

¹ Dobrescu, pp. 182-4; cf. acest volum, pp. 43-5.

² Acest volum, p. 42. Cf. n° 35, pp. 41-3; apar lîngă el următorii călugări: Misail ieromonahul, Iosif ierodiaconul și Antonie monahul, — acesta, din cei noi.

³ Hurmuzaki, VI, p. 420. Cf. acest volum, p. 49 (3).

⁴ O jalbă a lui Fota, în Arch. Stat., *Hurezi*, V, 29.

⁵ Hurmuzaki, VI, p. 237. ⁶ Acest volum, pp. 51-3, n° 46-7.

⁷ Dobrescu, pp. 116, 328; p. 332, n° 175.

Dionisie Bălăcescu se dovedi om energic. În Iulie 1735, el cuteza a se plinge împotriva secretarului de guvern Roland, care încălcase la Craiovița; la 1738, pentru un memoriu, el intra în conflict cu Guvernul, împreună cu episcopul său, de alminterea¹.

În războiul ce se deschise în curînd între Austriaci și Turci, aducînd urmarea fericită a întoarcerii județelor oltene la Principatul muntean, Dionisie trebuie să se fi dat — ca toată lumea — de partea Domnului de peste Olt, care ruga cu căldură pe Rominii ajunși supt stăpînire străină a se strădui pentru cît mai răpedea înlăturare a ei². La 8 Iunie 1738, o ceată de haiduci și de plăiași, supt Căpitantul Duca, venit de peste Olt, năvăli asupra Hurezului, făcînd pradă mare și lăsînd în urma lor mănăstirea în flăcări: egumenul socoti că i-au arș șapte care cu boi, o căruță cu cai, 25.000 de bucăți de șindilă de stejar, de „gorun“, 3.000 altele de șindrila, mai proastă, de brad, 24 de mese și scaune, 36 de uși, paturile, lavițele, dulapurile, hîrdaiele, putinele, vedrele, pariî din grădină, uneltele din casele Țiganilor și, nu mai puțin, 12 buți mari³.

Mulți ani de zile el stătu în fruntea Hurezului, care se afla, după pacea din Belgrad (1739), iarăși sub stăpînire drept-credincioasă. Era prețuit de coborîtorul ctitorului, de noul Constantin Brîncoveanu, care-l dădea, în 1746, sarcina de a îngriji dregerea bisericii sale vîlcene de la Surpatele, clădită de egumenul Ioan cu cheltuiala lui Vodă-Brîncoveanu, la 1706⁴. Gospodăria hurezeană în mare parte el a adus-o iarăși la înflorire, în păstoria lui îndelungată.

Totuși, în Septembrie 1747, pentru pricinî pe care nu le cunoaștem, i se impuse și lui Dionisie ca și, odată, lui

¹ Arch. Stat. *Hurezi*, XLI, 6. — La 1731, 21 Iulie petiție a lui „Ionicht, Quardian auss Hurezz“ (*Ibid.*, LII, n° 71).

² *Ibid.*, XLI, 6.

³ Acest volum, p. 51; p. 58, n° 51. ⁴ Cf. *ibid.*, pp. 66-7, n° 63, și *Inscripții*, I, pp. 182-3.

Ioan, un proigumen: Ghenadie¹, și până la începutul anului următor proigumenia o avea un Iosif ².

Dar la 1-iulie Septembrie din același an 1748 apare și Dionisie ca egumen, împodobit și cu titlul de archimandrit, ca înaintașul său Ioan ³. În 1749, el trimetea pe Iosif cu niște bani la fostul episcop de Rîmnic Climent ⁴: proigumenul, deci, era la poruncile egumenului, care se ajuta mai mult cu dînsul ⁵. Îndată însă, chiar la 1754, de pildă, nu se mai vorbește decît de Dionisie ⁶.

Bălăcescu avea sufletul războinic și mîndru al unui boier. Legăturile sale cu ierarchiile rîmnice sînt acelea ce se potrivesc cu nașterea sa. Cu episcopul Grigorie, fiu al lui Gheorghiță Socoteanu, care făcuse, în vremea lui, afaceri cu mănăstirea, el corespundea prietenește, cum se vede din aceasta scrisoare, alcătuită într'un timp cînd Vlădica avea mari năcazuri pe care nu le cunoaștem, și se află într'o primejdie necunoscută altfel ⁷:

Grigorie, milostiiu bojiu episcopu Răim[nicului].

Prea-cuvioase arh[imandrit] și i[egumen] alu sfinței și dumnezești mănăstiri Hurezii, chiru Dionisie, dela milostivulu Dumnezeu pōhtimū Cuviiței Tale întreagă sănătate și sufletească spăsenie, iar de la Smerenia Noastră îți trimitem molitvă și blagoslovenie și părintească sārutare. Pentru noi, vrîndu Cuviița Sa a ști, din mila lui Dumnezeu ne aflăm sănătoși, așteptîndu și nădăjduindū dinū zi în zi mîntuirea noastră și vedemū că încă până acumū nu ne-au întimpinatū zioa aceia, care, cîndū va fi, nu o putemū a ști, fără numai ne aflămū nădăjduindū a o căștiga, cîndū va fi mița lui

¹ Acest volum, pp. 72-3, n° 69.

² *Ibid.*, p. 72, n° 68. La 9 Ianuar 1749 îi face o mărturisire pentru satul Bălteni „Ion, cumnatul proegum[e]nū”. Și la 11 Septembrie 1748 era în această funcție Iosif; Arch. Stat., *Hurezi*, X, n° 4-5. V. apoi acest volum, pp. 75-6.

³ Acest volum, pp. 74-5, n° 72.

⁴ *Ibid.*, pp. 76-7, n° 76.

⁵ La 1753, mănăstirea avea pe Misail clisiarh și pe călugării: Ierothei, Ștefan, Dionisie, Calinic, Visarion, Antonie, Teodosie; Arch. Stat., *Hurezi*, XX, 11. La 1757, și Atanasie; acest volum, p. 85.

⁶ *Ibid.*, p. 84 și urm.

⁷ Arch. Stat., *Hurezi*, VIII, 12.

Dumnezeu. Cuviița Voastră bine ar fi, precum până acum ați făcut, de care vă sânt foarte mulțumit, și acum încă să mai scrieți din preună cu boiarii, cu preoții, cu neguțătorii, cu rugăciune la Măria Sa Vodă și la boiari de obște și, osebit, la dumnea-lui Spăthari, ca să fim plătiți pă cătă au fost până acum, și să ne dea ertăciune și sloboziie ca să ne venim la locul nostru și, dându-vă chezași cu toții pentru noi, că de acum înainte nu vor mai fi ceale ce au fost până acum de spre partea noastră, ci vom fi cu totul și totu alu Măriei Sale credincos și cu dreptate, și așa socotim că ne va slobozi. Pearele ce mi-ai trimis, mi le-ai adus, și foarte îți mulțumesc de dragoste și de neuitare. Așa le-am primit cu bucurie, precum ai priimit Ierimii zmochinele lui Avimelehu în robia Vavilonului, și m'am mângaiat foarte. Preacuvioase arhimandrite, roagă pe Dumnezeu cu căldură ca să mă vădă încă odată mântuit din scârba aceasta, și, de va fi voia lui Dumnezeu, și vei pofti, vei cunoaște în ce chip te iubesc. Celui ce înțelege, îi iaste în destul atât spre înțelegere. Iară Dumnezeul păcii și al mângăierii toate să le înpace. Și pre toți să ne mângăie cu mângăiere duhovnicească; și fie Cuviița Ta blagoslovită. Av-[gust] 23 dni, 1755.

Alu Cuviiței Tale părinte sufletescu.

Grigorie piscopolu Răim[nicului].

Prea-cuviosului arh[imandrit] și ig[umen] al sfintei mănăstiri Hurezi, chiru Dionisie, cu blagoslovenie să să dea. La Hurezu.

Grigore se numără și printre ctitorii Hurezului, căci el îi dădea, la 4 Maiu 1773, „o silește aicea, în orașul Răimnicului. . ., dinu ulița cia de spre Sfântul Dimitrie în jos, alătura cu podgradiia bisericii. . ., cu capul dinu jos în locul nepotului nostru, Postelnicului Radu”¹.

Mănăstirea avu iarăși ur. proigumen în 1768, pe Ștefan, viitorul egumen de Bistrița, aproape de izbucnirea războiului între Ruși și Turci. În cele nouă luni cît avu acesta grija mănăstirii, cîțiva din Turcii ce umblau prin țară, cumpărînd de înainte miera, fu găsit ucis în satul Rîmești. Omoritorul nu se descoperi, și mănăstirea intră la răspundere. Ștefan, chemat la Rîmnic pentru a se îndreptăți, fugi noaptea, dar Dionisie trecu acum ca platnic în locul lui, și

¹ Arch. Stat., *Hurezi*, XXXIV, 1.

el stătu la închisoare mai multe săptămîni, până-l scoase în sfîrșit Vodă Grigore Ghica¹.

Puțin timp după aceasta, pe la 1770, simțindu-se foarte îngreuiat de bătrîneță, Dionisie își dictează cea d'întăiu diată. Orînduiește slujba de îngropare ce i se va face, cu Vlădica Grigore, fostul episcop de Rimnic și Mitropolit, rugat anume „să vie să îngroape ticăloasele oase“, cu alt proin episcop rimnicean, Climent, care se adăpostia de mulți ani la Sărăcinești, din sus, pe Olt, cu egumenii olteni, cari vor primi cite doi ughi, cu o sută de preoți, plătiți cu cite zece parale; se vor da bani săracilor, se va face „grîu de pomenire“, praznic cu păsări, pește proaspăt și pește sărat; se vor da sārîndare la Episcopie, la Cozia și la altele din mănăstirile de peste Olt, la Polovraci, la satele mănăstirii, la Baia-de-fier, la Folești, „unde sînt îngropate oasele părinților miei“, la Bălăcești, unde-i zace unul din frați². El strînsese de cu vreme tot ce era de nevoie: nu numai ughii și banii de aramă, dar și ceara, făcliile, vasele de pămînt, buțile cu vin, vitele ce aveau să fie tăiate³.

Dar Dionisie mai trăi încă o samă de ani. La 3 Ianuar 1774, el lăsa mănăstirii biserica din Folești și unele pămînturi din moștenirea părințească de acolo, care s'aũ fost zălogit, fără știrea lui, de frați, și, care se pot „dezloji“ acum, precum și partea ce-i vine în Bălăcești, satul de baștină, „unde aũ pusũ neanea Costandinũ casăle“. Cu privire la trecutul său călugăresc, început din cea mai fragedă vristă aici la Hurez, el mărturisește astfel⁴:

Dinũ mică vārstă viindũ aicea, la această sfāntă mānāstire Hurez, si luindũ cinulũ călugāriei, amũ poslușitũ sfinti mānāstiri de sāntũ 44 de ani... Cāndũ m'am călugāritũ, amũ împārțitũ cu frații miei, toate moșiile, și, parte ce mi i-aũ venitũ, le-aamũ dat-o totũ lorũ, și ei aũ vāndutũ...

¹ Acest volum, pp. 114-6.

² Odată, el pomenește pe „ticăloasa de cumnată ce am“ (Arch Stat., *Hurezi*, LII, n° 100).

³ Acest volum, p. 80 și urm.. n° LXXXIV.

⁴ Arch. Stat., *Hurezi*, V, 63.

Un nou testament, puțin deosebit de cel d'întăi, urmează la 1-iulie Septembrie 1776¹. Cel din urmă, de la 12 Mart 1783, e scris asupra morții chiar, „așteptindu-și sfîrșitul“². egumenul avea aproape optzeci de ani³. Dionisie arată cît a muncit pentru mănăstire, care-i era mai mult decît casa părințească: cum a răscumpărat moșiile vîndute, a adăugat altele, a făcut hotărnicii, a clădit case de locuit, a înălțat o biserică de piatră, a pus în mai multe locuri acoperișul la lăcașurile de închinare ce erau în sama lui, a șindilit de trei ori biserica cea mare. Cu toate dăjdale neobișnuite ce a trebuit să răspundă, sup Domnii răi sați în ceasuri grele: 1.500 de lei pe vremea proigumenului Iosif, 1000 de lei „împrumutul“ din 1768-9, 1176 de lei lui Ștefan-Vodă Racovița, el lasă, cu bucurie în suflet, socotelile netede. De și mănăstirea n'are moși multe, nici bălți, nici „Țigani în bir“, ci „puțin vinericiu“ numai, a putut să se descurce. Ceia ce mai are, lasă la mănăstire, dar nu trebuie să se caute nimic pe la călugări ocroțiți de dinsul, căci tot ce rămîne pe urma lui, e dat la iveală. „Dumnezeu știe“, zice el, „cum am ținut, și, ce am avut, am pierdut tot, pentru dănsa, ca să o ții și să o păzesc după cinstea ei“.

Prin ultimul său testament, Dionisie sfătuia să i se dea un urmaș dintre călugări mănăstirii, sau și din „alți frați“. Încă din Mai 1778, grijile gospodăriei erau lăsate în sama unui Gherasim, care lua și titlul de egumen. Dar el se incurcă în datorii grele, arendă pe mulți ani moșiile, zălogi tot așa munții, și, chemat spre răspundere, la București, se strecură de acolo, așa încît el trebui să fie înlocuit fățiș, „publicîndu-să între norod cum că părintele Gherasim a lipsit din dregătoria sa“³. Pentru a se dezbate cu creditorii, rămase astfel, în 1782, iconomul Hurezului, Ra-fail ieromonahul, care încă din 1760 era omul de incre-

¹ Acest volum, p. 94, n° 100.

² *Ibid.*, p. 113 și urm., n° 116.

³ Această carte, pp. 95, 110-1, 112-3, n° 113-4; p. 166, n° 176

dere a lui Dionisie¹. După moartea acestuia, Rafail rămase deplin egumen, — egumen slab fără întâmplări în timpurile sale.

Însă chiar în 1789, Decembre, un proigumen îngrijia de toate la Hurez: al doilea Iosif². Se începuse războiul între Germani și Turci, și mănăstirea rămăsese pustie de călugări; Serascherul, comandantul general turcesc, se așează cu toată urdia lui în încăperile și pe pământurile Hurezului, — vizită de o lună cu totul ruinătoare. Pe lângă pagubă, Turcii nu cruțară ctitoriei brîncovenești nici profanarea: caii fură puși în bisericile schiturilor, unde cîntările ieromonahilor tăcură³. Dar îndată Rafail se întoarse cu pașaport nemțesc pentru a face iarăși rînduială⁴.

Gospodăria se ticăloșise acum cu totul: între averile și drepturile pierdute, se însemnă în 1790 moșiile Oteești, Sălcuța, Belciugatul-Cojești, dîrsta și moara din Slăvitești, via de la Sutești, cu vinul acela bun, potrivit pentru daruri la oamenii mari, vama de la Bistrița, de la Cerneți și Vidin, mila de sare⁵. Pierderile se îngrămădiau, ca și primejdiile și dușmăniile pentru pământurile păstrate încă: Dincă Brăiloiul voia numai decît să aibă, nu numai în arendă dar și de veci, Craiovița, pentru care oferia, din ale lui, Izvoarele saū Deveselul⁶. La încheierea păcii, „meșterii de lemn și fier“ ai Nemților, cari făcuseră oarecare „meremet“ la hanul din Craiova, aveau pretenția

¹ Cf. *ibid.*, p. 96, n° 102; pp. 103-4, n° 107; pp. 104-7. Cf. p. 90, n° 93; pp. 107-8, n° 110; p. 119, n° 120.

² *Ibid.*, pp. 126-7, n° 129.

³ *Ibid.*, p. 130, n° 131. Pentru moșiile păstrate, v. p. 97, n° 104. La 1792, e pus la închisoare „egumenașul“ de la Polovraci, pentru păcate ca și ale lui Gherasim; *ibid.*, pp. 138-40. La 1750 era egumen acolo Dionisie; *ibid.*, pp. 201-2, n° 1. La 1760, Mihail; *ibid.*, p. 202, n° 3. La 1797, Cozma, la 1788, Iosif; *ibid.*, pp. 206-7, n° 8-9. Pentru averea mănăstirii la 1779, *ibid.*, pp. 202-3, n° 4; cf. Hurmuzaki, VI, p. 276, an. 1719.

⁴ Acest volum, pp. 125-6, n° 26-8.

⁵ *Ibid.*, p. 136, n° 140.

⁶ *Inscripții*, I, pp. 192-3; cf. p. 183, n° 387.

să rămîie în el ca răsplată ¹. Pe vremea lui Rafail, Hurezul pierdu, în sfîrșit, și via de la Tîrgoviște, și, cînd egumenul se plînsese mai dîrz la episcopie, el primi de la Filaret, viitorul Mitropolit, o înfruntare ca aceasta ².

„În dooă, trei rînduri ai scrisu cu atingere, și foarte ne-amu scărbitu asupră-ți; ci-ți deschide ochii a nu te atinge de cîntea omului; lasămu nebăgarea în seamă care o arăți și către noi. Pentru care rămîne altă dată a o învăța cu fapta a-ți cunoaște starea și a-ți simți puterea și hotarăle, până unde să cade a te întinde, Iar acumă iată îți poruncimă, mai multă supărare pentru ačasta să nu îndrăznești a face până la o vreme de pace, căci poate ochiulă nostru vede mai departe, și socotimă ceva și mai de folosă sf. mănăstiri decătă însuși Cuv[îința-Ta]; că într'altă chipă să știți că veți cădea suptă vină, numai pentru obrăznicie și nesupunere, necunoscându-ți starea și puterea până unde să cade să o întinză.“

Rafail muri puțină vreme după încheierea războiului: urmașul său Pahomie fusese egumen la Polovraci, unde îl găsim la 1786 ³. Pe la 1790, oricum, măcar în Ianuar 1792 ⁴, acesta avea grija mănăstirii. În Domnia lui Alexandru-Vodă Moruzi, al doilea Domn după încheierea păcii, Pahomie dresese bolnița și o zugrăvi din nou, ajungînd astfel al doilea ctitor al ei ⁵.

Nici el însă, vre-un călugăr bătrîn și dînsul, n'avu zile multe. Prin Mart 1795, întîlnim ca egumen desăvîrșit pe Ghermanò. Acesta e un prieten al marelui episcop de Argeș, Iosif, care era, încă din vremea cînd stătea la Rîmnice pe lingă Filaret, ca protosinghel, unul dintre corespondenții obișnuiți și dintre îngrijitorii de afaceri ai Hurezului ⁶.

Ghermanò trimetea noului episcop din Scaunul argeșean, ridicat iarăși, „cașuri neagre și castane“ și neguța

¹ Arch. Stat., *Hurezi*, IV, 30.

² *Ibid.*, XXVIII, 49.

³ Acest volum, pp. 204-6, n° 7, mai sus, p. xxxiii, nota 3.

⁴ Acest volum, p. 134, n° 137.

⁵ *Inscripții*, I, pp. 192-3.

⁶ V. scrisoarea lui din 29 Ianuar în Arch. Stat., *Hurezi*, LII, n° 111.

cu el pentru un schimb de proprietăți¹. Ca și Iosif, și egumenul din Hurez era un om cu cunoștințe deosebite, și în 1820 îl vedem împrutînd vecinului său Bistrițeanul *Iliada*². Un călugăr împrumuta de la dînsul pe Hesiod și Gheorghe Sincelul. Din moștenirea de cărți a lui cerea Iosif „Filonichia ce au avut un Aftanasie Moldoveanul cu răposatul starețul Paisie [de Neamț] la Sfetagora”³. Îl găsim încă la 1805-6⁴.

Nu putem hotărî cînd a lăsat, ajungînd la bătrînețe (orîcum înainte de 1822), locul lui Ioanichie din 1825⁵, al cărui urmaș e Dorofteiu, care se întîlnește la 1828 și 1829. Acesta se apucă de mari reparații la mănăstire, precum se vede din această scrisoare a lui, scrisă cu litere mari, trase energic, după datina mai veche⁶:

„Eu însă, din gătirea ce am găsit de părintele bătrînu, șindilă făcîm; am și cumpărat cue, am pus lemnași de șindilescu; lucru s'au deschis destul, că la doliia de la hoșacu cuhniei s'au fost putrezit cîteva din căpriori, dinpreună și cu legăturile... Casele domnești au fost învălite cu șindrila de gorună, bătută solzi după meșteșugul care am vorbit cu dum. boiaș[i], și, dacă m'ar în-gădui vremea, iarăși asemenea aș face gătire a se acoperi. Dar am să fac cercare și pentru olane, ca să chibzuesc cum ar veni mai bine, și puțin, și să ție și vreme de ani mai mulți; măcar că și acesta ce am ajuns de a să învâli, am găsit însemnat că trece de 60 de ani. M'am dus și pe la cîteva din moșile după afară, și mai ales pe la toate le-am ajuns bătrînețele, căci nici case, nici pături n'am găsit a nu ceare preînnoire; apoi, la schiturile din prejur, iarăși mai dea rîndu le trebuiașe meremet... .

La coperiș lucrau Evrei încă din 1827⁷.

Mănăstirea avea pe acest timp, ca izvoare de venit —

¹ Acest volum, pp. 152-3, n° 155.

² *Ibid.*, p. 168, n° 179.

³ Acest volum, pp. 172-3, n° 185. E proigumen un Ioanichie în Septembrie 1829 (*ibid.*, p. 168, n° 180).

⁴ *Ibid.*, pp. 160-1, n° 168.

⁵ Acest volum, p. 152, n° 155; pp. 168-9, n° 170.

⁶ Arch. Stat., *Hurezi*, XXIX, 57.

⁷ Acest volum, p. 170, n° 182. Pentru Dorofteiu, mai vezi pp. 174-5, n° 188.

după o însemnare din 1824 —, următoarele moșii: Ciuperceni, Popeștii, Giorocul, Ostroveni din Dolj, Stoiceni, Curelușa Scheii, Vișoara, Runcul, Șușanii, Căzăneștii, Baia-de-fier, descurcată dintr'un proces cu „Băieșii“, care se desfășura la 1819-20¹, Foleștii², Nedeia, Șirineasa, Bălteni, Ghițioara, Fomețeștii, pe lângă locuri de suhat, ca la Racovița, drepturi de vinăriciut și monopolul de circiume. La un loc, toate aceste stăpîniri și privilegii îl aduceau pe an însemnata sumă de 25.440 de lei³. Hanul din Craiova i-l scosese Constantin Brăiloiu de la anumiți usurpatori, „oamenii de alt neam, scirnavi“⁴.

Ctitoria brîncovenească era astfel unul din cele mai bine înzestrate dintre lăcașurile de rugăciune ale Principatului muntean. Dar, dacă, în alte vremuri, la început chiar, ea nu putuse ajunge un harnic sobor de călugări învățați și harnici, un centru de cultură, aceasta era acum, în răpedea decădere a mănăstirilor, și mai cu neputință. De pe la 1822 înainte măcar, mănăstirea era locul unde se trimeteau pentru a fi ținuți supt pază bună, în cuvenitul tratament de molitve, nebunii cari săvîrșiseră fapte de omor grozave, sau fiili de boieri cari nu voiau să asculte de mai marii lor, ori, în sfîrșit, odrasle cu mintea slabă ale neamurilor mari, care se rușinau de a-î înfățișa lumii⁵. Astfel a stat aici ani de zile, fără a se putea ridica din întunerecul în care era cufundat de la început, un frate al Voevozilor Bibescu și Știrbei, Damian Bibescu, care în rasa lui de călugăr nu era în stare să ducă viața obișnuită la mănăstire, așa încît, de la o vreme, mamă-sa, Catinca Bibeasca, și-l aduse acasă, unde i se mintui viața în curînd⁶.

Încă din 1833, urmașul lui Dorofteiu, reparatorul cel har

¹ *Ibid.*, pp. 167-8, n-rele 177-8. Și la 1794.

² Cu privire la care mai vezi *ibid.*, p. 67, n° 64; p. 193, n° 1.

³ *Ibid.*, p. 170, n° 182.¹

⁴ *Ibid.*, pp. 175-6, n° 189.

⁵ *Ibid.*, p. 170 și urm.

⁶ *Ibid.*, p. 179 și urm.

nic al Hurezului, era alt bun gospodar, pe care-l vedem amestecat în tot felul de afaceri, — lua în arendă și cite o moșie de la Vlădica de Rimnic, răspunzându-i pe an peste 35.000 de lei¹, — Hrisant, tot Român și el, căci, — potrivit cu vechiul privilegiu patriarhal de stavropighie, Greci nu s'aû oploșit la Hurez nici-odată, nici măcar ca niște călugări de rind, necum ca egumeni. Hrisant, ca și innaintașul său, stătea în strinse legături cu cei din urmă Brincoveni din vechea linie, și încă la 1834 soția lui Grigore Banul îi scria din Ardeal, cerindu-i a îngriji de moșiile ei, a-i saluta ginerele, Gheorghe Bibescu, și pe fratele acestuia, Barbu Știrbei, cari se aflaû în Curțile, astăzi dărimate fără urmă, de la Brincoveni pe Olt, lângă frumoasa mănăstire veche. În același timp, ea-i dădea de știre că un ministru frances mare, pe care în Sibiiu toți l-aû primit cu „mese“, se gătește a trece în Oltenia și vrea să vadă și Hurezul, unde, prin urmare, trebuia să fie primit de dînsul „după cuviință“².

IV.

Un număr destul de mic de călugări trăiaû în mănăstire: monahi de rind, ieremonahi, călugări-preoți — se doria ca aceștia să fie cit mai mulți —, ispravnicii pe la schituri; egumenul sau năstavnicul, împodobit uneori cu titlul de arhimandrit, căpătat de la episcopul Ținutului, avea lângă el un eclesiarh; cînd era bătrîn, bolnav sau lipsia, trebile erau purtate de un proigumen, locșitor al său, iar nu egumen „desăvirșit“.

Călugării își căutaû de slujbe, care trebuiaû să fie să-

¹ *Ibid.*, p. 181, n° 196.

² Είναι ένας Φραντζέζος πολλά μεγάλος, δηλαδή μινίστρος της Φράντζας πρώτος, ό όποιος πρό όλίγων ήμερών ήλθε από την Κωνσταντινούπολιν, και όλοι όι έδω τόν έδωσαν τραπέζια: με ειπεν ό άνεψιός μου Στιρμπαίτης ότι μελετά να περιανήσῃ την Μικράν Βλαχίαν και ότι μέλει να έλθῃ και εις τό Χουρέζι: πρέπει λοιπόν να τόν δεχθῆτε καθώς τόν πρέπει· με ειπεν ότι δε να έλθῃ και ό ανεψιός μαζί του (2 April 1834).

³ Arch. Stat., *Hurezi*, XLI, 14.

virșite cu o deosebită îngrijire în această stavropighie; unii dintre ei mai erau trimiși pentru cercetări sau supra-vegheri pe la mănăstiri, deși aceasta era mai mult grija diaconilor sau a logofeților. Întîmpinăm odată între părinții hurezeni pe un legător de cărți, dar călugări cărturari, scriitori, alcătuitoari de cărți nu se ridică din mijlocul lor, dacă lăsăm la o parte pe neobișnuitul Lavrentie, care trecu, de alminterea, peste citva timp la episcopia de Rimnic. Aici, în jurul ierarhilor, se strînsese, încetul cu încetul, pe atunci lucrul literar, care fugise din mănăstiri.

Părinților li se dădea o simbrie, cel puțin în cele d'întăit timpuri¹. Simbrie aveau și feciorii și alți mirenii, afară de scutelnici și de robi, cari lucrau și slujiau mănăstirii². „Lucrul viilor“ cerea și acela bani, — dar numai acela, celelalte munci la țară făcîndu-se, precum se va arăta îndată, fără cheltuială bănească. Cînd și cînd, era ceva de dres la biserica cea mare, la schituri, la chilii. Cîte unui ocrotitor sau ajutor i se făceau daruri. Fețelor bisericesti mai alese, ca și boierilor de prin vecinătate — astfel Scotenilor: lui Gheorghită, lui Radu, lui Grigorașco³, li se trimeteau, ca și în cele d'întăit timpuri, cîtorului domnesc însuși, care nu uita să-și ceară peșcheșul, dacă el zăbovia, „botița“ de păstrăvi, cașcavale, cașuri negre, vin de Sutești⁴. Chiriarhul, Caimacamul Craiovei, supt Nemți „ghinăralul“, primiau și pocloane în bani⁵. Un prilej de petrecere bucuroasă și unul de cheltuieli deosebite, era ziua hramului, la 21 Maiu, cînd se prăznuiesc Sfinții Împărați, „cei asemenea cu Apostolii“. Se făcea atunci slujba cea mare, și pe urmă se întindeau afară sau, cînd era vreme de ploaie, în marea trapezărie cu stîlpii frumoși, mesele lungi ale praznicului, la care episcopul de Rimnic lua cel d'întăit loc. Se cumpărau pentru

¹ Acest volum, p. 17, n° 12; p. 24, n° 22.

² *Ibid.*, p. 39.

³ Arch. Stat., *Hurezi*, LII.

⁴ Acest volum, p. 28; p. 29, n° 25.

⁵ V. și acest volum, p. 89; pp. 174-5, n° 188.

acest ospăț jimblă, pește „bun, gras“, orez, stafide, unt-de-lemn scump, cafea. La plecare, Vlădica ducea plata lui de 10 lei¹. Pomeni se mai făceau și în cursul anului pentru boierii și jupănesele îngropați aici: dacă nu-i fusese dat ctitorului însuși să se odihnească în pacea măreață a prinosului său, dacă nici Doamna Marica nu fu adusă de cei mai de aproape ai săi în acest loc sfânt, unde ar fi dorit să i se astruce rămășițele, dacă feciorii Brîncoveanului, tăiați odată cu tatăl lor bătrînul, zăceau fără nume într'un colț de Țarigrad,— Hurezul adăpostia supt lespezile sale oasele Smaragdei, fiicei lui Constantin-Vodă, ale Ancuței, soția lui Nicolae Roset, adusă din Brașov aici, la ctitoria părintească, ale nuroii Domniței Smaragda, Maria Bengescu, soția lui Ioan Băleanu², ale Spătarului Radu Golescu și ale soției lui, Maria³, ale vâtafului de aprozi Ioan Măldărescu și ale soției lui, Stanca, de la cari mănăstirea avea o vie la Troian⁴, în sfîrșit ale tuturor egumenilor.

O parte din moși, cele mai multe, le ținea mănăstirea însăși. De și năstavnicii de pe vremuri avuse grijă a că-păta cărțile domnești de întărire și-și plătiseră boierii hotarnici, totuși călugării aveau destul de lucru cu boierinașii sau chiar boierii mari, minați de lăcomie, din vecinătate. La 1729 egumenul se plinge într'un „memorial“ că la Folești încalcă oamenii Vornicului Constantin Poienarul: „Iară acumă părcălabulă dumnealui pe bietulă călugărașă ce aū fostă ispravnică acolă, l-aū înjuratū, și aū săritū totū cu parulū, să-lū ucigă, și, dă nu arū fi fostū unū ispravnicū alū Cămării, l-arū fi și ucisū“⁵.

Locuitorii cari nu erau moșneni, „moșteani“, orî răscum-

¹ Acest volum. p. 28.

² *Inscriptii*, I, p. 189.

³ Scrisoare a fetei lui, Anița, care se mărită cu un Știrbei, 1736, Arch. Stat., *Hurezi*, LVIII, 12, 14. Pentru o danie a Otetelișanilor, v. p. 148, n° 152. Dania călugăriței Filofteia (1759), p. 86, n° 89.

⁴ *Inscriptii*, I, p. 189.

⁵ Arch. Stat., *Hurezi*, XVIII, 5.

părași sau iertați, deci toți „locuitorii cei ce să hrănesc pe moșii streine”¹ — foaste ale lor însă —, erau datori, după „obiceiul pământului”: „a clăcui și a plăti dijma”². Bani nu se schimbați deci, ci se dădea muncă și roade ale cîmpului. Munca „de clacă” era la 1748, înaintea reformelor din a doua jumătate a veacului al XVIII-lea, de „cite trei zile de om” pe an, pentru cei ce n’aveau sălaș pe pământul mănăstiresc și nu lucrau brazdă dată de ispravnicul egumenului, ci aveau numai dreptul la pădure și finaț³. La 1760 ca și la 1795 se socotia și aici claca de 12 zile pentru sătenii obișnuiți⁴. Dar se putea învoi Rumînul și cu mai puțin; învoiala de la 1795 la Baia-de-fier, unde oamenii erau deosebit de dirji, se cuprinde în aceste cuvinte: „omul caznic să clăcuiască câte patru zile pă an și să plătească câte un zlot de vatră”⁵. Cine voia să-și răscumpere claca, putea s’o facă plătind pentru toată casa lui numai 90 de bani pe un an întreg⁶; mai târziu și în alte locuri, chiar un leu, un zlot întreg⁷.

Dijma, „den zece una” sau madeaua — cu noul cuvînt turcesc — se lua din toate, dar, pentru că nu se prea făcea griu, din porumb întâiu și din fin, din cînepă pe urmă, pe lingă care abia se pomeniau, așa de târziu ca în 1795, „și altele”⁸. Cu privire la dijmuitul porumbului, nu era vorbă, dar dijma finului n’o răspundea oamenii bucuroși, ca unii ce aveau de hrănit multe vite, bogăția lor de căpetenie. Pentru această dijmă se răsculau ei, „săriați cu ciomagul” și băteați, nu numai pe Țigani mănăstirești, puși să strîngă căpițele de la fiecare, dar și pe slujitorii domnești, de Scaun,

¹ Acest volum, p. 127, n° 129.

² *Ibid.*, p. 154.

³ *Ibid.*, p. 74, n° 72.

⁴ *Ibid.*, p. 88, n° 92; p. 154.

⁵ *Ibid.*, p. 154.

⁶ *Ibid.*, pp. 65-6, n° 62; an. 1749.

⁷ *Ibid.*, p. 88, n° 92.

⁸ *Ibid.*, p. 70 și urm., n° 68; p. 154; cf. p. 149.

chiar atunci cînd aveau un stegar, un sub-ofițer în fruntea lor¹. Atunci egumenul făcea jalbă la Craiova, și ca urmare firească ieșea că răzvrățiții erau, după legea de atunci, dă-tina, „certați cu bătaia”². Atunci ei se împăcau cu părinții, pentru ca peste puțin să se „scoale cu ciomagul” iarăși și iarăși să sufere legiuita „certare cu bătaia”.

Și pentru dreptul la pădure erau destule certe. Sătenii aveau dreptul de a-și lua „lemne de foc pentru trebuința casă-lor lor”, afară de „lăturașii ce nu sînt sălăcași”, cari nu se împărtășiau la culegerea lemnului. Mănăstirea avea dese ori a se plinge însă împotriva acelor „hoți de Rumîni”³ cari rupeau și pomi roditori, își făceau și garduri și vin-deau chiar lemne din pădurile ei⁴.

Prin unele părți, ca la Baia, mănăstirea lua un număr din capetele de viță sau de turmă, născute în cursul anului: la sfîrșitul veacului al XVIII-lea se ridicau acolo, ca *fă-tăciuni*, „cite două vite pe doi ani” și cite un taler pe an⁵. Încă de prin 1789 însă, sătenii se plîngeau că „obiceiurile ce au fost s’ar fi stricat la toate moșiile mănăstirești i boierești”⁶ și veniturile mănăstirești se strîngeau tot cu mai multă judecată și mai deasă „certare”.

Cîteva din moșii erau date în arendă. Mai ales Craio-vița, pentru apropierea ei de Scaunul oltean, era foarte căutată. În 1779 ea era dată unui negustor hagițu din Craiova, și aducea 50 de lei pe an⁷. Mai tîrziu, o ținură episcopia de Rimnic și Constantin Brăiloiu. Numai la 1829, Hure-zul o luă în lucru⁸.

¹ *Ibid.*, pp. 125, 150.

² *Ibid.*, p. 146, n° 150; p. 160, n° 167.

³ Pp. 139-40, n° 144.

⁴ P. 157, n° 161.

⁵ *Ibid.*, pp. 167-8, n° 178.

⁶ *Ibid.*, p. 127, n° 129.

⁷ *Ibid.*, pp. 96-7, n° 103.

⁸ P. 176. La 1783, arenda era de 60 de lei (p. 118, n° 119). V. și *ibid.*, p. 137, n° 142; p. 139, n° 143; p. 141, n° 146 și altele.

Încă de la început, era făcută oprirea de a se vinde de către sătenii pe moșiile mănăstirești orice băutură „bețivă”: „vinu, rachiū saū miedū”, în circiume¹; vinovaților li se *tăiaū cepurile* de la buți, fără altă judecată². Vechea datină prevedea: cînd n'are mănăstirea vin și rachiū, vînd sătenii, dar plătind *havaetul*³. Decî egumenul își avea circiumarii la Troian, la Folești, la Gioroc⁴; în 1725 erau douăzeci și cinci de toți. Ispravnicii și alți dregători n'aveau îngăduire să stea mai multă vreme în gazdă, cum li era voia, pe la circiume de acestea ale mănăstirii⁵. Preoții, diaconii nici ei nu puteau face vînzare de vin la sătenii⁶. Dar țeranii nu se supuneau 'bucuros acestei îngustări a drepturilor lor: circiume se țineaū pe ascuns fără vre-o grijă de havaet. La 1797 erau la Polovraci nu mai puțin de unsprezece, și mănăstirea trebui să se învoiască a se păstra măcar trei din ele⁷.

Hurezul avea întinse și însemnate 'drepturi de vinăriciū în deosebitele „popoare” de vieri din dealurile⁸ ce-l fusese închinat în această privință de Domnie, în anii întemeierii. Se lua, după obiceiū, „den zeace veadre o vadră”⁹. În bani se făcea la 1782 socoteala de doi bani la vadră pe lingă cari se mai ridica, iarăși după cea mai veche datină, și „ploconul de nume” pentru Domn, pe lingă *păr-părul*, al cărui nume vine de la *perperul*, *hiperpirul* bizantin, pe care-l băteaū cu stema lor și Rominii din veacurile al XIV-lea și al XV-lea¹⁰. Mănăstirea avea vinăricerii săi, dar obișnuit se întrebuițau tot vinăricerii

¹ Întărire supt Nemți la 12 Iunie 1736; Arch. Stat., *Hurezi*, I, 53.

² *Ibid.*, pp. 149, 151; p. 160, n° 167; p. 207, n° 9.

³ *Ibid.*, p. 154.

⁴ *Ibid.*, pp. 25, 35; p. 137, n° 141.

⁵ *Ibid.*, pp. 103-4, n° 107.

⁶ Pp. 235-6, n° 42.

⁷ *Ibid.*, pp. 206-7. V. și pp. 150-1 (Folești).

⁸ Pentru numele lor, pp. 147-8, n° 151.

⁹ *Ibid.*, p. 58, n° 52.

¹⁰ *Ibid.*, p. 109, n° 111.

domnești, cari mergeau întovărășiți de logofeții mănăstirii, și aceștia-și luați partea lor. Atunci din patru-cinci bani de vadră, ceva mai mult de jumătate o strîngea „omul mănăstirii“, înțelegîndu-se în ei și pîrparul, iar *ploconul* și restul din bani erau domnești¹. După rînduiala lui Alexandru Moruzi, la sfîrșitul veacului al XVIII-lea, vinăricerii egumenului mergeau, cînd erau singuri, „cu cotul domnesc“; mănăstirea nu plătia „zeciuială nici cheltuială“, dar din produsul vinăriciului se ridica ajutorul pe care lăcașurile de închinare trebuiau să-l dea Cutiei milelor, fiind de acum înaintea crucea de împovărătoarele împrumuturi de odinioară, pe care le cerea o Vistierie săcătuită sau lacomă².

Suhatură ținea puține Hurezul, și numai pentru vitele sale, căci nu arenda locuri de fînă; se pomeneste în 1726 suhatul de la Jdegla³. Mănăstirea avea multe păduri oprite, în care nu se puteau pășuna turmele, vitele sau porcii fără o învoială, care, pentru aceștia din urmă, ce căutau prin codrii de stejar jir și ghindă, se chema *jirovnicie*. Nu rare ori însă țeranii își strecurau rîmătorii în pădurile de la Bratovoiești și Gioroc fără a plăti acest drept⁴. Nu știm să se fi arendat pădurile către negustorii de porci din Sibiu, cari obișnuiau a-și trece în Oltenia, pentru îngrășat, porcii slabi, cumpărați ieftin de la săteni⁵. Și mănăstirea-și trimetea rîmătorii ei în jos spre Dunăre, „la baltă“⁶.

Munții ce avea Hurezul, nu-i ținea pentru gospodăria sa, ci, măcar de la o vreme, îi arenda la negustori de oi, *gelepi* de peste Dunăre, dar mai ales la „Ungurenii“ din Ardeal, cari-și făceau *cășări* pe pămîntul străin, căci era lege ca „nimeni din sudii să nu cumpere aici, în pămîntul

¹ Pp. 90-1, n° 95.

² P. 58, n° 52; pp. 109-10, n° 111-2.

³ *Ibid.*, pp. 144, 164, 208. Cf. p. 49, n° 43; p. 92, n° 98; p. 112, n° 113; p. 147.

⁴ *Ibid.*, p. 31. Cf. *ibid.*, p. 97, n° 104; p. 145.

⁵ P. 93, n° 99.

⁶ V. vol. XII din *Studii și documente, passim*.

țerii, lucruri mișcătoare“¹. Pentru o cășărie ca aceasta, pe muntele Bărcheciă, Ardeleanul Mihailă Nastea plătia la 1780 un *avaet* de 40 de lei și 20 de ocă de brinză pe an². Muntele Bălescu avea o „prinsoare“ de 22 de galbeni³.

Vite și oi, capre, rimători ținea mănăstirea numai pentru trebuințele ei; doar la începutul veacului al XIX-lea vedem un egumen vinzind berbeci la Sibiiu prin oameni din Rășinari⁴. Dar, încă de mult, ea desfăcea miere la cumpărători de peste Dunăre: veniaă mai ales Turci, cari făceau multe năcazuri. În 1744 vedem pe egumenul Dionisie judecându-se cu un Nicola Budea din Rîmești, care mințise spunind că nu e om al Turcilor și nu vine cu „banî turcești“ „să dea banî pă miere“, căci știa pe „Sfinția Sa fiindu de alte dăți năcăjitu de Turci și nefiindu-i voia să aibă a face târgu cu Turci“⁵.

Nu trebuie să se uite în sfârșit chiriile de la prăvălii: din Craiova, Tîrgoviște, Ocnele-Mari, chirii care până tîrziu se culegeau încă; nici embaticul, bezmenul pentru casele ce se făceau pe locul mănăstirii din aceste orașe, bezmen care se socotia încă, la 1828-9, ca un prinos de ceară, plătindu-se atunci cîte 10-15 taleri de ocă⁶. Un timp, Hurezul ținu și baie publică la Craiova, în hanul său de acolo, cu cazane, pietre și toate „tacîmurile“ de nevoie, chiar pe Podul cel Mare, strada principală a orașului⁷.

Drepturile la bîlciurile și tîrgurile de săptămîină din Craiova se pierduseră cu timpul. Dar la 1805 era vorba să se întemeieze din nou tîrgul de țară de la Fometești, pe pămîntul mănăstirii⁸.

* * *

¹ *Ibid.*, p. 137, n° 141.

² *Ibid.*, pp. 166-7, n° 176.

³ P. 96, n° 102.

⁴ *Ibid.*, p. 178, n° 183.

⁵ Arch. Stat., *Hurezi*, I, 59.

⁶ Acest volum, p. 175, n° 189; p. 176.

⁷ *Ibid.*, pp. 175-6, n° 189.

⁸ *Ibid.*, pp. 160-1, n° 168; p. 162, n° 170-1.

Să adăugim că din capul locului moșiile și bucatele mănăstirii erau scutite de vinăriciū, de vierit și dijmărit¹.

* * *

Aceste venituri la un loc făceau o adevărată bogăție. Prin ea ni s'a păstrat Hurezul într'o așa de bună stare. Păcat numai că trecuse ceasul cînd din înțeleapta întrebuințare a acestor bani s'ar fi putut crea încă un centru în viața de cultură a țării și a neamului! Frumuseța Hurezului a rămas însă totdeauna stearpă².

¹ P. 14, n° 10.

² Bucățile notate cu * sînt din condica Hurezului, găsită tot la Brîncoveni și păstrate tot la d. C. Basarab Brîncoveanu.

ACTE PRIVITOARE LA MĂNĂSTIREA HUREZ.

I.

Privilegiu de sare dat de Constantin-Vodă Brîncoveanu schitului Hurez.

Milostiiu bojiu Io Costandinu Voevodu i gospodinu zemli vlahiscoi davat gospodstvami siiu povelenie gospodstvami sfântului și dumnezăescului schitu ce să chiiamă Hurezi, unde iaste hramul lui Sti. Ioană Cărstetelu, otu sudu Vâlcea, și părintelui Ioan egumenul și tuturor călugărilor căți voru fi lăcuiori la acestu sfântu lăcașu, ca să fie sfântului schitu milă de la Domnia Mea 50 de bolovanî de sare dela Ocna cea mare, să aibă a luarea sfântului schitu această sare deplinu în toți anii de la gura Ocnei, ca să fie de treaba sfântului schitu. Pentru că, fiindu acestu schitu la unu locu cu nevoe, și departe la munte, și neavându nici-un (ничюн) venit de nici-o parte, Domnia Mea m'amă milostivitu de lamă miluitu cu această sare ca să fie de treaba sfântului schitu și călugărilor de hrană și de 'nbrăcăminte, iar Domnii Meale și părinților Domnii Meale veačnică pomenire. Așjderea poruncescu Domnia Mea și voao cămărașilor dela Velu Ocnă, de vreame ce veți vedea această carte a Domnii Meale, iară voi încă să aveți a darea această sare la sfântul schitu, la vreame cându iaă ș'alți merticași, să o rădice, să o ducă la schitu și să o vânză, câtă le va prisosi den câtu le va fi de treaba casei, la ce vadu le va fi voia, fără vamă și fără nici-o cheltuială, Că așa iaste porunca Domnii Meale. и саям речъ господствами. Iunie 23 dni, lt. 7197 (1689).

* [Monogramă cu roșu. Pecete octogonală cu chinovar. Iscălitura: „Io Costandinu Voevoda“.]

II.

Danie de moșie de la același către același.

11 Iunie 7201 (1693). Costandin-Vodă dă Hurezului moșia „Șirineasa pre Luncavătu, stinjină 300“. Boieri: — Ban, Alexandru Vornic, Diicul Logofăt, Mihail Cantacuzino Spătar, Matei Ciorogirleanul Vistiernic, Dumitrașco Caramanliul Postelnic, Cornea Brăiloiu Păharnic, Mihalcea Cindescul Stolnic, Șerban Cantacuzino Comis, Costandin Ciorogirleanu Sluger, — Pitar. Șerban vtori Logofăt. Scrie „Radul sin Radul Șufarul ot Tirgoviște“. Șerban vtori Logofăt.

III.

Danie de vie de la același către același.

* 4 Ianuar 7205 (1697). Costandin-Vodă întărește Hurezului „niște vii în dealul Piteștilor. în gura Izvoranilor, însă răzoare 21, cu livade, cu pometu, până în drum, și cu un circic de delniță în cimp“, — cumpărate dela un negustor.

IV.

Privilegiu de scutire a unor oameni al mănăstirii.

Milostiiu bojiu Io Costandinu Voevodu i gospodinu zemle vlahiscoe davat gospodstvami siiu povealeniiu gospodstvami parintelui Ioan, ca sa fie volnicu cu acasta carte a Domniei Meale sa aiba a-si ținearea la schitului lui, la Hurezi, den susu de Bistri[[a]], 4 oameni cari sântu fara de biru și fara de gâlceavă; însă anume! Stoica i Iftenie i Stanču i Pătru, bratu moșului Ioanu, ca sa fie de treaba și ajutorulu schitulu, iar de cătră Domnia Mea voru fi înu pace și ertați de biru slujitorescu și de biru măruntu de țară, de miiare cu cară, de găleată cu fân, de podvoade, de mertice, de conace și de cai de olacu, de zahareale, de cară de oaste și de birulu oștii și de birulu lefilor, de birulu vacilor și alu oilor, de poclonulu Hanulu și alu Sultanulu, de haracu, de

Velū Seaamă și de Seaama a doao și-a treia, și de alalalte de toate dăjdile și orânduialele, câte vorū fi peste anū în țara Domnii Meale, de nici-unulū nimicū valū saū băntuială să n'aibă. Pentru că, fiindū acestū părinte la acelū schitū singurū și fără de oameni, și fără de nici unū ajutoriū, Domnia Mea m'amū milostivitū de l-amū miluitū cu acești 4 oameni ce scrie mai susū, ca să poată fi de ajutoriulū și de poslușaniia schitului. Drept aceiaia vă poruncescu Domnia Mea și voao tuturorū slugilorū Domnii Meale, vericariū cu ce slujbă și cu ce orânduială veți umbla într'acea parte de loc, și, dacă veți vedea această carte a Domnii Meale, iarū voi toți să aveți a vă ferire de acești oameni ce sântū mai susū ziși, — nimeni de nimicū să nu-î băntuiască; că cine să va ispiti a le face vre un valū peste cartea Domnii Meale, unī ca aceia bine să știe că rea scărbă și mare certare vorū petreace de cătră Domniia Mea. Că așa iaste porunca Domnii Meale. **ГЛАГОЛ ПЕР ГОСПОДСТВА МИ.** Octomvrie 3 dni, leat 7209 [1700].

[Monogramă cu roșu. Pecete octogonală cu chinovar. Iscălitura Domnului.]

[Pe V°; contemporan:] A schitului Sf. Ioan Predetici.

V.

Calinic, cu mila lui Dumnezeu arhiepiscop al Țarigradului, Noului Râm și a toată lumea patriaarhū.

Căți oameni sânt iubitori de pravoslavie și iubitori de Hristos aū pururea în inimile sale cu ajutoriul lui Dumnezeu dragoste sporitoare spre lăcașurile lui Dumnezeu, întru acesta chip ca cum ar fi pătrunși cu dragoste dumnezeiască, cu mare poftă și cu deșteptată inimă arătându-și a lor dragoste dumnezeiască ce aū cătră sfintele lăcașuri ale lui Dumnezeu, și, prin mijlocirea acelora cătră Dumnezeu, să silescū cu toată inima a să osteni spre acealia, unī din temelie zidind și închinând lui Dumnezeu case dumnezeesti întru slava și veačnica lui laudă, alții silindu-se în multe chipuri pentru a aceloraș întărire și ne-

răsipire a strânsorii. Pentru aceasta, având poftă ca să mai adaogă într'ânsele mai multă puțință, prin carea puțință și ajutor să poată sta pururea neclătite și să se păzească nepărăsile, — pentru că lucrurile carele sânt mai de jos și mai slabe, dregându-se și întărindu-se de cei ce sânt mai înalți și mai puțincoși, să întăresc și să păzesc neclătite și nemișcate, — aleargă la cinstea patrierșască și cu ajutorința aceștia întăresc cum să cade sfintele lăcașuri ale lui Dumnezeu, întărindu-le cu cărți patrierșești, adecă ale Scaunului nostru apostolesc și a toată lumea. Carele cu adevărat cu chip drept și foarte după leage nu lasă a nu ajuta aceale lucruri ce să fac întru numele lui Dumnezeu. Care lucruri, învrednicindu-se acestui har, cu numele patrierșesc și stauropighișesc pot scăpa de tot fealiul de băntuiale. Căci că aceale lucruri protivnice ce să întâmplă la unii oameni, să opresc din biruința celui mai mare, carele are puțință să facă dreptate și răsplătire. Precum iaste pronia și chiverniseala a Scaunului celui a toată lumea, fiindă dată de de mult, bine și cu socoteală această volnicie și dregătorie prăvilnicască, împreună cu altele multe, la mărirea și cinstea patrierșască, să facă pritutindinea stauropighii și să dea volnicie cinstitelor mănăstiri la cei ce trebuesc. Prin carea cinstitele lăcașuri ale bunelor fapte, câștigând întărire și întemeiare, să sporesc fără de nici-o cădeare, împreună cu faptele bune, până la stârșitul veacilor.

Pentru aceia dar și prea-luminatul și blagocestivul Domn și prea-înălțat stăpănitor Io Costandin Basarab, Voevod a toată Ugrovlahia, prea-iubitul fiu al Smereniei Noastre, carele iaste mărturisit că iaste mai înalt decât toți cu înțelepčunea și cu întregimea minții și cu eurata viață, și înpodobit cu tot fealiul de fapte, și cu bunătatea ce are din fire, — pornindu-se de dumnezeiască îndemnare. ca cela ce iaste foarte cuvios spre lucruri dumnezești, și fiindu-se pururea de poftă dumnezeiască, precum mărturisesc faptele ceale bune și lui Dumnezeu plăcute, carele au făcut Măriia Sa pretutindenea, — au zidit din temelie sfânta și cinstita mănăstire întru numele sfinților marilor

Împărați și întocma cu Apostoli Constandin și Eleni, carea să chiamă Hurezi, în județul Vâlci, carea să află în Țara-Rumânească, — având și paraclis într'ansa, întru numele Nașterii prea-sfintei Născătoare de Dumnezeu, iar din afară și bolniță întru numele Adormirei Născătoare de Dumnezeu, iar înprejur și schituri, unul în numele Nașterii Sfântului Ioan Predetec, iar altul întru numele Sfinților Apostoli, iar al treilea întru numele întâiului mučenic arhidiaconului Ștefan, iar, afară de această, și metof în chip de mănăstioară, întru cinstea Adormirii Născătoare de Dumnezeu, carele să chiamă Polovrač. Și o au înpodobit bine și fără de nici-o lipsă. și, înfrumșându-o cu cinstite podoabe, cu chieltuială nu puțină, dintru a sa aveare, o au săvârșit, și s'au făcut ctitor întru slava lui Dumnezeu, pentru a sa spăsenie sufletească și pentru veačnica pomenire a lui și a părinților lui, și a tuturor pravoslavnicilor creștini, închinând la dânsa lucruri stăpânitoare și umblătoare câte sânt de treabă spre întărirea sfintei mănăstiri și spre chiverniseala părinților ce să vor osteni și vor petrece într'ansa. Și, gândind toate câte sânt de treabă de săvârșit dumnezeștilor besearici ce să zidesc noao din temelie, mai pre urmă au socotit, ca ispravnicul cel înțelept de carele scrie la sfânta Evanghelie, să facă chiverniseală și pentru întărirea ei, ca să poată sta pururea, alegând să o supue la biruința patrierșască și să o numere în rând cu stavropighiile patrierșești. Deci au cerșut de la noi să se dea ei nume stauropighișcă, pentru mai bună a ei stare și întărire, prin mijlocul cărții noastre sighilod¹, patrierșească.

Pentru care lucru, noi, cu bună vreaire priimind poftirea Măriei Sale, de vreaime ce să uită spre bun gând și plăcut lui Dumnezeu, scriem și adevărăm cu tot săborul nostru, după cinstea mării patrierșești, și înpreună și cu prea-sfințiții și prea-cinstiții arhierei ce să află înprejurul nostru, întru Duhul Sfânt iubiții noștri frați și

¹ Σ:γ:λλ:ώδης = *peceuitătl*.

împreună slujitori, ca cea mai sus pomenită sfânta mănăstire ce să află în Țara-Rumânească, în județul Vâlci, carea iaste hramul sfinților Împărați și întocma cu apostoli Constandin și Elenii, ce să numește Hurez, — cu toate ceale ce sânt închinare la dânsa, stătătoare și umblătoare, și cu ceale ce s'aũ zis mai sus, adecă cu paraclisul ei, cu bolnița și cu schiturile, însă și cu metoful ei, ce iaste în chip de mănăstirioară, carele să chiamă Polovrač, de acum înainte și până la sfârșitul lumii să fie și să se numească și de toți să fie cunoscută patrierșască stauropighie, în număr și în rând cu alte stauropighii patrierșesti; de toți slobodă, nesupusă, fără de dajde, necercată, nebântuită și neasuprită de nici-un feliu de obraz, atâta besericesc, cât și mirenesc. Și să se pomenească într'ânsa numele patriarhului celui după pravilă la toate sfintele slujbe după obicei. Și nici-unul să poată vre odată, din toate obrazy, atâta besericesc, cât și mirenesc, veri boiariu, veri din cei supuși, veri arhieraul țării, nici cu un feliu de pricină să fie volnic a călca această sfântă mănăstire, sau să îngreuiaze pre părinții ce străduesc într'ânsa, sau să-i bântuiască, au să clătească, au să calce volniciia aceștii sf. mănăstiri; ci să fie slobodă. Nici să fie datoare a da cevaș cuiva, fără decât să dea la a noastră Mare Beserică a lui Hristos de an cără ocă 30, într-un semn de supunere, după obiceiul stauropighiilor. Așijderea și părinții cari lăcuiesc într'ânsa să petreacă într-un volnicie și odihnă, mântuiți de tot feliul de silă și de volnicie, de tot omul și obrazul, trăind împreună cu pace și cu dragoste frățească, într-un cuviință și bună tocmire, după canoanele vieții călugărești. Și, aleagerea igumenului lor, să aleagă și să pue din sobor pre carele să va socoti că iaste vreadnic, cu știrea și cu socoteala luminatului ctitorului ei și a moștenitorilor ce să vor trage după Măriia Sa. Iar, când va fi vre o treabă de hirotoniseală între dânsii, să fie volnici a chiea ori pre carele arhierai vor vrea, ca să slujască într'ânsa cu paza poruncilor din pravilă, și să săvârșască hirotoniile lor fără nici-o înpro-

tivire și opreală. Iar cine să va ispiti vre odată ca să strice volnicia acestui mănăstiri, și, nebăgând în seamă această patrierșască cinste și poruncă a săborului, va gândi să facă înprotiva acestora ce s'aũ zis, și va băntui această mănăstire, și va vrea a lua cevaș de la dănsa cu lăcomie și cu sila, — orî dece feliũ de dregătorie om va fi, — să fie afurisit de Domnul Dumnezeũ atotșilorul, și blestemat, și neertat, și nedězlegat după moartea lui în veaci. Și partea lui să fie cu vânzătorul Iuda, și procopseală să nu vază în viața lui, și să fie supt blestemul părinșilor și al săboarlor.

Și pentru mai adevărul și întărirea s'aũ făcut și această patrierșască și săbornicăscă sighiliodă coajnică (*sic!*)¹ carte, și s'aũ dat la această stauropighișască mănăstire.

La anul de la Spăseniia Lumii 1702, mesița Fevruarie, indiction 10.

† Calinic cu mila lui Dumnezeũ arhiepiscop al Țarigradului, Noului Răm, și a toată lumea patriarh.

† Mitropolitul Chesariei Chipriian.

† Mitropolitul Eracliei Neofit.

† Mitropolitul Chizicului Chiril.

† Mitropolitul Nicomidiei Parthenii.

† Mitropolitul Halchidonii Gavriil.

† Mitropolitul Rodului Constandie.

† Mitropolitul Hiului Ghenadie.

† Mitropolitul Dercului Nicodim.

† Arhiepiscopul Priconisului Mitrofan.

[Copie de Anton Ivireanul, se pare *.]

VI.

Noul privilegiu de sare al mănăstirii.

* București, 20 Decembre 7214 (1705). Costandin-Vodă. Dăduse Hurezului „jumătate de moșie de la Sărariul, Jitioara,

¹ Pe pergament?

² *Încă de la 8 Septembre 7210 (1701), se făcea hotărnicia moșiei Folești-de-jos, a Hurezului.

unde era ocna de sare, și, din sarea ce se scotea din ocne, lua dijma pământului; care la unu omu lua sfînta mănăstire mai multu decît 600, 700 de bolovanî de sare, pentru treaba și folosul mănăstirii. Iară, cînd aû fost acum, am socotitû Domnia Mea, înpună cu toîi cinstiîi dregătorii Domnii Mele, cum că, fiindu ocne multe și se scotea sare multă, carea neputîndu-se vinde cu preţu bunû, venitulû ţării și al Domniei venia la scădere,—pentru aceasta Domnia Mea am socotitû de s'aû închisû ocna de la Sărariul și de la Jitioară.“ Va lua decî Hurezul „de la ocna Slănicul și de la Telega, din toată sarea ce să va scoate de acolo pre seama Domniei, dintr'o sută de bolovanî de sare doi bolovanî, și să fie volnic părintele egumenul ca să pue omul lui acolo la ocne, să ia toată sarea sfînteî mănăstirii ce-î va face din toată sarea ce va eși de acolo, cumû s'aû zisû mai susû... Orî de vor fi ocnele pre seama domnească, saû de s'ar vinde, să aibă a darea cămărașii carî vor fi acolo această sare, să și-o ridice mănăstirea, să o vînză unde ar putea. Iară, de ar vrea Domniia aû cei ce ar cumpăra ocnele, să nu dea sarea, să aibă a darea banî, precum să va vinde și cea domnească.“ Blestem pentru călcătorii privilegiului: să fie cu Iuda, cu Arie „și cu toîi necredincioșii Jidovi carî aû răsticnitû pre Domnul Dumnezeuul nostru, și, întu ale lorû viață, Domnul Dumnezeuu să-î ia coroana Domniei după capul lui, și îngerii din Scaunû cu ocară gramnică să-l izgonească, cît nicî-odată î în viața lui să nu o mai dobîndească,—daca de cea mare milă i-aû fost de ia silă, și î în pripă să se prăpădească, cît nicî locul unde i-aû fost, să nu se găsească. Boieri — Ban, Stroe Leurdeanul Vornic, Șerban Logofăt, Mihaî Cantacuzino Spătar, Șerban Bujoreanul Vistiernic, Costandin Știrbei Clucer, Toma Cantacuzino Postelnic, Ștefan Cantacuzino Păharnic, Șerban Stolnic, Gheorghe Castriotul Comis, Iorga Sluger, Costandin Corbeanu Pitar. Scrie: „Isar Logofețelul de București“. „Radu Cantacuzino, ftorî Logofăt, procitu.“

VII.

Constantin-Vodă Brîncoveanu către egumenul Ioan de Hurez, despre un schimb de moșii cu dînsul.

* Io Costandin Voevod, cu mila lui Dumnezeu Domn Țării-Rumânești.

Sfinții Tale, părinte Ioan egumenul ot Hurezu, sănătate. Cartea Sfinții Tale ce ne ai trimis, ne au venit, și, ce ne ai scris, am înțeles pentru satul Craiovița, ce ne ai fost rugat Sfinția Ta, în trecutele zile, ca să facem schimb, să-l dăm sfintei mănăstiri, și să luăm și moșia de la Belciugata și cu Cojești. Și noi am priimit rugăciunea Sfinții Tale, și acum Sfinția Ta ne-ai trimis toate scrisorile ale acestor moșii, împreună și cu cartea noastră ce am făcut de danie, le-au adus și am văzut. De care lucru iată că acum am scris și pîrcălabului de acolo de la Craiovița, de-î facem înștire ca să știe că acel sat l-am dat mănăstirii, și poruncim ca cele ce sînt ale noastre bucate acolo, să le rădăce toate și să le ducă la Brîncoveni. Și de acum înnainte satul acela îl va stăpîni sfînta mănăstire, și să fie de bine! Carte de stăpînire încă am făcut: acum de ceastă dată mai pe ușor, iar, cînd vei veni Sfinția Ta aici, ne vei aduce și hrisovul cel mare, de vom scoate den hrisov moșia Belciugata și Cojești, și atuncea vom face și carte cu temei. Iar acum deocamdată îți facem aceasta pentru stăpînirea satului, ce-l veți ținea cu pace. Noi de la acel sat, de la Craiovița, avem mult venit, și nimic nu se potrivește Belciugata și Cojești cu Craiovița; că Craiovița are și Rumină, are și mori, de numai de la morile acelea ne venia cite 300 de obroace de piine pe an, iar aci la Belciugata nu este nici-un venit, nimic. Numai, rugîndu-te Sfinția Ta, și neputînd ca să-ți trecem rugăciunea, mai virtos pentru sfînta mănăstire, fiind moșiile aceștea depărtate și peste mînă, și satul acela este mai aproape,— n'am avut ce face, ci iată că vă l-am dat. Măcar că Sfinția Ta vei vedea den scrisorile Craioviți (cari iată că ți le trimesem), cînd am cumpărat moșia aceia, foarte cu puțin preț o am luat; dar n'au pogorit den alt

fără decît aŭ fost o pricină; iar, de n'ar fi fost pricina aceea, o am fi cumpărat scumpă. Ce pe atunce moșiile așa se vindea, și, cum zicem, fiind și o pricină, de aceea o am luat eftenă.

Ne mai scrii Sfinția Ta că la Belciugata ai cîteva ȳ și de alte vite, de boi, de vaci și stupi, piine; de care zici Sfinția Ta ca să-ți dăm Sfinții Tale, de acolo-altele, și acestea să le oprim noi aici. Ce, de aceasta, părinte, nu putem: vei trimite Sfinția Ta de le va ridica de aici, și le va duce dincolo. Numai, pentru piine, pentru ovăz, pentru stupi,—vei ști Sfinția Ta, că, trimițînd noi omul nostru acolo ca să vadă ce este, ne spuse că numai 100 de obroace de grîu au găsit, și 28 de obroace de ovăș,—că piinea și ovăsul iată că l-am luat, și am poruncit pîrcălabului de la Craiovița, ca den piinea noastră ce avem acolo, să dea Sfinții Tale 100 obroace de grîu și 30 obroace de mei în loc de ovășu,—că ovășu acolo n'avem.

De stupi, iarăși ne spuse că mai mult decît 27 de stupi n'aŭ găsit; atîte numai aŭ fost. Ce și stupi încă i-am luat; și am scris ceastă carte la Mihaî Vornicul, la Brincoveni, ca să poruncească la Sopot să-ți dea Sfinții Tale de acolo 27 de măci de stupi,—că Socetu (sic) este aproape de Craiovița. Ce vei trimite Sfinția Ta de-î va lua, iar, alalte vite ce sînt, le vei ridica Sfinția Ta de le vor aduce acolea.

Pentru cartea ce ai scris la dumnealui Stolnicu¹, nefiind dumnealui aici, i-o am trimis unde este: ce vom vedea ce răspuns va da. Bani ce ai trimis Sfinția Ta pentru stavropighie, încă i-au adusu. Și, într'acea dată întîmplîndu-se de era niște călărași gata să meargă la Țarigrad, i-am trimis la Aga, și va purta grije de-î va da la vreme; și bine ai făcut Sfinția Ta de i-ai trimis. Aceasta, și fii sănătos. Martie 10, 7215 [1707].

¹ Constantin Cantacuzino, unchiul și sfătuitoarul cel mai ascultat al Domnului.

VIII.

*Constantin-Vodă Brîncoveanu leagă la vinăriciă
pentru Hurez pe locuitorii din Rîmnic.*

Milostiiu bojiu Io Costandin Voevod i gospodinū pisah gospodstva mi slugilor Domnii Meale vinăricearilor ot sud Vâlcea. Cătră açasta vă facū Domnia Mea in ştire că aici naintea Domnii Meale la Divan jăluiră slujitori i popii i oroşani de acolo den Rămnic, zicând cum că le-am fost dat Domnia Mea milă ca să dea vinăricū vinū la mănăstirea Ostrovul, vead[re] 200, şi să dea la schitul de la Urezī vead[re] 100; şi am fost făcut Domnie Mea şi hrisoavele la aceale mănăstiri, ca să iă acel vinăricū, şi de atunci până acum aū fost tot dat ei vinăriciul la aceale mănăstiri, precum am făcut Domnia Mea milă. Iar, cândū aū fostū astă toamnă, s'aū fost sculat Dragul Čauşul de aū dat el vinū, veadre 100, la schitul de la Urezī, neăvându nici-o poruncă. De care lucru iată că vă poruncescu Domnia Mea voao vinăricearilor, vericari vă veţi întâmpla a umbla cu slujba vinăriciului acolo, într'acel judeţū, să căutaţi să le daţi bună pace oroşanilor de aceaste 300 de veadre de vinū, să se dea unde sântū rânduite, precum le scrie hrisoavele şi le iaste obiceiul. Iar afară dintr'acealea, ce le-ar mai face, să-i apucaţi să vă plătească tot ce-ar face, până la unū banū. Că oricarii din voi s'ar întâmpla a umbla cu slujba vinăriciului de acum innainte, şi le-aţi mai strica obiceiul,—bine să ştiţi că veţi petreace rea scărbă şi mare certare de cătră Domnia Mea. Pentru că așa iaste porunca Domnii Meale. Только писах господства ми [=aceasta am scris Domnia Mea]. Fevruarie 8 dni, leat 7221 [1713].

[Monogramă cu roşu. Pecete octogonală.] Procit vtori Logofăt.

[V°:] A schitului Sti. Ioan Pred[e]tič, pentru vinăricū.

X.

Privilegiu al lui Ștefan Cantacuzino către mănăstire.

25 Octombrie 7224 (1715). Ștefan-Vodă Cantacuzino întâlnește Hurezului moșia Măldăreștilor (Vilcea), partea lui Mihailcea Măldărescu, fiul lui Socol iuzbașa din Măldărești.

XI.

Scutirea de dăjdi a mănăstirii supt Nicolae Mavrocordat.

Milostiiu bojiu Io Nicolae Alixandru Voevodă i gospodin davat gospodstvami siu povelenie gospodstvami sfântului și dumnezeescului schitu ce să chiamă Hurezi, otu sudu Vâlcea, că să fie toate bucatele ce va avea sfântul schitu în pace și ertate de dijmăritu, de vinăricu, de oiritu, de nici-unele nimicu valū sau bântuială să n'aibă. Pentru că, fiindu acestu schitu săracu și fără de nici-o hrană, neavându nici-unu venit de spre nici-o parte, răposatul Costandinu-Vodă l-au ertatu ca să aibă bună pace de dijmăritu, de vinericu, de oiritu. Și au avutu pace până acumu, în zilele Domnii Meale, pecumu amu văzutū Domnia Mea și cartea lui Costandinu-Vodă la mână călugărașilor de la acestu sfântu schitu. Dreptu aceia și Domnia Mea încă amu întăritu și amu datu aastă carte a Domnii Mele sfântului schitu, ca să-i fie toate bucatele în pace și ertate de dijmăritu, de vinăricu, de oeritu.

Așijderea poruncescu Domnia Mea și voao, dijmariloru, oiariloru, vinericeariloru, carei veți fi cu aceaste slujbe într'acea parte de locu, dacă veți vedea aastă carte a Domnii Mele, iarū voi toți să aveți a vă ferirea de bucatele schitului Hurezi. Nimeni nici-unu ȳalū să nu-i faceți, că cine s'arū ispiți a-i face vre un valū peste cartea Domnii Meale, uniū ca aceia bine să știe că rea scărbă și certare vorū petreace de cătră Domnia Mea. Că așa

iaște porunca Domnii Meale. И ис. сам реч господствами.

Iulie 20 dni, 7224 [1716].

[Monogramă cu roșu. Pечete octogonală cu vulturul liber, supt coroană, ce are, de-o parte și de alta, luna și soarele; vulturul e încunjurat cu o jerie de frunze; inițiale I. H. M. K. 1716. Iscălește „Io Nicolae Voevoda“. — „Procit vtori Logofăt“.]

XI.

Socoteală de vinăriciă; 1716-7.

[Foaia întâia:]

Plas[a] Barbului Bărsăscul v[el] ob[oroace] 360.

Oboroace 80.

Oteșani, adus întâi mali [= mici] oboroace 29. Cî^n v ob[oroace] 20.

Ipac adus Oteșani în sat Neamților v^1 ob. 25.

Ipac aũ adus Măldăreștii grău i orz mal. ob. 18, č^n v ob. 12.

Adusul č^n v^1 ob. 57 i orz v^1 ob. 22.

Ob. 80. Urezii și Foleștii întâi mal. ob. 36, č^n v^1 ob. 24 p^1,

Ipac adus Urezii mal. ob. 7 p^1, Neamțu [=Neamților].

Aũ adus Dumitrașco păr[călabul] și un răvaș de scădenie a dum. Barbul Sărd. [Brăiloiul]. [Zice] că aũ fost dat mai nainte la calane la Urez grău și porumbu v^1 ob. 20.

Adusul č^n v^1 ob. 52, orz v^1 ob. 28.

Ob. 80. Rămeștii i Urșani, Vai-de-ei.

Adus Rămeștii întâi mal. ob. 27, č^n v^1 ob. 18 p^1.

Ipac adus Rămeștii la Neamțu peste tot v^1 ob. 15 p^1.

Adus și Vai-de-ei la Neamți peste tot v^1 ob. 20.

Adusul č^n v^1 ob. 58, i orz v^1 ob. 22.

[Foaia a doua:]

Ob. 120.

Costeștii aũ adus întâi 8 mal. ob., mal. ob. 99 p^1, č^n v. ob. 68.

Ipac adus Costeștii în sat Neamților peste tot v¹ ob. 23.

Adusul čⁿ v¹ ob. 91, i orz v¹ ob. 29.

Ciⁿ tot datul v¹ ob. 258, i ost. [=rămîn] v¹ ob. 102.

Ot siiū [=de acolo] să vie la jicniț[ă] grăū v¹ ob. 94, și să dea Părvului Căzănescul pentru grăul ce aū dat 'mai mult din plas[a] lui la jicniță v¹ ob. 8.

Ghen. 25 dni am soc[o]tit tot datul, v¹ ob. 423 p¹. Ațară dă Tiț[i]reacī.

[Foaia a treia:]

Plas[a] Părvului Căzănescul i Șerban Stoenescul¹, v. ob. 445.

Aū adus Părvul Căzănescul i Șerban Stoenescul împreună cu alte sate, întâi cu mal. ob.: mal. ob. 560 p¹.

Ot plasa ačasta a lor.

Ciⁿ v¹ ob. 374.

Aū adus și în sat Neamților grăū i porumbū, v¹ ob. 44

Tot datul: čⁿ v¹ ob. 418.

Zice Părvul că aū dat și igumenul Titerečanu la dum. Barbul Sărd. grăū v¹ ob. 15.

Să aducă Părvul răvaș de samă pe acest grăū.

Zice Părvul Căzănescul că are Titerečanu și un răvaș de scădenie al dum. Barbul Sărd[ariū], de v¹ ob. 10.

Să aducă și acest răvaș.

Aū adus și ot Govora un răvaș de scădenie a dum. Barbul Sărd., de v¹ ob. 10.

Aū adus și alt răvaș de scădenie, iar al dum. Barbul Sărd., de v¹ ob. 10.

[Foaia a patra:]

Rămășița de čară din plasa Părvului Căzănescul i Șarban Stoenescul i Barbul Bărsăsculū, precum scrie în jos satele anume:

Ghen. 24 dni, 7225 [1717].

Stoenestii v¹ ob. 50.

Cacova v¹ ob. 6.

Mihăestii, Bărsesții v¹ ob. 24 p¹.

¹ V. capitolele următoare.

Burbătești v¹ ob. 7 p¹.

Glodul Govorii v¹ ob. 40.

Bojoreani v¹ ob. 15.

Răvașale de scadenie, împreună și cu datul Titirecănului, cⁿ v¹ ob. 35.

Tot adusul peste tot, și cu răvașale împreună, cⁿ v¹ ob. 453.

Trece mai mult dat v¹ ob. 8, să și-l ia din plasă Barbului Bărsăscul.

XII.

[C. 1720.]

Foiță pentru ce ați rămas mănăstirea Hurezilor datoare.

La Măria Sa ghinărariul Șram¹, t¹ 100.

La jupânul Dinu de la Râmnic, t¹ 130.

La Ali Turcul, t¹ 81, bani 40.

La Ghiorghița Socoteanul, t¹ 20.

La popa Climent t¹ 10.

Simbria părinților, t¹ 140.

La Costandin Obedeanul², t¹ 80.

La popa Stefan t¹ 12.

La logofătul Dumitrașco, t¹ 2.

Cin t¹ 575, bani 40.

XIII.

Rimnic, 7 Iulie 1723. 'Ilg zu Königsegg dă o *patentă nemțească* pentru „mănăstirea și satul, de olacă și de podvoadă“.

¹ Generalul Schramm, șeful Administrației oltene.

² Fiul lui Pătru, soțul Stăncăi și clăditorul bisericii Obedeanu din Craiova. V. vol. VIII, Prefață, și *Inscripții din bisericile României*, II.

XIV.

*N. de Porta către egumenul Ioan de Hurez
despre moșia Podbanița.*

Cu scrisoarea aceasta n'avuî a scrie Sfinții Tale alt, fără cit fac știre Sfinții Tale că încă de an mi-aû fost dat Măria Sa ghegeneralul comendant și mai marele nostru director grofu de Chinesecsec [Königsegg] satu Podbanița, și, avînd Ion Logofătul Podbăniceanul heleșteu la Podbanița, și mai din susul lui aû făcut și Va[r]lam căpitanul alt heleșteu, — care eu, socotind că iaste loc de Podbanița, și mai fiind mai în sus loc de heleșteu, m'am apucat și eu încă de an de am săpat șanț și am adus bolovanî de i-am pus acolo. Și, cînd am mers de am căutat locul acel de heleșteu, aû fost și logofătul Ion Podbăniceanul și Mihnea neguțătorul, și aû fost și părcălabul Stan, al Sfinții Tale, și nimeni nu mi-aû spus că ai și Sfinția Ta jumătate moșie. Ci tocma acum, vorbind cu dumnealui consiliarul Băleanul¹ pentru heleșteu, și fiind și dumnealui Vornecul Constantin Obedeanu² acolo la vorba, mi aû spus că jumătate de moșie este a sfintei mănăstiri. La care mă rog Sfinții Tale să mă erți căci că n'am știut că ai și Sfinția Ta. Că, de aș fi știut, aș fi întreat pe Sfinția Ta, și cu știrea Sfinții Tale aș fi făcut. Dar, fiind acel loc tocma lingă sat, am socotit că este loc de Podbanița, și cu aceia am făcut. Iar acum, înțelegînd că este și a sfintei mănăstiri jumătate, făcuî știre Sfinții Tale. La care să nu fie cu părere rea Sf. Tale, căci nici-o pagubă mănăstirii nu să face, și, după aceia, și eu încă voi rămînea dator a sluji Sfinții Tale și sfintei mănăstiri, cu toate cele ce ne va fi pen putință. De aceasta înștințez pe Sfinția Ta, ca pe un părinte ce știu că-mî ești. Să nu fie Sfinții Tale cu părere

¹ Grigore.

² Secretariu al Guvernului. V. pentru el ale mele „Documente geografice” (extras din „Buletinul societății geografice” pe 1899), p. 18 și urm.

rea. Aceasta, și iar Domnul Dumnezeu să fie pururea cu Sfinția Ta.

Craiova, August 3, anul 7232 [1724].

Al Sfinții Tale ca un fiu sufletesc și gata spre slujbă:

N. de Porta, secretar.

Și aceasta să nu socotești Sfinția Ta că este la Craioviță aū într'alt loc, ci este lângă sat, unde este o bahnă cu rogoz și cu noroiū; care de nici-o treabă nu este acel loc, ca să se facă vre o pagubă.

XV.

Concept de scrisoare a egumenului către un înalt dregător din Sibii.

Cu aastă plecată scrisoare facemū știre Măriei Tale că iată că, viindū Sfinția Sa părintele episcopulū aici la Sibii, amū fi venitū și noi cu Sfinția Sa de amū fi văzutū pe Măriia Sa ghinārariul și pe Măriia Ta, că dorimū.

Darū, fiindū vreme de iarnă, și noi cu multă slăbičune a podagrei, nu putumū veni. Ci, neputându veni noi, iată că trimetū cestū frate al nostru până la Măriia Ta, și mă curtenescū Măriei Tale și cu o butișoară de vinū de Sutești, și cu acestū frate, ca să fie Măriei Tale cunoscutū, ca, cândū îlū vomū trimite cu trebī ale mănăstirei la Măriia Ta, să fie Măriei Tale cunoscutū. Și să avemū de la Măriia Ta ertăčune căci nu putumū veni. Și mila lui Dumnezeu să păzească pe Măriia Ta cu multă sănătate și spăsenie sufletească.

Noemvrie 24 dni, leat 7233 [1724].

[V°:] Izvodulū cărții ce amū trimisū la Măriia Sa Ruj. (*sic*).

XVI.

Altă scrisoare asemenea.

Dup[ă] tituluș.

Cu aastă plecată scrisoare cercetăm ca să știm de bună viața Măriei Tale, de care dorim să o auzim și să

ne bucurăm, dând mulțămită lui Dumnezeu. De a mea neputință și slăbiciune a boalei podagre, vei ști Măriia Ta că foarte m'aș întărit, cât nu poț să calcă pe pământ cu picioarele, nici poț să-mi duc la gură să mănă, ci alții mă poartă și-mi dau de mâncare. Și, stându-mi boala înpotrivă atâta de mult, n'am putut veni, că dorēm ca să vedem pe Măriia Sa ghinărariul și pe Măriia Ta. Dar, de vreme ce nu iaste puțință la noi, n'avem ce face: lăudat să fie numele lui Dumnezeu! Ci vei ști Măriia Ta că, fiind eu atâta de slab, și cunoscând că în scurtă vreme îmi voi da datoriia firească, am făcut sfat cu Sfinția Sa părintele episcopul și cu tot soborul sfințel mănăstiri, și am trimis pe acest frate al nostru Ilarion arhimandritul, care iaste pe aicea, din mănăstirea noastră, pohtindu-l cu toții de obștea ca să fie egumen în urma mea. Ci mă rog Măriei Tale să i să facă ispravă de la Măriia Sa ghinărariul, mai marele nostru director, fiind și Sfinția Sa părintele episcopul acolea, și Măriia Sa Banul, — să fie cu știrea tuturor, ca să i să dea carte de stăpănire, și, când va veni, să fie așezat de Măriia Ta cu temei ca acesta. Că vezi, Măriia Ta, că este o casă numită: ci trebuiaște să rămăe așeză[mă]nt bun, să nu fie pricină în urma noastră. Ci iar mă rog Măriei Tale ca să să isprăvească acest lucru.

Noemvrie 29 dni, leat 7233 [1724].

Al cinst. *[rupt.]* [Concept.]

[V°:] Izvodul ce aș venit de la Sibii.

XVII.

Socoteli de vinăriciū din 1725.

Mart 15, lt. 7233 [1725]. Eșit-aș butea de la Șerban, veadre 72, oca po banī 4, fac t¹ 21, safi de plată, afară den drojdii.

Mart 29 dni, lt. 7233 [1725]. Eșit-aș butea de [la] Cernea, veadre 84, oc[a] pe banī 4, safi de plată, afară din drojdii; fac t¹ 23, banī 280.

Aprilie 3 dni, 7233 [1725]. Eșit-aŭ butea dă la Pătru de la Folești, veadre 72, oca pe bani 4, safi de plată, fac t' 21, bani 80.

Aprilie 7 dni, lt. 7233 [1725]. Eșit-aŭ de la Butucea, afară din drojdi, safi de plată, veadre 72, oca po bani 5, fac t' 27, bani 15.

Aprilie 21 dni, lt. 7233 [1725]. Eșit-aŭ butea de la Șerban, safi, de plată, afară din altele, veadre 54, oca po bani 5, fac t' 21, bani 9.

Aprilie 30 dni, lt. 7233 [1725]. Eșit-aŭ butea de la Ion cărcumariul de la Neagra, veadre 72; dintr'aceastea scoțind alte darale, aŭ rămas safi de plată veadre 66, oca po bani 4, fac t' 19, bani 110.

Mai 25 dni, 7233 [1725]. Eșit-aŭ butea de la Cernea, veadre 80, oca po bani 5, safi de plată, fac 24 t'.

Iunie 16 dni, lt. 7233 [1725]. Eșit-aŭ butea de la Butucea, veadre 72, safi de plată, oca po bani 5, fac t' 27.

April 20 dni, lt. 7233 [1725]. Eșit-aŭ butea de la Neacșa de la Baia, veadre 60, safi de plată, oca po bani 4, fac t' 18.

Iunie 15 dni, lt. 7233 [1725]. Eșit-aŭ butea iar de la Neacșa, de la Baia, veadre 60, safi de plată, oca po bani 4, fac t' 18.

Iunie 25 dni, lt. 7233 [1725]. Eșit-aŭ butea de la Șerban veadre 60, safi de plată, oca po bani 5, fac t' 22 p'.

Iulie 1 dni, lt. 7233 [1725]. Eșit-aŭ butea de la Cernea, veadre 54, safi de plată, oca po bani 5, fac t' 22, bani 33.

Luat și din vinurile părintelui Ioan, când au venit egumen, t' 7, bani 40, cin t' 274.

Iulie 30 dni, lt. 7233 [1725]. Vinurile care s'aŭ vândut la cărcumă câte 5 bani, cum arată în jos:

Dumitru Butucea, 1 bute de veadre 66, oca po bani 5, safi de plată, fac t' 24, bani 100.

Și din butea care au vândut de la popa Daniil, luat dobândă t' 5.

Și din 3 butoe care aŭ vândut Butucea, oc[a] câte bani 6, veadre 70, fac t' 31.

Și iar aŭ mai luat de la Butucea de pe rachiŭ t' 3.

Și iar aŭ mai luat de la Butucea de pe un butoi de vin, t' 4 p'.

Cernea aŭ vândut 1 de vin cu pelin, veadre 54, oca po banî 5; fac t' 24, banî 20.

Iar vândut Cernea 1 bute de vin, veadre 80, oca po banî 6, safi de plată fac t' 36.

Iar Cernea, 1 bute de vin, veadre 55, oca po banî 6, safi de plată fac t' 25.

Iar Cernea un butoi, veadre 23, oca câte banî 6, fac t' 10, banî 50.

Iar aŭ mai vândut 6 butoae, butoiul de câte 9 veadre, care fac t' 24.

Iar luat de la Cernea t' 17, dobînda uniî buŭl.

Luat de la Șerban, de 1 bute de vin, veadre 81, oca po banî 6, fac t' 36 p'.

Luat de la Șerban, pe 2 butoae de vin, p' 9.

Luat de la Șerban, de pe 4 butoae, t' 5, banî 53.

Luat de la Șerban dobînda de pe 3 buŭl de vin ce aŭ vândut, t' 24, cin t' 179, 1 zlot.

XVIII.

Adeverință a egumenului Ilarion pentru un împrumut.

Scrisoarea noastră la mîna dumnealui jupînului Ioŭei, ca să-i fie de bună credință, precum să știe că ne-am rugat de dumnealui de ne-aŭ făcut bine cu t' 100, pentru lucrul viilor, de acum pînă la Sîntă-Măriia Mică, și la zi să avem a-i darea dumnealui banî, și osteneala banilor, 1 bute de vin de veadre 60. Și, pentru mai adevărata credință, am pus peceatea mănăstirii și iscăliturile noastre ca să crează. Iar, de ar mai trece din zi, să umble cu osteneală zeace a doî. Mart 2 dni, lt. 7233 [1725].

[Pecete neagră cu Sfinții „Co[standin]“ și „El[ena]“, vederea mănăstirii și: „Peceatiia sfintei mănăstiri Urezii“.]

Ilarion arhimandrit Hurez.

Lavrentie ermonah clis[ia]rî.

Isaia (?) arhimandrit P[olovragi]. Climentu ermonah.

Stefan ermonah.

Visarion ermonah.

Misail ermonah.

Iosif ierodiacon.

XIX.

Alta pentru același scop.

Dat-am scrisoarea noastră la mână Sfinții Sale părintelui chir Dositheu eclisiarhul al sfintei episcopii ca să fie de bună credință, precum să știe că ne-au făcut bine de ne-au dat t' 20, însă bani cu osteneală la lucru viilor de la Sutești, la pravil. (*sic*); și să avem a-i da banii Sfinții Sale la Uspenie, fără nici-o pricină; iar, nedând banii la zi, și s'ar face vr'o cheltuială sau vr'o zečuală, să fie toată de la noi. Și, pentru mai adevărată credință, m'am iscălit mai jos, ca să se crează. Mai 15 dni, leat 7233 [1725].

Ilarion arhimandrit Ur[e]z.

[V°:] Zapisul jupânului Ioței la lei 100.

XX.

A treia cu același cuprins.

Scrisoarea noastră la mână dumnealui Logofăt Bratului¹ precum să știe că ne-am rugat de dumnealui de ne-au făcut bine cu t' 40, însă bani pe miare, și, la toamnă, să avem a-i darea miiarea; însă ce s'ar găsi; cu mulțumită. Și, pentru credință, am iscălit.

Iunie 15 dni, leat 7233 [1725].

Ilarion arhimandrit Hurez.

Ștefan iermonah.

[Visarion ermonah].

Lavrentie iermonah.

Climentiu ermonah.

Misail ieromonah.

XXI.

A patra cu același cuprins.

Scrisoarea noastră la mână dumnealui jupânului Stan, precum să știe că ne-am rugat de dumnealui de ne-

¹ Nepotul episcopului de Rîmnic Damaschin (Dobrescu, *Istoria Bisericii române din Oltenia*, p. 56).

aŭ făcut bine cu t^l 100 pe lună, câte t^l 3, și i-am pus zălog candelă de argint. Ci să avem a-î darea baniî cu mulțumită. Și, pentru mai adevărata credință, ni-am iscălit.

Iunie 24 dni, l^t 7233 [1725].

Ilarion arhimandrit Hurez.

Isaia (?) arhimandrit P[olovragi].

Stefan ermonah.

Lavrentie iermonah.

Nicodim ermonah.

Visarion iermonah.

Misail ermonah.

Să să știe c'am dat 8 candelă de argintu, care candelă le 'u fostu pus zălog de Ilarion arhimandritul ot mănăstirea Ureziî; însă aceale 8 candelă aŭ tras oca 2 p^l. Și am scris, să să crează.

Eŭ Stan bacanul.

S'aŭ luat baniî toți, t^l 108, de la dumnealui consilierul Ilie Știrbeai.

[V°:] Și, cându s'aŭ dat acești bani, aŭ fostu în treaba sfintei mănăstiri la Beč.

XXII.

Socoteală de vinuri a mănăstirii pe anul 1725.

Și aŭ luat și din vinurile ce era pe seama părintelui Ioan, de să vindea ca să dea simbria părinților, t^l 7, bani 40.

Și aŭ luat de la rudariul, din vinul cel nou, t^l 6.

Și aŭ luat de la Neacșa de la Fometești, din vinul cel nou t^l 5, și aŭ dat și pentru niște fân de la Paraschiva, t^l 2, bani 44.

Și aŭ luat de la Ghinea, de la cărcmă, de la Troian, de pe vin, t^l 10.

Și aŭ luat de la Neagoe, de la cărcumă, dă la Troian, din 2 buți ce aŭ vândut mai nainte, t^l 24 p^l.

Și din butea care s'aũ vândut pe urm... [*rupt*] [Tro]-ian din vin noũ c-aũ dat.

Să sã știe și pe unde aũ dat vin cu buțile, cum arată în jos:

Dat-aũ la părintele Bistriceanul 2 buți de vin de Suteșli, vin dă vârfũ (ꙗꙗꙗꙗ), cu struguri, v^d 110.

Dat-aũ o bute de vin roșu cu pelin, de la Troian, la un neguțorũ, dobânda unorũ bani ce aũ fost el datorũ mai nainte, de v^d 50.

Și aũ luat de la Jdegla de pe stâni t¹ 7, și i-aũ dat Drăghici dă pe suhatul unor vaci, t¹ 3.

Care fac t¹ 10.

... luat de la popa Hrize, pe 1 clae, t¹ 3, bani 44.

... tescovină de la Troian... [măr]turisit Ion rachija-riul de [Câmpu]lungũ, cã i-aũ dat t¹ 7.

Și aũ luat de la Ion cărcumariul de la Baia, dă pe vin, t¹ 2.

Și aũ dat la popa Iosif, nepotul piscupului¹, 2 cai; și unul aũ fost dă dar, iar unul aũ fost de schimbu; ce s'aũ trimis schimbul, și sã sã dea calul mănăstirii, cã iaste la popa Iosif.

Alt cal l-aũ dat popei Ivan de la Făgăraș mită, ci sã sã prinză în suma banilor, în datorii, sã sã mai ușureaze mănăstirea.

Foiță pentru buțile de vinũ care le-aũ vândut cărcmarii mănăstirii Hurezii de la Sfeatăii Constantin până în toamnă, care le-aũ vândut și le-aũ măsurat, și aũ dat banii în mâna lu Ilarion, precum mărturisescũ ei cu sufletele lor, și mărturiseaște chelariul mănăstirii, care le-aũ scos din pimniță, și le-aũ dat scrisă toate anume, cum arată în jos; Iunie 30 dni, leat 7233 [1725].

Vândut-aũ Șarban cărcmariul 1 bute de vin ce aũ fost în pimniță la el, iar nu s'aũ scos din mănăstire, și aũ eșit la măsurătoare v^d 67, oc[ă] 3, câte... , fac t¹ 25, bani 100.

¹ V. Dobrescu, *l. c.*

Și iar aŭ vândut Șărban [1 bute de vin ce aŭ fost în] pimniță, de la el, iar nu s'aŭ [scos din mănăstire], și aŭ eșit la măsurătoare v^d ...; fac t^l 36, banī 60.

Și iar vândut Șărban 2 butoae de vin, butoiul câte v^d 10, facū v^d 20, câte banī 6, fac t^l 9.

Și iar aŭ vândut Șărban 4 butoae, butoiul câte v^d 3, fac v^d 12, câte banī 6, fac t^l 5, banī 53.

Dat-aŭ Șărban și de pe 3 buți ce aŭ fost vândut, vinū omenescū: 1 de la popa Daniil și altă bute de la jupănul Stoica, alta de la popa Statie din Costești, și s'aŭ vândut în pimnița mănăstirii, dat t^l 25, banī 60.

Și aŭ dat Șărban și de pe rachiū, pe ocă 7, câte banī 44, dat t^l 2, banī 44.

Și aŭ vândut Cernea 1 bute de vin cu pelin, de v^d 54, oc[a] po banī 60, dat t^l 24, banī 20.

Și iar aŭ vândut Cernea 1 bute de vin, de v^d 80, oc[a] po banī 6, dat t^l 36.

Și iar aŭ vândut Cernea 1 bute de vin, de v^d 55, oc[a] po banī 6, dat t^l 25.

Și iar aŭ vândut Cernea 1 butoi de vin de v^d 23, oc[ă] 60, oc[a] pe banī 60, dat t^l 10, banī 50.

[Și iar aŭ] vândut Cernea 60 butoae de vin, butoiul ..., fac v^d 54, câte banī 60, dat ... 40.

... Cernea, dobândă din vinul popei ..., t^l 18, banī 20.

Și aŭ vândut Butucea 1 bute de vin de v^d 66, oc[a] po banī 5, și aŭ dat t^l 24, banī 100.

Și aŭ dat Butucea dobândă din vinul de la popa Daniil, t^l 5.

Si aŭ vândut Butucea 3, butoae, oc[a] câte banī 6, v^d 70, dat t^l 31.

Și iar aŭ mai vândut Butucea 1 butoi de vin, v^d 9, câte banī 6, dat t^l 4.

Și iar aŭ mai dat Butucea dă pe rachiū t^l 3.

XXIII.

[C. 1726.]

Foiță pentru banii care au jurat Ilarion care au fost egumenul la Hurezu că nu au luat, și ne-au apucat judecătorii de i-am dat noi:

- 2 lei de la vinurile ceale noao.
- 1 p^l de la Jdegla și de la Craiova.
- 1 leu de pe heleșteu.
- 1 leu, bani 50, de o clae de fân.
- 2 lei de pe vaci de la Puțuri.
- 11 lei p^l de la Neacșa de la Baia.
- 22 p^l lei de pe o bute de vin.
- 2 lei de la Ionu de la Baia.
- 3 lei de pe tescovine.

cîn lei 46, zlotu 1.

XXIV.

[C. 1726].

Foiță pentru ceale ce s-au rânduit de la cinstita Administrație să întoarcă părintele Ilarion la mănăstire la Hurezi, după ce au lipsit din egumenie, — precum i s-au dat poruncă de la consileari.

Un cal negru ce au dat popei Iosif, nepotul părintelui Damaschin episcopul.

Iar un cal vântat, ce l-au dat iar popei Iosif, nepotul părintelui.

Un cal galben, ce l-au dat popei Ivan de la episcopie.

Un căsornic.

1 lingură de argint.

1 covor.

1 sfeașnic mare de alamă.

XXV.

[1726.]

Seaama ce au dat părintele Ilarion arhimandritul de tot venitul mănăstirii Hurezii, de chelt[ui]ala câtă au făcut

și de venit, cătu aũ fostu ispravnic acolo, cum arată în jos anume tot venitul și toată cheltuiala; Fevruarie 16, l' 7234 [1726]. Craiova.

395 p' lei, bani 118, aũ dat o foae ce aũ luat dupe vinurĩ și dupe rachiũ.

258 lei aũ dat altă foae dupe venitul ce aũ luat de la oi, și de la poenariul, și după vaci, și de la suhaturĩ, și de la altele.

cin lei 653 p',18.

Acești bani aũ dat seaama că i-aũ luat toți gata, afară den ce aũ tăgăduit că n'aũ luat de la unii cărciumari și de la alte venituri ale casei, dupe cum arată foia de acealea tot anume; care acei bani iaste să să caute și să să scoată, să să dea la mănăstire.

Dentr'acești bani i să țin în seaamă Sfinții Sale lei 25, care i-aũ dat la părintele Ioan de aũ cheltuit în casă, când n'aũ fost Sfinția Sa acasă, cu doaoă foi.

Dat-aũ seaama că aũ cheltuit și la lucrul viilor de la Troian, lei 147.

Dat-aũ seaama că aũ cheltuit și la lucrul viilor de la Sutești, lei 70.

Dat-aũ seaama că aũ dat și la părintele cliseariul, de aũ cheltuit în case, când n'aũ fost Sfinția Sa acasă, lei 45.

Dat-aũ seaama că aũ cheltuit pe sare și pe alte trebuințe ale casei, cu o foae a lui Șarban cărciumariul, lei 7.

Dat-aũ seaama că aũ dat și unui călugăr de s'aũ plătit de bir când aũ fost mirean, leu 1 pol.

Dat-aũ și catastif tot acuma ce aũ cheltuit în trebile casei și pentru îmbrăcăminte Sfinții Sale, peste tot: lei 611.

Care face cheltuiți lei 960 p'.

Scoțindu-se ce aũ fost venitul, lei 653 p', 18;

Rămân să i să mai dea de la mănăstire lei 252 p',49.

Aũ dat seaama că aũ dat și părintelui episcopului la praznic, dar, lei 10.

Cheltuit-aũ și la Craiova acum pe urmă, c'un potcap și cu nădragii ce s'aũ făcut, lei 27.

Dat-aũ seaama că aũ dat episcopului lei 30 poclon.

Dat-aũ seaama cã aũ dat și poclon Mării Sale ghinã-
ralului, de lei 51.

Și pentru nește pește de la Bistriceanul lei 7 și simbria
lui, lei 30.

Care sã fac peste tot sã i sã dea de la mănăstire,
dupe ce sã vor scoate bani cei cu pricină, lei 407 p¹, banî
49, înzã: lei patru sute șapte și jumătate, banî patruzeci
și noaoă.

Acești banî scoțindu-se . . . cu pricinile dupe vinurile și
dupe alte venituri ale casăi, care aũ tăgăduit părintele
Ilarion arhimandritul cã nu i-aũ luat, dupe cum arată
foia de pricină tot anume, — sã i sã înlăneasă acești banî
ce scriũ mai sus, și părintele Ilarion sã plătească toate
datoriile cãte s'aũ făcut de cãnd aũ venit în mănăstire,
și sã scoată și candilele de unde s'aũ pus zãlog, ca sã nu
rãmăe mănăstirea datoare nimic, — dupe cum aũ și găsit-o,
ca toți datornicii sã-și caute toți bani la părintele Ilarion.

Și părintele Ioan arhimandritul și egumenul mănă-
stirei Hurezul, pentru osteneaala părintelui Ilarion, sã-i dea
și un cal.

Și sã dea părintele Ioan arhimandrit și simbriile părin-
ților călugări de la mănăstirea Hurezii, de acel an ce aũ
fost părintele Ilarion, toț bani deplin, după cum aũ dat și
în celalalt trecut an.

Părintele Ilarion sã aibă a lua un cal de la popa Iosif,
care i l-aũ dat și nu i s'aũ ținut în seaamă, și alt cal, iar
de la popa Iosif, și un cal de la popa Ivan, și sã-i dea la
mănăstirea Hurezii.

Den porunca chesariceștii Administrațion.

N. de Porta.

[Pecete.]

XXVI.

*Samã de unũ anũ și trei luni ce aũ datũ părintele
Ioanũ arhimandritũ și egumenulũ Hurezulũ.*

671 p¹ lei aũ datũ sama părintele Ioanũ arhimandritũ
și egumenul Horezãi (*sic*) cã aũ fostũ venitulũ într'u

anū, de la leat 7232 [1723-4] până iarū la Săptemvrie 28 dni, leatū 7233 [1724]; care banī i-aū luatū Sfințāia Sa.

326 lei aū datū sama iarū părintele Ioanū, că aū luatū de la Săptemvrie 28 dni până la Dichemvrie 12 dni, totū într'acestū anū, până aū venitū părintele Ilarionū.

92 lei iarū aū luatū părintele Ioanū pă nește rămători și pă 2 buți dă vinū:

čⁿ t^l 1359 p^l.

Dāntr'acestea aū datū samā că aū cheltuitū la trebuița praznicului și la alte cheltuiale, dă măncare și de nbrăcăminte și de lucrul casāi, t^l 365 p^l.

Datū sama că aū cheltuitū și pă bisearca dă piatră ce aū făcut-o la Baia, și pă casāle de acolo, și pă cărcuma de la Fometești și alte lucruri ce le-a aū făcutū cu banī, t^l 471 p^l.

Datū sama că aū datū și părinților sāmbrīia dă acestū anū, t^l 78.

Datū sama că au cheltuitū și la slomnul de la Troianū, t^l 40.

Datū sama că aū cheltuitū și pă lucrul viilor de la Troianū și de la Sutești, lei 188.

Aū datū sama că aū luatū și Sfințāia Sa părintele Ioanū sāmbrīia dă 7 anī, de unū anū câte lei 30; care facū lei 210.

Aū datū sama că aū datū și la hotărnicīia care iaste loculū schitului Sfeti Ste anū, t^l 25:

čⁿ t^l 1348.

Mai rămānū necheltuiți lei 11 p^l.

Craiova, Fevruarie 10 dni, leat 7234 [1726].

Den porunca chesaricești Administraței.

N. de Porta.

[Pecete peste hirtie, cu vulturul și „Sigillum Caes. Regiae Administrationis Valachiae Austr.“]

XXVII.

Foiță pentru toate pricinile ce sânt după vinuri și de alte venituri ale mănăstirii Hurezii, și aū tăgăduit Sfinția Sa părintele Ilarion arhimandrit, că (aū) le-aū luat; care s'aū rânduit Mihaî arhimandritul Cârțița, ca să-î scoată toți de unde sânt și să-î dea în mâna Sfinții Sale părintelui Ioan arhimandrit pecum arată în jos anume; Fevruarie 10 dni, leat 7234 [1726].

† Eșit-aū butea de la Cernea, veadre 80, ocao po banî 4, sa fi de plată, fac lei 24.

Eșit-aū butea de la Șerban Ungureanu, vead. 60, ocao po banî 5, safi de plată, fac lei 22 p^l.

Eșit-aū butea de la Cernea, vead. 24, ocao po banî 5, safi de plată t^l 22, 33 banî.

† Luat-aū de la Butucea dobânda după butea care aū vândut-o popei Daniil, t^l 5.

Luat iar de la Butucea, după rachiū, t^l 3, 40 [banî].

Luat de la Cernea, dobânda unei buți ce s'aū vândut, a popei lui Statie, t^l 17.

Luat-aū de la Șarban cărciumariul dobânda după trei buți, t^l 24.

Luat-aū și den vinurile părintelui Ioan, când aū venit egumen, t^l 7, 60 [banî].

Luat-aū și den vinurile ceaste noao, t^l 60.

Luat-aū și de la Neacșa, de la Fometești, iar den vinul cest noū, t^l 5.

Luat-aū și după 2 buți de vinū ce le-aū vândut Neagoe ot Troian, t^l 24.

Iar de la Neagoe de la Troian, după o bute ce aū vândut acum, t^l 12.

Luat-aū de la Jdegla, după suhat, t^l 3.

Luat-aū de la Troian după o bute de vin ce aū vândut-o Ghinea t^l 4.

Luat-aū de la popa Hrizea, după o clae de fân, 1, zlot 1.

Luat-aū după tescovine de la Troian, t^l 7.

Luat-aŭ de la Ion cărciumariul de la Baia-de-fier lei 2:
 čⁿ lei 190.

Den porunca chesariceștii Administrației.

N. de Porta.

XXVIII.

Prea-cuvioase Sfinția Ta părinte chir Ioan arhimandrite, egumenul de la sfânta mănăstire Hurezi, de la Dumnezeu sănătate trupească și spăsenie sufletească poftim Sfinții Tale. Pricina alta nu iaste fără de cât pentru bani ce aŭ rămas Sfinții Ta să dai Sfinții Sale părintelui Ilarion arhimandritul, dupe cum scrie în cartea Administrației și'n foile de socoteală ce ați avut judecată și socoteală înaintea noastră. Ci Sfinția Sa să cauți să trimiți acei bani denpreună cu cartea Administrației cea de judecată cu un om al Sfinții Tale, care vei avea mai de ispravă, să vie aicea, că iată că și părintele Ilarion aŭ trimis să vie toți datornicii aicea, de la căți s'aŭ luat bani, și să ne scrii Sfinția Ta într'adăvăr ce d[at]orii sânt, ca să știm, și cu acei bani ce-î vei trimite Sfinția Ta, viind datornicii aicea înaintea cinstului dumnealui consiliariului Știrbeai, că la dumnealui s'aŭ rânduit acest lucru al isprăvi, să vor da bani datornicilor, și să vor lua zăloagele mănăstirei și zapisăle de la mâinile datornicilor, ca să nu rămăe mănăstirea datoare. Ci, precum n'aŭ găsit-o datoare, așa iarăși să nu rămăe datoare. Așijderea pentru bani dupe nește buți de vinu care ați zis că aŭ luat părintele Elarion bani de la nește cărcumari, și părintele Elarion zice că nu i-aŭ luat, și iaste încărcat cu acei bani, să trimiți Sfinția Ta acei cărcumari aicea ca să stea de față, și, de nu va putea mărturisi părintele Elarion că n'aŭ luat acei bani, îi va da părintele Elarion. Iar, dacă va mărturisi că nu i-aŭ luat, vom apuca pe cărcumari de vor da bani. Ci Sfinția Ta să nu faci într'alt chip, ca să să isprăvească și să să așază acest

lucru dupe cum s'aũ hotărât judecata. Ačasta,¹ și fii Sfinția Ta sănătos.

Aprilie 14 dni, l^e 7234 [1726].

De bine voitorii Sfinții Tale:

Gheorghe Cantacuzinò.

G[r]. Băleanul.

I^{ui} Știrbeai.

N. de Porta.

[V^o.] Prea-cuviosului Sfinții Sale părintelui chir Ioan arhimandritul, egumenulũ dela sfânta mănăstire Hurezi, cu multă sănătate să să dea, la Hurezi.

Cartea de la Măria Sa Banul care aũ venit pentru bani.

[Pecete pe hirtie.]

XXIX.

[C. April 1726.]

Foiță pentru ceale ce aũ făgăduitũ părintele Ilarionũ părinților de-aicea și altorũ poslușnici, numai să stămũ cu toții să-lũ facemũ egumenũ, precumũ arată în josũ.

Popei lui Climentũ i-aũ făgăduitũ că-lũ va face ispravnicũ peste toate moșiile, și-i va da zăcuială din toate, și va fi cinstitũ mai multũ decâtũ toți.

Popei Climentũ de la Sfeatăi Stefanũ i-aũ făgăduitũ că-i va șindili schitulũ peste totũ cu șindile și cu cue de la elũ.

Popei Daniilũ de la schitũ de [la] Sfeatăi Ioan i-aũ făgăduitũ că-i va face 2 chilii de piatră cu cheltuială de la dănsulũ.

Popei lui Lavrentie de la bolniță i-aũ făgăduitũ că-i va cumpăra o vie la bolniță, și va face înprejurulũ bolniței cetate de piatră, și-i va da unũ calũ, și unũ saracliũ de saĩ, și boi 2.

Popei lui Misailũ i-aũ făgăduitũ unũ calũ și o pãreache de nădragi dă postavũ.

Popei lui Stefan celui tãnrũ i-aũ făgăduitũ un sarachiũ de postavũ.

Părcălabului Simeî i-aŭ făgăduită unŭ conteşu de postavŭ.

Popeî Stefanŭ celui bătrânŭ i-aŭ făgăduită unŭ zăbunŭ, şi i l-aŭ şi făcutŭ totŭ atunci.

Şi aceste făgăduiale zicea că nu le va dă din mănăstire, ce are el banî la Budim¹ în Ţara Sârbească şi va trimite de-î va aduce şi ne va dă cui ce aŭ făgăduită.

Să să ştie slugile mănăstirei care aŭ fostŭ de la curte, de dumnealui Consileariul Ilie, fără de sâmbrie, cândŭ aŭ venitŭ aicea la mănăstire ca să slujască mănăstirii fără de simbrie, ca să slujască mănăstirii, — cumŭ arată în josŭ :

Pătraşco, Dumitraşco, Dima, Matei, Ion Croitoriul, Dumitru Cărcumariul, Niţa, Mihaî meşterul, Vintilă, Vasilie, 3 păscari. Cin oameni 13.

V[°:] Foaia carea aŭ făgăduită părinţilor unele altele, să-lŭ facă egumenŭ.

XXX.

Foiţă dă totŭ venitulă ce zice părintele Ilarion arhimandritul că aŭ luat dentr'ale mănăstirii Hurezŭ, căt aŭ fost acolo ispravnic, şi mai mult d'intr'atât zice că n'aŭ luat, şi, pe ce aŭ făgăduit că i-aŭ luat, am arătat mai jos aicea, cum arată mai jos anume; Aprilie 28 dni, leat 7234 [1726].

Luat-aŭ după berbeci, lei 9, 88.

Luat-aŭ de la Jdegla lei 4.

Luat-aŭ de la Craioviţa lei 6.

Luat-aŭ de pe peaste ot heleşteu lei 5.

Luat-aŭ dupe 2 cai lei 20.

Luat-aŭ dupe untŭ lei 6.

Luat iar pe 2 cai, ot Hamza, lei 14.

Luat-aŭ dupe oi stearpe lei 8.

¹ Vidin.

Luat dupe munți, suhată, lei 2.

Luat pă mițe lei 1.

Luat ot Ghișea cărcumariul ot Troian lei 8.

Luat ot popa Hrizea dupe fân lei 3,33.

Luat pe o iapă și pe ună cală, ot popa Clementie, ce i-aă vândut el, lei 18,72.

Luată după 6 vaci, ot Antonie dichiul, ce le-aă vândut el, lei 10.

Luat dupe 1 bute cu vin ot Vălcănești lei 8,90.

Luat dupe tescovine de la Troian lei 5.

Luat de la dumnealui Consilieriu Băleanul lei 10.

Luat de la dumnealui Matei Poenariul lei 8.

2 lei i-aă adus Drăghici de la Jdegla, dupe suhat de toamnă.

cin lei 258.

Însămănd în jos și bani după vină, de unde ce s'aă luat tot anume.

Mart 15 dni, leat 7233 [1725].

Eșit-aă butea de la Șarban Ungureanul veadre 72, ocao po bană 4, fac t' 21.

Mart 29 dni.

Eșit-aă butea de la Cernea veadre 84, oca po bană 4, fac t' 25, 14.

Aprilie 3 dni. Eșit-aă de la Pătru, de la Folești, veadre 72, ocao po bană 4, fac lei 21 p'.

Aprilie 7 dni. Eșit-aă butea de la Butucea, veadre 72, ocao po bană 5, fac t' 7, 15.

Aprilie 21 dni. Eșit-aă butea de la Șarban, veadre 54, ocao po bană 5, fac t' 21, 9.

Aprilie 30 dni. Eșit-aă butea de la Ion de la Neagra, veadre 72, scoțind drojdiele și altele, aă rămas de plată veadre 66, ocao po bană 4, fac t' 19, 110.

2 buți de vină ce aă fost vândut Neacșa la Bae, aă dat bană, safi t' 16, și aă băut satulă niște vină, și s'aă luat oi în prețulă banilor, de t' 5, și nește burie, drept t' 3 p'.

Mai 25 dni. Eșit-aă butea de la Cernea, cea cu pelin, cu

drojdii cu tot, veadre 88; scoțind drojdiile, aũ rămas de plată veadre 78, ocao po banĩ 4, fac lei 25.

Iulie 10 dni. Eșit-aũ butea de la Butucea, cu drojdii cu tot, veadre 72, scoțind drojdiile, aũ rămas de plată veadre 62, po banĩ 5, fac t¹ 18, 100.

Eșit-aũ butea iar de la Butucea, veadre 66, ocao po banĩ 5, fac t¹ 24, 100.

3 butoae ce aũ vândut iar Butucea, aũ eșit veadre 70, po banĩ 6, fac t¹ 31.

Iar s'aũ mai luat de la Butucea după rachiũ t¹ 4.

Mai luat de la Butucea, după un butoi de vin, t¹ 4 p¹.

De la Cernea, după o bute de vin cu pelin, veadre 54, ocao po banĩ 6, fac t¹ 24, 20.

Iar aũ mai vândut Cernea o bute de vin, veadre 80, ocao po banĩ 6, fac t¹ 36.

Iar aũ mai vândut Cernea un butoi de vin, veadre 23, ocao po banĩ 6, fac t¹ 10, 50.

Iar aũ mai vândut Cernea 3 butoae de vin, butoiul de câte veadre 9, fac veadre 27: aũ dat t¹ 12.

Luat de Șarban Ungurean după o bute de vin de veadre 81, oca po banĩ 6, fac t¹ 35 p¹.

Iar de la Șarban Ungurean, după rachiũ t¹ 2 p¹.

Iar de la Șarban Ungurean, după 2 butoae de vin, t¹ 9.

Iar de la Șarban Ungurean, după 2 butoae, t¹ 5, banĩ 53.
cin t¹ 395 p¹, 18.

Cu ce s'aũ mai încărcat părintele Ilarion în urmă.

Luat-aũ de la Butucea dobânda uniĩ buți t¹ 4, 60.

Luat-aũ de la Cernea dobânda de la o bute de vin, t¹ 13.

Luat-aũ de la Șarban dobânda de la 3 buți, t¹ 20, 30.

Lua-aũ după vinurile ceale noao t¹ 4.

Luat-aũ de la Neacșa de la Fometești t¹ 5.

Luat-aũ de la Neagoe cărcumarul de la Troian, t¹ 8.

Ciⁿ lei 54 p¹, 24.

Ciⁿ cup. lei 780, 42.

XXXI.

Aicea însemnăm ce tăgăduiaște părintele Ilarion că n'aũ luat din vinurile mănăstirii și dintr'alte venituri.

P^l t^l zice părintele Ilarion că n'aũ luat din dobânda după vinul de la Butucea, ce aũ luat numai t^l 4 p^l.

4 t^l, bez banî 30, zice părintele Ilarion că n'aũ luat din dobânda de la Șarban, ce aũ luat numai t^l 20 i banî 30.

4 t^l zice că n'aũ luat den dobânda de la Cernea, ce aũ luat numai t^l 13.

2 t^l zice că n'aũ luat după vinurile ceale noao, ce aũ luat numai t^l 4.

16 t^l zice că n'aũ luat de la Neagoe de la Troian, ce aũ luat numai t^l 8.

4 lei zice că n'aũ luat de la Ghinea de la Troian, ce aũ luat numai t^l 8.

3 t^l zice că n'aũ luat după vinurile părintelui Ioan de la Bae și de la Fometești.

2 t^l zice n'aũ luat de Ion de la Bae, ci zice că aũ luat den rămășița Sfinții Sale.

1 p^l t^l zice că n'aũ luat de la Jdegla și de la Craiovița, ce aũ luat numai t^l 12.

1 t^l zice că n'aũ luat dupe heleșteu, ci aũ luat numai talerî 5.

1 t^l, banî 8, zice că n'aũ luat dupe o clae de fân, ce zice că aũ luat numai t^l 3, 33.

2 t^l zice că n'aũ luat după vaci, ce aũ luat numai talerî 10.

3 t^l zice că n'aũ luat după tescovinele de la Troian, ci zice că aũ luat numai t^l 5.

2 buți de vin de la Bae, ot Neacșa, aũ făcut una câte lei 18; fac amândoa buțile 35, 36; arhimandritul Ilarion zice că aũ luat banî gata lei 16 i după oi, pentru vinul ce aũ băut săteani, lei 5, și după niște butoae dentr'aceale 2 buți lei 3 p^l.

(Cⁿ lei 24 p^l.)

I oste [= arămas] la Neacș a dentr'aceale doao buți, lei 11 p^l.

Butea de la Butucea face t' 27: dentr'aceaia zice părintele Ilarion că aŭ luat numai t' 18 p¹, 33.

La Butucea aŭ fost după rachiū t' 7. Dintr'aceștea zice părintele Ilarion că aŭ luat t' 4, i oste la Butucea dentr'acest rachiū t' 3, banī 40.

6 buŭi de vin de la Șarban Ungureanul, de veadre 60, zice părintele Ilarion că iaste încărcat cu dânsa, de n'aŭ luat nimic din lei 22 p¹, ce iaste pusă acea bute la socoteală.

Cin cu pricinī lei 9, bez banī 9.

Maī încurcându-să părintele Ilarion arhimandritul afară den bani ce scrie în foia și 'n cartea de judecată den t' 190 ce scrie în foae cu pricinile cu tot, aŭ zis Sfinția Sa că aŭ luat banī gata den dobânda vinurilor lei 54 p¹, 30; rămâne ca să-i mai dea de la mănăstire părintelui Ilarion, ca să plătească toate datoriile mănăstirii; însă cu acești t' 90 ce sânt cu pricinī cu tot, t' 353, banī 19; scoțindu-să acești lei 9, bez banī 90, rămâne să i să dea gata dă la mănăstire lei 263, 28.

I. Știrbeai.

Acești lei 263 și banī 28 i-aŭ dat părintele cliseariul Lavrentie și cu părintele Climent și cu părintele Visarion ot Hurezi la dum. Vel Comisariū ca să să plătească datoriile mănăstirii, ce le-aŭ făcut Ilarion arhimandritul, și să să ia zapisele și zăloagele după cum scrie foaia lor ce iaste la Vel Comisariū.

I. Știrbeai.

XXXII.

Să să știe datoriia ce să află făcută de Ilarion egumenul de când s'aŭ pus egumen pân acum într'un an, anume cum arată în jos.

La jupânul Ioța din Râmnic, t' 100.

La părintele Bistriceanul, t' 26.

La jupânul Stan băcanul, unde s'aŭ pus și candelile de argint zălog, și cu dobânda lor, t' 115.

La cliseariul de la Bistrița, t' 10.

La vâtaful Bratul t' 40.

La jupân Gligorie, la Sibii, t' 12.

La popa Iosif legătoriul de cărți t' 12.

La popa Daniil de la schit, pe o bute de vin č-aũ vȃndut-o la cȃrcũmȃ, t' 23.

La popa Filip t' 8, banĩ 50.

La jupȃnul Dan t' 16 p'.

La Iota, de pe tȃrguiale, t' 8.

La Radul bȃcanul t' 6.

La Ion croitoriul, pe tȃrguialȃ, t' 13.

La jupȃn Cȃrstea din Craiova t' 10.

De la jupȃnul Chiriiac de la Craiova am luat 2 bȃtloage de horelcȃ pe berbeci sȃ dea la primȃvarȃ, ci mȃnȃstirii nu-i trebue acea horelcȃ, ři aceastȃ horelcȃ face ughi 70.

Și iar la jupȃnul Chiriiac, de pe tȃrguiale, t' 20.

La Antonie dȃchiul o bute de vin, nu i s'aũ plȃtit, ři vinul l-a vȃndut la cȃrcũmȃ la Troian, ři aũ luat banii.

La schimnicul, t' 10.

Și sȃmbriile pȃrinților de cest an, ce aũ fost sȃ le dea, fac t' 102, ři nu s'aũ dat.

1 clae de fȃn ři p', ce aũ luat de la popa Climent, ři de la Paraschivul t' 7.

Și sȃmbriile fečorilor ce aũ slujit de cest an nu s'aũ dat, ci le cautȃ acum la mȃnȃstire, 47.

Și mȃnȃstirea aũ avut 10 slugi, dați de dumnealui Visitiariul Ilie cu poruncȃ de la Scaunũ, ca sȃ slujascȃ mȃnȃstirei fȃr de sȃmbrie, iar el, deaca aũ venit cu egumenie, i-aũ gonit pe aceia, ři aũ adus alții de peste Olt ři de peste Jȃi, fȃgȃduindu-le sȃmbrii ři imbrȃcȃminte, ři mȃnȃstirii nu-i trebue slugi ca aceia, cȃ aũ avut mȃnȃstirea slugi.

10 zloți am dat ĩn mȃna popei Nicodim, de i-aũ dus la egumenul, de s'aũ plȃtit de o catanȃ ce venisȃ pentru oerit.

Face pȃnȃ aici tote datoritiile: lei 696 p', banĩ 60.

Un cal ce l-aũ dat lui popei Iosif, nepotul episcopului, pentru pȃrinți, treapȃd, cȃnd i-aũ dus de i-aũ bȃtut ĩn piscupie, ři un galbin de aurũ, iar de treapȃd, ce l-aũ dat popa Climent iar popei Iosif.

Un cal vânător, ce l-a dat iar popei Iosif, ce a venit cu el egumenul.

Un cal galben l-a dat popei Ioan de la episcopie, căci îi făcea scrisori mincinoase pe la unii și pe la alții.

Un cal negru l-a dat lui Costandin Catana din Craiova.

O vacă cu vițel a dat-o popei Tomei căce i-a dat cantat la masă.

2 buți de vin de Sutești le-a dat Bistriceanu, și nu știm niminea pentru ce le-a dat.

1 bute de vin roșu cu pelin a dat datorii unor bani ce a fost el dator la jupân Dumitru Moldoveanu.

A luat de la părintele Ioan împrumut zloți 10, și părintele Ioan i-a rânduit la popa Isaiia, la schit, și, neputând veni popa Isaiia, a dat această scrisoare cum că nu i-a dat nici-un ban.

Și la jupânul Cârstea a luat t' 10.

Un răvășel cu ce sânt la el.

Foaie de datorie pe unde ce iaste.

XXXIII.

Ilie Știrbei către egumenul Ioan cu privire la înțelegerea cu fostul egumen Ilarion.

Cinstite și al mieu bun părinte sufletescu, Sfinția Ta părinte Ione arhimandrit și egumen de la sfânta mănăstire Hurezii, cu multă evlavie mă închin Sfinții Tale și sărut cinstită mâna Sfinții Tale. Cu aceste pușinteale rânduri de scrisoare, n'am a scrie Sfinții Tale, fără cât mai mult vei înțelege de la Sfinția Sa părintele cliseariul și de la părintele Clement și de la părintele — (*alb*), de toate lucrurile ce s-au făcut și s-au așezat de la părintele Ilarion arhimandritul, nici de acum înainte să nu mai aibă nici-un fel de ameștec cu mănăstirea Hurezii, nici să nu să mai apropie de mănăstire până când va fi el viu; pentru că s-au mântuit sfânta mănăstire de aceste lucruri, și s-au spălat de câtă pricină a fost, și de acum înainte iaste mântuită sfânta mănăstire de părintele Ilarion arhimandrit.

Și cu ačasta rămân al Sfinții Tale. Craiova, Mai 2 dni, leat 7234 [1726].

Al Sfinții Tale fiiu sufletesc și gata slugă

I. Știrbeai.

[Adresa:] Cinstitului și alui nostru părinte sufletescu, Sfinții Sale chir Ion, arhimandritului și egumenului dă la sfânta mănăstire Hurezii, cu multă evlavie să să dea.

Ctecrul (Clucerul) Ilie.

[Pecete pe ceară roșie octogonală, cu păun, cu crucea și litere neînțelese.]

XXXIV.

Poruncă de plată a lui Ilie Știrbei, din bani lui Ilarion.

Dumneata Vel Comisariu, din bani ce sântu la dumneata, să dai la părintele Ilarion arhimandritul lei doaozeci și patru, ca să plătească datorii, ce mai sântu, și răvașul va fi dumitale de seaamă.

Craiova, Mai 11 dni 7234 [1726].

Al dum.: *I/liji Știrbeai.*

XXXV.

Jalba Hurezului către Banul Gheorghe Cantacuzino în afacerea cu Ilarion.

Luminate Măriia Ta Gheorghe Cantacozino, al chesaricești Măririi și al Austricești Valahiei Ban și al nostru milostiv, și dumneavoastră prea-cinstiți consiliiari, cu plecată metanie mă închin Măriei Tale și dumneavoastră.

Cu acest plecat memoriial înștiințăm pe Măriia Ta și pe dumneavoastră că, viindu-mă răspunsul într'o foiță care am fost dat la dumnealui Consiliariul Ilie Știrbeai pentru ce ar fi ale mănăstirii la Sfinția Sa părintele Ila-

rion, să le dea iar la mănăstire, precum scrie în foița mea, care am dat la dumnealor, și, iar, pentru ce sânt ale Sfinției Sale rămase la mănăstirea Hurezii, să să dea la Sfinția Sa, afară din daruri ce au dăruit Sfinția Sa părintelui Ioan și părintele Ioan ce au dăruit părintelui Ilarion, să fie bine dăruite; iar ce treace din daruri ale mănăstirii Hurezii, să le întoarcă părintele Ilarion iar la mănăstire, și ale părintelui Ilarion la mănăstire iar să le întoarcă mănăstirea lui. Iar, pentru banii ce au scris un memoriul Sfinția Sa la Măriia Ta și la dumnealor cinstiții Consiliarii, care banii zice Sfinția Sa că i-au dat la Beci, și zice cum că ar fi banii Sfinției Sale, — de aceia știm cu adevărat că acei banii i-au luat de la Stan băcanul, care și zapisul Sfinției Sale iaste la noi¹; care au fost dat la Stan Băcanul, de iaste iscălit și Sfinția Sa și părintele Ioan și toți părinții din mănăstire; și, pentru acei banii ce s-au dat la Beci. s-au pus 8 candeale zalog; și au dat mănăstire acești banii, și acești banii, taleri 100, s-au luat de la Măriia Sa ghinărariul Șram, galbeni de aur și caragroși, și până acum încă nu s-au dat, și Măriia Sa știe foarte bine. Ci ne rugăm Măriei Tale și dumneavoastră, că noi, să mai îndatorăm mănăstirea, nu avem cum o mai îndatora, că iaste vândută și petrecută; că dobitoace puține au rămas din toate fealiurile. Ci de aceasta ne rugăm Măriei Tale și dumneavoastră, că poate capetele să ni să iă; iar noi n'avem ce să mai dăm Sfinției Sale, că destul au luat. Ci cum va fi socoteala Măriei Tale și a dumneavoastră, că noi nu avem ce să mai vindem, să dăm Sfinției Sale.

Și iar jăluim înainte Măriei Tale și înaintea dumneavoastră cinstiții Consiliarii că au adus slugile mănăstirii cu treapdă, și pieru toate lucrurile mănăstirii de pe unde au fost trimiși, și, când zice Sf. Sa cuvânt cu dreptate, Sf. [Sa] să pune cu čumagul de-î bate, și-î fărămă pe uliță; ci de aceasta ne rugăm Măriei Tale și dumneavoastră. Ci

¹ V. mai sus.

stăpănul, cât de prost, și să-și vază slugă bătându-o, aū puțină durearea ar avea atunci, că-I cade spre necinste și spre ocară cinstei lui? Că eū, Măriia Ta, și dumneata, și alt dumneavoastră, nu eū sângur mi am luat această cinste, ci mi aū dat-o mai marele directorū, care are poruncă de la Preasfințitul Împărat, și eū, ca un mai mic alū tuturorū, mă chiem că sânt o slugă mai mică; ci eū cu mica mea priceapere gândesc că să-i bați Măriia Ta și dum. cinstiți consiliari, iar nu Sf. Sa pe uliți, — care aū văzut și boiari bătându-I. Ci de acestea jāluim Măriei Tale și dum. să să facă dreptate.

Ci cu acesta ne rugăm Mării Tale și dumneavoastră, și noi cinstim judecata Mării Tale și a dumneavoastră, ci numai ne rugăm, că nu mai avem ce să mai vindem, ci, cum am zis, poate capetele să ni să iā, iar noi nu mai avem bani să-I mai dām, că aū rămas mănăstirea datoare talerī 575, bani 40, tot cu zapise, și banī cu dobândă. De acesta înștiințām pe Măriia Ta și pe dumneavoastră. Și milā lui Dumnezeu sū să păzească viața Măriei Tale și a dumneavoastră.

Avgust 31 dni, leat 7234 [1726].

Aī Mării Tale și aī dumneavoastră plecați:

Dionisie igumen Hurezi.

Misail ier[o]moanah.

Iosifū ierodiiakon.

Antonie monah.

Și acești bani ce scriū, tot din datoriia Sfinției Sale părintelui Ilarion sânt,— de iaste și acum mănăstirea datoare.

Iar, de nu să poate într'alt fealī, jāluim Măriei Tale și dumneavoastră, cinstiți Consiliari, precum sânt ale Sfinției Sale toate necăzute și nestrămutate, nici mănăstirea să nu să păgubească— iată că iaste la Sfinția Sa un časornic de 50 de lei, și, măcar că zice că covorul nu iaste, iar noi știm că iaste; ci va da sama innaintea lui Dumnezeu. Iar scoarța, cât de puțin, tot face 2 lei; și sânt la Sf. Sa 2 linguri de argint, care prețul lor fac câte lei 2 p¹, și, mă-

car că zice Sf. [Sa] că nu le-aŭ luat el, dar tot trebuie să le pue la loc, că din isprăvnicia Sf. [Sale] nu sânt. Și, cai, 2 cai, ce aŭ dăruit popei lui Iosif, bun, și altul popei lui Ivan, precum ale Sf. [Sale] sânt toate cu preț, ne rugăm Măriei Tale și dumneavoastră, să fie și ale mănăstirii cu preț, care le-aŭ dăruit Sf. [Sa]. Și 10 t¹, care le-aŭ dat popei lui Iosif, și 1 bute de vin, care iaste la părintele Bistriceanul, de v^d 50, talerî 20, 2 potronici, după cum să vinde acum vinul, v^d câte bani 60. [*șters*: vezi Măria Ta și dumneavoastră ce face, că santeți înțelepți.] Ci acestea le-aŭ luat Sf. [Sa] din mănăstire, ci să săsăcotească acestea toate, și, de va mai treace ceva mai mult, va da mănăstirea, iar, de va rămănea la Sf. [Sa], să întoarcă mănăstirii. De acestea cădem cu toții cu rugăcune la Măria Ta și la dumneavoastră, să să facă mănăstirii dreptate, și sânt la Sf. [Sa] și 3 șarveturi de Vineția, cu horgote, ale mănăstirii, — care și acealea încă face unul câte un ort.

Și, pentru neuitarea, am dus aminte că lui toate, când aŭ luat egumenia, i s'aŭ pus la socoteală, câte aŭ zis că aŭ dat, când aŭ fost cu Sf. [Sa] părintele episcopul.

XXXVI.

Memoriu al mănăstirii în afacerea cu Ilarion.

Cinstite și al nostru părinte sufletescu, Sfinția Ta chir Ione, arhimandrite și egumene de la sfânta și dumnezăiasca mănăstirea Hurezii, cu multă evlavie mă închin Sfinții Tale. Cu aceste puțineale rânduri de scrisoare n'am a scrie Sfinții Tale fără cât pentru candelă opt, care aŭ fost puse la jupân Stan băcanul, le-am luat eu și le-am cântărit: aŭ tras 2 p¹ ocă, câte opt candelă, și am dat eu lu Stan t¹ sută una și opt, și am luat scrisoarea de la el, și s'aŭ mântuit. Ci Sfinția Ta să trimiți om al mănăstirii, să i le daș pecerluite, și să-i dai zapisul lui Stan băcanul. Și, pentru bani care i-am dat pentru cărcumarii mănăstirii, că iată că am trimis și cest călăraș; ci Sfinția Ta poruncește să scoată bani de pe unde vor fi, pentru că călărașul nu va veni

până când vor da toți bani: fără ei să nu vie. Și, cu aceasta sfârșind, rămăi

Al Sfinții Tale fiu sufletesc și gata slugă.

Ilie Știrbeai.

Maî 18 dni, leat 7234 [1726].

Acești bani i-am dat eu de la mine, ci Sfinția [Ta] să fii nevoitor pentru acești bani, să mi-i trimiți.

[Adresa:] Cinstit și al nostru părinte sufletescu Sfinții Sale chir Ioan arhimandrit și egumen de la mănăstirea Hurezii, cu multă evlavie să să dea.

[Pecete octogonală, cu o coroană și inițiale șterse, pe ceară roșie.]

XXXVII.

Ilie Știrbei către egumenul Ioan, înafacerea lui Ilarion.

[C. 1730.]

Și iar jăluim Măriei Tale și dumneavoastră, cinstiți Consiliari, de vreme ce toate ale Sfinției Sale părintelui Ilarion sânt bune, ne rugăm Măriei Tale și dumneavoastră, de vreme ce zice că acei bani nu s'aũ pus în socoteală, și zice că aũ fost ai Sfinției Sale, — noi știm că aũ venit dumnealui Lațco Scoreai, și aũ spus că, după ce aũ trecut el Oltul, și am vorbit eu cu dumnealui, și mi-aũ spus p[rea] bine că n'aũ avut el bani, ci s'aũ împrumutat la dumnealui, și aũ pus zălog, și i-aũ dat bani de cheltuială. Ci, de nu-ți crede ale noastre, poate să să întreabe și pe dumnealui. Și aũ plecat de la mănăstire să meargă pe la moșie, și aũ fost luat de la Ioța dă la Râmnic t¹ 100, ca să lucrează viia; ci aũ dat puțintel și la vie, și aũ mai rămas, și aũ mai luat și din flnurî, și aũ venit pe la dumnealui, și i-aũ dat banii, și ș'aũ luat zăloagele; și iată și oamenii care aũ fost cu el, că sânt de față. Ci Măriia Ta și dumneavoastră santeți judecători, să vedeți că, de ar fi avut bani, nu ș'ar fi pus ale Sfinției Sale zălog, ci ar fi cheltuit de ai lui.

Iar, de nu să poate într'alt fealî, jăluim Măriei Tale și dumneavoastră, cinstiți Consiliari, precum sânt ale Sfinție

Sale toate nestătute și nestrămutate, nici mănăstirea să nu să păgubească. Iată că iaste la Sfinția Sa un časornic de t' 50, și, măcar că zice că covorul nu iaste la Sfinția Sa, iar noi știm că iaste; ci va da seama înaintea lui Dumnezeu. Iar scoarța, cât de puțin, tot face t' 2. Și sânt la Sfinția Sa 2 linguri de argint, care prețul lor fac câte t' 2 p' una. Și, măcar că zice Sfinția Sa că nu le-au luat el, dar tot trebue să le pue la loc, că din isprăvnicia Sfinției Sale nu sânt. Și amândoaă fac prețul t' 5. Și 2 cai ce au dăruit popii lui Iosif, buni, ce pentru unul s'au dat un cal, iar unul iaste și acum la popa Iosif, ci tot va fi... și acela ca 15 lei, și altul la popa Ivan, și acela va fi iar t' 15. Și au mai dat popei lui Iosif t' 10, tot din mănăstire, și la părintele Bistriceanu 1 bute de vin, care au spus Sfinția Sa că au fost de vd. 56, și, după cum au vândut-o, vd. câte bani 60, fac t' 24, bani 100. Ci aceastea s'au dat tot din mănăstire; ci să socotească aceastea toate, și, de va mai treace ceva mai mult, va da mănăstirea, iar, de va rămănea la Sfinția Sa ceva mai mult, va întoarce mănăstirii; că noi tot plătim datoriile Sfinției Sale, și nu să mai poate curăți mănăstirea de Sfinția Sa; ci tot zice că are la mănăstire. Și au adus și slugile mănăstirii de pe la poslușaniile mănăstirii, cu treapăd, și nu-ș caută cu judecata, ci-i tot bate pe uliță. Ci ne rugăm Măriei Tale și dumnea-voastră de aceastea de toate să facă dreptate mănăstirii.

XXXVIII.

Socoteală de vinăriciă a Hurezului.

[C. 1730.]

„Dealul Crețanii.“

Nume, ca: Stoica Crețan, Dicul Andreescu, Ilinca Săraca, Cărstina mătușa, Radu al Stanei, Preda Crețan, Preda Butescu, Stana ot Gimbași, diaconu Ion al Tudorei, Mihaî sãn Licsandru Crețan, diaconu Radul sãn Lixandru, Preda al Mariei, diaconu Tudorū, Diicul părcălabu, Părvu Olteanu, Ion Sărbu ot Strezăști, diaconu Dragomirū, popa

Ion ot Strezăști, popa Ion cel mare ot Strezăști, Licsandru sãn Duminecă, daț numele în dealu Gârdeștilor: Mihaï viiariu, Dumitru ot Drăgășani, Mihală Padină, Sărca zet Matei Măt[ă]sariu, diaconu Marin Măt[ă]sariu, Partenie călugăru, diacon Costandin, popa Veniamin, popa Stanču, diaconu Nicola, popa Papa Gîolescu, diaconu Lazăr, Stanču Panduru, Marco sãn Măican, Pătru Catana, Sora Săraca, Dumitru Gașparu, popa Barbu ot Băteșani, Marin Postescu, Dumitru Sărbu ot Piatra.

XXXIX.

[C. 1730.]

Socoteală de vinăriciū a Hurezului.

Dealul Nemoiul.

Iona Mircei ot Colibaș, popa Radu ot Stănești, Preda Izvoranu, Oprea Săraca, diaconu Matei Izvoranu, au dat numele în deal[ul] Suteștilor; Barbu habagiu ot Craiova, Cârstea habagiu, Licsandru ot Ionești, Calea Săraca, Lazăr sãn Calotă, Sărca Merișăscu, Sărca sãn Părvu Izvoranu, popa Gheorghie Izvoranu, Oană Popescu, Stan sãn Clement călugăru, Calotă sãn Mărinaș, Ion Catana, Dumitru Nichiforescu, Dumitru Merișăscu, Stan Hulub, Marin Negulescu, Irimiia Amărăscu, popa Stoică, Dan ot Câmpu-Mare, Filipu Catana, Gîura Negulescu, Zahariia Tofilescu, diacon Matei, Bunea părcălab, Preda croitoriul, Matei unchiașu, Preda Săraca Ilinca Săraca, ot Gârdești, Ion zlătărelul, popa Radu sãn popa Florea, Marin viiariu, Samfira Vladului.

[În față sume de vedre, „po bani 5“ și „po ban. 4“ vadra. Total: taleri 183 și jumătate, 32 de bani.]

Iscălesc P[re]d[a] Roșianu, Matei Dobrițanu.

Dintr'acești bani arată părintele egumen că au luat din (*sic*) dm. Fota Vlăd[oianu] 250.

Maî rămân să șă dea părintelui, noi, t' 149,25.

De acești s'au făcut răvaș is[călit] la copil din casă;

pentru ce vor mai fi dat . . . (?), să-î. dea pace, și să ia banii de la zaraful Petrișor.

XL.

Socoteală a Hurezului.

[C. 1730.]

Să să știe căli bani, au luat Mareș de pe urma popei, De la popa Iane, de la Mihul vătaful, de la Sfantăcul, de la Gligorie Rudean[u], de la Dumitru Jibleanul, de la Dumitru Copal, de la Iane Mațuche, de pe niște vin al maicăi, de la Logofătul Chera... La un văcărit.

Să să știe ce de vase s'au găsit de casă: tipsii 10, săhane 2, căldări mari 3, miș 3, oale de aramă 2, tîngiri 3, cu capace, săhănele miș 2, tîgăi de aramă 2, icoane 2, Maica Precista, o icoană Sfeată Nicolae, o frigare de feră, puști.

XLI.

Scrisoare către arhimandritul Ghenadie, pentru schitul Trivale.

[C. 1730.]

Cinstite și al mieu mai mare, părinte Sfinția Ta părinte arhimandrite chiriu chir Ghenadie, cu plăcaciune sărută cinstită mână Sfinții Tale.

Cu plecată scrisoare înștiințez pe Sfinția Ta pentru o bisearicuță de aici de la oraș Pitești, ce este în gura Văi Trivălii, s'au întâmplat de s'au răpus sfântul antimis, și bieții de mahalagii și preoții s'au nevoitu și au strânsu bani să cumpere altul, și veniră la mine, și eu, avându-te pă Sf[inția Ta] ca pe un tată, mă rog ca să fii Sf[inția Ta] mână de ajutori, să-l ia mai estin, și vei avea și Sf[inția Ta] mare pomană, — căci este o bisearică foarte săracă.

[Frumoasă scrisoare; lipsește a doua pagină.]

XLII.

Socoteală de miere și unt a Hurezului.

[C. 1730.]

S'aū datū miere vedre 87, oc[ă] 10, lit[re] 1.

† 264 oc[ă], lit[re] 1 dă untu.

† Cantariū 1 oc[ă] 16, fac t' 19, bani 90.

Scoțindu-să darao, aū rămas untu safi oc[ă] 3.138.

S'aū făcut cantare 71, oc[ă] 14.

Fac t' 1034.

XLIII.

*Privilegiu german pentru vinăriciul Hurezului.*Sibiiū, 11 August 1731 ¹.

Pe margine: „Adecă priimitu-s'aū cu cartea aceasta toate dealurile de vii ai mănăstirii Hurezului în osăbită scutirea Împărăteștii Măririi, ca să aibă toți aceia cari aū vii într'aceale dealuri, aū de acum înaintea ar vrea să facă, să-și dea vinericul după rânduiala și obiceiul țării, și după cărțile domnești ai sfintei măn[ă]stirii. Într'alt chipū să nu fie. Și să-l ducă la locū.“

XLIV.

Sinet al unui sătean din Hurez către mănăstire.

3 Februar 1732. „Radulū, fičorulū jupănului Stanū de la Urezū“, mărturisește o datorie de „zloți fl. nemțăștii“ către „dumnealui județulū Radulū“, cu dobîndă „zeacea a doi“ și zălog „unū cazanū și o țavă de rachiū“. Iscălește: „eū Radulū platnicū, sinu Stoicăi cup[ețū] otū Hurezi“. Mar-tur: „Pătru Simeī, juratū“.

¹ *Încă de la 14 Iunie 1728 întilnim ca egumen pe Dionisie.

XLV.

*Administrația cere egumenului de Hurez a-și
presinta documentele.*

Prea-cuvîioase Sfinția Ta egumene Hurezeane,

Fiindcă aū venitū poruncă de la prea-înnălțata Curte înpăratească ca să aducă mănăstirile docomenturile, hrisovele și scrisori toate ce vorū fi avândū de la răposați Voevozi, de danii, — pentru moși, vii, Țigani și Rumânii și pentru alte mile ce vorū fi avutū, ca să dea să să facă în limba letinească, — pentru care Sfinția Ta, văzind porunca ačasta, numai de cāt să strângi tote aceale scrisori ce sântū numite mai susū și să puī ca să să rânduiască foarte cu socoteală bună, — care după care vorū fi să să aleagă, și rumănești, aū sārbești, cumū vorū fi, și cātu mai în grabă, aū cu Sfinția Ta să le aduci, aū pe unū omū de ispravă alū Sfin[ții Tale] să le trimeți aici, dāndu-le la jupānul Antonie Epist¹, să-și ia cftanție de cāte cărți îi va da, și dumnealūi le va face în limba letinească. Dupe cumū iaste porunca innălțatei Curți Împăratești și a Măriei Sale mai marelui nostru directorū grofū de Valesū, — care ačasta Sfin[ția Ta] cāt mai curānd să isprăvești.

Craiova, Iulie 20 dni, 1733.

De bine voitori ai Sfin[ții Tale]:

Salhausen.

G. Vlasto.

J. W. D. Vogll.

Șt. Prășcoveanulū.

[V^o.] Prea-cuvîiosului Sfin[ții] Sale părintelui Dionisie igumenulū sfintei mănăstiri Hurezi, cu sănătate să să dea.

[Pecete rotundă, mai mică, cu vulturul și legenda: „Signum Caesareae Regiae Administ. Valach. Austr.“]

¹ Acest secretariū e și altfel cunoscut. V *An. Ac. Rom.*, XXVIII, pp. 510-4.

XLVI.

Patentă pentru numirea egumenului Dionisie de Strehaja.

Posteaquam monasterium Estrahaja, resignante qui eidem antea praefuit igumeno, in vacantiam devenisset, e re visum fuit eidem alium rursus antistitem ad gerendum idem munus capacem, necnon necessariis pro tali igumeno qualitatibus apprime praeditum praeficere, cumque mihi a commissione ad assumendam in conformitate resolutionum Suae Sacratissimae Maiestatis [deputato] pro igumeno eiusdem monasterii electionem primo loco reverendus dominus Dionysius Balacescul ieromonachus ex Hurez praesentatus, ac singulariter recommendatus fuisset, de cuius capacitate, vitae morumque probitate, necnon in oeconomicis bona experientia specialia ad me testimonia pervenerunt, absque quod ullum contra eum impedimentum canonicum occurrisset, eum omnino esse censui cui ex potestate eatenus mihi ab altissime fata Sua Sacratissima Maiestate benignissime concessa igumenatum toties [fati] monasterii Estrehaja conferrem. Quocirca praesentes eidem extradendas feci, vigore quarum ipsum qua actualem et legitimum saepememorati monasterii igumenum confirmo, constituo et declaro, omnibus et singulis, quorum interest, aut quocunque modo interesse poterit, autoritate suprema directoriali iubendo ut eum Reverendum dominum Dionysium Balacescul pro igumeno, cui consequenter a monachis in monasterio [habitantibus, necnon ad hoc pertinentibus hominibus ac subditis, qua praeposito suo congruus honor, respectus et obedientia praestanda erit, installatione eiusdem rite peracta agnoscant atque habeant. Ubi interea ipsi quoque Reverendo domino Dionysio Balacescul annectitur ut officium hocce sibi concreditum pro bono et emolumento monasterii ita gerere atque administrare conetur et intendat ut et coram Deo et hominibus respondere desuper semper possit, quemadmodum ipse quidem rationes respectu oeconomiae suae, una cum

eclesiarcha monasterii simul subscriptas, quotannis Caesareo-Regiae Administrationi exhibebit. A qua videlicet ille in saecularibus habere se sciat. Datum Cibinii in Transylvania, die 15-ta Iunii, anno salutis 1734.

Sacrae Caesareae Regiaeque Catholicae Maiestatis intimus Status et Belli Consiliarius, Camerarius, generalis artilleriae et unius legionis pedestris tribunus, in Transylvania et Valăchia Austriaca generalis commendans, necnon in posteriore hac provincia supremus director. [Îscălitură și pecete ca în p-1 următor.]

XLVII.

Patentă pentru numirea egumenului Dionisie de Hurez.

Posteaquam monasterium Hurez, demortuo qui eidem antea praefuit igumeno, in vacantiam devenisset, e re visum fuit eidem alium rursus antistitem ad gerendum idem munus capacem, necnon necessariis pro tali igumeno qualitatibus apprime praeditum praeficere, cumque mihi a commissione ad assumendam in conformitate resolutionum Suae Sacratissimae Maiestatis deputata pro igumeno vacantis eiusdem monasterii electionem primo loco reverendus dominus Dyonisius, actualis igumenus strehaiensis, praesentatus ac recommendatus fuisset, de cuius capacitate, vitae morumque probitate, necnon in oeconomjcis bona experientia specialia ad me testimonia, etiam a Caesarea Regia Administratione, pervenerunt, absque quod ullum contra eum impedimentum canonicum occurrisset, eum omnino esse [censui], cui ex potestate eatenus mihi ab altissime fata Sua Sacratissima Maiestate benignissime concessa igumenatum toties fati monasterii Hurez conferendum. Quocirca praesentes eidem [extrad]endas feci, vigore quarum ipsum qua actualem et legitimum saepe-memorati monasterii igumenum confirmo, constituo et declaro, omnibus et singulis, quorum interest, aut quocunque modo interesse poterit, authoritate suprema direc-

torali iubendo ut eum Reverendum dominum Dyonisium pro igumeno, cui consequenter a monachis in monasterio habitantibus, necnon ad hoc pertinentibus hominibus ac subditis, qua praeposito suo congruus honor, respectus et obedientia praestanda erit, installatione eiusdem peracta, agnoscant atque habeant. Ubi interea ipsi [quoque] Reverendo domino commissio annectitur ut officium hocce sibi concreditum pro bono et emolumento monasterii ita gereret [atque administrare conetur ut] et coram Deo et hominibus respondere desuper semper possit, quemadmodum ipse quidem rationes respectu oeconomiae suae, una cum ecclesiarcha monasterii simul subscriptas quotannis Caesareo-Regiae Administraqua videlicet in saecularibus dependentiam suam post supremum directoratum habere se sciat. Datum Cibinii in Transylvania, die 25^a Martii 735.

Sacrae Caesareae Regiaeque Catholicae Maiestatis actualis intimus Status et Belli Consiliarius, Camerarius, generalis artilleriae praefectus, unius legionis pedestris colonellus, generalis in Transylvania et Valachia Cisalutana commendans, huius item supremus director.

M. V. Becker.

F. G. Wallis.

Pecete peste hirtie a Administrației oltene: „Sigillium Caesareae superioris directionis Valachiae Austriacae“.]

XLVIII.

Memorial către administrația olteană pentru moșia Craiovița a Hurezului.

Prea-cinstită chesaro-crăiască Administrație,

Cu plecată memorială jăluesc prea-cinstitei chesariceștii Administrații, dupe cum și la Divanul din gură amă dată jalbă, pentru moșia Craiovița, fiindă că pă unde iaste bună o ține dumnealui secretarū Rolantū, o cosește, o ară și o mănăncă cu vitele dumnealui, iarū satul mănăstirii n'are unde să cosească și să are, ca să fie pentru folosul sfinteī mănăstirii, — că, pe unde aū rămas de

dumnealui, o mănăcă dobitoacele oraşului. Ci mă rogă preacinstitei chesariceştii Administraţiei ca să aibă dreptă, de are dumnealui vre o datorie la sfânta mănăstire, să scoată zapisă şi să-î plătească, iar, de nu, să-mi dea pace, să-mi stăpănescă moşia. Şi cu toate plecaciunea rămăi

Al preacinst. chesaro-crăeştii Administraţiei plecată:

Dionisie ig[u]m[en] Hurezeană.

Preacinstitei chesaro-crăeştii Administraţiei cu toată pleacăcuhea să să închine.

†Dumnealui secretariul aă răspunsă că n'are la mănăstire nici-o datorie, nici face moşiei nici-o pagubă cu acelă maeră, că nişte dobitoce ce aă ținută acolo, le-aă vândut, de n'are cu ce călca moşia aă a paşte iarba. Ci încă aă făcută folosă moşiei, că s'aă curată pădure şi crângi; ci poşteaste să i să plătească cheltuiala căci aă curată acolo, şi pentru maeră, şi va fi moşia slobodă de dumnealui. Craiova, Iulie 4 dni, 1735.

Salhausen, Collo[nel]. G. B. Vlastò. J. W. D. Vogl Ştefan Prăscoveanu.

XLIX.

7 Decembre 1735—27 Ianuar 1736.

Prepuierea lucrurilor făcute la Şirineasa de Udrea Zătreanu, după ce o luase de la Hurez.

* Casa, împreună cu pimniţa de piatră boltită, cu două vârzării şi un beciă, însă casele sînt trei, casă cu focu, cu o cămară şi cu unu foişoru şi cu o horă, şi păreţii casei în stâlpi de lemn, şi zidit între stîlpi, şi învălită cu şindrila de stejar, în solzi, cu piroane de fieră, 800 zloţi.

1 jecniţă de lemn în curte, şindrilită, 40.

1 pătulu mare de porumb, şindrilită, 50.

Curtea casei, cu bolovană, cu o poartă mare şindrilită, şi cu alte două porţi, mai mici, iar şindrilită, 100.

1 moară şindrilită, cu o roată veche, slabă, 50.

1 dirstă şindilită, veche, slabă, 30.

1 pioă mai veche, 20.

1 pioă noă, 50.

Iar pentru grajdu şi o cuhnie din curtea caselor, fiind veche şi făcute cu lemne de cele veichi, care au fost rămasu de la mănăstire, nu s'au pusu la preţu.

[Claia de fin cite 3 lei. Mănuşa de cînepă, câte 2 bani; vadra de vin din vii *date perod*, cite 20 de bani; *tretina morii* „cite bani 300, după obiceiul ţării“, „tretina uniî dirstă...: dirsta umblă numai iarna“ (150 de bani pe an); „tretina unei pioă“ (150 de bani pe an).

I.:

Învoială bănească a Ilincăi, văduvă de negustor din Hurez, cu egumenul Dionisie.

Adecă eu Ilinca care am fost soţie Stoicăi neguţatoraşului de la Hurezî, împreună cu fiî mieî, anume Radul i Costandin, i cu featele meale, dat-am zapisul mieu la cinstită mânia Sfinţii Sale părintelui Dionisie. Bălăc[e]scul ig[u]-m[enul] Hurezanul, precum să ştie că, avînd eu un cazan cu 2 ţăvi, care l-au fost pus fiul mieu Radul zălog la dumnealui judeţul Radul de la Ocnă, drept florinţ nemţăşti doaozăci şi patru, şi, viînd fiul mieu Radul la Sfinţiia Sa răposatul igumen Dionisie, de au luat bani aceştia şi i-au dat judeţului Radul, împreună cu dobînda lor, şi încă au mai luat 12 zloţi cu zapisul care au fost la judeţul Radul, şi cu zapisul care au dat fiu-mieu Radul, s'au făcut peste tot zloţi 36, decî eu la anul cu leat 1736 am dat un memoriial la prea-cinstita Administraţie pentru acest cazan, cum ca să priimească Sfinţiia Sa banî şi să-mî dea cazanul. Chesarićasca Administraţie au poruncî la Sfinţiia Sa ca să-mî ia bani şi să-mî dea cazanul. Aşijderea şi 'ntru (*sic*) o bivoliţa a mea, ce au fost în bivoliî sfintei mănăstirî, iar au fost jăluit la chesarićasca Administraţie, şi prea-cinstita Administraţie porunceşte ca să mî dea bivoliţa cu prăsila ei, şi eu să-i dau ernatecul şi paza păstoriului.

Deci eu acum, la luna lui Mai 2 zile 1736, am venit la sfânta mănăstire, și sf. părintele igumen aș scos cazanul și cu 2 țavî, și, fiindcă aș fost toartele de hier, s'aș cântărit cu țavî cu tot, și aș eșit peste tot oc[ă] 28 p^l, și Sfinția Sa mi aș cerut bani, și să-mi iaș cazanul, fiindcă n'aș plătit nici acei bani. Deci eu, neavând bani, m'am rugat de Sfinția Sa ca să-mi priimească cazanul drept acei bani. Așijderea și pentru bivoliță, n'am găsit; care iar i-am așăzat cu Sfinția Sa, ca să-mi dea o vacă cu lapte, și să aibă a stăpâni Sfinția Sa așastă bivoliță cu bună pace de cătră mine și de cătră feçorii miei. Deci de acum nainte, de ne-aam mai scula noi, aș eu, aș feçorii mei, cu vre o pricină pentru acest cazan saș pentru așastă bivoliță, să nu să crează, pentru că eu de a mea bună voe m'am în-păcat și m'am așăzat cu Sfinția Sa ca să stăpânească aceste zise mai sus, de cătră mine și de cătră feçorul meu cu bună pace, iar eu saș copii miei, de să vor mai scula cu vre o pricină. să strice acest așăzământ, să să globească cu florinți 100. Și, când am făcut acest zapis, fost-aș mulți oameni mărturii, cari mai jos să vor iscăli. Și, pentru mai adevărată credință, am iscălit și am pus deagetul în loc de peceate, ca să să crează. Hurez, Mai 2, 1736.

Eu Ilinca, care am fost soție Stoicăi, împreună cu toți copii miei, platnică.

Lavrentie ieromonah, martur.

Misail ieromonah, martur.

Eu Ion croitoru, martur.

Isidor monah, martur.

[V°:] Zapisul Ilincăi pentru cazan, bivoliță ce am luat de la iă.

LI.

Foae de pagube și jafurile ce aș făcutu haiduci și plăiașu la sfânta mănăstire Hurez, precum arată anume; Iunie 8 d., 1738.

1 cazan mare, 8 tingiri de mijlocu, 4 căldări, 8 tipsii

de aramă, 6 tipsii de cositoru, 11 tăere de cositoru, 4 taere de aramă, 3 scatulce pline de rosolū, 19 ocă de cară, 25 de sape, 8 topoară, 43 de seaceri, 4 părechī de fiară de plugu, 4 sleașnice de ačuae, 15 hirăstrae de plugu, 4 sfeașnice de ačuae, 15 hirăstrae de care tae la vie, 1 sfreadelū mare de roate, 1 ghinū (*sic*), 1 lanți mare de carū; 1 lanți de hărteu, 2 cântare mici, 1 cântari mare, ocă 225; 18 lacăte, 4 părechī de pirostrii, 2 vătrae, 2 sfreadele mari și 4 mici, 2 părechī de păritare de postavū, 7 părechī de peritare de lână, 220 ocă de lână, 8 ocă de cănepă trasă, 4 cergi mari de lână, 13 saci iarū de lână, 2 hăntae cumpărate cu flor[inți] 360; 1 căruță mai mică, cumpărată cu flor[inți] 80, cu hamurile, cu frânele și cu toate dichisele lor; 48 de piei de boū, 63 de piei de vacă, fiindcă au muritū de boală; 8 piei de bivolū argășite, 36 ocă de său, 2 cai cu șalele și cu toate dichisăle, bune; 22 oi mari, 30 de miei și 10 ezi. 128 stupi.

Ceale ce le-au arsū în focū. 7 cară de boi, le-au luatū fierulū ce au fostū la iale, și le-au arsū în focū; 1 carū de cai ferecatu, 25.000 de șindrilă de stejari, pe carea amū datū, cu adusū cu totū, florinți 75; și 3.000 de șindrilă de bradū, cumpărată cu flor[inți] 33; 24 mease di pinū casă și cu scaunele lorū; 36 de uși cu încuetoarele lorū și cu brâncile și alte legături, totū de hierū; paturile, lavițale, dulapurile și sobele și alte dichise di pin toate casăle, de au rămas numai zidurile sfărămate; 12 buți și 5 putini mari; și toate hărdaele și veadrelle și alte vasă de lemnū ce au fostū în mănăstire, le-au arsū.

2 grădinī noao, cu pari despicați, de stejari, și casăle tuturorū Țiganilorū, și ale altorū oameni din prejurulū mănăstirii; încă și pe la casăle mănăstirii den afară au arsū coperișulū.

Aicea însămnează bucatele de mâncare căte au fostū în mănăstire și au mă[n]catū totū fără de socoteală. 580 ob[oroace] de grău, 103 ob. de porumbu, 40 ob. de fasole, 35 ob. de mazăre, 15 ob. de bobū, 3 buți de prune uscate, 28 ob. de čapă, 20 funii de usturoi, 2 putini cu varză, 140 ocă

de brânză, 20 ocă de untu de vacă, 2 berbeniță de miiare: 1 bute de miiare au mâncat-o, cu țară cu totu; 30 v[e]d[re] de rachiū, 28 v[e]d[re] de oțetū, 2.900 v[e]dr[e] de vinū, 45 clăi de fânū — clăia ca de câte 15 cotige.

Aici însemnază osebitū ce au mâncatū haiduci Căpitanului Ducăi de la mănăstire și de la o moșie a mănăstirii.

75 de rămători, 100 ob. de grău, 120 v[e]dr[e] de vinū, 45 ocă de brânză, 1 berbeniță de miiare.

Aceaste jafuri ce scrie mai susū și bucatele și vinulū și fânulū n'au făcutū stricăciune numai cātū, au șezutū în mănăstire, ce au dusū și pe la casele lorū, și, cātū au fostū fugiți pe munți, totū din mănăstire au căratū. Așijderea și la fânuri ș'au adusū dobitoace de ale lorū, și cātū au mai câștigatū de jafuri, de s'au ernatū totū cu fânulū mănăstirii, cu știrea hotnoğului Onei și a vâtafului Hrizei.—Într'acesta chipū știmū pentru pustiirea și prada mănăstirii, și mărturisimū în consenția sufletelorū noastre, noi toți călugări dinū sfânta mănăstire.

Iosifū, ec[lisiarhul] Hurez[ului].

[V°:] Foae de prada mănăstirii Hurezii.

LII.

Poruncă a Caimacamului Craiovei pentru a se plăti vinăriciul către Hurez.

Voao tuturor săteanilor din satul sfintei mănăstiri Hurezii, Șirineasa, și altor megiași de acolò de pe 'nprejur, cari ați făcut vii acum de curând pe moșia mănăstirii de acolo, — cu ačasta vă să poruncească să căutați de acum nainte să vă dați vineriçul de vinul ce veți face, la această sfântă mănăstire, den zeace veadre o vadră, după obiceiul țării. Căci așa s'a socotit a fi cu direptate, de vreamce ce acea moșie iaste a sfintei mănăstiri danie și milă domnească cu hrisoave, să să iă și vineriçul, iar pe sama mănăstirii.

Pentru aceeaia vă să poruncește și dumneavoastră boia-
rilor cari veți umbla cu slujba vinericului într'acea plasă
a Oltului, să aveți a vă feri de acest vineric: nimic în pri-
cină să nu vă puneți; că așa iaste porunca noastră. Aăsta
vă să poruncească 1738, Septemvrie 27 d., leat 7247; Craiova.

Matei B...cul Vel Ban.

LIII.

Mediaș, 1-iă Februar 1739. Asigurare pentru egumenul
de Hurez.

LIV.

[C. 1740.]

*Lavrentie dascălul din Hurez către egumenul Dio-
nisie, pentru un proces al moșiei Recea.*

Cinstite părinte arhimandrite, cu plecată metanie sărut
cinstită mâna Sf[inții Tale]. Cinstită scrisoarea Sf[inții Tale]
cu plecăcune o am luat, și ce-mi scrii Sf[inția Ta] am văzut,
și am văzut și porunca dum[nea]lui Vel Ban pentru pricina
moșiei Reacea cu boiarii Socoteani și cu fata popei Ioan din
Reacea, și-mi zici Sf[inția Ta] să mergu eu la Craiova, să în-
dreptez pricina. Dar, părinte arh[imandrite], pe mine mă pui
să îndreptez mi de pricină ale popei Ioan din Reacea, care
niminea n'a putut să le îndreptează, fără numai ștreangul.
Și iarăși zici Sf[inția Ta] ca, de nu voi pu[tea] mearge la
Craiova, să-ți scriu Sf[inții Tale] pricina. Eu, părinte, întru
adevăr nici-o pricină de ale popei Ioan din Reacea nu știu:
nimica, nimic. Iar, pentru Sălcuța, când au dat-o părintele
Ioan lui Gheorghită Pitariul Socoteanul, știu că eram chi-
liiaș la părintele igumen Ioan, și întâi au vorbit ei pe
taină, cum ar face să nu mai iasă la judecată, fiindcă
dumnealui Pitariul Gheorghită nu avea nici-o scrisoare pe
Sălcuța, numai o diată a lui Aga Statie, întru care diată
scria și Jdigla. Apoi părintele Ioan au făcut mijlocire ca
și cu diaconul Danțul cu Păscăești, și s'au făcut așa la

Divan, și, după voia părintelui Ioan igumenul, au dat judecata să întoarcă Pitariul Socoteanul banii de pe Sălcuța, și m'au pus de i-am făcut și zapis boiariului Socoteanului. Apoi pân în seară au trimis părintele Dositheî și cu Staico Bengescul, când era deputați, pe Badea Păraianul și pe Mihaî Cărțiță la părintele igumen, să nu ia bani pentru Sălcuța pân va găsi moșie alta potrivă cu Sălcuța.

Într'acea vreme era și popa Ioan din Reacea închis în pușcărie în Craiova, și l-am văzut viind la părintele ig[u]m[en] și cerând banii Sălcuții, să dea el moșie în Reacea. Apoi nu știu: dat-au, n'au dat, nu știu; luat-au părintele Ioan bani, n'au luat, nu știu; pentru că am lipsit și eu de lângă părintele, și am venit la mănăstire, și pe părintele l-am lăsat în Craiova numai cu Pătrașco. Atuncea, ce vor fi mai făcut ei cu popa Ioan, nu știu, părinte arhimandrit; dar toate pricinile popei Ioan, le-au îndreptat dumnealui Ioan Băleanul, când era limitareus mare, că numai pentru aceea și pentru Rovine îl luase părintele Ioan. Ci cine cum vor avea scrisori de pe la vânzători, și scrisori de îndreptare de la Băleanul, așa vor avea și parte,—că toate pricinile popei, lui Ioan Băleanul au fost îndreptătoriū. Ci eu, părinte, nu numai la dumnealui Vel Ban să mergu, ci și la Măria Sa Vodă, tot așa voi să spuî,—că mai mult nu știu. De acesta înștiințaî pe Sf[în]ția Ta]. Și rămăi al Sf[în]ții Tale] cu totul plecat

Lavrentie ieromonah, dascălul ot episcopie Râmnicului¹.

[V°:] Întru cinstită mână Sfînției Sale părintelui nostru chir Dionisie arh[imandrit] i ig[u]m[en] al sfînței mănăstiri Hurezii, cu plecată metanie.

De la dascalul Lavrentie, pentru pricina cu Socoteanii și cu fata popei lui Ion din Reacea, pentru Sălcuța și Reacea.

[Pecete neagră, pentagonală, — se pare cu literele А А І Е.]

¹ E cunoscutul Lavrentie Dimitrievici „diorthositoriul“. El revizuieste *Antologhiul* din 1745, *Evanghelia* din 1746, *Apostolul* din 1747-8, *Catavasierul* din 1747-8, *Molitoenicul și Liturghia* din 1747, *Cazanile* din 1748, *Bucoavna* din 1749. El a tipărit după Catavasieru cele d'întăiu versuri de stea și cea d'întăiu „orație“.

LV.

Foaie de ispășit.

[C. 1740-50.]

Foiță de ispășitol de porumbi Cacovanilurū care aū māncatū rāmātori logofātului Ion [ot] Stoenestī, cumū gāsītū cu frica lui Dumūneziū, cumū amū gāsītū la dripūtate: amū gāsītū la Dimitrașicu stricăcune fr. 20, și la Mihaī, cu la Safira, iarā fārdelā 20. Și, penūtru credinūța, amū escālītū.

Νικόλαος βεβεόνο.

Eū popa Gherghe.

Eū Prida pārcālābū.

Eū Stanū slujātoru.

Preda Untarū.

LVI.

*Zapis al lui Nicolae Știrbeiū pentru o datorie
cātre el a Hurezului.*

Socotitu-m'amū cu Sfinția Sa pārintele arb[himandritul] chirū Dionisie Hurezanulū pentru unū zapisū cu galbenī olan[de]zī șaizecī tocmai, și zloți vechi noaozecī tocmai; care galbenī socotindu-se, s'aū făcutū florinți nemțești doao sute patruzeci și noao. Decī dintr'acești banī mi-aū datū Sfinția Sa pārintele Hurezanulū zloți șaizecī, și aū ținutū samā pārintele episcopū pentru o datorie fl. nemțești sutā una și șaizecī, și amū plătitū și șase sārindare ce aū făcutū acolo la sfānta mănāstire Hurezulū taicāi socru-mieū și [maicāi] soacrā-mea tl. șaizecī, [și tl.] optzeci tocmai aū mai rāmasū sā mai dea pārintele Dionisie ar[himandritul] epitropului, [florinți] nem[țești] patruzeci și cinci tocmai; și luat-amū și acești banī toți deplinū în māna mea. Care neputāndu-sā da zapis[ele, pen]tru socoteala ce am cu ... Ci pentru īncredințarea amū datū ācastă scrisoa-e, īntārindu-o cu iscālitura ca s[ă s]ă crează.

Iuni 27 dn., 7249 [1741].

Nicolae Știrbei].[Pe V^o: contemporan:] Nicolae Știrbei¹.

¹ E Nicolae polcovnicul, care a ținut pe Anița lui Radu Golescu, Spātarul. V. Ilie Nicolescu, în *Literatură și artă rominā*, VII, p. 178.

LVII.

Poruncă de vinăriciū a Banului.

Dumneavoastră vinericearilor ot sud Vâlcea. Către această vă facem în ştire pentru că aici jălui Sfinţia Sa părintele egumenul Hurezanul cum că sânt nişte dealuri ce le zic Pitoloşani, Măgureani i Spârleani i Amărăşti, între Suteşti, între Creţeani şi 'ntre Zlătărei, care plaiuri tot de dealurile aceaste mari să țin şi să numescu, al cărora vinerici il iă mănăstirea, iar de la aceale numite mai sus dealuri aţi fi luat dumneavoastră vinericiū estimpū; pentru care înţăleasăm că şi la vremea Neamţilor au fost pricină pentru aceale dealuri, dar, cercetându-se lucru, au rămas iar pă seama mănăstirii şi acel vinericiū, precum şi an toamnă, fiindu vinericeari pă acolea, s'au fost întinsu de au luat vinericiū de la unii oameni dintr'aceale dealuri. Şi, dând jalbă la Măria Sa Costandin-Vodă, au poruncit de au întorsu înnapoi, lăsând asupra mănăstirii, pentru că milele mănăstirilor, care sânt date de Domni cu hrisoave, să întărescu, iar nu să strică. Acum dar, de vreme ce iaste lucru într'acest chip, nici dum. nu trebuie să strămutaţi, nici să nu puneţi la catastiful vinăriciului acel vinericiū, ci să-l lăsaţi la mănăstire, fiind milă domnească,—că nu trebuie lucru cu gălăvă. Şi, pentru această, aşa să urmaţi dumneavoastră, pentru că şi Domnia nu priimeşte să să strice milele mănăstirilor. Aăasta scriem. Noemvrie 16 dn., 7250 [1741].

Matei Vel Ban.

LVIII.

[C. 1742.]

Socoteală de bir.

	lud. sluj.	lud. biruri bune.
Satul . . deşti		28.1018
Satul . . [Cer]năteşti	1	43.[1]649
. . . logi		4. 202
Satul Rim[niculū]	1	2. 102

	lud. sluj.	lud. biruri bune.
șii		64. 2666
Satul Gr[o]șii.		12. 783
Satul Sa.		1.42. 1309
Satul Pr.		3. 204
Satul C		16. 834
Satul M		29. 1269
Satul G ^r ca		1. 29
Slă		8. 376
	2	93
Satul V.		14
Satul L.		86
Satul Hu		66
Satul Cep.		463
Satul Saraci[nești].		2264
		1417
Satulu Obăr[șia]		934

LIX.

[C. 1742 ¹.]

Socoteală de bani dați pe capre.

1, 1 t¹ iar la tabaci.

10 t¹ pă tufa orașului.

8 t¹ pă capre cincizeci.

32 t¹ pă capre de la Stoica Sturzeanu.

10 t¹ pă capre ot Savin de la Nucșoară.

84 bani Ion ot tam.

102 bani popa Stanču ot Nucșoară, pă o capră.

12 t¹ Minea ot Nucșoară, pă capre 12.

6, 10 t¹ Costandin ot —, pă 8 capre.

4, 90 t¹ Ioana, pă 5 capre.

29 t¹ la Radul Boldu, pă cap. 30.

9 p¹ t¹ la vama pieiloru, la Dragosu.

¹ Poate să fie și o însemnare a protopopului de Pitești.

6 t¹ la cojocari, pă 6 capre.

5, 15 t¹ Ștefănel, pă 5 capre.

30 t¹ amū datū Stančului de aū dat Radului butariulū.

5 t¹ la Iarca Moroe.

[Pe altă pagină socoteală de bani împărțiți la oameni pe miere, cu data de 7 August 7250 [1742].]

LX.

Privilegiu al lui Constantin-Vodă Mavrocordat pentru Hurez.

Milostiiū bojiū Io Costandin Necolae Voevod i gospodinū davat gospodstva mi siū povelēnie gospodstva mi egumenulū den mănăstirea Hurcz, chir Dionisie arhimandritul, ca să știe cu această carte a Domnii Mele să stăpănească toate satele după moșiile mănăstiri, și egumenul să pue părăcab pe care va socoti a fi om mai de ispravă, și oameni ce vor fi șazători pe moșiile mănăstiri să aibă a lucra 12 zile într'un an la arătură, la coasă, la secire, și să-și dea dijma moșii din toate bucatele, după obiceiă. Și nimini să nu fie volnic, aū din boeri, aū din slujbași, aū din săteni, a pune vin aū rachiū pe moșiile mănăstirii să să vână, fără numai egumenul. Și nimini să nu fie volnic a cosi, a ara, aū unbla cu vitele pe moșiile mănăstiri până nu-și va lua voe de la egumen. Și oameni ce vor fi șazători pe alte moșii, și vor fi călcând moșiile mănăstiri, să aibă voe egumenul și ispravniciei lorū (*sic*) să le oprească, aū să să așeze cu egumenul, aū cu ispravnicul, și, așăzându-se, să pască, și pe Rumăni de baștină ai mănăstiri să-i stăpănească ca și mai nainte. Iar carele nu să va suferi, va eși la Divan. La bălțile carele vor fi pe moșiile mănăstiri, să nu fie volnic a să amesteca, aū din vameși, aū din căpitanī, ci egumenul să aibă a-și lua întreiala peștelui după obiceiă. Drept aceia poruncim Domniia Mea și dumneavoastră ispravnicilor i căpitanilor i vameșilor, văzând cartea Domnii Mele, toți să vă arătați cu supunere și să urmați la toate poruncile Domnii Mele ce scriū mai sus. Într'alt chip să nu fie. Că așa iaste po-

runca Domnii Mele. И исам рѣш господства ми. August 29 d., leat 7252 [1744].

[Monogramă cu roș; pecete octogonală cu chinovar: ambele steme.]

Proct. Vel Logofăt.

Scrisă dă Toma Logofăt.

LXI.

Aici însămneară *mălaiu ce s'aũ măncat la lucru de primăvară*. S'aũ măncat oemul(*sic*) cât s'aũ găsit la moară: ocă 190.

S'aũ mai măcinat și din porunbî de dijmă, ocă 270.

S'aũ măncat și cu cai astă toamnă și la lucru vii de primăvară, ocă 285 de dijmă.

S'aũ măncat și la viia de la Alămănești.

Maî 25 d., leat 7253 [1745].

La sapa vii dupe lăstar, rumăni de clacă, liude 58.

Țiganî, liude 130.

Și am luat mălai de la moară, de la vătăși, ocă 100.

La pleavila viii la Golești mai luat mălai de la moră ot Vătășșă(*sic*), ocă 80.

LXII.

Poruncă a Caimacamilor Craiovei către sătenî pentru ca ei să-și plătească datoria către Hurez.

Noi Caimacamîi Scaunului Craiovei.

Ție, părcălabe Floreo i voao, săteanilor de la Marmure, vă facem în știre că aici ne spuse Sfinția Sa părintele chiru Dionisie arhimandritul, egumenul sfintei mănăstiri Hurezului, cum că, pentru claca ce iaste să faceți la lucrurile sfintei mănăstiri, dupe cum iaste hotărât de la Măriia Sa Vodă prin luminată cartea Mării Sale, v'ați așă-zat cu Sfinția Sa să dați de casă câte banî 90 la unu an, și voi ați dat numai câte banî 60, iar câte banî 30

de casă i-ați oprită, și căci ați treerat puținelă grău ală mănăstirii, de s'aă făcută 20 de ob., și mălaă, de s'aă făcută 70 de ob., ilă încărcați cu 96 de zile, și pentru aceea-lea opriți acei câte bană 30 de o casă. Pentru care iaste mirare că cu 96 de zile s'ară fi treerată bucate să să fie făcută 1000 de ob. de grăunțe, ci mai multă decâtă 10 zile amă zisă părintelui egumenului să nu vă ție înă seamă, iară voi să pliniți la mănăstire de toată casa câte ună zlotă pentru claca ce iaste hotărâtă de la Domnie. Că, de nu veți plini câte ună zlotă de omă, de voe, vomă trimite cu treapădă de veți plini fără voe.

Octomvrie 28 dni, leat 7254 [1745].

Radulă Comăneanu. Costandin Strămbeanu. C. Obedeanulă. Pavel Vel: Vel Agă. Ianachi biv Vel Cluc[ar] za Arie.

[Fără pecete.]

[V°:] Pentru Marmuri, moșia Marmurile, moșia măn[ă]st[irii] Hurez.

LXIII.

*Constantin Brîncoveanu Vel Clucer către egumenul
Dionisie, pentru afaceri ale mănăstirii.*

† Cinstite prea-cuvioase Sfinția Ta părinte ig[u]m[ene] chir Dionisie arh[imandrite] al sfintei măn[ă]stir[i] Hurez, dă la milostiv[ul] Dumnezeu rog Sfin[ției] Tale săn[ă]tate întreagă și toate cele fericite ca să-ți dăruiască. Scrisoarea ce ai trimis Sfinția [Ta] dinpreună cu părintele popa Ioan am luat; cele ce-mă scrii Sfinția Ta, am văzut; pentru hrisev, îmi spusă părintele ce l-ai trimis Sfinția Ta, că Rumăni aceia ce s'aă judecat, i-aă scos; iar, pentru cele ce scrii Sfinția Ta, pentru acei Rumăni nimic să nu te temi Sfin[ției] Ta. Pentru biserică de la mănăstire dă la Surpate, pecum că s'aă isprăvit, am luat și foaia, și foarte mulțămăsc Sfin[ției] Tale de osteneală. Așijderea și pentru șindila care aă mai rămas să o dai Sfin[ției] Ta în sama stăriții ca să stea, — dor vomă mai lucra câte cevaș la

primăvară la mănăstire. Aăasta, și mila lui Dumnezeu să fie cu Sfinția Ta. Iulie 6 d., 7254 [1746].

Al Sfinției Tale dă bine voitor

Costandin B[râncoveanu] Vel Clu[feriă].

[V°:] Cînstitului, prea-cuviosului Sfinț[ii Sale] părintelui igumen chir Dionisie arh[imandritul], ig[u]m[enul] dă la sf[ânta] măn[ăs]t[ire] Hur[e]z[ul], cu întreagă sănătate să să dea.

[Pecete de ceară neagră, octogonală, cu flori și două inimi străpunse.]

LXIV.

Hotărîre judecătorească într'un proces al Hurezului pentru moșia Folești.

* Iulie 11 zile.

Irimia i Iacov Dumbrăvești cer de la igumenul Hurezeanu o parte din moșia Folești, sud Vilcea.

Zic că, fiind a lor, le aũ impresurat-o mănăstirea de anı 40.

Arată un zăpis cu leat 7190 [1681-2], care scrie cu numele lui Tanasie, tatăl Irimii, dat la mina lu Dumitru Golii, drept cu (t?) 20 zălog.

Acest zăpis este de anı 64, cu care nici-o pıră nu putea face în potriva mănăstirii, și, încă văzîndu-se și cu slovă nouă, s'aũ cercetat și s'aũ cunoscut că este mincinos.

Igumenul Hurezeanu, prin vechilul său, Ioan ieromonahul, arată cărți de stăpinire veche de anı 99.

Fiind pıra Irimii i a lu Iacov făr de cale, nu s'aũ ascultat la judecată.

Hotărîm să stăpinească mănăstirea cu pace.

Aceasta scriem. Anul 7254 [1746].

Grigorie Greceanu Vel Ban.

Trecută la condică de Voicu Logofătul.

LXV.

Catastihă pentru banii ce s'aũ inpărșiti pã untu i pã miere, precumũ va arăta în josũ anume:

Noem. 25 d., 7255 [1746].

Ion Burtelă ot Corbî t' 10; v^d de miere t' 1 p^l.

1 ocă de untu po banî 18. Ghiorghe snă Ion Burtelă t' 5 pă miere i pă untu, v^d t' 1 p^l, ocă po banî 18.

Rădulă Stupariu ot Corbî miere v^d 12, v^d po banî t' 1 p^l, t' 3.

Oprea ot Corbî t' 2, pă untă, ocă po banî 18.

Radulă cumna[tul] lui Amza t' 2, pă untu, ocă po banî 18.

În seama moșului Pahomie i a Neculi ot Topana t' 20.

Pă miere v^d t' 1 p^l.

Ianache ot Poenărei t' 3, po v^d de miere t' 1 p^l i pă untă t' 1 p^l.

Tudosie ot Corbî t' 3, po v^d de miere t' 1 p^l, i pă untu t' 1 p^l.

Iordache snă Antonie ot Corbî luatu t' 5 pă miere.

Dat Oprei ot Domnești t' 10 pă miere. . .

Luat Oprea ot Domnești t' 25 pă miere.

Moșu Pahomie i Nicula ot Topan[a] au luată pă sama loră cu zapisă ban[i] pă miiar[e]. . .

Barbul de la Golești au luat t' 100 cu dobândă pân[ă] la Ispasă, zece a unul, de acolo nainte să înbrace pă miiare.

Voico diiacon[ul] i alți popi i săteanî de la Uda, popa Rad[u], Costandin diiacon[ul], Șarb[an] diiacon[ul], Iane au luat pă miiare t' 184.

Dum. Com[i]s[ul] Ioniț[ă]. . . au lu[a]tă pă miiare t' 100.

Barbul Stegar[iul] iar au mai luat pă miiar[e] t' 25 [*sters*].

Iară mai luată dum. Ionițe Tigv[eanu] t' 200.

Ion ot Do[m]nești au luată pă miere banî t' 60, ipac t' 10.

Dat lui Tudosie ot Corbu t' 10. Pă miere, v^d po t' 1 p^l.

Dat lui Stană Untariu t' 100. Cu dobândă zece doi, și, câtă miere va avea, să n'oo dea noao după ruptoarea mierei.

Ghen. 23 dni, 7255 [1747].

Dat Comisului Ioniță Tigvean[u], banî pă miere, t' 20.

. . . Dată lui Gherasimă t' 20.

Dat Hristi Căpitană t' 33.

Dat Părvului ot Rudeni t' 60.

Dat lui Tudosie t' 15.

Datū lui Neagoe t¹ 6.
 Datū Badea Șerboi t¹ 3.
 Datū Neacșului Bălaț t¹ 2.
 Datū Oprii Mertăței t¹ 3.
 Datū popii lui Ghenadie t¹ 1 p¹, 20.
 Datū Dimii ot Groapă bani pă miere t¹ 3 [*șters*].
 Datū județului Dumitru bani pă miere, t¹ 2...
 Dat dumnealui Comisului Ioniță Tigveanulū t¹ 500,

LXVI.

Foița de bani s'aū fost dat pe miere la Udeanī, însă până la Sfetī Gheorghie, de leū oc[a] 1 de untu, și cine va da bani la zi, cu ostenea[la] lor, să fie plătiți, iar cine nu va da, să rămāe bani pă miere, și dintr'ānșii aū venit acum și aū dat pecum arată anume; Iul. 6 dni, 7255 [1747].

Dat diiacon[ul] Șerbu bani, din cei de anū, t¹ 10, capete, din osteneală, t¹ 2.

Dat Pahomie, din bani ce aū luat pă miere t¹ 11 din capete, i, din osteneală, t¹ 2.

Dat pop[ei] Radulū celū tănărū t¹ 5 din capete i din osteneală bani 100.

Dat diiacon[uluī] Costandinū bani t¹ 1 capete i osteneală bani 21.

Eū popa Radu ot Vodă.

Eū Șerbu diiacon ot tam.

Eū diiacon Costandin otam.

Cin t¹ 27, capete.

Cin t¹ 5, bani 1, din osteneală.

LXVII.

Cumpărătoarea caprelorū.

Capre 34.

L¹ 7256 [1747—8].

Savulū otū Nucșoară capre 10, po t¹ 10.

Ionū otū Nucșoară capră 1, po bani 84.

Popa Stančulū otū tamū capră 1, po banī 102.
 Milea capre 10, de datorie, po t¹ 10.
 Iar mai luatū capre 12, capra pe banī 100, — totū de
 la Milea.

Costandinū capre 8, po t¹ 60, banī 10.
 Lazărū capre 4 de datorie.
 Ioana capre 4, po t¹ 2, banī 100.
 Dumitru capre 5, po t¹ 3, banī 90.
 Radu Boldunū capre 30, po t¹ 29, banī 16.
 Sima capre 8, po t¹ 60.
 Dumitru Čobanu capre 3, po t¹ 2, banī 100.
 Capre 63.

L¹ 7256 [1747—8].

Ionū otū Brădetū capre 22, po t¹ 16,
 Radu capre 9, po t¹ 6, banī 90.
 Stanū otū Brătiianū capre 20, po t¹ 20.
 Șarban Cosacū otū Brătiiani, capre 10.
 Iordanū bratū ego, capre 3.
 Iane capre 8, po t¹ 60, banī 30.
 Balea capre 13, po t¹ 12.
 Radu snă Dobre capre 9, po t¹ 7, banī 50.
 Fečoru Prediī, capră 1, po t¹ 1, banī 9.
 Busiicū capre 3, po t¹ 2.
 Costandinū capre 11, po t¹ 9, fără banī 20.
 Țintea capre 5, po t¹ 3, banī 93.
 Radu lui Șerbanū capre 8, po t¹ 5, fără banī 8.
 Amza otū Corbī capre 17, po t¹ 15.
 Radu Boașu capre 2, po t¹ 1, banī 70.

LXVIII.

*Foae de dijma porumbului, a fânului și a cânepii,
 și actele ce s'aū găsitū pe partea mea de moșie dinū
 Bălțeani i dinū Bărbești ce să chiamă Valea-Mare,
 la acestū anū 7256 [1747—8].*

Din Bălțeani. Dijma fânului, precumū amū așezat cu
 oamenii:

Clăi	Bani
1 Livadea de la Mărul Vearde, până în vârful și până în vîi	90
1 Livadea din Mărul Vearde la vale, până la drum	90
1 Livadea din drum la vale, până unde ne împărțim cu ceialaltă moșteană	90
1 Livadea unde cosia diaconul Necolae	120
1 Livadea din săliște	120
1 Livadea unde cosia Stanciul Cojanu	34
1 Livadea de la frasin până unde ne împărțim cu altă moșteană	65
1 Livadea de la vie și de la stupină	75
1 Livadea din vărățice	75
2 Pătru ginerele Stanciului, în Găvăne	75
2 Ion Dulea, iar în Găvăne	—
1 Costandiu ginere Mihalcei, iar în Găvăne	55
1 Pătru fecorul Mihalcei, iar în Găvăne	36
4 Mihuță, iar în Găvăne	100
În Valea-Mare, iar dijmă de faină:	
2 Livezile unde cosia diaconul Pătru ot Dămțeani	180
1 Livadea unde cosia Andrei Cojanu	120
1 Livadea unde cosia Stanciul Cojanu	120
2 Livezi unde cosia Mihalcea Cojanu	180
1 Livade unde cosia iar Andrei, în vărățice, dăspre Apus	90
1 Ion ot Turcești	45
1 Vladu ot Oteșani	35
1 Dumitrașco ot Bălțeani	30
1 Livade de-asupra răpi	45
1 Livadea de la bordeae	45
1 Pătu[ul] în vale	15
Suma: clăi 32	t ¹ 16, bani 75
[V°:] Dijma porumbului și de cîneapă:	

	Porumbi feardele	Cîneapă mănuși
Andrei Cojanu	25	14
Părvul, fiul său	10	4

	Porumbi feardele	Căneapă mănuși
Radul fiu-său	19	4
Neacșulă fiu-său	10	4
Mihalcea Cojanu cu fiu-său	27	6
Pătru fiu-său.	13	6
Stanciul sãnu ego	—	6
Costană zetă Mihalcea	4	6
Stanciulă Cojanu cu fiu-său	30	10
Radul sinu ego	—	—
Pătru zetă Stanciulă	10	4
Matei Spanulă	6	—
Ionu Dulea.	6	—
Mihuța	—	2
În Valea-Mare:		
Vladulă otă Teșani	8	6
Ionu Panduru otă Turcești	6	—
Dumitrașco otă Bălțani	20	—
Costandinu, ginerele lui Dumitrașco . . .	18	—
Iosifu proigumenu Hurezu . . . Suma	212	72

LXIX.

*Sinet al unor satenă din Jiblea către proegumenul
Ghenadie de Hurez.*

14 Septembrie 7256 (1747). „Anghel părcălab Calvun (?) și Costandin cumnat[ul]-său, ot satul Jibleam, dat-am zapis[ul] nostru al doilea randu la măn[a] părintelui proegumenului Ghenad[i]e, precum să știe că la anul 7253 [1744], Dechemvrie 20 dni, deci, având noi trebuință de bani pentru al noastră tribuință, mergându în multe randuri cu rugăcune ca să ne dea, și n'a putut a să curăți, ci ne-au facut bine cu t' 100, bani gata, zece a unul..., și noi i-am dat la negu[ș]i[tor]ia noastră, și, tot așteptând noi prețul vitelor de atunci până acum, s'au tãmplat de am zãbovit cu datul banilor. Pentru ačasta acum apucându-ne să meargem la oianul (*sic*) judecãți, să plinim banii, și, neavând bani,

ne-am rugat de Sfin[țiia Sa] de am mai pus zi de acum de la Cărstov, S[ă]p[temvrie] 14, pân în trei săptămâni, să avem a da bani cu dobânda lor, ce face neguțitoarește zece unul, iar, de nu s'ar da banii la zi, ce s'ar face vre o cheltuială saū zečuială, să fie tot de la casa noastră.

Am scris eu popa Drăghiciu."

LXX.

Foiță de miere ce s'aū cumpăratū pă bani, precumū va arăta în josū anume; Oct. 8 dni, 1^t 7256 [1747].

Badea Șerboiū, ocă 7; popa Vasile ocă 10; la chirigiū ocă 8; Costandinū dinū Vața, v^d 1, ocă 3; Radul Stupariului ocă 8 p^l; iar la chirigiū v^d 1; Ionū otū Cîutești ocă 8; Ozun Afi ocă 6; Matei snă Marco v^d 1, ocă 8; Gheorghie Rumănuļ ocă 7; Tudosie ocă 6; Neagoe dichiu v^d 3, ocă 3.

Stupinile mănăstirii.

La stupina dinū Ferege v^d 21, ocă 7. Stupina dela Corbī, v^d 2, ocă 5. Stupina dela Radu Orbu v^d 1, ocă 7. Stupinile de la Topo[lovăț], v^d 10, ocă 2.

Foiță de mierea care s'aū luoatū pentru datorie, precumū arată în josū anume; Oct. 8 dni, 7256 [1747].

La egumenul dela Fedeleșoi, v^d 2, ocă 8; Badea Șerboiul v^d 2; Uiasca jupăneasa v^d 3; Părvulū otū Rudeni v^d 1, ocă p^l; Ionū Donesculū v^d 3, ocă 4 p^l; Tudosie v^d 1 p^l; Stanū Untariulū v^d 5, ocă 1; Oprea otū Domnești v^d 8, ocă 9 p^l; Hristea Căpitanulū v^d 5; Ionū snă Costandinū v^d 1; Dumitru otū Viișoara v^d 1, ocă 10, litre 3; Ionū Untar[iulū] ocă 3, litre 3; Iordache snă călugăru otū Corbī v^d 2.

LXXI.

Foița de datorie ce am luat... bani precum arată; Oct. 25 dni, 7256 [1747].

Ion Burtel ot Corbī t^l 10, capete, dobândă t^l 2.

Oprea ot Corbî t' 2, capete, dobândă banî 48.
 Oprea ot Domneşti t' 20 p', pă miere.
 Oprea al Mustăţii t' 31 capete i dobândă banî 90.
 Ilie Mustătea t' 8,90 pe miere.
 Călugărul de la Topana i Nicula t' 36.
 Da la Uda t' 118.
 De la Stan Untariul t' 1.
 De la Barbul Steg[a]r t' 20.
 De la Turcu, cin t' 12 p'.

LXXII.

Carte de la ispravnică de Vilcea pentru oprirea vitelor unor locuitori de la moşia Hurezului.

Aicea la noi jălui Sfinţia Sa părintele Dionisie arh[iman-drit], igumenul Hurezanul, pentru oamenii din satul Rîmeşti şi Romanii, că şed cu casele pe moşiile lor, iar cu dobitoace lor (*sic*) mănăncă moşia mănăstirii şi tae leamnele din pădurea mănăstirii fără nici-o tocmeală. Pentru aceasta dăm voe mai sus numitului egumen să-i oprească a nu mai treace vitele lor pe moşia mănăstirii, nici leamne să nu-i lasă să mai tae, ci să-şi oprească moşia. Iar care ar îndrăzni în silă a mai lăsa vitele pe moşia mănăstirii, să fie slobod egumenul să-i tragă, şi care ar sta împotriva cu semeţie, să ne înştiinţază pe noi, şi-l vom aduce cu treapădă. Aăsta scriem. Sept. 1 dni, 7257 [1748].

Διαμαντης ... π. μ.: ...

is[pravnic] Vâlcea.

[Pe a doua foaie:]

Aicea innaintea noastră jălui Sfinţia Sa părintele Dionisie arh[imandrit], igumenul Hurezanul, pentru oamenii din satul Rămeşti i Romanii, cum că şad numai cu casele pe moşiile lor, iar dobitoacele lor le pască tot pe moşia mănăstirii şi tae leamne de ce le trebuie din pădurea mănăstirii; pentru care au avut obicei mai nainte de au lucrat mănăstirii clacă câte 3 zile de om, iar acum mănăncă (*sic*) moşia în silă, şi nu veţi să daţi nici-un

ajutoriu. Pentru care iată vă poruncim să căutați de acum înaintea să vă feriți de moșia mănăstirii, aș să lucrați de omă câte 3 zile la ce vă va porunci egumenul, iar, neascultându, am dat voe mai susă numitului egumen să vă oprească, ca nici dă cum vitele voastre să nu le lasă a mai trece în moșia mănăstirii sau a mai tăia leamnele, și oricare din voi ară mai întra cu semeție și fără tocmeală, după cum iaste porunca Măriei Sale lui Vodă, și va mai jălui părintele egumenul, să știe că-l voi aduce cu treapă și nu va eși de la închisoare până va plini ce iaste adetul moșiei, și [să] voră pedepsi pentru neascultarea loră. Aăasta scriemă. Sept. 1 dni, 7257 [1748].

[V°:]. Poruncile domnești de cercetări precum scriă cercându.

LXXIII.

Răvaș al lui Mihail Rioșanu către Hurez pentru niște bani.

Părvule Căjane de la Bălțeani, sănătate. Pentru ban[i] ce ne-ați dat pe cartea dă hotărnicie pentru un codru dă loc de la Bărbești, ce aș fost al părintelui Iosif proegumenul și al popei lui Ion, cu cetaș[i] lui, un zlot aș fost rău, ce mi l-aș dat părintele proegumenul Iosif. Ci, când vă veți socotii, să-i ții în seamă.

Sep. 6 dni, 7257 [1748].

Bun voitoră

M[i]h[a] R[i]oș[anu].

LXXIV.

Poruncă de a se plăti dijma către Hurez de către oamenii din Bălțeni și Brăbești.

Ție Andrei i Mihalăo, Stanciule cu fecorii voștri, și alți oameni din Bălțeani i din Bărbești cari ați venit la mine de aș spus pentru părintele proig[u]me[n] Iosif de la Hurezi, și acum, viind proig[u]m[enul] la mine, într'alt chip aș spus, iar nu precum aș zis voi, — pentru care

iată că vă poruncim să căutați să vă dați dijma de an, de anțarț și de estimpu, și, strângându-să dijma la un loc, să vă aflați cu proig[u]m[enul] de față aici la mine, la 16 zile ale lui Septemvrie. Într'alt chip să nu fie. Acastă scriem. Sept. 8 d., 7257 [1748].

Dela Vel. Ocnă.

[Iscălitură neînțeleasă.]

LXXV.

Danie către Hurez din partea proigumenului Iosif.

* 11 Mart 7257 (1749). Iosif proigumenul de Hurezi dă mănăstirii partea sa din Bălteni. Iscălesc și: „Ion cumnaț proegumenului, Antonie arhimandritul, egumenul Bistriței, Șandul biv Logofăt za Vistierie, ispravnicul Vîlcii, Ilașion egumenul Arnotei, Tudor Măldărescu“. „Luînd eu cinul călugăresc... din copilărie, împreună cu tată-mieș Atanasie și cu mumă-mea Damaschina, și petrecînd părinții miei cei mai sus numiți într'această sfîntă mănăstire pînă la sfîrșitul vieții lor...¹“. Acuma e egumen Dionisie.

LXXVI.

Climent, fost episcop de Rîmnic, către egumenul de Hurez, Dionisie, pentru primirea unor bani.

Prea-cuvioase arh[imandrite] i igumen al sfîntei și dumnezești mănăstiri Hurezi, chir Dionisie, al Smereniei Noastre întru Duhul Sfîntu iubit fiu sufletesc, de la milostivul Dumnezeu îi rugăm și-ți pohtim ca să-ți dăruiască tot fericitul bine amînduror bunătăților, iar de la Smereniia Noastră molitvă și blagoslovenie trimitem Cuvinții Tale,

Scrisoarea ce ne-ai trimis prin Iosif proig[umenul] ne-a venit, împreună și cu t¹ 85, și mi ai dat proig[umenul] Iosif și de la părintele ep[iscop] chir Grigorie t¹ 65, cu care s'au făcut t¹ 100 și cincizăci tocma. Pentru care foarte mulțămim Cuyioșii Tale, că într'acastă dată scăpătasem de

¹ Condica Hurezului cuprinde acte de la Damaschina.

chieltuială. Domnul Dumnezeu să te păzească, și să te învredniască prin purtarea-ți de grijă pe încet să te plătești și de ceialaltă ce ai mai rămas. Ci, de vei lua ceva din vinericul de estimp, iar să ne mai trimeți, și, după ce te vei plăti, îți vom mai mulțami. Și cu aceasta fii Cuvința Ta blagoslovit. Noemvrie 8 d., l' 7258 [1749].

Al Cuvinții Tale părinte sufletescă: *C[iliment] p[roin] ep[iscop] Răimn[iculu]*.

[V^o.] Prea-cuviosului arh[imandrit] i igumen al sfintei și dumnezești mănăstiri Hurezi, chir Dionisie, cu molitvă și blagoslovenie să să dea

[Pecete neagră cu mitra, cirja și „Cl. Rm.“]

† Dela preasfin[ți]t[ul] părint[ele] ep[iscop], că ni-am dat t' 108 din datorie ce sântem; Noemvrie 28 dni, 7258 [1749].

LXXVII.

C. 1750.

Foița de bani ce s'au dată pe capre, cumă va însemna în josă anume. ...Vama untului t' 5. Dată la tabaci t' 21. Dată pă pădure la Albești t' 5. Dată pă pădure la Filești t' 5. Dată Radului Cărnar[ul] pe un foale t' 2 p'. Amă dată pă sare bani 90. Amă dată pe 2 chile de mălaiu t' 4 p'. Amă dată Albului čobană t' 1, bani 30. Amă dată pă putina de zahană t' 2. Mai luată chilă de mălaiu t' 2. Mai luată sare t' 1 p'. Amă dată pe o vadră de miere t' 2 p'. Dată pe locă de zahană t' 2. Amă [dată] la chirigii. Amă dată lui unchiiașă Iară tăbac[ul]. Amă dată Hristii Căp[itanul], pă ghindă t' 7 p'. Mai dată lui Ionă tabacă, t' 1, bani 90. Amă dată și și pă tufă la orașu t' 10. Capre 10, pă 10.

[Și o însemnare de miere pe dos.]

LXXVIII.

[C. 1750.]

Să știe *bani ce au înbrăcat pă miere, pă untă i pă capre*, cum arată anume.

- 122 p^l t^l întâi.
 200 t^l i-am mai dat Stanciului la unt.
 39 t^l Ivan Văt[aful] i-am dat.
 215 t^l am dat Miniî pă capre.
 1.30 t^l am dat Stančului.
 5.90 t^l am dat Stančului vameș.
 21 t^l am dat la tabacî unt.
 5 t^l dat la Albești pă pădure.
 5 t^l la Filești, iar pă pădure.
 2,90 t^l am datū pă un foale.
 90 banî la sare.
 4 p^l t^l am dat pă 2 chile de mălai čobanilor.
 1,30 t^l Albului čobanū.
 3 t^l pă o puțină de zahană.
 2.30 t^l iar pă o chilă de mălai.
 2 t^l pă locul zahanalii.
 45 banî lui Iordache, unt.
 45 banî dat lui Filip.
 2 t^l dat lui Ivan Văt[aful].
 2 t^l la chirigii mierii.
 6 t^l la tabacî.
 7 p^l t^l dat Hristii Căp[i]t[anul] pă ghindă.

Capre.

Dat lui Ivan ot Șărboi pă capre, 14 capre, po banî 90.
 Dat lui Ivan Vlășcanul pe capre 15, capra po banî 90.
 Iar dat lui Ivanu Vlășcanul pe capre 5, capra po banî 90.

LXXIX.

[C. 1750.]

*Foița de arătare vitelor ce pascū pe moșia sfintei
 mănăstiri pecumū să va arăta la vale pe anume:*

- 12 vite Dincă Poenariu.
 8 porci Dumitru Pasăre.
 2 boi la Nicolae Căraușu.
 Bușe Pasăre, cu tote vitele lui.
 Barbu Pasăre, cu toți caii lui.

Pătru Bratu, cu tote vitele lui.
 Popa Gheorghe, cu toate vitele.
 Diiaconu Costandinu Bubatu, cu tote vitele lui.
 Dumitru Pasăre, cu toți cai.
 Tudorū Suptărelu, cu tote vitele lui.
 Anghelū alū Dobrițai, cu 6 capre.
 Popa Nicolae, cu toți cai lui.
 Una sută noozăci și cincī de znopt de grău de toamnă,
 la popa Gheorghe.

LXXX.

[*Listă de bir preoțesc; c. 1750.*]

Popa Ionū otū Cremū. Popa Barbu otū tamū. Popa Stančulū otū tamū. Diiaconulū Dumitru otū tamū. Diiaconul Mihai otū tamū. Popa Măinia otū Ruda. Popa Pătru otū tamū t' 5. Popa Radu ot Budești t' 7. Popa Costandinū otū Blidari t' 6. Popa Tănasia otū Fedeleșū t' —. Diiaconulū Costandinū otū tamū —. Diiaconulū — otū tamū —. Diiaconulū Sandu otū Fețeni —. Popa Costandinū otū tamū —. Popa Pătru otū Blei (*sic*) —. Diiaconulū Gheorghie otū tamū. — Diiaconulū Condia —. Diiaconulū Dumitru t' —. Popa Bunia otū tamū t' 6. Diiaconulū Dobrinū t' —. Diiaconul Ionū otū tamū —. Popa Dumitrașco t' —.

[Nume rupte; în față: t' 4, 60, 4, 30, 5, 4 p'; și din Milcoū.]

... ot Căzănești, etc. [în față: t' 2 p', 2, 2, 3, 2, 1 p', 1.]
 Cin t' 168 p'.

LXXXI.

[C. 1750.]

Foița de bani ce s'au datū pă capre, cumū arată în josū anume:

[Nume:] Radulu Cărnarulū. Datū pă pădure. . . Pă meare. . .
 Datū pă vadra de meare t' 2, bani 30. Datū pă locū de zahană t' 2. . . Mai datū la chirigi t' 2.

LXXXII.

[C. 1750.]

Socoteală de caș lăd, în vătă, de la Milea ot Nucșor[ă], de la Dumitru brat pope Stančul, de la Gherghe Vărtos, de la Albu ot Nucșor[ă], de la Nicola Cerboreanu, de la Matei, nepotu lui Stan Vota.

LXXXIII.

[C. 1750.]

Foița de bute care o am măsuratu eă la Domnești, vin de cumpăt (*sic*).

La Oprea cărciumar... v^d 93. Aă eșitu drojdii, v^d 4. I de pic[ă]tur[i] v^d 2.

Aă rămas vin 'bun v^d 87.

1 bute de la Nițul Țigan i dela Ciupoca, a părintelui, s'aă măsurat... Din țancu buți. ...

LXXXIV.

[C. 1750.]

Diata arhimandritului Dionisie [pe Hurez].

t¹ bani

- 30 „ Pă cără de făclii pentru îngropare.
 150 „ Părintelui episcop, să slujască un sărindar la gromnici.
 150 „ Părintelui proină Mit[ropolită] chir Grigorie, pentru osteneala.
 3 ughi părintelui Vlădichi dela Sărăcinești ¹.
 3 „ pă sărindare.
 3 „ la igumeni ce vor fii la pogrebanie, de igumen câte 2 ughi.
 25 „ La o sută de preoți ce vor fi la pogrebanie, de preot câte parale 10, saă cât să va socoti.

¹ Climent, adăpostit acolo. Schitul a fost făcut încă din 1688 de episcopul de Râmnic, Ștefan, și înzestrat cu moșie de Tănăsie Păușescul. Între ctitori se însemnă însă și episcopul Climent (*Istorioul eparhiei Râmnicului Noul Severin*, București 1906, p. 391 și urm.).

- t¹ bani
 15, 40 să să înparță la săraci.
 15 „ pă .grău de pomenire.
 5 „ pă pasări.
 10 „ pă pește proaspăt i sărat.
 100 „ pomenirile preste an.
 Sărindarele ce sânt orânduie.
 1 la episcopie.
 1 la Coziia.
 1 la Tismana.
 1 la Bistriță.
 1 la Govora.
 1 la Arnota.
 1 la Hurezi, la biserica cea mare.
 1 la Bolniță.
 1 la Sfinți Apostoli.
 1 la S[fe]ti Ioanū.
 1 la S[fe]ti Ștefanū.
 1 la biserica din vale.
 1 la aceste 3 schituri și la biserica din vale, să să dea
 câte t¹ 8.
 1 la Polovragi.
 1 la Baia-de-hier.
 1 la Telești, unde sânt îngropate oasăle părinților miei.
 1 la Bălăcești, unde sânt oasăle frățani-miei.
 1 la Bălăcești-de-josū.

I mă rog Preasfinți Tale, părinte proinū Mit[ropolitū], chirio chir Grigorie, de mi să va întâmpla sfârșitul vieții, și, fiind Preasfinți[a] [Ta] aicea, mă rogū să ei osteneala să vii să îngropi ticăloasă oasăle meale, și să porți grija pentru sufletul mieū cu ceale ce las într'astă foae ca să să plinească, după cum mai sus arată; și pentru osteneala Preasfinții Tale vei avea darū și milă de la milostivul Dumnezeu în ziao (*sic*) judecării. Și te rogū pă Preasfinția Ta, de toate cele ce voi fi greșitū, să le ertī, și de mine păcătosulū să fii Preasfinți[a] Ta ertatū.

Iar, de nu va fi Preasfinția Sa părintele aicea, te rog foarte

să ei osteneală: păcum m'am rugat de Preasfinția Sa părintele, mă rog și de Sfinți [Ta] ca să ei osteneala să înparți aceastea, ca milostivul Dumnezeu să facă parte și Sfinți [Tale], la vremea sfârșitului vieții Sfinți Tale, de un om harnic ca să chivernisască pristăvirea Sfinți [Tale], păcum vei chivernisi și Sfânti Ta a noastră; și vei avea dar dela milostivu Dumnezeu pentru această osteneală. Și te rog, frate, să mă erți, și de mine păcătosul să fii ertat, că căară amă oc[ă] —, și făclii gata oc[ă], — vite de tăiat, am, ale mele vaci, câte vor trebui să să tae, vase de pământ am ale mele gata, o bute de vin, doar voi fii plătit; să dea mănăstire și grâu. Numai pentru osteneala Sfinți T[ale] ce o vei face, mă rog; iar, de nu va da măn[ăs]tirea, veți cumpăra cu bani. Și și Sfinția [Ta] vei avea parte împreună cu noi.

Dionisie arh[imandrit], ig[ume]n H[u]r[ă]z[ului], sin Fota Căp[i]t[an] Băl[ă]cescu.

[Pecete roșie, ruptă.]

LXXXV.

[1749.]

Alegere de nume din catastihul pentru vinăriciă al Hurezului.

Sud Dolj.

Catastif din dealurile din cari ia și sfânta mănăstire Hurezul vinerici dupe cum arată în lăuntru anume; Oct. 30 dni, 7258 [1749].

Caraleții.

Matei părcălabul i Gavrilă cel mic, Gligorie Pitaru, Gherghina vrăjtoarea, popa Staico, Dumitru mortasăpul, Radul diiaconul, popa Pătru, Oprea Bechiianul, Stoica Gioroanca, Filip diiaconul, Părvul Mărinescul, popa Pătru, Stancu cel mic, Florea diiaconul, Nicola Belcin[e]scu, Iona sāraca, Ion sin Lupul, Nicola diiaconul, Radul diiaconul ș. a. [Total: 1793 vedre.]

Giorocul.

Costandin diiaconul, popa Costandin, Sandul diiaconul,

Matei diiaconul, Iane Gîroceanu, Ştefan comisariu, Andrei Morariu. [Total: 574 vedre.]

Puturile.

Mitrofan călugărul, Mareş Vătaful, Arcadiia copil, Ivan Boştinaru, Boţa, Gherghie, Grigorie Tutun, Petco, popa Combin, Chiriţă părcălabul, Radul er[monah] Goleşcul, Vladul Balea, Stan sin Nanul, popa Niţul, Dobromir diiaconul, Stanca lui Iacov, Andrei Vătaful, Marin diiaconul, popa Spiridon, Muşa, Nanu unchiiaşul, Rado Cărstoşe, Matei Cărstuşe, Ispas Morariu, Ion sin Fotei, Stepan, Calotă. [Total: 3.744 vedre.]

Leoveanii.

Stan părcălabul, Badea Buzău, Ion Branca, Stoian Gavrilescul, Mihaî al Despei, Părvul Minei, Stan croitoriu, Radul Mărgăritescul, Stoica Băan, Ion Curcă, Pătru Bură, Tudosie deaconul, Iona săraca, vād[uva], Onofrie călugărul, popa Pătru, Părvul Blăjan, Ştefan sluga, Neacşu slugă, Ion Munteanul, Preda Căcea, Stanciul Gărjan. . . 7.432 vead[re], po bani 2, fac t' 111 p', 46.

Dum[itr]u] biv Vel Şat[ra]r].

LXXXVI.

Pomelniculă Radului Fălcoianu, ce s'aŭ dată la sfânta mănăstire Urezi.

Vii.

Radul, Costandin, Dimitrache, Safta, Mihaî, Ianache, Păuna, Rucsandra, Zoiţa, Matei, Ioniţa, Toma, Costandinu, Ioniţa.

Morţi.

Vintilă, Matei, Elena, Mariia, Sultana, Toma, Hasan, Ancuţa, Mariia, Scarlat, Costandinu, Ianache, Preda, Barbulu, Dumitrana, Stanca, Vintilă, Ancuţa, Frusina, Radul, Şarbanu, Ilinca, Safta, Zoiţa, Andriiana, Mihaî, Des-

pina, Mariia, Costandină, Caplea, Ancuța, Zamfira, Gheorghie, Gheorghie.

Iunie 5 dni, 1753.

Radulă bivă Velă Medelniceră.

LXXXVII.

9 April 1754.

Scrisoare a lui D. Codreanu către egumenul de Hurez, despre moșia de la Baia-de-fier a mănăstirii.

„D. Codreanu, biv Vel Arm[așu]“, către arhimandritul și egumen de Hurez, Dionisie.

„Am înțeles pentru un hrisov și ocolnița moșiei Baia-de-fier, moșia sfintei mănăstiri Hurezul, după luminată cartea domnească și după scrisoarea Sfinții Tale ce mi i-ai scris. Dintru 'ntăi am cercetat pentru aceale scrisori, și, ce au răspunsu dum. Vornic[ul] Toma Brăiloiu, am dat răspunsu Sfinții Tale mai nainte,— că cu greale jurămănturi să jură cum că aceale scrisori nu sânt în casa dum[isale], nici în știrea dum[isale] nu sânt. Așijderea și la Tănasia Părăianu am trimesă de l-am ȳchiat aici, ca să-i arăt porunca domnească și să facă cercetare pentru scrisorile ce ne poruncește Măriia Sa Vodă. Și, neputând veni aici, au trimis această scrisoare care o trimisăi să o vezi Sfinția Ta. Și, în ce fel să apucă Tănasia Părăianu, din scrisoarea dum[isale] te vei înștiința Sfinția Ta mai pre largu.“

LXXXVIII.

Învoiala unui căldărar cu egumenul Dionisie de Hurez.

Încredințaz cu acest adevărat zapis al mieu la cinst[ită] mână sf. părintelui chir Dionisie arh[imandrit], ig[u]m[enul] sfintei mănăstiri Hurezii, precum să se știe că m'am așăzat și m'am tocmit cu S[finția Sa] de m'am apucat să dreg arama câtă va fi stricată pe bisearică, în mănăstire, și așa am

tocmit să cumpere S[finția Sa] toată arama, și să-mi dea pentru lucru mieu, de oc[ă] câte parale 14, plata, iar arama ce iaste veche, și o voi drege eu; al doilea, să-mi dea oc[a] câte parale 7, și, din arama ce o voi topi, să-mi ție în samă lipsă de oc[ă], câte dramuri 50; și, pentru mer-tic, iar am așăzat să-mi dea de zi de lucru câte 1 oc[ă] făină și vin la toc[mală], oc[ă] 4, și legume ce să va afla. Deci să am a purta grija ca să viu în scurtă vreme cu tovaroșii, și să mă apuc să lucrez pân voi isprăvi; însă lucru bun. Și acum înainte ne-au dat arvună t' 50. Și, pentru credința dum[isale], [am] iscălit mai jos, ca să să crează.

Mai 25 dni, 7265 [1757].

Nicola Caraplat.

Să să știe că m'am socotit cu S[finția Sa] părintele arh[i-mandritul] ig[u]m[enul] Hur[e]z[ului], chir Dionisie, pentru arama ce am lucrat; și, pe biserică și alte vasă ce am lucrat, s'au făcut peste tot oc[ă] 146, și me-au plătit de toată oc[a] câte parale 14, de lucru, și me-au ținut în seamă scăzământ, de oc[ă] câte dramuri 8. Deci, isprăvind tot lucru, me-au plătit tot până la un ban, și încă i-am rămas dator oc[ă] de fier 34, și oc[a] po bani 24. Care cu acest fier me-am fă-cut meștesug ce me-au trebuit, și, neavând bani să plă-tesc acest fier, m'am rugat de S[finția Sa] să mă așteapte pân la iarnă, și atunci să am a plăti fieru, au cu bani, au cu lucru. Iar eu, ce voi avea cu alți meșteri ce am lucrat, să-mi caut, și să-și caute cu mine. Și, pentru credința, m'am și iscălit cu mâna mea.

Sept. 5 dni, 7268 [1759].

Nicola Pani.

Și am scris eu Atanasie ier[o]m[onah], cu zisa lui.
[V°:] 1 tingire i 2 funduleațe, și alte mărunțăi, au ve-nit oc[ă] 10.

1 tingire, 2 ocă făr 50 dramuri.

Rămas asupra jupânului oc[ă] 15 p^l, făr scădeare aceaste

15, și i s'aū mai dat 1 cāldare i un fundū, oc[ă] 21 p^l, sã le topească.

Zapisul jup. Nicolae Căldărariul, pentru bisearică.

[Foaie adausă:]

Fiiarāle ce aū luat Ion din casa Radului Țigan[ul] din București, cum arată în jos; Sept. 6 dni, 7266 [1757].

4 foarfeci, 1 foarfecă mai mare, 5 ȃocane mici, 4 cleaște, 1 țigie, 1 maxildar, 2 ȃocane mari, 1 cauc cu coadă, 2 năcovaie, 1 păreache de foi, 1 tipar de aramă, 1 fier de țāvī lungu. Fiiarāle ce s'aū făcut din fierul mănăstirii: 1 ȃocan mare, 2 cleaște, 2 camacurī, 1 cotal, 1 maxildar, 1 copi, 1 șorāpru frānt.

Aceastea toate le-am luat eū.

Nicola.

LXXXIX.

Danie de vie către Hurez, a călugăriței Filoftea.

11 Mart 7267 (1759). „Filotia mon[a]hi[a]“ dă o vie: „rozoare lucrate cincī și unul părăsit..., cāt ține obrațul vii..., cu pomul, cu slomnul și cu tot cuprinsul..., alătura cu viaa lui Petrică snă Radul județ“. Face danie cu știrea „rudelor mele și a vecinilor din prejur“. Marturī: „Ioan Năsipeanu județ ot Vel Ocne, Vlaicul b[ă]c[anul], mart[ur], Ianea Sărbul mart[ur], eū Iane abagi[u] mart[ur], Petre abagiu, martur. Și am scris eū pop[a] Defta del[a] besearica domnească Vel Ocne cu învă[ătura] maicăi Folotiei. Eū popa Costandin adeverezū. Eū popa Dumitrașcu, martor.“

XC.

[C. 1760.]

Foița de bani ce amū datū po miere, pā ruptoare, cumū arată anume:

10 vedre Necula Stoipana, i-amū datū t^l 25; 94 vedre Neagoe Burtea, po t^l 8A; 6 ocă, 1 litră popa Cărstea; 2 p^l vedre diiaconulū Diiculū, vadra po 8A; Bucurū otū Valea Bačului

vedre 2, ocă 1; Mareșu... vedre 9, ocă 9; diiaconulă Badea vedre 2 p¹, ocă 1; Pătru Șătrală (?) ved. 9, ocă 9; jup. Vasile vedre 4; chirigii ocă 9; popa Manulă ocă 8; diiaconulă Tudose vedre 8; Marculă părcă[abulă] ved. 6, ocă 80; diiaconulă Matei vedre 3, ocă 3; de la chirigii vadră 1, ocă 2 p¹; uncheașului Stană Ţomăgesculă vedre 3, ocă 3; Dumitru otă Richițeani ocă 2, litră 1; popa Dumitru otă — vedre 5, ocă 5; diiaconulă Stană Ciripană vedre 3, ocă 10; Gheorghe Lățcofă vadră 1; Andrei ot—vadră 2, ocă 2; Udrea ot —vedre 4; chirigii ocă 2 p¹; dascalulă Roșca vedre 13 p¹; la Dinulă vedre 2 p¹; la căp[itanul] Hristea vedre 3 p¹; la diiaconul Duminecă vedre 13.

XCI.

[C. 1760.]

Listă de 30 Țigani, în fața cu însemnarea „zil[e] 5“.

Nume: Vasile Zlăta[riă], Ion Toboș, Lisandru, Radu Cărnar, Oprișă, Rad[u] Cucul, Stan Vlaicul, Vasile Bucătar[iul], Dumitru Rusul, Tudor Țolcă, Mitrea Mucles, Rad[u] Cărlă, Neculae Buriă, Vasile Croitor[iă], Dima Matahală, Gherghe Piticul, Dima Creșul, Badea, Tudor Căpoca, Stan Glomnicul, Chișalin, Rad[u] Tălpășan, Părjul.

La cercu, Lună i Martă, liude 84.

[În sens invers, o socoteală de capre.]

XCII.

*Poruncă pentru claca Hurezulă, a lui
Scarlat-Vodă Ghica.*

Milostiiă bojiă Io Scarlată Grigorie Ghica Voevod i gospodină davat gospodstva mi sie povelenie gospodstva mi după așăzământulă ce s'au făcută prină testamentu, care iaste întărită, să aibă toți sătenii, căți sântă șăzător i satele dupe moșiile mănăstirii Hurezii otă sudă Vâlcea, anume moșiia Baia-de-fieră, sudă Gorjă, i Hurezii i Bărzotenii i Fomețeștii i Racovița i Foleștii i Șirăneasa i Șușani i Runculă otă sudă Vâlcea, i Craiovița i Gioroculă i Pușurile i Brato-

voești i Marmura i Jdegla i Pătrojani sudū Doljū i Căzânești i Pădurenii sudū Olțū i Stoiceni i Șchiei sudū Argeșū, a clăcui pe anū câte doasprezece zile; însă numai cei ce vorū fi casnici și vrednici de muncă, iar holtei să nu să supere. Și claca să o facă rânduri rânduri, de la începutul primăverii până la sfârșitul toamnei, în 9 luni, iar nu totū deodată. Iarū, cându nu va avea mănăstirea lucru ca să-l pue să lucreze, ci va ceare să iă bani de la dănșii, atunci, dupe adaosul ce s'aū făcutū la acelū așazământū, să aibă a da fieștecare casnec pentru acele zile câte un zlotū pe anū, iarū nu mai multū. Și dijma încă să o dea pe deplinū din toate semănăturile, câte vorū avea pe moșii, după obiceiū. Iarū, din legumile ce vorū avea pen grădinī, de treaaba caselor lorū, supărare să nu le facă. Vinū și rachiū încă să nu fie volnicū nimeni altulū a vinde, fără numai totdeauna vinulū și rachiulū mănăstirii să să vârză. Iarū, cându nu va avea mănăstirea de vânzare, atunci care dinū sătenī va vrea să vânză, acela întâi să meargă să să așaze cu ispravnicelulū ce va fi orânduitū acolū la acele moșii, și, luīdu-și voe, așa să vânză, căci că ačasta la voia stăpānului moșiei stă. Așījderea și suhatulū munților să-lū dea dupe obiceiū, și după cum să va putea īnvoi cu igumenulū. Iar, cându vre unī din sătenī nu vor urmā la toate dupe cumū poroncimū mai īn susū, dumneav[oastrā], ispravnici ai județelorū, pe unī ca aceiia să-i faceți și fără de voe ca să să supue poroncii Domnii Meale.

И исавъ рече господства ми. Aprilie 19, 1760.

[Monogramă cu roșu. Pecete octogonală.]

După condică.

Proct. Velū Logf.

XCIII.

*Răvaș al lui Răducanu Socoteanu către egumenul
Dionisie de Hurez, în deosebite afaceri.*

Cinstite și prea-cuvioase și mie părinte duhomnicescu,
Sfinția Ta părinte arh[imandrit] chir Dionisie, egumene

Hurezane, cu plecăcune căzută închinându-mă, sărută mâna Sfinții Tale.

Părinteaască scrisoarea Sfinții Tale ce mi ai trimis — am luat, și, întâi, înțelegându de fericită sănătatea Sfinții Tale, că să află întreaga, foarte m'am bucurat. 4 cărți de judecată ce mi ai trimis Sfinția Ta pentru moșia Reța, am luat: adecă hotărnicia răposatului Ionu Băleanu, cartea răposatului Banu Barbulu Văc[ărescu] i cartea d[u]m[i-sale] Ianachi Hrisoscoie[le] Velu Banu, i o carte a dumnealor[or] veliților. Pe trimisul Sfinții Tale nu l-am ținut aici, ci l-am trimis iarăși la treaba lui, de vreme ce la această cercetare iaste trebuință ca să fie și Sfinția Sa părintele episcopu, și, fiindcă Sfinția Sa părintele mai zăbovește fr'o 10 zile până va veni, pentru aceia nu l-am oprit aici ca să cheltuiască. Ci Sfinția Ta să ții cartea aceasta a mea, în locul cărților, până ți le voi trimite, și, trimițându-ți cărțile, să-mi trimiți Sfinția Ta cartea aceasta înapoi, să nu rămăie la mănăstire, fiindcă călugării au năravu. Pentru unu fecor[or] și unu Țiganu alu dumnea[ei] Cluceresăi, cumnatei d[u]m[ital]i, cele ce mă poftesti Sfinția Ta încă am văzut. Ci la aceasta să fii Sfinția Ta odihnit, că, la cercetarea ce să va face pușcării, îi voi avea purtare de grijă, și atunci vo[î] face știre Sfinții Tale cine-i iaste davagiu. De aceasta făcu[ă] știre Sfinții Tale, și cu plecăcune rămăi

Al Sfinții Tale ca un fiu sufletescu:

R[ă]d[u]c[anu] Soc[otea]n[u]l, Stol[ni]c.

Avgust 30 dni, 1763.

Pentru botița de păstrăvi și 2 cașcavale, foarte mulțămescu Sfinții Tale, numai la cașcavalu au trebuit și roșu, după cum îi iaste obiceiul pe la Crăcun.

*Fii-mie[ă] Gligorașcu și noru-mea cu plecăcune să închină și sărută mâna Sfinții Tale, și noru-mea Țau mulțumit Sfinții Tale mai mult, fiindu că iaste și ia munteancă, și pe aici de acestu felu de păstrăvi nu să găsește,

și, de te-ai greși să trimiți mai mult, așu mulțumi și eu Sfinții Tale.

[V°:]

Pe Rafailu eromonahū, omulū Sfinții Tale, i-amū datū voe să meargă la poslușanie unde iaste orânduit.

Cinstitulū prea-cuviosulū mie părinte duhomnicescu chirū Dionisie arh[imandrit], egumenū sfintei măn[ăstiri] Hurezultū, cu cinste și cu multă evlavie să să dea.

[Nota:] Carte d[u]m. Stol[nicul] Socoteanu pentru cărți moșai Reacea, care aū opritū d[u]m[nealui], și ačasta în locū de zapisū iaste¹.

[Pecete de ceară neagră (cameie).]

XCIV.

*13 Iulie 1764. Egumenul Dionisie de Hurezī dă moșia Jitioara în sama preotului Frincul din acel sat.

XCV.

Carte de vinăriciū pentru Hurez a lui Scarlat-Vodă Ghica.

Milostiiū bojiū Io Scarlatū Grigorie Ghica Voevodu i gospodinū davat gosopodstva mi, de vreme ce sfânta mănăstire Hurezulū are milă, atâtū cu hrisoavele altorū Domni, câtū și cu hrisovulū Mării Sale răposatuluiū întru fericire părintelui Domnii Meale, să iā vinăriculū dinū poporulū Suteștilorū i Nemoi, Gârdeștilor i alū Zlătăreilorū și alū

¹ La 11 Novembre 1726 [1747] încă se dezbătea procesul dintre Hurez și acest Socoteanu, de o parte, iar, de alta, Ioana, fata preotului Ioan din Recea. Ea chemase la Divan pe egumenul Dionisie și pe „dumnealui Radul Socoteanul biv treti Logofātu“, căci popa ar fi plătit datoria sa la „răposatul Gheorghii Socoteanul Comisarul“. Egumenul arată că înaintașul său Ioan dăduse lui Gheorghii pentru Recea „hotarele“ Sălcuța și Nicuia (Dolj), la 1723 [1723—4] încă. Radu era fiul lui Gheorghii. — Iscălesc Caimacamii Craiovei: C. Strimbeanu, C. Obedianul, Fota Pitarul, Dumit. biv Vel Șetrar. — Din hotărîrea de la 30 Iulie 1725 [1750] a Baunlui Ianachi Hrisoscul se vede că Radu avea „frați mai mici, Statie și Matei“. Popa Ion și fiii fuseseră spînzurați la Diu, „pentru hoțiile lor“.

Creștenilor otă sudă Vâlcea, cu pârparulă, după obiceiă, — dămă Domnia Mea volnicie omului pre carele îlă va orându cuviosulă igumenă dă la ačastă sfântă mănăstire, chiră Dionisie, ca, împreună cu vinăriceri domnești, să scrie totă vinăriculă din mai susă numitele popoară, făcândă doao catașișă asemenea, iscălite fiindă și dă vinăriceri domnești și de omulă mănăstirescă, și, strângândă bani vinăricului, dină cinci bani dă vadră să aibă a lua omul mănăstiri cāte doi bani și pârparulă după obiceiă, cumă iaă și alte mănăstiri, iară ceialalți trei bani, întru care iaă și ploconul dă nume, să-î iaă vinăriceri domnești. Dreptă aceia poruncimă Domnia Mea, după cumă să coprinde mai susă, așa să să urmeze. И н сѧдѧ речѧ господарѧ мѧ. Sept. 20, 1766.

[Monogram cu roșu. Pecete octogonală.]

De Nic[o]lae, și t[re]c[ut] la cond[ic]ă, 400.

Pročt. Velū Log[o]f[ă]t.

XCVI.

[C. 1770.]

Fo[i]ța de *bani ce amă dată pă meare* pă rutore (*sic*), cumă arată în josă anăme.

XCVII.

[C. 1770.]

[Socoteală de vinăriciă a Hurezului.]

[—]

Duminecă diiacon, eg[u]m[enul] Cotmenean, Neacșul Mănăciul, Marin Ciutesc[u], Savvatie monah, Radul Popescul, Trandafir.

Căzănești.

Popa Tănăsie Oprița, popa Vladul, Stan Cranga, Pătru Vână, Tudor Tud[o]rescul, popa Marin, popa Stan, Radul Dudulesc[ul], Stančul Croitoriū, popa Voinea ot Vărzari, Misail monah, Bunea diiacon.

Alimănești-de-sus i Piatra.

Vlad Ciutesc[u], Ion Tomulesc[u], Neaga, popa Ion ot

Cerboreanî, Ion Doniță. Stan slug[a] Bistriți, Ilină văd[u]va, Vălsan, popa Bunea, popa Mincul ot Minchea, Vălcul Laot, popa Dumitru, Ion Oroșan, Sima diiacon, Pătru Săracul, Matei Țiban, Tudora fata, Radul Siimean, popa Albul, Bodița părc[ălabul], Serghie, Cănda diia[con], Mihaî Udean[u], Radul Amărăscul, Eftenie, Stančul Eșan.

Milcoiul.

Oprea, popa Pătru, Post. Pătru ot Ruda, Stanca Copila, Despa preoteasa, Vălcul diiacon, Albul, Vălcu, Dobrin diiacon[u], Vălcul (?) lăcătușu, Dumitru Bocriia, Stan Erboșescul, Mihailă Orbul, Stoica Florescul, Stančul ot Ciofrângeanî, Marin Minčună, popa Ion Cimpocesc[u], Matei diiacon[ul], Stroe Măicănescul, Sofronie călugărul, Bădica, Preda ot Vâlcea, Dumitru diiacon, Ion Dincoată, Dumitru Angheliescul, Stanca copila, Stan Ionicescul, Pavel călug[ă]rul, Stoian Porcoi, popa Dumitrașco, popa Stoica ot Iaș, Zlotea, Marin Jidov[ul], popa Costandin, popa Ion, Antonie Perivoesc[u], Ion diiacon sin popa Calcul, Eftenie Log[otă]t, Ștefan Orbul.

Ciutești.

Iana văd[uva], Radul Filion, Matei Mălurean[u], Ion cel mare.

XCVIII.

Carte de vinăriciă a lui Manoli-Vodă Ruset.

Milostiiu bojiu Io Manoil Rusetu Voevod i gospodinū davat gospodstva mi, de vreme ce sfânta mănăstire Hurezi din sudu Vâlcea are mile dă ia vinăricu în toți ani dintr'acestă județ, dă popoarele ce să coprindū în hrisoavele sfinti mănăstiri, ce le are de la alți frați Domni, volnicimū și Domnia Mea pe Dionisie arhimandritu, egumenulū mai susu numitei mănăstiri, ca și de acumū înainte să-și ia vinăricul, de vadră câte bani doi, și părpărulū după obicei, cumū au luatū și înu trecuți ani, dupe cumū să coprinde în hrisoave. Că așa iaste poronca Domnii Mele. И к сдам речеѣ господарѣ мн. 1770, Ок. 20 dni.

[Monogram cu roșu. Pecete octogonală cu scutul cuprinzînd vulturul supt coroană și *иѡ мѡ. рѣѣт. ек. 1770.*] Vel Log[o]f[ăt].

XCIX.

Răvaș al lui Chiril călugărul către egumenul de Hurez.

Cinstit Sfinția Ta, părinte arhimandrit, ig[u]menu sfintei mănăstiri Urezuului.

Cu metanie și cu plecăcune sărut blagoslovita dreapta Sfinții Tale. 2 cinstite scrisori, ce me-ai trimis, am văzut; pentru sfântul praznic, m'am sălit câtă am putut și forte peaste bun am trimis, gras, oc[ă] 200, și 2 saci de fă[i]n[ă] bună, oc[ă] 250, de jimbă. Dar, pentru grâu, vei ști că n'am găsit car mai din vreme, iar, cum am găsit 20 de car[e] din Petrară și din Costești, și am rămas să le încarcă cu porumb și cu griu, și apoi să mă duc la Oreava, să târguesc de praznic, și aș[a] gândescu: 3 zăle mă voi afla mai nainte, și voi aduce tot. Pentru rămători, vei ști că sântu frumoși, iar nu i-aū dus la baltă, că aū venit vataf acum, și Jiu iaste mare: pân va scădea. Pentru Ispas Murar[ul], vei ști că l-am scos, că l-am găsit cu 4 saci de griu curat vânduți, și mie îmi dă săcară, și Sfinția Ta îmi faci rușine mie, și îmi scoț och[i], dar acum [a]m luat zapis dela acesta să-mi dea griu curat; dar el iaste ursu gras: nu să supune. Ci, dacă va veni la Sfinția Ta, să nu-i dai obraz; că aū cumpăratu o păreche de păpuș să-l duc[ă] acolo, ci v[ăd] c'a răbda, și z[ice] că nu să supune mie, ci-și bate joc.

Al Sfinții Tale prea-plecat și slug[ă]: *Chiril mo[na]h Dobrin.*

Maî 11, 1776.

Ci am luat: orez 3 oc[ă], cafea 1 oc[ă], stafide roș —, untu-de-lemnă 1, morun oc[ă] 1.

Întru cinstită și blagoslovită mâna Sfin. Sale păr, părintelui arhimandritulu, eg[umenul] sfintei mănăstiri Urezu, cu plecăcune să se dea.

[Pecete neagră, ruptă.]

C.

Diata egumenului Dionisie de Hurez.

De vreme ce întâmplarea cea viitoare și însăși și înge-
rilor necunoscută, pentru că numai la Dumnezeu toate sânt
cunoscute, — dreptu' aceia e' robul lui Dumnezeu Dionisie
arh[imandritul], igumen sfintei mănăstiri Hurezi, am' soco-
titu' mai nainte, până a nu mă cuprinde sfârșitul vieții
meale, și până imi sânt mințile întregi și sănătoasă, ca să
iasu' în urmă știință și învățătură părinților și fraților.
Ci, întâi, mă rog' lui Dumnezeu ca unui milostiv să-mi
iarte mulțimea păcatelor ce am' grășitu', ca un om, în
trăcătoare lume. Așijderea mă rog' Preasfinților Voastre,
prea-sfinți părinți arhieriei, și Sfinților Voastre, fraților igu-
meni, și Sfinților Voastre, părinților și fraților după la
sfintele lăcașuri, ce am' trăitu' cu toții într-o această lume,
și tuturor creștinilor, să mă ertați, și de mine încă să fie
ertați toți căi imi voru' fi greșitu' și verice rău mi i-aru'
fi făcutu'. Cu această credințoasă diată a mea am' lăsatu'
în scrisu' ca în urma mea să nu între vre unii la vre o
bănuială sau necazu', fiindu' că eu am' stătu'tu' de — an
igumenu' aceștii sfinte mănăstiri, și voru' socoti cineva
cumu' că, fiindu' eu igumenu' atăța ani, voi avea bani și
voru' fi lăsați pă la unii din părinți sau pă la vre unii din
chiliași sau pă la rudele mele sau pă la alții striini, —
de aceasta să știe totu' omul că mănăstirea aceasta nu are
venitu' ca să poată chivernisi pă dânsa [apoi ca în forma
de la 12 Mart 1783; dar afacerea cu Turcii e astfel descrisă:]

Dar' acum' mai pă urmă, pentru pricina morții Turci-
loru', ce au omorātu Rămăști în poarta mănăstirii, Dum-
nezău știe câtu' necazu' am' pățimtu' și eu și fratele igu-
menu' Bistriceanu, chiru' Stefanu', fiindu' Sfinția Sa igumen
atunci aicea la noi, și câtă cheltuială am' cheltuitu', de
ne-amu' stinsu'.

[Tot așa.]

Dionisie arh[imandrit], ig[u]m[en] Hurezi, adevărezu'.
Sept. 1 dni, 1776.

CI.

*Zamfir Stolnicul către egumenul de Hurez Gherăsim,
pentru un proces.*

Cu fiască drag[os]te ne închinăm, sfinte părinte ig[u]-
m[e]n[e] Hurezane.

Scrisoarea Sfint[ii Tale] am priimit-o, și, de săn[ă]tatea
Sfint[ii Tale] înțelegând, foarte ne-am bucurat. Pentru acei
t' 60 ce didăsăși Sfint[ia Ta] răvașu Hristii, nepotu răposa-
tului părintelui Vlădicăi Sărăcinescu, cum că îi vei da, și
acum ne scrii Sfint[ia Ta] cum că cu greșală ai dat acel
răvașu, fiindcă Manda, nepoata Sfint[ii Sale] părintelui
arh[imandrit] proigum[e]n Hurezan, ar fi zăcând că nu s'a
luat acei t' 100, dupe scrisoarea arh[imandritului], dela ră-
posatu părintele Vlădica, arătând că va priimi și carte de
blestem, — pentru aceasta am adus pe numitu Hristea, și,
arătându-i cartea Sfint[ii Tale], și mai cercetând pricina cu
de amăruntu, însuși Hristea, nemaî având ce să răspunză,
ș'a cunoscut dreptul său, și așa i s'a luat scrisoare ce o
scrisasă Sfint[ia Sa] părintele arh[imandrit] către răposatu
părintele Vlădica ca să dea acei t' 100 nepoată-sa, și s'a
spart; iar rămasu ce l-ai fost dat Sfint[ia Ta] Hristei pentru
t' 60, iată că-l trimisem. Și această pricină s'a izbrănit; de
acum înaintea, nu vei mai avea supărare. De aceasta în-
știțăm și sântem

1778, Mai 9.

A Sfint[ii Tale] fii suf[letești]:

Zamfir Stol[nic].

Sfint[ii Sale] părintelui arh[imandritului] ne închinăm cu
fiască ple[ă]cune, și, pentru osteneaală, să avem bla-
goslovenie.

[V°:] Cinsti[tu]lui și al nostru părinte sufletesc Sfint[ii
Sale] părintelui igumen Hurezan chir Gherăsim cu fiască
drag[os]te să să dea.

CII.

Învoială a egumenului Gherasim de Hurez cu niște Ungurenî pentru arenda unui munte.

Gherasim ermonah și ig[u]m[en] sfint[eî] măn[ăs]tiri Hurezul. Dat-am cartea noastră acestor Ungurenî, anume Oprii Crăcun i Predei Crăcun, precum să știe că le-am dat muntele Bălescu în suhat în t' doaozăci pă anū, și să aibă a-l ținea cest munte cât le va fi voia, nestrămutat de cătră niminea, însă și prinsoarea muntelui galbeni doozăci și doao. Pentru care le-am dat și noi această carte la mână, ca să fie slobozi a-l stăpăni cu bună pace, de cătră niminea nestrămutați, fiindcă acest munte l-au luat măn[ăs]-tirea cu judecată dela Gheban, fiind încutrupit de dănsul mai innainte. Pentru aceasta am iscălit. Mai 25 d., 1778.

Gherasim ig[u]m[en] Hurez[ului] [pecete octogonală și r. p.] cu linii.

Și zece hărșii negre. Și zece cașcavale.

T' o sută am priimit den mână lui pentru prinsoare.

Gherasim ig[u]m[en] Hur[e]z[ului].

Însă acest munte iaste datū lui Crăcun Preda jum[ă]-tate și jum[ă]tate Oprii Predii i Manii Predii i Dumitru Predi, ca să aibă a-l paște cu dobitoacele lor frățeste, prič[i]nă între dănșii să n'aibă — că eu așa mi l-am dat ca să-l pască dobitoacele lor. Acast[a] scriū.

Mai 25, 1778. *Gherasim ig[u]m[en] Hurez[ului]*.

CIII.

Zapis pentru arendă de moșie către același egumen.

14 Septembrie 1778. Hagi Ivan Popu dă zapis egumenului Gherasim Hurezeanul pentru arenda moșiei Craiovița, „care moșie iaste mai multū pentru chivernisala hanului alū sfintei mănăstiri ce să află în Craiova, din piatră ziditū“. Arenda va ținea șese ani, cu 50 de lei pe an, „și, orî să fie bucate pă iă, orî nu, întru al mieū norocū; și, deosebitū, mă legū și cu aceasta ca, cându va fi vremea

de a să apuca sfânta mănăstiri să dreagă hanul din Craiova, să amă a fi purtătoru de grije la toate, împreună cu oameni sfint[ei] mănăstiri care voru fi orânduiți spre acea treabă, însă cu dreptate, în frica lui Dumnezeu“. Va *descoperi* hotarele împresurate, „puind și semne“. „Asemene scrisoare mi i-aū datū și Sfinția Sa mie, întărită cu totu săborulū și cu pecetea sfintei mănăstiri“.

Arenda va merge de la 23 April 1779.

CIV.

Carte a lui Alexandru-Vodă Ipsilanti, de apărare a pădurilor Hurezului.

15 Ianuar 1779, Alexandru Ioan Ipsilant Voevod. Pentru jalba lui Gherasim, egumen de Hurez, cu privire la moșiile mănăstirii: Căzănești (jud. Olt) și Pădurenii (idem), Stoiceni (jud. Argeș). Șușani (jud. Vâlcea), „pe care moșii afe și păduri poprite, și uniū din lăcuiitori, în silă și făr de a nu lua voe de la omul cel rânduit de Cuvioșia Sa, să pun de le tae, și face stricăcune“. Deci se dă o *carte* „cu care să aibă a apăra aceste păduri, neingăduind pe nimeni să le tae“. Ordin către ispravnicii. — Monogramă cu roșu, pecete lungăreață cu roș, purtind vulturul, inițiale și data de 1774. Jos: „Proct Vel Logofăt, vt. Logofăt“.

CV.

Catastih de mila [de vină]riciū ce are a lua-o sfânta mân[ăs]tire Hurezū din popoarele ce să cuprind în lăuntru; 1780 . . .

[rupt.]

[Nemouiū.]

Mihaī Zablău, Preda unchiiașu, Neacșu Măgher cu trei vod. în conimī, Pătru vieriu, Nicolae vieru, Nicolae sãn popa, Stan vieriu, diiaconu Ivan, Nicola Melintescu cu 3 vod. în struș., Soare sluj[i]toru, . . . voescu i vod. la hărădău, Măgheranu, Ciorăscu, Stanču lăcătuș, Radu deliu,

Radu Drăcea, în 2 vase; Nicolae Tarbolescu, Radu sin Calotă, Radu Merişăscu, Dumitru Ulubû, în trei berbeniţi struguri, Tudosie Merişăscu, Gheorghie Merişăscu, Costandin Catana, popa Badea, Stan sin Radu dogar, Ion stegar, Stanû Glăveanu, Dum[i]tro Cîonga, popa Ionû, Matei Orlescu, Tudosie Părvulescu, Aspru, Stan vieriû, popa Sandu, Dumitru Logofăt, diiachiu Dumitru cel mic, Lazăr părcălab, diiacu Dumitru, ... în cetărnă cu 2 vodu înăruşie (*sic*), izvodu Păuneî cu 7 vodû în putinî, ... 7 vodû hărdău, Pavel monah, Andrei abagiu, Cărstea abagiu, Marica diec[o]neasa . [Total 2724 vedre.]

Creţenii.

Ion Părvulescu, popa Preda, Ionû copilu, Radu Baçu, Radu Piele, Stan sin Voica, Ianachie Popescu, Iane diiaconu, diiac[o]nu Stanû cu 4 vodû în struguri, Stançu Guşoianu, Radu Părcălăbescu, Nichita croitor, Radu Cizmariu, diiaconu Radu, Rafail iermonah, diiaconu Dançul, Costandin Drugă, diiaconu Radu, diiaconu Ionû, Samfira sāraca, Dum[i]tru Creţeanu, Ion părcălabu, Nicolae Părvulescu, Vladu Izvoreanu, Voicu copilu, Preda Usturoi, Ionû Mrenescu, diiaconû Costandin, diiaconû Dragomir, Badea ot Gârdeştii, diiaconu Costandin, diec[o]neasa Călina, Mihaî copilu, Stanû mămular, Radu Vădescu, diiaconu Drăguşinû, diiaconu Dăm[i]tru, Preda vieriû, Tudor vieru, Mihaî Bedreagă, Preda Motortă, Nicola Bărbulescu, Dumitraşcu croitor, Stan Şchiopu cu un ipac de vodû 7, popa Barbul Bătăşanu, popa Tănasie, Costandin Făurescu, diiac[onea]sa Stana, Matei Mormuescu, Tudosie Postea, dieconeasa Ilinca, mătuşa Ioana, dieconeasa Ancuţa, Preda vieriû, Radu sîn Preda cu 10 vedre într'un butoi, Ianca sāraca, Stan sin Sanda, Papa sin Dima, Ianachie Padinû, Dumitraşco băiatu, Mihalcea Padin, Trîşcu, Părvu Izvoranu, Niţu mătăsar, Mărica copila sîn popa Părvu. [Total 895 vedre.]

Pitoloşani de Suteşti.

Protopopu Matei Gărdescu, Ioan Țoadă, Năstasie Țoadă,

Mirea Boroșăscu, Isaia Ungtureanu, Costandin Năhuiul, Pătru Didica, Lazarū, Dumitrașco al Mătușăi, Mihaï Amărăscu cu 4 în hărdău, Iordache Boroșăscu, popa Radu ot Voicești, Marinū Boroșăscu, Ghincea Boroșăscu, popa Samoil, diiaconu Ionū, Radu Cosac. [Total 933 p^l.]

Hățișăștii de Sutești.

Preda sin Pavel, ipac în hărdău i berbeniță, Vasile Năglăbeală, Ion sin Dobrița, diiaconu Ionū cu 5 în cominū, diiaconu Niță, Pătru Erăulescu, Ilie sin Ivanū, Mărinū Zăbavă, Giura sin Pătru, Hriza, Radu sin Nedela, Neagoe, diiacū Dumitru, Lazăr Lăpușoiulū, Ionū sãn preoteasa, pop Pătru, Tudor Hățășū, Pană Catana, Staiū Trăistar, cu 5 în brăda, ipac în 2 cetărne, Radu Hoțișu, Filipū sinū Radu, Andronie vier, Parthenie monah, Preda croitoriū, Stan Ciurea, Dumitru Pungă. [Total: 1189 vedre.]

Stărminoșii de Crețeni.

Radu Jilcu, Dumitrașco Catana, Papa Bărbulescu, Ionū Catana, Radu vierū Părșcoveanulū, Mihaï Gașparū, Pătrașco Mămăligă, Ianache vieriu Băbeanulū, Dumitrașco Gașpăr. [Total: 281 vedre.]

Sutești.

Popa Marin, Dumitrașco Crețeanu, diiaconu Dumitrașco, Antonie sãn diiac[on] Pătru, Pătru Caiba, Dumitru Că-rășilă, Ionū al Buicăi, Stanū Turmacu, popa Ionū, dieconeasa Ancuța, Ioana Mătușa, Matei Cătănoiū, Marinū zet Licsandru, Alecsandru Clinci, Andronie părc[ălabul], diiacon Gheorghie, diiac Stanū sãn ego, popa Oprea, Ștefan sin diiaconu, Dumitru Andronescu, Ionū Logofătul, Badea Logofătul, Varlam ermonah egumen Săceanu, Stroe ginbașu, dascalu Nițu, Dumitrașco Chiricescu, Ionū vieriū, diiaconu Nițu ot Pietrari, Preda Grecu, Dumitru sãn popa Oprea, diiac Ionū, Florea Sărbătoare, Dumitrașco Pietrar, Voiculū Pietrariū, Ionū Olteanu, diiac Șarban Copăceanu, Stanū Pricoliču, Preda băiatu, Mărin sin Marica, popa Mihaï Crețeanu, Trandafir, Mihaï Susu,

ipac cu 9 vodă în puțin[ă], Nica Băiașu, Florea Ghilicescu, Dumitrașco Chiricescu, diiaconu Pătru, Oprea Tătaru, Ion Călinescu, Ionu Cerneanu, Dumitru vărul lui Călinu, Giura Chiricescu, Nițu Greculu, Păunu Grecu, Păuna văduva, Paraschiv Băbeanu, Sandu Călinescu, Ilie Gavrila, Ion nepotu Predei vier, Preda vier, Giura Sfetici, Barbu sin Leca, Matei cumnatu-său, Ianachie brat Barbu, Dumitrașco Duțul, popa Ionu Mitrofanu, Marin brat popa, Miha vieru, diiacon Stoica, Dumitrașco untar, Stan Spănu, Radu vieriu, Neacșa lui Varlamu, popa Pătru, Nicola Dițascu, popa Anastasie, Neda săraca, Matei Giorocu, popa Stanu, diiac Florea, Voicul sin Durma, Oprea mămular, ipac cu 8 vodă în trușie, Stoica Sărbătoare, Ion Sărbătoare, Vasile Caracaleanu, Costandin Condei, Giura al Iancului, Iancul unchiiașu, Marinu Hoară, Papa unchiiașu, Ion brat Fir, Radu sin popa, Radu Dumbravă Marinu Ungureanu, Matei Căzănoiu, Matei mătăsaru. [Total, vedre 42.866 p.]

Vadr[a] po bani 2, fac t¹ 714, bani 53, una liude, i ipacuri 260 de liude, de ipac po bani 12, t¹ 65, bani 54. care să fac peste tot t¹ 780, bani 17; dintr'aceștea s'au scos zăcuiala t¹ 78 i t¹ 25, însă t¹ zece sânt sămbriile, dintr'aceștea, iar t¹ 15 cu cartea Sfinției Sale, — rămân bunī t¹ 677, 17 bani.

[Iscălitură neințeleasă.]

Tot Sutești: de aicea aū scris dumnealui Nițu Bărsăscu biv Logofăt za Vist[ierie].

Radu Văru, Anghel vieriu Lungulu, Ionu Nichiforescu, Marin al Lazărei, Ionu Negreanu, Radu Vierescu, ipac în puțin, Ionu sən diiacon Drăgușinu, diiacon Drăgușinu, Ionu Crețu, Barbul Știrbu, Costandin Nică, Barbul Mihulu, Matei Mădulari, Ianache al Lecăi, Vladu Mirculescu, Badea Nichiforescu, Dumitrașco i Săvoiu, Tudor Catana, Predu Ursăscu, Ioana Mătușă, Călin Orlescu, Radu Logofăt, Stanca Pițigoiea, Vlăduțu unchiiașu, Ion Vulpoiū, Dumitrașco Vănescu, Stana Vodoia[n]ca, Dumitru Buču-

meanu, diiacorū Gligorie, Negoia Curărariū, Gîura vătăşălu, ipac vinū roşu, Radu Panţucul, Mărin untar, Pătru Catarinei, Cărstiian Burtică, Dumitru Stoescu, Gîura a Nedea (*sic*), Matei zet Alecse, Costandin Ciapă, Mărinū Dumanū, Mărin untariū, Ilie Răspopei, Stan părcălabu, Stanču Gavrescu, Gheorghie Stroescu, popa Ion sãn popă Mitrea, diiacon Sandu, Mărin Dorghin, popa Hristea, Radu Pănescu, Dicu Pănescu, popa Şarban ot Dobriceni, diiac Ionū.

Slătarū.

Costandinū Trocanū, Marinū Fugariū, Radul Negrescu, Voina unchiiaşu, Radu al Măricăi, Stanču al Radei, Badea Tărziū, Ilie sãn Chera, Radu Unchiiaşu, Sălcă, Gheorghie Țirlea, Ion sãn Ene, diiac Nicolae.

[Total 5.783 vedre.]

Vadra po banī 2, fac t¹ 96, banī 46, i liude, i ipacurī 115, po ban[i] 12, fac t¹ 11 p¹,—care să fac peste tot t¹ 107, banī 96; dintr'aceștea s'aū scos zăcuiala, t¹ 10, banī 3, rămân bunī t¹ 97,—însă din Sutești i Gărdești, 2 gărdași, t¹ 3.

[Iscălitura.]

CVI.

[C. 1780.]

Alt catastih de vinăriciă.

Totū Boruşăștii de Sutești.

Mărinū alū preoteasiī, diiac[onul] Stanū, diiac[onul] Dumitrașco, popa Samuilū, diiac[onul] Ionū, Pătru Didica, Radu Țosacū, Preda Căglăbeală, diiac[onul] Pătru.

Poporu Suteștilorū, ce să zicū Hațișești.

Mirea, diiac[onul] Ionū, diaconeasa Ioana, diiac[onul] Matei, Riza sin Nedelea, Ancuța diaconeasa, Ionū sinū preoteasa, Radu Oară, Gîura diiaconu, Tudor Hățiaū, Dumitru Pungă, Ionū Curimanū, Staiul Trăistariū, Nica Bondocū, popa Tănasia otū Fișcălie, Ionū Cerneanu, Mihalcea Usturoi, Gîurca Sfeticī, Matei cumnatu Lecăi, Mihaī vierīū mănăstirii Unū-Lemnū, Costandinū sinū Dușu,

Preda Cărășelțu, Tudor Bîrău, popa Anastasie, Marica Gîorochoaia, Neguțu alu lui Banu, Voiculă Pietrariu, Pricolicu, Stanu Turmacu, Stroe Gimbașu, Ionu alu Bui-căi, diiac[onul] Dumitrașco zugravulă, Radu otu Gănești, Dumitru Andronescu, Mărin Munteanu, Licsandru, Gîura Gărdașu, Costandinu Condei, Stanu Țortanu, Firu Goanță, Radu Papi, popa Ion Cenușe, Dumitrașco Șerbănoiu, Gîura al Dafinicăi, Negoia Curărariu, Stanu Naiba, Preduță, Dumitrașco Nichiforescu, Dumitrașco Isofoiu, Matei otu Mădulari, Ionu Cămpăanu, Dicu Călărașu, Costandinu Lădescu, Mărinu Roșu, Ionu Crețu, Ionu Negreanu, Stănică, Radu Văru, popa Preda Bereanu, Ioan Petcanescu, Radu Panțucu, Stanču Gavrea, Mărinu Dumanu, Stanu Găvroiulă, Costandinu Țapă, Matei zetă Alecsie, Dumitru Stroescu.

Poporu Gărdești.

Licsandra sāraca, Stana Gîodoica, Mărinu Gîodoiu, Dumitru Dogariu, Ion Vulpoiă, Ionu Lănariu, uncheașulă Dinu Pănescu, Enache Flăcău, prot[opop] Matei Gărdescu, popa Matei Mănăstireanu.

Crețeni.

Mihai Gașparu, Radu Jilcu, Dumitru Boiangiu, Papa Bedreagă, Radu Popescu, Dumitrașco Runceanu, Mihalcea Mărinu viile fug[a]r[iloru], Mihaie dasc[ă]lulă, popa Părvulă otu Măcuca, Ionu otu Olanu, Stanču Bătășanu, Preda Nevasta, Vasilie Pîrvulescu, Papa Izvoranu, Dumitru Băbăluță, diiac[onul] Ionu Mreană, Obretinu, Matei Morunescu, Costandinu Făurescu, Mihaie Crețanu, Preda Lupoiă, Ionu Răducă, popa Costandinu otu Dobriceni, Samuilă, Ianache Padină, Nicolae Trișcă, Stancu Pădinescu, diiac[onul] Mirică.

Izvoru de Nemoi.

Radu Păunii, Stanu Duța, Andrei Papistașu, Ilinca Cărămăreasa, diiac[onul] Dumitru Călineanu, Radu Coandei, Stoica Beznea.

Nemoi.

Lincă uncheașu, Matei Orlesculă, popa Ionu Pălăn-

geanu, Stanu Glăvu, Oprea Tătaru, Ionu Bučumeanu, Barbu Ţorăscu, Radu Ţolacu, Dicu Ţobanu, Vladu Spărgăleanu, Stoica Meghereanu, Filipu Croitorescu, Dumitru Tarbelescu, Părvu Melintescu, Soare slujitoriulă, Radu Dobruşanu, Radu Zestroi, Ştefan vieriu Ştirboicăi, Stanu otu Butari.

Cin cup. ved. 57.762 p'.

CVII.

Poruncă a lui Alexandru-Vodă Ipsilanti, pentru ca ispravnicu să cruțe o cărcumă a Hurezului.

Io Alecsandru Ioan Ipsilant Voevod, bojiu milostiit i gospodar zemli vlahiscoiu.

Cu cale fiind anaforaoa dum[nea]lor veliitoru boeri, o înțărîm și Domnia Mea și poruncim ca de acum înainte să fie popriți isprav[ni]ci de a nu mai merge în conacul la cărcuma măn[ă]stirii, ci să-și pue corturi pentru șăderea dumnealor, dăndu și porunci oameniloru dumnealor ca să nu mai facă stricăcune, nici ei, nici cai loru, în via măn[ă]stirii.

1781, Noemvrie 2.

[Pecete ovală cu chinovar, cu coroană și marca munteană.]

[Cu o scrisoare foarte rea:]

Pria-înnălțate Doamne, mă rogo ne scutește conacele.

Prea-înnălțate Doamne, Rafail ermonah, iconom sfintei măn[ă]stirii Hurezu dănsud Vâlce, au jăluit Înnălțime Tale zicând că sfânta măn[ă]stire Hurezu are în sud Mușcel în deal[ul] Piteștilor o vie, și în poalele vii are o cărcumă lângă drum, și, la culesul viilor, toamna, să face bălcu pe supt poalele viilor la vale, mai dăpărcoru dă via i cărcuma măn[ă]stirii, și, la vremea acelu bălcu, zice că vin dum[nea]lor isprav[ni]ci județului la bălc, și dă la o vreme zice că s'au obișnuit ispravnici și mergu în gazdă la acea cărcumă a mănăstirii, și scot pe cărcumaru afară, și șăd câte șase săptămâni acolo, și dănt'acea pricină să închide cărcuma și nu să vinde vinul mănăstirii. Și, dăosebit dă ačasta,

zice că oamenii isprăvnițești slobod cai pân vie, arde aracii dăn vie, făcând mul[tă strică]cune și pagubă sfintei mănăstiri dăn pricina ačasta. Și să roagă ca să fie luminata porunca Mării Tale către dumnealor ispravnici județuluî ca să nu mai meargă în gazdă acolô la cărcuma mănăstirii, ci să meaargă la sat, și, după jalba sa prin zapciû vâtaf de Păh[ărni]c[ei], ni să poruncește, dă Măriia Ta ca să cercetăm, și, dă-î iaste cererea cu cale, cu anaforă să înștiințăm, Mării Tale. După luminata porunca Mării Tale, cerce-tând, am găsit a fi cu cale cererea ce face acest Raf[a]il... Ci, orî să meargă în gazdă la sat, saû să-și pue corturi, și oameni lor ce-î aû, să le dea poruncă să nu arză aracii după în vii, nici să sloboază cai pă în vii... Care ačasta iaste datoriiia dumn[ea]lor dă a fi cu priveghere să nu să facă stricăcune la nici-o vie... 1781, Sept. 13.

Pană Fili[pescu] Vel Dvornic,... Vel Log., Gh[eo]r[gh]e Băl[ă]c[eanu] Vel Log[ofă]t, Istratie Vel Cluceriû, Theod[o]-rache Știrbei Vel Sărdariû.

Avaet: t¹ unul

Trecută în cond[i]c[a] Div[a]n[u]lui.

CVIII.

Stareful Sava de la Sinaia către egumenul Rafail de Hurez, pentru prietenie duhovnicească.

[C. 1782.]

Cinstite și prea-cuv[ioase] părinte chir Rafail, egum[enul] sfintei măn[ă]ș[tir]i Hurezul, cu smerită metanie mă închin Prea Cuv[ioșiei] Tale].

Dătătoriuł de daruri, nemuritoriul și Împăratul Hristos, carele fără de fățarie înparte darurile și dă plățile p[u]r[ur]ile deplin, și încă cu miile înmulțite celor ce-l iubesc și păzesc sfintele și de viață făcătoarele sale porunci, pre acela cu toată nevredniciia îl rog, cu umilința sufletuluî mieû, ca o jertvă cu bun miros și bine priimită, să priimească și sfânta dumnezăiasca dragoste a Cuv[ioșiei] Tale], carele dintru început o ai arătat cătră noi tică-

loșii și nevrednicii. Eu cererea Cuv[ioșiei Tale] de la noi, ca să nu mergem cu număr de ucenici, și acolo iar să nu-î adunăm, și să nu ne fie umbletele cu prisosință, ci să ne înpăcăm, precum alții ai sfintei mănăstiri părinți, și ne înfrumșetăm cu smerita înțelepciune, și să ne smerim sfinților părinți de loc, — la toate acestea dăm făgăduință înaintea lui Dumnezeu, înaintea Cuv[ioșiei Tale] și înaintea a tot soborul sfintei mănăstiri, ca cîndu am fi înaintea sf[ân]tului jertevnic le priimim și, cu dragoste înbrățășindu-le, le sărutăm pre iale, eu și cu ai miei d[u]h[o]vnicești fii, și iată acum trimisei pre fraatele Iustin ieromonahul și pre Macarie ierodiaconul, pre cari cu lacrimi mă rog dragostei, milostivirei și bunătății Prea Cuv[ioșiei Tale], împreună și la tot soborul sfintei mănăstiri, să fie priimiți de sfintele brațe ale Prea Cuv[ioșiei Tale], și, dupre cit va fi cu putință, să fie mângîiați întru scărbele lor, până ce, cu darul lui Dumnezeu, prin sfintele rugăcuni ale Prea Cuv[ioșiei Tale] ne va aduce și pre noi păcătoși. Că mie îmi urmează trebuința a mai zăbovi până mă voi mai descurca de une altele ce avem mai cu prisosință, carele nu-s de lipsă a le aduce pe acolo. Însă mă voi silii ca să mă curățesc de iale întru aceste zile, și, dupre ce va trece sf[ân]ta săptămînă a sfântului post, de vom avea viață și vom fi sănătoși, și și vreamea de ne va îngădui, noi, nedînd nici-o întăzirea, vom veni. Numai, pentru D[o]mnul, mă rog dragostei Prea Cuv[ioșiei Tale] să nu fim uitați de la sf[in]tele rugăcuni ale Prea Cuv[ioșiei Tale] și a tot soborul sfintei lavre. Și cu aceasta rămîi

Ghen[a]r 22.

Alu Prea Cuv[ioșiei Tale] smerit și prea-plecat cel mai mic între călugări cătră Domnul rugători:

Savva starețul ot Sinaia.

[V°:] Cîstitului și prea-cuviosului părinte chir Rafail egum[enul] sf[in]tei lavre Hurezul, cu smerită metanie să să dea.

[Bulină verde.]

CIX.

*Scrisoarea lui Rafail călugărul către egumenul
de Hurez, despre afaceri.*

Hristos aŭ inviiatŭ.

Mă inchin Sfinții Tale, cinstite părinte.

Înștiințazu că, dupe ce am plecat de la mănăstire, și viindu aici, amŭ mersŭ la fratele Ionichie, pentru ca să facă socotială, și, după spusul lui ce aŭ priimit de la moșii, cât și de pe vii, am găsit t' 140 luați, iar, unde s'aŭ dat, n'aŭ arătat nimic: una că zicia că va să-și dia socotiala la mănăstire, iar nu aici la mine; alta, am socotit și m'am așazătŭ cu el să vie dupe mine, să ne apucăm de vii, și să venim noi amândoi la mănăstire, și să-și dia socotiala; dar m'aŭ înșelat, și eu am băgat omeni cu bani, și am tăiatŭ viile, și și (*sic*) s'aŭ hărăcit. Și, cândŭ era ca să vie, aŭ fost trecut părintele iconomul la Craiova, și l-aŭ luat cu el, și văzŭ cum că eu am greșitŭ la această triabă, că eu de toate viile nu poci să mă mai apuc, măcar că am dat acum bani de la mine, socotindŭ că mi să va [da] de la el vin în butia ce 'ste la Vornicasa, vor fi ca la 40; rachiiŭ la Runcŭ, un butoi cu v^d 8; la vin n'am umblat nimic. Pentru Țiganii ce venise aici să lucreze, aŭ lucrat viia Vornicesei, aŭ hărăcit-o, și viia Goliasca jomătate, și aŭ plecat fără știria mia; că ia era să facă gardul pe pole și să o sape, și să sape și pe și (*sic*) Vornicasa,—că l'anul trecut numai c'aŭ săpat, dară așa aŭ lucrat, și nici mălaiul nu l-aŭ lăsat aici. Ci să-i trimiț, cu cine să va socoti, să sape aceste 2 vii, și să-mi trimiți bani, să sape viia mare și viia Nemoi,—că viia Grecului s'aŭ săpat. Părintele eclesiarhul să-mi trimiț[ă] hotarnica Pădurenilor, că este trebuincosă, și să-mi caute un zapis de cumpărătoaria unui Stan Țiganul cu frate-său Ion, să să trimiță, că forte este trebuincosŭ, precum vei vedea acest răvaș al Radu ce le scrie. Dar să mi-lŭ trimiți și răvașul iar aici la mine.

Pentru acest om, anume Costandin, viia Nemoi să lo-

vește cu viia lui în capete, și este om fără fămee, și l-am așăzat, și i-am dat viia în samă, și așa socotesc că va avia mănăstiriria (*sic*) ascultare cum să să (*sic*) cade la toate ale vii. Și i-am dat și pecetluitul Sfinții Tale, și i-am dat și potcapul: numai, viind, la mănăstire, să-l trimi[ți] curând, îndărăt, și aici îl voicălugină eu de tot, că așa cere el. Și să înștiințez pentru iconomul, cu ce triabă a trecut la Craiova.

Mart 28, 1782.

Al Sfinții Tale plecat: *Rafail ier[o]m[onah]*.
[Pecete roșie, ruptă.]

CX.

Răvaș al lui Iosif protosinghelul către egumenul de Hurez, pentru afaceri.

Cu frățescă dragoste mă închin Sfinții Tale.

Am priimit cinstita și mie mult dorită scrisoarea Sfinții Tale, și m'am bucurat pentru căci sănătatea să află la hotarale sale. Pentru moșiile de danie, nu știu ce face, ce drege cocoana Ilinca; până acum doao scrisori i-am adus de la părintele: poate că cele ce n'aș săvârșit bărbatul dum[isale], va să le îplinească după moarte. Pe oce Pafnutie nu l-am văzut decât odată; acum să află la Nedeia, căci, după cum am înștiințat Sfinții Tale, după ce a venit acel Ciugulin Marin, eu nu l-am îngăduit a stăpâni Nedeia, ci am scris părintelui, și mi aș poruncit să nu-l îngăduesc, căci Gherasim iaste lipsit. După aceasta l-am trimis la București să-și ia bani, dar, cu toate aceste, când Preasfinția Sa] părintele nu va putea scoate bani de la Gherasim, să-i dea neguțatoriului, eu așa am vorbit cu dum. Caimacam ca să între mănăstirea cu bani, căci nu-i va fi pagubă, căci cu mila lui Dumnezeu acolo aș scăpat de piatră grăul, și mi aș arătat și mie. Iară, pentru moșia Jdegla, vei ști că o aș fost vândut chir Cozma monah la un neguțatoriu, Ștefan Imbăr, iară, după aceia, s'aș sculat rumâni și aș întors banii celui Ștefan. După aceia (fiind-

că cu poruncă domnească s'aũ scris moșiile date în arendă) s'aũ fost scris și acea moșie, — rumăni, văzând aça, s'aũ trās înapoi, și n'aũ dat banii Cozmei, ci aũ venit la mine, cerând sfātuire. Eũ am arătat dum[isale] Caimacam, și li s'aũ făcut cale la ispravnici, să stăpânească rumăni moșiia și să dea bani la mănăstire, pre cât și neguțatoriul aũ dat; căci porunca domnească aũ fost ca numai moșiile cele luate în arendă de neguțatori să fie scrise, iară nu și cele de lăcuiitori sătenii dupe moșie. Ci într'acest chip le-am isprăvit, iară Cozma li aũ spus că iaste porunca Sfinț[iei Tale] ca să iaũ bani la mine, dar de atunci nu l-am mai văzut. Însă fii bine încredințat că bani rumăni i-aũ dat, căci îi avea gata în sân de-l atărna pe rumăni când făcea metanie înaintea mea. Te mai înștiințez că aici la Divan aũ avut judecată Căpitanul Ion Gheban cu Igoiani, pentru munte, ci Sf[inția Ta], ori să mergi singur, ori să rănduiți pe chir Pahomie cu cărțile, hrisoavele ce va fi având mănăstirea pentru acel munte, fiindcă așa iaste porunca Divanului. Copilul Ghiță iaste sănătos și să sălească la învățatură: dacă văz că arată multă epimelie¹ atât la învățatura lor, cât și la scrisoare, fiind că are bun condei, ci nu lipsesc a te înștiința, ca să fii odihnit. De altele ce-î trebuiește, cât și hărtie, cerneală, — port grijă. Și sânt

Al Sfinției Tale întru Hristos iubit frate și ca un fiu:

Iosif prot[o]singhel.

1782, Iulie 18.

De scrisoare, să mă crez că să scrise pre cât să putu, și precum să putu, având a da și la alți cuvânt.

[Vº:] Prea-doritului mieũ întru Hristos iubit frate, chiriu Rafail, iconom sf. mănăstiri Hurez, cu dragoste iubită, întru toată buna aflare să să priimească.

¹ Îngrijire.

CXI.

*Carte a lui Nicolae-Vodă Caragea, pentru
vinăriciul Hurezului.*

Milostiiu bojiu Io Nicolaie Costandin Caragea Voevod i gospodar zemli vlahiscai. Fiindcă sfânta măn[ăsti]re Hurezi, din sud Vâlcea, cu hrisovă domnescă are a lua milă dă vinărică din dealul Sutești, Cerești (?), Nemoi, i dealul Gârdeștilor i al Zlătăreilor, sud Vâlcea, i Puțurile i Giorocu i Căcaleții și Brativoești, sud Dolji, câte doi bani dă vadră și pârparul, am dat și Domnia Mea această carte omului pre carele îl va orându cuviosul igumen, ca, dupe porunca ce este dată dă către Domnia Mea prin ponturile dă căutatu slujbi vinăricului, să aibă a umbla împreună cu vinăricer[iul] domnesc și a scrie totă vinăric[ul] dintr'acest deal, și, făcându doă catastică asemenea, iscălite fiind și dă vinăricer[iu] domnesc și dă omul măn[ăsti]rii, unul să-l dea la omul măn[ăs]tirii, iar altul să-l oprească vinăricer[iul] domnesc, cu care să aibă a strânge mila măn[ăsti]rii, și, fără dă a nu opri măcar ună bană dintr'ansa, ori cu nume de zečuală, sau altă cheltuială cevași, să aibă a să trimită pe deplin, dă boieri taxildar[i], la sfânta episcopie Râmnică, de unde, în urmă, viindu igumenul măn[ăsti]rii cu catastih[ul] ce-l are iscălit dă taxildar, își va lua aca milă cu hrisovă, sau parte ce va avea învoită dă Domnia Mea.

Толко писах господства мн. 1782, Sept. 7.

Monogramă roșie; pecete octogonală cu coroană, sabie, buzdugan, inițiale și anul: 1782.]

Proot Vel Logofăt.

CXII.

Altă carte asemănătoare.

16 Octombrie 1782. Nicolae Costandin Caragea Voevod, pentru dreptul ce are mănăstirea Hurez „de iă vinăric din dealul Suteștilor i Nemoi i Crețeni, și de la dealul Gâr-

deștilor și al Slătăreilor ot sud Vâlcea, i din dealul Puțurilor, și de la Gîoroc și de la Cacalet și de la Brativoești ot sud Dolj, câte doi bani de vadră, și pârparu“, cum se vede în hrisovul lui Ipsilanti din 20 Maiu 1775. Și el poruncește „ca să aibă oameni ce vor fi rânduîți din partea sfintii măn[ăs]tirii, aū a lua împreună cu vinăriceri domnești, să scrie vin[ă]rič[ul] tot de odată, și să facă doaa cataștișe asemenea, iscălite fiind amândoaă și de vinăriceri domnești și de oameni măn[ăsti]rești, și așa, împreună strângând bani vin[ă]rič[u]lui ce es, de plătesc dajnici de vadră câte patru bani și ploconu de nume, — din care bani să aibă a lua vinăricerii domnești câte doi bani de vadră și ploconu de nume, iar ceilalți câte doi bani de vadră să-i ia oameni măn[ăs]tirea, împreună și cu pârparu, după obicei.“

Monogramă cu roșu. Pecete octogonală cu coroană, steaguri, inițialele „ІѠ НК. КР. КК.; 1782.“

„Pročt Vel Logofăt. Trecută în cond[i]c[ă].“

CXIII.

Concept de plingere a egumenului de Hurez pentru un munte.

[Ciornă.]

Smerită plec[ă]cune închin dumatile, arhon Bane.

Întorcându-mă de la Târgul-Jiiului aici la măn[ăs]tire, și având alte învălueli de porunci de la Prea Sfinț[ia] Sa părintele episcopul, nu putui veni însumi pentru pricina muntelui Bălescu cu Gherasim, iar cărțile măn[ăs]tirii, ce sânt pentru acest munte, le dedei în mâna fratelui eclisiiarhu, ca să răspundă vechil în locul mieu, împreună și cu călugărul ce-l avem acoloa în Craiova la metohu sfintei măn[ăs]tirii. Ci cu plec[ă]ciune cazū și mă rog dum¹ cu de amăruntu, cetindu-să toate scrisorile măn[ăs]tirii, și cu denadinsu luându-să sama binișor și cu îngăduială, nu numai deodată făcându-să cercetare și hotărare, ci și de al doilea și de al treilea rând să să mai ispitească treaba, ca să nu să facă greșală, măcar că măn[ăs]tirea are acest munte câtva de

cumpărătoare, câtva de danie, câtva de schimbu, dat de oameni Bălești, pă moșie de țară a măn[ăs]tirii, ce le-au dat în locul muntelui; iar, când lui Gheban i să va (*sic*) dreptate de a-l lua, după nedrepte jurământurile lui ce să dovedesc că le face, mituind și înbătând pre oameni ce jură, — poate așa să ia multe moșii. Că, trecând eu la Târgul-Jiului, și mergând prin Novaci, au venit la mine un popă Ion, ce-i zic Borobeai, și mi i-au arătat pentru un Drăgoi, din Cernădiia, unul din cei ce au jurat pe numitu munte și l-au dat lui Gheban, care, aproape de moartea lui viindu-și în fire, au chemat pe acest popă Ion, de i-au scris diiata, și l-au ispoveduitu, — care diiata este la mâna fâmei mortului, și acolo în diiata aceia arată multă căință, spuiind de față că rău și fără de cale au jurat pe acel munte, fiind al măn[ăs]tirii bun și drept, unde nu numai popa au fost singur, ce și alții au fost față, când ș'au mărturisit de păcatu: ce i-au înbătat Gheban de vin și de rachiū, și așa i-au amăgit de au jurat. Ci mă rogū dum', de nu să va putea îndrepta pricina muntelui într'alt chip, să să aducă și acei oameni dela care sânt cumpărăturile și schimbu, să stea de față cu Gheban, — că măn[ăs]tirea este păgubașă acum și de moșie și de munte. Și cum Duhul Sfânt va lumina pă dumn[eata]! Iar eu sânt al dumitale plecatū rugători către D[u]mn[e]zeū. 1783, Ghen[arie].

[V°:] După că mai nainte proeresită întâmplare, acum prin faptă au eșit la iveală că, publicuindu-să între norod cum că părintele Gherasim au lipsit din dregătoria sa, sculara a multor să rădică asupra mea, căutând de la măn[ăs]tire împlinire de bani, cu care ar fi împrumutat pe părintele Gherasim: unii să arată împrumutatori, alții că ar fi dat marfă, și fieștecare arată cum că ar fi fost tot pentru treaba măn[ăs]tir[i], cu care nume să poată apuca măn[ăs]tirea să plinească. Eu la această întâmplătoare supărare, la care sânt căzut, nu mă pocī pricepe ca să pocī răspunde celora ce-mī cer, că până la o vreme m'am sprijinit cu mincună, cum că aș fi având carte domnească, ca cei ce vor fi împrumutat pe părintele Gherasim, să-și

caute cu el, iar acum, după ce s'aū publicuit cum că aū lipsit și din București, nu mă încetează supărările de către datornici, ce rânduim împlinire la împrumuturile ce ar fi făcut mai susului numit ig[u]m[en]. Și, într'astă vreme, fiind eu din cei prea săraci de a le putea răspunde cererile lor, caz și mă rog către milostivirea dum', că, neavând alt la cine, căzuī numai la singură bunătatea dum', sânt (*sic*) nădăjduindu-mă, ca cu prea-înțeleaptă purtare de grijă să privegheze neadurmit ochiul dm' și orī cu ce mijloc va socoti blāndeța dum' să fim sprijiniți, și, orī să s[ă] treacă măn[ăs]tirī cu vederea oareșce rānduială în câțiva anī, în care să fie apărata de alte dări de ale cutii, și de alte zah[e]relī, și să plinească acelor datornici, orī să-și poarte rānduiala sa de dări (īnsă mai cu oareșce scăzământ, după cum să află, fiind la mare lipsă) și să scoață luminată cartea Mării Sale lui Vodă, prin bună chivernisirea dum' de apărarea sf. măn[ăs]tirī, de a nu să mai supăra de către acei datornici ai părintelui Gherasim. Și cum Duhul Sfânt va lumina īnnaltă īnțelepčunea dum'. Dar eu sânt al dum' prea-plecatu către Dumnezeu rugătorī.

CXIV.

*Carte a lui Nicolae-Vodă Caragea, stricīnd
vīnzările făcute de proigumenul de Hurez Gherasim.*

Milostiiū bojiū Io Nicolae Costandinū Caragea Voevodu i gospodaru zemli vlahiscol. Findu că, la cercetarea ce s'aū fostū făcutū īnnaintea Domnii Mele cererilorū proegumenului Gherasimū Hurezeanulū dinū care aū căzutū, fiindū fără de nici-un temeiū, s'aū arātatū atunci că numitulū proegumenū, cu zapisile lui, aū făcutū și datorii, aū vāndutū veniturile de moșai, aū zālojātū munți de ai mănăstirii īn anī īndelungați, fără de știre și fără de iscālitura arhiereului locului, — cu care acestea nefiindū vinovată mănăstirea a să supăra și a răspunde la ale lui datorii ce aū făcutū fără de cale, amū datū domneasca noastră carte la mână igumenului ce să află acumū, cu care să

aibă a să apăra de către unii datornici ca aceia cari numai cu zapisele lui, fără de iscălitura arhiereului, voră căuta a supăra sfânta mănăstire. Aşijderea şi munţii i moşăile ce le-au fostă zălojătă şi le-au vândută veniturile pe an mai nainte, ce n'au fostă volnică, să şi le stăpănească mănăstirea nesupărată. Только писалъ господства ми.

1783, Fevruarie 16,

[Monogramă cu roşu şi pecete cu chinovar.]

Proct. Vel Logofăt.

Trecută în condica Divanului; Gheorghe Condicară.

CXV.

*Un boier către egumenul de Hurez, pentru
procesul muntelui.*

După evlavie.

Viind aici vechil din partea Sfinţii Tale pentru judecata ce are mănăstirea cu Gheban pentru muntele Bălescu, s'au trimis de aici călăraş după Gheban, ca să-l aducă aici, să să hotărască judecata; şi s'au întorsu înapoi fără de dănsul, fiindcă s'au fost dus la Bucureşti, şi, nefiind Ghebani, nici cercetare nu s'au putut face, şi vechilu Sfin[ţii Tale] iată vine la mănăstire, pentru că nici judecări de acum înainte nu să mai caută, până după săptămăna mare. Ci, când vei afla că au venit Gheban, să ne faci ştire, şi să va face poruncă, de va veni la Divan, de să va hotără. Şi sânt

Al Sfinţii Tale fiu sufletesc:

[Neînţeles.]

1783, Fevruarie 22 dni.

CXVI.

*Cea din urmă diată a egumenului Dionisie
de Hurez.*

Deşărtarea deşărtărilor, toate sântă deşarte în lumea ačasta, precumă lucrurile lumii să vādă,—că tot sfârşitul omului să chiiamă deşărtare. Întru aceia socotit-amă şi noi la acelă sfârşitū alū vieţii, şi, ca să lăsămū în urmă

știință și învățătură părinților și fraților, după cum Sfânta Scriptură zăce: „fui și trecui ca când și nu fui“, și, fiind nesupărat de boală, și fiindu-mi mintea întreagă, am scrisă aceasta:

Cu aceasta credincoase diată a mea am socotit până mi-a fost mintea întreagă ca să las în scris ca în urma mea să nu între vre unii la vre o bănuială sau necaz, fiind că eu am statut de ani igumen aceștii sfinte mănăstiri, și voru socoti cineva cum că, fiind eu igumen atâta ani, voi avea bani, și voru fi lăsați p la unii din părinți sau la vre unii din chiliași, p la rudele mele sau la alții striini, — de aceasta să știe totu omul că mănăstirea aceasta nu are venit ca să poată chivernisi p dânsa câte îi sânt în spinare. Afară din mănăstire, câte schituri sânt [pă afară], și câte sfinte biserici p la moși, toate eu le-am acoperit, și sfânta mănăstire de trei ori o am acoperit. Și am zidit biserică de piatră din temelie, și am răscumpărat moși ce au fost vândute de alți igumeni, și am cumpărat eu moși, și am făcut casă, și am hotărât toate moșiile. Și m'am judecat la toți domni pentru toate moșiile: cine nu va crede, va cerca cărțile și hrisoavele Domnilor ce sânt la mănăstire, care acalea nu cu puțină chieluială și osteneală s'au făcut. Daru dajde ca mine cine au dat la toți Domni? Și am plătit 1.500 t^l de la Iosif, ce au fost într'un an și jumătate igumen, și nu era atâta dajde până atunci, daru la Măriia Sa Grigorie-Vodă am dat însă toți anii câte 1000 t^l împrumut, afară dintr'alte orândueli, și la toți Domni am dat dajde mai mult decât alți igumeni. Iar, când au fost la Ștefan-Vodă, cu obișaiurile ce să făcură, am dat la un an 1776 t^l, cât au fost acum, la igumenul după urmă, când au lăsat Ștefan, ce să făcuse aicea igumen, în 9 luni, cât au fost igumen, cu girămealele Turcilor ce i-au omorât Râmeștii aicea, în parte sfinte mănăstiri. Câte patim am pătimit și închisoare, de la Octomvrie până la Noemvrie 1770, că igumenul Ștefan au făcut chiver-

niseaală de aū fugitū noaptea dela Râmnicū, și eū nu am știutū, și pă mine m'aū luatū agalele ce era veniți pentru pricina morții Turcilorū ce-l omorāse în egumeniia lui, și m'aū dusū la Craiova, de amū fostū închisū multă vreme. Apoi ne-aū dusū la București, iar pentru moartea Turcilorū, că amāndoi dovagii turci să dusāsă la București și să întorsāsă; apoi Măriia Sa Grigorie-Vodă ne-aū poruncitū să ne întorcemū îndărātū, și aū datū răzmiriță, și amū scăpatū de Turci, iar fratele Stefanū, după jalba ce au datū la Vodă, aū luatū porunca la răposatu episcop chirū Parthenie, ca să iāsocoteala, și, ce va fii cu cale din chieltueele lui, ce aū datū geremeale, să le plătească mănăstirea. Părintele aū orânduitū pă răposatu arh[imandrit] chir Mihail Bistr[iceanu] să iāsocoteala; ei singuri aū socotitū, și aū făcutū catastihū, și aū iscălitū Bistriceanu, și aū fostū pusū și părintele episc[opol] pecetea, și m'am pomenit datorī la Hagi Dinu t' 467 p¹, și, cu dobānda lor, amū datū 508. Toate câte aū zis elū, le-aū ținut samă, nici luindū vre unū blessemū, că aū datū acești bani gerimea, nici fiindū acei Turci față; darū eū nu amū datū gerimea t' 60: pân[ă] acum să va vedea de la cine amū luatū și cui amū datū. Numai mă rogū celorū stăpānitori ai țării și prea-sfinților părinți arhirei ai țării, și dum[nea]v[oastră], prea-fericiți ctitori, să puneți din părinți mănăstiri igumenū, [după cumū scrie și stavropighiia]; iar, de nu să va găsă vrednicū de ig[u]m[enū], atuncea să să caute altū frate, să fie igumenū, care ilū vorū orāndui Sfinți Înpărați; să puneți omū care să-i fie milă de mănăstire, să nu o lase să să descopere; din vreme să-i poarte grijă. Că ačasta nu are atâtea venituri, saū moși multe, saū baltă, saū Țigani în birū, precumū aū alte mănăstiri, — că acealea sântū de câte cinci sute de ani, de către patru sute, de câte trei sute de ani zădite, — câți Domni aū miluitū și câți boeri și câte moși aū căștegatū danie într'atātă sumă de ani?! Iar ačasta, de optzaci de ani de cândū iaste zădită, — cândū aū vrutū să căștige? Numai ce aū miluitū ctitoru; încă și dintr'acealea aū lipsitū multe; pușinu vinerici avemū, iarū, altū, nimicū. Numai

Dum[ne]zeu știe cumă amă ținutū și, ce amă avutū, amă pierdutū totū pentru dănsa, ca să o țiū și să o păzască după cinstea ei. Pentru acia să să caute omū să o păzască după putința ei. Măcar că fratele ig[u]m[enū] Bist[ri]ceanu, chirū Stefanū, cândū aū datū socoteaala pentru Hurezū, aū fostū pusū atălea bucate și miū de vedre de vinū, că aū lăsat la măn[ăs]tire, — acealea toate i le-aamu datū Sfinți [Sale] să le stăpânească (insă lasu măn[ăs]tirea nedatoare), și nu aū vrutū, știindū că nu sântū adăvurate, și socotindū că nu va putea ca să scoață și să plătească măn[ăs]tirea de datorii ce aū făcutū Sfinția [Sa] în 9 lunī, ci m'aū lăsatū într'atāta datorie. Apoi să socotească cei înțelepți de mi i-aū rămas vre unū banū; ci pentru acaia lasū acastă carte, și mărturisăscū sufletului mieū, că nu amū la nimini nici-un banū datū saū pus în pământū ceva, fără cātū ce amū: t¹ — și, dintr'acești bani, după obicei, amū făcutū și amū lăsatū bani de argintū și galbeni, să-mi facă sārindare și [alte] pomenire după obiceiul creștinescū și duple foaia ce amū lăsatū; iar, ce va mai prisosă, să rămăe iarū la măn[ăs]tire¹. Mănăstirea nu o lasū datoare, fără cātū la prot[o]sānghelu² ce va rămănea, că aū fostū luatū fratele Stefanū t¹ 423, și prot[o]sānghelu aū luatū estimpū³ vinū vedre 508 de l[a] Tărgoviște, și vadra aū fostū cu rădicata, de la postavū câte t¹ 1 p¹, și bani gata t¹ —; și zapisu nu aū vrutū să mi-l dea. Ci, cum vor socoti cei mari, de va fi cu cale să-i mai dea aū să mai dea Sfinț[ia Sa], că aū luatū prea multū. Iarū la altă parte, numai la datorie nimicū. La acestea ce scriū cumă amū știutū, cu sufletul mieū, așa mărturisăscū, și amū datū înscrisū ca să mă creaază totū omulū, că, la vremea de slăbiciune, ce imi așteptū sfârșitu, ce amū știutū, amū pusū în scrisū; iarū mai mult nu amū, nici pă alți ce vorū fi fostū pă lângă mine, saū dinū părinți, saū dinū rudeni, saū dinu chiliașū, mă rogu

¹ Forma întâiū are: „iarū o parte să să dea mănăstiri, iarū altă parte să să dea neamului mieū“.

² „La arh[imandritulū]“.

³ „La anu 1773“...

să nu-î supărați, că la nimeni nu am nimic dat, ci să aibă pace de spre toți. Așjderi și frați i nepoți i alte rudenii ale mele să nu aibă a căuta la mănăstire nimic¹, că eu, ce am avut părintești, le-am dat mai înainte toate lor, Țigani, moșie, vie. Iar pă Ionu Țiganu i pe frate-său Ghinea, i pă fratele lor, Matei, fecori lui Mierlanu, i-am lăsat măn[ă]știrii danie; ci să aibă a-î stăpăni cu bună pace de către rudele mele. Și mă rog tuturor creștinilor și fraților cu ce voi fi greșit să mă ierte, și de mine încă să fie ertați toți căți îmi vor fi greșit, și verice rău mi i-ar fi făcut. Și, pentru credință, am iscalitu mai josu cu mâna mea, ca să se crează,

Dionisie arhimandrit, igumen Hurez, sin Căpitan Fota Băl[ă]cescu, adeverez.

Mart 12 dni, 1783.

CXVII.

Poruncă a lui Rafail, egumen de Hurez, pentru a se da pe mîna unui preot toate ale bisericii.

După frățeasca dragoste, frate ec[lesi]arh].

Viind popa Mihaî, ce s'așezat cu șadearea la Șirineasa, să-î dai în mână odăjdiile, vasele, cărțile ce ști că sânt rânduie pentru această treabă, și veî lua răvașu de la mîna lui pe ce i să dă în mână. Iar eu sânt

Al Sfîinției sale] frate întru Hristos

Raf[ailu] ig[u]m[en]u] Hur[e]z[ulu].

1783, Martie 14.

Sânt vre o 15 cosoară, de tăiatu la vie, la chelar: să mi le trimiți, că trebuiesc.

CXVIII.

Răvaș al lui Ion Părăianu către egumenul de Hurez, pentru hotarele unei moșii.

7 April 1783. Ion Păr[ă]ianu către [egumenul de Hurez]. „Viind aici la Budoî, socotind că veî fi și Sfîinția Ta

¹ „Afară dintr'ală treilea parte ce le-aam făcut”.

aici pentru porumbi, și, negăsind pe Sfinția Ta, iată că trimisăi carte de otărnicie pentru moșia Berbești, care ți'am făgăduit pe acest fechor de aici ca să o aduc Sfinții Tale, măcar că iaste cam ruptă; numai Sfinția Ta o vei preface, și te vei pliroforisi după cum scrie într'ansa la tot. Bine ar fi a veni și Sfinția Ta aici pentru porumbi la măsurătoare, iar, neputându lua osteneală, eu chivernisesc ca, când ai fi Sfinția Ta prea bun, și, ori la bălă acum la Florii, putând veni Sfinția Ta dupre tărgu, ori la Sfete... [*rupt*]."

CXIX.

*Invoială cu un Logofăt al Episcopiei de Rîmnic,
care iea în arendă Craiovița.*

Adeverez la cinstită mâna Sfinț[ției Sale] părintelui chir Rafail igumenul sfinteî mănăstiri Hurez, cum să știe că, având sfânta măn[ăs]tire o moșie ce să chiiamă Craiovița, aproape lângă orașu Craiovei, și sfânta episc[opie] neavând înprejur moșii, pentru fân i altele trebuinçoase, pentru conacu din Craiova, m'am învoit cu Sfin[ția Sa] și mi-au dat în arendă venitu aceștii moșii. Însă în cât va ținea Dumnezeu cu viața pe preasfinț[i]t părintele episc[op], cu tocmeală pe an câte t' șaizeci. Deci de la Sfeti Gheorghie viitori, leat 1784, să am a intra, să caut tot venitu, ori din ce sămănături să vor face pe această moșie, după obicei, cum și din locurile cu fân, strângând venitu acesta pe seama casii sfinteî episcopii. Fără numai să am a da voe omului ce iaste orânduit purtătorii de grijă la biserica Sfântului Spiridon din Craiova, metoh sfinteî mănăstiri, ca în toți ani să cosească câte zeace cară de fân, să fie pentru trebuința metohului; pentru că așa ne-am învoit. Și, spre încredințare, iscălesc mai jos:

1783, Dechemvrie 10.

Niculaș Logofăt ot Episcopie,

Și fieștecare an să am a da acești bani ce scrie mai sus.

Ioil (?), arh[imăndrit], ig[u]m[enul] Tiz[meni], mart[ur]; Iosif prot[opop], ig[u]m[enul] Coz[iei], mart[ur]¹; Costandie, ig[u]m[enul] Fe[dele]ș[oiului], mart[ur]; Paisie (?) ig[u]m[enul] Mot[rului], mart[ur].

[Întărește și Vlădica Filaret această învoială, făcută cu „Nicolae, iconomu episcopî ot Craiova“ (18 Decembre).—Pecetea ovală cunoscută a lui Filaret, pusă cu cerneală neagră.]

CXX.

Cerere a Mitropolitului Grigorie, sprijinind pretențiile Hurezului cu privire la un vinăriciū neplătīt.

Prea-înălțate Doamne,

Cuviosul egumenū Hurezeanu, după jalba ce aū datū către Măriia Ta pentru dum. Pitariul Nicolache dinū Craiova, că, în doi anī fiindū tacsildarū cu slujba vinăriciului în sud Dolji, căți bani ar fi luatū după vinăriciul a trei popoară ale mănăstiriī, ce să numeaște Bratovoești, i Puțuri și Giorocul, Cacleți [adaus], i-arū fi opritū la sineși, nedându-i la mănăstire, cu cuvântū că are bani dați cu împrumutare celui mai d'innainte egumenū, — care egumenū, multe pagube făcându mănăstiriī, aū fostū cu porunca Mării Sale Alexandru Ipsilantū Voevod lepădatū dinū egumenie, și, ca unului ce răū aū fostū făcutū acele datorii, aū rămasū ca singurū să plătească, iarū mănăstirea să nu să supere; la care și porunca Mării Sale Nicolae Caragea Voevod o are, ca așa să să urmeze, și ceare cătră Măriia Ta a avea dreptate, adică mănăstirea să-și ia banī după vânăriciulū ce-l are, și Pitarul Nicolache, de va fi având niscai bani dați celui mai d'innainte egumenū, după cumū zice, să și-i caute, de vreme ce zapi-sulū nu iaste, după obiceiū, cu iscălitură a arhiereului locului, și ni să poruncească de cătră Măriia Ta să cerce-

¹ După scrisoare, e viitorul episcop de Argeș.

tămă și cu anafora să înștiințămă. Deci vei ști Mării Ta că pentru acestă felă de pricină iaste vechiă obiceiă, mai vartosă hrisoave de vechi Domni, care apururea să înnoescă, pă cumă și de către Măriia Ta asemenea s'aă înnoit, ca nici mănăstirea, nici împrumutătorulă să nu împrumute fără de știrea arhiereului locului, și, cândă va fi zapisulă împrumutării iscălită și de arhiereulă locului, atunci iaste mănăstirea datoare, iară, nefiindă iscălită de arhiereu, de acea împrumutare nu să supără mănăstirea, ci rămăne egumenulă ce să împrumută, datoră. Ačasta iaste orânduiala pentru cei ce împrumută egumeni. Și înștiințămă Mării Tale, rugându pre milostivulă Dumnezeu ca anii Mării Tale să fie mulți și norociți.

1784, Mai 20 dni.

Ală Mării Tale către Dumnezeu fierbinte rugătoră și smerit părinte sufletescă:

Grigorie al U[n]g[rovlahiei].

Io Mihailă Costandină Suțulă Voevodă i gospodară zemli vlahiscolă.

De vreme ce numitulă Pitară, împotriva hotărârilor domnești, aă făcută împrumutare de bană acelui proigumenă fără de știrea și iscălitura arhiereului locului, rău să apucă a cere de la mănăstire,— pentru care scriemă dumitale biv Velă Paharniculă Manolache Romaniti, Caimacamul Craiovii, să apucă pă numitulă Pitară ca să împlinești banii ce aă luată dină mila acelui vinăriču ală mănăstirii.

1784, Mai 10.

Vel Log[off][ă]t.

[Pecete octogonală.]

CXXI.

Hotărîre domnească în aceiași afacere.

29 Septembrie 1784. Mihail Costandin Suțu Voevod dă poruncă lui „bivă Velă Bană Ianache Hrisosculeă, Caimacamul Craiovii“, pentru cererea de bană ce o face „bivă Velă Pitară Nicolae“ împotriva mănăstirii Hurezi.

Era însă datorie ilegal contractată. „Pitariulă aŭ pusă mână de aŭ luată mila de vinăričŭ a mănăstirii în doi ani, însă la leatŭ 81 t' 137 și la leatŭ 83, t' 80.“ Se hotărăște dinŭ nouă pentru mănăstire.

Ca scrisoare, fără pecete, fără monogramă, nici trecere în condică saŭ contrasemnare; titlul domnesc de sus e scris cu negru, în litere obișnuite.

Dar pe V^o se cetește: „ig[u]m[enulŭ] Hurez“, mai jos: „Velŭ Logofăt“ și adresa: „Cinstitulŭ și vredničosŭ boeriułŭ Domnii Mele, dum. bivŭ Velŭ Banŭ Ianache Hrisosculeŭ, Caimacamu Craiovei, cu sănătate să să dea.“—Pecete pe ceară roșie, cu coroană peste o inimă ce arde și în care pătrund sabia și topuzul, și literele „Io Mh. Co. st. Vv. 1783.“

CXXII.

Răvaș de afaceri al lui Mircea Păharnicul către egumenul de Hurez.

Cu multă plecăcune mă închin și sărut driapta Sfinții Tale, părinte egumene hurezene.

Cu plecată scrisoare fac știre Sfinții Tale pentru viaa vără-mieŭ Dimeŭ stegar, că eu știŭ, și am și scrisoare de la mână dumnealui, că li-aŭ lăsat mănăstirii Hurezului, după moarte soții dumnealui. Acum luaiŭ o amărătă înștiințare cum că Sfinții Ta li-ai lepădat, și nu știŭ pentru ce: orŭ că ți-aŭ venit vre o scărbă lumiască de la cineva, aŭ că ești supărat dă vin mult; dar în ce chip este triaaba, nu știŭ. Văz că cumnată-mea Preda aŭ dat-o lui Duș, zicând că Sfinția Ta ti-ai lepădat. Eu, văzând așa, l-am tras innainte părintelui Mitropolit. Priasfinția Sa mi-aŭ spus cum că Sfinții Ta ai lepădat-o. Fiind eu clironom lăsat de răposatu în adiaată, să le iaŭ eu jumătate, dar eu n'am priimit blestem, — că sânt și la mine scrisori, cum li-aŭ văzut și Alecsandru, cu blestem, să nu să dia la altă parte, să să dia la mănăstire, și mănăstiria să poarte grija sfintei biserici, de cele ce sânt orânduie de răposatu. Dar, dă-ți este Sfinții Tale prin cele orân-

duite de răposatu, ne vom învoi mai pe ușor cu Sfinții Ta. [Dacă i-a scris ceva Preda, să puie scrisorile „în plică”, și să le trimeată.]

Mircea Pah[arniculă].

Dechemvrie 28, 1784.

CXXIII.

Scrisoare a ispravnicilor către egumenul Rafail de Hurez, pentru o împlinire.

După fiiască evlavie.

Părintească scrisoarea Sfinții Tale cu dragoste am priimit-o, și cele ce scrii Sfinția Ta am văzut, pentru pricina Lupeștilor i Barogeani i Baia, ce s'aũ orânduit călărași cu porunca Divanului, ca să facă împlinire de dijmurile ce sînt asupra lor,—am făcut și noi poruncă la văt[a]-f[ul] Costandin Popescu, să dea ajutori călărașului, să poată face împlinire,—rămăind

1785, Aprilie 7.

Ai Sfinții Tale fii sufletești:

[Ispravnică.]

[Către egumenul de Hurezi, Rafail ¹.]

CXXIV.

Catastih de mila vinaričului al sfintei mănăstiri Hurezi, dupe popoarale cele ce ouprinde în hrisovul domnescă: Zlătari, Gârdești, Sutești, Crețeni, Nemoiul,

1785, Octomvrie 15.

Dialul Zlătarilor,

Gheorghe Țirlia, Ion sin Cana (!) Dobrușanu, popa Nicolae, Opria ot Valia Caselor, Radu Negrescu, Stan Drăgănel, Ilie sin Chera, Stanču Ursu, popa Costandin, Giura prostu, [1004 vedre,]

¹ *Îl găsim și la 29 Ianuar 1785.

Boroșești de Sutești.

Dumitrașcu Gîoadă, protopopu Matei Gărdescu, Miria Boroșescu, Drăguț, popa Radu, Vișan Gîodă, Dumitrașcu al Florică (*sic*), diiaconu Stan, diiaconu Dumitrașcu, popa Samuilă, diiaconu Ion, diiaconu Tudosie. [1805 vedre.]

Hăgimești de Sutești.

Popa Pătru, diiaconu Ion, Hriza Nedeli, diiaconu Mihaî, diaconiasa Ancuța, Radu Pară, popa Giura, Androne Frumușelu. [110 1/2 vedre.]

Crețeni.

Panaite Mănzatu, Vlada săraca, Ion Curiman, Stan căr-
 čumariu, Costandin părcălabu, Nicolae Brănescu, Radu
 Baču, Dumitru Băbăluță, Iene brat diiaconu, Danciu diia-
 conu, diiaconu Ion, popa Rafail, Stanču Cernăianul, diiaconu
 Radu, Mihaî copilu, Nica Logofătu, Matei Mărinescu, popa
 Tănăsie, diiaconu Dumitru, popa Barbu Bătășanu, Preda
 Lupeiū, Dobrița copila, Dumitru diiaconu, Ion Mriană,
 Radu Rădescu, Drăgușin diiaconu, popa Constandin, Că-
 lina dieconiasa, Stan Mrenescu, popa Gheorghe, Miha-
 sin Floria, popa Mihaî Panta, Nicola sin diiaconu, diia-
 conu Dragomir. [1754 1/2 vedre.]

Nemoiul.

Popa Stan, popa Șerban, Diicu čobanul, popa Petru,
 Radu Piele, Sore catana, diiaconu Andrei, Radu zet Stroiū,
 Părvul sin Ieremiia, Ion ot Bučumeni, Stanču lăcătușu,
 popa Costandin Merișescu, Stan Glăvan, Popa Ion Pălân-
 ganu, Ion stuparu, Ionică, Radul sin Calotă, Unchiaș
 Sincă, popa Sandu, diiaconu Dumitru, Dionisie monahul,
 Costandin abagiu, Calia copila, Vasile Cruceru, Ieremiia
 ot Cămpul-Marea, dieconiasa Marîna, protopopul Dumit-
 rașcu, Pavel monahul, Stan Duța, Ion diiaconu, unchiaș
 Radu părcălabu, Andrei sin diiaconu, popa Dumitru, diia-
 conul Iene, Badia părcălabu, popa Nicola, Mihaî dascălu,
 Mariia vierșa, popa Păryu Măčučanul, Ion Păryulescu,
 Dumitru Colța, Gheorghită, nepotul Tismănianului, proto-

popul Matei Gărdescu, diiaconiasă Dumitra, diiaconu Ion Piele, popa Șerban, Tudosca Culeru, Pătru Dulghi, Ion sin Vlăducu, Ion Iănariu, Dumitrașcu Ivănescu, Dumitru ot Bučuni, popa Sandu, popa Ion, popa Giura, diiaconu Radu, Tudor Gârlaşu, Radu Dobrinescu, Dumitrașcu Văzăvan, Costandin Lădescu, Barbu sin Miu, Bădel Nichiforescu, Ion Câmpianul, Fota Nichiforescu, Preduța Ursăscu, Mărin Roșu, Ion Muntianu, Tudor Lăcrariu, Dumitru Lecrariu, Matei al Vlădi, iegumenul Arnăuțanul, Nița nevasta, popa Preda, Radul Panțucu, Dumitru Bustuchină, Dumitru Stroiescu, Fir flăcău, Ilie Respopescu, Ion Tincă, Radu Roșca, Floria Ghilencia, diiaconu Din, Sofronie Popănzălescu, diiaconu Florea, diiaconu Floria (*sic*), popa Stan ot Căzănești, Ion Voinicul, Preda Dițescu, popa Pătru, Stan Durlac, diiaconu Stoica, Giura Sfetățescu, diiaconu Petru, diiaconu Costandin, Nicolae Ghilenoia, popa Ion ot Mitrofan, Ion Cermanu, jupăniașă Mariia, Dafina protiașă, Papa Dimulescu, diiaconu Stancu, Andrei zet Mielcica, Mărin părcălabu, Mărin Măcuțanul, Radu părcălabul, Nica logofătul, Dincă olaru, diiaconu Ion, Dumitru Andronescu, dieconiașă Iona, Mărin Mustața, Dumitrașcu sin Șerbănescu, Anuța dieconiașă, popa Ion Cenușe, Radu Clenci.

[Două iscălituri: un „*biv Logft. za Vist.*“ și altul; total: 2186^{1/4}.]

CXXV.

*Egumenul Rafail de Hurez către Turnagi-Bașa,
pentru o moșie.*

Pria-cinstite dum[neata] Turnagi-Aga,

Jăluim dumitale ca să aibă sfânta mănăstire dreptate, că, avându parte de moșie în hotarul Sirbilor, 1 Ușurei și 1 parte de moșie, dată danie de dumniaei răposata Mariia Bălăcanca, care au ținut-o răposatul Ilie Otetelișanul Vornecul, și, avându și alți săteni de acolo într'al[t] hotarū moșie di dinpreună, cari și de la ei are mănăstiria zapise de cumpărătoare, care moșneni sântu aceștia: Du-

mitru Mușuroi, Constandin Mușuroi și cu cetași lor, și, viindă acum ca să cosim fân, nu ne îngăduescă, ci sar cu čomagul, Ci ne rugăm dumatiale ca să fie cinstită porunca dumatiale cu ună bombașir asupra lor, ca, ori să ne îngăduieți să cosim fânul, ori, de vor avia ceva a răspunde, să-ı ia să vie împreună cu mine față, să ne judecăm, — că va fi cu păcat să rămăe mănăstirea păgubașă de driaptă moșie. Că toate zaharele, i angaralele, și alte podvode să ımplinesc. Căt și pentru o carte de judecată, ce este la mână loră, iarăși să să numiască ın poruncă să ni să dia. Și cum va fi mila dumatiale.

Iulie 25, 1789. Pria-plecat dum[itale]:

Rafail iero[monah] de mănăstirea Hurezi.

Craiova.

Cinstiți dumneavoastră boeri ispravnici ot sud Vălcea. Să-ı cercetați jalba numitului vechil al mănăstirii, și, de va fi având mănăstirea moșie acolo ıntr'acele hotară, și va fi având și sineturi ınscris pentru stăpânirea moșii, să-ı dați poruncă acelor moșneni, ca să lase pe mănăstire să-și cosească fân pentru treaba vitelor mănăstirii, sau, fiind altă pricină, dumneavoastră, cercetând și asupra dreptății urmând, să ındreptați[ı].

Turnagi-Ismail-Ag[a].

1789, Iule 26.

Treti Log[ofă]t.

[Pecete cu negru, având ınscripție turcească.]

CXXVI.

Carte militară de scutire pentru egumenă de Hurez, Bistrița și Arnota.

An den Rimnicker Herrn Vorpostens-Commendanten; Tirusill, den 4-ten Novembris 789.

Die Äbte deren drey Klösster Hurez, Bistritz und Arnauta ersuchten mich um einen Schutzbrieff, kraft welchen sie vor allen Excessen befreyet bleiben, da ihre Wohnörter ohnehin schon ausgeraubt worden.

Um diese Bittstellers zu befriedigen, empfhiehlt man sie den Herrn Vorposstens-Commendanten von Rimnick, der des weitem hierwegen zu veranlassen wissen wird.

Staader, Ge[ne]r[a]l, Fr[ei]h[err].

CXXVII.

Pașaport german pentru egumenul Rafail de Hurez.

Vorzeiger dieses, Raphael Igumen von Oresz, gehet von hier nacher Oresz, in seinem Kloster, um von diessem wieder Besitz zu nehmen, und ihre Leute wieder zusammen zu berufen; welcher Igumen also frey passieren und repasieren zu lassen, wie auch bei schärfester Bestrafung darf Niemandem, er möge Namen haben wie er wolle, diesem Igumen etwas abfordern oder auf seinem Werck hinderlig fallen.

Sig. Riminick an der Alt, den zwölften November 789.

G. zu Hohenlohe, Finanzmeister.

[Pecete nobiliară, pe ceară roșie.]

CXXVIII.

*Pașaport german pentru călugărul Rafail,
ce se întoarce la Hurez.*

Pecete roșie și iscălitura lui „Bibich, Ihro Römisch k. k. Majestaet würcklich bestellter Capit[ă]n]-Lieutenant und dermahliher Commandant in Rimnyck“.

CXXIX.

*Plingere a călugărului Iosif de Hurez că sătenii
nu-și plătesc adetul.*

Jalbă către cinstitul Divanū.

Jăluescū Divanului pentru că sfânta mănăstire Hurezulū are moșii cu satē de venituri, de dijmuri, de bucate i de vatră in sud Vâlcea i la sud Gorjū, și lăcuitori ce să află șezători pă numitele moșii, câtū și ale metoașălorū,

Polovrage i altele, nu să supună a-și da adetu moșiilor după obicei, zicându că obiceiurile ce au fost, s'ar fi stricat la toate moșiile mănăstirești i boerești. Ci mă rog Divanului ca să să facă o cinstită poruncă la dumnealor ispravnicii din sud Vâlcea i la dumnealor ispravnicii din sud Gorj, ca să orânduiască mumbașiri să apuce pă lăcuiitori să-și dea fieșcare adetul pământului după obicei, fiind că și sfinte mănăstiri i să cere zaherele, și, nedându-și lăcuiitori dijmurile, nu avem de unde să împlinim. Deosăbit, sfânta mănăstire are scutelnici cu pecetluituri domnești, care și pă aceia îi supără satele, și nu-i lasă ca să poslușască mănăstiri. Și cum va fi mila Divanului.

Plecatu dumneavoastră și către Dumnezeu rugători:

Iosifă monahul ot sfânta mănăstire Hurezulă.

De la Divanu Banatului Craiovi.

Cinstiți dumneavoastră boeri ispravnici ot sud Gorj i Vâlcea. Pentru cele drepte venituri și obiceiuri ale pământului sănt date porunci ca să să îplinească de obște de la lăcuiitorii ceice să hrănesc pe moși streine; ci să-i faceți dumneavoastră pe toți acei lăcuiitori a-și plăti dijmurile din toate sămănăturile, după obicei, la sfânta mănăstire; așijderea și pentru scutelnici veți urmă precum vi s'au mai scris.

1784 [1789?], Dechemvrie 11.

[Pecete ovală cu fum, avînd cele cinci mărci de județe și litera B.]

Treti Logofăt.

[Urmează ordinul, de la 31 Decembre, al ispravnicilor.]

CXXX.

[C. 1790.]

*Catastih de mila vinericului al sfinte mănăstirii
Hurezi, de pe popoarale cele ce
[să] cuprindă în hrisev, Sutești i alte popoară.*

Dialul Zlătarilor.

Gheorghe Țărlia, Ion sin Pană Dobrușan, popa Nicolae, Opria ot Valea Caselor, Ion Unchiiașu, Radu Negrescu,

Stan Drăgănel, Iilina sin Chera, Stanču Ursu, Voina Unchiașu, Gligorie Tărzău, popa Costandin, Giura Prostu, Voica Săraca, Dumitrașcu Gîodă, protopopul Matei, Miria Boroșescu, Iordache Persu, Petru Didica, Isaia Îngurianu, Ion Îngurianu, popa Radu, Vișan Gîodă, Dumitrașcu al Florică, Stan untariu, Mărin Boroșescu, Tănăsie Didice, diiaconu Stan, diiaconu Dumitraș, popa Samuil, diiaconu Ion, diiaconu Tudosie, Radu Cosac, popa Pătru, diiaconu Ion, Radu Ierčulescu, Rizia Nedeli, Sandu Nenčulescu, diiaconu Mihaî, Ionică, dieconiasa Ancuța, popa Pătru, Tudor Hățăș, Dumitru Pungă, Stoica Sărbătore, Stanču Ungurianu, Androne Frumușelu, popa Radu, Preda Croitori.

Creștinii (*sic* = *Creșteni*).

Mihaî Gașpăr, Ianaichi Mănzatu, Mihaî Bărbulescu, Mihaî Crețanu, Vlada Săraca, Radu Vieri, Ion Curimaș, Ion Catana, Radu Jilcu, San cărcumariu, Costandin pâr-călabu, Nicolae Brănescu, Șerban sin Papa, Popa Unchiașu, Radu Baču, Dumitru Băbăluță, diiaconu Ion, Iane brat diiaconu, Costandin Drugă, Iona văduva, Obretin, Danču diiaconu, diiaconu Ion, popa Rafail, diiaconu Radu, Stanču Cernianul, Iona Mătușă, Tudosie Postia, Nica Logofătu, Matei Morunescu, Gligore Măgurianu, popa Tănase, popa Barbu Bătișanu, Preda Lăpoi, Dobrița Copila, Ion Băiatu, Dinu Surdu, Ion Mriană, Drăgușin diiaconu, Stai, popa Costandin, Călina dieconiasa, Samuil, Stan Mrenescu, popa Gheorghe, popa Mihaî Panta, popa Stan, popa Șerban, Diicu Ciobanu, popa Pătru, Anca Săraca, Ianeșu Măgherianu, Radu Piele, Filip Nemoianul, Dumitru Tarbalescu, Sora, diiaconu Andrei, Părvu sîn diiaconu, Ion sîn popa Matei, Părvul Mehetescu, Radu Merișescu, Radu zet Stroi, Părvu sin Ieremiia, Albu, Dragomir vieru, Părvul slujitoru, Matei Megheranul, Ion ot Bučumeni, Barbu Ciorăscu, Ion sin Lăcătușu, Stanču Lăcătușu, popa Costandin Mișescu, Stan Glăvan, popa Ion Pălăngeanu, Radu deliu, popa Ion zet Nago, Climent monahul, Ion stegariu, Călivieri, popa Sandu, diiaconu

Dumitru, Nicolae Paroşa, Dionisie monahu, Radu Popescu, diiaconu Dumitru, Costandin abagiu, Chialia Copila, Vasile Crucei, Iaremiia ot Câmpul-Mare, dieconiasa Marica, protopopu Dumitraş, Pavel monahu, Stan Duşa, Nicolae Ghilacia, Ion diiaconu, Radu Păuni, Mihalča vătăşelu, Unchiiaş Radu părcălabul[u], Dumitru Curunčanu, popa Dumitru, popa Ion sin ego, popa Nicolae, diiaconu Stan, diiaconu Iene, popa Nicola, Mihaî dascălu, Mariia vieriasa, Ienache, popa Preda, popa Părvu Măcučanu, Ion Părvulescu, Papa ot Botăşan[i], Dumitru Colţa.

Gărdeşti.

Protopopu Matei, popa Ion Gărdescu, diaconiasa dum., popa Matei de la măn[ăstire], diiaconu Ion Pile, popa Şarban, Tudosie Culeru, Petru Durghi, Unchiiaş Diicu Bănescu, Alicsandra Săraca, Vlăducu Unchiiaşu, Preda Flăcău, Măteiş Vulpuiş, Dumitru ot Bučum, popa Sandu, popa Ion, popa Fera, Giura al Mare, diiaconu Radu, Tudor Gordaşu, Logofăt Radu, Marin Zăbavă, Radu Dobrinescu, Bădel Nichiforescu, Dumitraşcu Isuf, Fota Nichiforescu, Preduşa Ursăscu, Ion Tincă, Radu Roşca, popa Preda, Giura sãn Iancu, Voicu Chiricescu, Opria Grecu, Voicu Turmacu, Varlaam, Florica Mătuşa, Sofronia Popănzălescu, Sandu Cărăşilă, Din[u] sin Neda, Matei Mătăsaru, Ion Voinicu, Petru Dişăscu, Stan Orlac, popa Ion, Părvu Călinescu, Giurcu Sfîiticescul, diiaconu Petru, diiaconu Costandin, Dumitraşcu Ghilenča, Rafina protiasa, jupăniasa Mariia, Papa Dimulestu, Mihalča Podină, diaconu Stancu, Andrei zet Milcica, diiaconu Ion, Preda Nicolič, popa Şerban, Voicu Pietraru, Stroia Giambaşu, popa Dumitru, Ion sin Butcă, diiaconu Dumitraşcu, Floria sin Botore, Dincă Olarul, diiaconu Ion, popa Mărin ot Găneşti, Stan diiaconu, dieconiasa Iona, Radu Clenci.

Tot Suteşti.

Marin Roşu, Ion Creţu, Ion Negrianu, Ion Muntianul, Tudor Lănariu, Matei al Vlădăi, Radu Vladi, Arnăuţanu, popa Preda, Niagoe sin Dela, Radu Panţucu, Ivan Pisco-

pescu, Pătru al Catarini, Dumitru Busduchină, Ion Stroi-escu, Iliia Răspopescu, Stan Găvrilescu, Stanču Găvrescu.
[Rubrice: apa, fud., lugu, vedre.]

CXXXI.

[C. 1790.]

*Arătare de moșii i altele ce să scrii într'acest hri-
sov și nu să stăpănescu de mănăstire, cum arată la vale.*

1 roată de moară din Slăvitești.

1 dărstă din Slăvitești.

1 moșia Oteești.

1 moșia Sălcuța.

1 moșia Belcugatu.

1 moșia Cojăști.

10 răzoare de vie dela Sutești.

Vama dela Cerneți i dela —, dela Bistrița.

Mila de sare... bolovanî.

Aceste moșii i mili... mănăstirea, nu le stăpă[nește...
pen]tru încredințarea... Noem[vrie] 23, 1[79—].

Pahomie igumen Hurez[ului].

CXXXII.

*Intărire de vinăriciū a Hurezului din partea Divanu-
lui muntean.*

București, 19 Iulie 1790. „De la Divanul prințipatului
Țării-Rumânești“. Se întărește Hurezului, după actele de
la 25 Maiu 1775 și 27 Septembrie 1784, vinăriciul din dealul
Suteștilor, Nemoiului și Crețenilor, precum și din dealul
Gârdeștilor și al Zlătăreilor (Vilcea), din dealurile Rujori-
lor, Gîorocu, Cacaletu, Brativoești (Dolj), „câte doi bani
de vadră și părpărul dupe obiceiū“. „Deci, fiindcă Măriia
Sa prea înaltul prințipu Coburgu, marele comandiru al
tuturoru oștiriloru și oblăduitorul Țării, aū binevoitu a să
păzi privelegiurile numiților Domni Alecsandru-Vodă
Ipsilantū, Nicolae-Vodă Caragea și Mihaiū-Vodă Suțul,
s'aū datu de la Divanu aastă carte... Pentru care să

poruncește și la toți căți să cuvine să fiți următori a să păzi privileghiurile numitei mănăstiri, ca să-și ia mila ei în vremea cea obicinuită.

Enzenberg F[eld]m[arscha]ll (chirilice). *Cozma al Ugrovlahiei*, 'O 'Ριμνίκου Φιλάρετος.

[Al doilea rind:] Sigismundus d'Eperjes, Hauptmann; Ștefan Prăscoveanu, B. Șt[irbei] V[el] Vornic, Ioan... Vel Vor[nic].

[Iar în colț:] Biv Vel Sărd[ar].

[N^o de ordine. Pecete pusă cu ceară roșie în colț, la stînga, cu armele lui Coburg.]

CXXXIII.

Altă întărire ca precedentă.

8 August 1790. Divanul (Enzenberg f[eld]m[arscha]ll, Cozma al Ug[rovlahiei], 'O 'Ριμνίκου Φιλάρετος, Cost[an]d[in] Glog[o]v[eanu] Vel Vist[ernic], Șt. Prăscovean[u], B. Șt[irbei] Vor[nic] și 'Sigismundus d'Eperjesi, Hauptmann) întărește mănăstirii Polovrațul, metoh al Hurezului, privilegiile cuprinse în acte de la Alexandru-Vodă Ipsilanti (20 Maiu 1775), Mihaî-Vodă Suțu (22 Ianuar 1784), pentru „vinăricul din dealul Negoștilor și al Mogoșilor, sud—, câte doi bani de vadră și părpărul, dupe obicei. Decî, fiindcă Măriia Sa preainnaltul prințip Coburgu, marele comandiră ală tuturoșă oștilor și oblăduitorul Țării, aū binevoitu a să păzi privileghiurile a trei Domni: Alecsandru-Vodă Ipsilant, Nicolae-Vodă Caragea și Mihaiu-Vodă Suțul, s'aū dat del[a] Divan [„Divanul prințipatului Țării-Rumănești“] această carte numitei mănăstiri, cu care întărește Divanul toate mai sus arătatele privileghiuiri spre a și le avea întocmai dupe coprinderea hrisoavelor domnești. Pentru care să poruncește și la toți căți să cuvine să fiți următori spre a să păzi privileghiurile mănăstirii ca să-și ia mila ei în vremea obicinuită.“ Jos: „biv Vel Sărd[ar] L.“ N^o de ordine pe margine. Pecete pe ceară roșie cu arme străine (ale lui Coburg?).

CXXXIV.

Egumenul Rafail de Hurez către egumenul Ilarion de Dobrușa, pentru afaceri.

Cu părintească iubire, frate Ilarionu Dobrușane,

Cu scrisoarea către Frăția Ta de altă nu iaste fără cătū scrisoarea Frății Tale amū priimitū, dinpreună cu unū somnū próaspătū, și foarte sântū mulțamitū Frății Tale pentru neuitarea. Iar, cătū pentru unū vadū de moară ce-mī scrii că ai găsitū la Runcū, și s'arū putea face pă moșia sfīnteī mănăstirī o moșie (*sic*), că într'acelū vad vei fi îngăduitoriū până voi trimite omu mieū într'adinsū, să vază ca nu cumva să să facă vre o stricăciune la livezī, că aū mai venitū unī dinū săteani de acolō, de aū cerut ca să facă aastă moară, și m'am înștiințatū de la isprăvnice[lulū] precumū că sântū toate; că, de să va întâmpla vre-odată să vie apa mare, să va face mare stricăciune la livezī, ci, precumū zicū, vei fi îngăduitoriū până să va vedea și de noi; și, de să va face stricăciune, atunci să va da voe. Ačasta; și sântū

Alū Frății Tale întru Hristosū frate

R[afailū] ig[u]m[en] Hurezi. 1790, Octomvrie 4.

Frate, iată că trimisăi Țiganī ca să facă vre-o zeace, cinsprăzeace mīi de haraci în pădurea Frății Tale, și te poftescu să le dai mălai dela Frăția Ta, și vei lua de la moșie cândū vom trimete să bată porumbi.

[V°:] Sfīnții Sale fratelui Ilarionū igumenū Dobrușanu, cu frăț[escă] dragoste să să dea.

[Pecete roșie.]

CXXXV.

[Ciornă.]

[C. 1792.]

Plingerea egumenului de Hurez, Pahomie, către Domn, arătînd pagubele mănăstirii.

Luminate Doamne,

1. În răzmirița cea din de multū, aū stăpănitū Nemți

țara de peste Oltă mulți ani, și arată anafora că n'a dat mănăstirii nimic.

2. În răzmirița Muscalului, n'a fost (?) case pe locu hanului nici de cum.

3. În răzmirița cea de acum, a Niamțului, iarăși s'a spart Craiova, și n'a rămas m[ă]n[ă]stir[ile] nici-o prăvălie.

4. În pace a fost Caimacami în han și chiriile le lua Caimacami, cu știrea și voia egumenilor, și grădinile hanului își punea Caimacani legumi și zarvavaturi (*sic*), iară cu voia egumenilor; unde și Divan[ul] să făcea în han.

5. Și încă egumeni, în loc a sta în potru Caimacaniilor pentru acea chirie din prăvălii, le mai da încă și alte plocane: făină de jămăbulă, și cară de orz, și buți cu vin bun, și meare și peare, și cașcavale pentru trebuința casii dum[ne]ilor, fiind Caimacami oameni din țară streină; și le cumpăra acestea cu bani; și și acum au dat părintele Hurezanul din acestea, că iaste oareșcare șartă a cinsti mănăstirile pe dom[ne]ilor Caimacami cu de acestea.

6. Ci dum[ne]ilor Caimacami nu lua cu sila de la mănăstire, ci cu voie; une ori lua mănăstirea, alte ori Caimacami să invoie prin scrisori cu egumeni, și apoi egumeni le dăruia, și cu așta zic ei că n'a luat mănăstirea chirie.

7. Și Caimacami, cum vin în Scaunul Craiovi, iaste obicei a-i heretisi egumeni de pe Olt cu peșcheșuri.

CXXXVI.

Vechilul Hurezului către Domn, în procesul mănăstirii cu Rumîni de la Ușurei.

[1792.] „Nișul Logofătul Copăceanu., vechilu măn[ă]stir[ile] Hurez, sud Vâlcea“, se plînge Domnului că, fiind în București pentru judecata cu „oameni dela satu Ușurei...“, pentru moșia mănăstirii, Sărbii i Ușurei“,—a căpătat anafora de hotarnici. „Și, findcă, cu priimința amăndurora părților, am dat așa adeverință, iscalită în canțalariia lumii

natului Divan, să să întărească cu luminată pecetea Mării Tale, iar dumnealui vâtaful de Divan îmi ține anaforaoa și nu vâ să o dea la întărire, cerându-mi bani, — care lucru nefiind de împlinire de bani, ca să-i dau zečuială, nici moșie cu vre o hotărâre aleasă, ca să caute vre un havaet, [ci] poruncă de hotarnici la fața locului, — cu păcat va fi să mă necăjască și să piei în vreme de iarnă eu aici în București, și casa și dobitoacele mele acolo peste Olt, zicând că va să mă ție până după Sfeti Vasilie. Ci cu lacrimi mă rog milostiviri Mării Tale, să fie luminată porunca Mării Tale ca să-mi dea anaforaoa la întărire, să nu piei aici, fiind dajnic Visterii la mazili. Și ce va fi mila Mării Tale.”

CXXXVII.

Plîngere a lui Pahomie, egumen de Hurez, împotriva preotului de la mănăstirea Dintr'un Lemn.

„Pahomie, igumenul mănăstirii Hurez din sud Vâlcea“, se plînge Domnului de „popa Matei dă la mănăstirea dintr'unu Lemnu“ că a cumpărat de la Ioniță Drăgoescu moșia Genuneni, în hotar cu Folești, ai Hurezului, fără a se întreba această mănăstire. „Dară cuvântu lămurit dă vânzare nu au dat, ci pă suptu cumpătu au zisă precum că o are luată în arendă; acum dă curându amă dovedit că moșia au vândut-o statornică. Și nu-l îngăduescu a cumpăra, avându mănăstirea protimisisă, și numitul este vecinu rău și înpresurător dă hotar, și apurarea este gâlcevuri la stăpânire cu oameni mănăstiri.“ Cere „să întorcu bani pă moșie preotului, să rămăe moșia supt stăpânirea mănăstirii“.

[Poruncă de cercetare la 29 Ianuar 1792.]

CXXXVIII.

Răspunsul preotului de la mănăstirea Dintr'un Lemn către egumen.

10 Mart 1792. „P[opa] Matei măn[ăș]t[irii]“ către Pahomie, egumenul de Hurez. „Văz că-mi scrii Sfin[ț]ia

Ta] pentru moșăia Genunenî, că aş fi cumpărat-o pe supt ascunsu de la boerîi Drăgoești; i dar ačasta socotească în-țălepčunea Sfinț[iei Tale] că nu este lucru a-lă cumpăra cinevaș pe taină, ce este moșie, și am întrat cu stăpânirea de sănt zece anî, și de multe orî amăv avut prigonirî cu părințîi mănăstirii Hurezului, pentru că mî să calcă semnele moșii Genunenî dă către Folești, și nimenea nu mi-aū zis nimic, saū măcar doao treî slove să-mî scrie. Mai ales că cunoscut lucru era la toți că, de era pe supt ascunsu ačastă cumpărătură, cum puteam eū a mai face atăta chiełtuială, cu casă, cu ogrăz, cu coprinsurî, cu moară, care sănt văzute, și, de avea mănăstirea protimis-sis, trebuia de atunci să-mî fie dat pricină,— că eū nu mă uit la moșie ca la coprinsurile mele. Eū aş fi venit, de aş fi vorbit cevaș cu Sfinț[ia Ta], dar, aflāndu-mă călătorî în časul acesta, dupe cum îți vor spune și trimișîi Sfințîi Tale, mergānd afară la moșioarele mănăstirii, acum nu putui, ci socotescu că până la Sfintele Paști mă voi întoarce, și, ce vom avea, vom vorbi...

Părinte igumene, n'am socotit că vei cădeā asupra casāi mele cu acest felî de dragoste; te bucurî să-mî sārăcești copii și casa, purtāndu-mă prin judecā și prin cinstitele Divanurî: păcat vei să aibi, că sfānta mănăstire are zestre destule, și să dea Dumnezeu să trăiască preaslāvițîi ctitorî, că nu va scădea sfānta casă, iar Sfinț[ia Ta] poate să rămāi numai cu păcatu.

[Pecete de ceară aurie, fără inscripție și desemn.]

[V°:] Popa Matei.

CXXXIX.

*Un isprāvnicel din Șchei către egumenul de Hurez,
Pahomie, pentru o biserică.*

[1792.] „Eū Stanču ucheașu, isprānicelu ot Șchei“, către egumenul de Hurez, „Pahomie“. „Mai nainte vreme aū fostū sfāntă biserică pe moșia sfinți mănăstirii Urezu înūpluta, și eū fiindū isprāmniceľu de săntū acuma doozeci de anî, și,

avă[n]dă totudeauna cuvântu cu omeni ca să facem sfântă biserică totu în locu care au fostu ma nainte vream, dară acuma omen[i] cu voia lui Dumnezeu să apucă cu toată inima; ci pentru această înștiințaz Preasfîiiei Tale, să damu cuvântu dela Sfîiia Ta“. „7300, Martu în 25.“

„La acest răvaș li s'au dat voe să facă besearică pe moșia sfintei măn[ăsti]ri la Șchei; Mart 16, 1792.

Pahomie, igum[en] Hur[e]z[ului].

CXL.

Dincă Brăiloiu către același, pentru moșia Craiovița.

Cu fiiască dragoste mă închin Sfînt[i]ei Tale].

Când să afla frate-mieu aici, am fost scris Sfînt[i]ei Tale] o scrisoare pentru moșia Craiovița a sfintei mănăstiri, de vei pofti, să facem schimb a-ți da eu moșia Izvoarele sau Devesălu, din doao una, care vei pofti. Măcar că moșiile mele amăndoao sânt mai bune, căci în arendă le dau pe an câte t' 300, iar moșia Craiovița nici 100 de lei nu ie pe ia; dar eu mă mulțamesc numai pentru căci este aproape, fiindcă toate moșiile mele sânt depărtate de Craiova. Și la acea scrisoare nici-un răspuns n'am priimit, ci, de voești sau nu, te poftesc să am răspunsu. Și sânt

Al Sfînt[i]ei Tale] fi sufletesc:

[17]92, Avgust 3.

Dincă Brăiloi, Paharnic.

Pentru medeaoa ce-mi scriia, am cercat, și nu să poate isprăvi cu acea sumă, iar, când voi priimi a mai da t' 100, să va chivernisi treaba.

[Către Pahomie, egumenul de Hurez.]

CXLI.

Un Logofăt de Divan către același, pentru arenda unor munți.

3 Septembre 1792. „Costandin Logofăt za Divan“ către egumenul Pahomie „Hurezeanul“. „Pentru jalba ce ai

fost dat în vremea trecută pentru pricina acelor Ungureni ce au cumpărat niște munți lângă alții ai Sfinții Tale, și căutați protimisii a răscumpăra, vei ști că, înștiințându-să de dum. Caimacanu la Măria Sa Vodă, au venit răspunsul ca să se urmeze după publicația gospod, ce este dată ca nimeni din sudiți să nu cumpere aici în pământul țării lucruri nemișcătoare, și au rămas pricinile acelor munți să-ți cauți Sfinția Ta aici prin judecată, dându-ți acea putere, când nu vor fi alții din pământeni rezași. Ci, când vei avea vreme, vei căuta judecata întâi la boerul ispravnicilor ai județului, apoi și aici la Divan. Eu sunt gata slugă la ce vei porunci Sfinția Ta; ci să mă știi de sluga Sfinții Tale, mai vărtos pentru sfânta mănăstire. Numai cărăma de la Gioroc, mă rog să cauți de ai vre un așă-zămănt, că-mi iaste necaz pe obraznicii aceia de oameni, și pohtiiam să văz pe Sfinția Ta aici în parte locului“. Pe-cete neagră, ruptă.

CXLII.

Arendașul moșiei Craiovița către egumenul de Hurez, despre starea moșiei.

[8 Octobre 1792.]

Anul 1791, livezile ce sânt, le-au mănăcat ostașii cu cai înpărătești, iar episcopia n'au făcut măcar un pai de fân, și episcopia pentru acest folos ținea această moșie, iar nu pentru alt venit, că nu are nimic pe anul acesta, fiind secetă precum știut iaste de toți; iarăși nu s'au făcut nici-un fân, ci prin mărăcin, prin crânguri, cu atâta necaz abia am făcut vre o treizeci cară de fân; care jumătate l-au înecat apa, și am chelt[uit] vre o t'șazece, — care mai lesne l-așu fi cumpărat din târg.

Pentru care am fost și scris Preasfinț[iei Sale] părintelui episcopu Sevastis, cându s'afla acolo în partea locului, ca să arate Sfinț[iei Sale] că nu poate plăti episcopia arenda. Iar pentru niște cărămidă ce s'au făcut, și puținel porumbu, acestea sânt în seama unui Defta ispravnic[ul] la păstrare.

CXLIII.

*Raport către același, cu privire la egumenul
de la Polovraci.*

Cu frățască dragoste mă închină Sfinții Tale, aghie Hurezane.

Înștiințază pe Sfinția Ta pentru egumenașu de la Polovragi, că în trecutele zăle ară fi trimesu dumnealui Stolniculă Dumitrache ¹ de la Târgu-Jiului să-lă rădice, încă cu urgie, și egumenașu ară fi fugitu de acolă, și aă venită aică la Craiova, și aă făcută o jalbă către mine arătându-șă viața lui din mirenje, și din călugărie, și, după cumă amă auzătă din omeni episcopii cei mai vechi, socotescă că ară fi omă de treabă, și aă slujitu și la sfânta mănăstire Hurezu multă vreme. Acum văză că s'ară fi sculată doi călugări ermonași, și s'aă dus la Târgu-Jiului, la dumnealui Stolniculă, arătându-i multe vorbe și părăcuni pentru numitulă egumenași, și dumnealui Stolnicu, dupe părăcunile călugărilor, aă făcută o jalbă către dumnealui Caimacamu, arătându multe părăcuni în jalbă, că ară fi ocărătă pe caprariă de slujitori] ce aă fostă venită să rădice pe egumenașă, zăcându și alte vorbe necuviosă, și pentru dumnealui Stolniculă. Cu toate acestea, eă, după datoriia ce amă, și după porunca Preasfinții Sale părintelui episcopu, pentru ca să nu să necinstească shiima noastră, amă căzută cu capu și cu pieptu să-lă ajută la dumnealui Caimacamulă, numai și numai pentru cinstea noastră; însă amă scrisă și la Preasfinția Sa părintele toată curgerea aceștii pricină. Ci, de voră fi aceste părăcuni cu știrea Sfinții Tale, n'ară fi fostă cu cale și cu orânduială, fiindcă este ciracu Sfinții Tale, dar, nefindă cu știrea Sfinții Tale, să faci cercetare pentru acei călugări, a să descoperi adevărulă, a cui aă fostă vina pentru aceste vorbe necuviosă, și, de

¹ Varlaam, cronicarul. V. *Ist. lit. rom. în sec. al XVIII-lea*, tabla.

voru fi călugărași aceia invinovați, să le faci și căzută certare, iar, neputându-le face Sfinția Ta, să-î arăți la mine, ca să-și ia căzută certare, pentru a fi pildă de învățătură multora a nu mai face acestu fel de necuvioasă pricină. Al doilea, înștiințazu Sfinții Tale pentru moșia de aiă, dela Craiovița, că amu înștiințatu Preasfințai Sale părintelui episcopu, că, fiindu și mai nainte totu la episcopie, neavându moșie aproape, să ținea de episcopie moșia aăsta, și imi scrie părintele ca să scriu Sfinții Tale ca să rămăe moșia aăsta tot aiă, pentru trebuința casăi. Ci Sfinția Ta să-mi faci unu răvașu cu iscălitura Sfinții Tale, pentru stăpânire, și havaetu ce s'aũ fostu dăndu până acumu, să va da și de acumu innainte. Ci de aăsta înștiințai Sfințai Tale, avându răspunsu, atât pentru pricina egumenașului, câtu și pentru moșie. Și sântu

1792, Noemvrie 27.

Al Sfinții Tale intru Hristose frate: -

. . . ἐπίτροπος.

[V°:] Cinst[it]ului și mie intru Hristose frate, Sfinții Sale părintelui chir Pahomie, egumenu sfintei mănăstiri Hurezul, cu frățască dragoste să [să] dea.

[Bulină.]

Acestu răvașu grecescu fără zăbavă să să trimiță la iconomă, la Râmnicu.

CXLIV.

Șerban Oteteleșanu către același. pentru judecata mănăstirii cu niște Rumâni.

Cu fiască plecăcune mă închin Sfinții Tale.

Cinstită și părintească scrisoarea ce mi i-ai triimisă, cu dragoste fiască am priimit-o, și m'am bucurat că te afli sănătosu. Am văzut și cele ce-m scrii Sfinția Ta că te-ai judecat cu Rumâni de la Ușurei, la dumnealor ispravnici acelu județ, și s'aũ hotărât ca să să ia boiară hotarnică la aăsta. Și miie imi pare bine, dar mai bine

ar fi fost să nu te fi mai chieituit pe acolo pe la Răvnic, ci să fii venit aici în Craiova, ca cu o chieituaială să să izbrănească treaba. Că vei ști Sfinția Ta că eă, căutându scrisorile nostre, am găsit toate zapisăle cele veichi ale moșii Sărbii, în care arată și toți Rumăni vânduți, cu tot hoțarul loră; și nu aă Rumăni măcar o palmă de moșie, că cu silniciie să fac stăpăni pe moșie, neavându nici-o treabă. Ci eă așa sfătuesc pe Sfinția Ta, să iaă toate cărțile și zapisă ce ai, să vii însuș Sfinția Ta, să ne curățim de odată de acești hoți de Rumăni, și să ne scoatem și venitu moșii, ce l-aă mâncat ei în silnicie. Și, mai vartos, că aă și alte trebă aici, care trebă îți sânt pentru folos și pentru cinste, dupe cum te vei fi pliroforisit din înștiințarea ce-ți va fi făcut părintele egumen Polovrăgeanu, — că i-am zis să te înștiințeze pe largă. Miie, din cât mi i-aă fost priceperea, am păvățuit pe Polovrăgeanu pentru necinstea ce i s'aă făcut, care, la aăasta, acum ai vreme, ai tropos să-ți afli dreptatea. Ce, cum zic, zece zile mai sânt a să căuta judecăți vechi, că poate vor veni și răspunsurile de la București. Ci, decât să fii chieat, mai bine să fii aflat aici, ca unul ce ești năpăstuit și îți cei dreptatea și cinstea. Iară eă rămăi

Al Sfinții Tale fiu sufletescu:

Șerban Otetelișanu (?), Paharnic.

1792, Dechemvrie 9.

[Adresa:] Cîstitului și mie părinte sufletesc, Sfinții Sale părintelui egumen Hurezanu, cu fiască plecăčune.

CXLV.

Răspuns al Mitropolitului Filaret către egumenul de Hurez Pahomie, cu privire la cearta mănăstirii cu un preot.

Filaret, milostiiă bojiă arhiepiscopă și Mitropolit al Ū[n]g[ro]vlahiei].

Cuvioase igumene al sfintei mănăstiri Hurezul, chir Pahomie, blagoslovenie. Scrisoarea ce ne-ai trimis, dela

23 ale aceștii luni, am priimit-o, și am văzut cele ce ne scrii pentru moșiia Genunecăi, ce să stăpânește de Molitva Sa chir pop Matei, ot mănăstirea Hureziu. Ci, cu toate că noi i-am fost scris cu o în . . . , numai ca să-ș priimească bani cumpărătorii aceștii mo[și]i . . . puțința ce are mănăstirea pentru schimbul dela t . . . , dar, după înștiințarea ce ne-au făcut și Molitva Sa, văzând [și cartea] de judecată a dumnealor isprav[ni]cilor din Vâlcea, să știu cum că nu e cu puțință să-l silim mai mult de a-și da moșiia, având îndreptări cuviințoase și stăpânire statornică, ci Cuv[ioșia Ta] să-i dai pace. Iar, alt acaret de să va găsi de vânzare, cum și pentru casile din Răimnec, vom face îndemnare aceluî boer, ca să le cum pere, să le dea schimbu. Și fiî blagoslovit. 1793, Ghenarie 31.

‘Ο Οὐγγροβλαχίας Φιλάρετος, εὐχέτης.

[V°] Cuviosului igumen al sfintei mănăstiri Hurezul, chir Pahomie, cu blagoslovenie să să dea.

[Pecete brună, ștearsă.]

CXLVI.

Episcopul de Rîmnice, Nectarie, către egumenul de Hurez Pahomie, pentru moșia Craiovița.

Nectarie milostiiu bojiu episcop Răimnic.

Cuv[ioase] igumene al sfintei măn[ăstiri] Hurez, chir Pahomie, blagoslovenie. Fiindcă cuv[iosul] nostru chir Parthenie ne-au înștiințat cum că sf[ânta] mănăstire ar fi avînd o moșioară Craiovița, ce iaste în marginea Craiovei, pentru care au scris la mănăstire ca să să dea de către Cuv[ioșia Sa] iarăș pe seama metohului sf[inte]i episc[opii] de acoloa din Craiova, cu arenda ce au fost și pân[ă] acum într'atăta vreme, cât au ținut-o și preasfin[țitul] părintele Mitro[po]litu, starețul nostru, fiind episc[op] Răim[ni]cu[lui], fiind trebuințoasă numai pentru puținel fân ce poate a să face când să întâmplă, fiind mai cu îndemănare, căci iaste aproape, iar nu pentru alt cevaș. Și Cuv[ioșia Ta] ai fi răspunsu cum că nu poți a o da, fin-

du-ți de trebuință pentru conac când vei merge la Craiova, — pentru care scriem Cuvioșii Tale ca să primești arenda de la sfânta episcopie după cum s'aũ urmat și până acum la starețul nostru, și, oricând vei veni Cuvioșia Ta la Craiova, toată lipsa conacului de fână ce vei avea Cuvioșia Ta, ți să va împlini de la Smereniia Noastră, încă mai cu prisos. Căci, după cum zicem, această moșioară nu o cerem cu vre o pagubă a sfintei mănăstiri, saũ pentru alt enteres, ci numai și numai pentru puținel fân, după cum iaste știut. Pentru care am poruncit și cuviosului chir Parthenie ca să-ți trimită bani, arenda ce va fi; ci Cuv[ioșia Ta], priimindu-i, îi vei trimite răspunsu cu cart[e]a, dup[ă] obiceiũ, cum că ai dat-o iarăș asupra episc[opiei], cu arenda ce aũ fost. Și fii blagoslovit.

1793, Fevr. 10.

[Pecete cu negru, avind coroană, leũ cu cırja, vultur cu crucea; la mijloc, un scut cu o biserică. Sus: ⲏⲕⲧⲣ. ⲣⲙⲏⲕ. 1792.]

[V°:] Cuv[iosului] igumen al sfintei mănăstiri Hurez, chir Pahomie, cu blagoslovenie să să dea.

CXLVII.

Jalbă a egumenului în această afacere.

Prea-înnălțate Doamne,

Jăluescũ Mării Tale pentru popa Matei dă la mănăstirea dintr'unũ Lemnu, sud Vâlcea, că, avândũ sfânta mănăstire Hurezul o moșie ce să numește Foleștiu sud Vâlcea, lângă care moșie alătura iaste o moșie a boerilorũ Drăgoești, Genunenĩ, care acea moșie pent'rascunsu aũ cumpărat-o numitul preotũ, fără dă știrea mănăstirii, ce i-aũ ținut-o în arendă optũ anĩ, și zapisulũ vânzării este iconomicosũ, numindu-lũ dă mai nainte, și zapis[ul] vânzării nu este făcutũ nici dă unũ anũ; dă care mai jăluindũ și la Măriia Sa Mihaĩ-Vodă Suțu, s'aũ făcutũ poruncă la dumealor ispravnici județului, și, cercetândũ numitul preotũ, fiindũ ajutoratũ, i s'aũ datũ anaforă cumũ aũ voitũ și aũ

cerută. Ci, fiindă-că mănăstirea nu-lă suferă și nu-lă voește alătura vecinū cu moșia mănăstirii, și după pravilă cere protimisisă, că moșia nu s'aū vândutū la neamul boerilorū ce s'aū fostū stăpănitorī. ci acestū preotū este unū streinū, și mănăstirea il știiia dă arendașū, iar nu dă cumpărătorū dāsăvărșitū,—mă rogū Mării Tale, să fie luminată poruncă la dumnealorū ispravnici județului, ca, după pravilă și după protimisisă ce are mănăstirea, să aducă pă acelū preotū înaintea dumnealorū, și să facă dă a-și priimi bani, însă cu preț[ulū] ce aū cumpăratū, iar nu cu încărcătură, după cumū arată cu asuprire, ca să nu-lū poată răscumpăra mănăstirea. Că, dă va rămănea elū stăpănitorū, gălcevurilorū (*sic*) nu mai lipsescū, fiindū aproape moșia dă mănăstire, și lângă moșia mănăstirii. Și ce va fi mila Mării Tale. Rugătorū către Dumnezeu dă sănătatea Mării Tale:

Pahomie igumenul mănăstirū Hurez[uluī] din sudū Vâlcea.

[Ordin domnesc de a se cerceta lucrul de ispravnicii Județului; 26 Mart 1793.]

CXLVIII.

Chemare la judecată pentru un proces al Hurezuluī.

7 April 1793. Ispravnicii de Vilcea chiamă pe preotul Matei, să vie „păn[ă] Duminecă“, la judecata cu „părintele egumenul sfinteī mănăstirī Hurezuluī“, pentru moșia Genunia.

CXLIX.

Cartea domnească de la Alexandru Moruzi, pentru vinăriciul Hurezuluī.

8 Septembre 1793. Alexandru Costandin Muruz-Vodă. „Aū arătat prin jălbī egumeni și epistați măn[ăst]irilor ce aū milă de vinăriciū prin hrisoave care s'aū innoitu și [de] Domniia Mea, cum că, în aniī trecuți, uniī din slujbașiī vinariciuluī domnesc aū făcut urmări în potriva hri-

sovelor i a ponturilor domnești, din care s'aũ pricinuitu multe judecãți și pagubĩ măn[ăsti]rilor. Decĩ, fiindcã în ponturile Domnii Mele ce vi s'aũ dat de cãutatu slujbĩ, sã coprinde cã toatã dãslușirea și înțelegerea la capu 12, cum cã la poporãle ce sãnt capete măn[ăsti]rești, sã n'aibã vinãriceri domnești intru nimic a face, ci numai de orãnduiți măn[ăsti]rilor sã sã mãsore cu cotu domnesc, daatu de la Visteriia Domnii Mele, și sã scoatã (?) și bani deplin; iar poporãle care aũ și vinãriceri domnești și oameni măn[ăsti]rești, sã umble oameni mănăstirilor inpreunã cu vinãriceri domnești, cã sã scrie din preunã, dupã obiceiũ, și partea de banĩ a măn[ăsti]rilor sã o scoatã (?) oameni măn[ăsti]rești deplin, fãr de a pretenderisi vinãriceri domnești nici zeçuialã, nici cheltuialã, - iatã într'adinsu vã poruncim printr'aceastã carte osibitã ca întocmai ponturilor sã urmați, fãr de a face inpotrivã cevaș, și la poporãle ce sãnt cu totu măn[ăsti]rești, si aibi oameni măn[ăsti]rești a scrie, a măsura și a-ș lua bani deplin, iar la celelalte inpreunã sã scrieți, și partea de bani mililor sã o scoatã (?) oameni mănăstirești deplin. Și, spre știința poporãlor, care și cãte sãnt cu totu măn[ăsti]rești, și care și cãte sãnt domnești și măn[ăsti]rești, vor avea oameni mănăstirești a arãta, orĩ însuși hrisoavele, saũ cõpii dupe hrisoave, adevrite de dumnealor Veliți Logofeți. Atãta numai vã poruncim, ca niște slujbași domnești sã grijiți a nu sã face de cãtre oameni mănăstirești vre o urmare inpotrivã, spre nedreptatea și încãrcãtura lãcuitarilor, precum și voi, vinãricerilor domnești, asemenea sã vã feriți de unile ca acestea,—cã nu le vom suferi nici de cum. De care vã poruncim și dumneavoastrã, isprav[ni]cilor ai județuluĩ, ca niște dregãtori ai județuluĩ, sã faceți perierghie cu toatã luarea aminte, ca nici dã cãtre oameni mănăstirești, nici de cãtre slujbași vinãriciuluĩ domnesc, sã nu sã facã vre o inpotrivire mare, — cã veți avea a rãspunde.

Vel Logofăt. Biv Vel Stolnic.

[Monogramã cu roșu; pecete cu armele amĩnduror țerilor, inițialele *ал. ксѣ. мр. вк.*; 1793.]

CL.

Plîngerea Egumenului Pahomie de Hurez, pentru tăierea pădurilor sale de sătenî.

Prea-cinstite dumneata Hatmane.

Cu smerit și plecat răv[as] jăluesc dumitali pentru cei jos numiț, lăcuiitori de la Bratovoești i Gîorocu, moșiile sfintei mănăstiri, că aceștia, fără de voia și știrea isprăvnicelului ce-l avem acolo, s'aũ pus de aũ tăiat copacii ce sã arată asupra-le, și, deosăbît, aũ mîncat cu rămătorii și dobitoacele lor ghinda de la acele moșii fără de a sã așaza mai întăi cu isprăvnicelu ce-l avem acolo, saũ sã fie plătit jirovniciia după obicei. Ci, fiindcă sfînta mănăstire nu are acolea niscariva păduri multe la acele moșii, ci numai pentru trebuința morilor mănăstiri ce are acolo în parte locului, mă rog sã fie cinstita poruncă dumitali către zapciu plășii sã apuce pã numiții lăcuiitori ca sã plătească atăt jirovniciia, căt și copacii ce aũ tăiat. și de acumũ inainte sã sã părăsască de a mai face stricăciune la pădurea sfintei mănăstiri fără de știrea isprăvnicelilor, măcar un copac cãuivaș, fiind numai pentru trebuința mănăstirii. Și cum Duhul Sfînt va lumina pe dumneata.

Prea-plecat și către Dumnezeũ rugători: *Pahomie igumenul* sf[întei] măn[ăstiri] Hurezi ot sud Vălč[ea].

Costache Caragea, Hatman, Caim[acam] Craiovi.

Cinstiți dumneavoastră boeri ispravnici ot sud Dolj. Sã cercetați dumneavoastră jalba aceasta, și, fiind după cum arată, sã dați poruncă sã nu sã mai facă stricăciune la moșia mănăstirii: ce va fi dă împlinit, sã și împliniți dumneavoastră, și sã îndreptați.

Co[stan]djin Caragea, Caima[acm].

1793, Dechemvrie 17.

Sud Dolj.

Dumneata zapciule al plășii Dumbrăvi. Înfățișind pã isprăvnicelu mănăstiri cu acei de care sã jăluește, sã

le cercetezi pricina, și, de vor fi făcut acea stricăciune, să apuci ca să-și plătească, atât jirovnicia, cât și copacii ce vor fi tăiat, și de acum înainte să să părăsască a mai face stricăciune la pădurea mănăstirii, că vor lua certare cu bătae. Iar, fiind pricina într'alt chip, vă îndreptezi cum va dovedi adăvărul.

... Καμη[*váprɛs*] ... *Pah[arnic]*, 3-ti *L[o]g[o]f[ăt]*.

1793, Dechemvrie 23.

CLI.

*Plîngere către Domn, cu privire la vinăriciă,
a lui Pahomie, egumen de Hurez.*

„Pahomie, egumenul Hurezi otū sudū Vălcea“, se plînge Domnului „pentru dumnealui grămaticu Theodorache, ce aū fostū tacsildarū dă vinariču la sudū Vălcea... Într'acestū următorū anū, în mijlocu popoarălorū mănăstirii, aū ruptū dumn[ealui] dinū popoarăle mănăstirii unū piscu cu viile, numindu-lū Izvorulū, care este dānū poporulū mănăstirii ce să cheamă Nemoiulū și Crețeni, și nu de o parte saū la un capū, ci în mijloculū acestorū dooă popoară Nemoiul și Crețeni. Care, cāndū să fi fostū poporulū deosebitū, după cumū s'aū datū în anii trecuți celelalte popoară la Mega Spileonū¹, s'arū fi datū și aceste. Ci acesta aū făcutū dumnealorū boeri vinăceri numai ca să oprească din banii milii ai sfintei mănăstiri, care taie pe numitulū Izvorū, care este totū dinū poporulū Nemoiulū, t¹ 40-50. În toți ani aū luatū mănăstirea mila cu bună pace, care avemū și catastihū dinū anii trecuți, pă numele oamenilorū. Și deosebitū aū mai opritū numitulū tacsildarū t¹ 70, cu nume de zečuială și de cheltuială. Pentru care amū arătatū Divanului Craiovii, și dumnealui Caimacamu aū poruncitū dumn[ealui] grămaticului Theodorache, ce aū fostū tacsildarū la acestū județū, ca să să așaze cu mănăstirea și să plătească toți banī, și, eșāndū afară din Divanu, aū zisū că-i va plăti, atātū cei din zečuială, t¹ 70, cātū și ai Izvo-

¹ „Marea-Peșteră“, mănăstire în Tesalia.

rului, t^l 40, 50, carele au dăspărțit dinu popoarele mănăstirii. Pentru care, fiindu eă însumi la Divan, și ca să-lă nu mai cheltuescu prinu judecăți, i-amă dăruitu numitului tacsildarū cu răvașū, sup^tū iscălitura mea, t^l 25, iarū la urmă n'au vrutū să-mi dea ceialți bani, ci numai ce au datū t^l 30, oprindu-mi t^l 85 ai mănăstirii." Să se cheme deci la înfățișare, „cu vechilu ce făcui de spre partea mănăstirii“, la Divan, și să se întoarcă banii opriți „cu nume de zečuială și de cheltuială, și cu dăspărțire din popoările mănăstiri... Care mănăstirea au avutū omū vrednicū de au scrisū milele mănăstirii, dănpfeună cu slujbașii vinăriceri, după cumū în toți anii totū pă acela l-am avutū, și nici-o pricină la popoară n'au făcutū, nici au fostū până într'acestū următorū anu, după cum te vei pliroforisi Măriia Ta dănu răvașulū omului mănăstirii, care să trimise să să vază de către Înnălțimea Ta, în care să coprinde că tae mila mănăstirii t^l 446: zicându-i numitulū tacsildarū alū județului ca să facă răvașū pă bani de primire. Dupe ce i-au făcutū răvașū, n'au vrutū să-i dea toți bani deplinu, ci au opritū t^l 40, 50, cu nume că-i oprește dinu poporulū ce l-au numitū dumnealū Izvorulū, și t^l 70 iarăși au opritū dumnealū, cu nume de zečuială și cheltuială. Ci să-și afle sfânta mănăstire dreptatea, a nu rămănea isterisită.“

Poruncă de cercetare la 20 Ianuar 1794. Raport
al Vel Logofătului la 10 Februar:

„Atătū ponturile vinăricului anului trecutū coprinde la capulū alū dooăsprezecelea ca vinăricerii domnești să umble înpreună cu oameni mănăstirești, să scrie vinăriculū (precumū asemenea s'au și urmatū scrisulū), și partea de bani mila mănăstirilor acaia oameni mănăstirești pă deplinū, fără de a pretenderisi vinăricerii domnești nici zečuială, nici cheltuială, câtū și deosebite poruncile Înnălțimii Tale s'au făcutū de obște către tacsildari județelor.“ Taxildarul datorește numai 15 taleri, restul fiindu-i dăruit de egumen. Piscul nu-l află în hrisoave, dar i se spune că „deglurile

mănăstiri, care să cuprindă în hrisov, mai au și alte numiri, după văi, după pîcuri și după porecla oamenilor ce au vii în dealurile mănăstirești... Și mănăstirea totdeauna le-au vinărit, fără de a nu avea nici-odată pricină". Aduce dovadă din 1790, de la taxildarul Costandin Bengescu. Nescrise sînt: „dealul Boroceștilor de Sutești, i Hățășăști de Sutești, i Izvorul de Crețeni, și Verdea de Sutești."

CLII.

Jalbă a lui Pahomie, egumen de Hurez, împotriva lui Ioniță Otetelișanu.

Prea-înnălțate Doamne,

Jăluiesc Mării Tale pentru dumnealui Șătra[riul] Ioniță Otetelișanu dă la Oteteliș od (*sic*) Vâlcea că astă iarnă în cășlegi au trimis un Arnău al dumnealui la o moșie al mănăstirii ce să chieamă Șușani od Vâlcea și fără dă nici-o judecată s'au pus dă au luat dă la isprăvnicelul moșii mănăstiri foile dă venitul moșii, și după aceia au luat tot venitul, t' 40, dijma fânului, și t' 35, din ghinda ce au fost pă moșie, cu nume că este moșia dată danie la mănăstire dă neamul său. Și, fiindcă oameni cei ce să află pă acea moșie, zilele dă clacă le lucra la vie, acum n'au lăsat oameni dumnealui a veni să lucreze la vie, rămăind via nelucrată, pricinuindu-să sfînti mănăstiri multă pagubă, din pricina numitului Șătrariu. Dă care pricină am jăluit și la Divanul Craiovei, și nu s'au supus a veni să ne judecăm, și această moșie o stăpânește sfînta mănăstire dă sumă dă ani... După sărbătorile sfîntelor Paști să-l ia să-l aducă aici, la luminat Divanul Mării Tale.

Rugător către Dumnezeu dă sănătatea Mării Tale.

Pahomie igumenul mănăstirii Hurez od Vâlcea.

[La 30 Mart 1794, Domnul dă poruncă de cercetare Hatmanului Nicolae Hangerli, Caimacamul Craiovei.

Pecete octogonală, cu ambele steme, coroană, sabie și buzdugan, anul 1793 și inițialele „Al. Cst. Mr. Vv.“]

CLIII.

Constantin Geani către egumenul Rafail de Hurez, într'o neînțelegere a mănăstirii cu locuitorii din Baia.

După fiiască dragoste.

Primind scrisoarea Sfinții Tale, tote acele ce scrii Sfinția Ta am înțalesu; am văzut și invoirea ce au făcut mănăstirea cu Băeși prin zapis, care s'au și întărit și de către Măriia Sa Vodă, și, pentru toate, iată că scriu vătăfului Ursachie a-i face ca să fie următorii așăzământului. Făr de cât numai madeaoa pârumbului are a să urmă după veichiul obicei, adecă a să luoa dijma: den zece bani una. Pentru că a intra cu prăjina să măsoare, și să facă pogone, să vor spăria lăcuiori, și pote să facă vre o strămutare. Pentru aceia nu găsesc cu cale a să face o urmare ca aceia; și la aceia nici Sfinția Ta nu ai nici-o pagubă, pentru că totu așa s'au urmat din veichime, și nu este cu cale a eși Sfinția Ta den obășu (*sic*) afar[ă]. Am scris și pentru vin i rachiū ce au pus Rumăni de vind fără de voia mănăstiri, ca să le pe[et]luești tote buțile cu pecetea mănăstiri, să le tae și cepurile, și să le dea poroncă să nu să mai îndrăznească a vinde fără de invoială cu mănăstirea. Iar, pentru acel neguțătoru Dumitru Urșanu, ce au adusū lumina[ă] carte gospod, ca să facă cășărie noo în munții mănăstiri Polovragi, sculându-să Dumitrache Ormuzolu cu pricină de zicea că nu va îngădui a să face acea cășărie, căci i s'ar fi pricinuind pagubă la cășărie cele veichi, — după ce s'au înfățișat cu părintele Polovrăgeanu aici, innaintea mea, s'au inuitū prin zapis precum că nu va primi cași de la stănila ce sânt prinsă la cășărie cele veichi, făr numai câte să vor găsi cuprinsă. Și după acest așăzământ rămâne Urșanu slobod să-și facă cășărie. Ci pentru ačasta nu lipsii a înștiința Sfinții Tale,—rămăind al Sfinții Tale fii sufletesc

[17]94, Mai 26.

Costandin Giani.

[Adresa:] Cîstitulu (?) Sfinții Sale părintelui egumenu Horezanu, cu fiiască dragoste să să dea.

CLIV.

Învoială între sătenii din Folești-de-jos și mănăstirea Hurezul, cu privire la drepturile de a vinde vin și rachiu.

Adecă noi, care mai jos ne vom iscăli, încredințăm cu zapisul nostru la mâna Sfinț[iei] Sale părintelui Pahomie egumenu Hurezanu. al sfinți mănăstiri Hurezu, precum să știe că noi [cari] ne aflăm șazători pe moșia mănăstirii ce să numește Folești-de-jos, în multe rânduri am tot avut prigoniri cu părinții egumeni i cu iconomii purtătorii de grijă, că noi, după neastâmpăraț (*sic*) și rău nărav ce avem, socotind în mintea noastră cele de Domni poruncite și prin hrisoave hotărâte ca fieștecarele cel care să află șazători pe altă moșie striină, mănăstirească sau boerească, să nu fie slobod a vinde vin sau rachiu fără știrea și învoirea mănăstirii, dar noi, care (*sic*) nește răzvratitori și nămulțamitori, apururea și neincetat am făcut îndrăzniri a vinde vin și rachiu, și, după a noastră rea urmare, ni s'aũ făcut cuviincoasa înfrânare, ca unora ce nu am fost sloboji măcar o ocă să vindem. Deci dar acum, în că mai după urmă, văzind părintele egumen multa noastră obrăznicie, nu aũ mai putut suferi netrebnicele noastre urmări și înpotriviri, ci prin jalbă pentru noi, vechil având pă părintele iconomu, ne-aũ arătat la dumnealor boeri ispravnic ai acestuĩ județ Vâlcea. Și, trimițind un stegar cu slujitori după nesupunerea noastră, cu care ne arătasăm noi mai nainte,— ne-aũ adus innaintea dumnealor boerilor ispravnici, și, făcându-ne cercetare, uni din noi, care aũ fost zurbagii și aũ sărit de aũ bătut și pe un slujitor de Scaun ce mersese să scoață dijma fânuluĩ,— l-am bătut, și pe slujitor, și pe un Țigan al mănăstirii. Care dintre noi zurbagii, după vina noastră nă aũ pus și la închisoare să ne pedepsim. Iar uni din noi, care am făcut îndrăznire a vinde vin i rachiu făr de voia mănăstirii, după dreaptă judecată ne trebue și noao pedeapsă, ca un lucru ce înșine vedem la alte moșii că nu

sânt slobozi lăcutori a vinde, iar noi cunoscuți sântem de toți că din răutate unblăm de facem acest fel de porniri și zulumuri sfinti mănăstiri. Prin care cunoscându-na greșala noastră, venindu-ne în cunoștință, ca să nu ne mai cercetăm și cu bătaia pe la judecăți, în vreme ce noi în silnicie puneam de vindeam rachiū i vin,— ne legăm de acum înaintea cu acest zapis la sfânta mănăstire cum că de acum înaintea niminî din noi să nu fim sloboji nici într'un chip a mai vinde rachiū i vin, măcar cât de puțin, fără voia și știrea mănăstirii; și să avem a ne da dijma din bucate la vreme, și a ne face claca după obiceiū. Iar care din noi săteni, toți care ne aflăm șazători pe moșie mănăstirii, ne vom mai dovedi a vinde vin i rachiū, nu numai să ne taie cepurile a nu ne lăsa, ci să ne și pedepsim, și să fim și globiți, că așa ne-am legat de a noastră bună voie, pentru ca să lipsască și să să săvârșască prigonirea dintre noi. Și, pentru mai adevărata credință, am iscălit, puindu-ne și dejetile, ca să să crează.

[17]94, Iuni 28.

Eu Gligore grămăticu ot Folești-de-jos, adeverez.

Eū Tănase sin Oprița, adeverez.

Eū Ion sin Oprița, adeverez.

Eū Nicolai sin Radu, adeverez.

Eū Ion Agabie, adeverez.

Eū Ion sin Amza, adeverez.

Eū Dumitrașco Popolan, adeverez.

Eū Ion Leucă, adeverez, care am făcut zurbaoa, bătând pe slujitor.

Eū Din Leucă, iarăș zurbagiū.

Eū Mihaî Dumbrăvescu, am făcut zurba.

Eū Grigorie Uleū, adeverez.

Eū Ion sin Lazar, adeverez.

Ioan Logofăt am scris cu zisa și învățătura numiților, și sânt mart[ur].

[Întăresc ispravnicii.]

CLV.

[C. 1795.]

*Răvaș al episcopului de Argeș, Iosif, către egumenul
Ghermano de Hurez.*

După cea în Hristos dorită dragoste, — molitvă și blagoslovenie trimițu Prea-Cuvioșiei Tale.

Cinstită scrisoarea Preacuvioșiei Tale cu dragoste priimind, foarte m'am bucurat că te afli întru întregimea sănătății. Am priimit și ceale trimise 4 coșuri neagre și castane, și foarte mulțămesc că nu sint pus la uitare de dragostea Preacuvioșiei Tale, rămîind

Alu Preacuvioșiei [Tale] rugătoriu către Dumnezeu,

Kai eis tous orismones protosmos [= și la porunci gata]:

Iosif episc[op] Argeș.

Aghie arhimandrite. De să vor fi aflînd că' . . . cel ce aū fost igumen . . . , să cauți o carti[cică de] mină, carea cuprinde filonichiia aū avut un Athanasie Moldovean[u] cu răpt[osa]t[ul] starețul Paisie la Sfetagora, în care iaste pusă la început scrisoarea aceluī Athanasie, apoi răspunsul lui Paisie, împărțit în 14 capete, și, de să va găsi această cärtică, cu orice mijloc să va putea, să mi să trimiță, că-mī iaste de mare trebuință, și iarăși o să-ī trimit la loc; de nu să va putea trimite aici, să să trimiță măcar la episcopie, la iconom, că de acolo cu iesnire să va trimite aici. Foarte mă rog a nu să pune la uitare, și mă veī îndatora prea mult.

[V°:] Prea-cuviosului arhimandrit chir Ghermano, igumen sfintei mănăstiri Hurezi, cu cea în Hristos dorită dragoste și cu blagoslovenie.

CLVI. .

*Iosif, episcop de Argeș, către Pahomie, egumenul de
Hurez, despre afaceri.*

Cuvioase egumene al sfintei mănăstiri Hurezi. chir Pahomie, molitvă și blagoslovenie trimiț Cuvioșii Tale. Scri-

soarea ce ai trimis, am priimit, și ceale scrise pentru Suhaș i via de la Pitești, am văzut. De care vei ști că atuncea numai pentru ca să nu rămăe scrisoarea Cuv[ioșiei Tale] în deșărt, am dat răspuns că, după ce voi veni la eparhie, voi socoti. Dar poți socoti Cuvioșia Ta de face cinevaș schimbă să dea moșie pe vie, care totdeauna iaste supusă stricăciunii, precum și ačasta a Hurezului o am văzut aproape de sfârșit, că până aproape de jumătate iaste surpătură. Apoi, cât chip iaste cu viță, numai semnă de vie iaste, iar moșia iaste totdeauna moșie și aduce venit. Dar vei zice Cuv[ioșia Ta] cum că are livadă în poale; însă puțin folos va fi și de la aceia; iar bani trebuesc mulți la ačaste vie ca să să facă vie, — iar acum iaste moartă. Moșia Suhașului să vinde în arendă t' 200, bani, și 2.500 ocă sare, — care poți socoti că vine peste totă la t' 300. Apoi de poate eși acești bani dela via și ograda ot Pitești, eu unul nu crezi, ci Hurezul iş va stăpîni al său, și episcopia iarăş al său. Eu foarte m'am îngrijat de lucrul viilor ce să află, cu toate că numai doao sint, dar trebuie să scoți estimpă din pungă mai mult de t' 1000, căci din vremea răzmiriții s'au prăpădit toate, și din pricina ačasta am vîndut via mea cea de la Sutești ca să poă învia pe aceaste bine. De această nu lipsiū spre răspuns; și să fii Cuvioșia Ta blagoslovit.

Al Cuvioșiei [Tale] rugătoriū cătră Dumnezeu și cu totul întru duhovnicească dragoste:

Iosif episcop Argeșu.

95, Mart 9.

[V°:] Cuviosului chir Pahomie, igumen al sfintei mănăstiri Hurezi, cu blagoslovenie să să dea.

[Bulină roșie.]

CLVII.

Alexandru Clucerul către egumenul de Hurez Pahomie, pentru judecata acestuia cu locuitorii de la Baia-de-fier.

Cu frățească dragoste.

Cuviosul egumen Hurezanul, chir Pahomie, ne jălui pentru lăcuitorii ce sântu șazători pă moșia Baia-de-fier, a sfintei mănăstiri, dintr'acelu județu Gorji, că, nevrându a urmă obiceiulu pământulu, cu a clăcui și a plăti dijma, au avutu multe prigoniri și judecăți, atâtu aici, câtu și la București, arătându-ne și zapisulu lorū, în care este iscălitu Mihăilă parcălabulă Ciucescu și Ionu unchiiașul Șchiopu, vechilū din partea tuturorū, prin care să leagă ca totū omulū căznicū să clăcuiască câte patru zile pă anū și să plătească câte unū zlotū de vatră, și să dea și dijma din porumbū, dinū fânū și altele. Cum și pentru vânzarea vinulu i a rachiulu, când nu va avea mănăstirea, să vânză ei cu havaetū, iar, când nu să vor ținea de acelu așzământū, să aibă a clăcui câte 12 zile, și să plătească și toate chelt[uielile] mănăstirii. Care zapisū ilū văzumū adeveritū dinū anulū trecutū, leat 1794, Martie 13, și de dumnealor veliții boeri, fiindcă l-au dat de bună voie lorū, câtū și cu luminată pecetea Mării Sale lui Vodă întăritū, ca să-și aibă nestrămutarea lorū, și să fie și o parte și alta următorī acumū și totdeuna. După care zapisū cu luminată întărirea Mării Sale lui Vodă nici acumū nu arū fi următorī acei lăcuitorī, arătându-să cu nebăgare de seamă. Pentru care scriemū dumneavoastră ca să faceți acelorū lăcuitorī totū feliulū de mumbașirlăcū ca să urmeze zapisulu lorū de așzământū la toate și întocmai, odihnindū pe sfânta mănăstire, ca să nu i să mai pricnuiască de acum înainte chielueli și pagube din rele urmările lorū, căci acumū nu mai au cuvântū de îndreptare. Pentru că, de să vorū mai arăta cu nesupunere, sântū

vrednici a toată pedeapsa. Și sântu alu dumneavoastră
ca un frate

'Αλέξανδρος Κλουτζάρης.

1795, Aprilie 19.

[V°:] Cinstiți dumnealorū boerilorū ispravnici ot 'sud
Gorji, cu frățească dragoste să să dea.

CLVIII.

Scrisoare către același pentru un proces.

14 Februar 1797. Ioan — către Pahomie, egumen de Hurez. Pentru judecata ce a avut „în trecutele zile” cu Ioniță Otetelișanu, cu privire la moșia Șușani.

CLIX.

Plîngerea egumenului Pahomie de Hurez, pentru o încălcare de moșie.

Prea-cinstite dumneata biv Vel Postelnic,

Jăluescu dumitali pentru Ion i Preda și Dumitru Mușuroești, ce sânt șezători pă moșia Ușurei i Sărbî din sud Vălcii, carii, fiind oameni răi, zurbagi și nesupuși, am tras multe judecăți cu dănsii mai în anii trecuți, făcându-să de sineș stăpâni pă moșia sfintei mănăstiri, și ș'aū aflat sfânta mănăstire dreptatea, luîndu-ș și carte de judecată de la Divan. Estimp, orânduind omul mieū la acea moșie ca să strângă dijmurile și să cosască livezile, care om mergând cu oameni dă clacă ca să cosască liveziile, de odată s'aū rădicat cu parii un Gheorghii cu cetași lui de acolo, și aū bătut oameni, frângându-le coasele, și i-aū izgonit din livezi, făcând mare zurbalăc, și oameni cei ce aū mersu să cos[ască] m'aū apucat, să le plătescu lucru, și eū am rămas lipsit de fân. Ci mă rog dumitali să fie cinstită poruncă cu un mumbașir, să aducă pă toț cei arătaț mai sus, să mă înfățișezi înaintea dumitale; că va fi păcat să sae cu zurbă, să-mi bată oameni și să păgubească pă sfânta mănăstire de dreptul venit. Și ce va fi mila dumitale.

Al dumitali plecat și cătr[e] Dumnezeu rugători
*Pahomie, egum[e]nul sf[inte]i mănăstiri Hurezul
 ot sud Vălč[e].*

*Iancul Caragea, biv Vel Postelnic, Caim[acumul]
 Craiovi.*

Dumneta polcovnice, cu porunca ačasta să orânduște mumbașir carele pren știrea dumnealor boerilor ispravnici să ia pă numiții în jalbă, să-î aducă aici ca să răs-punză la jalba ačasta.

[17]97, Avg[us]t 2.

[De altă mină:]... să-î scoți la judecata Depertamentului depar. (*sic*).

[Jos:] Treapăd; t' unul.

Biv Vel Șătr[ariu].

[Pecete cu cele cinci județe, din 1796.]

CLX.

*Vechilul egumenului de Hurez către Caimacam, pen-
 tru niște încălzări ale unor săteni din Vilcea.*

„Matei Logofăt, vechilu părintelui igumen Hurezeanu“, se plinge către Caimacamul Craiovei, de „un Gheorghe i Marin i Mihai, și iar Marin și Ion, săteni de la Ușurei și Sărbî sud Vâlcea... Ce cu obraznicie, peste hotărare Di-vanului, s'aũ sculat numiții, și nu m'aũ îngăduit estimp a le cosi livezile, fiindcă am fost orânduit isprav[ni]c[el]; încă am rămas păgubaș și de t' 14, as[pri] 60, ce am dat cositorilor, și lipsit și de fân. Și, fiindcă, după cercetarea ce s'aũ făcut și la depert[a]ment, ș'aũ aflat sfânta mănăs-tire dreptatea, făcându-să și anafură, și le-am zis ca să nu meaargă undevaș afar[ă] până vom eși și la cinst[itul] Divan să ni să hotărască, încă dum[nealui] polc[ovnic] za Tărg[oviște] era să-î pue și la popreală, ca să nu lipsească undevaș, până nu vor scoate pă toate părțile la Divan, și iar eũ am luat pă dănși în chizășie, ca să nu șază la po-preală, și ei de loc s'aũ dus la casele lor, rămăind treaba

neizbrănită. Ci mă rog să fie cinstita porunca dum[itale], cu mumbașir să-î aducă la cinst[itul] Divan, să ni să hotărască, că din pricina lor multă cheltuială s'aũ întâmplat sfintei mănăstiri pentru aceste moșii.“

Iancul Caragea, biv Vel Postelnic, Caim[acam] Craiovi/.

Dum[neata] polc[ovnice], să orânduești mumbașir călăraș, să meargă cu porunca ačasta, și prin marafetul dumnealor ispravnicii să apuce pă numiții în jalbă, să plătească fânul după cum s'aũ găsit cu cale de la judecată, saũ, mai având a răspunde, să-î ia să-î aducă aici, și pe amândoaă părțile, cu alegerea depert[a]ment[u]lui, să-î scoț înaintea noastră la Divan. [17]97, Avgust 17.

[Pecetea din 1796.]

I treapăd dăla toți, parale doozeci.

Biv Vel Șătr[ar].

CLXI.

Hotărîre a ispravnicilor de Vilcea împotriva sătenilor cari încalcă pădurile Hurezului.

17 August 1797. Ispravnicii județului Vilcea pentru plîngerea egumenului de Hurez că sătenii „ce să află pe moșia mănăstirii i alți înprejurenî, pe lângă lemnele de focu ce sântu volnici a tăia pentru trebuința casăloru loru i pari și nuele i-arũ și fi îngrăditu olateloru lorũ... , pă moșia mănăstiri să întindũ fără [știrea și] voia Sfinții Sale, de tae și alte lemne... , pentru focu, de vânzare... , lemne, de alte lucruri... , căroara rea urmare că... sfărămare și stăr[pire] [pom]ilorũ roditorı.“ Să-î mustre „zapciul plășii“. Adaus: „Însă lăturași ce nu sânt sălăcași (*sic*) mănăstirii, nici lemne de focu nu aũ voe a tăia fără voia părintelui egumenũ.“

CLXII.

Socotelă hurezene din 1798.

... Cândũ amũ trimesũ butca cu șase telegari la Orăva', la Căpitanũ-Pașa, care s'aũ prăpăditu doi telegari...

CLXIII.

Cerere către egumenul de Hurez, pentru dreptul de a vinde vin.

Cu plecată metanie mă închin Sfinț[iei Tale].

Eă, văzând că-m stă cărciuma închisă, și Sfinț[ia Ta] mă tot depărtezi cu scrisoarea și cu cuvântu, am mai jăluit dumnealor boerilor is[pravnicilor], și mi i-aū făcut o scrisoare ca să-mi slobozi vinu să-l vînzū. Dupe care scrisoare trimisăi copie, și, la sorocu ce să poruncește, ne caută a își la judecată. Că nu-m ajunge cătă moșie mi s'aū cotropit la hotărnicie, cum și Dumbrăvița mănăst[irii] dintr'un Lemnū. ce să mi să iă și cea aleasă, — că la hotărnicia im era tot oameni Genuniî vrășmaș, și nu vrea să arate adevăru, iar acum arată și alții streini pân unde s'aū stăpănit hotaru Genuniî. De acast[a] înștiințai Sfinț[ia Ta], și cu toată plec[ăcunea] rămăi Mai 4 d., 98.

Al Sfinț[ii Tale] prea-plecat: *P. Anastasie măn. (?)*.

[V°:] În cinstită mîna Sfinț[ii Sale] părintelui igumen Hurezanu, chir Pahomie. cu toată plec[ăcune] și cu cinste să să dea.

[Pecete neagră.]

CLXIV.

Constantin Caradimo către mănăstirea Hurez, pentru ținerea în arendă a moșiei Craiovița.

Craiova, 26 Februar 1799. Κωτ. Καράδμοος către egumenul Pahomie Hurezanul, pentru ținerea în arendă a moșiei Nedeia. Nu poate da baniî prin Țiganul mănăstirii.

„Văzū că-mi scrii că dinū cei mari de aicea ți s'arū fi pusū havalea de ținere Nedeia, și mă miri la ce rămnescū și eū esti[m]pū. Până să supui pe Rumăni a nu vinde vinū

¹ Rahova.

și rachiū, amū cheltuitū mai multū decâtū amū datū pe arendă, și, cu răzvlătirea vremii estim[pū], nici jumătate capetele cuprinzū; darū, cu mila lui Dumnezeu, fiindū că s'aū liniștit vremea, avemū nădejde de acumū înainte. Cătū pentru arendașii de la Jdegla, amū cercetatū, însă trimetind și omū denadinsū, și amū aflatū că pe unulū l-aū tăiatū T'urci, iară celălaltū aū pribegitū." P. S. „Îmi scrii să arătū la dumnealorū că o amū pă mai mulți ani: dumnealorū sântū încredințați că o amū pe patru ani."

CLXV.

Chemarea în judecată a unor săteni din Vâlcea.

Sud Vâlcea.

Voao, lăcuitoilor de la Sărbī i Ușurei. Fiindcă părintele igumen Hurezanu, chir Pahomie, vă cere în judecată pentru pricina moșii, de care aū jăluit și Mării Sale lui Vodă, aducādu luminatā poruncā domnească la noi de a vă cerceta, — iată vă scriem, priimind porunca ačasta, să vă sculați să veniți aici, cu toate scrisorile ce veți avea, ca să stați față, — că, neurmānd poruncii, veți fi aduși cu treapd.

[17]99, Avgușt 27.

K. Πραξηλδης [= Brăiloiu].

CLXVI.

Alta pentru același scop.

Sud Vâlcea.

De vreme ce săteni ot Șușani i Ușurei, după sorocu ce ș'aū pus, n'aū urmat a veni să stea în judecată cu igumenul Hurezanu pentru pricina moșii, să dā volnicie acestui sluj[itor] —, să meargă să-i iā, să-i aducā aici, să li să cerceteze pricina după luminata porunca Mării Sale lui Vodă].

[17]99, Septemvrie, Octomvrie.

[Iscălitură.]

CLXVII.

Carte a ispravnicului de Vâlcea, C. Brăiloiu în privința vânzării vinului mănăstirii Hurez.

Sud Vâlcea.

Zapcă[iulu] din plasa Otăsăului-de-sus.

Sfinț[ia Sa] părintele igumen Hurezanu chir Pahomie ne arată cum că lăcuitori ot Folești-de-jos, ce sânt șezători pă moșia mănăstir[i], s'aũ îndrăznit de aũ adus vinuri și le-aũ slobozit de să vând în cărcum[i] fără de nici-o știre saũ voie de la Sfinț[ia Sa]. Pentru care iată îți scriem, mergând acolo în sat, să cercetezi, și, câte buți cu vin de ale lor vei găsi, vânzându-se în sat, să le tai cepurile, să le oprești a nu să mai vinde, și să le pui soroc dă trei zile să și le rădica de acolo, să le ducă unde vor ști. Că, de nu-ș vor rădica vinurile din cărcum[i] și să vor mai cuteza a vinde, aducându-să aici cu mumbașir, cu treapăd, li să va face certare cu bătae, după a lor nesupunere. Pentru că și în ceialaltă ispravnicie a mea iarăș să obraznicise a vinde pă moșia măn[ăstir]i, și, aducându-să aici, după ce li s'aũ făcut certare cu bătae, aũ fost dat și zapis că nu să vor mai îndrăzni a vinde. Ci dar, întocmai precum îți poruncim, să fii următor.

K. Πατηλόης.

1800, Dechemvrie.

CLXVIII.

Plingerea lui Ghermano, egumen de Hurez, pentru târgul de la Fometești.

Prea-înnălțate Doamne.

Jăluescū Mării Tale că sfânta mănăstire Hurezu are o moșie ce să numește Fumeteștii, sud Vâlcea, la care din vechime să făcea târgū pă săptămînă odată, zi Marțea, și era mai multă pentru alișverișul lăcuitoilor dupăn prejurū, fiindū că celelante târguri sântū dăpărtate, și, dă la o vreme încoace, din pricina răzvrătiri vremilorū, s'aũ stricatū acelū târgū. Ci, fiindcă însuși lăcuitori și neguțatori ce

sîntu șazătorî pă această moșie a sfintei mănăstiri, voescu cu toți de a să face acestu târgu, după cumu și această alăturată jalba lor să va vedea de Înnălțimea Ta, — mă rogū Mării [Tale] ca să fie luminată poruncă către dumnealorū ispravnici ai numitului județu de a da poruncă să să facă numitu târgu, schimbându-să zioa, de a să face Joia, iar nu Marțea, fiindcă această zi Marțea să face târgu la altă moșie, a schitului Polovracea, cale de unū ceasū și jumătate, și de a nu să face zăticnire alișverişului ne-guțătorilorū și a lăcuiitorilorū, să să facă Joia, iar nu Marțea. Și cumū Duhulū Sfântū te va lumină pă Măriia Ta.

Al Mării Tale prea-plecatū, fierbinte rugătorū către măn-t[uioriul] Dum[ne]zeū:

*Ghermano arhimandritu, egumenū
alū sfinti mănăstiri Hurezu, din sud Vâlcea.*

[Se poruncește, la 11 Octombre 1805, ispravnicilor să cerceteze.]

CLXIX.

*Cerere a locuitorilor din Fometești de a li se îngădui
a-și ținea țirgul.*

1805.

Prea-înnălțate Doamne,

Cu herbinți lacrimi jāluimū noi, lăcuiitori din satu Fometești, moșia sfintei mănăstiri Hurezi, sudu Vălč[ea], miliū și bunătății Mării Tale că dān veichime aū fostū obicei și rānduitū țirgu de a să face în zi Marți, pă toate săptămānile anului, cu care mijlocū de adunare, prin toate alte-nevoi ce avemū, eramū mângăeți cu ăa multă și pu-țină vānzare, după puterea fieștecāruia. Acumū, de la un cārdū de vreme, atāt din pricinile răzvrātirilorū, saū că și din pacatele noastre ne-amū isterisitū de acel țirgu până în zioa dā astāzi,—noi, ca uni ce sāntemū lăcuiitori nestrāmutați și cu cāte orește metahirisire dā ne-guțătorie, aler-gām la umbra milostivirii Mării Tale ca să fie luminată poruncă de a să face și de acum înainte, și, măcar de nu

la zio însemnată, adică Marți, fie și în zi Joi, ca să rămănem și noi mulțumiți, fiindcă prințu locuri dăpărtate nu putem merge.

Ne rugăm milostivirii Mării Tale să ni să asculte această cerere, ca să să pomenească în veci numele Mării Tale, pentru mângăeria saracilor. Și cum va fi mila Mării Tale.

Prea-plecați ai Mării Tale rob:

Ion Milea cupețu, Petre Milea cupețu, Danču Milea cupețu, Ion Ianoș cupețu, și cu toți lăcuiitori de satu Fometești, moșiia mănăstiri Hurezu, sudu Vâlce.

CLXX.

Raport al ispravnicilor de Vilcea în chestia bilciului de la Fometești.

2 Novembre 1805. Ion Gănescu Paharnic, Stanu Jianu Paharnic, ispravnic de Vilcea, raportează Domnului în chestia bilciului de la Fometești. Acest bilciu s'a ținut în vechime. „Dar, fiind că Joia să face și la Zătreni, poate să să pricinuiască pagubă acestui târgu, ci rămaseră mulțamiți ca totu Marța să să urmeze după cumu au fostu dinu vechime, nefiind și înpotriva nezaului, sau a să întâmpla vre un cusur.”

La 9 Ianuar 1806, Domnul primește Marțea pentru tirg.

CLXXI.

Poruncă a Banului către ispravnicii de Vilcea, în chestia bilciului de la Fometești.

Cinstiți dumneavoastră boeri, ispravnic ot sud Vâlcea.

După înștiințarea dumneavoastră ce ați făcut către Măriia Sa Vodă, pentru târgul ce din vechime să făcea în toate săptămânile Marțea, pă moșiia Fometeștii dintr'acel județ, a sfintii mănăstiri Hurezului, ci din vremea răzvrătirii s'au stricat,—s'au dat luminată porunca Mării Sale lui Vodă ca și dă acum înainte să să facă acest târgu totu Marțea, precum veți lua dumneavoastră pliroforie din chear luminata poruncă ce vi să trimite; care cetindu-o

și urmând întocmai precum să poruncește, să să trimită egumenului Hurezeanul și ačasta și cea d'întăiū poruncă ce s'au trimis dumneavoastră ca să cercetați pentru acestū tărgū, să să afle sinetū la mănăstire, înștiințându-ne și pă noi dă urmare, și rămăiū

Al dumneavoastră gata slugă:

806, Ghenarie 14.

Vel Ban.

CLXXII.

Adeverință de primire a unor bani ce au fost ai egumenului Pahomie de Hurez.

T^l 100, adecă una sută, ce au fost ai părintelui arhimandrit Pahomie, pr̃egumen Hurezanu, de popa Borobotei, i-am luat eu dă la popa, și am încă supt păstrarea mea, până când voi aduce Sfinți Sale părintele [arhimandrit] zapis[ul] popei la mine, să-i dau bani, și apoi să dau zapis popei, și să-mi iaū ačastă adeverință . . .

806, Iulie 17.

Ursachi.

CLXXIII.

Adeverință pentru un act fals dat pentru mănăstirea Hurezului.

Pentru o adeverință de t^l patruzeci, pentru muntele Bălescu, ce avemū de la părintele igumenū Hurezanu, fiindū iconomicoasă, ca să să arăte la Ghebănești, iar bani nu amū datū nici o pară, deterămū și noi înpotrivă ačastă adeverință a noastră, spre anerisiria aceliia, ca să nu să țiiie în seamă.

[1]809, Iulie 26.

Eū Ion Crăcună (?).

CLXXIV.

Răvaș al lui Grigore Brîncoveanu către egumenul de Hurez.

Τὴν πανιερότητα της εὐλαβῶς προσκυνῶ.

Ἔλαβον τὸ κατὰστικὸν ὑπογεγραμμένον, ὁμοῦ καὶ τὰ γνωστὰ ἐλῆξ ὁποῦ ἐστειλετε· φροντίσατε δὲ καὶ περὶ τῶν λοιπῶν ἐνεακωσίων γρο[σίων] νὰ τὰ στειλετε, διὰ νὰ ἀποπληρωθῶσι μὲ τὰ τριακόσια

ὁποῦ ἐστείλετε, χίλια διακόσια, διὰ νὰ δίδωνται εἰς διάστημα ἐνὸς χρόνου ἀνὰ ἑκατὸν γροσ. μηνιρίως εἰς τὸ κουτί τοῦ ἐλέους κατὰ τὴν νέαν διαταγὴν, μὲ τὴν ὁποῖαν εἶμαι ἐγὼ ἐπιφορτισμένος, καὶ τὰ πληρώσω ἐδῶ εἰς Βουκουρέστι, χωρὶς νὰ ἀνακατωθῇ ὁ ἐπίσκοπος Ριμνίκου εἰς τὰ τοιαῦτα. Καί, ἂν θέλῃς, στείλε με καὶ τὰ γροσ. τοῦ σχολείου πρὸ καιροῦ διὰ νὰ τὰ ἀποκρίνωμεν εἰς τὴν Κἄσσαν, καὶ θέλετε ἀποκριθῇ τῷ ἐπισκόπῳ διτι ἐφορτόθην νὰ τὰ δίδω ἐγὼ εἰς Βουκουρέστι, καὶ πλεῖον ἄλλο δὲν ἔχετε τι νὰ πληρώσῃτε, καί, ἂν σας κάμουν καμμίαν ζήτησιν, νὰ ἀποκριθῇτε ὅτι ἦσθε περιουρισμένος, καὶ ἄνευ προσταγῆς μου καὶ ἐπαινέσεως μου δὲν ἤμπορεῖτε νὰ δώσῃτε οὕτε ὀβολόν· καὶ οὕτω νὰ ἀκολουθήσῃτε εἰς τὸ ἐξῆς. Ἰδοὺ τὰς στέλλω καὶ τὰ κατὰστιχα ὑπογεγραμμένα καὶ ἐπιθεωρώμενα παρὰ τοῦ πανιερωτάτου Μητροπολίτου, καὶ τὰς αὐλικὰς ὁμολογίας ἐξῆσιμένους ὡς ἐξοφλισμένους, καὶ ὁποῖα ἐσθῶσθησαν καὶ ἀπὸ τοῦ κώδδεκα τῆς Μητροπόλεως. Καὶ εἰς τὸ ἐξῆς νὰ εἶναι προτεξικός, οἰκόνομος καλός, καὶ κοιτάξῃς μόνος σου τὰς μοναστηριακάς σου ὑποθέσεις, καὶ μὴν ἐμπιστεῖσαι εἰς μόνον τὸν οἰκόνομον σου, ἐπειδὴ φροντίζει διὰ τὸ ἰντερέσσο του καὶ ἀπολαυσιν Φύλαξε κοινόδιον καθὼς πρέπει μεν σιμιοτρεπεῖς ἱερεῖς μοναχοὺς, καλογέρους, φυλάττοντες μὲν ἀγάπην καὶ ἀδελφότητα ἀναμεταξύ τους, διὰ νὰ ἐπαινεθῇτε, καὶ νὰ ἔχητε μισθόν. Καὶ οἱ κτήτορες νὰ μνημονεύονται δικαίως καὶ εὐσεβῶς. Καὶ ἐπιμελήσου[ν] ἐκ παντὸς τόπου διὰ τὴν βελτίωσιν καὶ αὔξησιν τῶν μοναστηριακῶν ἰντερέσεων, καὶ ἐπιζιόρθωσιν τῶν διεφθαρμένων. Διὸ καὶ σας γράφω, νὰ πηγαίνετε εἰς τὸ μοναστήρι, ἐκτελῶν πάντα κατὰ συμβουλὴν μας, καὶ νὰ μὴ προσημείνητε πλεῖον εἰς τὸ Ποτλότζι. Ἀλλ' ἅμα ὁποῦ κατευοδοθῇτε εἰς τὸ μοναστήρι, νὰ προφθάσῃτε καὶ τὰ ἐννεακόσια γρόσ., καὶ ἡμεῖς φροντίζομεν διὰ τὴν ἀσφαλείαν σας καὶ ἡσυχίαν σας, καί, κατόπιν πάλιν σας εἰδοποιῶ περὶ ἀναπρ . . . ἦν σας, ἐπειδὴ ἐμωρίσθησαν αἱ ἐκδουλεύσεις σου, ἐγνωστοποιήθησαν καὶ τὴν ἐξουσία, καὶ τὴν ἐκκλησία, καὶ ἔμειναν ἅπαντες εὐχαριστημένοι, καὶ θέλει ἔχει διὰ παντὸς τὴν ἔκστασιν σου, καὶ τὸ ἀκλόνητον ἀπὸ τῆς ἡγουμένηας, καί, ὅσον φιλοτιμηθεῖς περισσότερην. τόσον ἐπαυξήσεις τὴν ὑπόληψίν σου καὶ ἐφελκούσεις τὴν εὐνοίαν μας. Ταῦτα καὶ ἐπαίνους τῷ Κυρίῳ καθ' ἑκάτεραν.

α.ω.η.φ. φευρ. ιθ.γ.

Ἐν Κυρίῳ υἱὸς πρόθυμος: Γρηγόριος Πραγκοδάνος.

[V°:] Τῷ πανιερωτάτῳ ἁγίῳ ἀρχιμανδρίτῃ καθηγούμενῳ τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου Χουρεζίου, κὸρ Γερμανῷ, τῷ ἐν Χριστῷ μοι πατρὶ σεβασμίῳ, εὐλαβῶς.

[Cu evlavie mă închin Preasfinției Tale.

Am primit catastihul cel iscălit, precum și cunoscutele mile ce mi-ați trimis: gândiți-vă însă și pentru ceilalți 900 de lei, să-i trimeteți, ca să se îplinească, cu cei 300 ce mi-ați trimis, 1.200, ca să se dea, în timp de un an, cite o sută de lei pe lună, la cutia milelor, după orînduiala cea nouă, cu care sînt eu însărcinat, și-i voi plăti aici în București, fără a se mai tulbura episcopul de Rîmnîc în lucruri ca acestea. Și, dacă vrei, trimete-mi și banii școlii înainte de soroc, ca să-i răspundem la Casă, și veți răspunde episcopului că am fost însărcinat eu a le da la București, și mai mult alta n'aveți ce să plătiți, și, dacă vă fac vre-o cerere, să răspundeți că sînteți sechestrat, și fără porunca și îndemnul mieu nu puteți să dați nici-un ban; și așa să urmați de acum înainte. Iată-ți trimet și catastihurile iscalite și întărite de preasfințitul Mitropolit și mărturisirile de la Curte ce se arată ca plătite, și care s'au șters și din Condica Mitropoliei. Și de acum înainte să fii... bun gospodar, și să cauți numai d-ta trebile d-tale mănăstirești, și să nu te încrezi numai și numai în vechilul d-tale, căci el cugetă la interesul și plăcerea lui. Păzește mănăstirea cum se cuvine unor respectabili sfinți monahi, călugări, păzind și iubirea și frăția între ei, ca să fiți laudați și să aveți răsplată. Și ctitorii să se pomenască cu dreptate și cucernicie. Și îngrijește pretutindeni pentru îmbunătățirea și adăugirea intereselor mănăstirești și îndreptarea celor greșiți. Pentru care-ți și scriu să mergi la mănăstire, săvîrșind toate după sfatul mieu, și să nu mai stai la Potlogi. Ci, oricum, cînd vei merge la mănăstire, să strîngi și cei 900 de lei, și noi ne gîdim pentru siguranța și liniștea ta, și, precum iarăși îți dau de veste pentru... ta, de oare ce s'au..., serviciile tale, s'au făcut cunoscute și averea, și biserica, și au rămas toți mulțumiți, și va fi oricum mirarea ta și nezguduirea din egu-

menie, și, cu cit vei fi respectat mai mult, cu atita vei crește situația ta și vei căpăta bunăvoința noastră. Acestea, și laude Domnului, orî cum ar fi. 1818, 19 Februar.

Întru Domnul fiți gata de ajutor:

Grigore Brincoveanu.

[V°:] Prea-sfințitului arhimandrit, egumen al sfintei mănăstiri Hurezii, chir Gherman, celui în Hristos mie părinte respectat, cu evlavie.]

CLXXV.

Răvaș al unui logofeșel către egumenul de Hurez.

16 Mart 1819. Barbul Logofeșel către [egumenul de Hurez].

„Din partea stăpânului, sânt amărât forte, avându tabieturi necuvincoase: totdeauna ę în mănie, al doilea, cărtitorî: pentru aceasta am să trag rău cu bine pân mă va pune la orânduială, și atunc, de-mî va fi voia să mai sluj[es]cû, în puțină vreme voi găsi alt stăpân, .. S'a batălisit dăn pricina mea. Dar ce să facû, că venirea mi aũ stăut în potrivă?“

CLXXVI.

1820. *Proces între egumenul Ghermano de Hurez și suditul Gheorghe Nastea*, pentru un amanet al tatălui acestui Nastea la egumenul Gherasim: „pentru venitul unui munte ce-l ținea tot el. și, acel igum[en] lipsind din igumenie, de sânt anî 39, dintru întâia Domnie a Mării Sale Alexandru-Vodă Ipsilant“. Vodă Caragea-i judecă la 16 Februar 1783: „și s'aũ găsit rele [cererile proigumenului Gherasie], apărându-se mănăstirea de datoriile lui, cum și de vânzările veniturilor de moșii și zălojiri de munți pe anî îndelungați, fără de știrea și iscălitura arhierelui locului. Al doilea, anaforă a răp[osa]tului Mitropolit Grigorie, cu leat 1784, Maiu 10, întărită de Măriia Sa răp[osa]t[u] Mihaiu-Vodă Suțul, coprinzătoare că un Pitar Nicolaie, poprind mila vinăricului măn[ă]știrii, pentru da-

toriia ce avea să ia de la Gherasiie ce fusese igumen, s'aũ hotărât ca banii miliĩ să-i plătească mănăstirii, iar datoriiia să ș'o ceară de la acel proigumen, nefiind datoare mănăstirea când nu este împrumutarea prin știrea și iscălitura arhiereului locului." Suditul se judeca de la 1817. Se hotărăște de Vel Logofăt, Ia 3 Februar 1820, că a trecut „paragrafia“ de 30 de ani și că afacerea e hotărîtă de alți Domni.

Se adaug cõpiĩ din actele mai vechi. Din ele se vede că bătrînul Nastea se chema Mihăilă, că era vorba de o *prinsoare* de 50 de galbeni „pentru un munte ce se cheamă Bărcheču“ („a-l avea de pășună dobitoacele lor cu avaet pe an câte t' patruzăci, și doaozăci,ocă brănză“). La 1782, se schimbă Gherasim.

CLXXVII.

Poruncă a Căimăcămiei către ispravnicii de Gorj, pentru procesul Hurezului cu oamenii din Baia-de-fier.

15 Decembre 1820. Căimăcămia Craiovei: Ion Tipalt [Tibaldi] către ispravnicii de Gorj, pentru ca, de oare ce s'a dat totdeauna dreptate mănăstirii Hurezul în procesul cu locuitorii din Baia, să facă a se da de aceștia „cele drepte venituri ale mănăstirii de la locuitori, fără] de a mai privi la netrebnicele lor pricinuirĩ“.

CLXXVIII.

Catastih de vite ale satului de Baia-de-fier.

Câte fătăcuni aũ fostũ pe moșia Baia, ale lăcuitarilorũ, pe l' 819.

[Nume:] Ionũ Țipari, Ionũ alũ Chivului, Ionũ Flondorũ, Dumitru Rădescu, Nicolae Iancovescu, Avramũ Ghimici, Mihăilă Tudorescu ot Sohodolũ, Nicolae al Popi, Bădica otũ Sohodolũ. Pe l' 820.

[Nume:] Nicolae Urdă.

Acești de mai susũ arătați cu fătăcunile aũ să răspunză

câte 2 vite pe doi ani, adecă pe anul cu l' 819 câte un tărtenū și t' unulū, și pe l' 820 câte un noatenū și po t' [u]nulū, de pe pravila pământului. 821, Ghenar 12.

[Iscălitură neînțeleasă.]

CLXXIX.

Chitanță de la Hurez pentru un exemplar din Homer.

Omirus, Iliada iaste la mănăstirea Bistrița; 1821, Ghenar 30.

CLXXX.

Călugărul Iosif către egumenul de Hurez, cerîndu-i două manuscrise grecești.

Προσκυνῶ δουλικῶς.

Σεβασμιώτατε γέροντα, γινώσκων τὸ φιλάγαθον τῆς ψυχῆς τῆς καὶ τὴν καλὴν τῆς διαθέσιν καὶ τὴν φιλομάθειαν τὴν ἀδαμαντίνου ψυχῆς τῆς, τολμῶ ὡς κατὰ πνεῦμα υἱός τῆς ὧν, καὶ γινώσκω ὅτι, καθὼς ἡ γυνὴ ὅταν ἔλθῃ πλησίον τοῦ τρεῖν, ἔχει πόνοους περιοδικούς καὶ ἔπειτα συνεχεῖς, τοιουτοτρόπως εἶμαι καὶ ἐγώ, διὸ καί, φιλῶν τὰς χεῖρας τῆς, παρακαλῶ θερμῶς καὶ ἐκ βάθους ψυχῆς νὰ μὴ μὲ ὑστερήσῃ τῶν δεομένων. Ἀφ' οὗ λάβῃ τὰ βιβλία, τὰ βιβλία ὁποῦ μοι ἔδωκε, ἃς μὲ στείλῃ ὁ σεβαστός μοι γέροντας τὸν Γεώργιον Σύγγελον καὶ τὸν Ἡσίοδον, διότι ἔχω μεγάλην χρεῖαν ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ συγγραφεῖς, καὶ ἃς ξεσχίσῃ τὸ βιβλίον ὁποῦ ἄφισα εἰς τὸν ἐκκλησιάρχην, καί, ἂν κάμῃ χρεῖα καὶ ξεχωριστὸν βιβλίον, ἃς μὲ προστάξῃ, καὶ θέλω τὸ ἐξαποστείλει, καί, ἕως νὰ στῆλω τὸ βιβλίον, ἃς μὲ πύρῃ εἰς μετρεμένον. Γέροντα παρακαλῶ θερμῶς, ὅτι οἱ ἱδιοὶ ὁποῦ θέλουν φέρει αὐτά, οἱ ἱδιοὶ θέλουν φέρει καὶ ἐκεῖνα ὁποῦ μέλλετε νὰ μὲ ἐξαποστείλετε.

Ὁ κατὰ πνεῦμα υἱός σου Ἰωσήφ. 1821, Ianuarie 30.

[V°:] Din doao cărți ce să arată într'astă adeverință, cartea cu numirea hronograf Gheorghe Monahul și Singhelu s'au priimit de mine înapoi la sfânta mănăstire Horezū. 1829, Septembrie 11.

Ioanichie proigumen Hurezului.

[Mă închin cu plecăciune.

Prea-respectate bătrine. Cunoscînd iubirea de cele bune a sufletului tău și buna-ți aplecare și iubirea de învățatură a sufletului tău celui tare, cutez, ca fiu sufletesc al tău, și știu că, precum femeia, cînd stă să nască, are dureri în răstimpuri și apoi continue, așa sînt și eu; pentru care, sărutîndu-ți minile, te rog cu căldură și din adîncul sufletului să nu mă lipsești de ce se cuvine. Cînd vei lua cărțile, cărțile ce mi-ai dat, să-mi trimieți, bătrine venerabile, pe Gheorghe Sincelul și pe Hesiod, căci am mare nevoie de acești scriitori, și să păstrezi răvașul ce l-am lăsat la eclesiarh, și, dacă e de nevoie și de răvaș deosebit, poruncește-mi, și-l voi trimite, și, pînă să trimet răvașul, să mă duci la. . . Te rog călduros, bătrine, căci chiar acei cari vor aduce acelea, tot aceia vor aduce și cele ce aveți de gînd a-mi trimite.

Cel după suflet fiu al tău:

Iosif.]

CLXXXI.

Socoteală de cheltuielile Hurezului în procesul pentru un munte.

Foaie de cîtă cheltuială s'aû făcutu pentru muntele Bălescu, ce s'aû scosû de la Ghebanû, după cumû arată la vale:

1822, Mai 27.

1000 La boeri ispravnici ot Tărgul-Jiului, pentru că aû întăritû zapisul muntelui.

150 Condiciariului, pentru osteneala sa.

400 La 3 logofeți de la Craiova, pentru întărirea zapisului.

100 Condiciariului de la Craiova, pentru că aû trecutû zapisul la condica Divanului.

64 La izbașa, pentru că ne-aû scosû la Divanû spre infățișare.

600 Peșcheșul dumnealui grațu Dudescu, de aū iscălitū zapisulū.

100 Lui Spiridonū, de aū datū mărturie că sântū scrisorile muntelui la Pahomie.

380 Protopopului Dimitrie, ce aū datū o scrisoare a lui Pahomie, cu care s'aū scosū cărțale muntelui.

410 La toți Ghebani ce sântū iscăliți în zapisū.

280 Cheltuiala mea, fiindū veichilū din partea mănăstirii.

3484 adecă trei mii patru sute optzeci și patru, am primit, eū, acelū măi josū iscălitū, dinū mănăstirea Sfinții Sale părintelui arhimandritu chir Ghermano Hurezanu, și i-amū cheltuitū până amū scosū muntele de la Ghebani, și aū rămasū suptū stăpânirea sfinției mănăstirii.

Dima Logofăt, veichilū.

CLXXXII.

Venitul din 1824 al Hurezului.

La 1824, mănăstirea avea un venit de 25.440 de lei, de la : Ciuperceni, Popești (Mehedinți), Gîoroc, Ostroveni (Dolj), Stoiceni, Curelușa Scheii, „viișoara dăn dealu podgorii“, Runcul, Șușanii, Căzănești, Baia-de-fier și munții ei, Folești, Nedeia, Șirineasa, Bălteni, Ghizioara, han în Craiova, scutelnici (800 de lei pe an), suhatul munților (1800), „dijma fânului ot Racovița“ (325) și Fometești (373), vînzare de vin, rachiū (982), finul de lingă mănăstire (600), vinăriciul (310).

În 1827, Evrei fac din nou coperișul, aduși anume.

CLXXXIII.

Carte domnească pentru trimeterea unui nebun la mănăstirea Hurez.

6 Novembre 1824.

„Milostiiū bojiū Io Grigorie Dimitriu Ghica Voevod, gospodarū zemli vlahiscol. Pentru unū Petre sinū Radu de la satul Turcești, sudū Vâlcea, a căruia vină mi s'aū

arătată Domnii Mele prină eczamenă dă la Divanulă Craiovii că, în patima nebunii fiindă, aū omorită pre tată-săū, și, după hotărârea Domnii Mele, ce s'aū dată cu, în-tărîre la acelu eczamenă, pentru osînda vinovatului, dămă volnicie — armășălă dă Craiova, să-lă rădice pă acestă Petre ucigașulă dă la temnița Craiovii, ferecată în obeji, dă mină și picioare, să-lă ducă cu bună pază dreptă la mănăstirea Horezului, și Cuvioșia Ta, igumene al mănăstiri, priimindu-lă pă acestă vinovată ca pă un nebună și lipsită din minți, să-l aibă la bună pază în toată vremea, și dă a fi nelipsită dă la biserică înă vremea sfinteloră rugăcuni, până să va izbăvi dă patima nebunii lui. Și atunci, înștiințindă dumneata Caimacamului, cu porunca Domnii Mele să-lă slobozi, după orîndulala vinovaților. Iar dă a lui priimire să dai înscrisă la orînduitulă armășălă, ca să o ducă să să ție în păstrarea canțelarii judecătî criminalionă Craiovii. И н сѣмъ речеѣ гл҃гоу сѣати. 1824, Noemvrie 6.

[Monogramă cu roșu, pecete din 1822 cu *иѡ рѡ дм рк*; 1822.]

... 3-ti Logofăt.

CLXXXIV.

Adresă a Căimăcămiei Craiovei, pentru același scop.

De la Căimăcămia Craiovei.

Cătr[e] cuviosul egumen al sfintei mănăstiri Hurezu.

Dintr'astă luminată poruncă a Mării Sale lui Vodă, prin care să face surghiun acolea la mănăstire acest Pătru sin Radu Nebunul ot satul Turcești, sud Vâlcea, carele aū omorât pre tată-săū, pe larg să va da Cuvioșii Tale pliroforie de cele ce să poruncește Cuvioșii Tale de cătr[e] Măria Sa, ci, priimindu-să numitul nebun, veī face urmare cu dănsul întocmai după poruncă. De a căruia priimire să dai la mână orănduiților armășăi adeverință ca să o aducă aici, spre a să da în păstrarea canțelarii

judecății cremenalionului, având și noi răspunsul Cuvioșii Tale de priimire și urmare.

1824, Noemvrie 16.

Dim[itr]ie] Ralet.

CLXXXV.

Plîngere împotriva egumenului Ioanichie de Hurez, pentru o avere ce ar fi hrăpit-o acesta.

Prea-cinstite dumneata bivū Velū Logofătū,

Jăluiescū milostivirii dumitale ca să avemū dreptate cu Sfinția Sa părintele igumen Ionichie ce să află la mănăstirea Hurezii din sudū Vilcea, că sântū acumū cincisprezece ani de cândū aū venitū un popa Ilie, ce era rudă cu părintele igumenū, și, fiindū că noi aveamū o vară, și din multa răutate a ei aū nebunitū, perindu-i și limba, anume Marica, și, viindū (*sic*) că ia avea 80 stînj[en]i dă moșie, și numitulū popa Ilie aū venitū la numita fără de știrea noastră și i-aū făgăduitū, dăndū acei stînj[en]i 80 dă moșie la mănăstirea Hurezi, și, fiindū că numita să află datoare pă la mulți oameni și altū ceva nu mai are dăcătū moșia aceia, și datornicii mă apucă pă mine dă a le plăti, — ne rugămū milostivirii dumitali ca să te milostivești asupra-ne dă a fi o cinstită poruncă către dumnealor boerii ispravnicī, de a ne judeca cu mai susū numitul popa Ilie, ce cu silniciie aū luatū acei stînj[en]i de moșie 80 de la acea vară a noastră. Fiindcă numitu popa Ilie, cîndū aū făcutū acea adiață a veri noastră, aū fostū fără dă limbă, neputîndū vorbi; apoi popa aū pusū în adiață moșia că o dă mănăstirii, și noi nu amū știutū dă acasta. Pentru care fierbinte mă rogū, să fie cinstită poruncă către dumnealorū boerii ispravnicī a ne judeca acolò după dreptate. Și ce va fi mila dumitale.

Prea-plecații dumitale;

Stanču, popa Gheorghe, Pătru
din sudū Vilcea.

[Poruncă a lui „Alexandru Ghica, bivū Velū Logofătū

dă Țara-dă-sus, Caimacam, să se facă cercetare; 6 Decembrie 1825. Apoi ordinul ispravnicilor Ștefan Gănescu, Costandin Bălțeanu.]

CLXXXVI.

Lămuriri privitoare la moșia Popeștii, adresate egumenului de Hurez.

6 Februar 1826. „Costandin Popescu” către „biv Velu Banu”, pentru „moșioara” Popești din Dolj, a Hurezului, „cumpărată de la neamul mieu din vechime, cu care moșioară deavalmă mai am și eu stinjină 345 părintești, pe care îi stăpinesc din preună, amestecat cu sfânta minăstire, și veniturile le împărțim pe dinu doaa, și până acum, cumu au datu Dumnezeu, am putut-o ținea suptu a mea stăpînire, iar acum, din peristasisu al vremiloru scăpătîndu, și trebuință avîndu de banî, aflîndu-mă cufundat în grele datorî, am hotărît să le vinzu, și am și găsit îndestui mușterei, dar, știîndu pe Înțelepčunea Ta stăpînî sfintei minăstirî, nu să îndrăznescu a le cumpăra. Eu am și datu de știre părinților de la sfânta minăstire, și nu au datu nici-unu răspunsu. Ci, fiîndu că eu, precumu arăt Milostivirî dumatiale, sîntu silitu de stinahorie și de necazu a le vinde, și într’altu chipu nu am avut mijlocu decît cu mare cheltuială, sculîndu-mă de la Craiova, am venit aici la Sibiiu, și, năzuîndu către Milostivirea dumatiale, fierbinte mă rog ca, de vei binevoi a le lua pa seama, orî a sfintei mănăstirî sa a dumatiale, cu prețulu celu cuvinčosu, mi să va da banî, orî aici, sa mi sa va face prea-cinstită carte către părinții dela sfînta minăstire, să mi-i numere acolo, sa mi să va da unu prea-cinstitu al dumatiale răspunsu înscrisu, cu voe și slobozeniie ca să o poču vinde, orî la cine voi putea. Și cum va fi mila dumatiale.

[Pe V°:] Cuvioase egumen alu mănăstiri Hurezului, fiiască evlavie. Vei vedea această arătare, vei cerceta starea

moșii, și de săntu acestea adevărate, și de are parte fiindu devalma cu a mănăstirii, și de s'au împărțășit vre o dată de venitu, și ce folosu poate avea mănăstirea, și ce prețu să cere, orî la mezatu cătû au eșitû; de are numitulû Costandinû Popescu vre o dreptate, cu săneturi bătrâne și vrednice de a vinde lucru de moștenire alû său, — pentru toate să ne înștiințâzi, ca să te povățuimû ce să cuvine să faci. Aceasta.

Fiû intru Hristos: *Grigorie Br[ăn]cov[eanu].*

CLXXXVII.

Carte către același egumen, pentru Craiovița.

Craiova, 31 Maiû 1827. Către egumenul de Hurez, Ioanichie. Va „chinisi“ judecată pentru Craiovița, „tăindu-le toate șiretlicurile câte până acum le-au învărtit, spre dărăpănarea aceștii moșii, și, orice săvârșire să va da judecâții, cu întâmplători ocazion voi înștiința Sfinții Tale“.

CLXXXVIII.

*Episcopul de Rimnic Neofit către egumenul
Dosofteiû de Hurez, pentru niște cărți.*

Cu duhovnicească dragoste, molitvă și blagoslovenie triimet Preacuvioșii Tale.

Scrisoarea ce ne-ai trimis de I[a] 5 ale următorii luni, cu dragoste priimind, arû mulțumitû Preacuvioșii Tale de heretismosulû ce ne faci pentru prazniculû Sfintului Nicolae. S'au priimit împreună cu mulțămire și peștele ce s'au trimis. Către acestea, amû văzutû și cele scrise pentru trimisulû ieromonahû, anume Pavelû, carele, săvârșindu-să aci după orinduiala bisericească duhovnic, cu întoarcerea sa nu lipsimû a înștiința, și, în deosăbi de cartea de duhovnicie ce i s'au datû după obicei, i-am hărăzitû și o carte cu învățătură și povățuituri către dajnici, cum să-și urmeze și să-și îplinească datoriia lor; asemenea și unû Exaimeronû în care, pe lingă altele, să coprindû și așăzăminturile călugărești a Sf. Vasilie

celu Mare, ca să-i fie și chear Cuvioșii Sale spre învățatură și știință, și pe alți, a căroră să va orîndui povătuitor, la acelū schitū să-i îndrepteze. Acestū hrisovū alū răposatului Alecsandru-Vodă Muruzū pentru milile acei mînăstiri Hurezu, găsindu-să aceste zile aici, în nește hărtii ale episcopii, și judecîndū că, fiindū alū mînăstiri, trebuie să să afle acoalea, — iată ilū trimetemū, fiindū

Alū Preacuvioșii Tale duhovnicescū părinte și între Dumnezeu rugătorū *Neofit Episcopū.*

1828, Dechemvrie 8.

[Adresa:] Prea-cuviosului arhimandritū și egumenū al sfînti minastiri Hurezū, chirū Dorothei, cu duhovnicească blagoslovenie.

[Pecete de ceară roșie, cu cruce, cirjă, coroană și literele
 ИѢ ФѢ РМ НК.; 1824.]

CLXXXIX.

Constantin Brăiloiū către același, pentru afaceri.

Cu fiiască plecăcune mă inchin Sfinții Tale.

Cinstite părinte. Cu sevas am priimit cinstită scrisoarea Sfinții Tale, la carea, din pricina vremilor, n'am putut răspunde de loc, și mă rogū să-mi dai ertare. Chiriia pentru prăvălioara ce o am pe locul sfîntei mănăstiri, până a nu priimi scrisoarea Sfinții Tale, însum am trimis de aū chemat pe Tunuzliu, vechilul sfîntei mănăstiri, și i-am plătit chiriia pā doi ani, adecā pe 828 și 829, dāndu-i talerī 50, pe un an cāte tal[e]r[ī] 10 ocao, precum să vindea čara, și pe un an cāte tal[e]r[ī] 15, precum să vinde acum.

Pentru bisericuța din han. mare răvnā am avut să o înfrumusețez și să-i fac și coperiș, dar vechili ce i-aū avut sfānta mănăstire aici, aū încuibat oameni de alt neam, scārnavi, atāt la ușa biserici, cāt și la oltarū; și ācasta m'aū oprit.

Pentru că aū luot Sfinția Ta pliroforie de slujbele ce am făcut în trebile sfîntei mănăstiri, me-aū părut bine: mai mult am avut proerisis să slujesc, dar nu m'aū ertat vremile.

Cinstite părinte. Baia ce fusasă la han, cu nește odăiță d'innaintea ei, și cu locul de afară, pe care acum este prăvălioara, pentru care plătesc embatic, — mi s'aũ fost dat de cătră egumenul sfintei mănăstiri, pentru judecățile ce am avut de am dezrobit hanu, căci să luosă domnesc; am dezrobit și moșia Craioviții, căci să stăpânea de mult an de Episcopie. Și am făcut bae înfrumusețată, cu cheltuială mare, care, în trei rânduri prăpădindu-să, de v[r]ăjmaș[i], și tot cheltuind cu dansa, în că din urmă me-aũ lot și pietrile și cazanele și toate alte tacămuri, și, stricând-o foarte rău, n'am mai putut-o drege. De aceia am lăsat locul pe sama mănăstiri, și, șezând mult an viranea (*sic*), am cerut de mi s'aũ dat locul de afară, de am făc[ut] prăvălioara pentru folosul mănăstiri, iar zidirea băi și cășcorăle ce erea d'innainte băi, staũ și până astăz pustii. Mai la urmă, iarăș pentru folosul mănăstiri, am scris părintelui egumenului ce aũ stătit innaintea Sfinții Tale, ca să mi să dea iar mie cu embatic, doă ocă de cără pă an, că fac un acaret, și nici-un răspuns n'am putut priimi. De aceia nici binao băi n'am putut a o ardica acum. De vreme ce m'am învrednicit de am priimit cinstită scrisoarea Sfinții Tale, cu îndrăzneală mă rog să am cinstit răspuns, de mi să dă cu embatic locul acesta al băi din fața podului celui mare, precum sânt și celelalte locuri, și până în lăuntru, de spre porta hanului, precum aũ avut baia cuprins. Și, de veți binevoi Sfinția Ta, mi să va trimită și sănetu Sfinții Tale, și de loc veți trimită și embatichiul pe doi an înaintea. Iar, când nu va fi priimită rugăcunea mea, să am cinstit răspuns, că să-mi rânduesc binao. Și cu pleacăune sânt al Sfinții Tale fiũ plecat:

829, Iulie 25.

Const. Brăiloiu.

[V°:] Cinstitului și mie ca un părinte duhovnic, Sfinții Sale părintelui arhimandritu chiriu Dorotheo, egumenu sfintei mănăstiri Orezu, cu cinste și fiască pleacăune.

De la dum. Cluĉr. Dinică Brăiloiu, pentru... miria d^u baia după locul măn[ă]st[ir]ii din Craiova, să și o arădice.

[Bulină.]

CXC.

Scrisoare pentru bălciul de la Răurenii.

14 August 1833. Arhimandritul Hrisant, egumen de Hurez, către „boerii vameși ai scheli Căinenii, sudu Argeșu...

Înainte bălciului Răurenilor saū după Răurenii este ca să viie din năuntru acoloa la vamă un Nearnțu fabricantū, cu 5 cazane ale mele, însă 4 mari, dă povarnă, și unu micū, pentru casă.“

CXCI.

Poruncă de prețuirea moșiei Gorganu.

10 Octombrie 1833. Egumenul Hrisant de Hurezū trimete pe cineva să vadă care e valoarea moșiei Gorganu, de lângă Balș, a lui Barbu Știrbeiū, — pe care e vorba a o schimba cu Silișteni, ai mănăstirii Brincovenii.

CXCII.

Un Logofăt cere ajutorul Hurezului pentru un mitoc al mănăstirii.

Plecăčune.

Cu acest al mieū înscris ce să va vedea de dumneavoastră către dumnei coconița, cu toate că va fi supărătoare, dar o strădanie a mea o văzu cu totul necunoscută, ca cum ar fi fost un mincinos și nebun; am umblatū vânturii, căci, nevăzând după aceia stăpănire, cu mai mult s'aū întins, dă spre sfânta măn[ă]stire; cu dăpărtarea aū ajuns bisericuța dă aici, dă ș'aū pierdut zestrea; un preot călugăr grec umblă, cere cu talerul; acest ajutor are de la sfânta mănăstire bisericuța. La acestea citind cele scrise dum[nea]lei coconiți, rămâne ajutorū osteneli dumneavoastră să binevoești a ajuta ori cu ce mijloace, și plata va fi sfântul ierarh Nicolae și sfântul ierarh Spi-

ridon, pe ale cărora sfinte nume este hram aceștii biserici, metoh sfintei mănăstirii Hurez...

[1]834, Noemvrie 7.

Nicolae Andronescu (?), L[o]g[ofă]t.

CXCIII.

Egumenul Hrisant de Hurez către un sătean din Săliștea Sibiiului, pentru o afacere de bani.

Noi, Hrisantă, egumenă sfintei mănăstiri Hurez[ulu], către Comană Galesă ot Scaunu Săliștea; 1835, Sept. 14.

Priimindă această scrisoare a noastră de la d. Nicolăța Paiu Sterie ot Sibii, să mergi la Rășinari și să apuci pă Badea Șarbană, să-și răspunză doi mi și optă sute doi florinți, argintă, și treizeci de crăitari, ce au rămasă datoră din cumpărătoarea berbecilor, și ești dumneata chejașă și răspunzătoare pentru dănsul. Sorocu au fostă la Sf. Măria Mică, adecă acum, Septemvrie, și iată dară că au trecută. Și să răspunzi la dumneală negreșită, fiindă că amă orânduită și eu pă dumneală a număra acei bană la altă parte, și, numărându-să acei florini pă deplină la d. Nicolăța de către dumneata, vei priimi răvașă de răspundere, și, viindă dumneata aici cu acelă răvașă, vei priimi zapisulă de la mine. Aceasta scriă, și fii sănătosă:

No. 14.

Hrisantă Ho[rezanul].

CXCIV.

Cerere de la Hurez a unei părți din fierul podului pe Jiū.

10 Iulie 1837. „Ocîrmuirea județului Gorji“ cere „nastavnicului“ de Hurezu a da făgăduitele 300 de oacă de fier pentru „podul cel mare de peste apa Jiului de aici, de lingă orașul Tîrgu-Jiului“, ce se face supt îngrijirea Medehnicerului Gligorașco Bilteanu.

CXC.V.

*Catinca Bibescu către egumenul de Hurez, pentru
adăpostirea unui fiu al ei slab de minte.*

Cu plecăcune mă închină Sfinții Tale, părinte arhimandrite.

Cu prilejul venirii noastre la acea sfântă mănăstire, cunoscându supărările ce întâmpinați din partea fiului nostru părintelui Damiiian monahu (ce soartă după ale noastre păcate l-au făcut a fi scurt de minte), precum și a lui nemulțumire, care mi au arătat că are, măcar de și nu poate fi dă crezut propunerea din parte-i, — mi-am hotărât gândul ca deocamdată, și pentru ca să nu rămii supt judecata înnaltei Providență, și pentru al său parapon, să-l aducă a-l mai ținea p'aici lângă noi. Apoi, în urmă, văzând și făcând. De aceia însărcinați pă d-lui Ioniță Popovici, Căpitanul poști Râmnicu, ca să vie a-l priimi cu toate ale sale, din haine ce va fi având,—pă carele au văzut —, afară din dooă să treie anteree ce mai avea date dintr'ale Sfinții Voastre, și care nu i să potrivea, precum și cu bani ce vor mai fi, din cei care v'am trimis pentru a Sfinții Sale socoteală. Și toate acestea înscriindu-să pă foae cu dăslușire, veți binevoi, vă rog foarte, ca, suptiscălită dă Sfinții Voastră, să să dea în priimirea numitului din partea noastră însărcinat, ca să mi le aducă aici, împreună cu părintele Damiiian. Iar, către ačasta, cu cinste rugându-vă a ne erta dă supărările și grija ce v'am adus în cursu de atăta ani, cu ačastă nenorocire și după păcatele noastre ticăloșu (*sic*), și a ne cinsti cu răspunsu de priimirea aceștia, precum și de a da toată blagoslovenia nenorocitului nostru copil, rămăi

Al Sfinții Tale ca o fiică sufletească:

În 4 August 1838.

Catinca Bib[ea]sca[.]

No. 1, priimită August 14.

Foie de toate lucrurile părintelui Damiiian, adică: așternuturi, hăineturi și altele, care s'au găsit la plecarea Sfinții

Sale de la Horez, precum să vede; însă:

1 scoarță în mănăstire.

2 mindire, 6 perine mari, ipac mici — umplute cu lînă bună spălată, care face galb. (!) 57.

2 macaturi pinză muscălească, de care sânt și pernele înbrăcate.

1 plapomă cu două cearșafuri.

1 gubea de dradidam [= *drap de dames*], înblănită cu spinări vulpe.

1 scurteică lungă, de postav, negru, înblănită cu nafea (?).

2 ipac, însă una de pambriu civit și alta de ghermesit, înblănită cu lenchiță (*sic*).

2 anterie dumaticon noi.

3 ipac de cutnie, purtate, ponosite.

1 gubea desblănită, postav civit.

1 rasă bună.

1 pereche ceacșiri dradidamă, noi.

2 ipac purtați, ponosiți.

2 briie, din care unu este făcut chingă.

7 cămăși bune.

4 perechi izmene, idem.

5 basmale noi.

11 perechi șorapi bumbac supțiri.

2 perechi cizme noi.

2 perechi pantofi idem.

1 potcapiu nou.

1 cuculion.

6 coți pânză americană în două bucăți.

1 căldare.

1 sfeșnic de alamă.

1 ladă.

72, adică șaptezăci și două bucăți peste tot. Aceste mai sus arătate calabalicuri de ale părintelui Damiiian Bibescu, mi le-au teslimetisit astăzi năstavnicu sfinti mănăstiri Horez, după ordinu dumnei Marea-Vorniceasa Catinka Bibească, și, bez aceste lucruri de mai sus, am priimit și un grop

pecetluit cu pecetea Sfinții Sale, pă care mă îndatorez a le teslimetisi toate în primirea dumnei. Și, spre siguranția Sfinții Sale că le-am priimit, am iscălit însumi această foie, care am dat-o Sfinții Sale ¹.

1838, August 14.

Ioan Popovici.

[În scrisoarea lui Hrisant se anunță sosirea părintelui Damian cu lucrurile, și se adaugă:]

Către această, asupra paraponului ce-l veți fi avînd, asemenea mă rog ca să mă ertați, că eu, oricît me-ați stătut prin puțină, am urmat asupra copilului; iar, pentru cusururile căte le-ați găsit dumneavoastră, și iarăși mă rog ca să le ertați.

CXCVI.

Declarație de arendă (moșia e arendată de către Hurez).

București, 26 Ianuar 1843. Petru Andronescu declară că s'a dat 35.750 de lei de egumenul Hrisant arhimandritul de Hurez pentru arenda moșiei Mihăeștii a episcopiei de Rimnic în mina Mitropolitului Neofit.

CXCVII.

Declarație a duhovnicului de Bistrița către egumenul de Hurez, cu privire la un călugăr.

Duhovnicul sfinți mănăstiri Bistrița.

Preotul Gheorghe erei, ce slujaște la sfânta mănăstire Horezu, s'a spusedit aici la noi, zicând că voește a lua sf[ântul] cinu călugărescu al mantii, și, pre cât ne-a luminat și pre noi Duhul Sf[ânt], l-am povăuit cum trebuie a păzi acest cinu; care de către noi s'a găsit vrednic de a-l înbrățișa, rămăind la voința Preacuvioșii Sale părintelui igumen.

Ioil ieromonah.

Anul 1843, luna Noe[m]vr[ie] 15. M[ănăstirea] Bistrița.

CXCVIII.

Caimacamul Constantin Cantacuzino recomandă egumenului Hrisant de Hurez pe un fecior trimes pe lângă închisul Iorgu Golescu.

Cu fiască evlavie sărut blagoslovitoarea, părinte arhimandrite.

Dumneaei Vorniceasa Marghioara Goleasca trimite acolo într'adins acest fecor, tocmit ca să slujască și să îngrijască pe Iorgul, fiu dumneaei, ce este trimis acolo, la mănăstirea Sfinții Voastre. Iar grija cea pentru dînsul, de pază, aceia este asupra Sfinții Voastre; carele va sta acoloa pînă cînd iarăși dumnei Vorniceasa, maică-sa, îl va cere de la stăpînire. Sînt

Al Prea-cuvioșii Voastre fiu sufletesc și slugă:

[1]849, Septemvrie 3. *Costandin Cantacozino.*

Cinstitului Prea-cuvioșii Sale părintelui arhimandrit chirie chir Hrisanth, năstavnicu sfinti mănăstiri Hurezul, cu fiască evlaviie.

CXCIX.

Acte cu privire la același Golescu.

La 1852, Μαργιόρα Γολάσκα întreabă de starea celui fiu „care este trimis acolo la sf. mănăstire Horezu, chiar de mine, de sînt vre o 4 ani, din pricina relelor sale purtări ce au avut către mine, și să-l și povățuiești, de vești găsi Sfinția Voastră cu cale, și-l vești cunoaște că se pătrunde de binele său, fiindcă el nu mi a scris nici măcar trei rînduri de cînd să află eczilat, ca să cunosc că s'a pocăit.”

La 1853, ea declară că tinărul „nu e în mințile lui”.

Răspuns: „Cocoană. Socotesc de a mea datorie a vă arăta părerea de rău ce simț, văzînd pe fiul dumneavoastră aici în mănăstire ca ecsilat, cînd ale sale purtări în timpul de cînd se află aici în mănăstire, a dat cele mai bune dovezi de a fi omul cel mai liniștit. Mă mir foarte mult, cocoană, cum dumneavoastrăca mumă puteți să suferiți să

șază aici, unde, sub categoria cu care l-ați trimis, negreșit că aduce un atac chiar familiei dumneavoastră. Afară de această, văz că bietul om acum mai mult decît totdeauna simte dorința de a se reîntoarce acasă: pentru aceasta m'am încredințat, auzindu-l chiar însumi rugînd pe uni din voiajori ce treceau pe aici, ca să-l ia și pe numitul, a-l duce la București, că i s'a urît, în cît nu mai poate șede. Închipuiți-vă acum ce mare trebuie să-i fie simțirea cînd singur a început a ruga pe uni și alți ca să-l ducă acasă. Iar că numitul nu v'a scris pentru aceasta nici-odată, puteți să credeți că bietul om săcătuește curajul văzîndu-se de tot părăsit de a sa mumă. Cu toate acestea, dumneavoastră, ca înțeleaptă, și cu durere de inimă, ce cred că sinteți pentru numitul, nu vă închipuiți că face aceasta din vre-o îndărătnicie, ci numai din sfiala ce are.

Acestea dar, cocoană, socotind de cuviință a vi le comunica, vă poftesc să fiți mai cu căldură și dragoste de fiul dumneavoastră.“

Goleasca răspunde rece și chiar amenințător pentru egumen. O nouă scrisoare a acestuia asigură că tînărul e cuminte. Stă la masă cu călugări. „Liniștește-te, buna mea cocoană, și crede pe bătrînul care astăzi, cu toată plăcerea, ține locul de tată fiului dumneavoastră.“

II.

ACTE DE LA DEOSEBITE MĂNĂSTIRI.

I. Argeș.

I.

Zapis pentru un împrumut făcut sătenilor de Nicodim, egumen de Argeș.

Dechemvrie 28 dni, l' 7255 [1746.]

Noi vătășei din Flămăzăști ce amū venitū la Sfinția Sa părintele egumenū chirū Nicodimū, de ne-amu rugat de ne-aū făcutū bine cu t' 100, de acumū până la Lăsatu Secului, după cumū va arăta în josū numele noastre:

Stoica părcălabu t' 10. Stanū Untariulū t' 10. Gheorghie Croitorū t' 10. Tudosie t' 10. Necolache, Vladulū, Dragomirū, Neacșulū Bălanū, Tudorū Sovulū, Badea Șerhoiulū [cite 10 lei].

Platnici i chezași unulū pă altulū.

S'aū datū la Stanū Untariulū zloți za t' 165.

II.

Sinet către egumenul de Argeș.

Adecă eū popa Rad[u], împreună cu diiaconul Rad[u] și cu diiaconul Voico i diiaconul Cos[ta]n]din i diiaconul Șarbu i Șarban aprod i Dumitru sin Gherghie dān satul Uda, dat-am zapisul nostru la mână dum. Șătrar[u]lū Gligo-rașco Brăt[ă]șan, preacum să să știe că, fi[n]du noi datorī la părintele eg[umen] Argeșanu cu 3 zapise, după cum acolo arată toată suma dā banī, și pentru acești banī noi ne-am rugat dā dumnelui dā ne'ū lāsāt dā acum până în doao săptămānī să facem banī cu dobānda lor, și să-i aducem

la dumnelui, iar, nefăcând bani până la acest soroc, să fie dumnelui volnic, împreună cu zapisul nostru, să ne vânză orice ar găsi pă la casele nostre, să împlinescă bani. Și pentru credința ne'm iscălit mai în jos cu mâinile nostrea, ca să să crez[ă]. Noemvrie 2 dni, l' 7256 [1747].

Eă pop[a] Rad[u], platnic.

Eă diiacon Costandin, platnic.

Eă diiacon Voico, platnic.

E[ă] diiacon Șerbu, platnic.

Eă Șerban, platnic.

Eă Dumitru, platnic.

Eă diiacon Rad[u], platnic.

[Pe dos, însemnare cînd aă plătit.]

III.

Chitanță pentru aceiași bani.

Din bani ce am scos de la Udeni, ai Sfinții Sale părintelui egumenu Argeșană, am dat la logofătul Pătru t' 118, iar ce trecă luat mai mult de mine, aceia i-am oprit pentru zečuiala mea, după poruncă. Ci dumnealui acei bani să-și caute iar la Udeni. Aăasta.

Gh. Brăt[ă]ș[anu], Șătr[ar].

Fevruarie 23, 7256 [1748].

IV.

Învoială din Argeș pentru tăbăcitul unor piei.

Adecăte eă Radu sin Cerni dat-amă zapisulă nostru la măna Logofătului Pătru i dumnealui jupănului Stanču Eșanu, precumă să să știe că așa m'amă tocmitu cu dumnealoră la Argeș, pentru tăbăcala peiloră, de sută căte t' 7, și amă luată t' 14 pe 200 de pei, ca să le deregă până la S[fe]ti Niculae; iară, nefiindă peile direse la zi, și să va face vre o zăticneală din călătoria marfi, aă pagubă o aibă a împlinire toată paguba ce să va face. Că așa m'amă legatū eă cu zapisulă miū, de a mia bună voe. Și pentru

mai adivărată credință m'amă iscălită mai josă ca să să crieză, și mi-amă pusă și degetulă.

Iulie 24, leat 7256 [1748]. *Eă Radu platnicu.*

V.

Zapis cu privire la niște caș.

Adecă noi carei mai jos ne vom iscăli, dat-am zapisul nostru la mână dumnealui Pătru Logofătul i la mână Stanciului Eșan pentru că, având judecată Pătru și Stanciul Eșan cu Nițul Vălsănoiă înaintea dumnealui ispravnicului pentru nește caș ce-l luase Nițul de la nește datornici a lui Pătru Logofătul i ai Stanciului Eșan, zicând Nițul cum că ar fi fost tovarăș[i] cu Pătru Logofătul i cu Stanciul Eșan, — pentru aceia aă luat caș[ul] de la datornici lui Pătru, daar noi am mărturisit adevăr[ul] înaintea dumnealui isprav[nicului]: cum, că acest caș l-aă luat Nițul cu ficleșug, că n'aă fost tovaroș cu Pătru i cu Stanciul, ce aă unblat cu ficleșug... Dechemvrie 17, 7257 [1748].

Necula Cerborean ot Muș., mart., Rad[u] Știrboiă mart., Stan văt[af] mart., Manea Flăc., mart[ur].

VI.

Chemare de la isprăvnicia de Argeș pentru pricina egumenului de Argeș.

Răd[u]cane Delane, isprav[nic] Argeș. Pătru Logofătul, vechilul părintelui eg[u]m[en] Argișan, trăgând față înaintea noastră pă popa Rad[u] i pă Voico diiacon i pă Șarban aprod i Iane diiacon i Voico diiacon i popa Rad[u] diiacon, Șarbu i Costandin diiacon, cu toț tovarăși lor ot Uda, pentru niște bani ce le-aă fost dat părintele eg[u]m[en] pă miere, de 3 ană, și, ne având miere ca să o dea, le-am socotit ban[i] ce rămăsese cu dobândă, și, mai făcând noi de aă lăsat vechilul t' 24 dăn dobândă, aă rămas să fii dă pă zapisele lor t' 71, făr de niț-o pricină. Care bani i-aă și împlinit ei, dându-le și toate zapisele lor la mână sparte, unde, fiind la socoteală și alți boeri, Hriste Căp[i]t[an]

za Loviște și alții, și, pentru ca să să ție această socoteală, și să nu să mai scoale diiaconi, am dat carte noastră de judecată la mâna vechilului, că pre drept și în frica lui Dumnezeu i-am socotit, și s'aũ și mai scãzut cu câți bani le-aũ ertat, și să arat[ă] în față. Aăasta scriem. Dechem-vrie 20 dni, l' 7257 [1748].

᾽Παντοκράτορς Δημάντης.

Viind Voico diiacon cu o luminată carte a Mării Sale lui Vodă, care scrie la Med[elni]č[e]r[ul] Răd[u]can, și aducând pă Pătru Logofăt, nepot proegumenului Argeși, față cu Voico diiaconu aũ scos Pătru Logofăt o foae iscãlită de preoți i de diiacon[i] den sat[ul] lor, care să dă ei dator[i] cu t' 15, și i-aũ dat care aũ plătit t' 71. Care și noi cercetând, am adevărat că iaste socoteal[a] bună aũ bă. Aprilie 11 dni, 7260 [1752].

... bis. Ar.

VII.

Zapis către egumenul Nicodim de Argeș, pentru afaceri.

12 Novembre 7258 [1749]. „Gheorghe Croitorul“ dă zapis „Sfinții Sale părintelui egum[en] Argeși, chir Nicodim“, că a primit de la acesta 500 de taleri pe un an, „și pentru osteneala zeace doi“, luind asupră-i „chieltuiala saũ zeciuală“.

VIII.

Carte de blestem a Mitropolitului pentru afaceri ale lui Petru, nepotul egumenului din Argeș.

30 April 7261 [1753]. Carte de afurisenie a lui „Neofit al Ung[rovlahiei]“. „Scriemũ cartea Smereniei Noastre ție, Stančule Ișanule otũ —; către aăasta îți facemũ în știre că aici la Smereniia Noastră să jãlui Petre, nepot[ul] răposatului eg[u]m[en] Nicodimũ Argeșan[ul] că arũ fi luatũ bani de la unchiũ-sãũ, t' 1108, și țe-aũ datũ în mâna ta, și țe-aũ datũ

și elū alți t' 660, de i-ai băgatū în negoțătorie și înū marfă, și din baniū unchiū-săū ai dat t' 600, iar 508 ai unchiū-săū și cei ce ți i-au datū elū, t' 608, aū rămasū asupra ta, și, până aū trăitū unchiū-săū, întrebându-te, ai zisū precumū săntū baniū la tine, iarū, după moartea unchiū-săū, viind Petre la socoteală la tine, ai începutū a-ī școate răvașă mincinoase, de zici că i-ai datū la unchiū-săū acei bani.“

IX.

Foiță pentru zeastrea fie-mea Opii, cum va arăta în jos; Mai 22 d., 7261 [1753].

4 boi de jugū, vaci, gonitore, gonitori, „iapă cu un cărlan de un an“, oi, bearbeci, „o păreche de hare de plugu“, stupi, „căldări mari“, „zăbăne de mătăș[ă], dulamă de șai, rochie de mătăsie, brău de mătase, salbă de petač, 55; nasturi de argintū, păreichi de cercei de argint polieți, tipsii de aramă, taere de aramă, șire de mărșan, inel de argint, scorțe rumânești, o Ivanghelie rumănescă, 1 Molitvenic rumănescū, un căzan de rachiū, 2 țevi de ale căzanului. Athanasi Răhimona (*sic*); Grigorie proig[u]m[en] Ar[geșan], mart[ur].“

II. Schitul din Bodești.

I.

Învoială de cărămidari cu preotul.

Adecă eū Iacov din Dobriceani dat-am scrisoarea mea la mână popei lui Grigorie ot Bodeș[ti], cum să știe că m'am tocmit cu Sfinția Sa să-ī fac miū 6, câte bani 90, de cărămidă, și mi-aū dat ban[i] toț în mână, să-ī fac cărămidă bună, să-ī placă, la zi, când i va trebui ačast[a], și, pentru credința, mi am pus și numele, ca să să crează.

Februarie 3, 7230 [1722].

Eū Iacov, platnic.

II.

Diata Mariei Brătășanu.

„Leat 7257 [1748-9].“ „Jup[ăneasa] Mariia Brăt[ă]șanca, a răposatului Drăghici Paharnicul Brătășanu, dinpreună cu fiu-mieș Radu,— carea pă cinul călugărescu să chiiamă Efimiia Monahia, și pe fiu-mieș, pă cinul călugăriei, Filaret monahu,— către care tuturor adăvărăm, scriem și mărturisim... sfântului schit dă la Bodești... , și Sfinției Sale părintelui și duhovnicului și starețului nostru Ghenadie arhimandrit... , pentru că, la vremea slăbiciunii mele și al sfârșitului mieș de față, cu din preună preoți și neguțtori martori, din bun gândul nostru, pentru pomenirea părinților răposatului boiariului mieș și a coconilor ce am avut, și nu mi i-aș trăit, și, aducându-ne aminte de păcatele noastre, că sântu multe și greale, numai gândind la Sfânta Troiță, că ni le va rădica de asupra noastră, am închinat schitul Bodești... partea de moșie ce aș avut boiariul mieș și avem în Sutești, ohamnice, și partea Fotei Brătășanul, cumnatului, care ea ne-aș vândut-o cu zapis, tot în Sutești... Mai având și în partea muntelui, aproape de acest sfânt schit, la Copăcoasa i Scoarța, părțile boiariului mieș, moșie părintească, carele le-am închinat și le-am dăruit acei sfinte Case a Sfintei Troiță, de bună voia noastră, ca în veaci și acolo să pomească neamul nostru, precum la multe sfinte besearici, și precum și ticăloase oasele noastre să vor odihni, — că așa știm de la boiariul neamului nostru, că sfintele leturghii, prin sfintele lui Dumnezeu lăcașuri, mare ușurare se aduc ticăloaselor de suflete ale noastre, și ertare și izbăvire de veacnica muncă și de osânda de acolo. Deci, văzând și noi că lumea așasta că iaste ca o nimic[ă], și auzind de acest numit schit, fiind în partea muntelui, la loc cu anevoe de hrană, și nu are nič-un venit și ajutor de la nimea, încă: nič părinți preoț, 'norie n'aș, fiindcă neamul boiariului mieș la multe sfinte mănăstiri i schituri și bisearici să află ctitori, — am socotit și la acest

sfântu lăcaș, fiind în partea muntelui, să-l avem de mângăiare la vremi de primejdii, fiind partea pământului acestuia cu vremi turburate pururea... Am mai adaos la acest sfântu schit în măgura în carea au fost 12 răzoare de vie ale răposatului boiariului mieu, în dealul Suteștii, să fii volnici părinții, de la schit să caute și să ia scaunul acesta de vie întru stăpânirea schitului." Mai dă o Țigancă, cu fetele, „că, fiind Țigancă fugare, și în-tâmplându-se răzmirițe, și murind boiariul mieu, n'au avut cinè căuta." Să nu se strice dania de nepoții, veriți, cumnații soțului. Blestem, ca la al lui Neofit: „și, după moarte coșcugul cu trupul aceuia, să tremure ca al E-doxiei".

„Amu scris eu Varlaam ermonahu ot mănăstirea Brâncoveanî, cu zisa și cu învățatura maicăi Efimiei Brătășancăi, și a fiu-său Filaret monahul, sin Drăghič Păhar-nicul Brătășanul.

C. Strâmbeanu biv Vel Stolnic, martur; Filaret monah Brătășanu cu maica mē, Afimia monahia, Brătășanca, am dat la schit. Costandin Brătășanu, martur; eu popa Toma ce am fost la mart[urie], mart[ur] ce am fostu și la mortia maicăi; Radu Jăianu, martur; Voico Jiianu, martur; Mat[eiu] Prejbeanu Căpitan; Iorga Boles., marturi.

III. Mănăstirea Brîncoveni.

I.

11 Iunie 7256 [1748]. Grigorie Ghica-Vodă către egumenul Ghenadie arhimandritul, de Brîncoveni, pentru „a stăpâni trei moșii din sud Gorjiu, anume Tămășăștii, Voiniceștii, Broștenii și Răcarii, care moșii sânt ale Radului Bujoreanul zestre“, în schimb pentru moșia Foleștii-de-sus.

Monogram cu roș, pecete octogonală cu amîndouă stemele.

Jos: „Trecută [la condică]".

II.

Carte de blestem de la Mitropolit pentru un proces al mănăstirii Brîncoveni.

7257 [1748—9]. Carte de blestem de la „Neofit cu mila lui Dumnezeu arhiepiscop și mitropolit a toată Ungrovlahiaa“, către Radul Bujoreanul, pentru jalba făcută de „cuviosul arhimandrit chir Ghenadie egum[en] ot Brâncoveani“, pentru moșia Folești. Egumenul o stăpînește „pân[ă] când aū luat țara Oltului supt stăpînirea Mării Sale lui Vodă, și, fiind fost moșia vîndută rău, s'aū luat de supt stăpînirea egumenului“: judecată la Grigore Ghica, care-l osîndește pe Bujoreanul a da moșii de-ale lui, „ca să le ție egum[enul] întru zălojire pân[ă] vei plăti banii. Acum aceale moșii dumneata le-ai luat, făcându-le că sânt zestri ale jupănesii dumitale, pentru care moșii s'aū dat și carte de apărare de la Măria Sa Vodă. Acum egumenul ceare ca să-i arăt diata și catastiful răposatului Șarban Vist[ier], tatăl tău, auzind prin unii, alții, că sânt mori și moșii și Țigani rămași întru stăpînirea dumitale, și cu meșteșug le tăgăduiești, socotind să rămăe mănăstirea păgubașă“. Se dă deci „aastă carte cu mare blestem și cu groaznică afurisanie asupra ta și a celor ce mai știu moșiile și Țiganii și vii și mori și vase de aramă, orice. Ce, de va fi așa, și, temându-vă de Dumnezeu, de vei arăta ceale ce vor fi părintești nevăndute întru stăpînirea dumitale, și vor fi părintești, și le vei fi stăpînindu, iar nu le vei face zeastre, ca să-l păgubești, — de vei mărturisi adevărul, denpreună cu cei ce vor ști, arătându-le toate [d]e față, să fiț ertați și blagosloviți. Iar, de nu veți arăta diata și catastiful cel adevărat, și de veți tăgădui moșiile ce vor fi părintești, și Țigani și vii și mori și vase de aramă i de cos[i]torii i alte scule, numindu-le că sânt zeastre ale jupăneasii tale de 'ntăi și cei de a doao, saū le vei numi că sânt văndute și le stăpănești tu, socotind să păgubești pă egumen și mănăstirea, de nu vei mărturisi adevărul, denpreună cu cei ce vor ști, — să fiț procleț și afurisiț de

Domnul Nostru Iisus Hristos și de 318 sfinț părint, de la Nichêa și de toate sfintele săboară, așijderea și de Smereniia Noastră: fierul, pietrile să să topească, iar trupurile voastre netopite în veaci; parte și lăcașu să aveți la un loc cu Iuda și cu afurisitul Aria, să moșteniți bubeli lui Ghiov, și să vă lovească cutremurul lui Cain, să crape pământul și să vă înghiță de vii ca pre Dathan și Aviron, și de toate agonisealile să nu să aleagă ca praful, și, pân[ă] nu veți mărturisi adevărul, ertăciune nu veți lua. Acast[a] scriem.“

Neofit al U[n]g[ro]vlahiei.

III.

Mărturie de stăpînire către egumenul Ghenadie de Brîncoveni.

21 Maiu 7257 [1749]. „Marica, fata lui Ioan Pădin cel mare“, cu familia ei, dă zapis „Sfinții Sale părintelui Ghenadie arhimandritul Bodescu, egumenul sfintei mănăstiri Brîncoveană“. Acesta are „cătava vie și pomet ai că la prisaca ce iaste aproape de Craiova“, hotărnicită la 7250 [1750—2], cu „cartea dumnealui Banului Manolache“ și „cartea dumnealor boiarilor Caimacamî, care s’au dat la comisionu ce s’au făcut de Sandul Podbăniceanu și de Tudorî Podbăniceanu, cu leatul 7275 [1766—7], și diiata tătini-nostru lui Ion Pădin, ce ni s’au dat destăpănire la pristăvirea lui, cu leat 7248 [1739—40], și, având multă pricină la mijloc cu unchiî miei, anume Daniil monah și Ion Pădin cel mic i Anghel i Ion Chirul“, cu cari judecase și la Banul Ion Hrisosculeos. „După rămasul judecății, ne-au dat și zapisul lor la mîna noastră, înaintea judecății și a boiarilor, și a tuturor megiașilor, cum că, ce au zălojit, au zălojit rău și fără cale, și venitul moșii, de l-au mîncat, fără de ni c-o dreptate l-au mîncat; cu care în zapis s’au dat și platni c să îplinească tot venitul moșii...“

Iscălesc și „Costandin sin Marica, Gavriil arh[imandrit], proigum[en] Tismeani, mart[or].“ Scrie „popa Ioachim ot Craiova“.

IV.

Petiție a locuitorilor din Brîncoveni pentru ca Vodă Bibescu să li facă din nou biserica mănăstirii.

„Prea-înnălțate și mult milostive Doamne, prea-plecată jalbă.

Cu zmerenie și omilință jăluim Înnălțimi Tale, prea-înnălțate Doamne, pentru sfânta biserică hramul sfântului erarh Nicolae, ce ăeste făcut[ă] de prea-înnălțații și răposaii Domni, familia Mării Voastre, că, din anul 1838, ce s'aă fărîmat de grozavul și infricoșatul cutremur, noi, lăcuiitorii și preoții satului nostru, am rămas intocmai ca niște dobitoace, fără păzitori și fără colibă.“

Cer reparația, oferind să ajute „din cea ce vom putea“: „vom da și capitale cutiilor satului, ce sînt ca la 2.000 lei“.

IV. Mănăstirea Cîmpulungului.

Jalbă a egumenului de Cîmpulung pentru niște Țigani.

10 Mart 1839. „Anthim, egumenul măn[ă]s[t]iri Cămpulungu, prin vechil Costache Ștefanopul“, pentru reclamația de Țigani a „dumnealor boeri frați Fălcoeni“, împotriva mănăstirii. [Copie.]

V. Mănăstirea Cozia.

I.

Sinet al lui Ghenadie, fost egumen de Cozia¹.

Părcălabe Anghel și Costandine Țochin[ă], sănătate. Alta, veți ști că, fiind eu dator dumnealui Logofăt Pătru t¹ 100, cu cari bani m'aă împrumutat de m'am plătit de mănăstirea Cozia, când m'aă scos din igumenie, că aă

¹ El a scris versuri, asupra cărora v. Iorga, *Două biblioteci de mănăstire: Ghighiu și Argeș*, București, 1904, p. 29 și urm.

sumă n'am avut gata, pân n'am luat bani cu dobândă, la sută de as[pri] t¹ 20, acum, cerând banii și neavându-i, m'aū sorocit aiĉa la judecată, aū să-i daū, aū voi da cu treapede, și cu zăĉueli, și cu alte chieltueli. Eū ce să facū? Am dat judecata, să ia dum[nealu] Logofătul Pătru zapisul mieū, cu carii m'am împrumutat, cu t¹ 100, la care zapis a rămas t¹ 5 p¹ capetele. Ci, măcar eū daū la zece doo dobânda, mult m'am îngreuiat. Ci voi veți da cum scrie zapisul, t¹ 6 p¹, cu dobânda lor, de la anul 7253 [1744-5], Dechemvrie 20, și iar dobânda banilor celor t¹ 39 p¹, pân[ă] când i-ați dat, iar zeĉuiala o va da dum[nealu] Logofătul, și treapădul iaste zloți doī. Ci voi dați unul, Logofătul altul, — că eū n'am ce face, că v'am tot cerut cu bani, și v'am zis c'ați venit cu mănile, cu vite să lucrați, să vă plătiți; și, să dați, de 6 ani v'am tot zis, și ați dat vitele ce le-ați cumpărat cu banii miei altora de v'ați plătit, iar pă mine, socotindū să mă înșelați, n'ați băgat samă, măcar că ați zis că v'am silit de v'ați vândut vitele fără preț. Bine ar fi fost de ați fi făcut așa, dar n'am știut că santeți înșelători, de v'am tot așteptat. Să jură Anghel că iaste așa, dar trebuia să vedeți că îmbătrânesc la ușa voastră, și încă tot nu le-ați putut vinde, pân[ă] nu vi le-aū luat de la ușă alți datornici. Iar că ați zis cu mustăți, că v'aū ținut toată vara, încă și la Pitești, dumnealu ispravnicul, ați mințit, că iată-l iaste de față; ci nu cu minĉuni și cu mincinoși, ci vă plătiți cu bani gata, cu dobă[n]da lor, — că eū daū dobândă la zece 2, iar voi la zece unul. Și sânt înpresurat de datorii. De car[e] nici voi nu puteți scăpa, — că atăta găsește la mine numai, aceale zapise, și doī cai bătrâni; și voi da și aceștea. Iar, de aveți a minți ceva, să veniți de la Pitești, să stăm de față naintea dum[nealu] is[pravnicul]. Aĉast[a].

Ghenarie 4, 7256 [1747-8].

Ghenadie proegum[enul] Cozian.

II.

Declarație despre o datorie a lui Ghenadie.

[C. 1750.]

Declarația unui Anghel cu privire la o datorie a lui „Ghenadie Coziianu“.

III.

Același către un Logofăt, despre mici afaceri.

Dumitale Log[ofete] Petre, sănătate și tot binele de la milostivul Dumnezeu rog ca să-ți dăruiască. Alta, vei ști că venii până la fratele Codmăneanul: poate că voi zăbovi până la Paști aici, până voi lua un răspuns de la părintele igum[enul] Argeșului. Ci, pentru stupi, te pohtesc, și până la 108 să găsești, și voi da banii gata; și să ăm știire pă unde vor fi, să-i strângem, să nu fie răsași. De nu să vor putea cu un zlot găsi, dar mai sus de un leu or fi prea scumpi; ci să nu să ia mai sus de un leu. Cuscrului îi pohtescu multă fericire. Pe cine ar veni într'acoace, să-mi sămnez ceva, și mă va găsi la Codmana. Și mila lui Dumnezeu să vă păzască cu tot binele.

Martie 28, 7276 [1768].

Al dumitale bună voitoră

Gh[enadie], proigumen Coz[ianul].

[Pe V°, însemnare de capre cumpărate.]

VI. Schitul Fedeleșoiu.

Ioanichie ierom[onah], igum[enul] sfintei mănăstiri Fedeleșoiu, dat-ăm zapisul mieu la mână Sfintii Sale părintelui chiru Nicodim, igumenul sfintei mănăstiri Argeșului, precum să știe că m'am rugat de Sfintia Sa de mi-ia găsiti bani la neguțatori cu osteneală, și mi i-au dat Sfintia Sa taleri 80 (optzeci). Deci mă legu cu acestu

zapisu, să amă a-i darea baniî cu osteneala loră la Treisfetiteleî, să am a darea talerî 40. Iar ceialaltî t' 40 să amă a-i darea, la toamnă, miiare pă ei, vadra pă ruptoare; iară osteneala baniloră să să dea; și, nedându baniî și miiarea la zi, cumă amă zisă, și, de s'ară face vre o cheltuială saă zeăuală, să fie totă de la mine. Și pentru credință m'amă iscălită mai josă, ca să să crează. Și acești banî i-amă luată pentru treaba mănăstirii.

23 Dechemvrie 7254 [1745].

*Ghenadie igum[enă] Coz[iiană], mart[ură].
Ionichie egfumenă] ot Fedeleșco[iă], plat[nică].*

[Foarte urită scrisoare a iscăliturii. — Scris de mîna lui Ghenadie actul.]

VII. Mănăstirea Glavacioc.

I.

*Jalbă către Mitropolit a egumenului Partenie de
Glavacioc, pentru un proces.*

† Prea-cinstite, prea-sfințite părinte Mitropolit, cu cea de robă plecăciune, sărut prea-sfânta mîna Prea Sfinții Tale.

Cu prea-plecatul răv[ăș] înștiințaz și mă rog Prea Sfinții Tale să aibu dreptate cu un Stančul Eșanul de la Vălsănești sud Argeș că, în trecuții anî, trăind unchiul mieă Nicodim proeg[u]m[enul] Argeșului, m'am apucat eă cu dănsul de o neguțtorie, și i-am luat de la unchiul mieă t' 1.150, și i-am dat lui; i-am mai dat și eă t' 660, și s'aă băgat în marfă; dintr'aceștea aă apucat de aă dat la unchiul mieă numaî t' 660, și aă murit unchiul mieă, și, dupe moartea unchiu-mieă, l-am apucat să ne socotimu și să-mî dea ban[i] ce rămân. El mi i-aă scos nește răvașă mincinoase ale unchiul mieă, că ar fi dat bani toă la unchiul mieă, care nici slova unchiului mieă iaste, nici iscălitura într'acele răv[ășe], ce le-aă făcut el. Eă, ca să-mî

aflu dreptatea, am venit de am jăluit la răposatul Sfinția Sa Părintele Mitropolitul Filaret, și mi-au făcut o carte de blestem asupra lui, ca să mărturisească adevărul pentru acei bani, și i-am trimis cartea de blestem pe un popa Istrate de la Tigveni, ca să i-o citească și să o priimească, ca să mărturisească adevărul. El n'a vrut nici să-l îngăduiască să i-o cetească, nici o a vrut să o vadă, și s'a vrut întors popa Istrate innapoî fără de nici-o ispravă. Văzând și eu vicleșugul lui, am luat adeverință de la popa Istrate cum că n'a vrut să priimească cartea de blestem, și până acum nu am mai putut să viu, să mai jăluiescu, socotind că doară îș va lua seama și va veni la dreptate; văzând că nu va dreptatea, acum am venit la Prea sfinția Ta. Cu lacrăm[ă] mă rog Preasfinții Tale să aibu dreptate, să nu rămăi păgubaș.

Prea-plecat[ă] slugă:

Parthenie ier[o]m[onah] ot Glav[a]čogu.

II.

Altă jalbă a aceluiași, în acest proces.

[C. 1770.]

Prea-înnălțate Doamne,

Mă jăluiesc Mării Tale și al doilea, totu pentru Stanțul Eșanul, de la sudu Argeșu, că, avându socoteală cu dănsul de o sumă de bani ce i-amu fostu datu eu de au înbrăcatu în neguș[i]torie, și, osăbitu, avându cu dănsul pricină pentru altă sumă de bani ce au luat și de la unchiu-mieu, proigumenul Argeșanul... Eu, Doamne, i-amu datu să priimească carte de blestemu..., și, el nevrându..., am venit de am jăluit Mării Tale, și Măriia Ta te-ai milostivit și ai poruncit de au mersu copilul din casă, și l-au adusu. Acumu, Doamne, nu vine să stămu la socoteală și să priimească cartea, ci umblă cu meștesuguri, ca și cumu au mai umblat și până acum, ca să mă întunece, și acum să rămăi fără de dreptate. Ci mă rog Mării Tale, să fie luminată porunca Mării Tale să ni să orân-

duiască niște socolitori din dumnealorū veliți boeri. Și ce va fi mila Măr[ii Tale].

Rugătorū de sănătatea Mării Tale:
Parthenie ier[o]m[onah] ot Glavačocă.

VIII. Govora.

Răvaș al lui Paisie, egumenul de Govora.

† Cinstite frate pop[o] Dumbrav[ă], săn[ă]tate și tot binele poftescă ca să-ți dăruiască Dumnezăū, iar de la noi metanie. Alta, iată venii și eu acum de la [păr]intele episcopul, și știți că mă înpreuna[ți] cu Sfinția Ta în ceaste zile, și vorovim cu Sfinția Ta ce știți, și i-am zis; ci iaste să vii până aicea la noi, să-ț spuți ce-aū zis părintele; și, pre lângă acestea, mai avem și altele a mai vorovi. De ačasta, și Dumnezăū cu Frăția Ta.

De binele Sfenții Tale voitor:

Paisie eg[umen] den Govora.

Mart 17 dni, 1° 7210 [1702].

[Pe dos, un zapis al lui Ion Croitoriul, de împrumut de la popa Dumbravă; dobîndă „zece la 2^a.]

IX. Mănăstirea Polovraci.

I.

*Cerere a locuitorilor din Polovraci către egumenul
Dionisie, pentru a-și putea face vin.*

[C. 1750.]

Noi care mai jos ne vomū iscăli, dat-am zapisul nost[ru] la mână Sfinții Sale părintului (*sic*) Pol[o]vrăganulu, chirio chirū Dionisie, igum[enul] al acești sfinței măn[ăstiri], precum să să știe că ne-am rugat de Sfinția Sa ca să ne dea voe să ne facem vii pă moșiia sfinței mănăstiri, pol Bărbeaști; darū Sfinția Sa] n'aū vrut ca să ne dea voe,

ca să nu să scoale unii din noi să zicem că iaste pă moșia noastră. Ci pentru aceia nu ne îngăduia. Iar, mergând a treia oară, și puind rugăcune că nu vom zice niminea din neamul nostru, și dând și zapis la mână sfintei mănăstiri, ne-aū lăsat de am făcut vii, și am dat acestū zapis la sf[ă]nta măn[ă]stire, ca să să încredințeaze; și să avem a da otaștină dela — (*sic*).

Pentru că așa ne-am legat și ne-am așezat. . . , cu oamenii de prin sate mărturii, oamenii de cinste, ca să să crează.

Eū diiaconu Mateii Fluturel. Eū Duca. Eū Ionū Obrăcan. Eū Pantie Magherū, martorū, ot Demășeni. Rădoiū sănū Mihaī Cojanū, martorū.

II.

Cerere de parastas pentru un donator al Polovracilor.

C. 1750. Nepotul de soră al lui Marin Părcălabul (?) scrie către egumenul de la Polovragi, cerind a se face parastas răposatului, care a lăsat mănăstirii o moșie; și el, ca „clironom“, recunoaște dania.

III.

Danie de moșie către Polovraci.

18 August 1760. „Vasilie ot Dămțeani“ dă zapis „părintelui Mihail egum[en] sfintei măn[ă]stiri Pol[o]vrăgiul și la mână măn[ă]stirei“, că a dăruit parte din Dămțeani mănăstirii, „pentru spăsăniia sufletului mieū și al părinților miei.“ Iscălesc: „popa Vasilie ot Dămțeani, eū Parthenie ier[o]m[o]nah ot Greci, martur; eū Mih[ă]il[ă] snă Iacov ot Sohodol, martur“.

IV.

Carte de blestem de la episcopul Chesarie de Rîmnice, pentru hotărnicia satelor mănăstirii.

7 April 1779. „Chesarie, milostiiū bojiū episcopu Răimnicului, Noulū Severin.“ „Fiindcă la Smereniia Noastră aū dat jalbă cuviosul igumen Pol[o]vrăgeanul, chir —, pentru moșăile ce le are mănăstirea, anume Berbești,

Jăgăiū, Budoiiū și Vălsăneștiū, dupe apa Tărăi, sud Vâlcea, cum că aceste hotară de moșăie să înpresoară de către voi ce v'aū arătat anume, însă Gheorghe Colțea i diiaconu Pătruți și pop[a] Ilie, ce înpresurați hotarul Berbești,— Damaschine și Theodosie monașalor și pop[o] Vlăduțule ce iarăși santeți înpresurători celorlalte hotară, dupe cum să arată mai sus..., cerșu această carte a Smerenii Noastre cu mare blestem și cu groaznică afurisanie asupra voastră, ca să arătați dreptul adevăr în frica lui Dumnezeuți, dreptele hotară și sămne, pe unde iș are coprînsul fiește-carele, și, ce veți fi înpresurat, să-l dați iarăș innapoī la sfânta mănăstire... [Blestem.] Hierul, pietrile să să topească și să să răsăpească, iar el să nu mai putrezască, rămăind trupul lui dupe moarte întreg și neputred.“

[Iscălitura.]

V.

Învoială a egumenului Pahomie de Polovraci, pentru un loc de casă.

Adecă eū Anghel sin Dumitru Paraschivescu Mățu dat-am zapisul mieū la cinstită mână Sfinții Sale părintelui igumenului Polovrăgeanu chir Pahomie, precum să să știe că m'am rugat de Sfinția Sa de m'aū lăsat să-mī facū casă dincolo de Tăria, pe moșia sfintei mănăstiri, în locu unde aū fost casa lui Pătru Șărbănică, și eū cu această scrisore încred[in]țaz pe părintele igum[en] că-mī voi face claca când mă va chiema la sărocū, și-mī voi da dijma făr de nici-o pricină. Iar, puindu-mă în pricină de a nu asculta la sfânta mănăstire, atunci părintele igumen, saū alt igumen care va fi după vremi, să aibă a-mī sparge casa, și locul să-lū dea altuia care va asculta. Și, cândū amū făcutū această adeverință, aū fostū mulți omeni înprejureanī, megiași, mărturie. Și eū, pentru adevărate credință, m'am iscălit mai jos.

Februarie 5 dni, 1783.

Aghelū sănū Dumitru Mățu.

Costandinū Gaițe.

Dumitru Părvilă (?).

Stoica Baca.

Ionū Giurgivanu.

Ionū sănū Baca.

VI.

Constantin Oteteleşanu către un diacon de la Polovraci pentru hotare.

26 Maiu 1785. Costandin Oteteleşanu Sărd[arul] către „Molitfa Sa diiaconul Badea dela Denuţeani“, pentru pretenţiile „egumenului Polovrăgeanu“ la 70 de stinjeni în acelaşi hotar. Saŭ să lase pe oamenii mănăstirii a cirmui, sau să vie la judecată.

Jos, diaconul scrie către egumen: „nu poci veni acum, fiindă-că săntă sorocitū la Craiova“.

VII.

Pahomie, egumenul de Polovraci, cere o hotărnicie.

[1786.]

Prea Înnălţate Doamne.

Cu smerenie jăluescū Mării Tale că, sfânta mănăstire Polovraci, ce este metohū mănăstirii Hurezi. [are] cevaşi moşioare pe alocurea, slăpăniri vechi de la fericiţi ctitori, însă, în judeţul Vălcii, moşiia Berbeştii, cu o moşie ce să răzoraşte pă dealulū cu moşneni Berbeşti, pă dă la vale cu Dămbţeni, şi în Dămbţeni o parte dă moşie danie, împreună cu viia şi cu moşioara Jigăi, ce să răzoraşte pă deal cu Slăveştii şi pă dă la vale cu Sineştii, şi moşiia Budoiu, ce să răzoraşte pă dealū cu Tereujani şi dă la vale cu Obislăveni, şi în Tereujani a treia parte, şi o parte dă moşie dă danie din Obislavū, ale Pelaghii monahii Româneascăi dinū inū Obislavū, i din Vălsăneşti i Şasa, ce le-aŭ datū danie mănăstiri, şi acumū le stăpâneşte Ioniţa polcovniculū za Cerneţi, fără dă dreptate, şi moşiia Cărpeni din Hamarade, şi în sudu Gorjū moşiia Polovragi, cu munţi, ce să răzoraşte pă dă vale cu Bărseştii moşneni i cu moşiia Milostea a mănăstirii Bistriţi, avândū şi inū Sărbeşti o parte dă moşie de danie, i altă parte dă moşie în Corşori, ce să răzoraşte dă dănū dealū cu Bosomegiū, pă dă vale cu moşneni corşoreni, şi moşiia Şa-

pote, ce să răzoraște pă deal cu moșiia Calulū și pă la vale cu Căz[ă]nești, și moșiia Purceleni, i daniia din Pojogeni, ce să răzoraște dă dăn deal cu moșiia Colibașii, și pă dă la vale cu Pojogeni; viia de la Negoești, o parte de moșie din Cărligeni. Că egumenașii ce au fostu după vremi mai naintea mea, întâmplându-să de au slăbitu cu stăpânirea hotariloru moșioară lorū, avându înpotrivirea silniciei Turciloru ce au fostu înaintea răzmiriții Rușiloru, dă nu-lū putea căuta, numiții răzași fără dă dreptate și în silnicie au acoperitū dă toate părțile moșioarele acestea ale sfintei mănăstiri, și, luminându acumū milostivulū Dumnezeu pământulū acesta cu pace, amū începutū a căuta stăpânirea veche ce au avut-o sfânta mănăstire, și, judecându-ne cu dănșii, s'au doveditū prin judecăți înpresurarea ce au făcutū sfintii mănăstiri, și dintr'ânșii unii răzași deocamdată s'au trasū după înpresurare, darū apoi iar s'au întinsu. Dar unii nici dă cumū nu s'au supusū judecății lorū; și, fiindcă să află sfânta mănăstire păgubașă dă moșiile sale, din pricinī silnice și nedreptățile răjașiloru, rămăindū și cheltuitū în zadarū prin multe judecăți ce au trasū cu dănșii, — neștiindū alt ce să mai facū, amū năzuitū la noianulū milostivirii Mării Tale, și cu umilință mă rogū, fiindū că amū înțelesū cu toții dă slăvitele și vrednice dă laudă hotărările Mării Tale, să te milostivești Măriia Ta și asupra aceștii sfinte mănăstiri, ca să să facă luminată porunca Mării Tale către unulū dinū dumnealorū boeri ispravnici ai Vălci, ca să meaargă la numitele moșioare și, prinū carte dă blestemū asupra răzașiloru, fiindū toate părțile față, să să facă cercetare tuturorū părțiloru moșiiloru, ca să-și afle sfânta mănăstire dreptate, și, pă călū să va găsi dreptū, să să hotărască, ca să să odihnească și sfânta mănăstire de acum înaintea dă judecăți, și cheltuelile cele multe să să osteiască, și răjașii din silnicile și apucările lorū dă dreptate, ci odată să să hotărască. Căci că și păcatū va fi, luminate Doamne, să să afle mănăstirea noastră totdeauna păgubită și cheltuită prinū judecăți, și noi călu-

gărași să nu putem a fi liniștiți dă judecăți, ca să ne căutăm de rugăcuni ce sântem îndatorați să aducem lui Dumnezeu pentru pacea a toată lumea, și pentru slăvită fiața (*sic*) și fericiți și îndelungați ani Mării Tale, în luminat Scaunul Domnii. Și pentru aceasta ceru ca odată să să isbrănească la tote moșioarele. Și ce va fi mila Mării Tale.

Smerit rugătoru către Dumnezeu de sănătatea Mării Tale: *Pahomie egumenașu* otu mănăstirea Polovraci, sudu Gorjū.

[Ordin domnesc în acest sens, la 5 Iulie 1786.]

VIII.

Învoială pentru vinzarea de vin și rachiū între Cozma egumenul și satul Polovraci.

26 Maiu 1797. „Săteni pol[o]vrăgeani“ se învoiesc cu „părintele Cozma er[o]monahū, igum[enul] sfintei mănăstirii Pol[o]vraģu“, pentru vinzarea de vin și rachiū pe moșia mănăstirii: „după ponturile sfinti pravili, de tot ne hotărea a curma, după cumū și la alte moșii boerești i mănăstirești, darū noi amū obrăznicitū peste porunci de amū mai adusū vinū la casale nostre“. După nouă pîră, cer iertare, pe care o capătă „din buncațele Sfintie Sale: ne-aū dat voie a ținea și noi trei cărcime inū satū, de vinū i rachiū, și dintr'aceste trei cărcime la zi de tărgū să. avemū a scoate la trei locuri, iar nu mai la multe. . . Și. pe aceste trei cărcimi să avemū a da havaetū dupe coprinderea luminatelorū poruhci domnești“. „Eū Pătru părcălabu, eū Ion Pădurescu, eū Ion Giurģuveanu, eū Ion sin Miħuța Popăscu, eū Pătru Deconescu, eū Dumitru Goțeală, eū Dimu Iatantic, eū Manasiia, eū Mitu Hozăscu, eū Ionū Șimilianu (?), eū Miħai Antonu, eū Pătru Olmazū, eū Costandin Lovelū, eū Dinū Lăbăū, eū Gheorghe Iatanticū, eū Nița Codea și cu toți săteani noștri adeverim.“

La 26 Maiū, Trimesul ispravnicilor arată că, „viindū și eū aicea la satu Polovraci, s'aū și opritū vinurile ce aū

fostu aduse pe la cărcime, daru, fiindu că pe aceale vinuri dedăse havaet, iar[ă]și din porunca dumn[ea]lor isprav[ni]ci, la mănăstire, i alte havaeturi domnești, au voitū și Sfinția Sa părintele igumenū a se slobozi, până să vor sfârși, învoindu-să și printr'acestū zapisū, după săvârșirea acelorū vinuri, să ție trei cărcimi, iar mai multū nu; care zapisū l-au datū de a lor bună voie, fiindu toți față“, „Ūrsachi v[ătaful].“

IX.

Porunca ispravnicilor pentru invoiala de mai sus.

19 Ianuar 1798. Ispravnicii către v[ătaful] Ursache, după plîngerea lui Iosif, egumen de Polovragi, că locuitorii din sat vînd vin și rachiū împotriva „ponturilor“, „arătându-ne cuviosul Iosif o foe arătătoare anume că sînt doașprezece cărcumī dă vîndu vin: nepristan aducându-ī cu porunca noastră aici, trei oameni din satu Polovragiī, vechili și celorlalți, făcură mare t[ă]g[ă]duire la cercetarea ce le-am făcut, cum că mai mult de trei cărcumī n'au, după legătura zapisului ce au făcut-o cu cuviosul egum[en] chir Cozma. Decī s'au hotărât de către noi ca să dea alt zapis că mai mult decăt acele trei cărcumī nici n'au, nici să îndrăznească a mai avea; și au dosit de aici, nevrând a da zapis, — de unde să cunoaște că arătarea lor este neadev[ă]rată. [Să cerceteze.] Nu numai la acele buți să le tai cepurile și să le pecetluești, ce încă p[ă] aceia ce au îndrăznit a călca așăzăm[ă]ntul zapisului lor, să-ī trimiți aici la noi, ca să le facem certare. [Dacă vor mai face așa, pierd și cele trei], și să vor popri cu totu a nu mai vinde, după cum iaste obicei la toate moșiile mănăstirești i boerești.“

X. Schitul Trivale.

Sinet de la egumenul Metodie de Trivale.

Dat-amū zapisulū mieū la m[ă]na dumnealui Logof[ătul] Pătru, precum să să știe că, av[ă]ndu eū mare p[ă]sū pentru

baniil ce ne-aũ pusũ ca sã dãmũ și noi ajutori, ce aũ pusũ Măriia Sa Vodã po mănăstirea Coziia, talere șapte sute, și, neavândũ eũ de unde sã împlinescu, — m'amũ rugatũ de dumnealui Logofătulũ Pãtru, de mi i-aũ fãcutũ bine cu talere doozeci, de acumũ pãnã la Sfinții Apostoli, și atuncea la zi sã daũ eũ acești bani toți deplinũ, fãrã de nici-unũ feali de pricinã. Și pentru mai adevãrata credința amũ pusũ iscãlitura mea mai josũ.

Methodie, igumen otã Trivale.

Maĩ 10 dn., 7257 [1749].

III.

ACTE ALE PROTOPOPIEI DE ARGES.

I.

Scrisoare de poftire către protopopul Petru.

Molitfi Tale, proin potropoape Pătru, sănătate îți pohtim dă la Dumnezeu ca să-ți dăruiască. Cu scrisoarea mai mult n'avem a-ți scrie, fără cât, luându acest răvaș, numai dă cât să te scolî să vii, că avem a vorbi câte cevaș, pentru că mi-aū venit răspunsu dă la București, și doaoară (*sic*) dă vom putea să ne așăzăm și cu Turcul cu pricina datorii.

Maî 30 dn., 1736.

Părvu Cal....

II.

Foaie de zestre dată protopopului Nicolae.

Foiță pentru scule ce s'aū găsit din zeastrele jupăneasii Alicesandrei, cum arat[ă] anume; Aprilie 17 dni, 7248 [1740].

Colan de sirmă, 25; costande de argint, câte măriaș 5; inel de aur 1, treaptă de argint 1.

Aceaste le-am dat la pătrupop Nicola.

III.

Orașenii din Pitești declară că aū vîndut logofătului Petru „tufa orașului”.

Noi, oroșani din orașul Piteștii, dat-am zapisul nostru la mîna dumnealui Logofătul Pătru, ca să-i fie de bună credință precum să să știe că i-am vîndut dumnealui

toată tufa orașului, câtă coprinde, și ne-am tocmit dă a noastră bună voe, și o'm dat cu t' zeace, și dumnealui să ostenească cu bună pace pân în toamnă. Și dă cătră niminî să nu aibă nič-o opreală; numai până vom cosi fănul după 'n tufi să nu fie volnic să între cu caprele în fân. Și pântru credința ne-am iscălit mai jos, ca să să crează.

April 8 dn., 7256 [1748].

Și am scris eū, Radu județ[ul], cu învățătura dumnealor.

Cârstea județ.

Eū Stan tabac.

Ion Țăcăle.

Tudora Ghedeon.

Arūsene tabacu.

Necula fuștaș.

Eū Costandin jude (sic).

Eū Lupașco măcelariul.

Costandin Log[ofă]t[ul].

[V°:] Zapisul oroșanilor din oraș[ul] Pitești, pântru tufa orașului.

IV.

Zapis al unor tabaci, pentru niște piei date la logofătul Petru.

Adecă eū Arsenie, dinpreună cu tovaroșii miei, carei mai jos ne vom iscăli, dat-am zapisul mieū la mână dum[nealui] jupânul Pătru, precum să să știe că am luat t' 21 pă piei 300, și, câtă marfă va mai avea, afară dintr'acasta, să o lucrăm tot noi, tot cu acest preț, și să avem a lucra marfa bine, albă, curată, nepătată. Iar, de n'am lucra noi pieile, să placă negu[ă]toriului, să avem a plăti precum le plătesc cumpărătorii la negu[ă]tor[i]. Și avem a da marfa la Sfetii Nicolae gata. Și, când s'aū făcut acest zapis, aū fost și alte mărturii. Și, pentru mai adevărata credință, ne-am [pus] iscăliturile mai jos, ca să să crează.

Iulie 10 dni., 7256 [1748].

Eū Arsenie, tabac.

Eū Tănasie, tabac.

Eū Ion, tabac.

Costandin pot[ro]pop, mart[ur].

I pop[a] Dragomir, mart[ur].

Gherasim ot s[fea]tah mănăstire Argeș, mart[ur].

V.

Zapis al acelorași, scris tot de protopopul Constantin.

... Iat[ă] am mai venit la dumnealui de ne-aū mai dat tal[e]re patrusprăzece, să mai lucrăm piei 200, tot pe tocmela cea d'intăiū... Am scris eū, prot[o]popul Costandin.

Iulie 24 d., 7256 [1748].

[Adeiași tabaci iscălesc ca „platnici“].

VI.

Sinet al călugărului Pahomie către logofătul Petru.

Adecă eū Pahomie monah, împreună cu Necula ot Topana, dat-am credinços zapisul nostru la mână dum[nealui] jupânului Pătru, cum să știe că ne-am rugat de dum[nealui] de ne-aū făcut bine cu t' zece, de acum pân la S[fe]a[tăi] Gheorghe, cu osteneală, și osteneala să facă o cășărie bună, și scânduri, afară den jghiaburi, iar, de nu s'ar găti cășăria la vreme, și să va face vre o pagubă, să avem a împlini noi toată paguba dum[nealui], și să dăm bani la zi. Drept aceasta am dat acest credinços zapis la mână dum[nealui]. Și, când am făcut acest zapis, aū fost mulți oameni de ispravă, care să vor iscăli, și noi, pentru mai adevărată credința, ne-am pus iscălitura și degetele, ca să să crează.

Ghenarie 26 dni, 7257 [1749].

Az Pahomie, platnic.

Eū Vladul, platnic.

Eū Necula, platnic.

Dum[i]n[e]că diiacon ot Uda, mar[tor].

Costandie pot[ro]pop mart[or].

Și am scris eū, Gheorghe Log[o]f[ă]t, cu zisa lor, cum arată în zapis.

Eū pop[a] Toma, bun mart[or].

VII.

Răvaș al unui proigumen (Ghenadie de Cozia) către protopopul Petru.

C. 1750. „Proig[u]m[enul] Gh[enadie?]“ către „cinst. sfântul prot[o]popa Petru“. „Pentru popa, ostenindu-te Sfinția [Ta], să

îi dai o carte a Sfîinței Tale] și a prot[o]popei Ioan alta. în ce chip ai socoti că va fi lucrul odihnit. Și voi mulțami Sfîinții Tale]. Alt[a], aș fi scris la dumnealui Sărdariul Bucșenescul, dar tot auzim că cu neamul nostru iaste învrăjbit, ci nu cuteză să-î scriu. Și să ne vedem sănătoși.

Al Sfîinței Tale] bun voitor.“

VIII.

Carte domnească pentru plingerile aduse unui strîngător al dajdiei preoților din județul Argeș.

[C. 1750?]

Grigorie Ghica Voevod. „De vremea ce la Domniia Mea aũ dat jalubă Neaoft, iclisiarhol Mitropolii, pentru Petru zet popii Costandin, din sud Argiș, zicând că aũ luat t' 27 p' din bani dăjdiei preuților dintr'acel județ, și n'aũ avut purtare dea grija să mai dea până acum; așij[de]rea s'aũ mai jăluit tot pentru dumnealui și Procop Logofăt[ul] din Mitropolie, cum că area socoteală cu dinsul pentru t' 70, și mai nainte, și nice bani n'ar fi vrând să plătească, nice la socotială n'ar fi vrând să stea,—volnicim sluga Domnii Meale Antohi, copil din casă, să meargă, să apuce cu strânsoare, și, aũ toț bani să plătiască, aũ, dea var (*sic*) zice că are iarăș a răspunde, să-l ia și să-l aducă aice, ca să stea lață cu dinșii. Că așa este porunca Domnii Meale. И сам рече гдѣмн.

Iulie 24 dni, 72—.

IX.

Mihai Logofătul către logofătul Petru, pentru o jalbă.

[C. 1750.]

Cu multă sănătate și cu frățescă dragoste mă închin dumitale, iubite. ca un frate mai mare, neane Petre.

Pricina ne iaste mai mult cătră dum[nea]ta, fără de căt iată că plecăm și noi astăzi Sămbătă de la vie la mănăstire pe dincoace de Argeș, și, neputând să viț pe la dum[nea]ta, — iată că scrisai pe oce diiaconul Sofronie, că

atunci seara am spus părintelui toată pricina măi pe largu, și m'am rugat de Sfinția Sa să ne dea mână de ajutori. Dar aũ zis că și Sfinția Sa va să caute; numa aũ zis că, de ai merge dumneata acum la București cu dumnealui ispravnicul, foarte bine ai face; că te-ar povățui pe la unii, alții din boiarî, de ne-am putea căuta treaba ačasta, — că aũ fost zicând și dum[nealui] ispravnicul. Ci, de vreame ce ai rămas dum[nea]ta de acum n'aũ mersu cu dum[nealui] ispravnicul acum, iar să faci cum vei face, să găsești un cal la cineva, și să te gătești să mergem cu toții. Că, de vreme ce am început ačastă treabă și s'aũ dovedit lucru, nu trebuie să rămăe jos, ci numai să dăm jalbă la Măria Sa Vodă, și ce va da Dumnezeu. Că și părintele aũ zis așa: să cearem la Măria Sa Vodă judecată, după sfânta pravilă cum învață, că într'alt chip nu să poate, și să le dăm și cărți de blestem, la popl i la Gheorghie Croitorul, că peste o săptămână plecăm și noi la București, cum să va lăsa post, și voi veni pă la dum[neata]; numai, cum zic, să fii gata. Ačasta, și să gădesc pe dum[neata] sănătos.

A dum[itale] de bine voitorî ca un frate:

Mihai Log[off][ă]t.

Și să iai și carte de mărturie de la popa Necula i de la alții, care s'aũ întâmplat aici de aũ auzit spuind popii că sânt bani la ei.

X.

Ion bogasierul către Logofătul Pătru, cerind niște bani.

[C. 1750.]

Cu bună vreamea mă închin dumitale, logofăt Petre. După ale sănătății, mă rog să-mi faci bine cu t' 10, de acum până Duminecă, să împlinesc niște bani unui Grecu; că șade aici dă sântu zeace zile, și, dimineață, am socotit să-i fac banii, să să ducă; ci-mă lipsesc 20 de t'. Și voi fi datoru a sluji dumitale ori ce mi-i pofti. Și rămăi iarăși al dumitale bună prietin: *Ion Bog[a]siar[iul].*

XI.

Protopopul de Argeș către doi preoți, cerînd a i se da o Țigancă pentru slujba lui.

[C. 1750.]

Moș popo Măino, moș popo Petre, sănătate și tot fericitul bine vă poftescă de la Dumnezeu să vă dăruiască. Pentru dragostea mea, mă rog pentru vorba ce am vorbită pentru Țigancă, — iată că veni și fratile proin prot[opopul] Petrei; ci să mijlociți (*sic*) în tot chipul, să-i dați Țigancă în mână, pentru că sântă sângur și n'are cine să-mi slujască, și foarte-mi este cu păsu. Și, făcându-mi această slujbă, și eu voi fi dator a sluji Frățiilor Voastre. Dumneata, logof[ete] Anghel și dumneaei logof[etesei] mă închin cu sănătate. Să-i spui, cândă voi găsi vreame, voi să vii, împreună cu preoteasa, la dumnealor; că văzū că dumnealor la noi nu vor mai veni aici, la Pitești. Cu aceasta; și rămăi

Al Frățiilor Voastre întru Hristos frate:

Pop[a] V., prot[opopul] Arğ[e]șului.

XII.

Un logofăt către protopopul de Argeș Petru, pentru o rămășiță de bani.

5 Mart 1751. „Dragne Log[ofătul]“ către „potropopul Petre [de la Pitești]“. „Mă rog pentru t' noao, după marfă ce aū rămas, și așa te-ai chezășuit că păn în doao săptăm[ă]măni îi vei trimite, și acum sânt patru săptăm[ă]măni. Ci de aceasta mă rog, nici într'un chip să nu faci, ci să-mi trimiți bănișorii, că apoi treuim și alt[ă] dată.“

XIII.

Scrisoare către un logofăt, ginerele protopopului Constantin, pentru niște vite oprite.

5 April 7259 [1751]. Matei Crețescul către Logofătul Petre. „Că-mi spuse părintele pop popa (*sic*) Costandin,

socrulă dumatăle, pentru nește vaci ce au luată pân ajutorul nostru dă la un datornică dă acolo, ce l-au găsată, și, lăsându-le la dum[neata] ca la ună fi, și acum au trimisă oamenii Sfinții Sale ca să le ia, să le aduc[ă] aici la Sfinția Sa, și dumneata n'ai vrută să i le da, și i le-a oprită, și, pentru ce pricină, [nu] știe... Să-lă cinstești ca pă un părinte, iară să nu-lă năcăjăști."

XIV.

Lămuriri cu privire la dajdea preoților dată de un logofăt ginerele protopopului de Pitești.

8 Ianuar 7260 [1752]. „Procopie Logofăt[ul]“ „cătrec Logofăt[ul] Petre, ginerile protopopului Costandin ot Pitești“. „Al doilea, să-ți spu cum că nu te-am socotit că ești om până la atăta. Frate, eu nu am fost datoriu să-ți plătescu dajdea dumatăle la Vistierie și a omului dumatăle, a Sărbului, nici am fost eu datoriu să împrumutez pă dum[neata] și pă tatăl dumatăle cu ban. Și eu am socotit o dragoste a dumatăle; și m'ai poftit și am dat, și te-am plătit și la dajde, socotind că-mi vei da ban și va rămănea o dragoste la mijloc; iar cu acest felă dă lucru, care n'am socotit. În scurt, frate, eu de astă vară am dat răvașă la Măriia Sa Vodă pentru dumneata, și Măriia Sa Vodă au poruncit să vie copilă dină casă cu treapăd, și s'au făcut și carte domnească și s'au rânduit și copil din casă. Apoi am înțeles că te-ai vătămat dă ho, și, în credință, am oprit pă copil[ul] dă casă: una, ca să nu te năcăjescu, fiindă bolnavă; al doilea, gândindă că tot îți vei aduce aminte. Dar am cunoscut că nici în gându nu ai." La care, frate, eu iată că acum era să-ți trimițu copil den casă, să dai și treapădă, și să-ți îplinești bani. Dar am socotit să-ți scriu odată încă, și iată că-ți scriu, și-ți trimisei și foia dă socoteala noastră; și să cauți să-mi trimiți bani după cum scrie foia dă socoteală. Căci, de nu-mi vei trimite bani, să știi că, în credință, voi uita și prietșug și tot, și voi da carte la copil[ul] din casă, că iaste gata, și va veni dă vei da și

treapădă, și vei împlini bani. Și pă mine să nu bănuiești, căci dăstul te-am așteptat. Și [te] pohtescu, răspunsul să-l trimițu cât de curând, ca să știu ce voiū face. Ci, cum zică, aū banii să-mi trimiți, ori răspunsul: cum zic, să ști. Că, dă nu vei trimite bani, negreșit voiū să-ți trimiț cu treapăd, și vei da și bani. Că eū nu țe-am fost dator nimic, să-mi ții bani atăta vreme.

Și rămăiū al dumatăle ca un frate.

XV.

Zapis al unei slugi a logofătului Petru din Pitești.

Adecă eū Tudor dat-am scrisoarea mea la mână Log[ofătului] Pătru precum să știe că, fiind eū dator la dumnealū, m'am tocmitū să-i slujăscū într'un anū, însă t' 10, să-i slujăscū cu toată dreptăția și sārguiala, o zeighe, 2 cămăși, o păreiche nădragi groși, alta supțire, o zārčuță; [pe margine: însă și o glugă]; iar, neslujindū pān la anul, să fiū lipsit de sāmbrăie. Și, pentru adevărata credință, mi am pus numele și deget[ul] mai jos, să să crează.

April 23 d., 7260 [1752].

Eū Tudor, slug[a].

Eū Șārban, mart[ur],

Az pop[a] Necula, mart[ur].

Eū Drāghici, mart[ur].

Az Sima diiac, mart[ur].

Am scris eū, popa Vlad.

XVI.

Un logofăt către un preot pentru un răspuns așteptat de la protopopul din Pitești.

[1752—1761.]

Cu fiiască dragoste și cu bună sănătate mă închinū Sfin[ției] Tale, chir popo Nicolae. Mă rogū nadinsū cu

acestă răs[punsu], să trimițu pân la moș popa Pătru, pro-
in pro[pop] ca pentru unu răspuns și poruncă ce s'aũ datũ
cu unu răvășălũ ce aũ datũ, după cum poruncește Sfin-
[țiia Sa] părintele să caute ca să-l aibă a da răspunsu, căci
eũ acel răv[aș] l-amũ cerșitũ. Și Sfințiia Sa răspunsũ aũ
datũ, și blestemũ încă le-aũ pusũ; ci să caute acea treabă
ce aũ jăluit, să dea știință la Sfin[ția] Sa cum vor ști și
va fi cu dreptate; căci eũ acel răspunsu l-am trimisũ, și va
fi mersu la mână; ci să-mi trimiți răspunsu. Dar nimicũ
zăbavă să nu faci. Acasta, și fii sănătos. De ce amũ
vorbitũ, poartă grija.

Iulie 24 dn., 726—.

Fiiũ sufletescũ și de bine voitoriũ:

N. Log[of]f[ătul] Mit[ropoliei].

XVII.

Răvaș intim către logofătul Petru din Pitești.

10 Iulie 1753. „Mihai Log[of]t Arğ[eș]“ către „al mieũ
mai mare tocmăi ca un frate, dumneata neane Petre“.
Îl muștră „că ai trecut pe aici, și la mine n'ai venit“.

XVIII.

*Un boier grec către protopopul de Argeș, pentru o
socoteală.*

Molitfa Ta, biv protopop ot sud Argesi (*sic*), sănătate
și tot b[i]nele îți poftim de la milostivul Dumnezeu să-ți
dăruiască.

Din porunca Preasfincie Sale părintele Mitropolit, scrio
Molitfă Tale că, în čas că vei loa acest[ă] scrisoare, să te
scolî, din prăuna cu doi, trei prăuți mai de isprava, să vii
ai[ți] la București, cu catastih de tot[ți] prăuți, ca să do-
vădesti pentru acei săsăză[ți] de lud[e] ce ai scris în tra-
cutele zile; într'altfăl să nu fa[ți]. Însă să vii Molitfa Ta

intis la mină, că de mare folos a fi Molitfe Tale, dovădindu una ca aceasta. Să rămuiū:

Al Mălitfă Tale bun voitor dă bin[e]:

A. bio Vel Med[elniceriū].

1753, Săptemvrie 4.

[Frumoasă pecete neagră, mică, cu coif, stea, o pasăre și... m x.]

XIX.

[C. 1754.]

Socoteala care amū cu Logofătulū Patru, dă bani care l-amū plătitū la dumnealui Vel Ag[a], pă el și pă Marinū Sărbulū, cumū arată čverturile anume:

Maī și Iunie t' 2, banī 48.

Iulie și August t' 2, banī 48.

Septemvrie și Octomvrie t' 2, banī 48.

Hatișeriful t' 2, banī 30.

Noemvrie și Dechemvrie t' 2, banī 48.

Ajutorința t' 5, banī 15.

Ghenarie și Fevruarie t' 2, banī 48.

Martie și Aprilie t' 2, banī 48.

Bani salahorilorū, banī 66.

Maī și Iunie t' 2, banī 48.

Iulie și Avgust t' 2, banī 48.

Hatișeriful t' 2 p', banī 60.

Septemvrie și Oct[omvrie t' 2, banī 48.

Cin t' 32, banī 15.

Acești banī amū datū pentru Logofătulū Pătru, am datū și pentru Sărbulū iarū t' 32, banī 15.

Facū dajdea amăndurorū t' 64, banī 30.

Datoriia ce amū la Pătru, osebi dinū čverturi.

Amū datū lui Pătru banī t' 16.

Ipacū la elū t' 2 p', 30.

Ipacū la elū, doi zlofi, t' 1 p'.

Datū tătăne-său popei cu zisa lui Pătru t' 15.

Datū la un grămălicū cu zisa lui Pătru t' 3 p'.

Cin t' 38 p', banī 30.

Cin peste totu, cu bani dăjdilor și cu bani datorii, t' 103.
Dintr'aceștea aū datū la mine t' 10. Mi-aū adusū și cu
copilulū dinū casā t' 60.

I ost [= și aū rămas] t' 33. Logofete Petre, aū să-mi trimiți
bani aceștea, aū voiū trimite copilū dinū casā cu poruncā
domnească, și vei da treapādū, și vei împlini și banil.

P[roci]t Log[o]f[ătulū].

[Însemnare de bir preoțesc.]

Popa Cârstea ot Sămara t' 5.

Popa Badea ot tamu t' 5.

Diiacnul Diiculū t' 4,90.

Stroe diiacnulū t' 4 polū.

Ion diiacnulū t' 2,45.

Popa Stanū t' 4,90.

Popa Cârstea t' 2, 105.

Nedelea diiacnulū t' 2,30.

Ivanū diiacnulū t' 2 polū.

Popa Gherghe t' 5.

Arsenie diiacnulū t' 2 polū.

Hreazea diiacnulū t' 2,30.

Manole diiacnulū t' 2 polu.

Dela moșū călugărulū Daniilū ot Sămara, t' 2.

Dela diiacnul Nedel[e], t' 3.

Dela diiacnulū Ilie t' 5.

Să să știe că amū luatū pop[i] lui Sibanū ot Richițele
sama dănū sfertu lui Sfeti Dimitrie, și l-amū găsitū măn-
catur[ă] cu t' 4, polū, banl 15, și dā la cărja Vlādī[că]l t'
6 polū. Mes[i]ța Ghenarie 5 dni, leatū 7262 [1754]

XX.

*Scrisoarea unui preot către un logofăt al Mitropo-
liei, despre felurite lucruri.*

20 Ianuar 7262 [1754]. Popa Pașcu către „cumnatul
Gheorghii[ă] ot sfânta Mitropolie“. „Aduc aminte dumitale
pentru călugăraș dā viile Sf[in]t[ei] Mitropolii, Văcăreasca
că i-aū apucat ca să le iā plo[co]nul; ei aū vin[i]t la

min[e], dă mi-aũ spus, măcar că am scris și dumnealui Log[o][f]ă]t Mușat și dumatăle pă popa Ion bogasier, și zice că nu te-aũ găsit pă dumneata... Să li să trimiță pecetluitur[i], că ei zic că vor să fugă. Și, pentr[u] araci să aduc aminte Sfinții Sale părintelui. . . Pentru Gheordie, s'aũ dus la nașe-să și i-aũ zis să ia sandal de Veniție cu flori verzi, și, dacă nu vei găsi cu flori verzi, să ei grană cu flori. Și ne rugăm dumatăle ca să să isprăvească de acii de tot. . . M'am dus la nea Șerban, și așa mi aũ zis, să vii dumneata aci, ca să vez. . . Tot sântem de uni. . . Pentru moșia Flești (*sic*), vei ști dumneata că mi-aũ zis cumnat[ul] Mitric[ă] ca să-i faci halăr să o tocmești dumneata, măcar că, anũ, aũ fost t' 20, dacă să va scot[e] iar așa, să fac dumneata șire ca să să trimiță ban[i]. . . Te pohtește pă dumneata nea Șerban, pentru preot, că-i supăr[ă] preoți din Pitești foarte grei, și cer să lase sfânta biserică. . . Rachiu l-am măsurat dănpreună cu diiac[ul] Nica: aũ eșit vedre șapte, iar diiac[ul] Luca socoteșt[e] numai câte zlot, doi vadra, și aũ dat mai înainte t' 5, și acum la măsurătoare și t' 1, zlot 1, și ceialalți bani sânt la el."

Pecete neagră, ruptă.

XXI.

Carte de blestem a Mitropolitului Filaret, dată protopopului Petru de Argeș.

Filaret, cu mila lui Dumnezeu arhiepiscop și Mitropolit a toată Ungrovlahia.

Scriem cartea Smerenii Noastre ție, Stanciule Ișanule ot — (*sic*). Cătră ačasta îți facem în știre că aici la Smerenii Noastră s'aũ jăluit popa Petre, protopopul ot sud Argeș, că ar fi luat de la unchi-său Nicodim eg[umenul] argeșan t' 1.108, și ți i-aũ dat în mână ta, și țe-aũ dat și el alți t' 660, de i-ai băgat în neguțatorie și în marfă, și den banı unchi-său ai dat t' 600, iar t' 508 ai unchi-său și cei ce ți i-aũ dat elũ, t' 608, aũ rămas asupra ta, și, până

aū trăit unchi-săū, întrebându-te, ai zis precum sânt bani la tine, iar, după moarte unchi-săū, viind protopopul Petre la socoteală la tine, ai început a-î scoate răvașe mincinoase, de zice că i-ai dat la unchi-săū acei bani, și prot[o]popul zice că cunoște slova și iscălitura unchi-săū, că nu iaste adevărată, și, într'alt chip neavând cum face să te dove-dească și să spuī adevărul, iată că aū cerșut de la noi aastă carte cu mare blestem și cu groaznică afurisanie asupra ta și a casii tale. [Formula de blestem.] Aastă scriem.

Februarie 9 dn., 7262 [1754].

Filaret al Ung[rovlahiei]¹.

XXII.

Felicitare protopopului Petru de Argeș, pentru numirea lui.

Sfinții Tale părinte protopoape pop[o] Petre, sănătate îți pohtim de la Dumnezeu. Scrisoarea Sfinții Tale ce ne-ai trimis, aū venit, și cele ce ne scrii, am văzut. Cum că te-aū miluit Sfinția Sa părintele Mitropolit cu protopopia jude-țului acestuia încă am văzut, și de aastă foarte bine mi i-aū părut căci aū arătat Sfinția Sa aastă milă asupra-ți. Pentru cele ce te rogū, a te ajutora asupra învățaturii, îți dau de grijă; cu cele ce ne vom pricepe, îți voiū da învățatură, dar acum, de vreme că Sfinția Sa părintele Mitropolit te-aū făcut protopop, așa vei rămănea, Numai acum la bani dăjdii aceștia a ajutorinții, să nu te amesteci, de vreme că protopopul Duminică mai are rămășiță de cūvert[ul] lui Sfeti Dumitre t¹ 400, și de bani cărji t¹ —. Și, fiindcă și dajdia aastă aū venit mai nainte, s'aū dat asupra lui, și el va să răspunză și la bani dăjdii aceștia, și, până a-și scoate el rămășițele trecute și bani ajutoriți, să apropie și soroc de a fi Sfinția Ta și a răspunde la

¹ V. și pp. 199-201.

bani viitori. Ce după cum îți scriem, să urmezi. Aăasta, și fii sănătos.

Februarie 15, 1754.

XXIII.

Un logofăt al Mitropoliei către același, pentru dajdea ajutorinții asupra preoților.

Cucernice potropope Pătru, sănătate îți poftim... Veni Ioniță copil dăn casă de ne spuse cumă că dăn dajdea ajutorănțăi de la preoții ot Piteștii nici-ună bană n'aă luată, ci stămă de ne mirămă ce faci...: fiindă însuși acum și potropopă nouă, acest felă de sil[ință] faci? Ci cată de trimite până măine o sumă... și peste 3—4 zile să vii cu totă istovulă, să te socotești cu copilul dăn casă. Că, nesi-lindu-te și neviindă, să știă că voiă scrie la dumneală Medelnicerul, de va spune dumneală Vel Vist[iernic] și îți va trimite cu treapăd. Ci, cumă zică, să nu faci altă zmin-teală. Și fii sănătosă, că până în alte județe bine vei fi aflată că aă făcută potropopi totă istovulă.

Al Sfinții Tale

Costandin ot Mitropolie.

Mart 1 dn., 1754.

[Adresa:] Sfan. cucerniculă potropopulă Pătru ot Pitești, cu sănătate.

[Pecete neagră, ruptă.]

XXIV.

Un logofăt de la Mitropolie către un preot, pentru deosebite afaceri.

Al mieă intru Hristos ca ună părinte sufletescă, Sfin[ția Ta] moș pop[o] Cărsto, sănătate îți pohtescă de la Dumnezeă să-ți dăruiască. Tămplarea răvășălulă, cerceteză de sănătatea Sfinții Tale, să mă bucură. După aăastea pohtescă pentru stupșorii care amă aciă la moșă dăiacon[ul], știă că amă la Sfinția Ta t' 1 după o carte. Ce să-î încarci în carulă Sfinții Tale, să-î duci până la vie la mine acumă, împreună cu

finulă Costandin, iar, de vei putea, mă rogă să aduci până aici, și îți voiă mai da ună leă, osebită dină leu care amă la Sfin[ția Ta], aă cătă va fi cu dreptate. Numai mă rogă să nu rămăelucru până iaste mai timpuriă. Și cu moșă diacon[ul] mă voiă socoti, cândă voiă veni cu șfertul lui Sfetăi Gheorghie, căci aă rămasă totă asupra noastră județulă. Moșă popi Badii mă închină cu sănătate și te pohtescă, moș popo Cărsto, să-ți cunoscă dragoste. Și iară mila lui Dumnezeu să te păzească cu sănătate. Martie 26 dni, 7262 [1754].

Al Sfinții Tale fiuă suf[letescă]: *Gh. Log[o]f[ă]t.*

[V°:] Moșă popi Cărstii cu sănătate să i să dea, la Samara.

XXV.

Invoire de preot de sat din protopopia Argeșului.

April 1, 7262 [1754]. Adecă eă popa Antonie, dinpreună cu megiaș car[i] să vor iscăli mai jos, dat-am scrisoarea mea la mână Sfinții Sale părintelui protopopului ot Pitești, precum să să știe c'am venit la biserică din sus, în gura Văi Stanci, să fiuă preot la biserică până la sfârșitul mieă; iar să nu fug, să las biserica pustie, — că așa m'am legat eă cu scrisoarea.

Eă po[pa] Antonie. Eă Preda, mart[or].

Eă unchiaș Necula, mart[or].

Eă Ion Arsene, mart[or]. Eă Radul, mart[or].

Gelobt sey Jesus Christus.

Joseph Ingrisch von dort.

XXVI.

Ispravnică de Argeș cer preotului Petru din Pitești a plăti o datorie.

Sfinții Tale părinte potropoape, chir pop Petre ot Pitești, sănătate. Aicea la noiă aă jăluilă Stančulă ot Cerboreni cumă că în trecuți ană te-aă împrumutată la ună vinărică cu t^l 5, și acumă, cerându-ți bani, nu vei să-î daă; la care

iată că-ți scriem, de sântu bani buni, să cauți să i-i dai cu dobânda lor; iar, de vei avea a răspunde, să vie față. Că apoi, mai viindă cu jalbă, îi vei împlini fără voia Sfinții Tale. Aprilie 6, 1754.

Do: ispravnic/.

XXVII.

Scrisoare către același protopop, pentru o cumpărare de cal.

8 April 1754. — către „protopopul chir popa Pătru“. „Pentru ce m'am rugat, ca să cumperi un cal, te pohtesc pă Sfinția Ta ca să nu mai faci osteneală să-mi cumperi, că am dat cum trebuie. Ci mă rog Sfinții Tale pentru cei t¹ 4, care te-am împrumutat, mă rog ca cum fără de zăbavă să mi-i trimiți mai curând, că acum la Sfete Gheorghie voi să-mi dau socoteala, și nu-mi sânt bani de ajuns. Ci mă rog Sfinții Tale să mi-i trimiți cum mai fără de zăbavă, să nu mă dai de zăbăvă, că foarte îmi trebuiesc“.

XXVIII.

Stărița de la mănăstirea Ostrov către același protopop, cu felicitări de Paști.

Părinte protopope, cu Hristos anesti și cu metanie ne închinăm Sfinții Tale, și te înștiințăm pe Sfinția Ta pentru acestă moșă, că mai înainte s'aă totă pusă unii și alții ispravnici și nici-ună folosă n'aă fostă, dară acum ne-amă rugat de Preasfinția Sa părintele episcopul pentru acestă moșă, fiindcă iaste omă bătrân, și de ispravă, de care vei vedea și cartea Preosfinții Sale, de l-aă pusă ispravnică ca să porte grijă să ne odihnească. Dar și Sfinția Ta să nu căuți dușmanilor, ci, pentru dragostea Maicăi Precistei, să facă milă ca să nu rămănemă de ponosă. De această ne rugăm Sfinții Tale pe cum ș'aă făcută Preasfinția Sa părintele episcop și alți ispravnici milă cu noi, de ni l-aă orânduită ispravnică și purtătoră de grijile casei, să faci și Sfinția Ta milă, să-lă

lași să fie, ca să nu ne lipsim din (*sic*) lucrurile sfin-tei case. Aăasta, și mila Maicăi Precistii să te păzească pe Sfinția Ta. A Sfinții Tale plecată:

Smerita Ștefana Starița,

dela sfânta mănăstire Ostrov, cu toate maicile dinpreună.

Aprilie 11 dni. 7262 [1754].

XXIX.

Mitropolitul muntean Filaret către Pîrvu Cantacuzino, pentru un proces.

Hristos anesti.

Cinstite, blagorodnice și ale Smereniei Noastre întru Duhul Sfântu iubit fiu sufletesc, dum[neata] Părvule Cantacuzin Med[e][nicheri] de la milostivul Dumnezeu rugăm ca să-ți dăruiască întreagă sănătate, viață îndelungată și tot binele fericit, atât trupesc, cât și sufletesc, iar de la Smereniia Noastră trimitem dumnitale molitvă și blagoslovenie.

Fiiască cartea dumnitale ce ne-ai trimis, cu părintească dragoste o am l[uat], și toate câte ne scrii dumneata, am cetit, și, mai întâi, de sănătatea dum[itale] am cetit, dând mulțumită lui Dumnezeu. Ne scrii dum[neata] pentru [un] diiacon Duminică, ce iaste prot[opop], precum că, la dajdea ajutorinții, multe lucruri ai cunoscut dum[neata] asupra dăj-dilor, și, văzând dum[neata] în știre nici la Măria Sa Vodă faptele lui, nici la Smereniia Noastră, — de aăasta înțe-lepțeaste [ai] făcut dum[neata], să fii blagoslovit, că noi adevă-rat puseam prot[opop] pă popa Pătru, după cum pohtise și dum[nealui] fiul nostru sufletesc Sandu Bucșănescul biv Vel Săr[dari]. Dar, viind o sumă de popi de acol, și fiind davagi și copilul den casă, cu multe cuvinte de înpotrivire de spre partea popii Pătru, că nu-l pohtescu, noi iarăși am orânduit ca să fie prot[opop] diacon[ul] Dumi-necă. Ce noi pohtim cu adevăr să avem de la dum-neata înștiințare de pricinile diaconului Duminecă, și, fiind că acum, la Sfeti Costandin, iaste obicei de vin proto-

popii aici la București. având știre, după cum va fi cu cale, așa vom face. Cu ačasta sfârșind, mila lui Dumnezeu să fie dumitale pururea umbritoare și paznică; și fi dum[neata] blagoslovit:

Alți dumitale părinte sufletescu și cătră Dumnezeu rugătoriū de sănătate:

F[i]l[a]r[et] al Ungr[ovlahiei].

Καὶ αὖθις ἡμεῖς ἔχωμεν δημοτικὸν τῆς ὑμετέρας [= Și iar să avem știre despre sănătatea dumitale.]

Aprilie 24 dni, 7262 [1754].

[V°:] Cinstitului blagorodnicū și al Smereniei Noastre intru Duhul Sfânt iubit fiū sufletescu, dum[nealui] Părvul Cantacuzinō Vel Med[e][ni]č[erū]. Cu blagoslovenie să să dea.

[Peceti negre: una, la mijloc, cu semne, celelalte cu camei; cea din mijloc e pusă pe urmă de pecete roșie.]

XXX.

Un necunoscut către protopopii de Vilcea, pentru dajdea preoțească.

Cinstiților Sfinților Vostre, poptropopilor sud Vălca, de la milostivul Dumnezău tot binele vă rug[ăm]. Alt, vă facem știre pentru acest preotū Mirică, că, de cătăva vriame, fugându din plasa Argeșulū, într'aciaste zile trecute mergându noi pentru nește trebī la Râmnicū, l-am aflat, și, multă rămășiță de la dajdi rămăind, din protopopiia socru-mieū, protopopei Costandin, l-am apucat, și, ce i-am găsit, am luat. Dar, încă neavând cu ce plăti, ș'au băgat chiezaș până la o vreme, ca să [nu] mai răpue ce are, și au dat zapis de l-am mai îngăduit. Pentru ačast[a] fiind plasa noastră cu elū încărcată, și nescotind[u-l] de la catastihul biserici, iară aiča sscutām (*sic*) cu birulū de la mâna chezașilor după cisla plășii, ci de acolo vă pohtim să aibă pace. Și rămănem

[Ai S]finților Voastre pun (*sic*) voitori:

Aprilie 24, 7262 [1754].

P... [rupt].

XXXI.

Chemare a protopopului Petru la Mitropolie.

Părinte potrobóabe, pop Pătrule, cu răvașu mai multu n'avemū a-ți scrie, fără câtū iată că-ți trimiseiū această carte a părintului Mitropolitū, ci cinstit vei înțelege, și numai dă câtū să te scolī, să vii la noi,— nefăcandū altă zăbavă.

Ačasta. Bun-voitorū: *Părvu [Medelniceriul].*

Maī 4 dni, 1754.

XXXII.

Medelnicerul Pîrvu către Mincu Bucșănescu, căruia-i trimete să-l fie de urit la boală.

Cinstite și al mieū ca un frate, dumneata Clu[eriule] Mincule Bucșănescule, de la Dumnezeū întreagă și fericită sănătate pohtesc ca să-ți dăruiască dumitale. Cu scri-soarea de alt nu am făr de cât, știindu-te pe dumneata cam bolnav, și sângur acoloa la mănăstirea Dintr'un Lemnu, iată că am trimis pe popa Petre prot[opopul], find om al nostru și al dumneavoastră, ca să șază acoloa lângă dumneata, să-l aibī la vorbă, să nu-ți fie urăt, până va veni și dumnealui fratele Sandul Sărdariū¹, că iaste ca să vie. Ci dumneata să lași toate gândurile ceale de necaz, că acealea îți strică sănătatea dumitale, și să fii cu bună nădejde la ajutoriul Maicăi Preacuratei Feçoare; că nădăjduim la mila lui Dumnezeū și la rugile Maicei Sfinții Sale, că vei căștiga sănătate, de mă vei asculta ca să fii cu credință și cu inimă bună; iar, de nu vei asculta, să știi că foarte imī va părea răū, — că inima rea nu aduce nicī-un folos.

Cu această, și rămăiū al dumitale ca un frate:

Maī 21 dni, 1754. *Părvu Med[elni]ē[e]r[iul].*

¹ Cel mai cunoscut din Bucșănești.

XXXIII.

Carte de chemare la judecată a fostului protopop Petru.

Părinte popo Petre, proin protopoape, sănătate. Pri-
 č[i]na, alt nu iaste, fără de cât aicea la noi aũ venit popa
 Varlaam de la Coziia cu o cinstită carte a Sfinții Sale pă-
 rintelui Mitropolit, intru care s'aũ dat jalbă la Sfinția Sa
 cum că ai luat 2 cai fără de judecată și fără dreptate,
 nefiindu-ți datoriũ, pentru nește bani ce aũ fostũ luatũ de
 la răposatulũ Nicodim igumen, unchiu-săũ, și s'aũ fost și
 plătit, luindũ răvașũ de seamă pentru acei bani; la care
 iaste porunca Sfinții Sale părintelui Mitropolitũ, ca să vă
 îndreptăm noi pentru ačasta prič[i]nă. Ci iată că-ți scriem
 să cauți să te scoli să vii aicea la noi, ca să vă judecămũ,
 fiind și popa Ștefan protopop. Că apoi, neviind. să știĩ că
 vom da carte de adeverință la mână popii lui Varlaamũ,
 de va merge iarũ la părintele Mitropolitũ, și vomũ scrie că
 nu te [supui] poruncii, și apoi, nu numai că-ți [va] veni cu
 treapadũ, ci vei petrece [și cu] rușine. Ci după cumũ iți
 scriemũ, [să faci] negreșitũ, să vii, și Ț-amũ trimisũ și cartea
 ce ne scrie, să vezi. Ačasta, și fiĩ sănătos.

Bun voitorũ

Costandin is[pravnicul].

Mai 29, 1754.

XXXIV.

Un preot către protopop, în afaceri de slujbă.

2 Iunie (?) 7262 [1754]. Popa Costandin (?) Borești (?)
 către protopopul (de Pitești). „Ai trimis Sfinția Ta pă moșũ
 deaconu Neguța: bine ai socotitũ Sfinția Ta, și mulțămim
 Sfinții Tale de osteneală ce ai făcut Sfinția Ta. Numai
 astă sară să mă cruți Sfinția Ta că n'am putut ven[i],
 că am mare triabă, iară dimi[nea]Ță voi veni negreșitũ, și
 cele ce vei fi avă[n]d Sfinția Ta, vomũ vedea. Ci Sfinția
 Ta să nu pui vr'o socoteală, că dimineaȚă voi ven[i].“

XXXV.

Răvaș al unui logofăt către protopop, pentru afaceri.

Părinte protopoape, cu plecăciune mă închină Sfinții Tale cu răv[nă]. Nu putui coprinde toate ceale ce avem și vorbim, măcar că aș fi venit și eu la Pitești. Acum dară vei ști Sfinț[ia] Ta că acum sosit și eu dupeste Oltu cam bolnav, ci Sfinț[ia] Ta să nu faci într'alt chip, ci să vii până aici, că înțelesei că ar fi venit și dumnealui Sărd[artu] Sandulu la Pitești, și știu că avem treabă, și după aceea mai avem și altele. Ci, cum zăcu, cu un casu mai nainte să vii, și atunci pe largu ți le voi spune toate cu amăruntul, câte sânt și dincolo, și poți să spui și dumnealui Sărd[ariu], de te va întreba de mine, căci n'am venit acum la Pitești, să spui că vei să vii Sfinț[ia] Ta până aici, și de aceea vom merge amândoi înapoi la dumnealui. De aceasta înștiințazu pă Sf[înția] Ta; și rămăi alu Sfinții Tale plecatu ca un frate:

Julie 6 dni, 1754. *Mihai Logofăt Argeș[anul].*

[V°:] Sfinții Sale părintelui prot[opop] chiru popa Petre otu Pitești, cu fiască plecăciune să să dea.

XXXVI.

Un fost econom al episcopiei de Rîmnic către protopop, pentru bani șfertului.

Cu sănătate mă închin Frății Tale, oce prot[opop] Radule. Ceale ce mi i-ai scris, am văzut, numai foarte grabă mare iaste de bani. Ci cât vei putea, sileaste-te acum de fă istovul de bani șfert[ului], că voru să-i trimitem la Buc[urești]; iar, de ce-i dă poclon, când vei veni din plasă, iar cum știu poartă-ți cinstea. Mai mult nu zic, ca să nu vi cu niscai treapede. Prea Sf. părintele iaste la Buc[urești] și să află sănătos; acum mai în grabă ceale ce vor fi pe acolo, nu prea știm.

Bun voitor:

Stoian p[roin] ec[onomul] episc[opiei] Răim[nicului].

August 1 dn., 1754.

Pentru o bute de vin ce ai la Statie, să am răspuns pentru preț, — te miri cum ne va trebui; să nu prea cauți dobândă multă, mai multă prietenie.

XXXVII.

Logofătul Mitropoliei către protopop, cu privire la dajdea preoților.

Cinst[ite] și al mieu părinte sufletescu, Sfinț[ia] Ta chir popo Petre prot[opop]. Cu fiiască plecaciune sărut mâna Sfinț[iei] Tale, și de la Dumnezeu îți rog toate ceale bune. Scrisoarea ce mi ai trimis, o am luat; ceale scrise am înțeles, de sănătatea Sfinției Tale m'am bucurat. O scrisoare ce mi ai trimis de la moș popa Costandin proin prot[opop], mai în trecutele zile, am luat, și n'aũ vrut nimeni să șază, să-i fiu dat răspunsul. Însemnarea numelor ce ai trimis, am văzut, și iar le trimisei la Molitva Ta: să mai fie îngăduială. Cât din inpotrivitori Sfinț[iei] Tale aũ scris, aũ scris la Sfinț[ia] Sa părintele, și la dumnealui Medelni[cer] multe pări. și te-aũ făcut zorbagiũ, și câte aũ vrut; și aũ zis că din pricina Sfinț[iei] Tale sânt 90 de t' jos den dajde, de nu poate scoate slujba la cale, și ai făcut mare turburare în județ. Și ce răspunsu vor fi luat acei trimis, nu știu, făr numai am întrebat pă Sfinț[ia] Sa părintele, și mi aũ spus câte de Sfinț[ia] Ta aũ scris, și am întrebat și pă dum[nealui] Med[e]l[nicer], și am vorbit câte ceva ce s'aũ căzut, și mi aũ spus dumnealui de câte aũ scris, și te-aũ dat de om rău, și cum, din turburarea Sfinț[iei] Tale, stă slujba jos, și s'aũ zăticnit popi de nu dau bani. Și acest răspuns am luat; ce să te dai în lături, să nu mai umbli turburând acum popi, și făcând gâlcevi: nici nu e vremea și gădescu pricină. Ci să-ți cauți treaba Sfinției Tale, pân ce-ș vor încheia socoteala, și atuncea îți va da voe de vei căuta; căci Sfinț[ia] Sa părintele și dumnealui Medelni[cerul] aũ zis că nu o va lăsa jos, numai ca să nu fie scandală și pricină te trage de tot la trebile Sfinț[iei] Tale. Și nici te fă

a pomeni până când va veni vremea. Iar să nu te amesteci într'astă vreme, că apoi vei greși: așa mi aū zis. Numai caută de lămurește catastiful fără de dungă, cu toate numele, și să stea în ghiozdan, și să nu facă preoții sunet, ci să tacă, și nu le da apă sau să-și poarte numele. Apoi, eșind slujba la cale, să nu fie pricină. Atuncea v să va fățișă lucrul, și să va cunoaște dreptatea, că jalba de a să jălui preoții Sfinț[ia] Sa pohtește, și va binele și dreptatea, iar nu jafuri. Ce în ce chipū îți scriu pecum ști că-ți voescu cinstea și binele, așa fă. Ačasta, și fi sănătos.

Al Sfinț[iei] Tale de bine voitoriū și fiiū sufletescu:

N. Log[o]f[ă]t[ul] Mit[ropoliei].

Agust 13 dni, 7262 [1754].

[V°:] Sfinț[iei] Sale chir popii Petru, proin prot[opop], cu er cită sănătate să să dee.

[Pecete roșie, ruptă.]

XXXVIII.

Un diacon imputernicește pe un altul a stringe rămășițe de dajdea preoților.

† Să fie volnic diiacon[ul] Radul cu răvaș[ul] nostru să meaargă la preoți, pă unde va fi rămășiță, ca să ia toți banii pă cât vor ști ei că aū rămas să dea la diiacon[ul] Ștefan. Iar care va zice că s'aū plătit, și pă urmă să va găsi neplătit, atunci va da și bani cu scărbă, și va da și treapăd. Ačasta. Ștefan diacon vⁱ.

Dechemvrie 23 dni, 1754.

XXXIX.

Un preot și un diacon dau zapis pentru niște lucruri arse în biserica lor.

Adecă eū popa Antonie, dinpreună cu diiaconul Ra-
dulū otū Pitești, dat-amū zapisulū nostru la mână pă-
rintelui prot[op]opului popa Pătru ot Pitești, precumū să

să știe, căzându noi într'oo greșală pentru niște sculele bisericii, de aũ arsũ sfântu antimisũ cu sfintile moaște, de aũ rămasũ de nici-o treabă, și aũ arsũ și o Liturghie de cele bune de la Buda, și masa de prestolũ de pânză, — deci, făcându eũ greșala ačasta, amũ fugitũ. Deci, mahalagii, nesuferindu greșala ačasta, aũ vrutũ să înștiințeze pă părintele Vlădica, ca să iaũ pedeapsa după vina mea. Deci amũ căzutũ cu rugăčune la dumnealorũ mahalagii și la protopopũ, de me-amũ pusũ zi, de acumũ până Duminecă să aibũ aduce antimisũ pentru antimisũ, saũ să aibũ a da t' 2, și Liturghia, și masa de pre prestolũ; iarũ, de nu m'așũ afla Duminecă ca să plinescũ stricăčunea ce s'aũ făcutũ, să fie volnici să mă treapăde t' 3; pentru c'așa ne-amũ legatũ noi cu zapisulũ nostru, și să dămũ și gloaba t' 5. Și pãntu credința amũ scrisũ cu mânia noastră, și amũ și iscãlitũ ca să crează.

M[esi]t[a] Ghenarie 7 dni, leat 7263 [1755].

Eũ popa Antonie, platnicũ.

Eũ diconũ Radulũ, platnicũ.

Dat-amũ scrisoarea mea la mânia diiaconului Radul, de bună credințare, că, de n'oi veni până la sorocũ, ș'arũ trage vre un necazũ pentru mine, să aibu a împlini eũ dinũ casa mea. Și pentru credința mi i-aũ pusũ iscãlitura mai josu, să să crea[ză].

Ghenarie 5 d., 7263 [1755]. *Eũ popa Antonie.*

Adecã diconulũ Radu, dat-amũ zapisu mieũ la mânia părintelui popa Petru, precumũ să știe că amũ luat popa Antonie pă sama mea de la închisore, dá Joi până Dominicã, iarã, dosindũ elũ, să plinescũ eũ pagoba, și i-amũ iscãlitũ mai josũ ca să crează.

Ghenarie 5 d., 7263 [1755]. *Eũ Radu diiaconu.*

XL.

Rãvaș de împrumut către protopopul Petru.

[C. 1760.]

Dat-amũ răvãșelulũ nostru la mânia Sfinții Sale părin-

telui popei Petre otu Pitești, precum să [să] știe că m'am înprumutat cu parale 20. Și pentru credința ne-am pus numele ca să crează.

Eu Tudor, aprodă.

Eu Manea, aprodă.

XLI.

Răvaș al lui Ion Măldărescu, cu cuprins intim.

[C. 1760.]

Cu frățască dragoste și cu bună vremea mă închină dumatăle, frate Petre. Iată că trimisăi acestă fecoră cu cai acoalea la părintele, ca să măe de nopte, și să vază și pe dum[neata] cum te mai aflii, și moșu popa este sănătosu. Amă înțalesu pentru unu Țiganu alu mieu cumă că aru fi venită acoalea; ci să-lu ia cu cuvinte bune, să nu mai fugă undeva, și dimineața să mi-lu trimiți aici, că (?), de-i va fi voia părintelui să i-lu vânză, bucurosă să i-lu daă, că eu totu nu m'am hrănită cu dănsulu. Ačasta, și rămăi ca unu frate alu dumatăle.

Ionu Măldăresculă.

XLII.

Plîngere de la orașenii din Pitești pentru un diacon ce vinde vin și rachiu.

[C. 1760.]

† Noi oroșani den Pitești jăluim Sfinții Tale și cu plecaciune ne rugăm Preasfinții Tale să ne ascultă jalba, că sântem îngreunați de dăjdiile înpărătești și de alte porunci domnești. [Până aici, șters.]

Cu prea-plecată scrisoare jăluim Preasfinții Tale pentru un diiacon de aici, Luca, că veți ști Sfinția Ta că ține cărcumă la casa lui, de vinde vin și rachiu și alte ce nu i să cade, în partea preotească, și ačasta noi n'am mai pomenit să fie diiaconă cărcumar[i], măcar că porunca Preasfinții Tale știm: că preoții și diiaconii și oricarii sînt în partea bisericască să nu ție cărcum[ă] la casele lor. Dar acest[a] nu știm cu ce socoteală face acest lucru

necuvios; ci de ačasta facem știre Preasf[inții Tale] ca să îndrepteze Preasf[inția Ta], ca un stăpân al tuturor, să nu fie volnică să vânză vin la casa lui, să să necinstească partea preoțească. Ačasta ne rugăm Sf[inții Tale]: blagosloveniia Preasfinții Tale cu noi.

XLIII.

Listă de dijmă preoțească.

[C. 1780.]

Iași.

Foița de dijma popi. [Cinci nume de săteni.]

IV.

ACTE PRIVITOARE LA FAMILIILE CĂZĂNESCU ȘI STOIENESCU,

I.

Zapis pentru împrumut al unui sătean din Dobriceni.

Adecă eū Andrei Budărăscul ot Dobriceanī, dat-am zapi-sul mieū la mânăh Log[ofătuluī] Dumbrav[ă] ot Dobriceanī ca să fie de bună credință pântru să să știe că i-am fost datorī căț[i]vah banī încă mai denainte de vreame; de acii noi ne-am socotit încă la București, și i-am rămas dator 7 p^l, și nu i-am pus ză până la tomnă, să viū să-ī aduc ban[i] făr nici-o sminteală, pântru că așah m'am chel-tuit. Iar, ȃe nu voi veni să-ī aduc ban[i] la zi, să trimiț[ă] cu treapăd, să-ī daū bani fără voia mea. Și, cându s'aū scris acest zapis, fost-aū mărturii cariī să vor iscăli mai jos. Și pentru mai adevărată credință pus[u]-mi-iam și eū nu-mele și peceate, ca să să crează.

Mart 15, 1^r 7188 [1680].

Ispisah az Costandin Logofăt ot Buc[u]reșt[i]. Eū Andri Budărăscul. Az Spirea Logofăt ot București, mărturie. Az Udrea, mărt[urie]. Az Mircea ap[r]od, mărt[urie].

II.

Zapis al lui Toma Stoiennescu, pentru o datorie.

29 Maiū 7189 [1681]. „Toma ot Stoinești“ dă zapis pen-tru datoria ce are la Logofătul Dumbravă. Martur „popa Tănase“.

III.

Catastif de vinăriciū și alte socoteli.

[Nume:] Cărstiiianū Drăgănesculū, Stoeanū ot Cacova, soru-sah, Rada Stupăreasa, Dobrinū Drăgănescul, Mihailū

alū Vilăi, Oprea alū Despei, Stanū ot Val[ea] Lupului, Stroe bratū pop[ei], nean[ea] Andriiū pār[călabul], Sarchizū, Stanū Căța, Pătru Grozăvesculū, Andre otū Suseanī, Lazărū Cizmarū, Cărstea Șelariulū, Drăgușin, Dărmonū, Pătru Hagiesculū, Radulū Răznesculū, Sima otū Stoineștī, Neago, unchiiașulū Danū, Sima celū micū, Arsănie, Lisafta, Ianculū, Sărbulū otū Bărbăteștī, Radul Mogoșescu, Sima Hagiescu, la jup. Giura. [Sumele, cîte 1, 2, 9 t¹, banī 42, 100 etc.]. Aprilie 15, la seam[a] a 2. Ghen. 1.

Fii lui Barbului . . . Dat-am pāntru Stanū, la berbecī banī 24, la birulū Diilui banī 17. La Barbulū, de la untū, banī 35 . . .

L¹ 7192[1684], Aprilie 15, dat-amū lui Pătru banī 100, etc.

Mai 21, l¹ 7192 [1684]. Dat-amū lui Stanū Băbanū, lei 2, până la toamnă să-mī cosască 2 fălci.

Mai 22 d., l¹ 7192 [1684].

Socotitu-ni-amū cu Stanū bratū Marco pāntru datorii: s'aū aflatū cu totū banī 408.

Iunie 27 d.

Dat-amū Oprii lui Vas[i]lie la hărăcū banī 133, până la toamnă.

Iarū la bani hăraciului datū lui Stanū otū Valea Lupului, t¹ 1.

Dat-amū lui Pătru Răc: la hărăcū, t¹ 1 p¹.

[Sinete de la „Cărstiian Drăgănescul“ către „diiac[onul] Dumbravă“, de la „Stanciul snă — otū Stoineștī“ către „Log. Dumbravă otū Dobriceanī“: „i-amū pusū nește fășii a nostre zălogū: însă moșie de pe Dealul Pietrarilorū . . ., până în viia Vladului Păușea“. — 29 Ianuar 7191[1683], de la „Costandin snă — ot Stoineștī“ către același, pentru zălog de moșie, „până în mejdina unchiiașului Vladului Păușu“; aceeași dată, „La Ionū Dărmonū de pe vinū . . . La finulū Stanū până la Sānjourzu . . . De pe slāninā amū loatū de o dată lei 6, banī 5. Mai datū saamā datū la cāte ocă 3, în credință pe saama lui ocă 3, din slānina din . . .

Ghen. 1, l¹ 7192 [1684].

La cine amū datū rămātori Ianea . . . Stoica Ularū . . .

Să să știe cătă ceaară aū fostū, ocă 332 p^l, oca po banī 70, facū banī t^l 174 p^l, banī 9.

Scoatemū cheltuiala ce au loatū jup[ăn] Lazăr dentr' această ceaară a noastră, lei 1 p^l, i ost banī safi lei 173, banī 9.

Face și ceaara Herăi: aū fostū ocă 120, 3 p^l, safi facū banī lei 64 p^l, 44; scoateamū cheltuiala lei p^l, ost safi banī 44.

Ce s'aū luat saama oilorū; Mai 26, l^e 7192 [1684].

Oī mari cu lapte 41, mioare mari 10, oī stearpe 1, berbeci mari 6, miei 12, miiale 26, 1 miiă mică.

Să să știe căți rămători mari sântū la mine: 66 sântū, și mici 8 sântū.

[Aiurea:] Oī cu lapte 23, oī mari stearpe 3, interji 4, mioare 9, miei 15, miiale 9.

IV.

Altul de la un Logofăt din Stăncești.

† Azū Costandin ot Stăncești. Răvașul mieū la mână dumnealui Vladului Logofăt, cum să să știe că din 20 de t^l ce aū avut frate-mieū Dum[i]tru la dumnealui, dat-aū frăține-mieū lei 10, și mi-aū dat mie lei 10, de s'aū plătit, și, nefiind zapisul să i-l daū, i-am datū scrisoarea mea cum să să știe că s'aū plătit de istov.

Octomvrie 28 dni, l^e 7194 [1685].

Costandin snă Tănăsie Log[ofăt] ot Stănceșt[i].

V.

Zapis pentru un împrumut făcut de Cămărașul de Slănic.

Adecă eū Bade Cămărașul ot ocna Slănecul dat-am acesta al meū zapis la mână fratelui nostru Vladul Logofăt, ca să fie de bună credință cum să să știe că, lundu eū Cămărășiia împreună cu dumnelui, și găsindu-mi de banī de am dat la slujbă, și, mai dându el banī de la dănsul, de aū lucrat ocnele până le'ū răspunsu și le'ū dat pe bolovan, iar apoi, nesuferindu-l dumnelor boiarii, lip-

sindu-l de slujbă, eū într'alt chip n'am avut cum face cum pântru bani ce mie'ū dat, însă t' 140, să aibu a-i care (*sic* = dare) la Sfeti Petre, și pre venitul slujbei să fim frați, să înparțu cu dumnelui în doo, cu jur[ă]mânt să nu-l înșăl, ci să înparțim frățește precum ne'ū fost tocmeala d'intăi. Iar, nedându-i bani la zi, cât[ă] cheltuial[ă] saū zečuială s'ar face, să fie tot de la mine. Așijdere, cându va fi la zi, să aibu a mă socotire, să-i daū parte dum[i]sale pân la un ban: și den mila domnescă, și cu ce am mai câștiga. Și la tocmeala noastră fost-aū marturi de față Necula Logofăt și alți omenī bunī. Și eū pentru credința am iscălit cu mână me mai jos, ca se să creză. Pis Mart 3 dni, l' 7197 [1689].

Az Andrei Aprodul mart[or]. Eū Bade Căm[ă]rășălū ot ocnă Slānec. Az Necula, Logofăt, martor; Drăgan vāt[af], mart[ur].

[V°:] Zapisul Badii Urezeanul de tocmeala ocniī Slānicul.

VI.

Socotelī de gospodărie.

[C. 1690.]

Datū Dumitrii, cându s'aū dusū la București, t' 1.

Iarū i-amū datū la un hăračū banī 66.

Dat-amū la mortea lui, ceară ocă 2 p', câte banī 80.

Datu-i-amū o vacă stearpă de aū tăiatū la mortea lui.

VII.

Socoteala unei răscumpărări de moșie.

[C. 1690.]

Să să știe răscumpărătoarea satului Căzănești de cătră Radul Cliuč. Buzescul: după moartea lui i-aū răscumpărat Jupâneasa lui Marica i brat ego [=și fratele ei] Radul Post., și cine câte câți banī aū dat, să să știe anume.

Coman banī 220, Tudor, etc. Cin banī 25.900.

VIII.

Zapis pentru despărțenie.

Adecă eū Nasta, soție Logofătului Vladului, dat-am zăpisul meū la mână Logofătului, soții mele, ca să fie de bună credință cum să știe că, aflându-mă în vină mare, și de curvie, de despărțală, de care n'am putut nice eū tăgădui, și însă m'am mărturisit înaintea a preoți și a omenī bunī, carea fapta mē m'am despărțit de căsătorie mē și de dumnielui, ca să fie dumnielui slobod de mine și ertat, și eū de dănsul, și nu s'aū îndurat de mine ca să facă cum porăncește pravila, și m'eū dat și zestrele îndărăt, ca să avem bună pace, unul de cătră altul. Și la acest zapis a fost om[enī] bunī și preaoți mărturii, cari să vor iscăli mai jos. Și pāntru adevărată credință m'em pus degetul ca să crează.

Pis mes[ița] Iulie 1 d., leat 7199 [1691].

Și cu nasturi de mărgăritare cu cășuți de aauru și 2 vaci cu lapte featei.

[Pecete neînțeleasă: „Sima Log. mār.“, cu fum, pe care o pată de grăsime.]

Eū Nasta, soție Logofătului Vladului.

Eū popa Caprea, ot Greablești [scrie].

Az Luca Căp[i]t[anul] za marto[lo]g, ot Lăviște, mărt[urisc].

Eū popa Stan.

Varlaam ermonah, mart[ur].

Alixandru Căpt. Voicina, martor.

[V°:] Zăpisul Nastii de dăspărțea, unul de cătră altul.

IX.

Carte de despărțenie a Mitropolitului Teodosie.

Theodosie milostiiū bojiū arhiepiscopū i Mitropolit vsei zemli ugrovlahisoi.

Dat-am cartea Vlădicii Meale Vladului Logofăt ca să fie de acum nainte în pace și dăspărțit de cătră fămeaia

lui, Nastea, care o au fost luat cu cununie, pentru că au venit amândoi de față la Vlădiciia Mea, de au avut judecată, zicând Vladul Logofăt cum că, fiind ea muiare rea, curvă, s'au fost voit ei dentru dinșii încă mai de nainte vream de s'au dăspărțit și s'au făcut și zapise de dăspărțală unul la mână altuia, care le-am văzut și Vlădiciia Mea, întru care și ia singură își mărturisiia vina ei, și mai zicea Vladul Logofăt cum că i-ar fi mâncat ia ce ar fi avut, scule, bani și altele, iar ia încă zicea că i-au mâncat Vladul Logofăt ale ei zestri. Pentru care lucru au mersu și la Divan amândoi de față, de au avut judecată. Deci Măriia Sa Vodă i-au dat pre seama Vlădicii Meale ca să le luom seamă și să-i judecăm; și au poruncit Măriia Sa și jupânului Enuță, starostii de neguțitori, ca să fie la această socoteală, și Radului vâtaf de pușcărie. Deci, luindu-le seama, așa am aflat și am judecat, cum nici Vladul Logofăt să nu aibă a luarea de la Nastea nimic, nici Nastea de la Vlad. Ci numai să aibă pace unul de cătră altul. Iar, pentru faptele ei, aflându-să ia muiare rea și în vină de curvie, de care sfânta pravilă pre căi află în vină ca aceeaia, cu totul îi striinează și-i dăsparte,—dirept aceeaia și Vlădiciia Mea încă i-am dăspărțit unul de cătră altul, precum și ei singuri s'au fost voit și s'au dăspărțit mai denainte, și am dat și această carte a Vlădicii Meale de judecată la mână Vladului Logofăt, ca să fie de acum nainte slobod și în pace de cătră fămeaia lui, Nastea, și să n'aibă 'a mai cearerea nimic la dînsul, nici el la dânsa. Și pre leage să aibă voe a-și luarea altă fămeae. Aăsta scriem.

† Vl[ă]d[i]ca Theodosie.

Dechemvrie 3 d., 1° 7200 [1691].

X.

Hotărîre privitoare la niște stupi.

Alixandru Velu Vornicu i Diicul Vel Logofăt dat-amă cartea noastră de judecată Vladului Logofăt ca să fie în

pace de cătră Arsenie den Pitești, pentru că au avuțu în-
trebăciune amândoi de față innaintea noastră, pentru niște
stupi ce au fostu cumpăratu Vladulū Logofăt de la Rada,
fămeaia lui Țocanu den Arefu, însă mătcă 26, zicându
Arsenie cumu că i-arū hi cumpăratu elū mai nainte acești
stupi. Iarū Vladulū Logofăt, elū scoasă zapisulū Radei fă-
meii lui Țocanu și răvașulū lui Daanū aprodulū, și a lui
Prodanū, sluga lui Arsenie, cariū au fostu hărăceari trimiși
de Arsenie, fiindū el zapciū de haračū, intru carele scriia
cumu că au cumpăratu Vladulū Logofăt acești stupi, și au
datū bani gata în mână aprodulū ce scrie mai susū, și a
slugii lui Arsenie, de au plătitū haračulū lui Țocanu. Iarū
Arsenie, neavându nici-o scrisoare de cumpărătoare, nu-
mai ce au zisū că are mărturii pe Preda Uesculū și pre
Galatiia, și, poruncindu-i-se să-i aducă innaintea noastră,
ei nu i-au pututū aduce ca să mărturisească. Într'aceia
noi amū judecatū ca să-și ție Vladulū Logofăt stupii ce au
cumpăratu cu bună pace de cătră Arsenie; mai multū
vaalū sau băntuială să n'aibă. Ačasta scriem.

Ghenarie 11 dni, lt. 7201 [1693].

*Alixandru Vel Vornicū,
Diiculū Velū Logofătū.*

[V°:] Carte boiarilorū de rămasulū lui Arsenie.

XI.

*Carte de judecată a lui Constantin-Vodă Brîn-
coveanu, în aceiași afacere,*

20 Ianuar 7201 [1693]. Costandin Voevod. „Dat-am
cartea Domnii Meale de judecată Vladulū Logofăt, ca să
fie în pace de acum innainte de către Arsenie din Pitești,
pântru că aici innaintea credinčoșilor Domnii Meale Ali-
xandru V¹ Vornic i Diicul V¹ Logofăt au avut amândoi
întrebăcune de față pântru niște stupi ce au fost cum-
părat, zicând Arsenie cum că i-ar fi luat el mai innainte,
pântru niște datorii ale lui de la fămeaia lui Țocan, iar
Vladul Logofăt au scos zapisul Radei, fămei lui Țocan, și

răvașul lui Dan aprodul și al lui Prodan, slug[a] lui Arsenie, întru carele scriia cum că au cumpărat Vladul Logofăt acești stupi pre bani gata, și au dat acești bani în mâna slugii lui Arsenie, de au plătit harațul lui Țocan, fiind însuși Arsenie zapciu de haraču într'acestă județ. Iar Arsenie, neavând nici-o scrisore de tocmeală saă de cumpărătoarea acestor stupi, au zăs că are mărturii pe Preda Uescul și pe Galatiia, și, viind și Preda Uescul înaintea boiarilor, el așa au mărturisit cum că au zăs Arsenie cătră el că i-au luat pântru harațul lui Țocan, fiind harațul plătit cu bani ai acestor stupi de Vladul Logofăt. Și au ramas Arsenie de leage și de judecată denaintea boiarilor Domnii Meale. [Întărește Domnu!]

[Monogramă cu roșu; pecete mare cu chinovar: cele două chipuri lingă cruce și inscripția: *ІѠ КѠСТАНДИН БОБКОДА, БОЖІЮ МИЛОСТІЮ ЗЕМАН СГРОКАХІИ.*]

Proct. V¹ Logft.

XII.

Împărțire de avere.

Foae pentru mult, puțin ce iaste partea copiilor lui Matei 1 Pătru, pe saama frăține-său Radului, ot Mai 18 dni, i¹ 7201 [1693].

De când au luat Radul cu Divan și cu socoteala a patru boiari, anume Neagoe Pit. Rătescul, i Matei Cliuč., i Arsenie Log. ot Pitești, i Stan Vornicul, ca să-i ție el să-i crească, cu toată partea lor ce-au avut, precum scrie în-lăuntru anume:

Partea lui Matei i Pătru.

10 boi de jug.

6 vač cu 6 viței.

6 mânzați cu mânzate.

2 boi tineri, câte de 2 vițai.

2 vaci tinere, una cu vițel.

2 cai de călărie.

1 iapă.

- 2 mănji.
 14 oi cu 14 miei.
 4 mioare.
 2 berbeč.
 60 măci de stupi.
 14 sfini, cu mic cu mare.
 160 vea[dre] vin gata, care l-au vândut Radu la Dima.
 Cⁿ t^l 103, 26.
 Și la alții, vad[ra] po bani 86.
 120 ob[oroace] de grău gata din fața ariei, po bani 88,
 Cⁿ t^l 80.
 4 tingiri cu capace.
 20 tipsii de cositor.
 1 tigae.
 1 păreache hiiare de plugu.
 1 fieru lat, iar al copiilor.
 1 pirostrie.
 1 sfeașnec de araam[ă].
 Afar[ă] din bucate sânt bani t^l 183, 27, luați de pe vin,
 i grăul cop[ă]ilor].
- Iarăș însemnăm ce au rămas neîmpărțit să să înparță
 pe 3 frați, cum scrie în jos:
 2 cai, unul murgu, altul vânăț.
 1 cazan cu capac i țavă za rachiu.
 1 blană spinări de vulpe noao.
 1 ișlicu cu samur.
 1 chindeș de atlas albastru.
 1 brău de argint zălog za t^l 3: i-au luat Radul.
 1 măhrămî de sarmă.
 1 păreache cercei de auru.
 1 păreache pistoale cu tocure bune.
- Aici însemnăm ce-au luat Radul venitul viiloru, a co-
 piiloru, și al podului și al morii în cei ani.
 Venitul podului în anul întâi t^l 36.
 Al doilea an t^l 40.
 Al treilea an t^l 36.

Luat-aũ și vin în anul d'intăi, numai din viia copiilor,
v^d 220.

Al doilea an v^d 180.

Al treilea an l-aũ dat în datoriile copiilor, bani v^d 100.

Și lui Pătru vin v^d 40.

Și lui Matei vin v^d 50.

Venitul morilor la 3 ani, po ob. 120, cⁿ ob. 360.

Izvod din foaia lui Goran Logofătul, care aũ luatũ Dosie Logofătul, când i-aũ soc[o]tit cu boiari pentru bani ce pre unde aũ avut Goran Logofătul. 200 t^l la jup[ă]nul Mihul, ce-aũ fost băgați în grăũ, care grăũ l-aũ vândut Radul, și aũ luat toți bani în mână lui.

80 t^l la Părvul Sluj. Pleșoianul.

230 p^l t^l la Costandin Vist[ierul] Știrbeaiũ.

500 t^l la jupănul Stoian ot Bleaici.

73 p^l t^l iar la jupănul Stoian, de pe miiare.

Čn t^l 1083 p^l.

Maĩ aflatu-se-aũ un zapis în urmă la Vladul ot Pitești, datorie t^l 300.

Maĩ luat-aũ Radul de la Curte, pentru o împrumutare ce dedeasẽ Goran Logofătul, t^l 50.

Maĩ luat-aũ Radul de pe un cal roibu breaz ce-aũ vândut Simeĩ Schileariul t^l 41.

1083 —

1391

2474 —

[cu cifre.]

Čⁿ cup. t^l 1474 p^l.

Să să știe și datoriile ce-aũ plătit Radul den bani tăt[ă]ne-săũ.

150 t^l aũ dat la Vlădica Varlaam.

100 t^l aũ dat la mătuș[ă]-sa Vilaia, iar alți t^l 50 i-aũ dat din casă.

40 t^l aũ dat Scordoceasiĩ.

60 t^l aũ dat pre mălaĩ la vream[ea] lipsiĩ.

Datul cⁿ t^l 358.

Să să știe ce bani s'aũ cheltuit la moartea la Goran Logofătul cum semnează în jos, ca să nu zică Radul că aũ dat el niscări bani de aiurea.

42 t¹ s'aũ aflat bani gata în desagi lui.

50 t¹ s'aũ luat de pre o casă din Buc[u]rești.

50 t¹ s'aũ luat de la părintele Vlădica, cari s'aũ plătit din venitul casii.

Čn t¹ 142.

L^t 7204 [1696], să să știe lucrul viei copiilor: de as-toamnă până acum la pleavil[e] s'aũ cheltuit t¹ 7,22; den-tr'aceștea aũ dat Matei zloři 2; și am dat eũ, Vladul Logofătul, t¹ 5 p¹, 44.

Maĩ dat-am eũ, Vladul Logofătul, la pleavil[e], t¹ 2,33.

De la mine čⁿ t¹ 8,11.

XIII.

Socoteala văduvei lui Goran Logofătul cu fiastrul ei.

Socoteala jup[ă]neasii Marii, ce aũ fost a lui Goran Logofătul, și cu fiastru ei, Radul snă Goran Logofăt, pentru zeastrele ei, luundu-ne den porunca Mării Sale Domnu nostru Io Costandin Voevoda den Divan ca să aleagem zeastrele ei, ce va fi adus în casa lui Goran Logofătul, și, ce va fi lipsind den zeastrele ei, să-i dea Radul cu fraři lui, Matei i Pătru, pecum arată în jos anume.

Maĩ 18 dni, l^t 7201 [1693].

† Pentru o Țigancă anume Costanda, ce zice Mariia că iaste a ei de zeastre, iar Radul zice că iaste răscumpărată de tat[ă]-săũ Goran Logofăt cu bani lui; iar, de va jura Mariia că iaste a ei de zeastre, și n'aũ dat Goran Logofătul bani, și, jurând, să fie a ei. Dă acasta s'aũ în-păcat să-i dea schimbu, și i-aũ dat Radul pre o copilă de Țigan, anume Stanca, fata Stanei Țigancăi Lăioasa.

30 de stupi să să întreabe pre Pătru Căp[il]t[anul] za dăr[ăban], de va mărturisi și dumnealui că aũ avut la dumnealor daři de părinři ei stupi de zeastre și le-aũ luat venitul stupilor Goran Logofăt, să-i dea Radul cu fraři

lui, iară, dă nu va fi avut stupi de zeastre, să să lipsască dă ei. [*Șters*: Și, măcar de vor fi și fost și-i vor fi mâncat răutățile, să rabde, iar, de-i va fi stricat Goran Logofătul și le-ar]; iar, de va fi luat Goran Logofătul venitul lor, să-i dea deplin mătă 30.

O coftirie venitică ce lipsește Marii de la zeastre, pentru o dulamă [a] ei, ce zice iă că o aŭ purtat și o aŭ spart, cât aŭ fost în casa lui Goran Logofătul,— să o dea Radul cu frații lui.

Și iară să mai dea Radul cu frații lui mumei lor Marii o roche de atlas, pentru o roche ce zice iă că o aŭ purtat pân o aŭ spart, în casa lui Goran Logofătul.

Și iară să mai dea Radul cu frații lui mumei lor un peșchir lungu de masă, pentru un peșchir al ei, ce zice că l-aŭ petrecut iă în casa lui Goran Logofătul.

Și iar să dea Radul cu frații lui o vacă cu lapte mămăii lor Marii, -care iaste dată unui copil al ei de nașesău, Necula Cămăraș.

Dentr'aceaste zestri aŭ dat Radul 3 boi și vač 2, za t¹ 38,38 [*cu cifre*].

Pentru 2 păreichi de cercei de aură ce zice Radul snă Goran Logofătul că i-aŭ făcut tat[ă]-său și-i tăg[ă]duiaște mum[ă]-sa Mariia cea vitrigă că nu i-aŭ luat, de va jura Mariia cum că nu le știe dă știre și nu i-aŭ luat, să răbde Radul, iar, neputând jura, să-i dea.

Iar pentru alți bani și alte scule, dechise de ale casei, ce bănuiaște Radul cu frații lui Matei i Pătru pre muma lor Mariia, cum să-i fie luat iă și lor nu le dă, și, tăg[ă]-duind iă că n'aŭ luat nič bani, nič alt[a] nimic de ale lui Goran Logofătul, deč pentru ačasta noi așa am judecat cum să jure Mariia cu preoteasa popei lui Tănasia și cu preoteasa popei Sincăi, cum că n'aŭ luat nič-un ban, nič alt nimic den casa lui Goran Logofătul, și, jurând, să aib[ă] pač[e], iar, neputând jura, să dea ce aŭ luat. Însă afară den t¹ 40 ce aŭ mărturisitu la noi că s'aŭ luat și i aŭ chel-tuit în casă. Însă s'aŭ socotit dă ačasta să nu jure iă, ce să să facă o carte de afurisanie asupra popei lui Tănasia

și a popei Sincăi, cu preteasle lor, să mărturisască precum vor ști ei.

Și, pentru părțile copiilor, de bucată, de toate ce au rămas de la tatăl lor, Goran Logofătul, s'au dat toate pe sama fratelui lor Radul, fiindu-le frate mai mare.

Iar, pentru un copil mai mic, Pătru, fiind pe lângă muma-sa, s'au socotit să i se dea pentru mâncarea lui pre an grâu oc[ă] 24 și vin veadre 30, și pentru alte bucate de mâncare să-i mai dea pre an câte t¹ 10, și, pentru îmbrăcăminte, copilului să-l înbrace frate-său Radul, — la an 3 c-au dat Radul să știe: dat t¹ 4, și vin v^a 8, și grâu ob[oroace] 17, și mei ob[oroace] 20.

Și pentru zapisele moșii Tocsăbeanilor, care le-au luat Mariia să le dea la mână Radului, — le-au dat la mână mea [adausă propoziția din urmă].

Și să mai dea Radul cu frații lui Marii 2 piei de boi bătute, pentru niște hamuri ce zice Mariia că le-au avut de zestre, și le-au petrecut.

Și iar să mai dea Radul cu frații lui 2 tipsii de cositor mic pentru un ibric ce zice Mariia că l-au avut de zeastre, și s'au petrecut.

Iar pentru ce ceare Mariia, pentru parte, să ia de la fecorii lui Goran Logofătul, da aceasta am lăsat să-și întreabe la Divan.

Neagoe Pit. Rătescul. Ștef[an] Clucerul Dobricenul.

Az Stan Vornic.

Socoteala ce s'au făcut Vladului Logofăt pentru cheltuiala ce au arătat că au cheltuit cât au șazut în casele lui Goran Logofătul, precum scrie în catastihul lui care au dat la socoteală, precum arată în jos anume.

Maî 18 dni, l¹ 7201 [1693].

Arătat-au cheltuiala măruntă ce au făcut precum scrie anume în catastihul lui, t¹ 88 p¹.

35 ob. mei au arătat Vladul că au cumpărat cu bani, și s'au mâncat în casă; i s'au socotit ob[orocul] po bani 50; cⁿ t¹ 13.

19 ob[oroace] grău au arătat Vladul că au cheltuit în casă, ob[orocul] po bani 78; ȇⁿ t^l 11, 17.

ȇⁿ t^l 115, 17.

Dentr'acești bani să descarcă Radul cu frații lui de către Vlădica dă ceale ce au luat el, precum scrie.

Luat-au Vladul duple nește unt t^l 1 p^l, 48.

Maî luat-au Vladul duple miere t^l 10.

Luat-au Vladul duple niște tescuvine t^l 1, 44.

Și iar au maî luat vin, veadre 24, po bani 50, ȇⁿ t^l 9 p^l, 50.

Și iar au maî dat Radul Vladului bani gata, t^l 10.

ȇⁿ t^l 33 i bani 6.

Iar pentru nește bani ce zice Radul că au dat Vladului, t^l 5.

Pentru care bani zice Vladul că acești bani s'au pus la alte socoteale ale lor, și, fiind price întru dănșil, am pus să jure Vladul pecum sânt puși la alte socoteale, și, jurând, să aibă pace.

S'au împăcat să nu maî jure.

Și iar pentru nește vin veadre 13, care s'au socotit vadra po bani 80, ȇⁿ t^l 7 p^l.

Pentru care vin zice Radul că l-au băut Vladul la nunta lui, iar, Vladul tăgăduind că n'au luat, am zis și pentru ačasta să jure, și, jurând, să aib[ă] pace, iar, neputând jura, să dea bani. S'au împăcat ca să nu maî jure.

Iar pentru t^l 50, ce zice Radul că au mărturisit Vladul cătră Anghel Arma[ș] că au găsit în casa lui Goran Logofătul, când au luat pre Mariia, și acumu-i tăg[ă]duiaște, că n'au luat, nici au zis, și pentru ačasta noi am zis, de va putea jura Vlad că n'au văzut el acei bani, nice-i știe, nice i-au luat el, nice i-au mărturisit, și, jurând, să aib[ă] pace, iar, neputând jura, să dea bani, s'au împăcat ca să nu maî jure.

Au rămas să dea Radul cu frații lui Vladului Logofăt pentru cheltuiala ce au arătat cu catastih[ul] lui că au cheltuit.

Ot siiu s'au socotit de s'au scăzut ca să nu maî jure pentru bani ce scriu maî sus, t^l 7 p^l.

I ost safi Radul, cu frații lui, Vladului t^l 72 p^l.

Ot siiū datu-mi-i-aū Radul întâi t^l 20 și, mai pe urmă, cu de la Papa cu acum, t^l 12.

Maī dat banī gata și de pe un brăū, t^l 4 p^l. Maī datu miia Radul la Octomvrie 24 dn., la leat 7205 [1696], vin, vead[re] 65, po banī 33, čⁿ t^l 19; însă. precum s'aū vāndut în cārt[i]cele, s'aū pus toți bani deplin, fār de nici-o lipsă; iar alte v^d 80 s'aū dat čopil[u]lui lui Pātru la 3 anī, cum aū rānduit acești boiarī, lipsindu-ī veadre 10, de nu i s'aū dat.

Neagoe Pit[ariū] Ștef[an] Cluč[erīū]

Rătescul Dobriceanul.

Az Stan Vornic.

XIV.

Carte domnească de împlinire pentru datorie.

Milostieīū bojieīū Io Costandin Voevoda i gospodinū zemle vlahiscai, davat gospodstvami sie povealenie gospodstvami slugiī Domnii Meale na im [anume]—ca să fie volnec cu ācasta carte a Domnii Meale de să meargā la casa lui Ioniță Stolnecul ot Șintești, să iā cai, boī, vaci, oi, saū pāine, mālaiū, ce va gāsi, să vānzā pān va plini t^l 42 p^l, 22, care banī iastā el datoriū cu zapisul cu slova și cu iscālitura lui slugiī Domnii Meale Vladului Logofāt, ce i-aū fost dat banī gata de-a mână, și tot l-aū purtat de val, și pān acum nu i-aū mai plătit. Drept aceaia, să fie volnic sluga Domnii Meale ce scrie mai sus, să-ī iā bucate de prețul acestor banī, să le vānzā, să-ī plătească bani, și de cātrā nimenilea oprealā să n'aibā. Cā așa iaste porunca Domnii Meale. I saam reč gospodstvami. Mart 30 dni 1° 7206 [1698].

[Monogramā cu chinovar. Pecete octogonalā, tot cu chinovar. Jos: „Pročt v[ori] Log[o]f[ā]t“.]

XV.

Zapis pentru datorie.

31 August 7206 [1698]. „Eū Chera Logofāt ot Velū Ocnā“ dā zapis „Sfinții Sale părintelui popāi Dumbravā ot Stoi-

nești“ că a luat de la el 100 de taleri, „intr'unu anu zece la doi“. Dacă s'a întâmpla la împlinire „niscare cheltuială pre la judecată“, o va purta Chera.

XVI.

[C. 1700.]

Însemnare de datorii.

Să să știe la cine mi-a rămas datorie la moartea mea. Dima Copalū t¹ 6 p¹; popa Stănilavū t¹ 5; la Sfetculū t¹ 15; la Corda t¹ 14; Tudorū Vălcanū t¹ 3; Pătru Cocoșelū, t¹ 3; Dumitru Tirdea, t¹ 1 p¹; Pătrașco Trușcă, zlotū 1; Ion Mățișan[ulū], t¹ 1. . . .

Az popa Dumbravă.

XVII.

[C. 1700.]

Socoteală de vinăriciă.

De la Negovanī aū dat Căpitan Hristea v^d 4, oc[ă] 1, am plătit.

De la Dobroge v^d 6, oc[ă] 1.

De la uncheaiași Radul v^d 2, oc[ă] 2.

Dela Stanciul ot Dobroge v^d 2.

Dela Dum[i]tru Hăga v^d 4.

Tudosie v^d 2, oc[ă] 4.

Popa Preda, v^d 8, oc[ă] 1, litr[ă] 1.

Popa Ghenadie chelar v^d 2, oc[ă] 2 p¹.

Stoica Catana v^d 1.

Neagoe Dichiu, v^d 1.

XVIII.

Socoteală de var și șindrilă (pentru Hurez?).

[C. 1700.]

Varul de la Stoinești.

Ion al lui Gheorghie Ghermez, ot Folești-de-jos, cu carul Foleștilor-de-sus i Folești-de-jos.

Var oc[ă] 1.198.
 Burlanele (?) Arnotei 20.
 Toader ot Bogdănești 1.250.
 Balea ot Tomșani oc[ă] 1.250.
 Dima bătrân[ul] ot Stoinești oc[ă] 1.000.
 Vasile ot Răul-Sărat oc[ă] 1.000.
 Vasile ot Copăcenii oc[ă] 900.
 Matei al lui Avram ot carul (?) Mih[ă]știlor, 500.
 Păușești-Măglași oc[ă] 1.000.

Cinstite dumneata Vornice, cu plecăciune sărut cinstită mână dumată, și rogă pre milostivul Dumnezeu ca să trăești dumneata în mulți și îndelungați ani. Cu această plecată scrisoare înștiințez pe dumneata pentru că, vindă Lungul din Râmneș cu o porăncă a dumată la călărașul care a fost rânduit după vară și după șindril[ă], aș înblat pe sate, și nu l-aș găsit, și, găsindu-mă pe mine, am științat pe dumneata pentru că s'aș pornit var[ul] și și[n]-dril[a]. . . , ne va fi aju[n]s la Craiova; numai mai avem răma[șiță] [*tăiat*].

XIX.

Socoteală de lucruri date.

[C. 1700.]

Să să știe ce amă dată fiiu-meu, lui Șarbanu.
 Dat-amă vasă de aramă ocă 9.
 Clondiră de cositoră 1.
 Un căzană de ocă 9 p¹.
 Aș rămasă de frați.
 Olă de aramă.
 Scos-aș și datorie Șarbanu t¹ 74, ort 1.
 Dat-amă pe Ghiorghe cu t¹ 7.
 Datu-i-amă pe Dima Copal cu t¹ 6 p¹.
 Datu-i-am și pe Conda cu t¹ 10.
 Datu-i-amă și pe Ionu Croitoriulu t¹ 3.
 Drăgușinu al Buzducăi t¹ 5.
 La fičorii lu Pătru, bani 120.

De la diiaconulă Toma, bani 88.

Un Țăgană copilă, anume —.

Rămătoră 12.

Dat-amă și eă, proteasa, muma loră, la Șărbănă, rămătoră 8.

O păreache de feară de plugă —.

Dină caă, i-aă înpărătită popa mai denainte, până aă fostă viă. . . .

Eă popa Crăcună, mart[ur].

Eă Tud[u]ru diiac[onă].

Eă Iani, mărturie.

Eă Ionă Croitoriul, mărturie.

Noă care amă fostă la această socoteală, proteasa s'aă mărturisă și aă luată și cartea Sfinăiei Sale părintelui, de blestemă, asupra ei, și, după mărturisa ei, așa amă adăvărătă și cu dreptate.

Iară pintru ună zăpisă ală Logofătul Cherei și ală Stanăi lui Stoiană, aă rămasă la proteasa, până va sta la socoteală cu dănsi.

Iară pintru ună zăpisă ală frăăini-meă Pătrașco, l-amă uotă eă la mine [*șters*: ca să mă grijăscă la mortea mea].

XX.

Insemnare de bani daă.

Datorie.

[C. 1700.]

. . . Dobănda baniloră până la Sfeti Gheorghie, untă ocă 2 p^l.

Dată lui Dumitru dela Viășoară t^l 3.

Pe miere, v^d po t^l, 1 p^l.

Dată lui Ștefănelă din Valea Danului, t^l 5.

Dobănda baniloră, untă, ocă 1, l^l 1 de leă, până la Sfeti Gheorghie. . .

Dată lui Dumitru jude[ă].

XXI.

Socotelă de moșie

[C. 1700.]

Să să știe ce s'aũ aflat la Stanũ banĩ gata, t' 46 p^l.

Loat-am de pre miiare t' 9.

Pre calũ t' 16 p^l.

Cheltuitu-s'aũ la pogrebanie, cu pop, la 4 p^l, cu cheltuial[a]
lui, la zãbun, t' 14 p^l.

Dat-am atunciã întâiũ pe un sãrindarũ la pop[ã], t' 6.

Dat-am la dijmãritũ t' 6 p^l, 20.

Dat-am nenĩ t' 3.

Dat-am la grãũ ob. 6, t' 2, zlotũ 1.

La čara oc. 2 t', 1.

La o s[ã]rãcuste la Ocne, la popa Statie, banĩ 33.

La oeritul oilor, banĩ 33.

La ișlicũ t' 1.

Datũ lui Vaslãco banĩ 15.

Lui Dumitru argatul t' 3.

La pãzitul vii t' 1.

Dat-am pop[ei] lui Stanũ, la unũ sãrindarũ, t' 7.

Dat-am la Dobricean[u] t' 7, iar la sãrindarũ.

Dat-am la nește ceaar[ã] oc. p^l, banĩ 36.

Dat-am la zãbun[ul] ce s'aũ dat, t' 3.

Dat-am la nãdragĩ t' 1.

Iar neaneĩ datũ t' 2.

Dat-am Schitenului cheltuial[a] sãrindariului.

Lui Mateiũ banĩ 17.

Dat-amũ pe ceaiarã oc. 4, t' 2.

Ce am datũ Mãrii.

La cizme Sori, banĩ 115.

La urez, banĩ 20.

La tãmãe, banĩ 10.

La Samfirah, banĩ 28.

Iar amũ datũ la čarã t' 1, ord (*sic*) 1, 10.

Iar la popa Stan, la cearã, banĩ 70.

La ibrișinũ, la zãbunũ, banĩ 10.

La cizme, bani 160.
 La brău, bani 80.
 La făcutul zăbunului, bani 33.
 La nădragi, bani 15.
 Dat-amă Schiteanului t' 2.
 Mai dat deanî t' 5.
 La călțuni de haine, bani 20.
 La cerapi, bani 8.
 Mai dată pop[e]i lui Stanu t' 6, bani 10.

XXII.

[C. 1700.]

Foița de mîncăturile ce s'au mîncat, cum arată în jos anume:

Am dat la ajutorință, de leu câte par. 7 p', pentru vătășie.

Amă dat câte bani 15 de dusul banilor.

Am dat câte bani 3 la tote dăjdiile. Acești bani i-au luat mai mult.

Popi 60.

Călugări 40.

La popii domnești, po bani 7 p', adecă la popi 3.

Iar s'au dat pentru văt[ă]șie bani 15, de tot numele.

De dusul banilor, de nume bani 3.

XXIII.

Foiță pentru toate cheltuiilele ce s'au cheltuită, la nunta nepotu-mieș Badii, cumă scrie în jos anume; Noem. 10 dni, l' 7209 [1700].

50 t' au cheltuită Badea, bani ă lui, po cheltuiilele nevestii, și pe dresuri, și pe o seamă de mährămî.

12 p' t' i-amă maiu dată eu de-au dată pre unu covor de poclonulă nașiloru, și pe sfeașnice, și pe ce au mai trebuit.

3 t' amă dată eu la peaște proaspăt.

4 t' i-amă dată o mähramă cu sarmă, de nașu.

7 p' t' i-amă dată făină, ob. 25, po banî 40.

9 t' i-amă dată făclăi (*sic*) 4, po t' 2, 33.

7 p' t' i-amă dată orzū, ob. 45, po banî 22.

12 p' t' amă trimisū banî gata cuscrului Papei de aū cheltuitū la nunta lui cheltuiala feaii lui.

7 p' t' amă datū zeace berbeci, po t' p', 33.

5 t' amă datū o vacă grasă și unū gonitorū.

10 t' amă datū 40 curcani i gănște, po banî 33.

4,33 t' amă datū la 64 găini i rațe.

36 t' amă datū la 140 vead. vin, po banî 33.

2 p' t' amă datū la varză, la untū, la legumī.

8 t' s'aū datū la lăutari ot Badea.

cin cup t' 179,33.

Vladul Logofăt.

Ot siū sânt de la Badea t' 58.

Și de la mine t' 121, 33.

[Adresa:] Foiță de nunta nepotu-mieū Badii, ce s'aū cheltuitū, cumū scrie înlăuntru.

XXIV.

Să să știe ce s'aū cheltuit la pamintea lui Stan Bordea; l' 7210 [1701—2].

La pogribanie:

La popa Stefan, t' p'.

Popa Dumbravă, t' p'.

Popa Șarban, ort 1.

Isaia călugărul, banî 20.

La un diacon, banî 20.

La o vită de tăiat, banî 225.

La Urez, la peaste, la piperi, la tămăe, la oale, la bumbac, la feștile de lumănări, banî 66.

La grăū, banî 200.

La vin, banî 450.

La bucătari, banî 40.

La gros, banî 83.

La soru-sa Mușă, de cizme, banî 80.

La ceară, banî 40.

La o junince ce-aŭ dăruit lui Stan de pomană, lei 1,33.

La nădragi, să-î dea de pomană pentru sufletul lui, bani 80.

S'aŭ plătit ce aŭ fost dator pre vin și pe rachiū, bani 13.

Fost-am mai dat mai nainte lui Stan Bordei, lei 2.

Mai luat-aŭ și Stănișor, de-aŭ cheltuit la bola lui, lei 2.

La popa Ștefan, de un sārindar, t¹ 10.

La popa Dumbravă, de alt sārindari, t¹ 10.

La Matei crăciūmariul, pre vin ce aŭ fost băut Stan mai nainte, bani 50.

Mai dat-aŭ Stan un pomea[l]nic la popa Dumbravă, cu 12 nume, părinții lui și frații lui, să să pomenească la sārindar mai nainte, și s'aŭ pomenit, de nume câte bani 33,—car[e] fac t¹ 3.

S'aŭ socotit preste tot t¹ 39, bani 102.

Acești bani i-aŭ fost dat Stan Bordea în mână popei lui Dumbravă încă mai nainte, ca să-î fie de rânduială morții, precum s'aŭ scris în căstă foaie.

Az Ștefan ermonah ot Govora, martur¹.

XXV.

Însemnare de vite și izvod de cheltuieli.

[7211=1702-3.]

Însemnăm și vitele ce-aŭ adus Mariia, ale copilului Petru, la casa mea.

3 boi de jug: ochiū (*sic*) unul s'aŭ tăiat de pomian[ă], altul vândut Mariia.

2 vac cu vișăl.

1 juncū s'aŭ tăiat la pomeană.

1 junice.

9 capete de oi: 2 s'aŭ tăiat la pomaan[ă].

4 cap[e]te de rămători.

¹ Viitorul episcop de Rîmnic.

1 căzănel cu capac de aramă.

9 tipsioare mič de cositor.

1 tingire fără c[apa]c.

Foiță pentru chelt[u]ial[a] copilului lui Petru, ce am dat în datoriile lui, și ce am cheltuit în trebile lui, de când i-aŭ luat mumă-sa părțiceaoa de bucate asupra ei, cum semnează în jos, de la l¹ 7205 [1696-7] înainte.

Dat-am Papei Rudeanul, în zestrile Sofichii, partea lui Pătru, cu răvaș za seamă t¹ 5 p¹, 44.

Chelt[ul]it-am și la socoteala copiilor de-a doa, când s'aŭ făcut cu părintele Vlădica, t¹ 4 p¹.

Și la înbrăcămintea lui, la ani 5, po t¹ 3, t¹ 15.

Dat-am și la lucrul viii într'o primăvară, t¹ 1 p¹, 33.

Dat-am și copilului de cheltuială la București, t¹ 1 p¹, afară din ce i-aŭ mai dat Mariia.

Dat-am de am vindecat pe Chela Țiganca, t¹ 2.

Dat-am și la ernatecul vitelor copilului, când le-am adus întâi, t¹ 5.

Și am dat și oerit, sursat, РАДН [= drept] oi 9, t¹ 2.

Cin t¹ 37 p¹, 10.

Foiță pentru cheltuiala pomenirii copilului Petru, ot Iulie 13 d. nainte, ca la 20 de zile, cum semnează în jos anume; l¹ 7211 [1703].

1, 1 lit. oc. ceară, bani 110.

1 p¹ ob. făină de cap^t i bulz, bani 45.

1 p¹ ob. făină, la 20 de zile, bani 45.

Și oae 1, de ale copilului.

1 p¹ oc. orez, bani 18.

1 4 vedre vin, bani 50.

1 p¹ oc. ceară la București, bani 44.

Chelt[ul]it și Mariia la București, t¹ 1, p¹ 44.

Dat și lui Ion fečorul, cheltuială, când l-am trimis la București, t¹ p¹.

1 p¹ ob. făină luat Mariia, bani 16.

Cin t¹ 4, p¹ 37.

August 18 dn., la zile 40, pomenirea č-aũ fost și rude cu toți.

2 1 oc. ceară, afar[ă] din oc. 1, banī 200.

8 ob. făină po banī 35, banī 266.

la strachinī și la borchinea, banī 35.

la oale i ulceale, banī 72.

la orez oc. 5 p^l, banī 66.

la tămăe i piper i bumbac, banī 55.

la cizme, banī 44.

la brău, banī 16.

la 7 as. vedre vin, po banī 35, banī 248.

la preoți, banī 49.

Cin t^l 7 p^l, 48.

S'aũ tăiat și boũ 1, de-aĩ copilului, și berbeaci 1, de-a copilului.

1 p^l oc. ceară mai trimis în urmă la București, banī 135.

p^l oc[ă] ceară mai trimes la păreasime, banī 44.

Mai dat-am și la preoți rămășița sārindariului, t^l 1, 44.

Cin t^l 2 p^l, 22.

Чинъ въс ксп t^l 14 t^l mar. (*sic*).

XXVI.

Carte de judecată a Logofătului Diicul, pentru o „ucisătură“.

Diicul biv Vel Logofăt dat-am cartea noastră de jude. (*sic*) la mânia Vladului Logofăt din Căzănești și părintelui egumenului de la Dobrușa, pentru că aũ avut întreb[ă]ciune de față înaintea noastră cu popa Chirca și cu popa Giura și cu Dumitrașco diiaconul den Grădești, pentru ucisătura ce aũ ucis acești popi pe Vladul Logofătul, de i-aũ spart capul și i-aũ fărmat mâinile, și aũ fărmat și pe egumen, după cum i-am văzut și noi, nefiindu-le ei nimic vinovați. Deč după vina lor așa i-am judecat că să plătească toată cheltuiala Vladului Logofăt și a

egumenului, ce au cheltuit pe bărbiiari, car[e] s'a făcut t' 7, p' 22. Deci pentru acești bani am dat Vladului Logofăt un cal al popilor: de vor da acești bani, să-și scoată calul, iar, nedând banii, să fie calul stăt[ă]tori. Pentru că așa i-au ajunsu judecata. Ačasta scriem.

M[esi]ța Septemvrie 25 dn., l' 7213 [1704].

Diicul biv Vel Logofăt.

[V°:] Către dumnealui Diicul băiv Vel Logofăt, de judecat[ă] pentru popi ot Gârdești, fiind ucigași de oameni, să ne întoarcă chelt[u]ială, au să ne fie calul ce ne-au dat, stătători.

XXVII.

Episcopul de Rîmnic Antim poruncește a se lua niște bani de la un preot.

Anthim bojiu milostiū episcopū răimnischiū.

† Cucearnice între preoți pop[o] chirū Dumbravă, de la Dumnezeu sănătate și spăsenie-ți pohtimū, iarū de la noi moltipă și blagoslovenie trimitem. După ačasta-ți poruncescū, în ce vreme vei vedea ačastă carte a noastră, să cauți să-ți iai ceale 9 t' de la popa Pătru ot Cărbunești, și să-i dai cei 2 cai ai lui, precumū ți s'au făcutū judecata, fiindū și omulū domnescū de față. Că, nedându-i numiți cade (*sic!* = cai) cu cinste, vei să-i dai cum nu vei vrea, învățându-te și cum să iaū zeastrele; că cine au vrutū să dea zeastre, au trebuitū să nu dea gâlcevi. Cî iată că-ți poruncescū, mai multū jalbă să nu-mi vie pentru acestū lucru, — că vei păzi scărbă. Ačasta-ți scriemū.

Iunie 2 d., l' 7213 [1705].

Anthim, episcop Răm[nicului].

XXVIII.

Poruncă de execuție din partea lui Constantin-Vodă Brîncoveanu.

6 Maiū 7214 [1706]. Costandin Voevod ...slugi Domnii Meale, anume.—, ca să fie volnic cu ačastă carte a Domnii

Meale să meargă ca să apuce pe fechorii Vladului păr-călab ot Cocorăști, să dea grău ob. 120, care grău au fost al Vladului Log[ofătul] și l-au mâncat rămători lor din holde; care s-au ispășit cu boiari și cu megiiș din prejur, și au aflat cu sufletele lor că s-au făcut pagubă de ob. 150, și, pentru greșala lor, li s-au ertat ob. 30, iar ob. 120 au rămas să le dea Vladului Logofăt, precum am văzut Domnia Mea și cartea ispășitorilor la mâna lui. Și, nevrând ei ca să-i dea grăul, am fost poruncit Domnia Mea și cu cartea Domnii Meale ca să-i plătească grăul, și ei, fiind tari de cap, tot n'au vrut să-l plătească. Drept aceeaia să fie volnic sluga Domnii Meale ce scrie mai sus, să-i apuc[e] cu strânsoare să plătească grăul fără de voia lor. Așijderea să apuci și pe Dumitrașco diiaconul de Gârdești și pe fechorii lui Hoancă și pe Ghinea, să dea t' 7 p^l, 22, care bani sânt să-i dea ei Vladului Logofătul cu cartea și cu judecata credincos boiarinului Domnii Meale Diicul biv Vel Logofăt, când au fost la Craiova, și au fost dat un cal al lor în mâna Vladului Logofătul pentru acești bani, iar ei, ca niște oameni răi, au furat calul, și banii nu vor să-i dea. Ci să-i apuci cu strânsoare să dea banii fără de voia lor. Așijderea să apuci și pe alți datorniți ai Vladului Logofătul, să-i plătească cine cu ce-i va fi dator, au cu zapise, au fără[ă] zapise, și de cătră nimeni opreală să n'aibă. Iar cui va părea cu strâmbul, să vie de față. Că așa iaste porunca Domnii Meale.

[Monogramă cu roșu; pecete mică octogonală.]

Proct Vel Logofăt.

[Adaus:] Octomvrie 25 dni, l^e 7215 [1706], luat-am cu Ion aprod stupi 42 ot Rădești, pentru grăul ot Vlad Păr-c[ălabul], și am dat eu treap[ă]dul i zečuiala, cu tot, t' 60.

XXIX.

Poruncă domnească pentru a se recunoaște scutirea de bir a unui preot.

Milostiū bojiū Io Costandin Voevod i gospodinū pisah gospodstvami dumneavoastră, boiar[i] carii santeși trimiși

cislași și zapcîi verî cu ce dăjdî ot sud Vlăc[e]. Cătră ačasta vă fac Domniia M[ea] în știre că aici la Domniia Mea să jălui Dumbrabă (*sic*) preotul ot Stoenestî-Măglași cum că, fiind el șăzătoru într'acelu satu măglășăscu, și puindu-să și satul acela la dăjdî, nu [căut]ați să apucați pe oamenii birnici ce sânt în sat, ca să-și dea dăjdile, ce-î faceți acestu preot mare val, și nu să poate odihni. Dă care lucru preoții nu sânt amestecați în dăjdile birnicilor, că ei-și dau birul lor cel preoțescu, și nu va putea purta birul și cu popii și cu birnicii. Ci iat[ă] că vă poruncescu Domnia M[ea] tuturor să căutați de casa și bucatele acestui preot, să vă feriți și să vă căutați dăjdile la oamenii ce sânt în siliștea aceaia, iar lui să-î dați bună pač[e], ca să nu mai vie cu jalbă. Că cine-î vor face vre un val, unii ca aceia rea scărbă vor petrece de cătră Domniia M[ea]. Только писах гсдм[и].

Maî 8 dni, l' 7216 [1708].

[Pecete octogonală cu chinovar, monogramă tot așa.]

[Hîrtie mică, lată, supțire.]

XXX.

Poruncă a lui Damaschin episcopul de Rîmnîc către boierii Stoenestî, pentru ca ei să-și plătească vinăriciul la mănăstirea Slătioara.

[C. 1708—16.]

† Căpitane Pătrașco i Logofete Șărbane ot Stoenestî, blagoslovenie vă trimitem. Vă facem știre că ni să jălui starița de la Slătioara că nu vreți să vă dați vinăriciul, precum ați avut obiçaî de ați dat în toți ani, zicând că v'ați pus la boiarîi mazăli; dar cei marî nu oprescû milele sfințelor măn[ă]stiri; iar voi stați înprotiv[ă] să nu dați. Că n'ați dat numai voi ačastă rânduială, ci și măn[ă]stiri și boiarî și alții, și nimenî nu stă înprotivă a nu-și darea vinăriciul unde au avut obiçaî; de vremea ce cei marî în-tărescû milele, iar nu le strică. Ci lăsați acest gând și căutați de dați vinăriciul acei măn[ă]stioare. Că, mai viind

aič[i] la noi stareța, și spuindu-ne că nu veți să dați, și vom scrie la Măriia Sa Domnul, și veți da vinăriciul în-doit, și cu rușine. Că și Ocnarii au stătut înprotrivă a nu-și darea vinăriciul, zicându de mazăli ca și voi. Ci pe urmă au dat, și cu scârbă. Ačasta scriem; și fiți blagosloviți.

D[amaschin] episcop Rim[nicului].

XXXI.

Învoiala unor oameni din Stoienești că vor plăti o datorie.

Ad[e]că eu Dumitru i brat ego Dima i Ion, Copleștii, i Gheorghe i Ion Croitorul i Cârstea măglașul ot Stoienești scris-am zăpisul nostru la mână Logofătului Șărbă, sin popii lu Dumbravă, precum să să știe că, fiindu noi toței cari sântu mai sus scriși, datorii, ne-au apucat Logofătul Șărbă cu strănsore, și ne-au adus la jup[ă]nă Duca Că-m[ă]rașul, ca să ne închiză să dăm bani cine ce-î scrie zăpisul. Decî noi ne-am rugat de dumnealui, de ne-au pus zi de acum pân[ă] la Paște să avem a da toți banii, iar, nedându banii la zi, să aibă a veni cu zăpisul nostru naintea judecă[ă]i să dăm banii, și, câtă cheltuială sau zečuială s'ar face, să fie tot de la noi. Și, pentru adăvărată credință, ne-am pus și deagetele mai jos, ca să să crează. Și am scris eu Iane Logofăt cu învățătura lor și mărturisăcū.

Noemvrie 25 dni, l' 7218 [1709].

Eă Dumitru, eă Dima, eă Ionă, eă Ghiorghe, eă Ion Croitoriul, eă Cârstea măglașul [semne de degete].

XXXII.

[C. 1710—20.]

Foiță de socoteală ce am dat eu proteasa Nasta pe la mâinile fičorilor mei, lui Mareș și lui Șărbă, dinpreună cu megiiăș[i] cari să vor iscăli mai jos,

Vasă de aramă, oc[ă] 18.

Clăndire de cos[i]tor 2.

Și aũ rămas o căldare mare de oc[ă] 9, de aramă, de mijlocũ.

Oală de aramă 1.

Luat-am și eũ proteasa căldării 2 și un tocũ de tipsii de aramă.

Dintr'aceastea luat-aũ Mareș oc[ă] 9.

Luat-aũ și Șerban oc[ă] 9.

Din datoria ce s'aũ găsit, scos-aũ Mareș de la tatăl lor t' 92.

Scos-aũ și Șerban t' 74, ort 1.

Rămas-aũ și datorie nescose, cu zapisă, să o scoță, t' 190.

Rămători neinpărțiți, 33.

Dat-aũ fiiũ-meũ Mareș zeastre, rămători 24. Pentru niște bani ce aũ luat Șerban după niște rămători, s'aũ socotit, și aũ rămasũ să mai dea Șarban t' 5, pentru că i-aũ fostũ vândutũ elũ.

Din ce s'aũ găsitũ, le-amũ datũ.

Eă proteasa Nasta. Iion croitor. Eă, Iani, mărturie. Tud[o]r, i eă, Pătrașco Căp[itanul], mărturie.

XXXIII.

Poruncă a Sărdarului Barbu Brăiloiũ, pentru plata de un sat a rămășiți de zaharea.

Barbu Brăiloiul Sărd[ariũ]. Scriem cartea noastră ție, părcălabe de la Oteșani, și voao, săteanilor de acolo, i Rămeștilor i Vai-de-ei, Costești i Bărbătești. Cătră ačasta vă facem în știre că aici ne spusă Șerban Log[ofă]t că ați fost rămasũ rămășiță dinũ zahareaoa de anũ, și ei aũ fostũ apucațũ de aũ plătitũ acea rămășiță cu bani. De care iată că vă poruncimũ să căutați fieștecare câtũ va fi rămasũ rămășiță, să vă plătiți, pecum aũ fostũ anũ prețulũ bucatelorũ, și aũ plătitũ elũ; că, neputându-vă da voe, apoi să știți că vă vomũ trimite catane cu treapădũ, și veți

plăti fără de voia voastră, și veți da și treapădă. Ačasta scriem.

Maî 2 dni, l^e 7226 [1718].

Iar, de va fi poveastea într'altă chipă, să veniți de față, să vă îndreptați.

Barbulă Brăiloiul Sărd[ariă].

XXXIV.

Zapis pentru un împrumut.

15 Novembre 7228 [1719]. „Ază Șerbană Log[ofătă] Stoinesculă“ dă zapis ginerelui său, „Grigorie diiacă otă Bodești“, că a împrumutat de la acesta 40 de taleri „la poclonulă înpă-rătescă“. Făgăduiește a da acești bani, precum și altă datorie, „de acumă într'o jumătate de ană, și să-i dăă banii cu dobândă zece la doi, și să-i dăă toți banii cu mulțamită“.

XXXV.

[C. 1720.]

Foița pentru datoriile fečorilor popei lui Dumbravă,
la cine au anume, cum arată în jos:

Dumitru Copălescu	t ^l 22.
Dima brat ego	„ 7.
Uncheașul Gheorghe	„ 13.
Ion Croitor	„ 13.
Cărstea Măglașul	„ 3.
Ion Copălescul	„ 2.

cin t^l 60

Δούκας Καμινάρης.

XXXVI.

Socoteală de prețul unor locuri.

[Locuri:]

[C. 1720].

1 locă [derept 1 boă, tal. 1 p^l; șters]; 1 dreptă bană 100; 1 dreptă bană 115; 1 dreptă bană 70, 1 dreptă bană 60.

1 crihatori (*sic*) de locu, bani 300; 1 loc dreptu bani 50, 1 „ bani 12, 1 „ bani 30, 1 „ bani 50.
 2 funii, bani 50, meiu ob. 1, capra 1.
 1 dreptu vaca 1, capra 1.
 1 dreptu bani 16 și 1 argintu.
 1 funie bani 85.
 1 funie bani 20.
 1 pisco pe lisgăaglea (*sic!*), bani 300.
 1 loc de ripa bani 70.
 1 „ bani 200.
 1 locu de padure de la Bodoru, bani 120.
 1 loc de la Brinci, bani 300.
 1 „ de ripa bani 150.
 1 „ de ripa bani 100.
 1 loc de au [cumparat Anghelu dreptu calu 1, 2 falcu.
 1 falce și jumătate; care—. *Șters*].
 Locurile ce s'au socotitu bănește, au fostu bani t[a]l[er]ul 11; falcea cate bani 100, facu falcu 28.

Iar 8,
 iar bani 20,
 bani 25.
 Ughi 11 p^l.

Să să știe falcile. Să să știe prăjinile
 de la Aldimir falcu 3.

1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1

2 2 așveț (!) bani 1000.

i care au cumparatu Anghelul.
 Falcu 28, ferdele 1. Falcu peste totu 30, 3.

Cin fălci 30 (?).

14 31 ?

6

4

2

1 p¹

1 p¹

67

34 iarū fălci 7. [Fălci 3 p¹, *șters.*]

Cin fălci 108.

Scoatem ce aū avutū, cărți și zapise, fălci 108, i ost fălci 62.

Să să știe feardelele

1

1

1

1

1

fălci 1, fer[dele] 1.

Măsuratu-s'aū moșia care s'aū măsuratū despe Bodești, partea lorū în lungu s'aū făcutū funi 19, care iaste funea de stânjinii 36, și înū latū s'aū făcutū funi 10, până unde s'aū însămnatū în fagulū cel de vale, lângă me[s]tecanah (*sic*). Care facū fălci aceaste funi 190.

Dintr' aceasta scoatem de la noi fălci 20.

i ost fălci 170

XXXVII.

Raport al vătafului de Loviște, cu privire la un hoș.

[C. 1720.]

Cinstite dumneata jupân[e] is[pravnice], să fiî dumneata sănătos. Cu multă plecăčune închinându-mă, sărutū cinstit[ă] mână dum[itale]. Cu plecat[a] scrisoare facū știre dumitale, o cinstită scrisoare a dumitale ce mi i-aî trimis, mi i-aū venitū, și cu multă plecăčune am văzutū, și imi scrii dumneata pentru hoșul ce l-amū adus la dum-

neata, ca să-i scriu pricina. Dar vei ști dumneata că totu amu gânditū și eu pentru sufletū, că doar va veni cineva după dānsu; ci vei ști dumneata că acumū aū venitū unū omū, și aū zisū că i-aū vāndutū casa și ce aū mai avutū, și aū făcutū 10 galbinī, iar mai multū nu poate să facā, fiindū omū sāracū. Ci cum te va nāstāvi Dumnezeū pe dumneata. Și iatā că i-am scrisū și priča lui.

Pricina acestui hoțu anume Oprea din Țara Ungurească din satulū dinū Veștim. Aū eșitū în Țara-Rumănească, și aū mersū la satulū Budeștiū, și aū furatū 3 iape cu trei mānzī, și aū vrutū să-i treacă în Țara Ungurească, pe plaiul Sārăcineștilorū, și, eu prinzāndu-lū, în butuci bāgāndu-lū, l-amū adusū la dumneata. Ačastā pricinā amū gāsītū, și ačast[a] amū trimisū la dumneata.

Pentru rāndulū oeritulū pentru Lotreanī, vei ști dumneata] că cu fealū de fealū de meșteșugurī i-amū apucatū, după cumū vei vedea dumneata și în cartea dumnealui coconulū Ianachie și la vāt[aful] Pātru, și aū datū ačastā sumā 3.600, și amū trimis 2 oameni la dumneata; și cum te va nāstāvi Dumnezeū pe dumneata.

Ačast[a], și fii dumneata sārātosū. Al dumitale micū și plecatū: *Nicolae vāt[af] ot Lor[i]șt[e].*

[V°:] Întru cinstit[ă] māna d[u]m[isale] is[pravniculū] ot sud Argeș, cu multā plecāčune să să dea.

[Pecete neagrā, goalā.]

XXXVIII.

Poruncă a lui G. Băleanu către dijmariū județului Vâlcea, pentru o scutire de dijmārit.

Dumneavoastrā dijmarilorū otū sudū Vâlcea, sārātate și totū binele de la Dumnezeū vā poftimū. Alta, vā facemū dumneavoastrā inū știre că, viindū și noi până aicea la Hurezu, venirā Pātrașco Cāpitanulū și Șārbanū Cāpitanulū, Stoenēștiū, de ni să jāluirā zicāndū că-i apucați și pā dānșii ca să plătească dijmāritulū. De care noi știmū pentru acești boerinași, că sārntū scriși și ei la catastifulū care sārntū

scriși și alți boiari, ca să nu dea dijmăritu. Ci, de vreme ce sântu și ei scriși acolo, după cumu iaste porunca Mării Sale Ghenearului, dumneavoastră să căutați să le dați bună pace de dijmăritu; iarū, de va fi lucrulū într'altu chipū, și nu veți fi avându înscrisu pentru ei înu foaia care vi s'aū datū de la Cămară, să le dați așteptare până la Craiova, și de acolo să vă îndrepte lucrul. Ačasta, și fiți dum[neavoastră] sănătoși.

Septemvrie 6 d., 1° 7232 [1723].

De bine voitori:

G. Băleanul.

[V^o:] Cartea dumnealui Consilierului Băleanului, de porâncă la dijmăritu.

XXXIX.

Răvaș al aceluiași, pentru birul Stoenestilor.

Scriem cartea noastră ție, Căp[i]t[ane] Pătrașco; și ție, Căp[i]t[ane] Șărbane, Stoenestii. Vă facem în știre că, la catastiful de boerănași ce s'aū dat la Măriia Sa Ghinărariul, s'aū scris numele dumneavoastră tut[u]ror Stoenestii, iar nu despărțiți; iar acum, la catastiful care s'aū făcut, s'aū pus osebiți, și s'aū pus și Mareș t¹ 20. Care, viind aicea la noi, și spuind că iaste neputinčos, și voi santeți mai cu putere, iat[ă] că am socotit să vă cisluiți între voi, puind și banii voștri și acei 20 de lei la mijloc, și pă care cât îl va ajunge pă dreptate, pă moși, pă vii, pă dobitoce și pă altele ce veți mai avea fieștecăre pă puțința lui, să dea. Că, de nu veți da fieștecăre după cum vă va ajunge dreptatea, iat[ă] că am dat voe căl[ă]rașului să vă apuce să dați banii după cum vă va ajunge dreptatea. Ačasta scriem. Craiova,

G. Băleanul.

Noem[vrie] 18 dni, 1° 7232 [1723].

I. Știrbea. Staico Ben[gescul]. N. Deporta....

XL.

Răvaș de „ispășire“.

Noi ispășutorii, anume părcălabul Pătrașcu i Dumitru Sidile i Dumitrașco Ludurăscul (*sic*), care ne aū rinduitu

dutū (*sic*) dumnialui șpanu să-î spășimū neșt[e] clăi ale popi Grigorie ot Bodești, carele aū mincatū boi a Predei Grozăvescu și ai lui Matei, cu alți tovaroși ai lor, și noi așa amū aflatū cumū că se-aū mincatū cară 3; dară noi ne am rugatū de aū lăsatū pe car[e] 2.

Me[si]ță Dichemvrie 14, l' 7234 [1725].

[Iscălituri.]

XLI.

Carte de danie a familiei Bujoreanu față de schitul Bodești.

6 April 7235 [1727]. „Radul Boj[o]reanul, fečorul dumnealui răpoosatului Șarban Boj[o]reanul V[e]l Vornic, împreună cu jupâneasa mea Anița, fata răpoosatului Matei Vornecul Brăiloiul, împreună șă cu fii-mieū Raadul“, dă zapis „sfântului schit den Bodești, unde să prăznuiaște hramul prea-sfintei și nedăspărțitei șă de viață făcătoarei Troițe, șă la mână Sfinții Sale părintelui Parthenie, ctitorul al aceștii sfintei mănăstiri șă moștenitor acei moșăi“, că i-a vindut „această moșăe anume Foleștii-de-sus, pe apa Bistriții, în județul Vâlcei, care moșia o aū fost cumpărat-o șă tată-mieū dela dumnealui răpoosatul Costandin Postealnecul Izvoranul“.

Iscălesc: *Radu Boj[oreanul]* [pecete de ceară roșie cu doi lei și coroană peste un scut neînțeles], *Anița Boj[oreanca]*, *Radul Boj[oreanul]* [aceleași pecetii].

XLII.

Zapis pentru cumpărare de vin la Brîncoveni de la un Stoienscu.

Adecă eū Iancul Cizmariul i Costandin Croitoriul de la Brîncoveni dat-am zapisul nostru ca să fie de bună credință la mână dumnealui Log[o]fătului Șerban Stoienscul, precum să șă știe că am luat de la dumnealui 2 bui de vin roș: o bute de vedre 74 și 8 oc[ă], și ačasta o'm tocmit vadra banī 33, — și să n'aducă dumnealui la

Brâncoveni, iar alta de ved[re] 400 o'm tocmit vadra bani 32, și o ducem noi în carul nostru. Care au făcut peste tot lei 33, și i-am dat t' 18, și au rămas t' 15 să-î trimetem pe omul dumnealui care au mersu cu butea, c'asa ne-au fostu tocmeala și vorba: o bute s'au măsurat vinul pritoc, iar alta să va măsură în urmă, și drojdiile 2 vedre una, și ocao o'm făcut cu cântariul, și buțile să le aducem noi. Iar, de s'ar întâmpla să nu-î aducem buțile la vreme, și s'ar face vr'o firosală, să-î împlinim noi toț. Și, de nu vom trimete banii pe chirigiū, să ne trimiți om împărătescū să-î dăm banii cu dobândă, și să dăm și mare treapăd, — că așa ne-au fost tocmeala. Și pentru credința am pus degetele și iscăliturile ca să [să] crează.

Iulie 21 dni, 7235 [1727].

Eă Iancul Cizmariul ot Brâncoveanî.

Eă Costandin Croitoriul ot tam.

XLIII.

Foiță pentru satele care s'au rânduit să dea înturnătoare, iarbă de livade, Stoenestilorū, cariū au mâncatū cai soldaților¹ la satul Stoenesti, ca să nu fie numai satulū Stoenestiū pāgubașū, ci s'au rânduitū ca de la mai multe sate să ajute cātū au cositū iarbă soldații, puindu-să și satulū Stoenestiū ce i-au ajunsū pā dreptate, după cumū arată inū josū anume.

Iulie 21 dn., 7235 [1727].

Dobriceaniū Arnotiū	fălci 3 p ^l .
Stoenestiū	fălci 3 p ^l .
Cacova	fălci 3 p ^l .
Foleștiū-de-sus	fălci 1
Foleștiū-de-jos	fălci 1
Cărstănestiū	fălci 1 p ^l .
	č ⁿ fălci 14.

¹ Germani.

Aceaste sate să dea înturnătoare satului Stoenеști, livezi pentru livezi, iarbă.

Preda Boj[o]reanul.

† Voi toți, părcălabii dintr'aceaste sate, ce au rânduit vărul Preda Boj[oreanul] ca să dați satului Stoenеști înturnătoare, să căutați să dați fână, de vreamе ce n'ați dat iarbă, și de o falce cară mici doao: cându nu veți da de voe, veți da fără de voe. Ačasta vă scriu.

Noemvrie 2 d., 7238 [1729].

Radul S... is. [saă Sănătescu?].

XLIV.

Chemare de la ispravnică către un boierinaș.

[C. 1730.]

Lazăre Stoenescule. Mai mult nu-ți lungim. Făr de căt, în čas[ul] ce veți lua răvaș[ul] acesta, numai de căt într'acel čas să încalică pe cal și să te găsești, să te scolă să vii aici, că ai mare treabă. Să nu faci într'alt chip, au să puă altă pricină, că vom [porun]ci de te va aduce cum nu-ți va fi voia, și veți da și treapăd. Ačasta scriem.

Aprilie 12.

Care știți (*sic*).

R. Ol[ă]nescul. Radu Logofătul. D. Zătreanul.

XLV.

*Însemnare câte vite au rămas [la] văduvă, [când] au murit frate[le] nostru Costandin acuma: vite, voi (*sic*), ani trecuți; boi, vaci, cai, oi, capre, porci, deosăbit de agonisala câmpului ce au rămasă, cumă mai josă arătămă anume:*

Boi, vaci, cai, oi, capre, porci.

2 boi i-au vândut la Slătioră la Ionu Provețu.

2 iape acum la Cărbunești, în anu ce au trecut.

1 cal la Pol[o]vragi.

1 cal la Cărbunești.

1, 1, unu boi, una vacă la Găngulești.

1 iapă am dat-o lui Părpăriță.

1 vacă am dat-o lui Stanču Liarcă.

1 vacă au dat-o diconului Flori [și: Scrobă] ot Pojăști.

1 scroafă cu prăsila ei, Stanču (*șters*).

(*rupt.*)

Și, din doozăci capre ce am plătit esti[m]pă la oierii, am găsit numai șaisprăzece.

1 capră am dat lui Ionu Puiș.

1 capră lui Nicolae Murariu.

1 capră lui Nică, pe slujit...

Din perusiia casăi și agonisala cimpului.

1 căldare au luat Pătru sin Dumitru.

1 căruță au luat tot Păt[ru].

1 ghină, 1 borvă, 1 mai de heru, 1 epângha, 2 pături, 1 heresteu, 1 lanți de cal, 2 şeii (*sic*) cu tacămurile lor, 1 heru de plugu, cel lungu, 1 sfredelă, 1 peptari cojocu, unu sfredelași micu, 1 păreiche de heră de cal, 1 căldare, una tigaei, 1 săcure, 1 vătra, 1 păreiche de coși heru, 1 strai mare, cămeșile.

XLVI.

Socoteală de bani.

[C. 1730.]

Să să știe căii bani am eu la frate-mieu Dumitru, cum va arăta în jos.

Cândă au murit tată-mieu, au rămas doa, 2 clăi de fân, și le-au vândut în bani, talere treizăci și dooa, și, cândă au luat grăul de la Govora, am dat zloți 17; și am mai dat la o catană zloț 2, și mi-au luat Bodești o vacă pentru el, și, pentru nește sare ce am adus-o amândoi, au luat zloți 10, și nu me-au dat nici-un ban. Acești bani am pricină cu popa Gligorie.

XLVII.

Scrisoare a unui preot, pentru o datorie.

Cu metaniia și cu săn[ă]taate mă închin dumatule, taică. Dupre ale săn[ă]tății, vei ști dumneata că am fost trimis

încăris (*sic!* = înscris) într'atătea rânduri dum[itale] ca să te plătești de baniî ce am la dumneata, iar dumneata, în loc ca să te plătești cu mulțamită de ban[iî] ce ți'am dat la păsurile dumitale, iaca ce mulțamită auzû de dumneata și de jupăneasa dumitale, că nice țigancele lăiațe nu m'ar fi măscărit, — cum am auzit prin alțiî. Ci ačast[a] nu o voi lăsa jos; ci voi căuta cu dumneata înaintea dum-[nealui] Vornicul, măcar că ai zis că nu bağ seaam[a]. Ci caută de-m trimite ban[iî], soma, precum ți'am dat înscris, și altele care am la dumneata, că nu mai îngăduescû de acum înainte. Numai vei să te plătești fără de voia dumitale. Aû poate că gândește să te plăteș[ti] cu ocărăle jupăneasăi dum[itale]? Dar, de iaste jup[ăneasă], pre mine nu m'aû împrumutat, nici mă mir de boeria ei. Ačast[a], și mila lui Dum[nezeu] cu dum[neata].

Februarie 20 dn., 1° 1732.

Să-m trimiț răspunsû, să știu ce voi face.

Al dumitale

Popa Grigorie Bod[escu].

XLVIII.

Adeverință pentru scutirea unui mazil de căratul chereștelei.

Sudû Vâlcea.

Ionû Stoenescu, mazălû, ce aû venitû cu boi ce aû fostû rânduiți din plasa Otăsăului, s'aû slobozitû, înbolnăvindû-să, cu 4 oameni i cu boi 20, slăbindû boi la scosulû chieres-trelei. Viindû alți boi în locû, să meargă cu pace.

Noemvrie 17, 1762. *Costandin Log[o]ff[ătû].*

XLIX.

Poruncă pentru a se da ascultare unui zapciû.

... lui Lazăr de la Stoenestî pre[cum]... făcut zapciû la satul Stoenestî... să-și pue el sândic ca să umble... de la čv[e]rt[ul] lui Mai, și ban[iî] duple... mâna zapciului,

iar în satul lui... tori saū alți ca să cee banī la sātenī... scriem și voao, sātenilor de acolo, să căutați... mai sus numitului zapciū, atât pentru ban[i] domnești, [cāt și pen-
tru] alte porunci, că oricare din voi nu-ī va da ascultare...,
că acel om va lua certare, dādu-i-să voe ca să-ī dea...
Acast[a] scriem.

Iunie 17 dn., 1756. *Iani Șat[rariul].* Μιχαήλ....

L.

*Scrisoarea unui beșleagă turc pentru a se lăsa în
pace un preot.*

Dumneata Velibaș[ă] dāla Stoenestī, multă sănătate.
Alta, aicea să jālui popa Grigore dān Bodești că, avānd
el niște moșae la satu Budurești, s'ar fi sculat Rumāni
în pizmă, cāt aū rămas acea moșae supt stāpānirea lui,
după judecata ce s'aū judecat la dumnealui ispravnicul,
dā aū dat-o dum[itale] ca să o cosăști. Pāntru care, dā
vreme ce este moșāia acestui popă, și nu-ți este dumi-
tale nimic dator, să-ī lași moșāia în pace, ca să o cosească
pāntru treaba vitelor lui, și dumneata ce vei avea cu acei
Rumāni, îi vei căuta cu judecată; iar moșai acestui popă
sā-ī dai pace, ca să-și cosească fānul, să nu-ī moară vi-
tele dā foame la iarnă. Acasta și fii sānātos.

Iulie 16 dni, 1759. *Abdula-Aga, beșliagă.*

LI.

Socoteală de banii poclonului steagului.

Ion Stoinescul, la plocon[ul] steagului, t¹ 16, 36 banī
drepti, și dā tot leul cāte parale 4, rāsūră, fac t¹ 17 p¹, 53
dā banī.

Vāt[aful] Costandin Borbotescul, la plocon[ul] steagului t¹ 6,
12 capete, și dā totu leul cāte parale 4.

Ce dumneata, jupān Ione Stoinescule, și dum[nea]ta vā-
t[afe] Costandine, vindu acestū plāiaș, numai dā cātū să
vā dați ban[i], că este mare grabă. Acasta.

Ghenarie 28 dni, 1760. [Iscălitură.]

LII.

Poruncă a unui logofăt către un grosariu pentru un om închis.

Grosariule de la Căp[il]t[ă]niia de la Găiseni, să cauți petru (*sic*) anume Tutoru, a lu Ionu Stoinescul, de aici dă peste Oltu. Știm că l-am lăsat la tine la opreală; iată că acum vine stăpănu-său; ci să cauți să-l dai în mâna dum[isale]. Iară altă zăticnire să nu faci, și răvaș[ul] acesta va răminea la dum[neata]. Aceia, și fii săn[ă]tos.

April 24, 1750. *Cos[ta]n[d]in Log[of]ătu[le].*

LIII.

Socoteală de griu, ceară, ș. a.

Foiță de ce au dat Logo[f]ătu Ion surori-sa preotias[i]: oc[ă] de grâu 44, ciară p¹ oc[ă], dram 50, bani t¹ 4; slănină oc[ă] 2.

Pop Crăcun Bodescul; Inuar 21 dni, 7271 [1763].

Ion al popei mai dat oc[ă] 13.

Mai dat rachiu de grâu, vadră a (*sic*) cu t¹ 1.

LIV.

Plîngere a lui Ion Stoienescu pentru o Țigancă a lui, oprită la Arnota.

Prea-înnălțate Doamne,

Jăluiesc Mării Tale pentru Stefan igumen[ul] de la mănăstirea Arnota, sud Vâlcea, că sânt 15 ani de când îmi stăpânește o Țigancă, anume Iliana, cu fata ei, care iaste măritată după Țiganul măn[ă]ș[t]irii, și păn acum nici schimburî pă Țigăncile meale, nici munca Țiganului nu mi i-au dat. Ci mă rog Mării Tale, Doamne, să-mi facă luminatî cartea Mării Tale la Sfinția Sa părintele episcop

i la dumnealui ispravnicul jud[e]([ulu]), să-lu apuce pă igumen, să-mi dea schimburi pă Țigancele mele, de potrivea acelora, și să-mi îplinească și simbria Țigance-lor, de 15 ani. Și cum va fi mila Mării Tale.

Robu Mării Tale

Ion Stoinescu], sud Vâlcea.

[V°:] Să l[e] facă carte după cerere.

1763, Iunie 21 dni.

LV.

Răvaș al lui C. Tetoianu, într'un proces.

Pentru pricina ce am cu Ion Stoenescu], ca și a mă afla la dumnealui boiariu, cându va fi la scaunul județului cu răvașale dum[nealui] răposatului Șăt[rariu] Ianachi Călinescu], ca să le vază dumnealui: iar, neavând, să-mi trimiță dumnealui boiariu cu treapăd. Pentru credința am isc[ă]lit.

August 20 dni, 176[3].

C. Tetoian[u].

LVI.

Sinet dela un protopop către un Stoienescu.

29 Octombre 1763. „Popa Ioan proto[pop]“ dă sinet de plată lui „neanea Ion Stoenescu“.

LVII.

Chitanță de dajde.

Șase lei și jum[ă]tate, bani treizeci, cu răsura mică, de leu patru parale, au dat Ion Stoenescu dajde sa de čfertu lui Oct[omvrie]. Răv[aș] de samă.

No[em]v[rie] 7 dni, 1763.

Vas[ile] Mold... ,

LVIII.

Altă asemenea chitanță.

T^l 6 p^l, adecă șasă și jum[ă]tate, și bani 24, și cu răsura lor, au dat Ion Stoenesc[u], bani dă čvert[ul] lui Mai. Răvaș dă seam[ă].

Mai 7 dni, 1764.

C[ostandin] Logofăt[ul].

LIX.

Altă asemenea chitanță.

T^l opt și doisprece bani, cu 40 de bani ai morților și ai fugiților, cu răsura cu tot, de čvert[ul] lui Septemvrie, au dat Ionu Stoenescu, bani la mazăli i ruptaș.

Septemvrie 20, 1764.

Costandin Logofătul,

LX.

Altă asemenea chitanță.

Plat[nic] Logofătul Ion ot Stoenestî pe cinci sfin., cinci-sprezece. Răvaș de seam[ă]; Avgust 9, 1766.

Ioniță Postelnicul, Costandin Logofătul.

LXI.

Sinet al lui Ion Stoienscu.

10 Octombre 1766. Ionu Stoenescu iea de la Carali 17 taleri, cu dobînda „de leu câte bani 6“.

LXII.

Chitanță de bir a lui.

T^l șase și jumătate au datu Ionu Stoienscu de șfertul lui Marte, cu rosura loră, i zahareaa, la leu câte parale 4 (?). Răvașu de s[a]mă. Mai 23 dni, 1767.

[Iscălitură.]

LXIII.

Cerere a lui Ioan Stoienescu pentru a fi scăzut la dajde.

Prea-Înnălțate Doamne,

Cu fierbinte lacrimi jăluescu milii Mării Tale pentru că eu sânt șazător în sud Vâlcea, care mă aflu cu dajdea la mazăli, și tot m'aū încărcat din dajde în dajde pă[n] încât am rămas la mare scăpătăciune și datorie turcească, că n'am nădejde cu ce să mă plătesc, — atât de dajdie, cât și de datornič, că sânt lipsit și de hrana vieții. Ci cu lacrimi mă rog să-ți faci Măriia Ta pomană ca să mă mai scazi la dajde, că sânt foarte încărcat, să poč birui, și cu încet să mă plătesc și de datornici. Și večnic[ă] pomenire va fi răposaților întru fericire moș[u]lui și părintelui Mării Tale în več. Ce va fi mila Mării Tale.

Robul Mării Tale: *Ion Stoenescul din sud Vâlcea.*

Dum[neata] Vel Vist[ie]r, să ei seaama. Vel Logofăt. 1767, Septemvrie 24.

LXIV.

Poruncă privitoare la cearta lui Ioan Stoienescu cu un vecin, pentru încălcarea moșiei.

29 Decembre 1768. „R[a]d[u] Bo[j]oreanul], Stolnic“, către vătaful Ioan Teiūșianu, pentru jalba lui Ion Stoenescul „cum că săteni del[a] Zmilrăt (?) i-ar fi ucis nește rămători, puind pricină că aū venit pă hotaru lor și le-aū mâncat ghinda“. Zapciul află că „din nește tufe i-aū ucis, iar nu din vre o pădure cu ghindă. Să apuci pă părcălabu și pă acei oameni, să-i plătească rămători, dupe cum să vor putea aşăza, odihnindu-l să nu ni să mai jăluiască“.

La 5 Februar 1769, același și cu Γεώργιος Σλουζάρης repetă ordinul. „Caută dă isprăvește jăluitoilor și odihnește, iar nu-i mai da dă treapăd, să-i mai trepede pă aicea precum acesta; orī, dă nu poți tu acolo să-i aşăzi și să-i

odihnești acolo, dă-i pă mână unui slujitor, ca să-i aducă aicea, înaintea noastră.”

LXV.

*Poruncă de la ispravnică către un stricător de
bucate străine.*

Ție, Radule părcalabe dela Pietrarii-de-jos. Aicea ni să jălui Ionu Stoenesculă cumu că nește rămători ai tăi i-ară fi făcutu multă stricăcune în nește bucate, porumbi, și, zicându-ți de ce nu-ți păzești rămători, tu, în locu să te așezi cu dănsul, l-ai fi și înjurat. La care îți scriem să cauți de acumu înainte să-ți păzești rămători, și, pentru stricăcunea ce s-au făcutu, să-i plătești. Că, de nu-i vei păzi, și voru mai merge în bucatele lui, i-amu datu voe să dea să-i înpușce, să-și îplinească paguba. Iară, fiindu pricina într'altu chipu, și de acolo nu vă veți putea așaza, să te scolă să vii față înaintea noastră. Ačasta.

Sept. 20 dni, 1769. Γεώργιος [Σλουζάρης]... Vel Pi[tariu].

LXVI.

*Poruncă dată lui Ioan Stoenescu pentru a culege
zaherea.*

Ioane Stoenescule. Văzând porunca ačasta, numai de cât să cauți să te scolă, să mergi cu Nedelco Coj[o]cariu după zah[e]rea și dup[ă] ecstract, ce aveți: pân[ă] la 2 zile să fiiă toată făina gata, grău lămurit, — să nu fie cu vre-o amestecătură —, că apoi veți da seaam[ă]. Ačasta.

Octomvrie 10 dni, 1769. Șt. Vi..., Stol[ni]c.

LXVII.

*Poruncă dată aceluiași, pentru că a ucis un porc
al vecinului.*

Logof[ete] Ioane de la Stoinești. Aici veni acest Nicolae de la Bodești, de ni să jălui, zicând cum că i-ai înpușcat un rămător al lui, neavând nici-o treabă cu dănsul. La

carele ial[ă] că-ți scriem, să cauți să te înpecî cu dănsul, saũ, avănd ceva a răspunde, să te scolî împreună cu dănsul, să vii aici, ca să vă îndreptați. Că, neinpăcându-te, nici viind față, și viind să mai jăluiască, apoi [vei] fi adus cu treapăd, și vei luò și certare. Ačasta.

Octomvrie 18 dni, 1769.

Șt. Vi... , Stol[ni]c.

Γεώργιος Σλουζάρης.

V.

DOCUMENTE AMESTECATE.

I.

Cerere de voie de sădire.

[F. d.] Un zapis al diiaconului Matei Flutur el i Duca și Ion Oarūcea, pe care-l dau la mănăstire . . . : au cerut voie ca să sloboadă a sădi vii pe moșia mănăstirii, și să dea otaștină, și este fără leat.

II.

Cedare de moșie pentru datori.

[Copie.]

6 Decembre, „vă leatū 7134 [1625]“. „Ionachi“ dă zapis Postelnicului On“, că, fiindu-i dator cu „6 galbinī și 4 costande“, îi dă pentru datorie „moșia di Corūnet“. „Și e fără de om, ci moșie pustie.“ Marturi: „megiiăș di prăjurul locului, aanamea: Stan vătahul de garașu (*sic*), Calot[ă] de Dubriceni, și popa den Garča, și popa Preda de Srupășani, și Aura de Florești, și Radul, și Barbul de Corūnet, și Lepa, și Barbul fičorul lu Pătră de Cornetū“.

Iscălituri și pecetī cu fum. Două au cîte două figurī lîngă un brad; la una figurile par niște păsări.

III.

Iertare de „năpăști“ din partea Domniei.

[C. 1680.]

[Fragment.]

. . . aduce baniū deplinū aicea la v[isterie] . . . , năpăștile ce vorū hi acelorū fugiți, iată că s'au [îndurat] [Mă]riia Sa Vodă

de le-aŭ ertaatŭ, să nu dea nimicŭ... cuiva pentru năpăști; că Măria Sa... , însă cari vor hi năpăști adevăraate, pentru... Iar să nu faceți niscare meșteșuguri, să a... , să-i faceți năpăști, că apoi, căutându-să în... , făcut năpăști, fiindu cetași dea... , să știți că cu altă cu nimică... capete. Ačasta vă scriemŭ. *Badea Vornicŭ Ha...*

IV.

Întărirea unei cercetări de „rumînie“.

18 August 7192 [1684]. „Eŭ Tănasia Sărăcinescul Vel Comis, dinpreună cu jupăneasa mia, Ilina“, dă zapis Radului fečorulŭ Badei Gheliescul, și cu fečoriŭ lui, otŭ Mih[ă]jești, cum să să știe că mi aŭ fostŭ rumănŭ, iarŭ, cândŭ aŭ fostŭ la vremea petrecanieŭ meale, îndemnatum'aŭ Dumnezeŭ de l-amŭ ertatŭ de rumănie pre elŭ și pre fečoriŭ lui, și cine s'arŭ trage den neamulŭ lui; pentru că mi aŭ slujitŭ cu dreptate și cu credință intru toată viața mea... Însă numai ei cu capetele lor, făr de moșie. Așijderea, după petrecaniia mea, să aibă a sluji jupăneaseŭ meale, până câtŭ arŭ fi cu viață, în casa mea; iarŭ, după petrecaniia ei, să fie slobozi, și de cătră nimenile nici-unŭ valŭ saŭ bantuală să nu aibă: nici dinŭ neamulŭ mieŭ, nici dintr'alți. Pentru că eŭ dinŭ bună voia mea i-amŭ ertatŭ, pentru pomeana și pentru sufletulŭ mieŭ și pentru sufletulŭ părinților mieŭ, și li-am dat ačastă scrisoare a mea la mână lorŭ... И написа аз [=și am scris eŭ] Zosimermona[hŭ] otŭ episcopie, cu învățatura dumnealui Com[i-sului].“

Iscălește, puind pecete cu vulturul avînd o stemă pe piept: „Stefanŭ episcopŭ, mărturie“.

V.

Iertare de „rumînie“.

18 August 7192 [1684]. „Tanasie Vel Com[isŭ], Sărăcinesculŭ, înpreună cu jupăneasa mea Ilina“, dă zapis „lu Soare, fičorul Vladului Murariul de la Mihăești“, că-l iartă

de „rumînie“, „fără moșie“, în aceleași condiții ca și pe alții.
Pecetea știută.

VI.

Numire de boieri adevărători și hotarnici.

[1694.]

Să să știe boiarii adevărători și hotarneci ai boiarii-
nului Domnii Meale Vergo Vel Port[ariu] și ai popei lui
Ion, cu văru-său, popa Ștefan, și ai lui Dan Arm[așul]
ot Reacea, anume: Preda Căpitan Zătoreanul, i Matei ot
tam, i Ion Băl[ă]cescul, i Oprea Giulescul, i Radul Logofăt
ot Otetelișu, i Costandin Căpitan Bojoreanul, i Radul Lo-
gofăt Olănescul, i Barbul ot tam, i Ghioca Slăvitescul, i
Udrea Căpitan ot tam, i Vasilie Măldărescul, i Radul
Bărsescul, i Dumitrașco Căzănescul, i Sima cupețul ot Vel
Ocnă, i Chera Logofătul ot tam, i Vasilie ot Mănăstirea
de un lemn, i Andrei ot Bărbătești, i Costandin părcălabul
ot Costești, i Radul ot Igoi, i Cărstea ot Oteșani, i Pă-
trașco Armașul ot Stoinești, i Bratul părcălabul ot Ră-
mești, i Dima ot tam, i David ot Mărița, ca să caute
acești 24 de boiari să adevereaze pentru toată moșia
satului Fometești i Vânjoii, ot sud Vâlcea, și să vază
umblat-au cei 12 boiari bine, și hotărât-au aceste moșii
ce scriu mai sus, bine și pre dreptate, pre seamnele ceale
bătrâne, au ba, și ales-au fieștecăruia partea lui de moșie
ce i s'au căzut pe dreptate. De vor fi hotărât cei 12 bo-
iari bine și fără de făț[ă]rie, și vor fi pus hotarale bine,
precum să cade să stea hotarale pre loc, precum s'au
hotărât, și să-și ție fiecare partea lui precum s'au ales.
Iar, de să va adevăra că au umblat cei 12 boiari rău și
fără de dreptate, și au făcut fățarie, să caute acești 24 de
boiari acum d'întăi să le ia seama pre amăruntul, pre cărți
de moșie și pre zapise de cumpărătoare: precum vor afla
cu sufletele lor mai pre dreptate, fără fățarie, — așa să le
aleagă și să le hotărască fieștecăruia partea, unul de
cătră altul, și să le lipească moșie lângă moșie, după obi-

ceaiū, și să le pue pietri și seamne, și să le facă și scri-sorī la mâinile lor, ca să știe cine pre unde va ținea, și ca să nu mai aibă gâlčavă întru dănsi; și zioa la —.

I is. vtori Vornic i isaam reač gospodstva mi.

Septemvrie 26, 7203 [1694]. Pročt vtori Logofăt.

[Monogramă cu chinovar și, cu aceiași coloare, pecetea cea mare.]

VII.

Numire de boieri adeveratori la Foltești și Izvearna.

6 Novembre 7204 [1695]. „Să să știe boiarīi hotarnici ai boiarului Domnii Meale Vergo Vel Păharnic și ai părintelui popi Ion din Reacea; însă boiar[i] anume: Lupul ot Milostea i Stoica i Prodan i popa Dumitru ot tam, din Sacoț popa Stančul i popa Bran, i popa Toader din Negreace, Drag i Nistor i Ion i popa Andronie de la Boșomeagī, Amza i Andreiū i popa Adam i Mih[ă]il[ă] de la Cobșor (*sic*), popa Grozav Mandrea din Mătești, din Plovrağ Dumitru i Ilea i Dumitru, de la Rămna Avram, din Otești Lăpadat, din Baia Lupul, din Cernedie Dumitru i Ilie i Dragomir, din Aniniș Lupul Căpitan, Pătru păr-călab, Stančul, Bratul din Corbișor, Irimie, Luca, Luca din Țănădie, Stan, Vladu din Rămești, Radul Precup din Urșani, popa Gherman, popa Barbul din Otiești, Iosif, Barbul Bengescul, Stančul, sin egumen Matei din Slătioră, Stefan călugărul, Stan din Vai-de-ei, Tudor, Vasile, Dănilă.

Ca să caute acești 48 de boiarī pentru doao moși, ce să chiamă Foltești i Izvearnăi, care, fiindu-le hotărât întâi cu 12 boiarī, și apoi cu 24, să caute pre urma lor, să vază cum au hot[ă]rât cei 12 boiarī, și cum au hotărât vre o parte; deč, de vor adevăra că n'au făcut dreptate, ei să caute să facă dreptate acum dă iznov, să le caute cărțile și zapisele, cine ce vor avea de moștenire și de cumpărătoare, și precum vor afla cu ale lor suflete mai pre dreptate, așa să le aleagă moșiile, și să le hotărască,

și să le pue pietri și seamne, și să să aleaagă hotarul moșiilor, fieștecare cu hotarul ei osebite. Și, precum vor aleage și vor hotără, așa să le facă și scrisori la mâinile lor, să li să știe hotarul moșiilor, care pre unde va ținea cu pace, — să nu mai fie gălčavă întru dănșii; și zioa — (*alb*). I is[pravnic] bolearin gospodstvami Neagoe pis[ar] Rătescul I is. —; saam reč gospodstvami.

[Monogramă roșie. Pecete domnească cu chinovar].

Pročt. vtori Logofăt.“

VIII.

Banul Cornea Brăiloiu, pentru reglementarea dăjdiș preoților.

Cornea Velu Banu. Scriemă cartea noastră voao, păr-călabiloru duprenu satele domnești și boerești și călugă-rești, și voao, căpeteniiloru de călărași duprenu târguri și duprentr'alte sate otu sudu Vâlcea. Cătră acasta, vă facemă încă știre pentru rândulu popiloru cari au fostu lăcuiitorî prenū satele noastre, iarū, de la o seamă de vreamē, uniū den popi s'au călugăritū, alții au muritū, și fečorii lorū s'au lipitū, uniū pre lângă birnici, alții pre lângă alte breasle, de dau birū cu țara, și alții umblă cu meșesuguri de nu dau nimicū. Pentru cariū mergându la Curte Sfinția Sa părintele episcopulu, s'au jăluitū Mării Sale lu Vodă într'acestași chipū cum că au lăsatū fečorii popiloru birulū părinților lorū asupra altorū popi, de s'au încărcatū cu birulū lorū, iarū ei s'au supusū pre lângă birnici și pre lângă alții, de ajută cu ce potū. Pentru cariū Măriia Sa Vodă așa au poruncitū ca să să ferească totū omulū de dinșii [și să le d]lea bună pace, ca să-și tragă fieștecare fe-čorū de popă birulū tătăni-seu; iar cariū dintr'ânșii nu vorū vrea să dea birulū tătăni-seu, Măriia Sa Vodă nu îngăduiaște nici cu birnicii la birū de țară să dea, ci cu suma aceaia de birulū popescū câtă va fi la catastifulū Sfinții Sale părintelui episcopului, așa poruncește Măriia Sa să să mute la slujitorî, ca să să rădice birulū lorū denū suma popilorū, — să nu să mai plângă că-î tragū ei năpaste.

Dereptu aceia, de acuma innainte iată că vă scriem să căutați să vă feriți de feçorii popiloru, să le dați bună pace, aū să-și tragă birulū popescu, aū să iasă la slujitorī, — cum iaste porunca Mării Sale lui Vodă. Ačasta vă scriem. Iulie 9 dni, l' 7204 [1696].

Cornea Vel Banū.

[Fără pecete.]

IX.

Mărturie pentru o călugărire.

[C. 1700.]

Dat-am acestū pecetluitū al nostru la acestu călugăr anume Ștefan, precum să să știie că l-am călugărit aiča, la mănăstirea Seaca, sud Oltu, să nu aibă, aū din boiarī, aū din omenii Vlădichi, aū din părcălabi, — tooții să să ferească, că e călugăr desăvârșit și închinatu aiča la noi, și l-amū trimisu în slujba mănăstirii. Ačasta amū scris.

Martie 9 dñi, insn. . .

[Partea de jos, ruptă.]

X.

Carte domnească pentru dijmărit.

Milostiiū bojiū Io Costandin Voevod i gospodinū davat gospodstvami siiū povealenie gospodstvami slugilor Domnii Meale, anume — (*alb*), dijmariū ot sud Vălcea, ca să fie volnici cu ačastă carte a Domnie Meale de să umble să scrie dijmăritul la tot omul dentr'acest județ după obiceiū, și să iā dijmăritul de la toți, afară din boiarī cei mari i boiarī mazili, cari sânt cu birū în Visterie, ot mănăstirile ceale mari i jupâneasele sărace, i sutași, i neguțătorī bucureșteanī, i logofeți za Devan, i slujitorī, care va ajunge numele lui singur la birū ughī 4, i cămărășei, care va ajunge un nume singur la harač ughī 8, — aceia să nu dea, iar alalți să dea cu toți, și ertați cu cărți, și căpitani, și iuzbași, și ceauși, și stegari, și alție, ce om ar fi, — de la unie ca aceia să fie volnici dejmariū să le iā dejmăritul după obiceiū,

de litra, de stupi, de rămători, po bani 13, și poclonul de nume za slujitoru po bani 12, și de nume za birnicu po bani 30. Iar pre carie i-ar afla cu bucate dajnice ascunse, aũ din slujitori, aũ den birnici, de la unie ca aceia să fie volnici dejmarie să le ia dijmăritul indoit, și mânia de slujitoru po bani [30], și de birnicu po bani 60, după obiceiău. Așijderea și pentru Turcii cei ce vor avea stupi pre pământul țărăi se vor avea cărțile Domnie Meale iscălite, pre cât le va scrie în cărți, să le să ție în seaamă; iar ce va treace mai mult decât va scrie în carte, să plătească de litră po bani 8, după cum iaste obiceiul. Că așa iaste porunca Domnii Meale. 1 i saamu răc gospodstvami.

Iulie 22 dni, 1° 7208 [1700].

[Monogramă cu roșu. Pecete mică octogonală.]

Io Costandin Voevod.

XI.

Zapis pentru vînzarea unei moșii.

25 April 7216 [1708]. „Vălcul diiaconul din Băești, snă lui Dobromir“, dă zapis nepotului, „Chircăi Logofăt], snă popei Năstureicăi ot Roși“, pentru vînzarea moșiei sale din Găgeani, „din căp (*sic*), din pădure, din săliștea satului, cu pomet, cu scaun de vie, cu vad de moară“, pe care o avea și el de la „Cărstea robul din Găgeani“. Face vînzarea „cu știrea tuturor moșneanilor, și din sus, și din jos“. Marturi: „Gheorghie Logofăt ot Iazer, martor“, „Badea sin popa Vlad ot Lăpușat, mart[or]“.

XII.

Împăcare pentru o vie.

Dat-am acestu răvașu alu nostru la mânia cumnătăi Aveanii, precumă să să știe că amă socotit-o cu frate-meu Vasili, dinu preună cu alți megiiiași care să voru iscăli mai josu, pentru multe pricină ce aũ avutũ între dănsi, și încă nu s'aũ pusũ totũ ale cumnatei Aveanii în socoteală, după foia care să socotisă frate-meu Vasile cu vȃru-meu Ma-

carie călugărulū innaintea părintelui egumenului Arno-
țeanulū, și naintea Logofătului Dumitrașco Morânglavu i
Dragulū Căușul, și ale lui i s'aū prinsū totū în iă, câte aū
zisū. I s'aū socotitū și gardulū vii, și i s'aū număratū pari,
de aū fostū pari 240, și nu 245 cară (*sic*); cari s'aū soco-
titū pari suta banī 33 și nuelele caru câte banī 12. Care
facū pe totū t' 1, banī 7, și, îngrădeala, la 6 omini, banī
65. Și cu socoteala direaptă încă fac să-ī mai întorcū cum-
natiī Aveaniī, și cumnata Aveana iartă, ca să fie pace
între dānși. Și noi așa am [a]lles și amū așăzatū, iar, mai
sculāndu-să ei, să i să facă socoteală pă foia mortului, care
aū lāsāt cāndū și-aū datū sufletulū.

Februarie 16, l' 7226 [1718].

Eū Radul Curārariū.

Eū Pātru Cioca.

Eū Mihalcea Mānāstirescu.

[Iscālitură grecească.]

XIII.

Însemnări de pricinī de judecată bisericești.

[C. 1720.]

... gat anume Vladū, fata anume Ilina, pre carea o aū
învălit, fiindū necununați, și, nevoindu-se amāndoi să să
iă, aū cerut de i-aū datū featei 1 vacă cu lapte și o ro-
chie, fiindū foarte săracă, și aū datū gloaba t' 7 polū; și
i-amū datū la părintele.

O pricină ce s'aū găsitū la Titireaci, adegă unū omū aū
curvitū cu o fāmeae văduvā, anume Sanda, și pentru
greșala lui aū datū t' 3,— acești banī s'aū datū colacū pen-
tru oamenii de la Mānāstirea de un lemn.

XIV.

Zapis pentru înzestrarea unei fete.

8 Februar 7229 [1721]. „Iane, fičorul Drāgulī din Ber-
bești-dă-jos“, dă zapis „fie-mea Ivanei, cum să să știe că
m'am îndurat de i-am dat [la] logodna ei moșiī în Ber-
bești-de-jos, însă din partea mea ale tr[e]jilea partea, ca

să o stăp[ă]nească cu soțul ei, car[e] i l-au dăruit Dumnezeu..., cu voia mea și cu a tuturor celoralalt[i] ai mi, cu a frățini-mie[ă] Rad[u]lui... Și megiaș de ai noștri mărturii.“ Afurisenie mare pentru cine va strica dania. Iscălesc „e[ă] (i[ă]) Iane, e[ă] Radul, e[ă] [Ia]nache, Radul fratele Ivanii, Pătru părcălab ot Turcești, Gruit[ă] ot Berbești-de-sus, Ion cel mic ot Cireș, măr[turie], i Stanca văt[ă]șoia[ă] otam. Și am scris e[ă] popa Radu ot Ob[i]slav, cu zisa dumnealor[ă], și mărturie.“

XV.

Zapis pentru vînzare de moșie la Berbești.

15 Februar 7233 [1725]. „Ion părcălabu, snă Udrei ot Berbești“, dă zapis „ispravnicului Badei Părăianul“ că-î vinde moșia din Berbești, „de pe apa Tărăei ot sud Vâlca. Deci e[ă] întâi am întrebat pe frate-mie[ă] și nepoț, verii miei și nepoți, moșteanii din Berbești și pe moșteanii din Turcești și pe moșteanii din Demțeani, carii să hotărască cu acestu hotar, ca să-m dea bani pe partea mea de moșie din hotarul Berbeștilor, și, neputându nici unii, nici alții, am merse la dumnealui de ni am tocmitu și i-am vîndutu stînjini 100..., în[să] stînjănu câte bani 40“, făcîndu-se vînzarea „cu știrea tutulor moșteanilor din Berbești i hotarnicilor di prin prejur“. Dacă, la *alegere*, vor lipsi cițiva stînjini, va da înapoi banii pentru ei. Marturi: „toț moșteanii miei din Berbești și alți înprejurean[ă]“. Iscălesc și: „popa Vl[ă]cul ot Turcești, mart[ur], Vlaico văt[av] ot Mateești, mart[ur], Mih[a]il părcălab ot Tur[ce]ști, mart[ur], Pătru sluj[itoriul] ot Turcești, martor, Ion părcălab ot Turcești, martor, Ion Tălván otam, Tudor Păl[ă]șescul ot Turcești, mart[ur], popa Nicolae, mart[ur], Turbătescu ot Mateești, Dragul čauș ot Greci, Tudor părcă[lab] ot Berbești, Radul sin Ivanco ot Ber[bești], Pătrașco Căprarul ot Berbești, popa Andrei ot Mateești, mart[ur], Ion stegar ot Măteești Turbătescu.“

XVI.

Vinzare de moșie la Berbești.

5 April 7233 [1725]. „Radul sin Ivanco Roșcescul“ vinde „Badei Părăianul, ispravnicul de Vălča“, partea sa de la Bărbești, „din câmpă, din pădure, din livade, din loc arător, din vad de moră, din scaun de vie, din siliștea satului“, „cu știrea fraților miei și altor moșneani“. Marturi: „Iion sin Goianul, martur, Mancul păr[călab] ot Dăm-țeani“.

XVII.

Altă vinzare de acest fel.

3 Septembrie 7235 [1726]. „Radul, nepotul lui Zavid ot Berbești“, vinde lui Badea Părăianul Logofătul partea lui din moșie. „Marturi: „mulți boiari și megiiăș“. Scrie „Staico Păr[ă]ianul“. Marturi: „Ilie Părăian, mar[tur], Iion sin popi Luvaran ot Turcești, martor, *Simon magister* (cu litere latine)“.

XVIII.

Încă o vinzare de acest fel.

10 Octombrie 7238 [1729]. „Radul Lungul din Cărligană“ vinde Logofătului Badea Părăianul moșie la Berbești. Scrie „Popa Misailă ot Negovani“; „eū popa Costandin ot Neg[o]va[ni], mart[or]“.

XIX.

Jalbă către Administrația olteană.

[C. 1730.]

„Iarū popii și ei aū fostū rumăni ca și noi, ci să scoață zapisele de ertare de rumănie, și să scoață zapisul de cumpărătură... Pentru Ionū Denighie, are peste totū hotarulū.“

„Eū Chirică vataful, eū Ionū Hondorū, bratū Chirică“, și mai mulți pircălabi.

XX.

Altă vînzare la Berbești, către Ion Băleanu.

22 Ianuar 7238 [1730]. Ivanco Roșcescul și fratele Irimia și Radul Hristii ot Berbești dau zapisele „dum[nealor] prè-cins-titulū consiliiarū Ionū Bălenu“ pentru că i-au vîndut pămînt in Berbești, „din apa Tării, de spre Răsăritū de Ivanco..., stăjinul câte banī 44..., cu știrea tuturorū moșneanilorū noștri, și dinū sus, și dinū josū“.

„Și amū scrisū eū popa Radu otū Grădești, cu zisa lorū. Eū Ionū Trăscău otū Turcești, mart[or]; eū popa Stančulū otū Turcești, mart[or]“.

XXI.

Altă vînzare la Berbești către Badea Părăianu.

13 Februar 7238 [1730]. „Radulū Hristei, denpreună cu fiiū-mieū Bucșe, și fiiū-mieū Stančul, și cu fiiū-mieū Ianea“, vinde „ispravniculū Badei Părăianul“ moșia sa la Bărbești. Marturi: „Pătru Cojan părcălab, mart[ur]; Gruia Mălăil[ă], mart[ur], Radul Roșcescul, Ion sin Al[e]xee ot Slăvești, mart[ur], Radul văt[ă]șel“. Scrie „popa Vălculū den Turcești“.

XXII.

Altă vînzare ca precedenta.

13 Februar 7238 [1730]. „Ivanco, dinpreună cu fiiū-mieū Ion, Roșcești“, dă zapis „ispravniculū Badei Părăianul“, pentru vînzarea de moșie la Bărbești, „drept t' treisprăzece, stânjenul câte banī patruzeč, care fac st. patruzeč și patru“. Marturi: „oamenī bunī și megiiăș“. Între ei: „Miclea ot Dămțeanī, Mancul ot Dămțeanī, Radul văt[af], martur, Gruite Mălăilă, martor; Pătru Cojan, Badea văt[af] ot Coltești“. Scrie „popa Vălcul den Turcești“.

XXIII.

Altă vinzare de același fel.

Craiova, 29 Maiu 7238 [1730]. „Ion snă Gruită ot Berbești“ vinde „Logofătului Badii Părăianul“ moșia ce o avea cumpărată „de la alți moșneani ai noștri“. Vinzarea e „cu știrea tuturor fraților și moșneanilor miei“. „Marturi boiari dă cinste și megiași din prejurul locului.“

Costandin Brăiloiul, Costandin Brădescul, Mihnea Băbeanu, Ion Trăscău ot Turcești, marturi.

„Și am scris eu Anghelū Logofăt ot Turcești, cu zisa lui, martur.“

XXIV.

Allă vinzare de același fel.

5 August 7238 [1730]. „Rimiia ot Bărbești“, cu fiul Neagoe, vinde Logofătului Badei Păr[ă]ianul, moșia lui în Bărbești, „în hotarul de spre Răs[ă]rit, di la frații miei, și de la veri miei“, stinjenī 8, „drept bani gata t¹ 15, bani 44“. Martur și „Cornea ot Comănești“.

XXV.

Altă vinzare de același fel.

13 Septembre 7239 [1730]. „Ivașco, împreun[ă] cu fiu-mieū Ion, Rașcești, ot Berbești“, vind Logofătului Badea Părăianu, „care aū fost ispravnic“, moșia lor la Berbești. Marturi: „boiari dă cinste și megiaș din prejurul nostru“. Iscălituri: „Eu Ion snă lui Ivașco ot Berbești Vist[ier], iscălit dă Anghel [an] Logofăt[ul] Turcescu, cu zisa lui; Todor Brăiloiul Vornic, mart[ur]; Costandin Brăiloiul ispravnic, mart[ur].“

XXVI.

Vinzare de moșie la Berbești, către Mihai Zătoreanu.

2 Septembre 1731. Udrea Berbescul dă zapis „coco-nului Mihai Zătoreanul, fečorul căp[î]t[an]ului Ivan Zătrea-nul“, că, „luind eu de la dumnalui căp[î]tanul Iovan Ză-

treanul, în zilele Măriei Sale lui Costandin-Vodă, la păsurile și la nevoile mele, lei 39, bani gata, în mână mea, și eu, când am luat acești bani, i-am făcut zapis dumnealui ca să stăpânească tot fânul și jirul de peste tot hotarul Turceștilor: cât voi ține eu banii, dumnealui să ia venitul moșii. Și eu banii dumnealui nu i-am putut face să-i dau până acum, și, apucându-mă dumnealui acum cu zapisile mele și cu cartea dumnealui Vornicul Milco, ca să dau banii, cu dobânda lor, din răzmiriță până acum, care, ne mai lăsându moșnenii pe dumnealor să stăpânească moșia, fiindu de atuncea până acuma ani 14, eu, altă neavându ce să fac, i-am dat viaa mea din Berbești, cu toată partea mea de moșie din Berbești... Și, când am făcut acestu zapis, am fostu la satul la Matiești... Însă și cu dobânda banilor într'acești 14 ani: zece la unul să-i dau.

Marturi: „Dragul Cauș ot Greč, mărturie. Barbul Untariul ot Mat[i]ești, mart[urie]. Dragul Cărcul, mărturie. Mușat din Bogdă, mart[ur]. Albul din Stroești, mart[ur]. Stanču Modrescu ot Matiești, mart[ur]. Vlaicu vâtaf ot Matiești, mart[ur]. Nicola părcălab ot Bogdănești, mart[ur]. Stan păr[călab] ot Oteșani, mart[ur].

Și eu, Ion Moldoveanul, am scris cu zisa și cu învățătura lor“.

XXVII.

Vinzare de moșie la Berbești, lui Badea Părăianu.

15 Februar 7241 [1733]. „Tudor sin Florei din Berbești“ vinde Logofătului Badea Părăianul moșia sa acolo, „cu știrea fraților miei și cu a tuturor rudeniilor mea[le]“. Scrie „popa Ion, brat eg [=fratele lui]“. Martur: „Dum[i]-trașco Poenar, Post[elnic]“.

XXVIII.

Altă vinzare de același fel,

7242 [1733—4]. „Floria [al] lu Gruit[ă] din Berbești“, vinde lui „Log[ofăt] Badea Păr[ă]ianul 50 de stinjenii“, pe cari-i

avea „înprăună cu brateaniču [=vărul din frate] Ioan“, cu 40 de bani stinjinul.

XXIX.

Pașaport pentru un boier oltean.

Slatina, 2 August 1735. Pașaport de la „V. Grana, Fänrich, Commendant allda“ [pecete pe ceară roșie], pentru „Wassali Commisso, ain Bojer, mittels 2 Knecht und Pferd“, care „gechet nach aussgestandener 42-tätiger (*sic*) Condumaz ausse hiesigen Lazareth friesch und gesundt nacher Crajowa“.

XXX.

Altul pentru același și un tovarăș.

Vorweiser dieses, Vassilie undt Frangule, zwey Bojeren von Bukurezt, nebst zwey Knechten, einen Wagen undt neune Pferden, geben von hie nacher Haus. Als ist ihnen dieses zu ihrer Passierung unter meiner eigener Ferttigung ertheilet worden. Signatum Crajova, den 25ten 8^{bris} 1735.

Der o Römischer Kayserlicher Mayestet wohlbestöllter Fendrich, Unter-Gross-Joserischer (?) Dragoner-Regiment und dasieger Commendant

X. Summers-Kirchen.

[Pecete pe ceară roșie.]

XXXI.

Vinzare de moșie la Berbești către Badea Pirăianu.

9 Mart 7244 [1736]. „Popa Ioan ot Pleșea[ni], mart[or], înpreună cu doi oameni cari au fost atunci“, către „eș-pector“, pentru niște bani pe cari Ioan Berbescul are a-i lua, pe o vie, de la Badea Păr[ă]ianul. „Deci el au zis: dumната, eu fug; ci dumneata să laș bani la jup[ă]neasa dumitale; când voi veni, să-mi iasă ban[i]; iar dumnealui i-au zis: Ioane, ia nu poci să păzască aca puținică vie a ta, ci voi să mai fac; iar el au zis: dumneata vei mai

face mai mult, că locu ăste, și dum'neata ai mușie cu noi; ci să face câtă îți va trebui, și de mine nici-o opreală nu vei avea; iar eu voi veni când voi putea, de-mi voi lua bani. Decî eu, cum am auzitû vorba lui, spuî întru ad[e]văr Mării Tale“.

XXXII.

Declarația unor boieri numiți în „comision“.

27 Mart 1736. „Mihai Roșiiianul biv Vor[nic]“ și „Diicu Poenar[u]“, „rânduî[î]“ de Administrație „comision“ pentru a judeca între Badea Părăianul și Ion Berbescul, fac o declarație.

XXXIII.

Altă declarație a acelorași.

„P. Ri[o]ș[ianul], canč[e]lista“ și Badea Părăianul către Administrație. S'a numit comisie“ pentru a hotărnicî moșia Bărbești. Aū și ei pămînt „în moșia Turcești; din sus de Bărbești, alătura să cumpără stă[n]j. de moșie banî 40, și dăn jos de Bărbești să cumpără stă[n]j. banî 30, iară în hotarul Bărbești (?), fiind moșia mai bună, cu plai de vie, cu siliște bună, loc de hrană, i-am cumpărat stă[n]j. câte banî 80. Acum moșteani din Bărbești, fiind cătva dintr'acest hotar fără siliște, fără plai de vie, numai crângu loc rău, aū socotit și zic să ne dea pe noi într'acel loc rău, care nu iaste de nici-o hrană. Noi nu bănuim a nu lua ce ne va ajunge dreptatea a lua pe de o parte. Numai, fiindcă noi am cumpărat cu siliște, cu plai de vii, cu vad de moară, moșia banî, stă[n]j. câte banî 80, ne rugăm . . . să fie luminată porunca . . . la acei 4 boiari, de ne vor scoate din siliștile care am stăpănit, ale vânzătorilor, să ni prețuiască moșia, precum și la Dănuțeani aū Turcești, și, pă căți banî am dat, să ni să dea moșie cu acest preț, să nu fim păgubași, aū să ni să dea și noao loc bun, după cum am cumpărat.“

La 1-iū Decembre 1736 se poruncește celor patru boieri

„ce sântei rănduiți la comision pentru înpărteala moșiei Bărbești“, să cerceteze dacă este plaiul de vie ș. a., „și cu aceeaia aș scumplit-o, de aș ajunsu stânjănu câte un flor[i]n, și acum ar vrea să dea aceale cumpărători ce le-aș cumpărat dumnealor Roșianu și Părăianul pe unde iaste moșia mai prostă, cu pădure și fără siliște, să li să socotească stânjănul cu prețul cum să vând alte moși proste înprejur, aș să li să dea stânjăni pe unde i-aș stăpănit vânzători; însă pe unde să va cădea: numai să faceți dreptate, precum să va cădea, să nu mai fie jalbă“. [Iscălesc Salhausen, Gh. B. Vlasto, Șt. Prăscoveanu.]

XXXIV.

Vinzare de vie la Berbești, către Badea Părăianu.

15 April 7249 [1741]. Iane Berbescul vinde „dumnealui ispravnicului Badii Părianul“ vie în Berbești, cu 20 de zloți. Marturi și „omeni streini“. Scrie „popa Ionu ot Pleșoi“.

Rămășița de plată se face în Craiova, fiind martori: Staico Păr[ă]ianul, Ilie Păr[ă]ianu, Matei Păr[ă]ianu.

XXXV.

Zapis al unui Țigan, pentru împrumut.

Adecă eu Andronie Țig[anul] dat-am zapis[ul] mieu la mâna mea popăi Isaii, precum să știu că, fiindu eu dator niște bani, dator lui Dobrin, însă t' 3, zlot unul, bani gata, și Dobrin fiindu niște bani dator la mănăstire, după vin, m'aș apucat Dobrin cu strănsor[e], să-i dau ban[i]. Dece eu, neavându bani să-i dau lui Dobrin, m'am rugat de moș popa Isaia, de m'aș luat în samă de la Dobrin, să-i dau eu acești bani t' 3, zlot, și moș popi de acum pân[ă] la S[fe]ați Dimitre, fără nici-o pricină nimic. Că așa m'am rugat de

Sfinția Sa. Și pentru credința m'am iscălit mai jos, ca să crează.

Îunie 14 dni, l^e 7250 [1742].

Andronie plat[nic].

Eă Ilinca Țig[anca], mar[tură]. Eă Stanču Țig[an], mart[ur].

XXXVI.

Carte de judecată pentru moșia Foleștii-de-sus.

18 April 7251 [1743]. „Din porunca Mării Sale prea-luminatului și prea-înnălțatului nostru Domn Io Mihaî Racoviță Voevod, avut-aū întrebăcune de față innaintea noastră dumnealui Costandin Obedeanul Vel Stolnic cu Radul Bojoreanul, snăi Șarban Vist[icnic] Bojoreanul i cu Părvul Post[elnic] Izvoreanul, pentru moșăia ce să chiamă Foleștii-dă-sus, ot sud Vâlcea. Pentru care așa răspundea dumnealui Costandin Obedeanul Vel Stolnic, că, pe vremea ce era acea parte dă țară supt stăpânirea Neamților, făcând dumnealui, împreună cu alți boeri, schitul Bodeștii den sud Vâlcea, aū fost cumpărat această moșie Foleștii-dă-sus de la Radul Bojoreanul în t^l 800 vechi, cu tocmeală și cu zapis de la mâna lui, dela leat 7246 [1737-8], și o aū fostū dat schitului pentru pomana, ca să fie de chiverniseala părinților ce vor viețui acolò, mai adăogând dumnealui V^l Stolnic cheltuială la făcutul morilor și la altulu de t^l 50; și așa aū fost stăpănit schitul Bodeștii această moșăe cu bună pace. Iar, după ce s'aū luat țara dă peste Olt iarăș întru stăpânirea Domnii, sculatu-s'aū Post[elnicul] Izvoranul de aū luat moșăia de supt stăpânirea schitului, răspunzând că această moșăe iaste a lor moștenire dela părinți, și aū rămas schitul Bodeștii făr de moșăe și făr de bani ce aū fost dat pe moșăe. Asupra căruia cuvânt întrebându-să și Radul Bojoreanul, ce are a răspunde, scos-aū o foae de socoteală ce aū fost avut răposatul tată-său Șarban Vist[ierul] Bojoreanul cu Costandin Căp[i]l[anu] Izvoranul, frațele Părvului Post[elnic] Izvoranul. Întru care foae adevăra

că din toată socoteala au rămas Costandin Căpitanul datoriu Vist[ierului] Șarban Bojoreanu t' 450... Și pentru această datorie răspundea Radul Bojoreanul că, după ce s'au luat țara dă peste Olt supt stăpânirea Neamților, rămăind și tată-său Șarban Vis[ier] la acea parte dă loc, au fost luat această moșăe întru stăpânire, pentru datoriia ce au avut la Costandin Căp[i]t[anul]. Iar Părvul Post[elnic] Izvoreanul încă răspundea că el de această foae de socoteală niț într'un chip nu știe ca să răspunză, că frate-său Costandin Căp[i]t[anul], la moartea lui, diată n'au apucat ca să facă, nici această moșăe n'au fost numai osebită a frăține-său, lui Costandin, ci, la împărțea casei lor, au fost rămas la mijloc de frați, după cum în foaia lor de împărțea, ce iaste iscălită de răpoosatul unchiu-său Toma Cantacuzinō biv Vel Spat[ariu], pe largu adeverează, și, după această îndreptare, ș'au luat moșăia de supt stăpânirea unchiului. Care, la aceaste zise ale lor, luându-le noi seama cu amăruntul, așa am ales și am hotărât cu cale și cu dreptate, dă vreamă ce stăpânirea moșăi iaste lucru cu gălčavă, să aibă a întoarce Radul Bojoreanul toț bani ce au luat pe moșăe, t' 800 vechi, cu dobânda lor în 2 ani, [de] că[nd] s'au luat moșăia de supt stăpânirea schitului, așăjderea și acei t' 50, ce s'au mai făcut cheltuială la făcutul morilor și la altele, iar el ce va avea cu Părvul Post[elnic] Izvorean[ul], sau cu clironomi casei lui Costan d[in] Căp[i]t[anul], pentru datoriia lui, să-ș caute direptate. Aăasta scriem.

Iscălesc: *I[o]rd[a]ch[i] C[antacuzino] Vel Dvor[nic], G. Grecean[u] Vel Log[o]f[ăt], Fiera Breazoian[u] V[e]l Vist[ier], Al. Vel Cluč[e]r. Proăt. 3^a Vist[ier].*

XXXVII.

Răvaș intim, vestind o sosire.

Iubit[ul] mieu fiu, dumneata Răducanule, sănătate și tot fericit binele îți pohtesc dela Dumnezeu că să-ți dăruiască. Întâmplarea scrisori nu este de alt, fără cătă te înștiințăm

pă dumneata pentru venirea noastră, că Joi dă prânzu negreșitū ne vom afla la dumneata. [Te ves]tim pă dumneata, la acea vreme să să afle și Drăgoiasc[a] acli, ca să aibă Stăncuța cu cine vorbi. Și să o pohtești dumneata, să facă și dumneaei ceva chiverniseală de peaște dă Vineri, fiind zi de post. Iar de noi vei ști că loam și pătura de acasă. Cu ačasta sfârșind, și să vă găsim săn[ă]toși.

Ghenarie 12 dn., 7255 [1747]. Al dumitale părinte

Iordach[e] Brl. Cl. (?).

Și eū mă închin dumitale cu săn[ă]tate, și soru-mea Măricăi mă închin cu zece povară dă săn[ă]tate, și eū te pohtescū pentru unū diplașū, bunū să fie,—că să știī că nu venimū puținī, ci cu toate sahanile; și rămăi

Al dumitale cumătru: *Nițul Pah[arnicul]*.

Iubit[u]lui și al mieū fiiū, dumneata Răducan Trept. (*sic*), cu fericită săn[ă]tate să să dea.

XXXVIII.

Zapis pentru un împrumut.

23 Ianuar 7255 [1747]. „Stan Untariul“ împrumută de la Logofătul Pătru 100 de taleri „până la Vinerea M[are], cu dobânda lor, zeča doi“.

XXXIX.

Poruncă de împlinire a dijmii.

Dumneata vâtașă Negoită, săn[ă]tate îi pohtim cu acest răvaș. Alt n'am decât, văzând răvaș[ul] nostru, să rându-ești un plăiaș cu ačastă carte de volnicie, să meargă să apuce pe acești oameni ce sânt scriși în foaia proegumenului, ca să îplinească dijma după cum scrie în foae. Numai să dai dumneata cu ispravă, ca să scoată ača dijmă. Ačast[a], și fii dumneata săn[ă]tos. Dechemvrie 15 d., 7256 [1747].

Bun voitor. [Neințeles.]

[V°:] Dum[isale] văt[af] Negoită, dă plăi, cu săn[ă]ta[te] să să dea.

XL.

Răvaș prin care se cere o trimetere de vin la cârciume.

Sân[ă]tate, Log[o]f[ete] Petre. De la milostivul D[umne]zeu îți poftesc întreagă și fericită sănătate, împreună cu Logofeteasa. După aceasta, mă mir de acestu lucru, cum nu trimiteți buțile, că aici șad cârcumele fără de vin. Ci negreșit până mâine să sosească 3 buți aici în sat; iar, netrimețând, să mă înștiințați, ca să trimiți la părintele Vlădica răspunsu, să-mi trimiță de acolo vinuri. Acasta, și fii sân[ă]tos.

Iunie 19 dn., l^a 7257 [1749]. *Staico Logofăt*
is[pravnic] Păt. (*sic*).

[V°:] Dumnealui Log[o]f[ă]t[ul] Petrecu sân[ă]tate să să dea.

XLI.

Zapis pentru un împrumut.

20 Iunie 7257 [1749]. „Duminecă i cu frate-mieș Necula^a dau zapis Logofătului Petru, pentru un împrumut de 15 taleri „de acum până la lăsatul secului, de post[ul] păreseamilor. . ., și, de osteneala banilor, să aibu a-i darea de zi câte o ocă de carne, pentru că așa ne-am legat noi cu zapisulă nostru.“

XLII.

Chitanță tipărită pentru plata dăjdi.

Sudă București, leat 7258 [1749-50],—snă—, porecla lui—, de la mahalaoa —, chipulă lui, omă [plavăș].

Carele ș'aū luatū răvașū ca să-și dea dajdea sa de șase ani într'unū anū po tal[er]i doao la unū čvertū, precumū il va ajunge cisla, începindu-se de la luna lui Noemvrie întii; altū valū să n'aibă.

[Tipărit.]

[Pe V°, două peceți și o iscălitură grecească.]

XLIII.

Foaie de zestre.

„Să să știe zestrele fică nostre Aspri, precum arată în jos.“

Țigani, boi, vaci, „mânzațu“, cai, cîrlanî, stupi, „dula-mă de șai neblănit“, „așternute precum să cad[e]“, „bră-țeri de argintu“, „cercei de aur, o păreche“.

„Stan diecon ot Rășăiaști (?).“

XLIV.

Plîngere a unui preot căruia i s'a luat un cal.

[C. 1750.]

† Cînstitului și al mieu ca un fiu sufletescă și întru Hristos frate, mă rog Sfinții Tale pentru calu, să mai grăești dum[nea]lui Căp[itanul], să nu-mi ia calulă, că nu sântu datoriū nimicū, că, ce amū fostū, m'amū plătitū. Iar cu cine va avea să-și caute, că iaste fașă; că eū chiez[a]șu pe dănsul nu sântu, ca să-mi ia calulă mieu, după cumū știi și Sfinția Ta că eū vinăricul, ce m'aū ajunsu acolo, i l-am datū. Ci mă rogū Sf[in]ție Tale, silește să nu-mi omoare calulă,—că eū il voi lăsa. De ačasta mă rog Sfinției Tale. Și rămăi al Sfinție Tale plecatū și de sănătate rugători:

Popa Nicola.

XLV.

15 Iunie 7262 [1754]. *Împărțire a moșiei Berbești.*
Nume: Gruită, Ioana, Nicola, Dragu, Ion cel mare, Părvul Roșiiianul biv treti Logofăt, dumnealui Vasilie Paharnicul Golumbeanu, ginerele răposatului Badei Părăianul; Pătrașco Căprariu, Ivancu Roșiescu, Zavid, Anghel sin Ca-Iotă, Vintilă.

Copie de prin 1830.

XLVI.

Scrisoarea unui preot de sat către o jupăneasă.

[C. 1760.]

Cinstită dumneata coconă Elenco, de la atotputernicul Dumnezeu rog dumitale sănătate și tot fericitul bine. Plecându dumnealui boiar[iul] la București, me-aș zis ca să mergu și eu, iar pe urmă aș zis să nu merg,— pă semne văzându dum[nealui] că iaste lucrul multu aița, și rămâne locul săngur. Ce mă rog dumitale tot să mai zici: măcar că și dumnealui va fi avându multe, dar și pe mine să nu mă uite; că totă vara îi voi fi de trebuință. Până cât dumnealui coconul m'aș trimis dumnealui la Balotă, și m'aș întrebat de cai, că mi i-aș furat, și aș zis că, aș va spânzura pe purcar, aș va mări (*sic*), și mie me-aș zis că, de-ar avea o puteare, pă mine m'ar ucide cu un car de leamne, că șez la dumneavoastră, un omu ca mine, de păzăscu o beserică pustie. Că popa al dumnealor, de n'ar avea nore (*sic*) multă, n'ar șădea într'o zi ce... Zice că popa iaste ca un neguțător: unde găsește norie, acolo să duce. Ce să nu fie în voia dușmanilor. Ačasta sfârșându, al dumitale plecat și de sănătate rugător.

Popa Evstratie.

XLVII.

*Plîngerea unui sătean care a lucrat la moșia
Mariei Bărbătescu.*

[C. 1760.]

Prea-înnălțate Doamne,

Jăluiesc Mării Tale pentru dumneaei Păh[ărniceasa] Mariia Bărbăteasca, că sânt 8 ani de când am muncit, de amă tăiată pădure mereae, și amă pusă vie pe moșia dumneaei, după cum și alții; iar dumneaei, văzând că s'aș făcută viia roditoare, mi aș luat-o și aș dat-o de pomană. Ci mă rog Mării Tale ca să aibu dreptate,— că va fi pă-

catu să-mi iai viișoara și pometul. Și ce va fi mila Mării Tale.

Robul Mării Tale:

Datco de la Coțăiană sud Dăm[bovița].

De Ștefan Log[ofătul] za Divan.

[V°:] Carte la is[prăvnicia] jud[ețului], să iă sama.

XLVIII.

[C. 1760.]

Socoteală de „perusie” rămasă.

„Caldări, pături, strae, săcuri, sopeto, peri (?), heră de plugă, heră de cozi, vătra, tigate, sfredel..., 3 litre de lână, 2 jurebii, 1 pătură ce am scos-o de la Vorni[ș] cu t^l 6, 1 căldare, 1 epănga, 1 sfredel mic, 1 măiugă de heră de pisat de sare, de cincă litre de heră; 1 bărdă, 1 pătură de lână, 1 peptari cojoc, 1 vătra, 1 păreiche de heră de cozi, 1 pătură de lână ponosită, 1 căruță cu optă cercuri de heră.”

XLIX.

Declarație către mănăstirea Polovraci, a lui Ioniță Săulescu, privitor la moșia Berbești.

14 Iulie (?) 1764. „Ioniță Să[u]lescu Post[elnic], nepotul de soră al Marii Părăianca, ce aș ținutu răposatu Badea Părăianu”, dă carte mănăstirii „Pol[o]vrașului, precum să să știe că răposata mătușă-mea, nerămăindu-i copii cu răposatu Badea Părăianul, și luindu-ș zăstrele ce aș avut, între care, după lipsa zăstrilor, pri comisionu ce aș [a]vutu, i-aș dată și moșia Berbești; care dumneaia, ne mai avându pe niminea, aș venită la mine, ca la ună nepot de soră, și am ținut-o în casa mea până la vremea morții, și la vreme mor[ții] m'aș lăsată clironom pe totă pereușăia ce avea dumneaia. La care văzând eu că mai nainte sânt îngropaș părinți mătușă-mea la mănăstirea Polovraș, am mers de am îngropat-o și pe dumneaia la așas[t]ă stântă mănăstire, și, fiind și părinți miș acolo, am dat moși[a] Băr-

bești, ce mi-aŭ lăsat-o răposata mătușă-mea, mănăstiriē Pol[o]vragi... Ioniță Săulescu Post[elnic].“

L.

Poruncă de aducere la judecată prin martalog.

[C. 1770.]

Să fie volnic acest mart[alog] să aducă pe Mihaï păr-icălab, pentru că are să dea seamă pentru ceale ce-l vor ntreba, după porunca ce me-aŭ venit de la ispravnic; și de către nimeni opreală să n'aibă. Că așa iaste porunca dum[nealui] ispravnic. Acast[a].

Octomvrie 6 dni.

Radul...

[V°:] Am datŭ uncheașulu Ionŭ tăbacu t^l 6.

Radu sinŭ Cerni tabacu...

LI.

Fragment de scrisoare de afaceri.

[C. 1780.]

.... Aŭ scos ispășitoriŭ, și [is]pășitor s'a ar[ă]tat cu suflete drepte: meaî 10, obrațe cănep[ă], mănuși 71, și, fiind că meaiele sînt crude i cănepele, aŭ pus soroc păn în doa săptămăni: ca [să] string nu să poate...

LII.

[C. 1780.]

Socoteală de îngropare.

... S'aŭ găsit t^l 29 p^l.

Și într'o punguliță banî 90.

93 banî s'aŭ dat pe metaniî.

1 p^l t^l la colač arvus (*sic*).

6 par. la colivă.

6 par. la nuci.

6 par. la stafide.

6 par. la colivă.

90 banî la bumbac.

6 par. șărbii (*sic*) albî i roș.
 p^l oc[ă] zahar, banî 105.
 2 par. zmochine.
 8 oc[ă] orez, banî 168.
 30 pit. zmochine, banî 90.
 100 străchinî, banî 100.
 8 urciure, 150.
 8 ulceale.
 5 dramurî zmirnă, 5 banî.
 30 banî tămăe.
 90 banî la clopote.
 9 par. la pomneate (*sic*).
 21 banî tirlič.
 36, la un car maldăr (?).
 2 t^l la răspitie.
 2 t^l, 30 banî pă čară plan. (*sic*).
 60 banî la pit[ă], la poartă.
 60 banî la cl[opote]. Rad[u]-Vod[ă], Mit[ropolie].
 8 t^l, banî 90, s'aũ dat...
 2 t^l, banî 80 răspitie.
 9 par. la păinî, Ion.
 4 par. la colivă, azi, Lunî.

LIII.

[C. 1780.] *Catastih de plăți.*

Foița de casă la č-a datũ, precu[m] arată josũ anume:

Oprea Mușta	co[stande]	1.
Mitrea	"	1.
Iane	"	1.
Modov[a]nu	"	1.
Socro-mê	"	1.
Nicolae	"	1.
Luca	"	1.
Vasile cro[i]toru	"	1, mică.
Ionũ Tuleai	"	2.
Costa[n]din	"	1.

Stană glonicu co. 1, mică.
 Ionă meșteru „ 1, mică.
 Ivană vătahfu „ 1.
 Amă dată St[an]čulu[i] Măraru cune (*sic*).
 Amă dată la disu co. 9.

LIV.

Plângere pentru un furt de cai,

20 Octombrie 1781. „Ion Bl[ă]ndu, biv văt[af] za ap[ro]zi“, către „Dumitrache biv Vel Șatr[ar], is[pravnic] otă sud Gorj“, „Eă, avănd niște cai împreună cu ai dum[nea]lui fratelui Ștefănič[ă] Poinariu, într'o herghelie, spre a căpora pază dum[nea]lui aă avut omul dum[i]sale, pe un Ion Crăsan, și eă pentru paza cailor miei am avut un băiată de Țigani, acum luaă înștiințare că mi s'aă furat cincă capete de cai, însă unul învățat și aceilalt patru neinvățați. Care poate socoti înțălepciunea dum[itale] că acel om i-aă dat unde i-aă dat; când nu erea cu știrea lui, trebuia să fie perit vre unu și dintr'a dum[nea]lui fratelui Ștefăničă. Ci, fiindcă auzii cum că să află închis pentru altă pricină, când să va slobozi, mă rogă să să dea... , ca, când voi veni să-mă caut cai la dănsul,—că a rămănea eă păgubași. nu pocă.“

LV.

Socoteală pentru o moștenire.

[C. 1790.]

Nume: jupănu Filcu ot Craiova, Udria Dolarin ot Alun, unchiiaș D[u]m[i]ltru Pasăre, Ionă sin Dan Catana căpităniască, cu lamurile (*sic*); Stana cărcimăriasa, Gherghinoiă ot Alun, Nițu Predescu, etc. „1 cal ce l-aă luat de la Dină viiariu finu-săă, ca să-ă facă sārindari i pomenire la morte, și calu l-aă luat Turci, și pe noi ne apucă.“ „Pătulașe de porumb, veichitură de căte patru ani.“

LVI.

Carte de poslușnic.

Sud Rom[a]n[a]l.

Acest Mihaî sin Dumitrașco Dovleac ot Dobrun, carele, fiind om fără dă pricină dă dajdie, s'aû dat poslușnic Post[elni]c[ului] Dobre Marinesc[u], după slujba sa ce aû făcut, trecându-să numele lui și în condica jud[e]ț[ului]. De aceia scriem dumneavoastră, zapciilor ai plăși Oltețului-dă-jos, să-l apărați dă către părc[ălabi] i sătenî, a nu să supăra întru nimic, spre a putea și el a-și face poslușaniia sa la numitul Post[elni]c. Ačasta.

809, Aprilie 1.

... Grigorie Brăiloî.

LVII.

Carte tipărită de scutelnic.

1823. Sud. —

— sin — porecla —, ot satul —, chipul lui —, la față —, pă-rul capului —, sprinceanle [murgî], ochii [căprui], mustățile, [murgî], barba [rade, neagră]. carele, fiind din suma scuteal-nicilor ce s'aû orinduit pentru poslușaniia casii —, precum la catastihulă Vistieriei s'aû așezat dupe adeverința ce aû adus dela dumnealor boiarii ispravnicî ai acestui județ, i s'aû dat acest pecetluit al Domniei Meale: val și supărare să nu aibă.

[Pecete ovală cu chinovar, cu coroană, vultur, steaguri, sabie, buzdugan și иѡ. рр. дм. рк. 1822.]

LVIII.

*Carte de preoție tipărită a episcopului de Argeș
Ilarion.*

Cu mila lui Dumnezeu Ilarion, episcopul Argeșului.

Darul și puterea, care arhiereul arhiereilor, Domnul nostru Isus Hristos, aû dat sfinților săi ucenici și apostoli, a lega și a deslega păcatele, acelaș dară și putere să dă și tuturor arhiereilor, următorilor apostolilor, primind unul

de la altul, prin punerea mîinilor cu lucrarea Sfîntului Duh; și de la arhieriei și cucernicii preoți să împărtășesc. Decî și Smerenia Noastră, învrednicindu-ne din mila lui Dumnezeu acestui sfînt Dar și putere, dămă voie Molitvei Tale, cucernicule preot [Gheorghie] de la satul —, sud —, ca întru aceiași putere a dumnezeiescului Dară să legi și să deslegi tot felul de păcate și de patimi sufletești ale celor ce vor veni cătră tine a să înspovedui cu umilință, cu zdrobirea inimii, arătînd... [*rupt*] căci le-au făcut, și puind început bun cu făgăduință de părăsire. Care acestea cunoscîndu-le Molitva Ta, și chibzuindu-le ca un doftor sufletesc, să dai erburile cele doftorești pentru fieștecare boală și rană. Care erburî să înțelegi că sint acestea, adecă: duhovniceasca povățuire și canoanele ce vei orîndui fieștecăruia, după vîrstă, după știință și după stare, precum pe larg te învață la taina ispovedaniei, ce este în Molitvenic. Și, cînd înșii va săvîrși canonul cu toată osîrdia și va arăta roduri de pocăință, atuncea își va cîștiga iertarea păcatelor acela ce să înspoveduește. Și, dacă pentru niscareva păcate nu te vei priceape ca să rînduești canonul, să ne înștiințezi, sau să vii însuți să ne arăți, ca să-ți dăm povățuire cum să urmezi. Iar pre cei ce vor vrea ca să între în treapta preoției, cu tot dinadinsul să-î cercetezi, întrebându-i cu amăruntul, ca nu cumva să fie făcute păcate ce opresc de preoție, care anume sint însemnate la pravilă, cap. [*loc gol*], și la taina ispovedaniei în Molitvenic,— ca nu, pentru nebăgarea de seamă, să te faci părtaș acelor păcate; căci ai să dai seama la Dumnezeu. Și, de vreme ce ispovedania este una din cele șapte taine mari ale sfîntei Bisericî, ești dator a o săvîrși cu mare luare aminte, și cu frica lui Dumnezeu, fără leane, în toată vremea fiind deștept și cu trezire, și, mai virtos, cînd vei fi chemat la vre un bolnav, să nu prelungești vreme nici de un minut de ceas. Căci, de să va întîmpla să moară bolnavul neispoveduit din pricina zăbovirii ce vei face, să știi că din mîinele tale va să ceară Dumnezeu sufletul lui. Să te păzești și pre sineți fără

prihană, pre cît va fi cu puțință, și să nu te biruiești de patima beției, nici de ținerea de minie saŭ 'de pizmă asupra cuivaș din cei ce să ispoveduiesc. Căci, deosebit că vei fi urît și lepădat de la fața Domnului, dar și pravilele hotărăsc înfricoșată pedeapsă unor duhovnici ca aceștia netemători de Dumnezeu. Să nu ceri nimic plată pentru această taină, ci numai de va vrea cineva din bunăvoință să-ți dea, ori drept milostenie, ori pentru ca să pomenesci la sfintele liturghii. Să te ferești de gilcevrile ce obișnuiesc țaranii mirenii, ori pentru moșii, ori pentru alte pricinii, și să nu te faci vechil cuivaș la vre-o judecată, nici să dai mărturie pentru vre o pricină, până nu vei avea voie de la arhiepiscopul eparhiei. Să nu te aduni cu oameni de necinste, la vorbe deșarte, saŭ la băuturi, saŭ la alte adunări necuviincioase. Căci din unile ca acestea să scade evlavia creștinilor către d[um]hovnic. După toate acestea și altele aseamenea acestora, care ți să cade a le păzi, purrea să te rogi lui D[um]nezeu să-ți lumineze mintea ca să poți povățui pre creștinii la calea mîntuirii, carea duce la împărăția ceriurilor. Și, cînd într'acest chip vei urma și vei petrece, atuncea și pre sineți te vei folosi, și pre cei ce te vor asculta. Deci, pentru întărirea și încredințarea, ți s'aŭ dat de la noi această carte, după cum este obiceiul, întărită cu pecetea și iscălitura noastră.

1-iu Ianuar 1837.

[Pecete rotundă cu cîrja, crucea, cunună de dafini, un melc, un corb și inscripția: Ep[iscopul] Il[a]r[i]o[n] [al] Argișului; 1820. Iscălește:]

† *Ilarion Arg[e]ș.*

VI.

DOCUMENTE BRÎNCOVENEȘTI.

I.

Intărire din partea lui Matei-V'odă Basarab a moșiiilor lui Preda Brîncoveanu.

Întru Hristos Dumnezeu bine-credincosul, blagocestivul și de Hristos iubitoriu singur stăpinatoriu Io Matthei Voevod, nepotul răpoosatului Io Basarab Voevod, cu mila lui Dumnezeu și cu darul lui Dumnezeu stăpinatoriu și Domnă a toată Țara-Rumânească, încă și laturilor, plaiurilor Almașului și Făgărașului povățitoriu, bine am voit Domnia Mea cu bună voință și cu curată și luminată inima Domniei Meale a proslăvi pre Dumnezeu cel ce m'a proslăvit pre mine și cu mărire m'a înălțat pre Scaunul celor ce întru sfințenie au adormit, părinții Domniei Meale. Iată am dăruit Domnia Mea acest cu totul cinstit și bine închipuit și mai întiu decât toate darurile ceaste de acum mai cinstit acest hrisov al Domniei Meale cinstitului boiariului Domniei Meale jupan Predi Brîncoveanul Vel Spătariu și cu feșorii lui cițu Du[mne]zeu îi va dăru, ca să-i fie lui satul Muereasca în sud Vlcea, tot satul, cu tot hotarul și cu toți rumînii, și cu tot venitul, din cîmpu, și din pădure, și din apă, și din dealul cu viile. Însă această funie dupreste tot hotarul, ciț[ă] să va aleage dupreste tot hotarul, pentru că acest sat Muereasca, ce s'a scris mai sus, au fost tot oameni slobozi în toate moșiile lor. Iar, după aceia, cînd au fost acum în zilele Domniei Meale, iar moșneanii satului Muereasca ei toți s'a vîndut rumîni cinstitului boiariului Domniei Meale jupan Predi Vel Spătar, de bună voia lor, drept ug. — gata, cu zapis.

și cu mărturiî, l' 7147 [1638-9], însă rumîniî să să știe cine cite ciîi hanî aû luat pre capul lui; însă, întîiû, din funiia carea să chiamă Ūcotănească, anume Stan Pungulescul cu feçorii lui și cu partea lui de moșie, drept 900 aspri gata, și Bogdan cu feçorii lui și cu partea lui de moșie drept 900 aspri gata, și Gligoric cu feçorii lui și cu partea lui de moșie drept 1.000 aspri gata, și Iștfan cu feçorii lui și cu partea lui de moșie drept 1.001 aspri gata, și Căzan cu feçorii lui și cu partea lui de moșie drept 900 aspri gata, și, la funiia gârleşască, anume Tudosie cu feçorii lui și cu partea lui de moșie drept 1.000 aspri gata, și Brăilă și feçorii lui și cu partea lui de moșie drept 1.000 aspri gata, și Stepan nepotu-săû cu feçorii lui și cu partea lui de moșie drept 1.000 aspri gata, și Stoica cu feçorii lui și cu partea lui de moșie drept 1.000, și Stan fratele Stoicîi cu feçorii lui și cu partea lui de moșie drept 1.000 aspri gata, și Seman cu feçorii lui și cu partea lui de moșie drept 1.000 aspri gata, și Sin cu feçorii lui și cu partea lui de moșie drept 900 aspri gata, și Florea cu feçorii lui și cu partea lui de moșie drept 900 aspri gata, și Stăniia cu feçorii lui și cu partea lui de moșie drept 900 aspri gata. . .

[Urmează, cu aceleași prețuri, părțile lui Radul Cărstiî, Iștan cel mic, Eftemie, Preda, cu fiul Dumitru.

Radul Orbul (400 aspri), Mutul (300).]

Și funiia Spaniî, anume: Brăilă cu feçorii lui [900 aspri, Stoica, Matei, Necula cu fii: Vladul și Sărbul, Vintilă, Stoica Răsip, Radul Răsip, Dochia, Stoica Țuia, Vladul Oprinei, Oprea, Stan Velter, Radul, Voinea al Lupului, Stoica și Stan, feçorii popei Radului.]

Și funea ce să numeaște Tuleasca [Drăgoiû, Iorgu, Toma, Stan, Stoica Dobrul, Brănilă, Stanciul, Vladul, Stăniia, Stoica al lui Calin, Vladul și Matei cu feçorii lor, Stăniia al Bidiviului, Stanciul ginerile popei Oprii, Semen Petecel, „însă acești trei oameni: Stăniia, și Stanciul, și Seman Petecel sînt din funiia Leotească, și moșia Popilor drept 1.200 aspri gata“; Oprea, Costandin, Pătru, Toma, Ion, Stoica, Lazar, Lupul, Drăgan, Daniil, Filip.]

Și s'aũ vîndut ei singurî, toți Rumîni, de a lor bună voe, făr de nič-o silă, cu toți fečoriî lor, tot pe banî gata, ug. 250, și cu banî ce i-aũ plătit pre dinșiî boiariul Domnieî Meale jupan Preda Vel Spatar Brîncoveanul, cu ug. 400, de toate dăjdile, cin cup. ug. 650, cu zapis de la mîna lor și cu mărturî, la leat 7144 [1635-6], însă afară de moșiia unui roșu anume Stănilă, că acela nu aũ luat banî la vînzare. Iar, după aceeaia, mai pre urmă, cînd aũ fost pe vremea ce era prea-cînstitul părintele nostru chir Vlădica Theofil episcop la sfînta episcopie de la Ribnic, iar sfînta episcopie iă avînd un sat anume Hrastul, în județul Jiului-de-jos, departe, preste mîna, și făr de nič-un folos, iar Sfinția Sa, vîzînd așa, înpreună cu tot soborul sfînte episcopî, aũ făcut schimbũ cu cînstitul boiariul Domnieî Meale Preda Vel Spat[ariũ], de aũ dat sfînta episcopie Predîi Spat[ariũ] pe satul Hrastul tot, cu tot hotarul și cu toți rumîniî și cu tot venitul, din cîmpũ, și din apă, și din baltă, și cu toate gîrlele bălțiî, dupreste tot hotarul, iar cînstitul boiariul Domnieî Meale jupan Preda Vel Spatar el încă aũ dat sfînteî episcopîi satul Muereasca, ce s'aũ scris mai sus, cu tot hotarul și cu toți Rumîniî, pentru satul Hrastul, sat pentru sat, ca să fie stăpănitoriî de baștină în veač.

Și iar să fie cînstitului boiariului Domnieî Meale jupan Predîi Vel Spatar Brîncoveanul satul Mănăileștiî, în județul Vilciî, tot satul, cu tot hotarul, și cu toți rumîniî, și cu tot venitul, cît să va aleage duple tot hotarul, din hotar pînă în hotar, pe hotarăle și seamnele ceale vechî; însă făr de hotarul boerilor ce iaste hotărit din sus. Pentru că l-aũ cumpărat cînstitul boiariul Domnieî Meale jupan Preda Vel Spat[ariũ] pre acest sat Mănăileștiî ce s'aũ scris mai sus de la Andreî Spăt[ariũ], fečorul Vladului Logofătul Rudeanul, drept ug. 1.400 gata, cin aspri 82.000, și aũ vîndut el de a lui bună voe, făr de nič-o silă, cu știrea tuturor fraților lui, cu zapis și cu mărturî, la leat 7143 [1634-5]. Și iar să fie cînstitului boiariului Domnieî Meale jupan Predîi Vel Spat[ariũ] Brîncoveanul moșie și rumîni la sat la Chiceanî

de pe apa Bistriței, sud Vilcea, din cîmp, și din pădure, și din apă, și din vad, de moară, și din dirste, și cu rumînii, și cu tot venitul, cît să va aleage; însă rumînii să știe cine cîte cîți bani au luat pe capul lui, anume: Stroe cu feșorii lui, Tănase și Stanciul drept ug. 19, cin aspri 3.800, și Dragomir cu feșorii lui, Drăghiș și Brata și Radul și Barbul și Dumitru și Pătru, drept ug. 39, cin aspri 7.800, și Necula cu feșorii lui, Gavrilă și Dan și Dumitru și Drăgan, drept ug. 24, cin aspri 4.800, și Mihael cu feșorii lui, Ișfan și Udrea și Manea și Stoica și Ilie, drept ug. 28, aspri 5.600, și Ciucur cu feșorii lui, Barbul și Dumitru și Stan și Tănase, drept ug. 33, aspri 6.600, și Radul cu feșorii lui, Gligorie și Stan, drept ug. 19, cin aspri 10.800, și Zahariia cu feșorii lui, Pătru și Bratul și Dragomir, drept ug. 19, cin aspri 3.800, și Radul cu feșorii lui, Matei și Stoica, drept ug. 14, aspri 2.800, și Pătru cu feșorii lui Tudosie și Mihăilă, drept ug. 19, cin aspri 3.800, și Căzan cu feșorii lui, Stoica și Stan și Cărstiian și Gruia, drept ug. 28, cin aspri 5.600, și Ilie cu feșorii lui, Pirvul și Stroe, drept ug. 14, cin aspri 2.800, și Tănase cu feșorii lui, Toma, drept ug. 14, cin aspri 2.800, și Preda și feșorii lui, Marco și Stanciul și Radul și Costandin, drept ug. 19, cin aspri 3.800, și Filip cu feșorii lui, Stepan și Barbul și Nedelco și Pătru și Stan, drept ug. 38, cin aspri 7.600, și Diicul cu feșorii lui drept ug. 9, aspri 1.800 gata. Și s'au vîndut ei singuri de a lor bună voe rumînii, fără de niș-o silă, cu zapis și cu mărturie, la leat 7143 [1634-5]. Și iar să fie cînstitului boiariului Domniei Meale jupan Predi Vel Spat[ariu] jumătate de sat Popești sud Vilcea, din cîmp, și din pădure, și din apă, și cu toți rumînii, și cu tot venitul duprește tot hotarul; și rumînii încă să știe, anume —. Pentru că această jumătate de sat din Popești ce s'au scris mai sus, au fost a lui Tănase Peh[arnic] Rudeanul, iar, cînd au fost acum, el o au vîndut jupân Predi Spatar[iu] drept ug. 100, cin aspri 20, cu zapis și cu mărturie, la leat —. Și să fie cînstitului boiariului Domniei Meale jupan Predi Vel Spatar[iu] moșia la Doba-de-jos, sud Vilcea; însă dintru o funie

a patra parte, cît[ă] să va aleage în lungū și în lat, cum umblă funiia, dupreste tot hotarul, pentru că aū cumpărat Preda Spat[ariul] această parte de moșie ce s'aū scris mai sus, de la popa Radul din Părcoveani, feçorul lui Crăçun vătaful, drept ug. 8 gata, cu zapis și cu mărturiū, — care moșie aū fost popei Radului de la socru-săū popa Manea din Strezești, la leat 7151 [1652-3].

Și iar să fie cînstitului boiariului Domniei Meale jupan Predii Vel Spatar[iū] moșie și rumînî la Cocorăștii-de-sus și la Cocorăștii-de-jos, sud Rom[anați], din cîmpū și din pădure, și din apă; și rumînii încă să știe. [Frîncul, Gavrilă, Necula, Vucea, Gavrilă, Badea, Radul, Ioan, Matei, Dumitru, Ion, Alexandru, Dumitru, Stan, Radul, Dobre, Ivan, Nichita, Mihaî, Stanciul, Vladul, Lazar, Stepan, Vișan, Moș, Ion, Firtat, Oprea, Dumitru, Toma, Balea, Necula, Balea, Dragomir, Vișan, Stan, Vladul, Vladul, Stanciul, Marin; vînduți la 7149=1640-1.]

Și iar să fie cînstitului boiariului Domniei Meale jupan Predii Vel Spat[ariū] un rumîn la sat la Cocorăști, sud Rom[anați], anume Stoica, cu feçorii lui, Vladul și Drăgan și Vasile și Ivan, pentru că s'aū vîndut el singur cu feçorii lui rumîn, cu toată moșia lui, cîtă aū avut de baștină, din cîmpū, și din pădure, și din apă, și cu viile, cît[ă] să va aleage de preste tot hotarul, drept 5.400 aspri gata, de a lui bună voe, cu zapis și cu mărturiū, la leat 7150 [1641-2]. Și iar să fie cînstitului, etc., moșie la satul la Cocorăștii-de-jos, însă toată partea popei Stan . . ., pentru că aū cumpărat jupan Preda Spat[ariul] această moșie . . . drept 1.000 aspri gata . . ., la leat 7151 [1642-3]. Și iar să fie cînstitului, etc., moșie la satul Cocorăștii-de-jos, sud Rom[anați], însă partea de moșie a lui Ion, a patra parte din funea care o aū fost ținut împreună cu Dragotă și cu Ieremiia și cu Pantazi Logofătul, pentru căci, cînd s'aū vîndut rumînî moșneanii satului Cocorăștii cu toate moșiile lor, iar Ion încă aū vîndut această moșie . . ., la leat 7151 [1642-3]. . . Și iar să fie cînstitului, etc. moșie la sat la Jigălie, sud Rom[anați], toată partea lui Pătru și a fămeaiei lui, Ancii, fata lui Ianoș, însă a patra parte din funiia ce o aū

fost ținut Ianăș Chibzuitul... cu zapis, etc., la leat 7147 [1638-9]. Și iar au cumpărat jupan Preda Vel Spăt[ariu] moșie la Jigălie, dela Vladul, partea lui toată... cu zapis, etc., la leat 7149[1640-1]. Și iar să fie cinstitului, etc., satul Fălcoii-de-sus jumătate..., pentru că iaste a lui bătrînă și dreaptă moșie, încă dela strămoșii lui, de multă vreme. [Rumini: Dumitru, Anghel, Stan, Andonie, Necula, Ion, Gligorie, Radul, Dumitru, Ion.] Și iară să fie cinstitului, etc., moșie și rumini la sat la Drăghiceani sud Rom[anați], în lungă, până la hotarul Corlăteștilor, și, în lat, din Lăhăceanî până la Grozăvești. [Rumini: Matei, Radul, Stanciul, Oprea, Manea, Stanciul, Stepan, Jitea, Albul, Lungul, Petru, Aldea, Vladul, Stan, Vlădică, Ion, Lungul, Vădislav, Stan fratele Aldii, Neagomir cu fiul Mir, Vlaicul, Albul, Matei, Moș, Stanciul, Stoica, Albul, Manea, Vlădică, Prodari, Dumitru, Stroe, Simcea, Moș, Suma, Dade, Dumitru, Ștefan, vînduți la 7138 [1629-30].] Și iar să fie cinstitului, etc., moșie la satul la Drăgleani (?). [Rumini: Stroe, Radul.] — Neisprăvit. Copie din veacul al XVIII-lea.

II.

Întărire din partea lui Constandin-Vodă Șerban a moșiei lui Matei Fălcoianu.

București, 19 Octombrie 7163 [1654]. Costandin Șerban Voevod întărește lui „Tudor Cămărașul ot Fălcoi“ moșie în Cotenița (jud. Olt), lingă apa „Cotenii cei mare“, cumpărată de la „Vasilie (*rupt*) din Greci, fecorul Neagului Postelnic din Greci, din județul Olt, [nepotu lui] Preda Clucerul din Greci»¹, cu 150 de galbeni. Schimbase Preda cu Tudor pentru o parte din Laiova. Se mai întărește lui Tudor satul Mărgia (județul Teleorman), cu rumini ce s'au vîndut supt Matei-Vodă (ei se plînseseră apoi că a fost fără voia lor).

Marturi: Ghiorma Banul, Preda Vornicul, Stroe Logo-

¹ Pentru Fălcoieni și Greceni, v. prefața vol. VII.

țatul, Bunea Vistierul, Hriza Spătarul, Gheorghe Clucerul, Istratie Postelnicul, Chirca Stolnicul, Radu Comisul, Pană Păharnicul, Danciu Slugerul, Necula Pitarul.

Scrie Mihalcea Logofătul, fiul lui Paraschiva Logofătul.

Original pe pergament.— Traducere, din 1861, de Z. Ne-novici.

III.

Carte de judecie pentru niște rumîni.

Adecă eū Diicul Post[elnicul] Cărcu, și mărturisăscū cu acest zăpis al mieū ca să fie de mare și de bună credință la mână lui Ion și a fečorului lui, i Mihaī i Radul, cum să să știe că aū fost rumăni socru-meū Ghiocăi Șătraliul; deč mi aū dat mie zăstre, și mi aū fostū rumăni păn acum. Iar, că[n]dū [aū] fostū acum, în zilele Mării Sale Io Antonie Voivod, venit-aū la mine cu răgămătū să-l judicescū. Decī eū am gāndit pentru pomana dā m'am tocmīt cu ei dā i-am judicit, dā mi aū dat banī 6 i galbinī 29, dā li am făcut acestū zăpis la mână lor, ca să fie în pace de rumānie și slobdozī (*sic*) de cătrā mine și dā cătrā fečoirī mieī și fečori lor și nepoță lor și strānepoț[i] lor în veci, pentru că ne am tocmīt de a noastră bună voe, fă[r] nici-un val, și să aibā a face și cărțū domneș[tī] pre acestū zăpis al nostru. Și aceșt[i] omenī car[i] scriū mai sus, să[n]t din sat din Fometeș[tī]. Și că[n]d am făcut acestū zăpis, tănplatu-s'aū mulți megiiăș la tocmală noastră, care vor pune iscālīturi[l]e mai jos. Și s'aū rāscu[m]pārat cu tot[ă] parte lui dā moșie. Ačasta am scris. Și, pentru credința, pusu-mi-am pecete și iscālītura. Și am scris eū, Marin Log[o]fāt.

Pis Mai 4, 7178 [1670].

IV.

Întārire de către Șerban-Vodā Cantacuzino a moșiilor lui Constantin Brîncoveanu.

ІѤ ШЕРБАН КНѢ БѢ КОЕКОД Ц. Ц.¹ І Г. Б. М. И Б. Д. БѢНЧАН ГСПД-ТВИЕМ ВСЕМ ВЕМАН ШРБАХІН ШДАРСКИШЕ СВЕРШЕННЪ, АМН, ВНШК

¹ Царь цариградскій, — să fi vrut a spune, linguișitor, scriitorul actului?

ВЕЛИКАГО СТАРАГО ПОКОИНАГО ІУ ШЕРБАН Б^о В. НПРОЧА, АКАТ ГЕСДМН
 СІЮ ПОКЛАНІЮ ГЕСДМН¹ boiarului D[omniei Mele] Costandin
 B[râncoveanul] V[e]l Sp[ătariu] și fiilor lui, câți i-ar dăru
 Dumnezeu, să-i fie lui saful Porumbreanii după apa Mostiști,
 ot sud Elh[ov], totu satul, cu totu hotarul și cu totu venitul,
 denă câmpu și dein apa Mostiști, și dein șederea satului, cu
 totu venit de pretutindenile, de preste totu hotarul, dein
 hotar, până în hotar (ХОТАРЪ); însă moșia stearpă fără
 de rumini, pentru ci dentr'aastă moșie a satului Porum-
 breanii fost-a cumpărat (КУПЪРАТЪ) deintr'ânsa mai
 denainte vreme Preda Vornicul Brâncoveanul, moșul
 boiarinului Domniei Meale ce scrie mai sus, cu zapise și
 cu mărturii; iară după aceia, când (КЪИНА) аă fostă acum
 în zilele Domniei Meale, mai cumpărat-a și boiarinul
 Domniei Meale Costandin Vel Sp[ătariu] moșie tot într'a-
 cestu sat Porumbreanii, de la—[alb] stej 150, stăj. po
 bani 45, čⁿ t^l 52, 33, și de la Bobe Călărașulu stej. 100,
 stej. po bani 50, čⁿ t^l 37 pol, și de la Mitrea și de la
 Chida stej. 350, stăj. po bani... [rupt], t^l 131, 33. Și iară
 аă mai cumpărat de la Chida stej. 200, po bani 50,
 čⁿ t^l 75, și de la Radul Vornicul den Zboari, și de la
 Jupăneasa lui Voica sej. [rupt] 8, čⁿ t^l 37 p^l. Carea se face
 preste tot moșia Porumbreanilor, cătă аă cumpărat
 boiarul Domniei Meale de la acești vânzători ce scriu
 mai sus, și cu cătă [s'аă] mai găsit cumpărat de
 moșu-său Preda Vornicul, se adună de în hotaru până
 în hotaru, de se face preste totu stej.—; care se face și
 suma de bani tal. 333 p^l; precum аă văzut Domnia
 Mea toate zapisele bune și adevărate la mâna boiarinului
 Domniei Meale Costandinu Brâncoveanul Vel Sp[ătariu]
 pre acestu satu Porumbreanii. Direptă aceia să-i fie lui
 stătătoriu și de moșie.

¹ Până aici, scris cu roș pe o bandă de aur ce înfășură stema
 cu cei doi vulturi, ținută de doi lei; de-asupra, soarele și luna.
 Până la sfârșitul numelui Brâncoveanului, litere cu aur în roș și cu
 aur în negru alternează. Pe margini, flori de aur. Prima literă A
 e într'un pătrat de aur, cu flori negre.

Așijderilea să-î mai fie boiarinului Domnii Meale C[os-tandin] B[râncoveanul] Vel Spăt[ariu] satul Obileștii, de pre apa Mostiștii, ot sud Elh[ov], totu satulū, cu totu hotarulū, de în câmpu, și de în apa Mostiștii, și de în ședea[rea] satulū, de preste totu hotarulū, cu tot venitulū, de în hotarū până în hotaru; însă moșia stearpă, fără de rumăni; care satū să hotăraște cu satulū Porumbreanii, ce iaste mai susū scrisū. Pentru că acastă moșie a Obileștilorū cumpăratu-o-aū boiarinulū Domnii Meale de la Nedelco Clu-č[eriu]lū și de la fečorii lui, Iorga Stol[nicu]l și — (*sic*), sej po 3 (?) banī, čⁿ tal[er]i 280, și de la Romanu Vistiernicelulū stej. 200, po banī 50, čⁿ 75, și de la Dobrotă și de la vară-sa Stoică, stej. 80, stāj. po banī 50, čⁿ t^l 30, și de la Mitrea și de la Chida ot — (*sic*) stej. 140, po ban[i] 50, čⁿ t^l 52 p^l, și de la Neculcea și de la vāru-sāu Hrizan stej. 150, stej. po banī 66, čⁿ t^l 75. Care se face toată moșia satulū Obileștii, precumū aū cumpăratū boiarinulū Domnii Meale Costandinū Brâncoveanulū Vel Spăt[ariu] de la acești vânzătorī ce scriū mai susū preste totu, de în hotarū până în hotarū, stej. 1.130, čⁿ t^l 512 p^l, însă moșie stearpă, fără de rumăni, și, cumpărāndu-o totu în banī gata și cu zapise cu multe mărturii, apucatu-se-aū de aū făcutu și heleșteu și mori, cu toată cheltuiala lui. Pentru aceeaia să-î fie lui și acestū satū Obileștii, cu totu hotariulū și cu heleșteul, cu mōrile și cu totu venitulū, să-lū stăpānească și să-lū moștennească cu bună pace. Și iară să-î mai fie boiarinului Domnii Meale Costandinū Brâncoveanulū Vel Spăt[ariu] satulū Mogoșoaia după apa Colintiniī, ot sud Elh[ov], totu satulū, cu totu hotarulū, și cu totu venitulū, de în cimpū, de în pădure, și de în apa Colintiniī, cu heleșteulū și cu morile, și de în șederea satulū, cu casele, și de pretutindenilea, de pre totu hotarulū, de în hotarū până în hotarū, pre hotarāle ceale bătrāne și pre seamne. Însă moșie stearpă fără de rumăni. Pentru că acastă moșie a satulū Mogoșoaia cumpărat-aū boiarinulū Domnii Meale întâiū de la Radul Log[ofātu]l și de la popa Isaū (исаѡ), stāj. 700, stāj. po t^l p^l, čⁿ t^l 350,

cu zapisă și cu mărturiî. După aceeaia încă aũ mai fostũ cumpăratũ boiarinulũ Domniei Meale Costandinũ Brâncoveanulũ Vel Spătarũ de la jupăneas[a] Rada a Destei cupeș stăj. 685, stăj. po banî 100, cin t^l 513 p^l, însă cu casele și cu heleșteulũ,— care se face toată moșia a satulũ Mogoșoei, cumpărată de în hotarũ până în hotarũ, cin stej. 1.385, c^o t^l 853 p^l. Și iară să-i mai fie boiarinulũ Domniei Meale Costandinũ Brâncoveanulũ Vel Spăt[ariũ] satulũ Hurezii ot sud Vâlcea, cu toți rumăniî și cu totũ venitulũ, de preste totũ hotarulũ, de în hotarũ până în hotarũ, care satũ și cu rumăniî aũ fostũ al jupăneasii Stanii, jupăneasa Dimei Chiurcubașii, și la fiu-săũ, lu Mateiũ ot Drăgoești, cumpărată de boiariulũ ei încă de în zilele Radului-Vodă Leon. Iară, cândũ aũ fostũ acumũ, l-aũ vândut acestũ satũ boiarinulũ Domniei M[eale] ce scrie mai susũ, cu totũ venitulũ și cu toți rumăniî, anume precumũ le scrie zapisulũ rumănilor cândũ s'aũ fostũ vândutũ ei atunce la Radu-Vodă Leon, însă afară den trei rumăni, anume Antonie cu feçorii lui, și Zahariia cu feçorii lui, și feçorii lu Dumitru, anume Ion și Marco, iară pre ceialalți rumăni i-aũ vândutũ pre toți, de la mare pãuă la micũ, cu toată moșia satulũ, de preste totũ hotarulũ și cu totũ venitulũ, den hotar până în hotarũ, dreptũ banî gata t^l — (*sic*). Precumũ am vãzutũ Domniia Mea și zapisul jupăneasei Stanei și alũ fiiũ-săũ lu Mateiũ, și zapisulũ rumănilorũ cu care s'aũ fostũ vândut ei Dimei Chiurcubașii, totũ la mânia boiarinulũ Domniei Meale ce se numeiaște mai susũ. Direptũ aceeaia să-lũ stăpânească elũ de-acumũ nainte cu bună pace.

Așijderea să-i mai fie boiarinulũ Domniei Meale ocină în Momiceani ot sud — (*sic*), însă de preste totũ hotarulũ Momiceanilorũ jumătate, cu totũ venitulũ ce se-arũ afla, de în hotarũ până în hotarũ; pentru că această ocină o aũ cumpăratũ de la Chirca Banulũ Șerbănesculũ cu banî gata, t^l — (*sic*), cu zapisul de la mânia lui, și cu boiari mărturiî.

Încă să-i mai fie boiarinulũ Domnii Meale Costanũdinũ B[râncoveanu] Vel Spăt[ariũ] ocină în satulũ Coteana ot

sud Olt, însă de preste totu hotarulū, funi de ocină 23 p^l, care i-aū vândutū Vartolomei snă Neagoe ot Fălcoi, a lor de moșie și de cumpărătoare, dreptū banī gata t^l 180, cu zapis de vânzare și cu boiari mărturiū.

Iară să-i mai fie lui ocină totu în satū în Coteana, iară funi 24, care le-aū cumpăratū ot Tudorū i bratū ego [=fratele lui] Statie, sni [=fiii] Ivanū ot Coteana, fiindū cumpărate de tatălū lorū de la boiarii ot Fălcoi. Iară să-i fie ocină totu în satu în Coteana, iară funi 2 p^l, ce le-aū fost cumpăratū ot Costandin i bratū ego Prodanū ot Coteana, cin fun[i] 26 p^l, în preț za tal. 210. Și așa, strângându-se aceaste 2 cumpărători za ocină totu la un locū, cea de la Vartolomei cu ceaste de la Tudorū i brat ego Statie, facū preste tot moșia în Coteana fun[i] 50, — care face suma za tal. — (*sic*). Dreptū ačasta și această moșie, cātă mai susū scrie, iară să-i fie de moșie.

Iară să-i mai fie boiarinului Domniei Meale moșia de la Florulū, de pre apa Vezii, ot sud Olt, toată moșia de preste totu hotarulū, de în câmpū, de în pădure, de în apa Vezii, cu vadū de moară, și cu siliștea satului, și cu totu venitulū, de în hotarū până în hotarū. Pentru că și ačastă moșie o aū cumpărat de la Papa Cluceariulū Drăgănesculū, snă Ivanū ot Milcovū, în prețū dreptū tal. 150, cu zapisū și cu mărturiū. Așijderea să-i mai fie b[oiarinului] D[omnii Meale] Costandinū Brâncoveanulū Vel Spăt[ariū] nește vii în dealul Bădeștilor la Gorganū, ce se ține de dealulū Piteștilor, ot sud Mușcel, și cu o dealniți den satū de în Bădești, — care vii le-aū cumpăratū de la Luca Slugeariul de în Rătești, cu case, cu jghiiaburi, cu vase și cu alte nămesti, dreptū banī gata t^l 600, cu zapisū de la mână ieī (?) de vânzare, și cu multă boiari mărturiū, pentru că aū vândutū acești boiari ce se numescū mai sus, aceastea moșii, rumăni, vii, cāte sântū scrise mai susū, totu cu banī gata boiarinului Domnii Meale Costandinū Brâncoveanulū Vel Spăt[ariū], cu zapise bune și adăvărate. Dreptū aceia am întăritū și Domnia Mea cu ačastī carte a Domniei Meale ca cu pace să le ție și de moșie să-i fie, lui și fiilorū lui, nepoților, strenepoților,

de baștină, neclătite și neschimbate în veacū să le fie. Ини ѡт кождо непоколѣним пореченію гспдтеми сеже ѿ сѣдѣтелѣ поставихъ гспдтеми келіци болѣри гсптеми: Barbulū Milesculū Vel Banū, Badea Bălăceanul Vel Vornicū, Barbul Bădeanul Vel Logofăt, Statie Vel Vist[iernic], Ghincea Bădeanul Vel Cluț[eritū], Cărstea Vel Postealnic, Papa Buicescul Vel Păh[arnic], Alexandru Vel Stolnic, — (*sic*) Vel Postelnic. Иис Șerban vtori Logofăt за печат гсд. И неписахъ азъ Radul Șufarul snă Gherghe Șufaruliū, в градъ въскрѣсѣхъ, в мѣца фѣвраріѣ дни двѣ. ѡт въплациеніа бѣ сав. гѣ ншгѡ ісѣ хрста ахпѣ, а ѡт ѿдама тѣченіѣ лт. зрчг. [Monogramă de aur, iscălitura Domnului; în colț iscălitura lui vtori Logofăt.]

V.

Invoială între Doamna Marica a lui Constantin-Vodă Brîncoveanu și ginerele ei Iordachi Crețulescu, cu privirea la partea ce va avea acesta din moștenirea răposatului Domn.

Ὁ Ἱερουσαλὴμ πατριάρχης Χρόσανθος ἐπιβεβαίωι. [Hrisant, patriarch de Ierusalim, întărește.]

Mariia Doamna a răp[o]satului Costandin-Vodă Basarab dat-am cartea această a noastră la mina dum[nea]lui Iordache Creț[u]lescu Vel Logofăt precum să să știe că, după ce, dar milostivii [Maicii lui] Dumnezeț, milostivindu să și asupra noastră și mîntuindu-ne dela mari și cumplete pedepse și patimi, iarăș ne-aū invrednicit cu mila Sfinții Sale de am venit cu toți ginerii miei la pămîntul nostru în țară, deci, văzîndu-î pă dum[nea]lor că ar fi rămas la mare lipsă și sărăcie, și, mai virtos, ajungînd casele dum[nea]lor la multă datorie și stingere, ca o mumă dar fiindu-mi milă de dum[nea]lor, și, mai virtos, temîndu-mă de Dumnezeț și de sufletul miei, m'am milostivit și am socotit ca să nu-î las pe dum[nea]lor în urma noastră obidiți și îngreueți cu datoriia și cu multe lacrimi, și mai virtos ca să nu suspine asupra sufletelor răp[o]satelor, am

socotit dar, în cită vreme voiū fi cu puțințel suflet, ca să odihnesc pe dum[nea]lor cu bună pace, precum ne-am și învoit într'acest chip, atit cu ceilalți ginerii miei, cit și cu dum[nea]lui: adică, afară din moșiile răp[ol]satului soțului mieū, și dintr'ale fii-miei Stancăi, și din case, din vii, din Țigani, din Ruminî, și afară din banî, care banî aū apucat de i-aū pus și i-aū așăzat soțul mieū la Țecă, afară dintr'acestū alte ce s'ar mai găsi și s'ar afla de ale răposatului mieū soț și de ale fiilor noștrii, căroră nu le-aū rămas dintr'inșii copii, orî banî, orî scule, argint și aur, lucru mișcător, unde să va afla și să va dovedi, aū aici în țară, aū într'altă părți date, așijderea și banii toți din Țara Ungurească ce avem încolo și banii căți vor fi la Veneția, însă banî nepuși la Țecă, acestea dar cite mai sus s'aū pomenit scule și banî, așa am socotit și am găsit cu dreptate și ne-am așăzat cu dum[nea]lor ginerii miei, învoindu-ne într'acest chip, adecă: întiiū dintr'aceste mai sus pomenite scule și banî, să iasă și să plătească toată datoriia noastră, care m'am îndatorit eū și am dat pentru partea mea la miria¹ t'—, însă făr de dobîndă. Așijderea să iasă și datoriia ginerilor miei, și a celor carii aū fost atuncî la acea patimă, de aū dat banî la mirie, iarăș făr de dobînda lor, dinpreună și zestrele fii-mii Bălașii, care zestre să să socotească și să să prețuiască de potriva zestrelor fii-mii Zmărandi, după cum scriū și zapisele noastre la mîna dum[nea]lor, iar dobînzile banilor să și le plătească fieșcare de unde vor avea, atit noi, cit și ginerii noștrii și ceilalți. Decî, după ce să vor plăti datoriile aceste toate,—dintr'aceste scule și banî ce vor mai răminea, să să facă în doă, și o parte să o iaū eū din preună cu nepotu-mieū Costandin Brincoveanu și cu nepoata-mea Mariuța, iar o parte să o ia dum[nea]lor ginerii, din preună cu nepotul nostru Șarban sin Costandin Ducăi-Vodă, să le înparță frățește: o parte să ia dum[nea]-lui Șarban Greceanu Vel Spăt[a]r și o parte dum[nea]-

¹ Statul turcesc.

lui Iordache Creț[u]lescu Vel Log[ofă]t și o parte dum[nea]lui Nicolae Roset Vel Paharnic și o parte dum[nea]lui Manolache biv Vel Agă și o parte dum[nea]lui Costand[in] Băleanu Vel Comis și o parte nepotă-mieș Șarban sin Costandin Ducăi-Vodă¹. Iar, cind s'ar întâmpla vre o discolie la mijloc, adevă a nu putea eși și a să lua banii ce avem în Țara Ungurească și banii cei slobozi ce-î avem la Veneția, ca să să inparță și să să plătească datoriile, precum mai sus am hotărît, atunci dar, cit pentru părți, vor fi dum[nea]lor de banii aceia răbdători, neavînd de unde să-î ia. Iar, cit pentru datoriile și zestrile fii-mii Bălașii, mă dau și rămiu iarăș platnică, să le plătesc dum[nea]lor dupe cum ne scrie zapisele la mina dum[nea]lor, de unde voi putea, din casa noastră, pentru că așa m'am așăzat și m'am învoit cu dum[nea]lor ginerii mieș, — fiind între noi la acest așez[ă]mînt al nostru prea-luminatul și prea-înnălțatul Domnul nostru Măriia Sa Io Ioan Voevod, din preună cu doi sfinți patriarși, Sfinția Sa părintele patriarh al Alexandrii Samuil și Sfinția Sa părintele patriarh al Sfîntului Ierusalim chir Hrisant și Sfinția Sa părintele Mitropolitul țării chir Mitrofan, și prea-cinstiții boeri, dum[nea]lui jupan Pană Negoescul Vel Ban Craleovschi, i Costandin Greceanu Vel Vornec i Matei Fălcoianu Vel Vistîjnic i Șarban Herăscul Vel Cluče[r] i Șarban Greceanu Vel Stolnic. Și, așa, fiind cu toții de față într'astă adunare, așa au ales și au socotit, hotărînd și Măriia Sa Vodă Domnul nostru, dinpreună cu sfinții părinți și cu dum[nea]lor boeri țării, ca cu alt nimic din cit s'au pomenit mai sus să nu aibă dum[nea]lor nici-o treabă nici-odată, fără de cit numai cu cele ce din bună voia mea am hotărît ca să aibă și dum[nea]lor părți. Iar alt cevaș să n'aibă dum[nea]lor nici-o voe a să mai scula și a mai scorni niscarva pricină, ori pentru ce, ori că voi fi eu cu viață, ori după moartea mea, ci să mușească toate dihoniiile și pri-

¹ Pentru familia Brîncoveanului, v. Iorga, *Documente privitoare la Constantin-Vodă Brâncoveanu* p. 155 și urm.; *Inscripții*, I, pp. 188—9 și Grecianu, *Cronica lui Radu Greceanu*, p. 267 și urm.

cinile dintre noi, rămîind fieștecare odihnit dupe această bună și creștinească socoteală ce s'aũ făcut și s'aũ hotărit, precum și mărturii s'aũ scris. Drept aceia dar și eu am dat acest al mieũ adevărat zapis la mina dum[nea]lui ginere-mieũ Iordache Creț[u]lescu Vel Logofăt, cu cele ce coprind întru el, precum s'aũ dat și celorlalți fieșcăruia la mîinile dum[nea]lor zapise osebite, ca să să ție și să să păzească bine, hotărit neclătite și nestrămutate de acum innainte, atît dăspre partea mea, cît și dăspre partea dum[nea]lui. Iar cine ar strica, după petrecaniia noastră, ceva dintr'acestea, aũ din niscarva jud[e]cători, aũ din neamul mieũ, aũ din nepoți, îi supuiũ supt înfricoșat bles-tem și jud[e]cată a lui Dumnezeu. Și, pentru mai adevărată credință, mi am pus numele și pecetea ca să să crează.

[Pecete.]

Iuni 17, l' 7225 [1717].

*Marica Doamna a răp[osa]t[u]lui
Costandin-Vodă Basarab.*

Această copiiie dă zapis, fiind scoasă din cuvânt în cuvânt și întocmai după cel adevărat zapis, am adevărit-o și noi cu iscălitura.

1804, Februarie 5.

Costandin Ghica Vel Logofăt.

VI.

*Invoială pentru moștenirea brîncovenească între
Iordachi Crețulescu, Manolachi Lambrinò, frații
Grecești, Marița Alexeanu și Constantin
Brîncoveanu.*

Scrisoarea noastră la mîna nepotului nostru Costandin Brîncoveanu precum să să știe că întărim această a noastră carte, ieũ Iordache Crețulescu Vel Dvornic, cu soția mea Safta și cu copiii miei, și ieũ Manolache Lambrino biv Vel Cluț[eriu], cu soția mea Balașa și cu copila mea, și ieũ Șarban Greț[eanu], împreună cu frate-mieũ Drăghici, și ieũ, Marița, fiica a răposatului Ștefan Brîncoveanu, ca să să știe că, după tocmeala și așăzămîntu care l-am făcut

cu răposata Măria Sa Doamna Marica Brâncoveanca, soacra noastră, după cum scriu și mărturisesc și cărțile Mării Sale, ce avem la mână noastră pentru părțile noastre, care dupe aceale cărți ne-au dat și dumnealui nepotu cărțile dumnealor la mână noastră, de adeverință, pentru clironomie și părțile noastre, oare din ce s'ar afla, den banii ce sânt puși la prea-înnălțata Cămara Chesaricească, jumătate de parte să fie a noastră, iar ceialaltă jumătate de parte să fie a dum[nealui] nepotului nostru Costandin Brâncovean[u], și dentr'astă parte a dumnealui ce s'aū venit, den partea aceasta a dumnealui a patra parte să ție și să stăpânească dumneaei nepoata noastră Mariuța, vara dum[nealui]. Așăjderea și den scule și argintării, lucruri mișcăt[oare] să va afla, iarăși să să înpartă în doaoă, pă jumătate să fie ale noastre, dentr'aceale scule și arginturi, și jumătate să fie ale dum[nealui] nepotului Costandin Brâncovean[u]. Însă dentr'ăaste ce aū venit jumătate de parte a dum[nealui], a patra parte să fie ale Mariuții, vearii dumnealui, afară den banii de la Veneția, ce sânt puși la Țeca, pentru că cu aceia nu avem treabă, și afară den moșăile dupeste Olt și de aicea, den vii, den Țig[ani], den vite,—care noi la aceaste parte nu avem,—fără numai aceale ce scriu cărțile, ce avem de la Măria Sa Doamna Marica Brâncoveanca la mâinele noastre. Decî de acum încolô să nu mai avem a face dumisale supărare pentru alt cevaș fără cât numai pentru sculele și arginturile ce aū rămas neînpărțite; care aceaste să avem a le ceare, și, pentru mai adevărată credință, am întărit dumnealui această scrisoare cu iscăliturile și peceteile noastre, ca să fie de mare credință în tot loc[ul].

Leat 7238 [1729-30].

Iordache Crețulescul [pecete ștearsă], Safta Cr[etuleasca] [pecete mică brîncovenească ștearsă], Manolache Lambrinô [pecete cu coroană între m e și un brad într'o cunună], Balașa Brânc[oveanu] [pecete cu coroană, ghirlandă și litere grecești neînțelese], Șerban Grecean[u] [pecete de modă apuseană, cu scut alb], Drăghicean Greceanu 3-ti Postelnic

[pecete cu „Dgh.“], Mariuța Alicxeanca [pecete cu vulturul cu două capete și A. M.].

VII.

Învoială pentru moștenirea brîncovenească între Iordachi Crețulescu și Costantin Brîncoveanu.

Ștefan Mitropolitul U[n]g[ro]vlahiei.

† Costandin Brîncovean[u] dat-am cartea mea de adevărîță la cinstită mîna unchiului mieu dumnealui tatii lui Iordache Creț[ul]lescul Vel Dvornic, precum să să știe că, mai denainte vreamă încă, trăind răposata moașă-mea, Măriia Sa Doamna Marica Brîncoveanca, avînd cu dumnealor cu toți unchiu mieu tocmeală și așăzămînt pentru rîndul clironomieu noastre, însă cu alte cărți ale Măriei Sale, date la mîna dumnealor, arătînd într'ânsele în ce chip și cum ne-am învoit și ne-am împărțit rămasele răposat[ul]ui mieu moș și al dumnealor socru, Măriei Sale Costandin prințipul Brîncoveanu, care aceale cărți ce s'aun dat dumnealor atuncea, le mărturisesc și ieu acuma și le adeverezu că sînt bune și dreapte, și bine date dumnealor cu toată inima noastră, ca ceale ce coprind într'ânsele să le ție și să le păzească, și să le lucreaze dumnealor cu bună pace. Drept aceia, dar, dumnealor unchiu căteș patru, anume dum[nealui] tata Iordache Crețulescul Vel Dvornic i dumnealui tata Manolache Lambrinò Vel Logofăt, i coconii dum[nealui] tatii lui Șarban Greț[eanu] Vel Spatar[iu]. i cocoanele dumnealui tatii lui Necolae Ros[e]t biv Vel Logofăt, avînd cu aceale cărți a-ș lua partea dum[nealor] pă jumătate, den toți banii noștri ce sînt puși cu dobîndă, la prea-înnălțata Cămară Chesăricească, am dat și ieu acuma dumisale aastă a mea adevărată carte, și scrisoare ca, den toată jumătatea de parte ce iaste a dumnealor mai sus numiți unchi, să-ș ia dumnealui de la prea-înnălțată Cămară a patrălea partea, ce i să face dumnealui, însă de la leat șapte mie doa sute patru-zeci [1731-2] innainte, și, cu aastă parte a dum-

nealui, cu dobânda ieî căt[ă] să va face, să facă dumnealui de acum înnainte cum va vrea, ca un stăpân, iar cu ceia-altă a noastră jumătate de parte, ce rămâne pe seama mea, denpreună și cu dumneaiei vară-mea Mariuța, fiica a unchi-mieî Măriei Sale Ștefan Brâncoveanu, să n'aibă dumnealor treabă, rămăind pă seama noastră. Pentru că așa ne-am învoit și ne-am așăzat cu dumnealor cu toți unchiî mieî, și den mai nainte vream și acuma, duple cum scriu și cărțile ceale de mai nainte de la moașă-mea, care sânt date la mâna dumnealor. Și, pentru mai adevărată credință, am întărit această scrisoare cu iscălitura și pecetea mea, ca să fie de mare credință.

Leat 7240 [1731-2].

Costandin Brâncovean[u],
nepotul lui Costandin prințipul Brâncoveanu.

[Pecete cu cerneală neagră, cu coroană peste două inimi străpunse; jos, flăcări.]

Barbul Mereșan Vel Dvo[rni]c, mărturie. Costandin Văc[ărescu] Vel Logofăt, mărturie. Costandin Dud[esc]u, biv Vel Spat[ariu], mărt[u]rie. Costandin Ram[a]dan Vel Vis[tiernic], mărturie. Grigorie Greceanul biv Vel Vist[tiernic], mărturie. Gavrilaşco biv Vel Postelnic, mărturie. Costandin Năst[u]rel, biv Vel Paharnic, mărturie. Κοσταντίνος Γγίλας, μάρτυρας. Mihaî Bărbătescul, biv Vel Sărd[ariu], mărturie. Barbul Vel Agă, mărturie. Mateî Cantacuzino biv Vel Agă, mărturie. Pater Angelus Franich, diffinitor et praesidens bucures[tiensi]s, testis, m. p. Nicolaus Wolff, testis, m. p. Dominicus de Bettera, testis. Gregorius Gryffski, testis ¹.

Într'o formă din 1-iū Maiū 7239 [1/31], i se zice lu Lambrinò: biv Vel Logofăt, și, după pomenirea copiilor lui Greceanu, se adauge: „i cocoanele dumneaiei mamîi Ancușii Brâncoveancăi“, în loc de a se zice: copiilor lui Roset; luarea banilor se prevede de la 7238 [1729], Novembre.

¹ Pentru unii din ei, v. vol. I-II din această culegere.

IX.

Altă formă a inoiei de mai sus.

Stefan Mitropolitul U[n]g[ro]vlahiei.

Costandin Brâncoveanu Vel Comis cu bună adevărîță dovedescă și întărescu aastă a mea adevărată carte la mână dumnealui tatii lui Iordache Crețulescu Vel Dvornic pentru partea răposatei dumneaiei soră-mii Mariuții, fiice a răposatului unchiului mieu Mării Sale Stefan beizadea Brâncoveanu[u], ce au avut ca să ia clironomie părintească de la mine, dentru a mea parte, care sânt aceaste, adecă den moșăi, den vii, den case, den Rumăni den Țigani, de aicea den țară și dupreste Olt, și den bani, de la Veneția i de la Cămara Chesariască i dentr' ale casii scule, bani, arginturi și ori pe unde ce să va mai afla, ca să ia în partea dumneaiei den partea mea, cea jumătate a patra parte, ce i s'au făcut dumneaiei, încă fiind cu viață, precum dovedescu mai bine în cealealte cărți de împărțală care s'au dat mai nainte, la mână dumnealor unchilor și verilor miei și la mână răposatii vară-mii Mariuții, și, întâmplându-se a să petreace dumneaiei din aastă lume fără de coconi, încă fiind cu viață, cu gura dumneaiei au rânduit și au împărțit aastă mai sus pomenită a dumneaiei toată parte de clironomie, ca un stăpân, duple cum scrie și dovedeaște toate pre anume în foia ce s'au însemnat după zisa dumneaiei; însă afară den ceale ce au lăsat soțului dumisale, cumnat[u]lui Costandin Alecseanu, și afară den ceale ce au lăsat și au dat danie pentru pomenire, au lăsat și mie toată partea dumneaiei den banii de la Veneția, t' 50.000, și den moșăi părintești, i den vii, Țigani, Rumăni, de aicea den țară i dupreste Olt, făcându-le în doao, pe jumătate mie, și pe jumătate dumnealor unchilor și verilor miei și mai multă treabă să nu mai aibu ieu cu cealealte ale dumneaiei carele au lăsată osebit unchilor și verilor miei dumneaiei; care sânt aceaste, adecă: toată parte dumisale den bani de la Cămara Chisaricească, den parte mea cea jumătate ce au

avut ca să iă dumneaiei, a patra parte. Așăjderea aū mai lăsat dumneaiei dumnealor unchilor și verilor miei și parte dumneaiei ce i s'aru veni den scule, den banī, den argint și orice s'ar mai afla dentr'ale casii. dentr'a mea jumătate de parte a patra parte; și cu aceste ieū treabă să nu aibu, ce încă să le daū toate și să le înparțū dumnealor unchilor și verilor miei, duple cum le-aū rânduit și le-aū hotărât dumneaiei. Drept aceiia dar, de vream ce aceste toate câte mai sus s'aū pomenit partea dumneaiei vară-mea Mariuții Brâncoveancăi, fiind toate pă seama mea coprinse, am rămas ca să le daū ieū dumnealor dentr'a mea parte, și pentru ačasta am socotit de am dat dumnealor unchilor și verilor miei osebite cărți la mână dumnealor și pentru înpărteala aceștii părți aī răposatii varii (*sic*) mele Mariuții Brâncoveancăi,—decī dumnealor să o înparță, făcându-o patru părți, adecă dumnealūi tata Iordache Crețulescul Vel Dvornic să iă o parte, dumnealūi tata Manolache Lambrinò Vel Ban o parte, și dumnealūi tata Necolae Ruset cu cocoanele dumnealūi o parte, i dumnealor veriū miei Șarban Grecean[u] i Drăghicean Greceanu o parte, și cu aceste părți să facă dumnealor ce vor vrea de acuma innainte, ca niște cliromi buni și stăpăni. Și cu ačastă a mea adevărată scrisoare, orī aicea în țară, orī într'alte părți streine, să aibă a-și căuta fieștecarele din dumnealor parte ce i s'aū făcut den parte răposatii vari-mii, Mariuții Brâncoveancăi, de la mine, precum mai sus dovedeaște, pentru că cu dreptate așa am hotărât și am întărit acestu al mieū zapis la mână dumnealūi. Și, pentru mai adevărată credință, iscălindu-mă, mi am pus peceate ca să să crează în tot loc[ul]. Septemvrie 1 dni, 1° 7242 [1739].

Costandin Brâncoveanu, Vel Com[fi]s.

[Pecete cu cerneală: două inimi străpunse, pe flacări, supt o cunună.]

XI.

*Declarație în această privință a lui Nicolae Roșet
și a ficeleor lui.*

Adecă eu, Neculae Ros[e]t, dănpreună cu ficele mele, anume Mariuța i Safta, dat-am această a noastră scrisoare dă adeverință la cinstită mână dumnealui nepotului nostru dumisale Costandin Brâncoveanul Vel Stolnic, precum să știe că, afară dănză zeastre care s'au fost luatu răposata soția mea Ancuța Brâncoveanca dă la răposatul socrumieș Măria Sa prințipul Costandin Voivod Brâncoveanul, avut-am și după petrecaniia Măriei Sale a luarea dănză casa, dănză rămasăle Măriei Sale parte dănză clironomie ce ni s'au căzut și noașă, duple cum ne-am tocmitu și ne-am așăzatu cu răposata soacra noastră Măria Sa Doamna Maria Brâncoveanca și cu dumnealui nepotul nostru Costandin Brâncoveanul Vel Stolnic, precum mai pă largu pentru toate, în ce chip, și cum, și dă unde, arată cartea Măriei Sale și ale dumisale, care să află la mâinile noastre. Deș, întâmplându-să după vremi a ne dăspărți noi dă către dumnealui și dă către neamul nostru, și petrecându-să și răposata soacra noastră Măria Sa Doamna Marica Brâncoveanca, și rămăind această a noastră parte dănză clironomie pre sama dumnealui nepotului nostru, dumisale Costandin Brâncoveanul Vel Stolnic, a fi dumnealui datorî a răspunde noașă această mai sus pomenită parte dănză clironomie, și, pentru dăpărtarea locului dăntre noi, neputându totdeauna ca să avem a face cu dumnealui, pentru această treabă a clironomiei, — noi, dăntre a noastră bună voie, dă niminî siliș, așa am socotitu mai bine dă m'am învoit și cu dumnealor ficele mele, Mariuța și Safta, dă ne-am așăzatu cu dumnealui nepotul nostru Costandin Brâncoveanul Vel Stolnic pentru toată partea noastră de clironomie, care clironomie am avut-o ca să luăm dănză Casa brâncovenească, dăntre aale răposatului socrului nostru Măriei Sale prințipului Costandin Voivod Brâncoveanul; și dăntre aale răposatei nepoatei noastre Mariuței Brâncoveancăi, fica răposatului Măriei Sale Ștefan

beizadea Brâncoveanul și, dănr'aale răposatelor cumnatelor meaale, Doamna Mariia i Stanca i Zmaragda Brâncoveancele, orice ale răposaților mai sus pomeniți, lucruri mișcătore și nemișcătore, ori acoale la dum[nealor] în Țara-Rumânească, aū aici la noi, în țara Ardealului, saū în Valahia Chesaricească, saū la Veneția, saū la Cămara Chesaričască, pân la un cap dă ață, dănr'aale lor aflându-să, noi cu acealea, dă acum înnainte treaabă să nu avem nimic, dă vreame ce ne-am așăzatu cu dumnealūi po banī gata, za florinț nemțăști 52.000, adecă fl. cinzeci și doaă dă mie, și, pre lângă această, să n'avem a ceare dă la dumnealūi să daū (*sic*) dobânzăle ceale trecute dă la Cămara Chesaričască, așăjderea și banii dă la Veneția cei nepuș la Țeca, care banī i-aū fost luat răposata soacră-noastră Măria Sa Doamna Maria Brâncoveanca dă i-aū dat la miriia otomanicească, plătind și alte multe datorii ale Casăi,— care datorii trebuia și acealea ca să iasă dăn Casa brâncovenească. Acum dar, dă vreame ce, dă toată socoteaala și voia noastră, făcându-să între noi acest bun așăzământu cu acest al nostru adevăraf zapis dă așăzământ la mână dumisale, ca dă acum înnainte ceale ce coprinde într'ânsul să fie neclintite și nestrămutate dă către noi și de către tot neamul nostru, inse să nu mai avem nimic a ceare în cătu vor fi odrasle dă dumnealūi nepotul nostru Costandin Brâncoveanul Vel Stolnic, după cum și luī Dumnezăū herbinte mă rog ca să le dea și să i le sporească. Iar, când ar lipsi, atuncea rămănem și noi cliromi, înpună cu alți, și dănpună cu acest al nostru zapisū și alte scrisorī căte am avutu pentru treaba cliromiei, atăta dă la dumnealūi, căt și dă la răposa[ta] Măriia Sa Doamna, le-am dat toate la mână dumnisale jupănului Cărștov Voicul, luănd și noi dă la dumnealūi sumă dă banī care mai sus s'aū pomenitu, adecă în nemțești 52.000, și, după ačasta, oricare dă[n] noi va mai scoate nesca[i] cărț, ori legate, ori dăzlegate, ori foi, ca să pomenească într'ânsele cătuș dă cătu pentru rândul acești cliromiei care ne-aam așăzat, la nič-o judecată să nu i să ție în

samă, ce să să spargă; pentru că așa ne-am așăzatu cu dum[nealu] înaintea multor vreadnice mărturi[ile] care să vor iscăli mai jos. Și, pentru mai adevărată credință, ne-am iscălit mai jos, puindu-ne și pecețele, ca să să crează în tot locul.

Dăn Sibii. Octomvrie 10° dni, l^a 1735.

N. conte de Ros[e]t.

Adeverez [pecete cu coroană și scut [șters], sprijinit de doi lei]; C. Arget[o]ianul adeverezu [pecete cu scut supt coif și Κωσ. Αρ.], M[i]h[a]i Arget[o]ianul Post[elnic] [pecete ovală ștearsă]; B. comte de Circoürt [pecete]; Safta, cont[e]s[ă] de Țircuru, născută conte[să] de Ros[e]t.

Praesentem conventionem praelectam, visis partium contri-
buentium subscriptionibus et sigillis, requisitus etiam
hisce eisdem fidem attribuo sub subscriptione mea et
sigillo. Cibinii, 1° 9^{bris} 1735.

Petrus Dobra¹.

[Pecete neagră, cu inițiale împleticite.]

XI.

*Învoială în această privință între Constantin
Brîncoveanu Logofătul și ceilalți moștenitori ai lui
Constantin-Vodă.*

‘Ο Οὐγγροβλαχίας Νεόφυτος ἐπιβεβαίωι.

Printr’astă carte a noastră adăvărăm noi, Radul Cre-
ț[ulescu] biv Vel Stolnic i Costandin Crețulescu Vel Spăt[ariu]
i Toma Creț[ulescu] Vel Cluč[eriu] i Nicolae Creț[ulescu] biv
Vel Med[e]l[nicer] la mână dumnealui vărului nostru, dum-
nealui Costandin Brâncovean[u] biv Vel Logofăt, pentru
că, avându noi a lua din dobânzile banilor de la Cămara
Chesaricească pe an florinți nemțești 1836 p¹, potr[onici] 5,
precum arată și cartea dumnealui care o au dat la mână

¹ Asupra căruia, v. vol. XI, tabla.

dumneaei răposatîi Dumnița Safta, muma noastră, încă de cându era dumneaei cu viață, asupra boaliî dumneaei, de sântu acum ani 6, adecă de la leat 1747, Ghenarie 1 dni, până acum la sfârșătul anului acestuia, adecă la leat 1752, noi nu am mai trimis cu cartea aceia a dumnealui ca să ne luom dobânzile banilor în fieștecare an, după suma ce arată mai sus (temându-ne ca să nu să petreacă acea carte), și, până acum fiind fel de fel de pricinî între noi, pentru această sumă de bani care să coprinde într'acești 6 ani, adecă până la începutul anului 1753, Ghenarie 1 dni, florinți nemțești 11.019, potr[onicî] 30, acum, întrādu mijlocitor prea-sfințitul Mitropolit țarāi noastre chir Neofit și dumnealor veliți boiari, care mai jos să vor iscāli, aū luat asupra dumnealui ca să stea nepristan ca să ne vie acești bani ce mai sus arată. Însă, scăzāndu-să den toată suma banilor pentru cheltuialile ceale obicinuite ale Cămārii încă zloț 390, potronici 30, iar ceialaltî bani toți deplin să vie în mână noastră într'acest fel, făgāduindu-să ca, pān la sfârșătul lunii aceștiia a lui Noemvrie, să ne vie dobānda banilor de 2 ani, iar pentru acei 4 ani pān la sfârșătul lunii viitoare a lui Ghenarie 1753, ca pānă atunci să ni să îplinească toată suma banilor ce scrie mai sus; iar de la acest l^e 1753 de atunci înnainte să aibā dumnealui a ne dāspărți partea noastră den partea dumnealui. Însă capetile pe cât ni să va face la suma dobānzii aceștiia, adecă la 1836 p^l, potronici 5, și să le așeze pe numele nostru, aducāndu-ne scrisoarea întārită cu iscāliture și pecetea Cămārii Împārātești, ca să știm să ne luom această dobāndă și sumă la florinți în toți ani, făcāndu-ne desāvārșāt dāspărțire den partea dumnealui. Iar, de carea cumva, trimițādu noi cu acea carte a dumnealui ca să ne luom această dobāndă a banilor la vremea cea orānduită, s'ar întāmpla vre o pricinuire de a nu să da banii întru încunșurarea anului dentāi de la Cāmāră, să aibā dumnealui a răspunde și a indrepta acea pricină. Iar, după ce ne va aduce dumnealui acea carte, și ne vom lua banii în anul cel de'ntāi fār de pricină, atunci să avem a-i da dumnealui o carte

a dumnealui de la leat 7240 [1731-2] și cartea exofliticon¹ de l[a] leat 1747, ce au făcut-o dumnealui la mână dumneaei răposatei mami, și la mână noastră, și dumnealui să ne dea cartea exofliticon a dumneaei răposatii mami și a noastră, ce iaste de la acest vâleat, dată la mână dumnealui, — fără numai să oprim cartea răposatii Doamnei Maricăi, moașii noastre, și această carte, și să avem a da la mână dumnealui alt exofliticon, și dumnealui la mână noastră, de întărirea așazământului înpărțelii, — că așa ne-am așăzat între noi.

Noemvrie 22 dni, l^o 1752.

R[a]d[u] Cr[e]șulescu biv Vel Stolnic; *Costandin Br[ăncoveanu]* Vel Spăt[ariu]; *Toma Cr[e]șulescu* Vel Cluș[ariu]; *Nicolae Cr[e]șulescu* biv Vel Medel[nicariu]; *Barbul Văc[ă]r[escu]* biv Vel Ban, mărturie; *I. Ros[e]t* Vel Ban, mart[urie]; *Șt. Văc[ă]rescu* Vel Logof[ăt], mărt[urie].

[Formă corespunzătoare din partea Brîncoveanului. Nu iscălesc în ea Creșuleștii.]

XII.

Sinet al lui Nicolae Brîncoveanu către Toma Creșulescu.

Adev[e]rezu cu scrisoarea mea la mână dum[isal]i tatăl Tomii Creșulescu precum să știe că, fiind frate-mie, Manolache dator cu zapis t^l 1.718, adică o mie șapte sute optusprezece, dela leat 1767, Iulie 1, cu dobândă, la pungă pă lună pă t^l șapte, m'am rugatu de dumn[ea]lui, și pentru hatâr[ul] mieu au priimitu ca să-i plătesc dobânda capetelor de atunci până acum, câtu s'au făcut; care dobândă i-am și plătitu. Iar, pentru capete, să-i fac zapis[ul] mieu de datorie bun, cu soroc pân în trei luni. De care și pentru aceasta au priimitu, și i-am datu acest zapis al mieu de adevărînță la mână dumn[ea]lui pentru t^l o mie

¹ De încheiere.

șapte sute optsprezece, ca, la soroc[ul] ce am zis mai sus, să aibu a-î da dumn[ea]lui bani cu mulțămită, și m'am așăzatu cu dumn[ea]lui să-î dau și dobândă pă lună câte t' cinci. Decî la numitu soroc atăta capetele călî și dobânda să aibu a-î da dumisalea, făr de nici-o zăticneaală. Și pentru adevărată credință am întărit acestu zăpis cu iscălitura și pecetea mea, ca să fie de adevărință la mîna dumisalea.

1769, Fevruarie 10.

Nicolae Brîncoveanu, adeverez.

[Pecete neagră cu coroană și trei scuturi — două inimi străpunse — și inițialele latine C[t.] Bv.]

Gheorghe Bălș(?), Pah[arnic](?), mărturie.

[V°:] 1769, Avgust 21. 1.718 t', cât scrie în zăpis, însă capetele, i-am luat prin mîna chir Hristiî, iar t' 100 dobân[da] aû rămas.

I-am luat și acești t' 100, fiind aici în Brașov, prin măn[a] lui Alecsandru Lăm[o]tesc[u], log[o]fet[ul] dumn[ea]lui, în luna lui Iulie 23 dni, 1771.

XIII.

Poruncă a lui Manolachi Brîncoveanu către o circiumăreasă, pentru vînzare de vin.

[Copie.]

Țiie, Miro, cărciumăroaso, aici ne înștiințăm că vinzi vinul unora și altora în pivnița noastră dăl[a] Tărgoviște, dă lîngă Sfînta Vineri. Ci iată că-ți poruncim, fiindcă acum dăocamdată nu avem vin al nostru ca să punem, am dat această pivniță dumn[ea]lui Săr[da]r[ul]ui Dimitrache Papazoolu, ca să vînză vinul dumisale, până cînd vom pune vinul nostru. Aăsta.

1784, Iunie 18.

Manolache Brîncoveanu.

XV.

Carte domnească pentru scutirea de unele dăjdi a lui Nicolae Brîncoveanu.

6 April 1793. Alexandru Constandin Muruz-Vodă. Pentru „Nicolae Brîncoveanu Vel Vist[ier], carele, fiind den

famelie domnească și din cele mai cunoscute neamuri ale țării, cu cuviință am socotit a-l împărtașa din domneștile noastre mill, spre oareșicare ajutoru al dumisale, mai alesu pentru silința, credința și ostelile ce au cheltuit după vremi, cum și acum, în vremea Domnii Noastre, spre slujbele țării și săvârșirea împărăteștilor porunci și pentru sadacatulul celu săditu în inima dumisale către prea-pu-ternica și hrănitorea Împărăție, care cu cuviință s'au arătat în vremea trecutei răzmirițe, și pentru slujba ce au arătat atuncea cându era împărăteasca ordie la Rușcuc, și, printr'astă a noastră domnească carte poruncim Casa dumn[ealui] să fie p[u]rura întru totu ertată de toate dăjdiile domnești, de oeritu, de văcăriu, cându să va întâmpla, de dijmăritu și de vinăricu, aşajderea și de dăjdiile care după vremi, trebuința fiind, să aruncă pă veliți boeri, dumn[ea]lui să fie slobod și dă acestea. Asemenea și pentru trebuința și poslușaniia casii dumisale să aibă a ținea lude una sută, scutiți de toate dăjdiile Visterii, cărora să li să dea pecetluiturile Domniei Mele, după cum sântu și toți ceilalți scutelnici boerești,— pentru că acest ajutoru l-au avutu dumnealui și de la alți d'innaintea noastră trecuți frați Domni.... 1793, April 6.

[Monogramă cu roșu, iscălitură; pecete din 1793, cu ambele steme și 'Αλ. Κοτ. Μρ. ΒΒ.], Vel Vistier.

[Sus, scrie, pecetluind încă odată, grecește, Domnul:]
 'Επικυροῦμεν διὰ τῆς παρούσης ἡμετέρας αὐθεντικῆς σφραγίδος τὰ ἐν τῷ παρόντι ἡμετέρῳ αὐθεντικῷ χρυσοδοῦλλῳ ἐν τῇ ἐτῇ ἡμετέρᾳ ἡγεμονίᾳ τῆς τῷ Ἰουνίου καὶ 24¹.

XV.

Plângere a Crețuleștilor asupra Brîncovenilor pentru vechea moștenire a lui Constantin-Vodă.

Petiție grecească a Crețuleștilor : Manolachi Banul, Istrate Logofătul, Constantin Logofătul, Ralița, soția răposatului

¹ „Întărim prin cea de față domnească pecete a noastră cele cuprinse în acest hrisov domnesc al nostru, în a doua Domnie a noastră în Țara-Românească, la anul 1799, Iunie 24.”

Clucer Iordachi, cu fiul ei, pentru procesul lor cu Brîncovenii.

La 20 Mart 1804, Domnul poruncește Mitropolitului și boierilor: Dimitrache Ghica Ban, Dumitrașco Racoviță biv Vel Ban, Costache Ghica biv Vel Ban, „epistatul al Logofeșilor Mari“, Goleșcul Vel Dvornic de Țara-de-sus, Constandin Știrbeiu biv Vel Logofăt, Barbu Văcărescul biv Vel Clucer, Dimitrache Fotache, „judecătorul de la Depart[a]mentul de opt“, biv Vel Căminarul Nestor, biv Vel Paharnicul Varlaam, „judecătorul de la depart[a]mentul da șapte“, să cerceteze. „Pentru care Domniia Mea, nepof-tindă a vedea pe dumn[ea]lor purtindu-să în judecată, fiind amîndooă părțile boeri mari și judecători, am zis dum[n]ea]lor boierilor Brîncoveni ca, de știu că au dum[n]ea]lor boeri Crețulești dreptaate la cererea ce fac însuș[i] între dumn[ea]lor și prin mijlocirea Preasfinții Sale Mitropoli-tului, sau și a altor obraze, să găsească tropusul învuirii și al îndreptării între dumn[ea]lor, ca să nu ajungă treaba în judecată; am văzut însă pă dumn[ea]lor boerii Brîncoveni dăpărtindu-să cu totul și înpotrivindu-să la cererea dum-n[ea]lor boierilor Crețulești, provalisindu-ne și cuvîntul pa-ragrafii pentru vremea ce au trecut, și cu aceasta n'au stătut mijloc dă vre-o învoire a să face între dumn[ea]lor.“ Crețuleștii făcuse cerere și la întâia Domnie a lui Ale-xandru-Vodă Ipsilant.

[Pecete octogonală cu ambele steme.]

XVI.

Anaforă în acest proces.

8 Maiu 1806. Anaforă pentru procesul dintre Crețulești: Banul Manolache, Logofătul Istrate, Logofătul Costandin și „Ralița Crețuleasca, soția răposatului Cluș[a]r Iordache Crețulescu, împreună cu fii dumnei“, cu Brîncovenii: Banul Niculaie și Vornicul Grigore, fiul celui d'întăiu, pentru moș-tenirea dela *Teca* a lui Constantin-Vodă. Se înșiră dove-zile Crețuleștilor. „Al treilea carte au arătat a răposatului Costandin Brîncovean[u] Vel Cluș[e]r[u] cu pecetea dum-

[nea]lui, iscăliți mijlocitori: părintele Sidis Daniil, duhovnicul amândurora casălor, și dumn[ea]lui Cămărașul Panait Murezini, la mână răposatii Domnii Săfticăi Crețulească i a coconilor ei, verilor dumn[ea]lui, în care pomenește dă dooă cărți ce s'aũ zis mai sus, cu l' 7225 [1717—8], a Doamnei Maricăi și cartea dumn[ea]lui dă la l' 7240 [1731—2], ca până la veleat 7255 [1846—7], t' 1836 ± (*sic*) florinți, poturi 5, dobândă pă în (?) partea lor dă la Cămara Chesaricească i-aũ plătit dumn[nea]lui cu mână sa la dumn[ea]lor, iar de acumũ înainte s'aũ aşăzat ca cu cartea ačasta să o iă însuș[i] dumn[ea]lor dă la Cămara Chesaricească, și cartea ačasta să fie desăvârșit exofliticon între dănși.

Al patrălea carte aũ arătat a răposatului Costandin Brâncovean[u] biv Vel Logofăt, cu trei mărturii: Barbul Văcărescul Vel Ban, I. Roset Vel Banũ i Ștefanũ Văcărescul Velũ Logofăt, întărită și dă părintele Neofit Mitropolitul țari, cu l' 1752, Noemvrie 22, la mână dumn[ea]lor verilor dumn[nea]lui, adică: Rad[u] Crețulescu biv Vel Stolnic i Costandin Crețulescu biv Vel Spătarũ i Toma Creț[u]lescu Vel Cluče[r] și Nicolaie Crețulescu biv Vel Medelnic[e]r, pentru că, având dumn[nea]lor a lua dăn dobânzile banilor dă la Cămara Chesaricească pă anũ florinți nemțești 1836 ±, poturi 5, după care să dedese răposatii Domniți Saftii la l' 1747, Ghenarie 1,— cu care carte făcea aşăzământ să-și iă dumn[ea]lor însuși partea dă la Cămara Împărătească, strică acel aşăzământ și să încarcă dumn[ea]lui răposatul Costandin Brâncovean[u] Vel Logofăt să le plătească t' 11.019 florinți nemțești, poturi 30, dobândă pă 6 anĩ, pă partea dumn[ea]lor, ce n'aũ luat, adică dă la l' 47 pân la 52, scoțând cheltuelile cele obișnuite ale Cămări, zloți 390, poturi 30, și să mai încarcă ca partea lor să o aşaze dumn[ea]lui pă numele dumn[nea]lor la Cămara Împărătească, aducându-le scrisoare întărită cu iscă[li]tura și pecetea Cămări Împărătești, ca să fie și să-și iă acestă sumă de florinți în toți ani, făcându-le dăsăvârșit dăspărțire din partea răposatului. A cincilea carte aũ arătat grecească, iscălită Manolache Brâncoveanu, cu pe-

ceatea dum[nea]lui, cu l¹ 1768, Avgust 20, în care scriie că, dă vreme ce s'aũ făcut cărți între dum[nea]lui și între fratele dum[nea]lui, Cluț[e]r[ul] Niculaie, ca să-și stăpânească fieșcarele dăntre dum[nea]lor jumătate parte din strămoșăscul capital ce aũ la Țeca Bečului, întru care capital are și dum[nea]lor boeri Creț[u]lești parte; însă dum[nea]lui Banul Thomița, dumnealui Vel Vornic Costandin și Iordache fečorul Rad[u]lui, și iaũ dobânda capitalului, și, dă vreme că cel mai jos iscălit aũ priimit după înpărteala cea d'intăi a plăti către dum[nea]lui Banul Thomița dobânda anului, cum și către dum[nea]lui Iordache jumătate dă bani de acuma, — pentru această dar să făgădueste cu această carte a-ı plăti dum[nea]lor dobânzile, anume după soma ce ese dă la Țecă; asemenea și fratele dum[nea]lui Cluț[e]r[ul] este îndatorit a plăti dobânda anului la dum[nea]lui Vevor[ni]c Costandin, întreagă, și jumătate la Iordach[i] Crelulescu. Aũ mai arătat dum[nea]lor boeri Creț[u]lești și o copie după un pitac al Mării Sale Domnului părintele Mării Sale ce scriie la Măriia Ta, în care să coprinde că, pentru această datoriie, după jălbile ce aũ dat dum[nea]lor boeri Crețulești, s'aũ întrebat dum[nea]lui Banul Niculaie Brâncovean[u], și nu aũ tăgăduit, fără numai aũ zis că acumũ nu are dă unde să-ı răspunză, iar mai cu vreme ıi va plăti și că, la al doilea Domniie, fiindũ scurtă, nu s'aũ făcut nici-o energhiie.

Dum[nea]lor boeri Brâncoveni răspund că răposata Maria Doamna aũ făcut diiată, întru care amintește toate câte aũ făcut în cartea sa ce arată dum[nea]lor boeri Crețulești, din care rămăne toată această datoriie achiros¹; care diiată este numai cu pecetea, neavând nici iscălitura Doamnei, nici iscălitură dă marturi, nici veleat, iar, pentru pitac, răspunde dum[nea]lui Banul Manolache Brâncovean[u] că, dă s'aũ și întrebat frate-săũ, dum[nea]lui nu are nici-o știință, și poate să fi făcut vre o vorbă în cabinet dă datoriia aceasta, numai a răposatului frăține-săũ, necoprinzându-o într'acea

¹ Fără preț.

vorbă, Banul Manolache nefiind acolo. Al treilea țidulele plății (*sic*) sânt până la l' 1772, și dă atunci sânt anii 32, cu care să împlinește și trece paragrafia cea mare. Al patrulea, această dreptate a dum[n]ea]lor boerilor Crețulești era un dar, iar nu o dreptate cu temei, și, luându-o Împărăția cu urgie, vânzându-să Țeca dă nevoie, și, luându-să banii dă frate-său, s'aun dat la miriia, n'aun mai rămas la casele dum[n]ea]lor nimic. Și s'aun ștersu acea umbră dă dreptate ce avea mai nainte dum[n]ea]lor boeri Creț[u]lești.

La acestea răspund dum[n]ea]lor boeri Creț[u]lești, întâi că acea carte ce o numesc diiată, neavând iscălitură, nici marturi, nici velleat, numai pă o pecete ce aun rămas în mână clironomilor, nu are nici-o putere și chiros [χαίρος, prilej], căci, dă ar fi avut vre-un chiros, putea dum[n]ea]lor boeri Brâncoveni să o arate dă atunci, fiind în casile dum[n]ea]lor, iar nu tocmai acum; ci datoriiia această ce o pretendiriesc dum[n]ea]lor din țara asta, așazământul clironomului răposatului Costandin Brâncov[eanu], carele aun fost și în vârstă, și boeră mare, fără dă nici-o judecată, nici silă, ci dă bună voia dumisale s'aun dat platnic cu atâtea cărți, și aun și plătit, și clironomi dum[n]ea]lui asemenea s'aun dat platnici, și aun plătit dă dobândă; cum pot scăpa dar dă datoriiie fără dă nici-un sinet? Al doilea, la pitac: Răspunde dum[n]ea]lor boeri Crețulești că zisa unui Domn că, după jalba dum[n]ea]lor boerilor Creț[u]lești, s'aun întreat dum[n]ea]lui Banul Nicolaie Brâncovean[u], și n'aun tăgăduit datoriiia, este dovadă dăplină, și nu mai încapă cât dă puțină împotrivire. La al treilea, răspunde că paragrafia nu să începe dă la țidulele dă plată, ci dă la pornirea jălbi, din care nu să împlinește anii dă paragrafia cea mare, — sânt dar datorii dum[n]ea]lor a plăti capetele și dobândă după cum să așternu în dosul anaforali. La al patrulea, răspunde că nu are nici-o urgie asupra dum[n]ea]lor boerilor Brâncoveni, ci pricina aun fost între Cozlicean[u] și între dum[n]ea]lor boeri Brâncoveni pentru un zapis plaston [plastografiat], care zapis, rămăind moștenire la miriie, s'aun cerut banii, iar nu

urgii dă altă pricină, și nici banii Țecăi nu i-au luat numai dum[nea]lui Banul Niculaie Brânc[o]v[eanu], că nu putea să-i iă, căci Nemți, unde sânt doi creditorî, nu plătesc la unul, ci plătesc la amândoi cu bune dovezi, mai ales la Cămara Împărătească. [Boierii hotăresc a se plăti. Nu se primește *paragrafia*, și, pentru că „pricina este cunoscută ca deplină”; citate „cărțile împărătești”, cartea 68, titlurile 14 și 15, în grecește.]

[Socoteală:] 61.216 t^l, 80 bani, sânt capetele ce au fost în țeară.

58.768 t^l — dobânda în 32 ani, dă la l^t 1772 până la l^t 1804, pă ani câte t^l 1836.60, pe t^l 3, pă an la sută.

[Iscălesc:] Ὁ Οὐγγροβλαχίας Δοσίθεος. Iosif Argeș. . . . Buz[ău], Dim[itrie] Ban. [Două iscălituri neînțelese.] R[adu] G[olescu] biv Vel Vor[ni]c, Vel Logt., Bar[bu] Văc[ărescu], biv Vornic. Δημήτριος Κλουτζέρης. D. Varlam (?),

TABLA NUMELOR¹.

A.

- Aga Statie, 59 (54).
 Alămănești (sat), 59 (54). V. și Alimănești.
 Albești (sat), 77 (77), 78 (78).
 Alexandria (patriarhul Samuil de), 332.
 Alexianu (ginelele lui Ștefan Brincoveanu), 335 (6).
 Alimăneștii-de-sus (sat, 91-2 (97).
 Alun (sat), 312 (55).
 Amărăștii (deal cu vie), 62 (57).
 Aniniș (sat), 290 (7).
 Antonie-Vodă (din Popești), 325 (3).
 Ardeal, 340.
 Argeș (mănăstire), 187 u., 212 (4). (egumeni de: Nicodim), 187 (1), 190-1 (7-8), 198-200 (1-2), 222 (21), 230 (33) (episcopii), 152-3 (155-6). (Ilarion, episcop de), 313 u. (58). (Ioșif), 350. (protopopia de), 211 u. (ispravnicii de), 189-90 (6), 270-1 (37). (logofeți din), 219 (17), 231 (35).
 Argetoianu (Constantin), 341 (10). (Mihail), 341 (10).
 Arnăuți, 148 (151).
 Arnota (mănăstire), 124 (124), 125-6 (126), 294 (12) (egumenul Ilarion de), 76 (75). (egumenul Ștefan), 279 (54). (satul), 129, 255 (18).

B.

- Băbeanu (familie), 298 (23).
 Băcești (sat), 293 (11).
 Bădești (deal cu vie), 3.
 Baia-de-fier (sat), 21, 25, 27 (23), 30, 32 (27), 35, 37, 84 (87), 87 (92), 122 (123), 149, 154-5 (157).
 Bălăceanu (Gheorghe), 104 (107). (Maria), 124 (125).
 Bălăcescu (familia), 289 (6).
 Băleanu (Constantin), 332. (Gri-gore), 18, 33 (28), 35, 271-2 (38). (Ioan), 60, 89, 297 (20).
 Bălescu (munte), 96 (102), 110-2 (113), 113 (115), 163 (173), 169-70 (181).
 Balș (?) (Gheorghe), 344 (12).
 Bălțeanu, Bîlțeanu (Constantin), 173 (185). (Gligorașco), 178 (194).
 Bălteni (sat), 72 (68), 75-6 (74), 76 (75).

¹ N. B. Nu se cuprinde Prefața.

- Bani (Manolachi), 195 (3). (Matei), 59 (52), 62 (57).
- Bătoșani, Botășani (sat), 47 (38), 129.
- Bărbătescu (familie), 308-9 (49), 336.
- Bărbătești (sat), 240, 267-8 (33), 289 (6).
- Bărceci (munte), 167 (176).
- Barogeani (sat), 122 (123).
- Bărzotei (sat), 87 (92).
- Belciugatul, Belciugate (sat), 130 (131).
- Bengescu (familie), 290 (7). Constantin, 148 (151). (Staicu), 60.
- Berbescu (familie), 298-9 (26), 301 (32), 302 (34).
- Berbești (sat), 75 (73), 75-6 (114), 118 (118), 201-2 (1, 4), 204 u. (7), 294-5 (14-5), 296 u., 307 (45).
- Bettera (Dominic), 336.
- Bibescu (Catinca), 179 u. (Damian), 179 u. (Gheorghe-Vodă), 196.
- Bîrsescu (familia), 15, 17 (11), 16, 100, 289 (6).
- Birșești (sat), 204 (7).
- Bistrița (mănăstire olteană), 25, 29 (25), 38 (32), 44 (35), 46 (37), 92 (9), 125-6 (126), 168 (179), 181-2 (190), 204 (7). (egumeni de), 40 (32). (egumenul Antonie), 76 (75). (egumenul Ștefan), 94. (arhimandritul Mihail), 115. (vama), 130 (131).
- Bleî, Bleicî (sat), 79 (80), 248.
- Blidarî (sat), 79 (80).
- Bodești (sat), 268 (34), 270 (36), 273 (40), 276 (46), 278 (50), 283-4 (67). (schit), 191 u. (1 u.), 273 (41), 303 (36).
- Bogdănești (sat), 255 (18), 299 (26).
- Borești (?) (sat), 230 (34).
- Borușești (sat), 101-2 (106), 123.
- Boșomegi (sat), 204 (7), 290 (7).
- Brădescu (Constantin), 298 (23).
- Brădet (sat), 70 (67).
- Brăiloiu (Anița), 273 (41). (Barbu), 15-6, 267-8 (33). (Constantin), 159 (165), 160 (167), 175-6, 189, 298 (23, 25). (Cornea), 291-2 (8). (Dincă), 136 (140). (Dositei), 60. (Grigore), 313 (56). (Matei), 273 (41). (Todori), 298 (25). (Toma), 84 (87).
- Brașov, 344 (12).
- Brătășanu (familie), 187 (2), 188 (3), 192-3 (2).
- Brătianî (sat), 70 (67).
- Bratovoiești. Brativoiești (sat), 87-8, 109-10 (111-2), 119 (120), 130 (132), 145.
- Bratul (logofătul, nepotul episcopului Damaschin de Rîmnic), 23 (20), 38 (32).
- Brinci (localitate), 269.
- Brîncoveanu (familia), 319 u. (Ancuța), 336. (Balașa), 331-2, 333 (6). (Constantin-Vodă), 3, 4-5 (2-4), 6, 9-10 (6), 11-2 (7), 245-6 (11), 253 (14), 263-4 (28), 264-5 (9), 299 (26), 325 u., 339. (Constantin, nepotul de fiu al precedentului), 333 u. (Grigore), 163-4 (174), 173-4 (186), 346 u. (16). (Manolachi), 343 u. (Marica Doamna), 330 u. 340. (Marița, fiica lui Ștefan), 333 (6), 336 u. (Nicolae), 344 u., 346 u. (16). (Preda), 319 u., 326. (Smaranda Domnița), 340. (Stanca Domnița), 331, 340.
- Brîncoveni (sat), 11-2, 273-4 (42), 196 (4).
- Brîncoveni (mănăstire), 177 (131), 193 u. (egumenul Ghenadie Bodescu), 193-5 (1-3).

- Broșteni (sat), 193 (1).
 Bucium (sat), 119. V. și Buciumi.
 Buciumeni (sat), 123.
 Buciumi (sat), 124 (124).
 Bucșănescu (Mincu), 229 (32). (Sandu), 213-4 (7), 227 (29), 229 (32), 231 (35), 232 (37).
 București, 86 (88), 113 (118), 115, 134 (136), 154, 164, 211 (1), 215 (9), 219 (18), 231 (36), 239 (1), 242 (6), 249 (12), 261, 262 (25), 300 (300), 308 (46). (Mitropolia și Radu-Vodă), 311 (52). (negustori din), 292 (10). (stărostea de negustori din), 244 (9). („sud“), 306 (42).
 Budești (sat), 79 (80), 271 (37).
 Budoiu (sat), 117 (118), 203 (4), 204 (7).
 Budurești (sat), 278 (50).
 Bujoreanu (familia), 194, 273 (41), 274-5 (43), 282-3 (64, 289 (6), 303 (36). (Radu), 193 (1).
 Bujoreni (sat), 17.
 Bujori (deal cu vie), 130 (132).
 Burbătești (sat), 17.
 Butari (sat), 103 (106).
 Buzescul (Clucerul Radu, și familia lui), 242 (7).

C.

- Cacaleți (sat), 82 (85), 109-10 (111-2), 119 (120), 130 (132).
 Cacova (sat), 16, 61 (55), 274 (43), 239 (3).
 Caimacamii (de Craiova), 65-6 (62), 120-1 (120-1), 133 (135) 138, 145-6 u. (150), 146 u. (151), 148 (152), 156-7 (159-61), 171-3 (184-5), 195 (3).
 Calul (sat), 205.
 Cantacuzino (Constantin Stolnicul), 12. (Constantin Caimacamul), 182 (198). (Gheorghe Banul), 20 (16), 33 (28), 141-3 (35). (Matei Banul), 336. (Pirvu), 227-9 (29-32). (Șerban-Vodă), 325 u. (11). (Ștefan-Vodă), 14 (9). (Toma), 304 (36).
 Capudan-Pași, 157 (162).
 Caragea (Costachi), 145. (Nicolae-Vodă), 109-10 (111-2), 112-3 (114), 119 (120), 166 (176). (Iancu), 156-7 (159-60).
 Cărbunești (sat), 263 (27), 275 (45).
 Cărpeni (sat), 204 (7).
 Cărstănești (sat), 274 (43).
 Căzănescu (familie), 16, 289 (6).
 Căzănești (sat), 79 (80), 88 (92), 91 (97), 97 (104), 124 (124), 205, 242 (7).
 Cerbureni (sat), 92 (97), 225 (26).
 Cereți (sat), 109 (111).
 Cernădia (sat), 111, 290 (7).
 Cernătești (sat), 62 (58).
 Cerneți (oraș), 130 (131). (polcovnic de), 204 (7).
 Chicenii (sat), 321-2.
 Cimpulung, 25. (mănăstirea; și egumenul Antim), 196.
 Cimpul-Mare (sat), 123, 129.
 Cineni (șchelă), 177 (190).
 Circourt (contele și soția sa, Safia Roset), 341 (10).
 Cireș (sat), 295 (14).
 Cirligeni (sat), 205, 296 (18).
 Cislădie (sat), 290 (7).
 Ciutești (sat), 73 (70), 92 (97).
 Clucerul (Alexandru), 154-5 (157).
 Cobșor (sat), 290 (7).
 Coburg (principele de), 130-1 (132-3).
 Cocorești (sat), 264 (28), 323.

- Codreanu (Dimitrie), 84 (87).
 Cojești (sat), 111-2 (7), 130 (131).
 Colibași (sat), 47, 205.
 Coltești (sat), 292 (22).
 Comăneanu (Radu), 66 (62).
 Comănești (sat), 298 (24).
 Constantin-Vodă Șerban, 324-5 (2).
 Constantinopol (Calinic, patriarh de), 5 u. (5).
 Copăcenii (sat), 255 (18).
 Copăcioasa (sat), 192.
 Corbi (sat), 68, 70 (67), 73-4 (70-1).
 Corbișor (sat), 290 (7).
 Cornet (sat), 287 (2).
 Corșori (sat), 304 (7).
 Costești (sat), 15, 26, 93 (99), 267 (33), 289 (6).
 Coțăianii (sat), 309 (47).
 Coteana (sat), 328-9.
 Coteana-Mare (rîu), 324 (2).
 Cotenii (sat), 324 (2).
 Cotmeana (sat), 91 (97), 198 (3).
 Cozia (mănăstire), 208, 230 (33).
 (proegumenul Ghenadie de), 196-8 (1-3), 199 (6), 213-4 (7).
 (Iosif egumenul de), 119 (119).
 Cozliceanu (familie), 349.
 Craiova, 19 (14), 27 (23), 28, 30, 39, 40 (32), 41 (33), 50, 59 (54), 60, 106, 110 (113), 115, 118 (119), 133 (135), 140 (144), 171 (183), 173 (186), 174 (187), 175-6 (189), 255 (18), 264 (28), 272 (38-9), 300 (29), 302 (34), 123 (55). (biserica Sf. Spiridon), 118 (119). (economul episcopiei de Rîmnic), 119 (119). (preoți), 195 (3). (negustori), 39, 115. (logofeți), 169 (181).
 Craiovița (moșie), 11-2 (7), 19 (14), 34 (30), 37, 53-4 (48), 87 (92), 96-7 (103), 118-9 (119), 136 (140), 137-8 (102), 139 (143), 141-2 (146), 174 (187), 176.
 Crem (sat), 79 (80).
 Crețulescu (Constantin), 341 u. (11), 345, 348. (Iordachi), 330 u. (5-8), 348. (Istrate), 345 u. (Manolachi), 345 u. (Nicolae), 341 u. (11). (Radu), 348. (Ralița), 345 u. (Safta și fiii), 333 (6), 342, 347. (Tomița), 341 u., 343 u. (12), 348.
 Crețeni (sat), 46 (38), 62 (57), 91 (95), 98, 102, 123, 128-9, 130 (132), 146-8 (151).

D.

- Dănuțeni (sat), 71, 202 (13), 204, 295 (15), 296 (16), 301 (33).
 Deveselu (sat), 136 (140).
 Dimancea (Răducanu), 190 (6).
 Dintr'un Lemn (mănăstirea), 101 (106), 134-5 (137-8), 142-3 (147-8), 158 (163), 229 (32), 289 (6), 294, (13).
 Divanuri: din 1654, 325 (2); din 1685, 330 (4); din 1705, 9-10 (6); din 1693, 4 (2); de supt Mihai-Vodă Racovița, 304 (36); din 1781, 104 (107); din 1790, 130-1 (132-3); din 1804, 346 (15).
 Doba-de-jos (sat), 322-3.
 Dobra (Petre), 341 (10).
 Dobriceni (sat), 87 (2), 191 (1), 239 (1), 240, 274 (43).
 Dobrun (sat), 313 (56).
 Dobrușa (sat), 127 (30). (schit), 132 (134), 262-3 (26).
 Domnești (sat), 68, 73 (70), 74 (71), 80 (83).

Drăgleanî (sat), 324 (1).
 Drăgoieşti (sat), 142-3 (147), 328.
 Duca (Şerban, beizadea), 332-1.
 Duca (Căpitan , 58 (51).
 Dudescu (Constantin), 336. (gra-
 ful), 170 (181).

Dumbravă (preotul), 201 (8), 263
 (27), 205 (29).
 Dumbrava (plasă), 145-6 (150).
 Dumbrăviţa (sat), 158 (163).

E.

Enzenberg (generalul), 131.
 Epis (Anton), 50.

Evreî, 170 (182).

F.

Făgăraş, 25.
 Fălcoianu (familie), 196, 324 (2),
 329, 332. (pomelnicul ei), 83-4
 (86).
 Fălcoiul-de-sus (sat), 324 (1).
 Fedeleş (sat), 79 (80).
 Fedeleşoiu (mănăstire), 73 (70).
 (Costandie, egumen de), 119
 (119). (Ioanichie, egumen de),
 198-9.
 Ferege (sat), 73 (70).
 Feţeni (sat), 79 (80).
 Fileşti (sat), 77 (77), 78 (78).

Filipescu (familia), 104 (107).
 Flămînzeşti (sat), 187 (8).
 Floreşti (sat), 287 (12).
 Florul (sat), 329.
 Foleşti (sat), 15 (11), 21, 35, 67
 (64), 87 (92), 134 (137-8), 142-3
 (147), 150-1, 160 (167), 193 (1),
 194-5 (2), 222 (20), 254 (18),
 273 (41), 274 (43), 290 (7).
 Fometeşti (sat), 24 (22), 30-1,
 37, 87 (92), 160-2 (168-9), 289
 (6), 325 (3).

G.

Găgeni (sat), 293 (11).
 Gănescu (Ioan), 162 (170). (Şte-
 fan), 173 (185).
 Găneşti (sat), 102.
 Gânguleşti (sat), 275 (45).
 Gârcea (sat), 287 (2).
 Gârdeşti (sat), 47 (38), 90 (95),
 102, 109, 129, 130 (132), 262
 (26), 263 (26), 264 (28), 297 (20).
 Găvane (sat), 71.
 Geanî (Constantin), 149.
 Genunea. V. Genuneni.
 Genuneni (sat), 134-5 (137-8),

141 (145), 142-3 (147), 158 (163).
 Germani (ocupaţie şi Adminis-
 traţie în Oltenia), 15-6 (11),
 17 (13), 19-20 (15-6), 27 (24),
 50 u., 62 (57), 125-6 (126-8),
 132-3 (135), 225 (25), 272 (39),
 296 (19), 300 (29), 301-2 (33),
 303 (36).
 Gheban (munte), 169-70 (181).
 Ghica (Alexandru Scarlat-Vo-
 dă), 172-3 (185). (Grigore Ma-
 tei-Vodă), 193 (1), 194, 214
 (8). (Scarlat-Vodă), 86-8 (92),

90-1 (95). (Constantin Logo-fătul), 333 (5). (Dimitrie Banul), 350.
 Ghiza (?) (Constantin, boier). 336.
 Gioroc (sat), 82 (85), 87 (92), 109-10 (111-2), 119 (120), 130 (132), 137 (141), 145.
 Glavacioc (mănăstire), 199 u.
 Glodul Govorei, 17.
 Goleasca (vie), 106.
 Golescu (familie), 83 (85). (Iorgu), 182-3 (198-9). (Marioara), 182-3 (198-9). (Radu), 350.
 Golești (sat), 65 (61), 68.
 Gorganul (sat), 177 (191). (loc), 329.
 Gorj (ispravnică de), 312 (54).

Govora (mănăstire), 276 (46). (Paisie, egumenul de), 201. (Ștefan, egumenul de), 259-60 (24).
 Greblești, 243 (8).
 Greceanu (familia), 324 (2). (Constantin), 332. (Drăghici), 333, 337-8. (Grigore), 67 (64), 336. (Șerban), 331-2 (5), 333 (6), 335 (7), 337-8.
 Greci, 40 (40), 215 (10), 281 (61). (călugări), 202 (3). (preoți), 177 (192).
 Greci (sat), 295 (15), 299 (26), 324 (2).
 Groapă (sat), 69 (65).
 Groși (sat), 63 (58).

H.

Hăgimești (sat), 123.
 Hamarade (rîu), 204 (7).
 Hangerliu (Nicolae), 148 (152).
 Hățișești (sat), 98.
 Herăscu (Șerban), 332.
 Homer, 168-9 (179).
 Hrastul (sat), 321.
 Hrisosculeț (familia), 195 (3). (Ienachi), 89, 90 n. 1, 120 (121), 195 (3).

Hurez (tîrg și sat), 15, 87 (92), 259 (24), 271-2 (38), 328. (ju-deț de), 49 (44). (negustori din), 49 (44), 55 (50).
 Hurez (mănăstire; soborul), 22-3 (18-20), 33-4 (29), 38 (31). V., pentru celelalte, Prefața

I.

Iaș (sat în Olt), 236 (43).
 Iazer (sat), 293 (11).
 Ierusalim (Hrisant, patriarh de), 330 (5).
 Igoiș (sat), 289 (6).
 Ionești (sat), 47 (39).
 Iosif, nepotul episcopului Damaschin de Rîmnic, 25, 27 (24), 29 (25), 39, 40 (32), 44 (25), 46 (37).

Ipsilanti (Alexandru-Vodă), 97 (104), 103-4 (107), 110 (112), 119 (120), 130-1 (132-3), 166 (176), 346 (15).
 Izvearna (sat), 290 (7).
 Izvoare (sat), 136 (140).
 Izvoranu (familia), 203 (36), 273 (41).
 Izvorul de Nemoiș (deal cu vii), 102, 146-8 (151).

J.

Jăgăiș (sat), 203 (4).
 Jdegla (sat), 25, 27 (23), 31, 34

(30), 35, 59 (54), 87-8 (92), 107 (110), 159 (164).

- Jianu (Radu), 193 (2). (Stan), 162 (170). (Voicu), 193 (2).
Jiblea (sat), 72-3 (69).
- Jigălia (sat), 323.
Jiiu (pod de fier peste), 178 (194).

K.

Königsegg (comitele de), 18.

L.

- Laiova (sat), 324 (2).
Lambrinò (Manolachi), 332, 333 (6), 335 (7), 337-8.
Lăpușat (sat), 293 (11).
- Lotreni, 271 (37).
Loviște, 190 (6), 243 (8). (vătaf de), 270-1 (37).
Lupești (sat), 122 (123).

M.

- Măgurenii (deal cu vii), 62 (57).
Măldărești (sat) (și Mihalcea, Socol din), 14 (9).
Mănăilești (sat), 321-2.
Manole-Vodă Roset, 92-3 (98).
Margia (sat), 324 (2).
Mărița (sat), 289 (6).
Marmure (sat), 65-6 (62), 87-8 (92).
Mărul-Verde (localitate), 71.
Mătești, Mateești, Mătiești (sat), 290 (7), 295 (15), 299 (26).
Matei-Vodă Basarab, 319 u., 324 (2).
Mavrocordat (Constantin-Vodă), 62 (57), 64-5 (60). (Ioan-Vodă), 332. (Nicolae-Vodă), 14-5 (10).
Mega Spileon (mănăstire), -146 (151).
Mihăiești (sat), 16, 181 (196, 255 (18), 288 (4).
Milcoi, Milcoiu, Milcov (sat), 79 (80), 92 (97), 329.
Milostea (sat), 204 (7), 290 (7).
Minchea (sat), 92 (97).
Mitrofanii (sat), 124 (124).
Mitropolia munteană, 221 (20), 223 (227). (viile ei), 221 (20).
- Mitropoliți, 232 (37), 261. (Antim, 54. (Dosoftei), 350. (Filaret I-iu), 200 (1), 222-3 (21), 227-8 (29). (Filaret al II-lea), 140-1 (145). (Grigorie), 119-20 (120), 166 (176), 219-20 (18), 229 (31), 230 (33). (Mitrofan), 332. (Neofit I-iu), 190-1 (8), 194-5 (2), 341 (11), 342. (Neofit al II-lea), 181 (196). (Ștefan), 335 (7). (Teodosie), 243-4 (9). (Varlaam), 248-9 (12), 252. (Eclesiarhul Neofit), 214 (8). (Logofet), 214 (8), 219 (16), 224-5 (23-4), 232-3 (37).
Mogoși (sat), 131 (133).
Mogoșoaia (sat), 327.
Momiceni (sat), 328.
Morosini (Cămărașul Panait), 347.
Moruzi (Alexandru-Vodă), 143-4 (149), 175 (188), 344-5 (15).
Motru (Paisie, egumen de), 119 (119).
Muierasca (sat), 319.
Muscălească (pînză), 180.

N.

Neagra (sat), 21, 35.
 Necuia (sat), 90 n. 1.
 Nedeia (sat), 107 (110) 158-9
 (164).
 Negoescu (Pană), 332.
 Negoști, 131 (133), 205.
 Negovanî (sat), 254 (17), 296 (18).
 Negreace (sat), 290 (7).

Nemoiul (deal cu vii), 47, 90
 (95), 97-8 (105), 102-3 (106),
 106, 109, 123-4 (124), 128, 130
 (132), 146-8 (151).
 Nemți (fabricanți), 177 (190).
 Novaci (sat), 111.
 Nucșoară (sat), 63 (59), 69-70
 (67), 80 (82).

O.

Obedeauu (familie), 90 n. 1. (Con-
 stantin), 17 (12), 18, 66 (62),
 303 (36).
 Obilești (sat), 327.
 Obîrșia (sat), 63 (58).
 Obislav (sat), 20 (7), 295 (14).
 Obislăveni (sat), 204 (7).
 Ocnă (Vel) și Ocnari, 75-6 (75),
 86-89, 241-2 (5), 253-4 (15), 257,
 266 (30). (biserica domnească
 din), 86 (89). (județi de), 55-6
 (50), 86 (89). (negustori), 289
 (6).
 Olănescu (familia), 275 (44),
 289 (6).

Olt (plasă), 59 (52).
 Oreava (Rahova), 93 (99).
 Ostrov (mănăstire), 13. (și stărița
 Ștefana, 226-7 (28).
 Otăsău (plasă), 277 (48).
 Oteșani (sat), 15 (11), 15, 71, 267
 (33), 289 (6), 299 (26).
 Otești sat și Otești, 130 (131),
 290 (7).
 Oteteliș (sat), 148 (152).
 Otetelișanu (familia), 204 (6).
 (Ilie), 124 (125). (Ioniță), 148
 (152), 155 (158). (Radu), 289
 (6). (Șerban), 139-40 (144).

P.

Pădureni (sat), 106.
 Pantazi (Logofătul), 323.
 Papazoglu (Dumitrachi), 344
 (93).
 Păscăiești (sat), 59 (54).
 Pătrojanî, 87-8 (92).
 Păușești-Măglași (sat), 258 (18).
 Piatra (sat), 47 (38), 91-2 (97).
 Pietrari (sat), 93 (99), 283 (65).
 (dealul -ilor), 240.
 Pirțianu (familie), 84 (87), 117-8
 (118), 295 (15), 296 u., 309-10
 (49).
 Pitești, 48 (41), 197, 231 (35),

244-5 (10), 246 u. (12), 248.
 (protopopul de), 63 (59). (preo-
 tul Antonie din), 233-4 (39).
 (orășenii din), 235-6 (42). (tufa
 orașului), 63 (59), 211-2 (3).
 (vile de lingă), 4 (3), 77 (77),
 103-4 (107), 153, 329.
 Pitoloșani (deal cu vii), 62 (57),
 98.
 Pleșeni (sat), 300 (31).
 Pleșoianu (familia), 248.
 Pleșoiu (sat), 302 (34).
 Podbanița (sat), 18-9 (14).
 Poienărei (sat), 68.

- Poienaru (Matei), 35.
 Pojești (sat), 276 (45).
 Pojogeni (sat), 205.
 Polovraci (schit), 127 (129), 131 (133), 138-9 (143), 140 (144), 149, 161 (168), 201 u., 204 (7), 275 (45), 309-10 (49). (egumenul Dionisie de), 201 u. (satul), 206-7 (8), 290 (7). V. și Prefața.
 Pop (Hagi Ivan, negustor oltean), 96-7 (103).
 Popești (sat în Dolj), 173 (186). (în Vilcea), 322.
 Popi (sat), 320.
 Porta (Nicolae de), 18-9 (14), 27-30 (25-6), 32-3 (27-8).
 Porumbreni (sat), 326.
 Potlogi (sat), 165.
 Prejbeanu (familia), 193 (2).
 Purceleni (sat), 205.
 Puțuri (sat), 27 (23), 83 (85), 87 (92), 109-10 (111-2), 119 (120).

R.

- Răcarî (sat), 193 (1).
 Racovița (sat), 87 (92).
 Racovița (Mihai-Vodă), 303 (36).
 Rădești (sat), 264 (28).
 Radu-Vodă Leon, 328.
 Rahova, 157 (162).
 Ramadan (Constantin), 336.
 Rămești. V. Rîmești.
 Rășinari (sat), 178 (193).
 Rătescu (familie), 246 (12), 251, 253 (13), 291 (7).
 Recea (sat), 59-60 (54), 88 u. (93), 90 n. 1.
 Richițele (sat), 221 (19).
 Richiteni (sat), 87 (90).
 Rîmești (sat), 15, 74-5 (72), 94, 267-8 (33), 289 (6), 290 (7).
 Rimna (sat), 290 (7).
 Rimnic (episcopie și episcopii), 89, 137-8 (142), 139 (143), 164, 201 (8), 292 (9), 306 (40). (Antim), 263 (27). (Chesarie), 202-3 (4), 288 (4), 291 (8). (Climent), 76-7 (76). (nepotul său, Hristea), 95. (Damaschin), 365-6 (30). (Filaret), 119 (119). (Grigorie), 76 (76). (Nectarie), 141-2 (146), 231 (36). (Neofit), 174-5 (188). (Ștefan), 288 (4). (Teofil), 321. (eclesiarhul Dosoftei), 23 (19). (Dichi), 35, 39. (Economii), 139 (143), 152 (155), 231 (36). (preoți: Climent), 17 (2). (Ioan), 40 (32). (alții), 27 (24). (Logofăt), 118 (119).
 Rimnic (oraș), 13, 17 (13), 125-6 (126-8), 140 (144), 141 (145), 228 (30), 255 (18), 279 (54). (ju-rați), 49 (44). (negustori: Dan, Ioța, Radu, ș. a.), 17 (12), 18, 22 (18), 23-4 (21), 38 (32), 39, 42, 44 (36), 45 (37). (Poște), 179.
 Rimnic (sat), 62 (58).
 Rioșanu (familia), 25 (73).
 Riul-Sărat (sat), 255 (18).
 Riurenii (bîlcu de la), 177 (190).
 Roland (secretariul), 33-4 (48).
 Romanai (județ), 313 (56).
 Romanii (sat), 74-5 (72).
 Romaniti (Manolachi), 120 (97).
 Roșcescu (familie), 296 (16), 297 (20).
 Roset (Ioan), 343 (11). (Nicolae, soția și fiicele lui), 332 u., 339 u.
 Roși (sat), 293 (11).
 Roșianu (familie), 47 (39), 301 (32-3), 307 45. V. și Rioșanu.
 Roșiescu (familie), 307 (45).

Roșiești (sat), 307 (43).
 Rovine (sat), 360.
 Ruda (sat), 79 (80), 92 (97).
 Rudeanu (familie), 48 (40), 261, 321.

Rudenii (sat), 68, 73 (70).
 Runcul (sat), 87 (92), 106, 132 (134).
 Rusciuc, 345.
 Ruși, 133 (135), 205.

S.

Sacoț (sat), 290 (7).
 Sălcuța (sat), 59-60 (54), 90 n. 1, 130 (131).
 Săliștea Sibiului, 178 (193).
 Sămara (sat), 221 (19), 225 (25).
 Sănătescu (familie), 275 (43).
 Sărăcinești (sat), 63 (58), 80 (84) și n. 1, 95. (plaiu), 271 (37).
 Sărbești (sat), 204 (7).
 Șasa (sat), 204 (7).
 Șăulescu (familie), 309-10 (49).
 Șchei (sat), 88 (92), 135-6 (139).
 Schramm (generalul), 17 (12), 42.
 Scoreaiu (Lațco), 45 (37).
 Scoarța (sat), 192.
 Seaca (schit), 292 (8).
 Șerboiu (sat), 78 (78).
 Sevestia (episcopii de), 137 (142).
 Sibiui, 19 (15), 39, 49 (43), 173 (186), 341 (10). (negustori români din), 179 (193).
 Sidis (Daniil, episcop), 347.
 Silișteni (sat), 177 (191).
 Sinaia (starețul Sava de), 104-5 (108). (călugării), 105.
 Sinești (sat), 204 (7).
 Sintești (sat), 253 (14).
 Șipote (sat), 204-5 (7).
 Sirbi, 156-7 (160), 217 (14), 210 (19).
 Sirbi (sat), 133-4, (136) 140 (144), 155-6 (159), 159 (165).
 Șirineasa (sat), 4 (2), 54-5 (49), 58-9 (52), 87 (92), 117 (117).
 Slănic din (Prahova), 10. (Badea. cămărașul ocnelor din), 241-2 (5).
 Slatina, 300 (29).

Slătioara (sat), 265-6 (30), 275 (45), 290 (7).
 Slăvești (sat), 204 (7), 297 (21).
 Slăvitești (sat), 130 (131).
 Socoteanu (familia), 17 (12), 59-60 (54), 90 n. 1. (Răducanu Stolnicul și familia), 884 (93).
 Sohodol (sat), 167 (178), 202 (3).
 Șopot, Socet (sat), 12.
 Spărlenii (deal cu vii), 62 (57).
 Stăncești (sat), 241 (14).
 Stănești (sat), 47 (39).
 Stărminoși (deal cu vii), 99.
 Ștefanopulo (C.), 196.
 Știrbei (Barbu), 177 (190). (Constantin), 248. (Ilie), 24 (21), 32-3 (28), 37 n., 41-3 (35), 44-5 (36-7). (Teodorachi), 104 (107).
 Stoiceni (sat), 88 (92), 77 (104).
 Stoienscu (familia), 16, 61 (55), 239 (2), 266 (30), 274-5 (43-4), 277-8 (48-9).
 Stoienești (sat), 16, 240, 254-5 (18), 289 (66). (-Măglași), 265 (29).
 Stolnicul Zamfir, 95.
 Strehaia (mănăstire), 51 u.
 Strejăști (sat), 46-7 (38), 323.
 Strimbeanu (familia), 90 n. 1. (Constantin cel tânăr), 66 (62), 193 (2).
 Stroești (sat), 299 (26).
 Suhaș (sat), 153.
 Surpășeni (sat), 287 (2).
 Surpatele (mănăstire), 66 (63).
 Șușani (sat), 87 (92), 97 (104), 155 (158), 159 (166).

Susenî (sat), 240.
Suteşti (sat), 23 (19), 25, 28, 30, 40 (32), 62 (57), 90-1 (95), 100-2 (105-6), 109, 123, 127 u (130), 130 (131-2), 153, 192-3 (2). (vin de), 19 (15).

Suţu (Mihaî-Vodă I-ii), 120-1 (120-1), 130-1 (132-3), 142 (147), 166 (176)

T.

Tămăşeşti (sat), 193 (1).
Tăria (apă), 203, 295 (15), 297 (20).
Teişanu (familie), 282-3 (64).
Telega, 10.
Teşani (sat), 72 (68).
Tetoiianu (familie), 280 (35).
Tibaldo (Ioan), 167 (177).
Ţiganî, 57, 65 (61), 86 (88), 87 (91), 89, 106, 117 (116), 132 (134), 150, 158 (164), 193 (2), 194, 196, 216 (11), 235 (41), 249-50 (213), 256 (19), 261, 277 (47), 279-80 (54), 302-3 (35), 307 (43), 312 (54), 331, 334. (meşteri), 87 (91).
Tigveanu (familie), 68, 69 (65).
Tigveni (sat), 200 (1).
Tîrgovişte, 116. (Sf. Vineri din), 344 (13). (polcovicul de), 156 (160).
Tîrgu-Jiuului, 110-2 (113), 138, 109 (181), 178 (194).

Tismana (mănăstire), 123. (prolegumenul Gavriil de), 195 (3). (egumenul Ioil, de), 119 (119).
Titireaci (sat), 16-7, 294 (13).
Tomşani (sat), 258 (18).
Topana (sat), 68, 74 (71), 213 (6).
Topolovăţ (sat), 73 (70).
Toxobenî (sat), 251.
Trivalea (schit), 48 (41). (şi egumenul Metodie de), 207-8.
Troian (sat), 24-5, 28, 30-1, 35-7, 39.
Tunuzliu (familie), 175 (189).
Turceşti (sat), 71, 72 (68), 170-1 (183-4), 295 (14), 296 (17), 297 (20), 298 (23), 301 (33).
Turci, 159 (165), 205, 312 (55). (cămătarî), 211 (1), 282 (63). (la sate), 17 (12), 73 (70), 74 (71). (cu miere), 293 (10). (ucişî), 94, 114-5.
Turnagi-başi, 124-5 (125).

U.

Uda (sat), 68, 74 (71), 187 (2), 188 (3), 189-90 (6), 213 (6).
Udenî (sat), 69 (66).
Ungurească (Ţară), 271 (37), 331.

Ungurenî (localitate), 35, 96 (102), 137 (141).
Urşani (sat), 15, 290 (7).
Uşurei (sat), 183-4 (136), 139-40 (144), 155-6 (159), 156-7 (160).

V.

Văcărescu (Barbu), 89, 343 (11), 350. (Constantin), 336. (Ioniţă), 221 (20). (Ştefan), 343 (11).

Vai-de-ei (sat), 15, 267-8 (33), 290 (7).
Vălcăneşti (sat), 35.

- Valea Caselor, 127 (130).
 Valea Danului, 256 (20).
 Valea Mare, 72 (68).
 Valea Stanci, 225 (25).
 Vălsănești (sat), 199 (1), 203 (4),
 204 (7).
 Varlaam(Dumitrachi)138,350(?).
 Vărzari (sat), 91 (97).
 Vața (sat), 78 (70).
 Veneția, 44 (35), 222 (20). (Zecca
 din), 331 u.
 Vergu (boier muntean), 289-90
 (6-7).
 Veștim (sat), 271 (37).
 Vidin, 30 (29), 90 n. 1.
 Viena, 24 (21), 42, 348.
 Viișoara (sat), 73 (70), 256 (20),
 Vilcea (ispravnic de), 74-5 (72),
 76 (75), 162 (170), 173 (185).
 296 (16), 310 (50). (sat), 92
 (97).
 Vinjoiu (sat), 289 (6).
 Vlădoianu (Fota), 47 (39).
 Vodă (sat), 69 (66).
 Voicul (Cărștov), (340).
 Voinicești (sat) 193 (1).

W.

Wallis (comitele de), 50, 51-3 46-7).

Z.

- Zătreanu (familie), 275 (44 , 289
 (6), 298-9 (26).
 Zătreni (sat), 162 (70).
 Zboară (sat), 326.
 Zlătar, Zlătărei (deal cu vii și
 sat), 47 (39), 62 (57), 87 (91),
 90 (95), 101 (105), 109-10 (111-2 ,
 122 (124), 127 u. 130), 130
 (132).
 Zmilrat (?) (sat), 282 (64).

TABLA LUCRURILOR

A.

Abagiî, habagiî, 47 (39), 86 (89), 98, 123, 129. Acioaie, 57. Adeveritori, 289-90 (6), 290-1 (7). Afurisanie, 250-1. V. şi blestem. Ajutorinţă, 220 (19), 223 (12), 224 (23), 227 (29), 258 (22). Alişveriş, 161 (168). Americă (pînză de), 180. Angarale, 125 (125). Anteriû, 179-80. Antimis, 48 (41), 234 (39). Aprozî, 187 (1), 189 (6), 235 (40), 239 (1), 242 (5), 245 (10), 264 (28). (vătafi de), 312 (54). Araci, 104 (107), 222 (20). Arendă, 134 (137), 136 (140), 137 (142), 141 (146), 142-3 (147),	153, 158-9 (164). (socoteală de) 108. Argat, 257. Arginturi, 334. (candle de ar- gint), 24 (21). Arie (de griû), 247. Aritmetică (formulele slavone de), 16, 20-1, 22 (17), 31, 35, 37, 49 (42), 241 (3), 259 (23), 270 (36). (socotelî), 253 (13). Armăşei, 171 (183). Armaşi, 252, 289 (6). Arvună, 85. Aspri, 156 (160), 197, 262 (25), 321. Aşternut, aşternute, 180, 307 (43). Atlas, 247, 250. Avaet, 167 (176).

B.

Băcanî, 24 (21), 39, 42, 44 (36), 86 (89). Bălţi, 64 (60). Bani, <i>passim</i>. (aî cirjei), 223 (22). Bărbieri, 263 (26). Bărdă (bardă), 309 (48). Basmale, 180.	Bătaie pe uliţă, 46 (37). Batalisi (a), 166 (175). Berbecî, 178 (193). (bir de), 240. Berbeniţe, 58 (51), 98. Beşleagă, 278 (50). Bilciă, 103 (107), 118 (118). Bir, 28, 240-1, 277-8 (49), 291 (8).

(lude, slujitori, biruri bune), 62-3 (58). (lista de—uri), 4 (4). (al Diului), 240. (preoțesc), 79 (80), 265 (29), 291-2 (8). (fugiții de—), 281 (59), 287-8 (3). Birnici, 291 (8), 293 (10). Biserică (zidire de—de sat), 136 (139). Bivol, 55 (50). Blăni, 180. (de vulpe), 247. Blestem (cărți de), 10, 193-5 (2), 200, 203 (4), 205, 219 (16), 222-3 (21), 256 (19). V. și a-furisanie. Bob, 57. Bogasieri, 215 (10). (preot—), 222 (20).

Boi (car cu), 277 (48). Boierinași, 272 (39). Borchine, 262 (25). Brânci (la ușă), 57. Brățare, 307 (43). Bresle, 291 (8). Brinză, 57-8 (51). Briță, 180, 191 (9), 253 (13), 258 (21), 262 (25). (de argint), 247. Bucătari, 87 (91), 259 (24). Bulz, 261. Bumbac, 259 (24), 262 (25). Bumbașir, 125 (125). Burie, 35. Butari, 64 (59). Butcă, 157 (162). Butie, 57.

C.

Cafea, 93 (99). Cai, 34 (30), 191 (9), 197, 226 (27), 230 (33), 235 (41), 246-7 (12), 256 (19), 264 (28), 269, 271 (37), 275-6 (45), 307 (43), 312 (57). (hoți de), 312 (54). Călărași, 44 (36), 113 (115), 122 (123), 157 (160), 255 (18), 272 (39), 291 (8), 326. (de Țari-grad), 12. Căldărari, 85-6 (88). Căldări, 48 (40), 56 (51), 180, 191 (9), 267 (32), 476 (35), 309 (48). Călțuni (de haine), 258 (21). Călugări, 290 (7). (catolici), 336. Călugărire, 292 (9). Camacuri (unelte), 86 (88). Cămara Chesaricească, 334-4. Cămărășei, 242 (5), 292 (10). Cămărași, 250, 266 (31). Cămăș, 180, 218 (15), 276 (45). Candele, 44-5 (36). Cantare, 49 (42). Căpitani, 18, 64 (60), 68, 73 (70),

77 (77), 78 (78), 108, 189 (6), 254 (17), 265-6 (30), 267 (32), 271-2 (38), 272 (39), 289-90 (6-7), 292 (10), 304 (36), 307 (44). Căprari (de oaste), 138. Căprari, 295 (15). Capre, 57, 63-4 (59), 69-70 (67), 77-8 (77-8), 79-80 (81), 87 (91), 198 (3), 212 (3), 269, 275-6 (45). Car (cu boi, cu cai), 57. Caragroși (ban), 42. Cărmidă și-ari, 137 (142), 191 (1). Cărauși, 78 (79). Cărnari, 77 (77), 70 (86), 87 (96). Cărți: de apărare, 194. Bisericești, 191 (9). Căruțe, 276 (45), 309 (48). (cu cele de nevoie), 57. Caș, 80 (82), 189 (5). Casa (gospodărie, din 1735-6), 54-5 (49). Cășărie, 149, 213 (6). Cașcaval, 89, 96 (102). Căsuți, 243 (8).

- Catane, 15-6, 39, 123, 267 (33), 276 (46). (căpitănești), 312 (55).
 Catastif (cu dungă și fără), 233 (37).
 Cauc (unealtă), 86 (88).
 Cazane, 49 (44), 55-6 (50) 176, 177 (190), 191 (9), 247.
 Căzănel, 261.
 Ceacșiri, 180.
 Ceapă, 87.
 Ceară, 57, 241 (3), 242 (6), 257, 259 (24), 261, 262 (25), 311 (52). (prețul), 175 (189). (venit de), 16.
 Ceasornic, 27 (24), 43, 46 (37).
 Ceaușii, 13, 292 (10), 294 (12), 295 (15), 299 (26).
 Cerapi (ciorapi), 258 (21).
 Cercei, 191 (9), 247, 250, 307 (43).
 Cergii, 57.
 Cetași, 75 (73), 288 (3).
 Chelari, 117 (117), 254 (17).
 Chereștea, 277 (48).
 Chezași, 187 (1) 228 (30), 307 (44), 156 (160).
 Chezășui (a se), 216 (12).
 Chiliași, 59 (54), 94 (116).
 Chindeș, 247.
 Chingă, 180.
 Chirigii, 73 (70), 77 (77), 78 (78), 79 (81), 87 (90), 274 (42).
 Chirii, 175 (189).
 Chiurcibașă, 328.
 Cinepă, 55 (49), 57, 310 (50).
 Cînta (a — la masă), 40 (32).
 Cîntar, 57, 274 (42). V. și cantar.
 Ciobani, 70 (67), 71 (77), 78 (78), 123.
 Ciocan, 86 (88).
 Ciorapi, 180.
 Cîrciumari, 21, 24 (22), 25, 28, 30-1, 32 (27-8), 34 (29), 35-6, 39, 44 (36), 123 158 (163), 160 (167), 206-7 (8-9), 235 (42), 260 (24), 312 (55) 344 (13).
 Cîrciume, 103 (107), 137 (141), 306 (40).
 Cîrja Vlădicăi (bir preotesc), 221 (19).
 Cislă, 228 (30), 306 (42).
 Cislui (a se), 272 (39).
 Cîzmarii, 98, 240 273-4 (42).
 Cîzme, 180, 257, 259 (24), 262 (25).
 Clacă, 65 (61-2), 148 (152), 151, 154, 155 (159), 203 (5 (oamenii de), 155 (159).
 Clăii, 273 (40).
 Clește, 86 (88).
 Clondir, 255 (19), 267 (32).
 Clucerii de arie, 66 (62).
 Codru de loc, 75 (73).
 Coftirie, 250.
 Cojoc, (48), 276 (45) 309.
 Cojocarii, 64 (59), 283 (66).
 Colaci, 310 (52). (de plată), 294 (13).
 Colan, 211 (2).
 Comisarii (Vel), 41 (34).
 Concubinagiul, 294 (13).
 Condicarii, 169 (181).
 Conteș, 34 (29).
 Copii (unealtă), 86 (88).
 Copii de casă, 47 (39), 200 (2), 214 (8), 217 (14), 221 (19), 224 (23), 227 (29).
 Corturii, 103 (107).
 Coș de fier, 276 (45).
 Così (a), 240. (drept de a), 278 (50).
 Cosit, 156 (160).
 Cosoare, 117 (117).
 Costande, 211 (2), 249 (13), 311 (53).
 Cotal (unealtă), 86 (88).
 Cotigă, 58 (51).
 Covoare, 27 (24), 43, 46 (37).
 Crihaturii, 269.
 Criminalion, 171 (183).
 Cîring, 301 (33).

Croitorî, 34, (29), 39 47 (39), 56 (50), 83 (88), 91 (97), 98, 187 (1), 190 (7), 201 (8), 218 (9), 255-6 (19), 266-7 (31-2), 268 (35), 273-4 (42), 311 (53).
 Crucerî, 123, 129.
 Cuculion, 180.
 Cuhne, 55 (49).
 Cuie, 33 (29).

Culerî, 124 (124), 129.
 Curà (a—pădurea), 54 (48).
 Curărarî, 101 (105).
 Curcanî, 259 (23).
 Curteni (a se), 19 (15).
 Curvi (a), 294 (13).
 Cutieî (dări ale), 112 (113).
 Cutremur, 196 (4).

D.

Dajde, 217-8 (14), 258 (22), 265 (29), 280-2 (57-63), 345. (şfer-turi de), 220-1 (19). (chitanţă), 306 (42). (impărătească), 235 (42).
 Dajnice (bucate), 293 (10).
 Dărăbanî (căpitan de), 249-50 (13).
 Dascăli, 87 (90), 123, 129.
 Davagiū, 89, 227 (29).
 De-avalma (stăpînire), 173 (186).
 Deliî, 97 (105), 128.
 Deniî, 258 (21).
 Departament de Şapte, 346 (15). (de opt), 346 (15).
 Desagiî, 249 (12).
 Despărţenie, 243 (8).
 Diaci, 218 (15), 268 (34).
 Diaconî, 187-8 (2), 189-90 (6), 202 (1), 203 (4), 204 (6), 213 (6), 214 (9), 221 (19), 222 (20), 227-8 (29), 230 (34), 233 (38), 235-6 (42), 256 (19), 259 (24), 262 (26), 264 (28), 293 (11), 295 (15), 307 (43).

Dichiî, 73 (70), 98, 254 (17).
 Dijmă, 70 u. (68), 75-6 (74), 150, 203 (5), 308 (39). (a moşiei), 88 (92). (a pămîntului), 10.
 Dijmarî, 271-2 (38), 292-3 (10).
 Dijmărit, 14 (10), 257, 271-2 (38), 292-3 (10), 345.
 Diplaşi, 305 (37).
 Dîrste, 55 (49), 130 (131), 322.
 Dobindă, 49 (44), 68, 72 (69), 115, 197, 254 (15), 256 (20), 268 (34), 305 (38) (la vin), 26.
 Dogari, 98.
 Domneşti (banî), 278 (49).
 Dradidam (*drap de dame*), 180.
 Drepturi boiereşti, 64-5 (60).
 Dresuri, 258 (23).
 Drojdiî, 80 (83).
 Duhovniciî, 174 (188).
 Dulămî, 191 (9), 307 (43).
 Dulapurî, 57.
 Dumication (*demi-coton*), 180.
 Dusul banilor, 258 (22).

E.

Embatic, 176.
 Epingea, 276 (45).

Exaimeron, 174-5 (188).

F.

Făclii, 259 (23).
 Făină, 85, 259 (23), 261, 262 (25),
 283 (66).
 Fălci (de pământ). 296, 275 (43).
 Fășii (de pământ), 240.
 Fasole, 57.
 Fătăciuni, 167-8 (178).
 Ferdele, 61 (55), 71, 270 (36).
 Feștile de luminări, 259 (24).
 Fier, fiare. 85, 178 (194), 247.
 (de cal). 276 (45). (de cozi),
 309 (48). (de plug), 57, 191
 (9), 247, 256 (19), 276 (45), 309
 (48).
 Fierăstrae, 57.
 Fin, 24 (22), 27 (23), 31, 35, 37,

39, 45 (37), 55 (119), 58 (51),
 118 (119), 125 (125), 137 (142),
 141-2 (146), 150, 155 (159), 156
 (160), 211 (3), 215 (43), 276
 (46), 299 (26).
 Florinți, 55 (50), 57, 61, 340 u.
 Foale (de suflat), 77 (77), 78 (78).
 V. și foi.
 Foamete, 248.
 Foarfeci, 86 (88).
 Foi (de fierar), 86 (88).
 Frigări, 48 (40).
 Funi (de pământ), 269, 320, 323-4,
 329. (prețul lor), 270 (36).
 Fundulețe, 85.

G.

Găini, 259 (23).
 Galbeni, 39, 42, 167 (176), 271
 (37), 324-5 (2-3). (olandesi), 61
 (56).
 Garași, 287 (2).
 Gârdași, 101 (105), 102.
 Geambași, 99, 129.
 Ghermesit, 180.
 Ghin (unealtă), 57, 276 (45).
 Ghindă, 77 (77).
 Giște, 259 (23).
 Giubea, 180.

Gloabă, 56 (50), 151, 234 (39),
 294 (13).
 Glonică (globnică), 312 (53).
 Grămătică, 146 (151), 151, 220
 (19).
 Grîu, 15-6, 57, 58 (51), 66 (62),
 79 (79), 93 (99), 107 (110), 247-8,
 251-2, 257, 259 (24), 264 (28),
 276 (46), 279 (53).
 Gros (închisoare), 259 (24).
 Grosari, 279 (52).

H.

Haiduci, 56 u.
 Hamuri, 175-6 (189), 251.
 Haraci (de vie), 132 (134).
 Hărăci (a se — via), 106.
 Hărăceari, 245 (10).
 Haraci (bir), 240, 242 (6), 292,
 (10). (zapci de), 245 (10), 246
 (11).

Hatișerif (darea — ului), 220
 (19).
 Heleșteie, 18, 27 (23), 327.
 Heresteu, 276 (45).
 Herghelie, 312 (54).
 Hînteu, 57.
 Hîrdău, 57, 97-8 (105).
 Hîrșii, 96 (102).

Horă (la casă), 54 (49).
 Horelcă, 39.
 Horgote (horbote), 44 (35).

Hoți, 90 n. 1 270-1 (37).
 Hotnogi, 58 (51).

I.

Iarbă de livede, 274-5 (43).
 Ibric, 251.
 Ibrîșin, 257.
 Icoane, 48 (40).
 iernatec, 261.
 Împărătesc (om), 274 (42).
 Împrejureni, 157 (161), 203 (5),
 295 (15).
 Închisoare, 234 (39). V. și *gros*.
 Inele, 191 (9), 211 (2).
 Îngrădeală, 294 (12).
 Îngropare (cheltueli de), 310-1
 (52).
 Întreială (dare), 64 (60).
 Înturnătoare, 274-5 (43).

Ipingea, 309 (48).
 Ișlic, 257. (de samur), 247.
 Ispăși (a), 264 (28), 272-3 (40).
 Ispășit, 61 (55).
 Ispășitori, 310 (51).
 Ispravnic (de mănăstire de mai-
 ce), 226-7 (28).
 Isprăvnice (boierești), 64 (60),
 88 (92), 103 (107), 132 (134),
 135 (139), 137 (142), 145-6 (150),
 148 (152), 156 (160).
 Iuzbașă, 14 (9), 169 (181), 292 (10).
 Izmene, 180.

J.

Jghiaburi, 213 (6).
 Jicniță, 16, 54 (49).
 Jimbă, jimblă, 93 (99), 133 (135).
 Jir, 299 (26).
 Jirovnicie, 145.
 Judecată (chemare în), 159 (165).
 Judeci (a), 325 (3).

Judecie (carte de), 325 (3).
 Județi, 256 (20).
 Junci, 260 (25).
 Junince, 260 (25).
 Jurămînt, 249 (13), 250, 252.
 Jurebi, 309 (48).

L.

Lăcăte, 57.
 Lăcătuși, 92 (97), 97 (105), 123,
 128.
 Lăcrări, 124 (124).
 Ladă, 180.
 Lamuri, 312 (55).
 Lanț, 57. (de cal), 276 (45).
 Lăturași, 157 (161).
 Lăutari, 259 (23).

Lavițe, 57.
 Lazaret, 300 (209).
 Legători de cărți, 39.
 Legume, 85, 88 (92), 133 (135),
 259 (23).
 Lînă, 309 (48).
 Lînar, 102, 124 (124), 129.
 Linguri, 27 (24), 43, 46 (37).
 Litre, 293 (10).

Liturghii de Buda, 234 (39).
 Locuri (preț de), 268 u. (36).
 Logodnă, 294 (14).
 Logofetei, 166 (175).
 Logofeți, 18, 48 (40), 65 (60), 92 (97), 123, 124 (124), 128, 151, 156-7 (160), 170 (181), 177-8 (192), 188 (3-4), 189-90 (6), 197,

198 (3), 207-8 211 u., 239, 242 (5), 248, 253-4 (15), 256 (19), 266 (31), 277 (48), 279, 281, 289 (6), 293 (15), 305 (38), 306 (40), 325 (3), 344 (2). (de Divan), 136-7 (141), 292 (10), 309 (47). (de Vistierie), 76 (75), 100, 124 (124).

M.

Macat, 180.
 Măcelari, 212 (3), 306 (41).
 Magistri, 296 (17).
 Măglași, 206 (31), 268 (35). (sat de), 265 (29).
 Măhrămî, 247, 258 (23).
 Maiu de fier, 276 (45).
 Măiugă (de pisat sare), 309 (48).
 Mălăiș, 65 (61), 66 (62), 77 (77), 78 (78), 132 (134), 248, 253 (14).
 Maldăr, 311 (52).
 Mămulari, 98.
 Mantie (cin al-î), 181 (297).
 Mănuși. V. cînepă.
 Mărgean, 191 (9).
 Măriași, 211 (2).
 Martologi, 243 (8), 310 (50).
 Mătasă, 191 (9).
 Mătăsari, 47 (38), 98.
 Maxildar (unealtă), 86 (88).
 Mazăre 57.
 Mazili, 265-6 (30), 277 (47), 281 (59), 282 (63). (dare pe), 134 (130).
 Megiași, 58 (52), 203 (5), 225 (25), 264 (28), 287 (2), 293 (12), 295 (14), 298 (23).
 Meiș, 251, 310 (51).

Mere, 133 (135).
 Mese, 57.
 Meșteri, 34 (29), 312 (53).
 Miere, 49 (42), 58 (51), 67-8 (65), 69 (65-6), 73 (70), 73-4 (71), 77-8 (77-8), 79-80 (81), 86-7 (90), 91 (96), 189-90 (6), 199 (6), 248, 252, 256 (20), 257. (banî pe), 23 (20).
 Miliș (baniș), 167 (176).
 Mină (la bir), 293 (10).
 Mincături, 258 (22).
 Mirie, 340, 349.
 Mită, 25.
 Mișe, 35.
 Molitvenic, 314.
 Morari, murari, 83 (85), 93 (99), 276 (45), 288 (5), 312 (53).
 Mori, 11, 54 (49), 65 (61), 130 (131), 132 (134), 194, 247-8, 293 (11), 303 (36), 327.
 Mortasipi, 82 (85), 303 (36).
 Morun, 93 (99).
 Moșneni, moșteni, 293 (11), 295 (15), 301 (33).
 Mumbașiri, 127 (129), 154, 155 (159), 157 (160), 160 (167).
 Munte (prinsoarea-lui), 167 (176).

N.

Nădragi, 218 (15), 257, 258 (2), 260 (24). (Preotești), 28.
 Năpăști, 287-8 (3).

Năstavnici. 178 (194), 180, 182 (178).
 Nasturi, 191 (1), 243 (8).

Nebuni, 170-2 (183-5).
 Negustori (de tîrg de țară), 162
 (169). (tovarăși), 190-1 (8).
 Nicovaia, 86 (88).

Nuiele, 294 (12).
 „Nume“, (la bir), 47 (38).
 Nunți, 252, 258-9 (23).

O.

Oale, 255 (19), 259 (24), 262 (25).
 (de aramă), 48 (40), 267 (32).
 Obraț (oboroc), 310 (51).
 Obroace, oboroace, 11-2, 15-6
 (marî și micî), 247-8, 251-2,
 257, 259 (23), 261, 264 (28).
 Ocolniță, 84 (87).
 Oi, 34 (30), 39, 57, 191 (96), 241 (3),
 247, 253 (14), 259 (23), 260 (25),
 261, 262 (25), 275 (45), 307 (43).
 Oierî, 276 (45).
 Oierit, 14 (10), 39, 251, 261, 271
 (37), 345.

Olarî, 124 (124).
 Olate, 157 (161).
 Orez, 93 (99), 257, 261, 262 (25).
 Orți (banî), 44 (35).
 Orz, 15, 133 (135), 259 (23).
 Osteneală (= dobîndă), 22 (18),
 69 (66), 190 (7), 198-9 (6), 306
 (41).
 Otașină, 202 (1), 287 (1).
 Oțet, 58 (51).
 Ovăs, 12.

P.

Pădurenî, 88 (92), 97 (104).
 Păduri, 97 (104), 157 (161). (me-
 ree), 304 (47).
 Păhărniceî, 104 (107).
 Pambriu, 180.
 Pămînt (prețul-ului), 301 (33),
 326 u.
 Panduri, 47 (33).
 Pantofi, 180.
 Papuci, 93 (99).
 Paragrafie, 167 (176), 346 (15),
 349 350.
 Parastase, 202 (2).
 Parî, 294 (12).
 Păritare (de lîină și postav). 57.
 Părpăr, 91 (95), 109 (111), 110
 (112), 130 (132), 131 (133).
 Păstrăvi, 89.
 Pătulașe, 312 (55).
 Paturî, 57.
 Pături, 276 (45), 305 (37), 309
 (48).

Pecetluit, 107 (109), 292 (9), 222
 (20), 313 (57), 345 (14).
 Pere, 133 (135).
 Perii, 309 (48).
 Pescari, 34 (29).
 Peșcheșuri, 133 (136), 170 (181).
 Peșchir de masă, 250.
 Pește, 29 (25), 34 (30), 64 (60),
 174 (188), 258 (23), 259 (24),
 305 (37).
 Petaci, 191 (9).
 Piei, 57, 188-9 (4-5), 212 (4), 213
 (5), 251. (vama -ilor), 65 (59).
 Piper, 259 (24), 262 (25).
 Pîrcălabî de sat, 11-2, 15, 18,
 34 (29), 47 (39), 61 (58), 64 (60),
 65-6 (62). 72 (69), 82-3 (85), 87
 (90), 92 (97), 98, 123, 124 (124),
 129, 155, 187 (1), 196-7 (1),
 202 (2), 206 (8), 240, 267 (33),
 272 (40), 275 (43), 282 (64), 283
 (65), 290 (7), 291 (8), 292 (9),

- 295 (15), 296 (16, 19), 297 (21),
 299 (26), 310 (50), 313 (56).
 Pirostrii, 57, 247.
 Pisc (cu vii), 146 (151), 269.
 Pistoale, 247
 Pitac (act), 348, V. și petac.
 Pitarî, 82 (85).
 Piue, 55 (49).
 Plăiași, 56 u., 278 (5), 305 (39).
 Plaiu de vie, 301 (33).
 Plăși, 228 (30), 231 (36). (de vi-
 năriciū), 16.
 Pleavilă, 65 (61), 249 (12).
 Plocoane, 221 (20). (de nume),
 293(10). (împărătești), 268 (34).
 (preotești), 231 (36).
 Pod (venitul de), 247-8.
 Podvoad, 125 (125).
 Pogoane, 149.
 Pogrebanie, 257, 259 (24).
 Poienari, 28.
 Polcovnici, 156 (159).
 Pomelnice, 260 (24).
 Pometuri, 195 (3).
 Pomî, 157 (161).
 Popi domnești, 258 (22).
 Popoară (de vinăriciū), 90-1 (95),
 102, 119 (120), 144, 146 (151).
 Porcari, 308 (46).
 Porci, 30, 58 (51), 93 (99), 145,
 240, 241 (3), 247, 260 (25), 264
 (28), 267 (32), 275 (45), 281 (60),
 282 (64), 283-4 (65, 67), 286 (19),
 293 (10).
 Porumb, 15-6, 57, 61 (55), 93 (99),
 118 (118), 132 (134), 137 (142),
 149, 283 (65), 312 (55).
 Porunci domnești, 235 (42).
 Posluși (a), 127 (129).
 Poslușnici (carte de), 313 (56).
 Postav, 116.
 Poște, 179.
 Potcap, 28, 180.
 Potronicî, 44 (35), 341 (11). V.
 și poturi.
 Poturi (bani), 347.
 Poveri, 305 (37).
 Poverne, 177 (190).
 Prăjinî (de măsurat), 149, 269.
 Pravila, 20 (8), 215 (9), 243 (8),
 350. (pămîntului), 168 (178).
 Praznice, 93 (99).
 Preoților (dajdea), 214(8), 219-20
 (8), 221 (19), 223 (22), 236 (43).
 Prinsoare (invoială), 167 (176).
 (— a muntelui), 96 (102).
 Prisacă, 195 (3).
 Pristol (masă de), 234 (39).
 Pritoc (vin), 274 (42).
 Protimisis, 134 (137), 135 (138),
 137 (141), 143 (147).
 Protopopi, 102, 123-4(124), 128-9,
 170 (181), 211 u., 280 (56).
 (chemarea lor la Mitropolie)
 229 (31).
 Proveș, 275 (45).
 Prune uscate, 57.
 Pușcărie, 60, 89.
 Puști, 48 (40).
 Putinî, 57.

R.

- Rachieri, 25.
 Rachiū, 26, 28, 36, 38 (31), 49
 (44), 58 (51), 88 (92), 106, 111,
 149-151, 158-9 (164), 191 (9),
 206 (8), 222 (20), 235-6 (42),
 259 (24), 279 (53).
 Rasă, 180.
 Rasol, 57.
 Răspitie, 311 (52).
 Răsură, 281.

Rațe, 259 (23).
 Răvașe mincinoase, 191 (8), 223 (21). (de seamă), 281.
 Răzăși, răjași, rezași, 137 (141), 205.
 Ridicata (vadră cu), 116.
 Rîmătorî, V. porci.
 Rîpi (preț de pămînt în), 269.

Robi, 293 (11).
 Rochi, 294 (13).
 Roși de țară, 341.
 Rudari, 24 (22).
 Ruminie (iertare de), 288 (4), 288-9 (5), 296 (19).
 Ruptași, 281 (59).
 Ruptoare, 91 (96). (de preț), 68.

S.

Săcară, 93 (99).
 Saci, 57.
 Sahane, 48 (40).
 Săhănêle, 48 (40).
 Șai (postav), 33 (29), 191 (9), 307 (43).
 Sălăcași, 157 (161).
 Salahorilor (bani), 220 (19).
 Sălbî, 191 (9).
 Săliște, 293 (11).
 Sandal (stofă), 222 (20).
 Săndic (sindic), 277 (49).
 Sape, 57.
 Saracliu, 33 (29).
 Sărăcuste, 257.
 Sare, 77 (77), 78 (78), 130 (131), 276 (46). (ca arendă), 153. (milă de), 3. (ocne închise), 9-10 (6).
 Sărindare, 61 (56), 257, 260 (24), 262 (25), 312 (55).
 Sat (cutia—ului), 196 (4).
 Său, 57.
 Scatulce, 57.
 Scaune, 57.
 Scaune de vie, 193 (2), 293 (11), 296 (16).
 Schilerî, 248.
 Școală, 108.
 Scoarțe, 43, 46 (37), 180, 191 (9).
 „Scrișori mincinoase“, 40 (32).
 Scule, 331, 334. I (de biserică), 234 (36).

Scurteică, 180.
 Scutelnicî, 127 (129), 345 (14). (carte de), 313 (57).
 Șea, 276 (45).
 Secerî, 57.
 Secetă, 137 (142).
 Securi, 276 (45), 309 (48).
 Șederea satului, 326.
 Șelari, 240.
 Șervete de Veneția, 44 (35).
 Șferturi, 231 36.
 Sfeșnice, 57, 180, 241, 258 (23), (de alamă), 27 (24).
 Sfredede, 57, 276 (45), 309 (48).
 Sfredelașe, 276 (45).
 Siimenî, 92 (97).
 Șindilă, 33 (29), 57, 66 (63), 254-5 (18). (în solzi), 54 (49).
 Sinet (act), 163 (171), 174 (186).
 Sipete, 309 (48).
 Sirmă (fir), 211 (2), 247, 258 (23).
 Slănină, 240, 279 (53).
 Slugî, 218 (15), 276 (45).
 Slujitori, 13, 61 (55), 97 (105), 103 (106), 128, 138, 150, 283 (64), 292 (8), 292-3 (10).
 Sobe, 57.
 Socotitori, 201 (2).
 Somn (pește), 132 (134).
 Șorăpru (șurub), 86 (88).
 Șpani, 273 (46).
 Sparte (zapise), 189 (6).
 Stafide, 93 (99).

Stavropighie, 12.
 Steaguluî (poclonul), 278 (51).
 Stegari, 68, 74 (71), 98, 121 (122),
 128, 150, 292 (10), 295 (15).
 Stîni, 149.
 Stîljeni (preţ pe), 295 (15), 297
 (22).
 Străchini, 262 (25), 311 (52).
 Straie, 276 (45), 309 (48).
 Strînoare, 302 (35).
 Stupăreasă, 239 (3).
 Stupari, 68, 73 (70), 123.

Stupî, 12, 57, 191 (9), 198 (3),
 245, 247, 249-50 (13), 264 (28),
 293 (10), 307 (43).
 Stupină, 71, 73 (70).
 Stupşori, 224 (24).
 Sudiţi, 137 (141).
 Suhat, 25, 28, 31, 35, 88 (92), 96
 (102).
 Surghiun pentru nebuni, 171-2
 (184).
 Sursaat, 261.
 Sutaşi, 292 (10).

T.

Tăbăceală, 188-9 (4-5).
 Tăbaci, 63 (59), 77 (77), 78 (78),
 212, 213 (5), 310 (50).
 Tabieturi, 166 (175).
 Taere, tăere, 57, 310 (50), 191 (9).
 Taleri, *passim*. (Cerut cu—ul),
 177 (192).
 Tămîie, 257, 259 (24), 262 (25).
 Țavă (de rachiū), 49 (44). (fier
 de), 86 (88).
 Taxildari, 109 (111), 119 (120),
 146 (151).
 Tescovină, 25, 27 (23), 31, 35,
 37, 252.
 Testament, 87 (92).
 Tigăi, 247, 276 (45), 309 (48).
 Tingiri, 48 (40), 56 (51), 85, 247,
 261.
 Tipsii, 48 (40), 56-7 (51), 191 (9),
 251, 267 (32).

Tipsioară, 261.
 Țîrguri, 160-1 (168).
 Tirlici, 311 (52).
 Țiție (unealtă), 86 (88).
 Tocuri, 267 (32).
 Topoare, 57.
 Trăistari, 99, 101 (106).
 Treapăd, 39, 75 (72), 156 (159),
 157 (160), 160 (167), 197, 217-8
 (14), 221 (19), 230 (33), 231 (36),
 233 (38), 239 (1), 280 (55), 282
 (64), 284.
 Treaptă (de argint), 211 (2).
 Treierat, 66 (62).
 Trepăda (a), 234 (39).
 Tretina morii, 55 (49).
 Truşie (la vie), 100.
 Turmaci, 129.

U.

Ughi, 39, 260, 319, 321.
 Ularî, 240.
 Ulcele, 311 (52).
 Undelemn, 93 (99).
 Unt, 34 (30), 48 (42), 58 (51), 67-8
 (65), 69 (66), 77-8 (77-8), 240,
 259 (23).

Untari, 61 (55), 68, 73 (70), 100,
 128, 187 (1), 299 (26), 305 (38).
 Urciure (ulcioare), 311 (52).
 Uşi, 57.
 Usturoi, 57.

V.

Văcărit, 48 (40), 345.
 Vacî, 217 (13), 243 (8), 250, 269 (23). (sterpe), 242 (6).
 Vameși, 78 (78). (de bălți), 64 (60).
 Vămî interioare, 77 (77), 130 (131).
 Var, 254-5 (18).
 Văratec, 71.
 Varză, 57, 259 (23).
 Vărzărie, 54 (49).
 Vase de aramă, 194, 255 (19), 267 (32). (de cositor), 194.
 Vătafi, vătași, 58 (51), 65 (61), 78 (78), 83 (85), 93 (99), 122 (123), 149, 189 (5), 207 (8-9), 242 (5), 270-1 (37), 278 (5), 282 (64), 287 (2), 296 (19), 297 (22), 299 (26), 305 (39), 312 (53). (de Divan), 134 (136). (de pușcărie), 244 (9).
 Vătășei, 101 (108), 129, 297 (21).
 Vătășie, 258 (22).
 Vătășoaie, 295 (14).
 Vătraie, 57, 276 (45), 309 (48).
 Vechilî, 154, 170 (18), 190 (6).
 Vedre. V. vin. (de lemn), 57.
 Veliagî, 278 (50).
 Vin, viî, vierî, 47 (38) 65 (61), 98-9, 100, 106-7 (109), 116, 128, 133 (135), 149, 153-4, 158-9 (165), 160 (167), 202 (1), 206-7 (8-9),

235-6 (42), 240, 247-8, 257, 259 (24), 261, 273-4 (42), 293-4 (12), 299 (26), 300-1 (31), 308-9 (47). (omenesc), 26. (cu pelin), 22 (17), 25, 35-6, 40 (32). (de vîrf), 25.
 Vinăriceri (simbriile lor), 100.
 Vinăriciî și vinăriceri, 13, 14 (10), 15 u., 20 u., 24 u. 30-1, 32 (28), 34 u. (30), 44, 46 u., 48 (40), 49 (43), 55 (49), 58-9 (51-2), 62 (57), 77 (76), 80 (83), 82 u., 85, 92-3 (98), 97 u. (105-6), 103-4 (107), 109-10 (111-2) 119, 20 (120), 120-1 (121). 122 u. (124), 127 u. (130), 130-1 (130) 132), 143-4 (149), 146 u. (151)-166-7 (176), 225-6 (26), 239 u. (3), 254 (17), 264 (30), 307 (44), 345 (15). (terminî slavonî de), 97-8 (105), 130 (130).
 Vinărici (a), 148 (151).
 Vistierniceî, 327.
 Vite, 12, 28, 34 (30), 37, 78-9 (79), 191 (9), 197, 246 (12), 253 (14), 259 (24), 260 u. (25), 269, 273 (40), 275-6 (45-6), 294 (13), 307 (43).
 Volnicie (carte de), 305 (39).
 Vornici de sat, 12.
 Vrajitoare, 82 (85).

Z.

Zablăi, 97 (105).
 Zăbun, 191 (9), 257, 258 (21).
 Zahană, 77 (77), 78 (78), 79 (81).
 Zahereă, 112 (113), 125 (125), 127 (129), 267-8 (33), 281 (62), 283 (66).
 Zălogi (a), 195 (3).

Zapciî, 145-6 (150), 157 (161), 265 (29), 277-8 (49), 313 (56).
 Zapise false, 67 (64).
 Zarafi, 48 (39).
 Zarzavaturi, 133 (135).
 Zeciuală, 33 (29), 134 (136), 146 (151), 188 (i), 190 (7), 197,

- 199 (6), 242 (5), 264 (28), 266 (31).
 Zeghe, 218 (18).
 Zestre, 191 (9), 211 (2), 243 (8), 249 (13), 263 (27), 309 (49), (foaie de), 307 (43).
 Zlofi, 22 (17), 40 (32), 54 (49), 55 (50), 66 (62), 187 (1), 198 (3), 220 (19-20), 257, 276 (46), 302 (34-5). (nemtești), 49 (44). (prețul în galbeni olandezi), 61 (56).
 Zmirnă și tămtie, 311 (52).
 Zugravii, 102.
 Zurbă, 151, 155 (159).
 Zurbagi, 150-1, 155 (159).
-

ONOMASTIC

N. B. Nume mai multe se află strinse la un loc pe pp. 46-7, 86-7 (90) 87 (91), 92-3 (97), 97 u. (105), 122 u. (124), 127 u. (130), 167 (178), 187 (1), 206 (8), 238-40 (3), 254 (16), 307 (45), 311-2 (53), 312 (55), 320, 322-3, 324 (1).

A.

Agabie, 151.	Anghel, 298 (23).
Albue, 77 (77), 299 (26).	Anghela, 262.
Aldimir, 269.	Arsenie, 245 (10).
Alexe, 297 (20).	Aspra, 307 (53).
Amza, 18, 151.	Aura, 287 (2).
Andronescu (f.), 178 (192), 181 (196).	Âveana, 293 u. (12).
	Avram, 255 (18).

B.

Băban (f.), 240.	Boldun (f.), 70 (67).
Baca (f.) 203 (5).	Borbotescu (f.), 278 (51).
Badea, 293 (11).	Bordea (f.), 259-60 (24).
Bălat (f.), 69 (65).	Bordeiș (f.), 260 (24).
Bălău, 70 (67). 255 (18).	Borobeaiș (f.), 111.
Balotă, 308 (46).	Brăilă, 320.
Blăndu (f.), 312 (54).	Bubatu (f.), 79 (79).
Boașu (f.). 70 (67).	Bucșea, 297 (21).
Bobe, 326.	Budărească (f.), 239 (1).
Boboroteaiș, 163 (172).	Burtel, 68.
Bodescu (f.), 279 (53).	Bușe. 78 (79).
Bodor, 269.	Busioc, 70 (67).
Bogdan, 320.	Butucea, 21.
Bold (f.), 63 (59).	Buzduca, 255 (19).

C.

- Căjan, 75 (73). V. și Cojan.
 Călinescu (f.), 280 (55).
 Calotă, 287 (2).
 Caprea, 243 (8).
 Caragea, 130-1 (132-3).
 Cărciul, 299 (26, 325 (3)).
 Catană (f.), 40 (32), 254 (17).
 Căzan, 320.
 Cerboreanu (f.), 80 (82), 189 (2).
 Cernea, 20 (17).
 Chela, 261.
 Chera, 253-4 (15), 256 (19), 289.
 Chibzuitul (f.), 324 (1).
 Chida, 326.
 Chirca, 262 (26), 293 (11), 328.
 Chirul, 195 (3).
 Ciocan (f.), 245 (10).
 Ciochină (f.), 196 (1).
 Ciocotan, 320.
 Cirtiță, (f.), 60.
 Ciucescu (f.), 154.
 Ciuguliu, 107 (110).
 Ciupoca, 80 (83).
 Cojan (f.), 71, 297 (21).
 Cojan (f.), 208 (1).
 Colțea (f.), 203 (4).
 Coman, 178 (193), 242 (7).
 Condea, 79 (80), 255 (19).
 Cojală (f.), 48 (40), 255 (19).
 Copălescu, Coplescu (f.), 266 (31), 268 (35).
 Cornea, 298 (24).
 Țosac (f.), 70 (67).
 Crăsan (f.), 312 (54).

D.

- Damaschina, 76 (75).
 Dan, 245 (10), 289 (6).
 Danciul, 59 (54), 162 (169).
 Datco, 309 (47).
 David, 289 (6).
 Defta, 86 (89), 137 (142), 328.
 Delanu (f.), 189 (6).
 Denighie, 296 (19).
 Dîrmon (f.), 240.
 Dobriceanu (f.), 47 (39), 251, 253 (13), 257.
 Dobrin, 79 (80), 302 (35).
 Dobrița, 79 (79).
 Dobroge, 254 (17).
 Dobrotă, 327.
 Donescu (f.), 73 (70).
 Dosie, 248.
 Dovleac (f.), 313 (56).
 Drăgănescul (f.), 329.
 Dragne, 216 (12).
 Drăgoiescu (f.), 134 (137), 135 (138), 305 (37).
 Dragoș, 63 (58).
 Dragul, 13, 290 (7).
 Drăgulea, 294-5 (14).
 Drăgușin, 255 (19).
 Dulea, 71, 72 (68).
 Dumbrăvescu (f.), 6/ (64), 151.
 Duminecă, 223 (22), 227 (29).
 Dumitrea, 242 (6).

E.

- Enuță, 244 (9).
 Eșanu (f.), 188 (4), 189 (5), 190-1 (8), 199-200 (1-2), 222 (21).

F.

Filip, 78 (78).
Fluturel, 202 (1), 287 (1).

Frangule, 300 (30).
Frincul, 90 (94).

G.

Gaiță, 203 (5).
Galatie, 245 (10).
Galeș, 178 (193).
Gheban, 96 (102), 108, 111, 113
(115), 163 (173), 170 (181).
Ghedeon, 212 (3).
Gheliescu (f.), 288 (4).
Ghermez (f.), 254 (18).
Ghioca, 289 (16), 325 (3).

Girlaş, 320.
Giulescu. 289 (6).
Giura, 262 (26).
Giurgiovanu (f.), 203 (5).
Goianu (f.), 296 (16).
Golie (f.), 67 (64).
Golumbeanu (f.), 307 (45).
Goran, 248-9 (12-3).
Gruiță. 295 (14).

H.

Hăga (f.), 254 (17).
Hera, 241 (3).
Hoancă, 264 (28).
Hondor (f.), 296 (19).

Hreazea, 221 (19).
Hrizan, 327.
Hrizea, 25.

I.

Iane, Ianea, 86 (89), 240, 294 (14),
297 (21).
Ianoș, 162 (169), 323.
Iarca, 64 (59).
Iarul, 77 (77).
Iftenie, 4 (4).
Igoianu (f.), 108.
Ilina, 279 (54).

Imbăr (f.), 107 (110).
Iordan, 70 (67).
Ioța, 22 (18).
Iovan, 298 (26).
Isaia, 302 (55).
Isaă, 327.
Iștfan, 320.
Ivan, 295 (14).

J.

Jibleanul (f.), 48 (40).

Jiga, 204 (7).

L.

Lămotescu (f.), 344 (12).
Lencă (f.), 151.

Lenchiță, 180.
Leotă, 320.

Lepa, 287 (2).
 Liască (f.), 276 (45).
 Ludurăscu (f.), 272 (40).

Lupașco, 212 (3).
 Luvaran, 296 (17).

M.

Magher (f.), 202 (1).
 Măina, 216 (11).
 Măinea, 79 (80).
 Mălăilă (f.), 297 (21).
 Măldărescu (f.), 76 (75), 234 (41),
 289 (6).
 Mancu, 296 (16).
 Mandrea, 290 (7).
 Manea, 323.
 Mareș, 48 (40).
 Marinescu (f.), 313 (56).
 Mățu (f.), 203 (5).
 Mațuchi (f.), 48 (40).
 Mătușe, 129.
 Merișanu (f.), 336.
 Mertășea, 69 (65).
 Miclea, 297 (22).
 Mierlan, 117 (116).
 Mihăilă, 155, 167 (176).

Mihnea, 18.
 Mihul, 248.
 Mihuță, 71, 72 (68).
 Milco, 299 (26).
 Milea, 70 (67), 80 (82), 162 (169).
 Minea, 63 (59).
 Mira, 344 (13).
 Mirică, 228 (30).
 Mitrică, 222 (20).
 Modrescu (f.), 299 (26).
 Moldoveanu (f.), 40 (32), 299 (26).
 Moringlavul (f.), 294 (12).
 Moroia, 64 (59).
 Mușă, 259 (24).
 Mușat, 222 (20), 299 (26).
 Mustășea, 74 (71).
 Mușuroescu (f.), 155 (159).
 Mușuroiū (f.), 125 (125).

N.

Năsipeanu (f.), 86 (89).
 Nasta, 266-7 (32).
 Nastea (f.), 16-7 (176).
 Năstureica, 293 (11).
 Năsturel (f.), 336.
 Neagoe, 31.

Nedelea, 221 (19).
 Negoia, 305 (39).
 Neguță, 230 (34).
 Nica, 222 (20).
 Nicolița, 178 (193).

O.

Oancea, 287 (1).
 Obrăcan (f.), 202 (1).
 Oprea, 141.

Orbu, 73 (70).
 Ormuzolu (f.), 149.

P.

Pădin (f.), 195 (3).
 Pahomie, 68.

Pălășescu (f.), 295 (15).
 Panduru, 72 (68).

Pantie, 202 (1).
 Papa, 259 (23), 261, 329.
 Părpărița, 276 (45).
 Pasăre (f.), 78 (79).
 Pașcu, 221 (20).
 Păușea (f.), 240.
 Petrișor, 48 (39).
 Pirvilă, 203 (5).

Podbăniceanu (f.), 195 (3).
 Poienariu, 78 (79), 299 (27), 312 (54).
 Popolan (f.), 151.
 Precup, 290 (7).
 Prodan, 245 (10).
 Puiu (f.), 276 (45).
 Pungulescu (f.), 320.

S.

Safira, 61 (55).
 Samfira, 257.
 Sărăcinescu (f.), 288-9 (4-5).
 Scordoc, 248.
 Seman, 320.
 Șerbănescu (f.), 328.
 Șerbănică, 203 (5).
 Șerboiș, 69 (65).
 Șerbul, 69 (66).
 Sfentăcul, 48 (40).
 Siban, 221 (19).
 Sidile (f.), 272 (40).
 Sima, 49 (44), 248.
 Sin, 320.
 Sincă, 250.
 Sîrbul, 86 (89).
 Slăvitescu (f.), 289 (6).

Soare, 288 (5).
 Sofica, 261.
 Sora 257 .
 Spînul, 72 (68).
 Spîrea, 239 (1).
 Stanca, 249 (13).
 Stăncuța, 305 (37).
 Stănia, 320.
 Stănilă, 321.
 Stănișor, 260 (24).
 Ștefănel, 64 (59), 256 (20).
 Stepan, 320.
 Știrboiș, 189 (5).
 Stoica (fem.), 327.
 Sturzeanu (f.), 63 (59).
 Supțirelul (f.), 79 (79).

T.

Țăcăle, 212 (3).
 Tălván (f.), 15.
 Țintea, 70 (67).

Trăscău (f.), 297 (20).
 Turbătescu (f.), 295 (15).

U.

Uiescu (f.), 73 (70), 245-6 (10-11).
 Uieș (f.), 151.

Ursachi, 149, 163 (172).
 Urșanu (f.), 149.

V.

Vălsănoiū (f.), 189 (5).
Vartolomeiū, 329.
Vasilco, 257.
Vilaia, 248.

Vlășceanul, 78 (78).
Voicina, 243 (8).
Vota, 80 (82).

Z.

Zărcuță, 218 (15).

Zavid, 296 (17).

LEXIC.

A.

Adet, 75 (72), 127 (129).
Adiată (diată), 121 (122), 172
(185).
Acaret, 176.
Achiros, 348.

Administrație, 29 (25).
Adusul, 15 (11).
Anerisire, 163 (173).
Ardica (a), 176.

B.

Bahnă, 19 (14).
Bătlog, 39.
Bină, 176.
Borvă, 276 (45).

Brataniciu, 340 (28).
Buneate, 206 (8).
Butșoară, 19 (15).

C.

Cabinet, 348.
Călugărași, 14 (10).
Cancelista, 301 (33).
Canțalarie, canțelarie, 133 (136),
171 (183).
Capital, 196 (4), 348.
Cărstov, 73 (69).
Cășcioară, 176.
Catigorie, 183.
Cetărnă, 98.
Cetate (de piatră), 33 (29).
Chezași, 178 (193).
Chinisi (a), 174 (187).
Chiròs, 349.

Ciric, 4 (3).
Clăcui (a), 154.
Comandir, 131 (133).
Comisariu, 83 (85), 90 n. 1.
Comision, 301 (32), 309 (49).
Consenție, 58 (51).
Consiliariu. 41 (35¹, 272 (38), 297
(20).
Còpiș, 144.
Credințare, 234 (39).
Creditoriū, 350.
Curaj, 183.
Cvitanție, 50.

D.

Dară, ale, 21, 49 (42).
 Datul, 16.
 Deputat, 60.
 Dijmuri, 126 (129), 125 (159).

Director, 18.
 Direge (a ; piei), 188 (4).
 Discolie, 332.
 Drector, 20 (16).

E.

Ecstract (dare), 283 (66).
 Eczilă, 182 (199).
 Eczamen, 171 (183).
 Egumenaș, 138.

Energhie, 348.
 Epilemie, 108.
 Eșpector, 300 (31).
 Exofliticon, 343.

F.

Famelie, 345 (14).
 Fideșug, 189 (5).

Firosală, 274 (42).

G.

Giremea, ele, 114-5.

Grană (*grenat*), 222 (20).

H.

Hăineturi, 179.
 Havaet, 134 (136), 139 (143), 154,
 206 (8).

Heretismos, 174 (188).

I.

Iconomicos (plăzmuit; zapis),
 142 (147), 163 (173).
 Îngurenî (Ungurenî), 128.
 Înjura (a), 283 (65).
 Însposedui (a), 314.

Înterțiî, 241 (3).
 Învăli (a), 294 (13).
 Isterisi (a), 147, 161 (169).
 Izbrăni (a), 95, 140 (144).

L.

Lăiațe (Țigance), 277 (47).
 Lăioși (Țigani), 249 (13).

Limitareus (Mare), 60.

M.

Madea, medea, 136 (140), 149.
 Maer, 54 (48).
 Măgură, 193 (2).
 Mănăstioară, 265 (30).
 Marafet (funetrie), 157 (160).
 Măscări (a), 277 (47).
 Mejdină, 240.
 Memorial, 41 (35).
 Merticași, 3.

Metabisire, 161 (169).
 Metof (mitoc), 7-8.
 Miale (mioare), 241 (3).
 Minducați (= mincați), 74 (72).
 Mumine (= mamă), 250.
 Muntean (de la munte), 89.
 Murgî (sprincene), 313 (57).
 Mustăți (a zice cu), 197.

N.

Nafea, 180.
 Nămestii, 329.
 Năstăvi (a), 27 (37).
 Neguțătoras, 55 (50).

Neizbrănit, 157 (160).
 Nepristan, 342.
 Nezam, 162 (170).
 Noaten, 168 (178).

O.

Obăști, 149.
 Obeji (= obei), 171 (183).
 Ocazion, 174 (187).

Ohamnic, 192.
 Ordin, 180.
 Ostei (a se), 205.

P.

Perierghie, 144.
 Peristasis, 173 (185).
 Perusie, perusie. 276 (45), 309 (48-9).
 Pine (grîu), 253 (14).
 Piscupie, 39.
 Plaston (zapis fals), 349.
 Plavăș, 306 (42).
 Pliroforie, 162 (171), 171 (184), 175 (189).
 Plocoane, 133 (135).
 Pomneate (pomeniri), 311 (52).
 Poslușanie, 90 (93), 313 (56).

Pretenderisi (a), 147, 349.
 Price, 252.
 Priimință, 133-4 (136).
 Prințip, 335 (7).
 Proeresi (a), 111.
 Proeresis, 175 (189).
 Propunere, 179.
 Provalisi (a), 346 (15).
 Providență, 119.
 Publicație, 137 (14).
 Publicui (a se), 111.
 Punguliță, 310 (52).

R.

Ravășel, 224 (24), 234 (40).
 Răzori (a), 204 (7).

Răzvlătire, 159 (164).

S.

Sadacat, 345.
 Șarbiș (= jerbiș), 311 (52).
 Șart, 133 (135).
 Scădenie, 15-7.
 Scandălă, 232 (37).
 Schitenul (egumenul de la schit),
 257.
 Sevas (σεβας), 175 (189).

Sloboji (= slobozi), 150).
 Slomnu, 30, 86 (89).
 Soldați, 274 (43).
 Somă, 277 (47).
 Soție (= tovarăș), 243 (8).
 Stinahorie, 173 (186).
 Suptiscăli (a), 179.

T.

Țanc, 80 (83).
 Tărten, 168 (178).
 Teslimetisi (a), 180.

Tituluș, 19 (16).
 Trage (a — față), 189 (6).
 Tropos, 346 (15).

U.

Ucigași (rănitori), 263 (26).
 Ucisătură, 262₁(26).

Urs gras, 93 (99).

V.

Venitic, 250.
 Viereasă, 129.
 Viran (loc), 176.

Virtos, 80 (82).
 Voiajori, 183.

Z.

Zălojire, 166 (176).
 Zorbagiū, 232 (37).

Zulumuri, 151.
 Zurbalic, 156 (159).

ERATĂ ȘI LĂMURIRI.

Pp. 11-2, n¹ VII. În original titlul Brincoveanului e în slavonește. Afară de deosebiri de ortografie, notăm acestelalte îndreptări: p. 11, rîndul 9 de sus, „luom noî“, pentru „luăm și“; rîndul 18 de sus: „să vă fie“, e pentru: „să fie“. P. 12, rîndul 12 de sus: „ce iaste, ce nu e“, pentru „ce este“; rîndul 20 de sus: „atîta“ pentru „atîte“; rîndul 23 de sus: „Sopotul“ pentru „Socetul“.

Pp. 44-5. A se schimba între ele titlurile n¹or XXXVI-VII.

P. 44, n XLI e al protopopiei de Argeș.

P. 70, rîndul 5 de jos, cetește: „altele“, pentru „actele“.

P. 77, n¹ LXXVII e privitor la protopopia de Argeș.

P. 141, rîndul 2 de sus: „Genuneni“, pentru „Genunecăi“.

P. 300, n° XXX, rîndul 3 de la titlu: „gehen“, pentru „geben“.

De același autor sînt încă în librărie:

	lei
Studii și documente cu privire la istoria Românilor, XII	4.—
„ „ „ „ „ „ XIII	3.50
Brașovul și România.	6.—
Neamul românesc în Bucovina	2.50
Neamul românesc în Basarabia	2.50
Neamul românesc în Ardeal și Țara Ungurească, 2 vol.	5.—
Inscripții din bisericile României, I.	5.—
Istoria lui Mihai Viteazul pentru poporul românesc	1 —
Geschichte des rumänischen Volkes, 2 vol.	25 —
The byzantine empire	1.20
Prin Bulgaria la Constantinopol	2.50